Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	B.S. Ingemann.
Titel | Title:	Landsbybørnene : Nytids-Roman i fire Dele
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : Gyldendal, 1900
Fysiske størrelse | Physical extent:	407 s. :

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

GYLDENDALS BIBLIOTHEK FOR HJEMME

UGESKRIFT FOR DANSK LITERATUR

REDIGERET AF VILHELM ØSTERGAARD

Abonnement, 50 Øre pr. Maaned og 1 Kr. 50 Øre pr. Kvartal, tegnes hos alle Boghandlere og i Expeditionen, Gyldendalske Boghandels Subskriptionsafdeling, Klareboderne 3, Kjøbenhavn K (Telefon 437). Kvartals-Abonnement for Danmark, Norge og Sverrig kan tillige, portofrit, tegnes paa alle Postkontorer.

1. Aargang. Søndag den 16. September 1900. Nr. 51

Magasin du Nord.

Dampvæveri,
Gardin- og Møbelstof-Fabrik.

Hver **Onsdag** sælges Rester af alle Vareſorter ſamt afſkaarne mindre Maal af Partivarer under almindelig Pris.

Alt er mærket med Maal og Pris.

Ved disſe billige Onsdags-Salg er altid Lejlighed til fordelagtige Indkøb, ſaavel af Fabriksvarer med Vævefejl ſom andre kurante Manufakturvarer.

Indhold af Nr. 51:

B. S. Ingemann: Landsbybørnene.

H. C. Andersen: Improvisatoren.

Herre-Lingeri
Største Udvalg
Prima Kvalitet
Billigste Priser

A. C. ILLUM
52, Østergade 52.

Linoleum Special-Forretning

C. Riis Bonne
„Købmagerhus"
Silkegade Nr. 1. Telefon 3132.

Dame-Hatte. Chr. Henrichsen, Købmagergade **29**

Møbler
til Herreværelser og Privatkontorer
i største Udvalg til laveste Notering.
Komplette Værelser udstillet til Kr. 320, finere Kr. 530.

Publikum bør i egen Interesse forinden Køb aflægge et Besøg i Møbel-Magasinet,

Holbergsgade 20.

P. A. Ørnberg,
Telf. 24017. **Møbel-Fabrik.** Telf. 24017.

Største Lager og Udvalg i Norden.

MEDOVA
MEDOVA THE
MEDOVA THE &
MEDOVA THE & SMØR
MEDOVA THE & SMØR Co.
MEDOVA THE Kr. 2 & 1,50 p. Pd.

Provindsordrer expederes strax.

22 Kjøbmagergade 22

JERN-MALTOSE
(Leerbeck & Holm).
Bedste Jernpræparat. — Undersøgt og anbefalet af **Professor i medicinsk Kemi O. Hammarsten** ved Upsala Universitet som et fortræffeligt Styrkningsmiddel for Syge og Svage, særlig for **Nervesvage, Blegsottige, Blodfattige** og **Rekonvalescenter.** — **Angriber ikke Tænderne.** — Talrige Læge-Anbefalinger. — Anvendes stadig med fortræffelige Resultater overalt paa Hospitaler og Kuranstalter. Belønnet med **Hæders-Diplom, Guld-** og **Sølvmedaille.** Faaes med fuldstændig Brugsanvisning paa **ethvert Apothek i Glas à 1 Kr.**

Alt til koldt Bord!
udelukkende af J. D. Beauvais statskontrollerede Fabrikata faas daglig i friske Varer. **Vimmelskaftet 47.**
Th. E. Thorberg.

Brillehuset.
Lund & Engelsteds Eftflg.
Kikkerter med 6 Glas 5 Kr.
Vesterbrogade 36

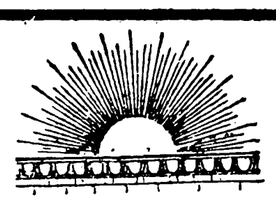

Skriv til
Danske Kjoletøj-Fabrikers Udsalg
Alex. Hørup
1. Sal. **6** Pilestræde **6**. 1. Sal
og De faar omgaaende gratis tilsendt et flot Prøveudvalg af vore enestaaende gode og billige Tøjer.
Elegante, sorte, heluldne dobb. brede Stoffer fra 60 Øre.
Uopslideligt, dansk Cheviot i alle Farver, dobb. br. 88 Øre pr. Alen.

Danchells Fabriker.
Linoleum & Voxdug.
Fabrik, Lager og Udsalg:
Matthæusgade 5,
Kbhvn. V. Telf. 2680.

CHR. F. KEHLETS
anerkendte
Chocolader
faas overalt
hos d'Hrr. Handlende.

Fuglebure, solide og praktiske.
Papegøjer
Trop. og nord. Fugle
Fine Harzer-Kanariefugle.
Altid ubetinget bedste **Fugleføde.**
Guldfiske, Akvarier og Grotter.
Chr. Lassen,
24 Læderstræde 24
Telefon 2298. Telegr.-Adr.: „Ornis".

Galle & Jessens
Chokolader
og *Konfiturer*
anerkendt over hele Norden.

J. H. Ehlert,
Pianofortefabrik,
115, Vestervoldgade 115.
Grundlagt 1867. — Telefon 1596.

Anker Kyster
Bogbinderi
3 Sværtegade 3.
Specialitet: Moderne Indbindinger m. Haandforgyldning.

Livsforsikringsselskabet
„Gresham"
tegner alle Arter af Livsforsikringer paa fordelagtigste Vilkaar.
— Telefon 3536. —

Frederiksberg Voksdug- og Linoleum-Magasin,
Gl. Kongevej 124 (ved Bülowsvej). Telefon 5728.

Forlovede
kjøber de smukkeste, kontrollerede Ringe fra 3 til 25 Kr. hos
Guldsmed Vald. E. Hansen, Borgergade 1,
straks ved Gothersgade.

Vore Bind.

Paludan-Müllers „Fire Digte" og **„Dandserinden":** Lysegraat Shirting, Guld og Farver. Indbindes for 1 Kr. Løse Bind 70 Øre.

S. Schandorphs „Udvalgte Fortællinger": Lysebrunt Shirting, Guld og Farver. Indbindes for 90 Øre. Løse Bind 60 Øre.

Fru Gyllembourgs „Fortællinger": Rødt Shirting med Guld og Farvetryk. Indbindes for 1 Kr. 15 Øre. Løse Bind 70 Øre.

Chr. Winthers „Fortællinger i Prosa" og **„Til Een":** Blaagrønt Shirting, Guld og Farvetryk. Indbindes for 90 Øre. Løse Bind 60 Øre.

Samme Pris for Fælles- og Enkeltbind.

„Jammersmindet": Olivengrønt Shirting, Guld og Hvidt. Indbindes for 90 Øre. Løse Bind 65 Øre.

Marius Andersen, Gothersgade 43,
besørger alle Værkernes Indbinding.

Gyldendals Bibliothek.

De ærede Subskribenter

paa **Gyldendals Bibliothek,** der har indleveret Bøger hos mig til Indbinding, og endnu ikke har modtaget disse, bedes meget undskylde. Grunden til Forsinkelsen er, at jeg, som Følge af min nære Families Sygdom ved det meget omtalte Forgiftningstilfælde i Sandby, nødsagedes til Bortrejse fra Byen og Udskydelse af mine Forretninger.

I Løbet af faa Dage vil alle Bestillingerne forhaabentlig være effektuerede.

Ærbødigst
Marius Andersen.

Gyldendals Bibliotheks Annonce-Kontor er Gothersgade 14. Telefon-Nr. 40.

B. S. Jeffreys

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

B. S. INGEMANN

LANDSBYBØRNENE

NYTIDS-ROMAN I FIRE DELE

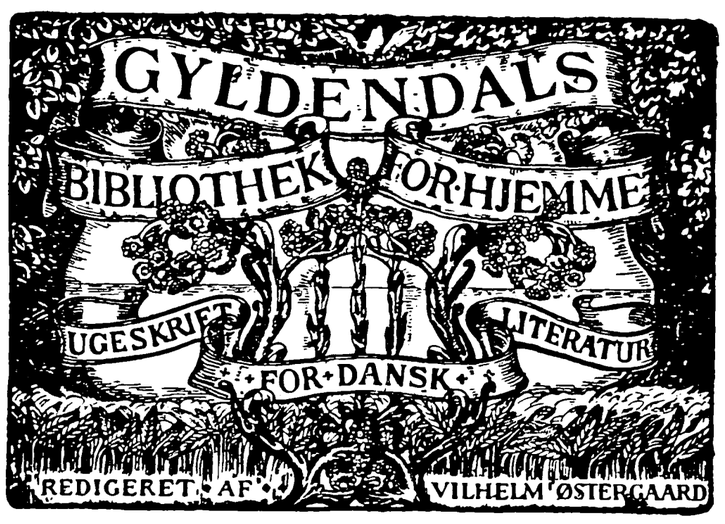

KJØBENHAVN

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG

FR. BAGGES BOGTRYKKERI

1900

Efter Fjerde Udgave (1883).

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

FØRSTE DEL

FØRSTE KAPITEL

Det var en smuk, sommermild Confirmations-Søndag 1840. Alle de pyntede Confirmander gik ud af Landsbykirken, og nu begyndte den høitidelige Klokkeringning, som hele dette Foraar mindede Folket om Kong Frederik den Sjette. De Flestes Øine røbede, at den hellige Handling havde bevæget dem. Nogle saae man dog, som syntes kun at tænke paa deres Pynt og paa det nye, forbausende Liv, de nu skulde føre blandt de Voxne. Næsten Alle vare de ledsagede af Frænder og Venner, som med Inderlighed omfavnede dem under det store Hyldetræ ved Kirkedøren. Kun en lille, brunlokket Dreng, med et noget blegt og magert Ansigt, gik ene ud af Kirkedøren og satte sig afsides paa den saakaldte Fattigkirkegaard mellem to sorte Trækors.

Et Par lange, kjoleklædte Labaner blandt Confirmanderne stak Hovederne sammen og fnisede, medens de holdt de hvide Lommetørklæder for Munden for at skjule det.

„Se! det er Præstens Kjole, der dasker ham i Hælene!“ hviskede den Ene.

„Og de straalende Hjortelæders Buxer har Skovrideren slidt paa i ti Aar“ — tilføiede den Anden. „Jeg har bidt mit nye Lommetørklæde rent i Stykker for ikke at grine.“

Den fattige Dreng, hvis sammenbetlede Dragt havde forstyrret deres Andagt, var unægtelig noget afstikkende klædt. Han bar en sort Fipkjole, der næsten slæbte efter ham, gule, lappede Skindbenklæder og en ildrød, noget afslidt Plysses Vest, med store gammeldags Skjøder. Han syntes saa hastigt som muligt at søge det Fristed, han havde valgt mellem Gravene ved de afsides Kors, der betegnede hans fattige Forældres Gravsted.

Ingen lagde meer Mærke til ham. Landesorgsklokken stemte ham vemodigt. Han mumlede halv sagte, medens han af og til tørrede sine

vaade Øjne med Bagen af sin Haand. Det var hans „Fadervor“, han læste og altid begyndte forfra, naar det uvilkaarlig afbrødes ved Erindringssuk til Forældrene og lidt modfaldne Betragtninger over hans Forladthed i Verden.

Klokkeringningen ophørte, og der var Dødsstilhed mellem Gravene. Endelig rejste han sig for at gaa; da hørte han nogle velbekjendte Kæmpevisetoner fra en Fjøite, og det var, som alle Stene pludselig faldt fra hans Hjerte. Han saae nu to kjære Ansigter ved Kirkegaardsdøren, og udenfor holdt en lille Fjælevogn med een Hest for og med Fjærkræ i lange Bure over Fjælene. Den gamle Hest udpustede og fik en Visk Hø af Confirmandens faderlige Ven og Mostermand, Jørgen Hønsekræmmer, hvis Kone og lille syvaarige Datter nu kom ham i Møde.

„Kjære Moster! lille, rare Lise!“ raabte Drengen sjæleglad og ilede i Armene paa den vakkre Husmandskone, med det milde, forstandige Ansigt, og den lille nydelige Bondepige, med de krøllede, gule Haar under den røde Hue.

Barnet tog en Hyldefløjte fra Munden og kyssede hans blege Kinder røde. „Moder!“ — raabte hun — „Anton har grædt Salt; men Sukker skal han græde — dejligt sødt Sukker, ikke sandt?“

„Paa en Maade maaske! — det er ikke umuligt for vor Herre, mit Barn!“ — svarede Moderen og klappede den Lille paa Kinden. — „Men, Gud forbarme sig, Anton!“ — vedblev hun, forskrækket, og mønstrede Drengens Klædning, medens hun dog uvilkaarlig brast i Latter — „hvorledes er det, du seer ud? har du saaledes staaet paa Kirkegulvet!“

„Ja, se se! Fætter Anton er jo bleven et gammelt, fornemt Menneske!“ — raabte Pigebarnet og klappede i Hænderne. — „Bliver man altid saadan, naar man har gaaet til Læsning?“

„Du kom jo ikke i Gaar med de nye Klæder, kjære Moster!“ — sagde Anton — „og saa var jeg nødt til at trække dem paa, der skulde syes om; for de gamle var saa meget lappede.“

„Det var da forskrækkeligt! — vedblev Mosteren og lo, medens hun slog Armene over Kors. — „Men det var ikke min Skyld, Anton! Klæderne har vi med, og vi havde været her i Gaar, var ikke Blis bleven syg. Vi var endda komne tidsnok i Morges, var der ikke faldet en Pind af det ene Bur og fjorten Høns fløiet ud for os. Du har da staaet her til Nar for alle Folk i de Fugleskræmmeklæder. Men Lykke og Velsignelse alligevel, Søn! Vor Herre har ikke seet paa Klæderne. Nu kan du strax følge med! Din Kasse har vi taget paa Fattighuset. Du har vel sagt Farvel til Præstens og Sognefogdens?“

„Ja, Moster! og der vare de Alle saa gode imod mig. Kun Forpagterens lange Drenge fniste lidt af mig paa Kirkegulvet. Derfor blev jeg forknyt. — Jeg saae Ingen, der brød sig rigtig om mig; men Alle saae kun forundrede paa mine Klæder — og jeg skjulte mig ved Faders og Moders Grave.“

„Det maa være sidste Gang, du lader dig forknytte?“ — sagde Mosteren. — „Nu maa du lære at gaa rask og freidigt gjennem Verden! Det

kommer kun an paa, at vi gaa paa de rette Veie, saa har vi altid ham med os, der kan lære os at kue Slanger og at slaa Vand af Klipper."

Anton saae paa sin Mosters aabne, lyse Ansigt og nikkede med fuld Fortrøstning.

„Du skal have min Fløjte!" — sagde Lise — „naar man spiller paa den, bliver man altid glad, siger Gudmoder — og hør: jeg kan nu spille Visen om den lille Baadsmand. Den om vor gamle Konge kan jeg ogsaa. Jeg holder saa meget af den Fløjte! men du skal dog have den! — hør!" Dermed satte Barnet den lille Hyldefløite til sine Læber og spillede den gamle Kæmpevisetone reent og nydeligt. Derpaa rakte hun Anton Fløiten. Han kyssede hende og kaldte hende sin lille Prindsesse.

„Aa! naar skal vi lege det rare Eventyr igjen i Faders Hønsegaard?" — spurgte hun.

„Naar jeg ikke længer er den lille Pjaltepeer, men er bleven til den store, smukke Prinds" — svarede Anton — saa kommer jeg med den røde Karet med de fire røde Heste og henter dig, og saa skal baade du og Fader og Moder boe hos mig paa det store, røde Slot med de røde Taarne."

„Det vil blive prægtigt!" — raabte Lise og klappede i de smaa Hænder — „rigtig rødt Altsammen, som de deilige Skyer deroppe, naar Solen gaaer ned — og saa skal vi begge To og Fader og Moder blive saa glade, saa glade, — saa vi græde Sukker!"

„Ti stille med den Barnesnak!" — sagde nu Moderen alvorlig. „Det var jo dine Forældres Grave, du sad ved, Anton! dem skulde jeg dog see. Ak! i Dag var det, vi skulde tage Jer alle tre ud af Fattighuset: før vilde vi ikke komme. Vi vilde først see Jer paa den tørre Gren, naar vi kunde bringe Jer til den grønne. Det har jeg fortrudt saa mange Gange."

Anton taug og gik tilbage med sin Moster til de to sorte Gravkors, hvorunder hans fattige Forældre for tre Maaneder siden vare begravede, og hvor han nylig havde siddet saa modfalden. Her maatte han nu fortælle Lise, hvorledes hans Fader og Moder havde seet ud. Dem havde hun aldrig faaet at see; men hun havde faaet udklippede Dukker af Guldpapir fra dem hver Høitid, naar Anton kom og legede med hende i Hønsegaarden.

Anton besvarede nu, saa godt han kunde, alle Barnets Spørgsmaal, selv om hvad Moderen dog havde forklaret hende. Hvorfor de Døde skulde puttes ned i den sorte Jord, kunde hun ikke begribe, og det kunde hun slet ikke udstaae. Det var ogsaa urimeligt, paastod hun ivrig — de skulde jo lige strax være med vor Herre i Paradiset, ligesom den rare, fromme Røver, Moder havde læst om, han, der døde ved vor Herres høire Side paa Trækorset.

Dette dogmatiske Spørgsmaal havde han megen Besvær med at besvare Lise tilfredsstillende.

Imidlertid bøjede hans Moster sig hen over Gravkorsene og var meget bevæget. „Kun stille, Svoger Knud!" — hviskede hun, og hendes Blik løftede sig ud over Kirkegaardsmuren mod den lyse Foraarshimmel — „kun rolig i din Gud, kjære Søster! Vor Herre vil nok sørge for Jer

Dreng! Han ligner dig i Sind og Skind, Grethe! og det vil nok gaa ham godt i Verden. Ak! havde I oplevet denne Søndag, skulde I faaet bedre Dage med os — saa var nu ikke eders Støv kastet her hen i Krogen blandt Stoddernes. — Dog salige ere de Fattige!“ — vedblev hun. — „En Rig har jo trangt ved at komme i Himmerig. Lazarus kom jo strax i Abrahams Skjød; — men den rige Mand — ak, ja! Gud fri os! — Eders Ben ligge kanske nok saa godt her i Krogen som de Fornemmes hist ved Kirkedøren. Ak, ja! hvor vore forkrænkelige Legemer saa ligge, finder vor Herre nok den uforkrænkelige Klædning, han vil give os, naar den Stund kommer.“ Derpaa rejste hun sig med et freidigt Blik, tørrede sine Øjne med sit Forklæde, kyssede Anton hjertelig og gik med raske Skridt ud af Kirkegaarden med ham og Lise ved Hænderne.

„Saa kommer I da endelig!“ — brummede Jørgen Hønsekræmmers barske Stemme dem i Møde fra Vognen. — „Jeg troede, saa Skam, du var bleven ked af mig, lille Karen, og nu vilde blive med Lise hos de salig Stakler deroppe i Krogen. Kunde vi ikke før komme efter dem med Blis, syntes mig nu, det var lovlig bag efter. Men hvad Pokker!“ — vedblev han og lo — „hvad er det for et Fastelavnsskræmsel, I bringe med Jer? — Anton! din Skarns Dreng!“ — brummede han og satte atter et barsk Ansigt op, medens han havde Møie med at dæmpe sin Latter — „gjør du Fastelavnsløier din Confirmationsdag og gjør dig til Nar for Folk? Lystighed holder jeg nok af; men det gaaer, min Sandten, over Skrævet. Gjorde jeg dig din Ret, Slubbert! skulde jeg smøre dine lange Rygstykker til Gratulats, i Stedet for nu at kjøre til Gilde med Narren.“

Anton taug og lod sin Moster godtgjøre hans Uskyldighed. „Hvorfor kjørte du ikke hjemmefra saa tidlig, som jeg bad dig om, lille Jørgen!“ — sagde hun — ,saa var vi komne betids — og saa havde Drengen seet menneskelig ud i Dag. og ikke gjort os den Skam. Men“ — —

„Hm! sid nu op, Børn! og lad det være godt!“ — afbrød Jørgen hende. — „Naar Noget er galt, er det altid min Skyld — det veed jeg nok!“ mumlede han halv sagte i en gnaven Tone, medens han dog omhyggelig hjalp Konen og Barnet op paa Sædet. Han saae nu efter, om Anton sad lige midt paa Hønseburet. „Hold dig fast, Dreng! naar det helder“ — brummede han — „og lad mig ingen Vrøvl høre, om ogsaa Hønsene skulde hakke dig lidt i dine Hanekyllingelægge!“

„Hvor skal vi til Gilde, Moster?“ — spurgte Anton nu livlig og jog Hønsenæbbene fra sine Haser. — „Det er vel hos de gamle, gode Møllerfolk? Skal jeg der have mine nye Klæder paa?“

„Ja det forstaar sig, der kommer Ingen uden vi; men de Gamle maa ikke see dig, før du seer menneskelig ud. Spring kun af udenfor Haven og list dig ind i det murede Lysthus! saa skal jeg nok bringe dig Tøjet.“

„Og saa følger jeg hele Reisen med dig, Moster! og kjøber Høns og Æg ind med Morbro'er og bliver hos ham og dig og lille Lise og Blis og Pasop og graa Mons til den Dag, jeg skal i Tjenesten?“

„Ja, til Løverdag otte Dage; saa skal du være hos den store Postmester i Byen, og saa betids, at du samme Aften kan bringe Breve og Pakker om, naar Posten er kommen.“

„Bare jeg kommer ud af det med alle de vigtige Brevskaber og Pakker, Moster! Det skal være svært at hitte Rede i og et farligt Ansvar. Den store Postmester skal ogsaa være saa forfærdelig, naar han bliver vred.“

„Det skal du ikke bryde dig om! — saadan er jo alle Postmestre. Det skal nok gaa, Anton! Du tier kun bom stille, naar han larmer, men passer nøiagtig din Dont og har et Øie paa hver Finger!“

„Og lystre — lystre skal du, Krabat!“ — brummede Jørgen og gav Blis et Smæk med Svøben.

„Det forstaaer sig!“ — sagde Mosteren — „i Alt, hvad Ret og Godt er, skal du lystre dit Herskab — og Fuldmægtigen med, og det med et glad og villigt Sind; men heller ikke i Andet, om det saa var en Keiser, du tjente! Hold dig kun altid til vor Herre, som du jo har lovet ham i Dag! Hans Litsenbroder tager sig vel ogsaa lidt af dig — det har han lovet os.“

„Men hvem skal sige mig, hvad Ret og Godt er?“ — spurgte Anton betænkelig. — „Jeg veed jo kun, hvad der staaer i Katechismen og Lærebogen, og hvad Skolemesteren og Præsten har sagt mig; men Ingen af dem har været Postbud — og“ — —

„Du skal bruge din Forstand, Dosmer!“ — brummede Jørgen.

„Men er jeg en Dosmer, Morbro'er! saa har jeg jo ingen Forstand at bruge“ — sukkede Anton modfalden.

„Dum Snak! forklar den tossede Dreng, hvad jeg mener, Kone!“

„Fader mener, du er en god Dreng, Anton!“ — sagde Lise og klappede ham paa Knæet.

„Nej, se til den Taske!“ — mumlede Faderen — „vil hun snakke med og vide, hvad jeg mener?“

„Vi er Alle Daarer for vor Herre“ — tog Moderen Ordet — „men vi har altid Forstand nok til at forstaa hans Lov i vore Hjerter.“

„Rigtig, Mo'er! det mente jeg just“ — sagde Jørgen nu fornøiet og nikkede. — „Der er dog Ingen i den hele Verden, der forstaaer rigtig, hvad jeg mener, uden du, lille Hex!“ — tilføjede han og vendte sit tykke Hoved om, medens han gav sin Kone et Smækkys. — „Naar jeg kalder dig en Dosmer, Anton!“ — vedblev han med et godmodigt Nik tilbage til Drengen — „og din Moster en Hex og Lise en Taske — ih, saa mener jeg ogsaa kun — ja, det faaer din Moster forklare dig! — Hop, Blis!“ Han drev paa Hesten og tændte sin stumpede Pibe.

Under en jævn, hyggelig Sladren med Lise og den kjære Moster rullede nu Fattighusdrengen med den sammenbetlede Confirmationsdragt paa sin Hønseburśthrone hen ad de bugtede Biveie. Solen var nær ved at dale, da Blis endelig velfornøjet svingede om ad en Skovvei, der førte ud mellem flere Smaahøje til en Veirmølle paa en meget høi Bakke. Det var den saakaldte Skovmølle. Der sprang Anton af nedenfor Bakken, ved Møllehusets Havelaage, og skyndte sig ind i et gammelt, muret Lysthus, hvor Mosteren snart bragte ham en helt ny Drengeklædning af grønstribet Hvergarnstøj, som han strax med Jubel iførte sig.

ANDET KAPITEL

Anton havde neppe i sin nye Klædning, kort efter sin Moster, forladt Lysthuset, hvor han havde ladet sin pudserlige Gammelmands-Dragt ligge, før lille Lise stak sit Lokkehoved ind ad Havehusdøren og kukkede.

„Hvor er du, Anton?“ — sagde Barnet — „vil du lege Skjul med mig? Jeg skal nok hitte dig!“ Hun tittede under Spøg og Latter i alle Kroge mellem en Del Skramleri, her var hensat, og krøb til sidst ind i et lille, mørkt Lukaf, der blev brugt til Gjemmested for Haveredskaber, og som ret syntes indrettet til at lege Skjul i. Men ligesom hun vilde ud igjen af det mørke Hul, trak hun forskrækket sit lille Hoved tilbage ved Synet af en lang, smudsig Karl, der med stor Hast kastede nogle forrevne Pjalter af sig og iførte sig de Klæder, der laa paa en Stol. Lise dukkede sig ned blandt nogle Maatter og vovede neppe at drage Aande. Hun hørte nu en Lyd ligesom af en Riven eller Filen paa Jern, og det varede længe. Der kom ogsaa nogle afbrudte Ord til hendes Øren, som af en dæmpet Banden med en hæs, raa Stemme. Hun følte en umaadelig Angest og var nær ved at skrige; men hun foldede sine Hænder og bad sagte sin Aftenbøn, medens hun ganske stille sad og græd i det mørke Hul.

Endelig ophørte den uhyggelige Lyd, og der blev kastet Noget ind til hende, der faldt blødt som en Bylt; men bagefter fløj der noget Haardt ind til hende og ramte hendes Pande saa voldsomt, at hun sank bedøvet tilbage og tabte Bevidstheden.

Imidlertid var det blevet Aften. Der var tændt Lys i Møllerhuset, hvor man nu ved et tidligt og festligt Aftensmaaltid vilde give Confirmanden og hans Frænder Erstatning for det Middagsmaaltid, de den Dag havde savnet.

Mølleren, der var den ærlige Jørgen Hønsekræmmers Velynder og forrige Husbond, havde med megen Værdighed taget Plads i sin Husfaderstol for Enden af Bordet og havde til Ære for sine Gjester iført sig en grøn Frakke. Han havde med Belevenhed taget Karen ved Haanden og ført hende til Sæde ved sin høire Side, medens han havde opfordret sin beskedne Klient, Hønsekræmmeren, til at sidde „jævne vor Mo'er“, den gamle, trinde Husmoder.

Saavel Huset som dets Bohave og alle Omgivelser røbede Velstand og gammeldags Jævnhed. Begge de godlidende Møllerfolk vare smaa, pølsetrinde Skikkelser med aabne, godmodige Ansigter, runde, rynkede Kinder og tynde, graa Haar under Kallot og Hue. De vare begge langt over de tredsindstyve Aar og havde mistet deres eneste Barn i Vuggen. De Gamles største Fornøielse var at see hengivne Mennesker ved deres Bord, helst Folk af ringere Kaar, som ved Forskud eller andre Velgjerninger følte sig i et vist Taknemmelighedsforhold til dem. Af slige Klientfamilier var Jørgen Hønsekræmmers den mest begunstigede.

„Denne Gang skal du gjøre god Handel hos mig, Jørgen!“ — sagde

Mølleren med et lunt Smil. — „Du skal faae fyrretyve Par Fjærkræ, baade Høns og Ænder, og — det forstaaer sig — alle saa fede som Møllerhøns.“ Denne sin sædvanlige Spøg ledsagede han med en hjertelig Latter.

„Ja, det er et sandt gammelt Ord, mæt som en Møllerhøne!“ — bemærkede Jørgen. — „Med det meget Affald af Korn og Gryn fra Møllen kunde Han gjerne fede en Snes Stude, Fa'er Jep!“

„Nei, Jørgen!“ — afbrød Mølleren ham og lo, saa hans Øine randt — „paa at fede Stude forstaaer du dig ikke! Du kan fede Høns, kan du — betale din Gjæld som en ærlig Mand kan du — en god Christen er du — en brav Ægtemand og Fader er du — et hjertensgodt Menneske, som jeg holder meget af — men paa at fede Stude forstaaer du dig, min Sjæl, ikke.“

„Kan nok være!“ — mumlede Jørgen — „Gaverne ere forskjellige. Jeg faaer vel Fjærkræet for vor gamle Pris, Fa'er?“

„Natyrligt! og med Klareringen kan det ogsaa denne Gang have Henstand, til du har faaet alle de Høns og Ænder lykkelig ned i Kjøbenhavnernes Maver!“ Over dette ligesaa ofte gjentagne Indfald lo Mølleren ligeledes selv ret hjertelig.

„Det er sandt, hvad Karen siger!“ — bemærkede Jørgen. — „Vi har ingen bedre Kunder i hele Landet end vor gamle Husbond og Madmoder, og komme vi en Gang i Velstand, kan vi takke Jer derfor.“

„Næst vor Herre, Jørgen! glem aldrig det!“ — sagde Mølleren alvorlig. — „Havde han ikke lagt Velsignelse og Drøielse til vort Brød og til Sulet med, havde vi nu ikke siddet her med saa godt et Huld. „Men sig mig, Jørgen! — hvad tænker du og Karen nu at gjøre med Drengen, I har hentet fra Fattighuset?“ — vedblev Mølleren — „har I nu Raad til at føde og klæde ham som Jer egen?“

„Nei, paa det Lav!“ — brummede Jørgen — „hans stakkels Forældre skulde det gaaet med, havde de levet; men han er ung og rask, han skal strax ud og tjene for sit Brød, den Lømmel! det er ellers et godt Skind“ — tilføiede han — „og var han ikke min egen Kvindes kjødelige Søstersøn, vilde jeg sige“ —

„Nu, hvad vilde du sige, Jørgen?“ spurgte Mølleren.

„Ei! hvad veed jeg det?“ — svarede Jørgen halvt gnaven — „var han ikke saa nær i Slægt med os, mener jeg — ih, saa vilde jeg sige — sig du Mølleren, hvad jeg vilde sige, Kone!“

„Saa vilde Jørgen vist sige lige saa meget Godt om ham, som han var jeres og jer brave Kones Barnebarn, Møller Jep! for det kunde han nok været, hvad Alderen angaaer, og I har altid seet saa mildt til ham, naar han kom med de andre fattige Drenge og sang Hellig-Tre-Kongers-Visen for Jer.“

„Ja, det kunde jeg nok have sagt, naar det just var faldet mig ind!“ — tog Jørgen atter Ordet. — „Men hvor Pokker er han nu støiet og fløiet? det er jo for hans Skyld, Gildet er gjort her paa Møllen, og han har længe nok suget paa Labben, den Stodder!“

„Han leger vist Tagfat med jer lille Lise i Haven“ — sagde Møller-

konen og reiste sig. — „Nu skal jeg hente dem begge. Jeg saae ham nylig løbe derude med en Kringle i hver Haand.“

„Nei lad mig kalde paa dem!“ — sagde Karen og rejste sig ogsaa.

„Vist ikke! — sæt Jer begge To og hold Bordskik! — Børnene skal have deres Frihed!“ — sagde Mølleren med godmodig Myndighed, medens han greb sin Borddame haandfast ved Armen. — „Lad dem lege! de komme nok ind, naar de er sultne. Se saa! bliv kjønt siddende! her vil jeg raade. Hvor gammel er det nu, jer lille Lise er?“

„Hun fyldte sit syvende Aar sidste Helligtrekonger“ — svarede Karen. „Hun blev jo netop født, da her var Gilde for jer Bryllupsdag.“

„Rigtig! og derfor kom Ingen af Jer med til Gildet den Dag. Det er den eneste Gang om Aaret, det gaaer flot til her paa Møllen. Det koster mig ogsaa hver Gang — nu ja, det kan være det samme, hvad det koster! Men det er dog altid en fornøjelig Dag, lille Mo'er! ikke sandt? — Mølleren nikkede til den trinde Husmoder, der nikkede bekræftende til ham igjen, medens der dog stjal sig et lille let Suk fra hendes Bryst

„Jeg veed nok, hvad du sukker for saa smaat, lille Mo'er! naar du tænker paa Bryllupsdagen og paa Drengen, vi begrov Aaret efter. Han skulde nu været Præst eller Provst, naar vor Herre havde villet som vi — for noget stort var han skabt til — det kunde vi see paa ham i Vuggen. Men det er han nok bleven alligevel. Ret nu an, lille Mo'er!“ — afbrød han sig selv hastig og foer med Haanden over de graa Øjenbryn. — „Jørgen og jeg vil nu aabne Maven med et lille Glas Gammelvin, og derhos ønske vi nu ham og Karen Lykke og Velsignelse baade med Hønsehandelen og med Pigebarnet og med Drengen, de har faaet ud af Stodderhuset og ind i Guds Hus som et rigtigt christent Menneske! Nu skulde han dog rigtignok været herinde“ — vedblev han og saae ud af Havevinduet — men det faaer være det samme! Vi kan siden klinke med ham! Derpaa fyldte den Gamle Glassene og klinkede med sine Gjæster. Husmoderen klinkede med og nippede til sit Glas. Der begyndte nu en hyggelig Bordsamtale om alle de Aar, de havde kjendt hverandre, fra den Tid, baade Jørgen og Karen vare halvvoxne og tjente i Møllen sammen, han som Dreng og hun som Hønsepige. Der taltes om det lille Hus, de ved Møllerens Hjælp havde kjøbt og hvert Aar afbetalt Gjælden paa, til de nu sade gjældfrit og havde deres gode Udkomme ved Hønsehandelen.

„Det var dog mig, der gav dig det Raad, Jørgen!“ — bemærkede Mølleren. — „Jeg kunde mærke paa dig, du var fød og baaren til Hønsekræmmer. Den Tid, du var Dreng her i Møllen, forsømte du tidt at smøre Kværnen og lappe Seilene, for at fange Hønsene, naar de fløi bort fra Karen. Du fangede da Høns saalænge, til du fangede Hønsepigen med, kan jeg troe, og det var en klar Sag: med Høns skulde du gjøre din Lykke i Verden. Se derfor vil vi nu klinke nok en Gang med dig og din lille Kone og ønske Jer ligesaa lykkelig en Alderdom sammen som den, vor Herre har undet os to Gamle. I er kommen paa jer Hylde, Børn! og vi ligesaa. Se, det er altid en Hovedsag. Hvad vor Herre vil have ud af os, skal vi kun see, vi kan blive til, enten det er stort eller smaat. Se det ligger i Naturen, og det er, hvad de Lærde kalder Skeni. Det er ikke

Noget, man skal være storagtig af — det har baade Folk og Fæ paa en Maade. Jeg kan strax see paa et Føl, om det har Skeni til at blive Ridehest eller Ploughest. En har Skeni til Fiint og en Anden til Grovt. Det kommer ud paa Et for vor Herre, naar Enhver kun følger sit. Jeg havde nu Møller-Skeni og du Hønsekræmmer-Skeni, Jørgen! Jer Lise har Skeni til noget Fiint, hvad det saa kan være, og dertil skulde hun oplæres. Jer Søstersøn, Karen Jørgens! skulde være Præst eller Stadsmusikant, som Hr. Skade, naar jeg maatte raade — eller ogsaa Kirkesanger; for han synger kjønt og er en from Dreng. Han har havt meget godt af at døje lidt Ondt med sine Forældre. Moderen var en brav Kone, men Faderen var en Gjæk. — Han vilde altid høiere paa Straa, end han havde Evne til — derfor gik det, som det gik; han kunde været en god Landsbybødker — dertil havde han Skeni — men saa vilde han ind i alt det nymodens Væsen med Constitution, og hvad der nu kjævles saa højt om baade i Aviser og Kroer — saa skulde han reise om og hidse Folk op — og saa — nu ja! han er død og borte; men som sagt, han skulde blevet ved det, han havde Skeni til — og det skal vi Alle, baade Store og Smaa."

„Det har jeg ogsaa altid ment" — sagde Jørgen. — „Svoger Knud skulde ikke heller ladet sin Dreng døbe med det fornemme Navn! — Anton hedder jo ingen Bonde, det jeg veed — men stort skulde det være — og Svoger Knud havde tjent en holstensk Prokurator, som nok havde det Navn."

„Det siger Ingenting!" — svarede Mølleren. — „Det Navn, man faaer i Daaben, er altid det bedste, hvordan det saa klinger, og sommetider kan det være et Forbud paa, hvad der skal blive af et Menneske. Prokurator vilde jeg dog ikke have Anton til; men en rigtig dansk Dreng er han jo med Liv og Sjæl. Se, der kommer han springende! Lad os nu klinke paa hans Lykke i Verden, hvordan det saa skal føie sig for ham!"

Medens Glassene nu klang, kom Anton styrtende ind i Stuen. „Hvor er Lise dog henne?" — spurgte han. — „Jeg kan ingensteds finde hende, og jeg har seet et underligt Syn" —

„Snak, Dreng! har du Syner?" — brummede Jørgen. — „Men hvor kan Barnet være?"

„Bliv siddende! siger jeg" — sagde Mølleren i saa afgjørende Tone, at hverken Jørgen eller Karen kunde forlade deres Plads, skjøndt de begyndte at blive urolige for Barnet.

„Hvad er det, du siger om et underligt Syn, Anton?" — spurgte den Gamle — „fortæl, hvad du har seet!"

„Hvis jeg ikke stod her og i de nye Klæder, Moster har givet mig" — svarede Anton forpustet — „vilde jeg ganske vist troe, det var mig selv, jeg nylig saae krybe ind ad Vinduet ved Pæretræet i Haven. Det var mig selv, saadan som jeg stod paa Kirkegulvet i Formiddags, da Forpagterens Drenge fniste af mig —"

„Hvad er det for Vrøvl, din Nar?" — brummede Jørgen: — „havde du været med at drikke din egen Skaal nys, vilde jeg troe, Vinen var løbet

i dit Kyllingehoved. Du har seet dig selv krybe ind ad et Vindue, siger du, medens du dog stod udenfor? Det er jo Daarekistesnak!“

Anton forklarede nøjere, hvad han havde seet, og man begreb snart, at en Anden i en Dragt som den, der spøgte i Drengens Hoved, maatte være krøben ind ad det betegnede Vindue.

„Jeg bryder ellers aldrig god Bordskik; men det Spøgeri maa vi dog undersøge strax!“ — sagde nu Mølleren og rejste sig. — „I Pæretræ-Stuen har jeg mit gamle Chatol med alle mine rede Penge, og hvad der er vigtigere.“

„Lad mig gaae forud!“ — sagde Jørgen og greb Møllerens tykke Stok. — „Er her en Tyv i Huset, skal vi nok faae Fingre i ham.“

„Gud forbarme sig!“ — udbrød Karen og den gamle Husmoder paa een Gang.

Der var kommet Uro i dem Alle, og med Jørgen i Spidsen begave de sig med to Lys, saa hastigt som muligt, til det lille saakaldte Pæretræ-Kammer ved Siden af Møllerfolkenes Sovestue.

„Giv dig til Fange, Krabat! Vi har seet dig!“ — raabte Jørgen og styrtede først ind i Kammeret, uden Lys. Han syntes at have hørt en puslende Lyd. Anton havde fulgt ham med det ene Lys, men det var gaaet ud for ham i Trækvinden fra det aabne Vindue. Da Mølleren og de Andre nu traadte derind med det andet Lys, saae de forundrede paa hverandre og brast i Latter, idet de saae Jørgen staae med opløftet Stok foran et Rokkehoved med en stor Tot Hør, medens en Kat sprang ud af Vinduet i det aldeles tomme Værelse.

„Det var altsaa Tyven eller dit Confirmand-Gjenfærd, lille Anton!“ — udbrød Mølleren og holdt paa sin Mave af Latter. — „Det var godt, du ikke slog Hovedet itu paa vor Mo'ers uskyldige Spinderok, tapre Jørgen! Det vidste jeg nok!“ — vedblev han og pustede — „her kommer aldrig Tyve, og Spøgelser ikke heller, saa vidt vi har mærket i de ni og tredive Aar, vi har boet her. Kom nu, Børn! og lad ikke den gode Ribbenssteg blive kold for det Spøgeri!“

„Lad os dog først lukke Vinduet og see os lidt om!“ — sagde Karen. Hun undersøgte nu med Jørgen og Møllerkonen baade Kammeret og den tilstødende Sovestue paa det nøiagtigste; men der var Intet mistænkeligt at bemærke. Alt befandtes i samme Orden som sædvanligt.

„Den dumme Dreng med hans Syner!“ — brummede Jørgen.

„Jeg vil dog gaa ned i Lysthuset“ — sagde Karen — „og see, om den sorte Kjole, den røde Vest og de gule“ —

„Det faaer blive, til vi har spist, Kone! ellers bliver vor Gamle vred!“ — sagde Jørgen — „men Lise maa vi see at faae fat paa. — Hvor kan Barnet være?“

„Hende skal jeg lede op!“ — raabte Anton og sprang ud. — „De maa sige, hvad de vil! Hvad jeg saae, det saae jeg dog“ — mumlede han ved sig selv, medens han dog nu mest tænkte paa Lise. Han løb hele Haven igjennem og raabte paa hende; han løb til Gaarden og Baggaarden og Hønsegaarden, til Stalden og Bryggerset, til Vognskuret og Huggehuset. Han løb op paa Møllen og tilbage til Haven igjen. Endelig fik han i Sinde at gaae ind i

Lysthuset endnu en Gang; ogsaa der raabte han paa hendes Navn i Mørket og syntes nu at høre en Lyd som af en sagte Klynken. „Lise! var det dig?“ — raabte han — „fattes dig Noget? Hvor er du?“

Nu hørte han atter den klagende Lyd. Den kom fra det lille Lukaf, hvor der stod River og Spader. Han foer derind og kom snart ud med den lille Pige i sine Arme. Han klappede og kyssede hende, men kunde ikke see hendes Bleghed og den store, med Blod underløbne Bule, hun havde i Panden. Hun kunde dog støtte paa Benene, men var saa fortumlet, at hun intet Sammenhængende kunde forklare af, hvad der var hændtes hende.

Baade hendes Fader og Moder havde imidlertid siddet urolige ved Bordet. Det var altid gaaet i Staa med Underholdningen, naar den Gamle kun et Øieblik taug. De havde seet idelig til Døren. „Hvor kan de dog blive af? hvor kan Barnet dog være saa længe?“ afbrøde de ofte den snaksomme gamle Møller, som, naar han sad med et Glas Vin blandt gode Venner, gjerne vilde fornøie sig selv og sine Gjester med Lyspunkterne i sit Liv og Levnet. Ingen hørte paa disse Historier med saa megen Glæde som hans gamle Kone, der bestandig sagde: „ja, Faer!“ og nikkede, naar han talte om sig selv og sine Ungdomsbedrifter som Dreng og Møllersvend, og hvorledes han en Gang var gaaet rundt paa en Møllevinge. Men naar han saa kom til sin Frierhistorie, saa blev den gamle Kone ganske rød i de fyldige, men dog stærkt rynkede Kinder, og hun afbrød ham da gjerne med at bede ham skjenke i Glassene eller nøde ham til at spise Meer.

Mølleren var netop kommen til den Del af sin Historie, som interesserede ham allermest, og som han aldrig kunde blive færdig med. Han beskrev sin Bryllupsdag, og hvor dejlig Bruden havde seet ud med den sorte Silkekjole og det ægte Guldbaand om Livet og det saakaldte Lokketøj af stukne Perler over det opstrøgne Haar; for hun var bondefødt og gik endnu bestandig bondeklædt — da fløi Døren op, og Anton kom med den lille Lise, som han mere bar end fulgte ind i Stuen.

Moderen foer op med et Skrig over Barnets ynkelige Tilstand. Faderen brummede: „din Taske! hvor har du nu været paa Spil og rendt Panden i Stykker?“ medens Taarerne kom ham i Øinene. De gamle Møllerfolk vare ogsaa komne i Bevægelse. Mølleren kom med Vin og vilde helde et helt Glas i Munden paa den Lille. Møllerkonen hentede Æddike og Plaster og en halv Snes fulde Medicinflasker, som hun i de sidste fem og tyve Aar havde ladet hente paa Apotheket uden at bruge dem.

Anton var som ude af sig selv af Fortvivlelse. Han var nær ved at kvæle Barnet med sine Kjærtegn.

Lise selv var den roligste ved det Hele. „I Seng! i Seng, kjære Moder!“ — bad hun kun, og Moderen bar hende bort fra alle de besværende Omhyggeligheder til den lille Seng, der stod beredt til hende i Forældrenes sædvanlige Gjestekammer. Her faldt Barnet snart i en sund og rolig Søvn efter at have drukket et Glas Vand. Moderen vaagede dog ved hendes Leie hele Natten, og Jørgen gjorde hende Selskab den halve Nat. De sade begge og saae paa det sovende Barn, da Solen stod op og skinnede ind til dem.

„God Morgen, lille Moder! god Morgen, Fader! er vi hos Møllerens?“ sagde Lise med livlig Stemme og sprang nu rask ud af sin lille Seng. Hun undrede sig over sin forbundne Pande og over Forældrenes Glæde ved at see hende saa rask og munter. Hun syntes at have glemt, hvad der var hændet hende; men efterhaanden kom Alt tilbage i hendes Erindring, og hun fortalte om den fæle, fremmede Mand, hun havde seet fra det mørke Lukaf i Havehuset, og hvorledes han havde kastet hende en Sten i Panden.

Anton, som den halve Nat havde siddet paa Gulvet udenfor Gjestekammerdøren og lyttet efter Lises Aandedrag, havde sovet Resten af Natten med Panden mod Døren. Han bankede nu paa og blev lukket ind. Med hans og Lises Glæde var der nu ingen Maade.

Glæden i Gjestekammeret blev dog snart forstyrret af en besynderlig Uro i Møllerhuset. Folk løb frem og tilbage. Man hørte baade Pigernes og Møllerkarlenes Stemmer: „Det er forfærdeligt!“ — „det er grueligt!“ — „hent Præsten!“ — „hent Doctoren!“ — „hent Byfogden!“

„Gud forbarme sig! hvad betyder det?“ — udbrød Karen.

„Lad mig om det!“ — sagde Jørgen og foer ud af Døren med Anton.

Snart vidste de Alle, hvad der havde opfyldt alle Husfolkene med Forfærdelse. Den gamle Møller og hans Kone vare begge fundne døde i deres Seng og, som det syntes, kvalte af Dynerne, som laa opstablede ovenpaa dem. Chatollet i Sidekammeret var opbrudt og plyndret. Vinduet til Haven var fundet aabent, og en Rude var knækket.

Da Jørgen og hans Kone stode ved deres gamle Herskabs Lig, græd de begge; men den Forfærdelse, hvormed de havde hørt Budskabet om det gruelige Drab, maatte vige ved Synet af den Troskab og Kjærlighed, de saae i de to gamle Menneskers Miner og Stilling paa Dødsleiet. Uagtet der ingen Tvivl var om, at de vare kvalte af Dynerne, og dette vel ogsaa var kjendeligt i deres Ansigter, var der dog en Ro i deres Stilling og Aasyn, som tilkjendegav, et Døden maatte have overrasket dem pludselig, og at de neppe havde været dem den bevidst. Deres Ansigter laa vendte mod hinanden, og deres Hænder vare fast sammentrykte.

„Ak!“ — sukkede Karen — „med alt det Gruelige for Andre og alt det Fordømmelige i denne Misgjerning, har de gamle Mennesker dog faaet en smuk Død.“

„Det er en underlig Tale, du fører, Kone!“ — sagde Jørgen — „hvad Smukt er der i at blive myrdet i sin Seng af Tyve og Røvere?“

„Det er ikke det afskyelige Mord, jeg tænker paa“ — svarede Karen — „men kunde jeg saaledes døe en Gang i samme Øieblik som du, med din Haand i min og dit trofaste Ansigt vendt mod mig i Døden — saa vilde min udødelige Sjæl takke vor Herre for en saadan Bortgang til ham i Kjærlighed.“

„Du har dog Ret igjen paa en Maade!“ — sagde Jørgen og knugede sin Kones Haand saa trofast, at det smertede, men hun saae kjærligt paa ham og ømmede sig ikke derved.

Da nu Præsten, Lægen og en Øvrighedsperson vare komne, og der

var optaget den lovbefalede Synsforretning, kom alle Husets Folk i Forhør, og Gjesterne, som havde overnattet der, ligeledes.

Efter hvad Anton og lille Lise kunde oplyse, blev Opmærksomheden strax henvendt paa Havelysthuset. Her savnedes Antons nøiagtig beskrevne Confirmationsklæder, som Karen, af Forskrækkelse over Lise, ikke mere havde tænkt paa. I det mørke Haveredskabs-Lukaf, hvor Lise havde skjult sig, fandtes der en sammenknyttet Bylt af gamle, forrevne Mandsklæder, hvoraf nogle efter Udseendet maatte have tilhørt en Fæstningsslave. Desuden fandtes der en overfilet Jernbøile, som den, Slaverne bære med Lænken om Benet. Med den, antog Lægen, at Lise havde faaet Slaget i Panden.

Den undvegne Morder blev nu allevegne efterlyst og ivrig eftersporet.

Endnu samme Dags Aften kjørte Jørgen Hønsekræmmer med sin Kone, lille Lise og Anton ud af de myrdede Møllerfolks Port. De vare alle Fire tause og stille; men de fyrretyve Par Høns og Ænder, som Jørgen skulde havt med, klukkede og snadrede lystig i deres Frihed i Baggaarden.

TREDIE KAPITEL

Anton havde seet de myrdede Møllerfolks Lig; men Lise var bleven hindret deri. Hun havde dog hørt Alt, hvad der af Anton og de Andre med saa megen Gru var fortalt, og hun var den eneste af dem Alle, som havde seet Morderens fæle Ansigt. Denne Begivenhed havde i høi Grad rystet og bevæget dem begge. De havde holdt meget af de gamle, venlige Møllerfolk, der i Særdeleshed havde yndet den lille Lise og ofte gjort hende lyksalig med Dukker og andre Smaagaver. I Forhøret havde Lise grædt heftigt, medens Anton var bleg og stille. Begge havde de dog paa det Nøjagtigste meddelt, hvad de kunde oplyse. Da de nu atter aandede friere under Vognens Rumlen i den friske, vaarlige Aftenluft, udbrøde de ofte i Beklagelser over de stakkels Gamle, som saaledes maatte døe under de tykke Dyner, og Lise spurgte sin Moder, om man dog ikke nok kunde kysse dem levende igjen.

„Ak! nei, mit Barn!“ — sagde Karen — „kunde man det, naar kjære Mennesker døe, vilde der ikke være saa mange Enker og faderløse Børn i Verden.“

„Men naar du eller Fader eller Anton kom under Dyner og blev døde, saa vilde jeg dog prøve derpaa!“ — sagde Barnet. — „Troer du heller ikke, det vilde hjælpe, naar jeg sang eller spillede paa min Fløite?“

„Nei, mit Barn! Men den har du jo givet Anton“ — sagde nu Moderen hastig for at bortlede Barnets Tanker fra den bestandig gjenkommende Forestilling om Drabet — „og naar Anton nu paa Løverdag otte Dage

kommer i sin Tjeneste hos Postmesteren, vil det nok vare længe, inden vi see ham og hans Fløite igjen.“

„Han vil strax blive en rigtig Fløitespiller“ — sagde Lise glad og glemte alt Andet — „og saa vil han besøge os baade til Pintse og til Jul, siger han, og spille os glade Allesammen paa sin Fløjte. Han vil spille sig Forlov dertil af den slemme Postmand, som nu jo vil skjænde paa ham hver Dag, til Anton faar spillet ham god og glad med Fløiten.“

„Det skal jeg nok, Moster!“ — raabte Anton fra Hønseburlaaget — „og Forlov maa han give mig hver Gang, det er Høitid. Alle de Breve og Pakker, jeg skulde rende om med i Pintse- og Juledagene, vil jeg love ham at bære om i Forveien, inden det ringer til Helligaften.“

„Nu snakker du noget enfoldigt, min kjære Dreng!“ — sagde Karen og var nær ved at lee, hvor bedrøvet hun var — „hvorledes vil du bære de Sager om i Byen, som endnu ikke ere komne med Posten?“

„Han er et Fæ!“ brummede Jørgen.

„Bliv ikke vred, kjære Morbro'er!“ — sagde Anton — „det var rigtignok grumme dumt sagt af mig, men jeg tænkte nu kun paa lille Lise og hendes Fløite, og hvad jeg vilde spille paa den. Hør!“ — Han satte nu Fløiten til sin Mund og frembragte nogle forskrækkelig hvinende Toner.

„Hold op, Dreng! for Pokker! er du gal?“ — raabte Jørgen og slog efter ham med Svøben — „er det ogsaa nu Tid at komme med Kattemusik, naar du seer, vi ere bedrøvede?“

„Det var underligt!“ — sagde Anton. — „Jeg var ogsaa bedrøvet, og hvad jeg vilde spille, klang saa smukt og rørende, førend jeg hørte det.“

„Sliddersladder, Dreng, hvad er det for en forbandet Snak!“ — brummede Jørgen — „hvor kan noget klinge for os, før man hører det?“

„Jeg forstaaer nok hans Mening, lille Mand!“ — sagde Konen undskyldende — „man maa jo tænke, førend man kan sige Noget, og man maa vel ogsaa paa en Maade høre de Toner, man vil frembringe, førend man kan give dem Lyd.“

„Ja, det kan nok være, siden du siger det! Men var det smukt, som han siger, hvordan Pokker kunde det da klinge saa bestialsk?“

„Det er godt at forstaae, lille Mand! Drengen har jo aldrig før blæst paa Fløite.“

„Ja, det var første Gang, jeg fik Lyd i den, Moster!“ — sagde Anton — „men Lise maa nu lære mig Grebene!“

„Herre Gud! hvor han er dum og barnagtig!“ — mumlede Jørgen og gav Hesten et Smæk.

Hønsekræmmerens Indkjøbsrejse gik nu fort i nogle Dage. Det gik fra Landsby til Landsby, hvor han opkjøbte saa meget Fjærkræ, som han kunde rumme i de tre lange Bure over Vognfjælene. De overnattede gjerne hos Venner og Bekjendte blandt Bønderne, og da de endelig en Aften rullede ind i Landsbyen, hvor de boede, havde Rejsen og de mange Mennesker, de havde seet og talt med, kjendelig oplivet dem alle. Den gruelige Mordhistorie, som de saa ofte paa Vejen havde maattet fortælle, var nu derved bleven dem ligesom gammel, og de følte sig ret vel til Mode i deres lille, hyggelige Hjem.

Jørgens Hus var nyt og, med al sin Ringhed, saa bekvemt indrettet, at der intet Væsentligt savnedes. Der var kun to Stuer med et lille Kammer og et Kjøkken; men der var et Udhus med et Rum til en Ko og et Par Faar; hvad der var vigtigst, var dog et stort Hønsehus med en vel indhegnet Hønsegaard. Tæt udenfor Døren var der en Brønd med herligt Kildevand. En lille, indhegnet Kaalhave, med nogle Frugttræer, Bistader og Humlestokke, fandtes ogsaa ved Stedet.

Nabokonen, Lises gamle Gudmoder, Eventyr-Marie, som hun gjerne kaldtes, havde passet Huset og røgtet Kreaturerne i Hønsekræmmerens Fraværelse. Nu fik de virksomme Ægtefolk travlt med den store Mængde nyt Fjærkræ, som i nogle Maaneder skulde fedes, inden det med den betydelige Mængde Æg, der blev samlet, skulde kjøres til Torvet i Hovedstaden. Her var nu en Klukken og Snadren af de mangfoldige Høns og Ænder, saa næsten ingen anden Lyd kunde høres; men naar Anton og Lise vare trætte af deres Eventyrlege i Hønsegaarden og deres Omtumlen paa Mark og Eng, blev dog Hønsenes og Ændernes Musik overdøvet af Hyldefløiten. Der hørtes daglig renere og smukkere Fløitetoner fra det lille Kammer, hvor Anton tog mod Undervisning af Lise. Snart kunde han ikke alene blæse Tonerne til Folkeviserne om Dagmar og den lille Baadsmand, men kunde faae meget Andet til at klinge nydeligt, som han selv dog ikke vidste, hvad var.

„Hvem har du faaet den lille Fløite af, Lise?“ — spurgte Anton en Aften under disse musikalske Øvelser. — „Den seer jo kun ringe ud, men man kan faae kjønne Toner ud af den, naar man kun rigtig af al Magt tænker derpaa, og man kan ligesom høre det synge inden i sig.“

„Det forstaaer jeg dog slet ikke“ — svarede Lise. — „Jeg kan heller ikke Andet, end hvad jeg har hørt Gudmoder synge; af hende har jeg faaet Fløiten; men nu vil jeg meget hellere synge med hende. Bare hun ikke døer snart!“ — vedblev Lise — „for nu er hun saa gammel. Hun giver altid Hønsene Korn, naar vi er borte, og hun er saa god mod Pasop og graa Mons, og hvor deiligt hun fortæller Historier, det veed du da nok. Men nu gaaer hun i Barndom, siger Fader, og saa lever hun ikke længe. Naar vi lege de rare Eventyr, hun har fortalt os, saa troer hun, det er virkeligt, siger Fader; men det er det jo ogsaa, lige saa længe vi lege — ogsaa det om Pjaltepeer, der bliver til en Prinds og faaer Prindsessen og det halve Rige. Saae du ikke nok, hvor hun nikkede mildt til os, da vi legede den Leg i Gaar ude i Hønsegaarden?“

„Se! der kommer hun!“ — sagde Anton. — „I Dag var det, hun vilde fortælle mig Eventyret om: „Rap dig, Kæp!“

„Kjære, lille Gudmoder!“ — raabte nu Lise ud af Vinduet — „kommer du ind til os og fortæller os Historier!“ Barnet klappede i Hænderne, og Gudmoder kom.

Eventyr-Marie var en lille, mild Kone med et kjønt, gammelt Ansigt. Hun gik altid meget net klædt i sin mørkebrune Hvergarns Kjole og det snehvide Lin under Huen. Hun passede altid punktlig, hvad hun paatog sig; men der var et stille Drømmeri i hendes Øjne, som tydeligt nok røbede,

at hun ikke længer kjendte nogen bestemt Grændse mellem Drømmenes eller Aandernes Verden, og hvad man kalder Virkelighed.

Hun nikkede mildt baade til Anton og Lise, da hun nu traadte ind til dem i det lille Kammer. Hun tog strax Plads imellem dem ved det aabne Vindue, hvorfra de havde den herlige Aftenrøde og de prægtige Skypaladser for Øje. „Se! Børn!“ — sagde hun — „det er mine Slotte — der har jeg alle mine Skatte; men de flyve for høit til, at Enhver kan gribe dem — se! dem kan Ingen stjæle fra mig — dem kan hverken Rust eller Møl fortære.“ — Hun satte nu Lise paa sit Skjød og fortalte Anton Eventyret om Kæppen, der kunde slaa af sig selv, naar man bare havde Ret og sagde: „rap dig, Kæp!“ og om Fløiten, som kunde spille af sig selv, naar man bare tænkte paa vor Herre og saa blæste rigtig Aand i den af sit Allerinderste.

„Og den Kæp har du jo, lille Gudmoder!“ — sagde Lise, da Eventyret var ude — „med den har du jo altid jaget onde Mennesker og slemme Hunde fra dig. Det er jo den, du der har i Haanden. Nu behøver du den ikke meer! her er ingen onde Mennesker, og her holde Alle saa meget af dig — ogsaa Hundene. Vil du ikke nok give Anton den Kæp, naar han nu paa Løverdag skal ud i Verden og tjene i den store By. Der er vist mange slemme Hunde, som vil bide ham.“

„Det kan nok hændes“ — svarede Gudmoderen. — „Naar Anton vil love mig, at han ingen Fortræd vil gjøre med den og aldrig bede den rappe sig, uden hvor han ganske vist veed, det er Ret og Godt.“

„Det vil jeg gjerne love!“ — raabte Anton — og hun gav ham den lille Hæsselkæp med en meget høitidelig Mine. Hun lo dog strax efter og klappede dem begge til Afsked. De fulgte hende ud gjennem Stuen, hvor hun vexlede nogle spøgefulde Ord baade med Karen og med Jørgen, der dog brummede lidt over alt det Spøgeri og Galskab, hun proppede i Børnene.

Karen tog hende i Forsvar og roste hendes Eventyr, som hun fandt ligesaa fornøjelige som ærbare og gudelige, naar man kun rigtig forstod dem.

„Ja, naar du siger det, Mo'er, saa vil jeg troe det!“ — mumlede Jørgen, da Eventyr-Marie var ude af Døren. — „Af Børn og gale Folk skal man høre Sandhed, har jeg nok hørt. — Jeg kan rigtignok ikke forstaae, hvad Viisdom der er i hendes Ammestuesladder; siden hun er begyndt med at gaae i Barndom, kan jeg ellers ganske godt lide hende.“

„Hør, Lise! jeg vil fortælle dig Noget!“ — sagde Anton ganske alvorlig, da de havde fulgt Eventyr-Marie hjem og nu gik Haand i Haand tilbage til Hønsekræmmerhuset. — „Din Gudmoder er nu det tredie Menneske, jeg har kjendt, som gik i Barndom, og du kan troe, der er Noget ved saadanne gamle Mennesker, som Ingen af os Unge rigtig kan begribe; men de Store og Voxne forstaae det vist endnu mindre. Baade min stakkels Fader og min Moder gik i Barndom, og de vare dog ikke saa meget gamle. Men det sagde Præsten, og Skolemesteren sagde altid ja dertil; men i Fattighuset sagde de, at Fader drak for meget, og det havde Moder taget sig saa nær, at hun var gaaet fra sin Samling. De holdt begge To

saa meget af mig. Jeg var hos dem baade Dag og Nat, og vi havde det saa rart sammen, naar de ikke laa syge og led Ondt. Fader kunde lege med mig, som om han selv var en Dreng, baade med Tinsoldater og med Top, og Moder klippede baade Dyr og Mennesker ud til mig af Guldpapir; og det fik hun af Præsten. Sommetider syntes hun selv, de var levende, og saa var Legen allermorsomst. Fader stammede meget; men han vilde dog altid holde Taler, naar Nogen kom ind til os. Saa lo alle Folk; men jeg taug stille og hørte efter. Det var altid om, at vi var det allerbedste Folkefærd og vor Herres eget, siden Jøderne ikke var det længer, og at han nu vilde gjøre os frie baade for Skatter og Afgifter og Embedsmænd. — Det forstod jeg aldrig rigtig, og det var sagtens galt; men saa sagde han, at hvad Vorherre havde lagt i os, det kunde ingen Magt i Verden hindre i at komme frem; hvad der laa i Jorden maatte op, enten det var Korn eller Tidsler; den fattigste Tiggerdreng maatte kunne blive den største Mand i Landet og sidde ved Siden af Kongen og være Prinds af Blodet. Saa lo Folk altid; men jeg taug stille og tænkte, det dog nok ikke var saa galt — for Blodet er Sjælen — sagde Fader, og det havde han læst i Guds Ord."

„Aa, det kan jeg ikke forstaae!" — sagde Lise utaalmodig — „det er noget kedeligt Noget; — nei, fortæl mig, hvordan I legede sammen!"

„Naar Moder havde klippet Heste og Vogne ud til mig af Guldpapir" — vedblev Anton — „saa kom Fader og bukkede for mig og spurgte, om han maatte age med mig i min Guldvogn op til Kongen, siden jeg nu var bleven en Prinds af Blodet" —

„Ja, det kan jeg lide! — det var Løier!" sagde Lise — „og saa kjørte du da op med ham til Kongen?"

„Nei, Lise! — for saa græd Moder og klippede baade Heste og Vogn i Stykker. Jeg skulde vogte min Sjæl — sagde hun — og ikke sælge den for Guld og Ære og al Verdens Herlighed. Se, Lise! det kom jeg til at tænke paa Altsammen, da din Gudmoder talte om Kæppen og Fløiten. Du kan troe, der er Noget i, hvad de Folk sige, der gaae i Barndom. Du skal see, der bliver noget Rigtigt af mig — noget Stort — men" — tilføiede han alvorlig — „det forstaaer sig! — min Sjæl vil jeg ikke sælge derfor." Han faldt i Tanker og taug. Men derpaa saae han sig muntert omkring og gjorde et Spring. „Hvordan det skal gaae til, veed jeg ikke" — sagde han lystig — „men paa Løverdag bliver jeg Postdreng, saa kan jeg svinge mig i Veiret og blive Postfører og Postgeneral — hvad siger du dertil?"

„Det var prægtigt!" — udbrød Lise — „og saa til sidst Prinds af Blodet!"

De lo nu begge glade og løb ind.

Da Løverdagen kom, og Anton stod færdig til at kjøre til Byen med Jørgen Hønsekræmmer, der med det Samme skulde hente Korn til sine Høns, var Lises røde Kinder ganske vaade. Anton var stille og alvorlig. Han tog en kjærlig Afsked med sin Moster og kyssede Lise mange Gange, uden at sige Andet, end at han ganske vist skulde komme igjen. „Kommer jeg ikke til Pintse, saa kommer jeg til Jul" — sagde han — „og kommer

jeg ikke til Jul — saa kommer jeg ganske vist, naar jeg bliver Postgeneral“ —

„Og Prinds — Prinds af Blodet!“ — raabte Lise og klappede i Hænderne af Glæde over hans tilkommende Herlighed.

Inden denne barnagtige Glæde var fortrængt af flere Afskedstaarer, gav Jørgen sin Blis et Smæk, og Vognen rullede bort med ham og Drengen. Anton saae sig længe tilbage og nikkede. Han havde Eventyr-Maries Kæp mellem sine Knæ og blæste nogle raske Toner i lille Lises Hyldefløite.

FJERDE KAPITEL

Paa Vejen til Kjøbstaden, hvortil man havde fem Mil, gik det kun langsomt frem. Blis var den Dag meer end sædvanlig doven, og Jørgen glemte at opmuntre den. Han lod ofte sin Pibe gaa ud og kløede sig bag Øret. Han syntes at have noget at grunde paa, som det ikke var saa let at komme ud af. Det viste sig, at det var en Afskedstale, han vilde holde til Anton med faderlige Raad og Formaninger, hvoraf Drengen skulde have Godt hele sit Liv.

„Hør, Anton!“ — begyndte han endelig og stak Piben i Lommen. — „Jeg har Noget, jeg vil sige dig!“ — Men derved blev det en god Stund. „Hør, Anton!“ — begyndte han igjen — „jeg har længe tænkt paa, at du er en stakkels fattig Dreng og har kun ringe Forstand, og du har saagodt som Ingen at holde dig til uden dig selv og vor Herre“ —

„Ak, ja!“ — svarede Anton — „men vil vor Herre hjælpe mig, behøver jeg vel heller ingen Andre.“

„Sladder, Dreng!“ — brummede Jørgen og grundede lidt igjen — „dog deri har du jo Ret i Grunden. Det var ogsaa noget nær, hvad jeg vilde sagt dig“ — tog han atter Ordet — „det har din Moster sagt dig saa tidt og mange Gange; men Ungdommen er letsindig og slaaer Alting hen i Vind og Veir“ —

„Det har jeg jo ikke gjort, kjære Morbroder!“

„Ingen Snak! — du skal tie og høre efter, naar de Ældre vil lære dig Noget. Du skal være from, Anton! forstaaer du det? — Naar Nogen skjænder paa dig, skal du holde Mund, hvis du kan; men, det forstaaer sig“ — tilføjede han hastigere — „slaaer Nogen dig med Uret, skal du slaae igjen!“

„Det skal jeg nok, kjære Morbroder! naar jeg bliver saa stor og stærk som du“ — sagde Anton — „men er jeg saa ogsaa rigtig from?“

„Dum Snak, Dreng! hvem siger, du skal være saa overvættes from? der skal være Maade med Alt. Du skal intet Mæhæ være, siger jeg, du skal ingen Kryster være, naar Gud og Kongen er i Fare“ —

„Men, kjære Morbroder!“ — udbrød Anton forbauset — „skal jeg da forsvare“ — —

„Ja, saa min Sjæl, skal du saa — du skal, som en brav Karl, forsvare Fædrelandet og Alt, hvad dig kjært er, baade her og hist — forstaaer du det?“

„Men den Nød og Fare, du mener, Gud og Kongen kunde komme i“ —

„Den har det ingen Nød med, siger jeg, naar man er from til Maade og har Ben i Næsen, siger jeg. Forstaaer du mig nu?“

„Ja, nu tror jeg nok, jeg forstaaer dig, Morbroder! og du skal nok faae Ære af mig! Jeg vil slaae mig gjennem Verden med Lises Gudmoders Kæp og blæse alle Mennesker glade paa hendes Fløite!“ Det var, som de sidste Ord fløi Anton af Munden, uden at han selv ret vidste det. Hans brune Øine tindrede, og der kom Ild i hans fregnede Kinder.

„Det er rigtignok Sludder, han der siger“ — mumlede Jørgen ved sig selv — „men Liv er der kommet i Knægten. Den Smule Formaning havde han dog godt af!“ Jørgen nikkede vel tilfreds. Han stoppede nu sin Pibe, med en rigtig pædagogisk Mine og gav imidlertid Anton Tømmen i Haanden.

De kjørte just gjennem det aabne Led til en Skov. Anton saae en Skikkelse skjule sig bag et Træ og havde med Forbauselse gjenkjendt den hele afstikkende Klædning, han selv havde staaet i paa Kirkegulvet, næstforrige Søndag. „Tyven! Morderen!“ — raabte han — „saae du ham? — Se! der er han igjen! — Nu løb han ind i Busken. — Han har en Bøsse i Haanden.“

„Hvem, Dreng? — er du gal? Jeg seer Ingen. Og hvordan Pokker kjører du? — Se, nu ligge vi der!“

Anton havde i sin Forbauselse styret Hesten hen paa Grøfteranden, og nu laa han med Jørgen og den væltede Vogn i Grøften.

„Mit Piberør er knækket — din Skarns Dreng!“ — udbrød Jørgen og krøb op af Dyndet. — „Og, se! Blis har smøget af sig, og den ene Stang er brækket. Jo du er mig den rette Kudsk! — du er dog hel og holden, Slubbert? — hvad drømte du om Tyve og Mordere ved høi lys Dag?“

„Se! se! der render han, Morbro'er!“ — raabte Anton og sprang op af Grøften. — „Se! nu staaer han stille. — Han sigter paa os med Bøssen! — Nu tog han den ned igjen“ —

„Hvem? hvor?“

„Der — han med Skindbuxerne og den røde Vest! Lad os sætte efter ham, Morbro'er!“

Nu saae Jørgen ogsaa den betegnede Skikkelse.

„Du har Ret, Dreng! det er den forbandede Morder — det er dig selv op ad Dage, som du sad paa Hønseburet i Søndags otte Dage. — Bi! — jeg vil op paa Blis og sætte efter ham — rend du til nærmeste Gaard og gjør Anskrig!“

Der faldt nu et Skud — en Kugle peb for deres Øren — og den flygtende Skytte var forsvunden.

„Væk er han!“ sagde Anton.

„Han skød som en Kludrer“ — brummede Jørgen — „men rende kan han, det Afskum! Vi To ene fange ham nu ikke.“

Jørgen betænkte sig lidt og saae sig om. „Spring op paa Blis, Anton!“ vedblev han rask og bestemt — „Rid til Skovridergaarden hist ved Enden af Skoven til Venstre! Siig kun, vi har seet Morderen fra Møllen her i Skoven! Gjør vi Klappejagt paa ham strax, har vi ham inden Aften! Skoven vover han sig ikke ud af ved lys Dag. — Rap dig, Anton! jeg skal imidlertid faae Vognen op og kludret Stangen sammen!“

Anton nikkede rask. Han sad i samme Øjeblik paa Blis og red i Firspring hen ad Skovveien.

Der gik næsten en halv Time hen, medens Jørgen med temmeligt Besvær fik løftet Vognen op af Grøften og bundet den brudte Stang sammen med en Grime. Under Arbeidet saae han sig ofte om i Skoven og paa den øde Vei. „Hm! hm!“ — mumlede han — „det Uheld var maaske dog en Lykke. Er kun Skovrideren hjemme! Han skal nok være Mand for at fange det Stykke Vildt! — Var Gavtyven nu klog, rendte han dog ud af Skoven i Tide. Denne Vei kommer han ikke — det er sikkert nok. — Hm! kunde jeg og Anton nu hjælpe til at faae det Udyr fat?“ — Nu hørte han en Puslen i Krattet bag ved sig. Han vendte sig hastig og saae en halv Snes Skridt fra sig en Bøssepibe blinke i Haanden paa en stærkt bygget Karl, hvis røde Vest og smudsige, fordum gule Benklæder røbede ham. „Sig strax, hvor red Drengen hen? eller jeg skyder dig paa Pelsen!“ — raabte Karlen.

„Hvad rager det dig, Slyngel!“ — svarede Jørgen rolig. — „Skyd kun, men sigt ikke paa mig! saa rammer du mig snarest. Du skulde ikke spildt dit Krudt før!“ — vedblev han — „nu sigter du kanske med tom Bøsse!“

„Skaf mig til et Hus, hvor jeg kan skjule mig til Natten og faae en Bid Brød! og jeg giver dig hundrede Daler, Jørgen Hønsekræmmer!“ — sagde nu Karlen i noget nedstemt Tone og tog Bøssen fra Kinden.

„Ja saa!“ — mumlede Jørgen — „fik din Pibe nu den Lyd? Siden du kjender mig, skulde jeg vel ogsaa kjende dig! Hed du ikke Mikkel Hønsetyv fra Magleby, da vi saaes sidst? Du har skæmmet dig fælt i Kongens Jern, Mikkel!“

„Forbarm dig over mig, Jørgen, og jeg giver dig to hundrede Daler strax og siger dig, hvor du kan finde alle Møllerens Penge-Papirer. Dem kan du faae en stor Findeløn for — jeg kan dog ikke bruge dem.“

„Ja saa! to hundrede Daler! det er god Betaling for en Dags Husly og en Bid Brød. Kom lidt nærmere, Mikkel! Brødet skal du faae for Ingenting! Husleiligheden kan vi saa snakke nærmere om.“ Dermed kastede han et stort Stykke Brød og en halv Faaremælksost hen til den forhungrede Forbryder, som blev staaende i samme Frastand og slugte det med Graadighed. Hans vilde, stirrende Strudsøine vare dog bestandig fæstede paa Jørgen, der stod rolig lænet til sin Vogn, med den tykke Vognkæp i Haanden.

„Tak, Jørgen!“ — afbrød det forhungrede Menneske sin Tyggen, med hæs Stemme. — „Nu døer jeg dog ikke af Sult i Dag. Skaf mig nu et

Skjul, til det bliver Nat, om det saa er i et Hundehul, og de to Hundrede skal du faae strax!“

„Derom kan vi tale nærmere, Mikkel! naar du først har viist mig Stedet, hvor du har skjult Møllerens Penge-Papirer.“ —

„Det er langt herfra — de ligge under Overliggeren paa den store Dysse i Mølleskoven.“

„Ja saa! men alle Møllerens rede Penge har du hos dig — hvor mange var der i Skatollet?“

„Frit mig ikke længer; men hjælp mig i Skjul, inden Skovrideren kommer, du har Bud efter — og jeg deler med dig! — Du skal faae tre hundrede Daler for en eneste Dag i et Hundehus.“

„Hvad vil det forslaae, Mikkel! du har vist over tusind Daler i Fikken — og det er ikke Høns, du vil handle med mig om, men min Samvittighed. Den sælger jeg ikke for tre hundrede Daler“ —

„Men naar jeg giver dig fire Hundrede, Jørgen!“ —

„Ikke for Tusind, ikke for Millioner Tusind, Mikkel! — forstaaer du mig nu!“

„Du vil nok prøve Kræfter med mig, Jørgen!“ — sagde Mikkel med et glubende Blik og vendte det Hvide ud af sine Øine — „men det siger jeg dig: kun Een af os skal gaae levende herfra!“

„Ja, saamænd! det kan nok hændes!“ — svarede Jørgen rolig og løftede sin Vognkæp — „men hvem af os det skal blive, raader hverken du eller jeg for.“

„Betænk dig, Jørgen! og lov mig een Dags Skjul med din Saligheds-Ed! — eller jeg slaaer din Pande i Stykker med denne“ — han vendte Bøssen i sin Haand og svingede med Kolben. — „Den tog jeg hos Skovriderens i Nat. Du kunde nok lugte, det var mit eneste Skud Krudt, jeg før spildte paa Drengen. Men jeg er stærkest af os To. Byt Klæder med mig strax! — eller“ —

„Vil du have min Kofte, saa tag den!“ — sagde Hønsekræmmeren og lo — „men tag din Næse i Agt for min Vognkæp!“

Med et rasende Hyl og et grueligt Aasyn styrtede den fortvivlede Flygtning nu mod ham med Bøssepiben i begge Hænder. Men Jørgen sprang til Side, saa det vældige Kolbeslag traf Bagsmækken paa hans Vogn og splintrede den. Men Vognkæppen i Jørgens kraftige Haand faldt i samme Øieblik midt i Panden paa den rasende Morder, der med et Brøl tumlede til Jorden, som død.

„Arme Djævel! du fik kanske Meer, end du havde behov for det Første!“ — mumlede Jørgen — „hm! en gal Tyr, som du, døer vel ikke for en Sinkedus!“ Han tog nu Bøssen bort fra sin afmægtige Modstander, fandt et Par Ender Reb i sin Vogn, bandt saa hans Ben sammen og hans Hænder paa Ryggen. Derpaa satte han sig ned hos ham og tog en lille Brændevinsflaske ud af sin Lomme. „En Snaps til Brødet skal du nu dog faae paa en Maade, Mikkel Hønsetyv! ja saamænd!“ — sagde han og heldede Flasken over hans blodige Pande. — „Vil du leve op igjen, til du kan komme i de rette Hænder, skal du faae en til, hvorvel du en Gang stjal en And og tre unge Høns fra mig. Hm! De gamle, brave Møllerfolk har du kanske

ingen stor Fortræd gjort, dit Udyr! — Men derfor skal du ikke slippe! — Nei, Gu', skal du ei! — Det Par Skridt, de havde til Himmerig, stødte du dem kun udover med de bløde Dyner — hm, ja! men det var vor Herres — ikke din Barmhjertighed — Slyngel! Derfor skal du lige fuldt bøde Liv for Liv, ja mænd! efter Guds og Menneskers Lov, ja mænd!" Af disse Betragtninger blev Jørgen først udreven, da han hørte Hestetrav i Skoven og saae Anton komme farende paa Blis, ledsaget af Skovrideren og en Flok Karle til Hest.

Da den afmægtige Morder slog sine Øine op, laa han bunden i Hønsekræmmerens Vogn og skar Tænder. En af Skovriderens Folk sad hos ham. Ved Siden af Vognen red Skovrideren og hørte med stor Deltagelse paa, hvad den brave Jørgen Hønsekræmmer fortalte ham og Anton om hans Møde med den grebne Forbryder.

Blis havde faaet en Visk Hø og travede nu ret muntert hen ad Veien. Jørgen stoppede sin Pibe, men uden oftere at betroe Tømmen til Anton.

FEMTE KAPITEL

Det blev langt ud paa Eftermiddagen, inden Blis fik trukket sin skaansomme Herre tilligemed Anton, Arrestanten og hans Bevogter til den lille Kjøbstad. Her gjorde Hønsekræmmerens Indtog med den berygtede Forbryder ikke liden Opsigt. Skovrideren, som red ved Siden af den lille Enspændervogn, besvarede med Fornøielse alle nysgjerrige Spørgsmaal om Fangen, og snart samledes der en hel Mængde Mennesker om dem. Alle vilde see Mikkel Hønsetyv eller Mikkel Kvæler, som Gadedrengene nu kaldte ham. Da endelig Vognen holdt udenfor Byfogdens Bolig tæt ved Thinghuset, var næsten hele den lille By kommen i Bevægelse.

Anton havde nu den Fornøielse at gjøre foreløbigt Bekjendtskab med største Delen af de Ansigter, som han siden saa ofte skulde see milde eller sure ved de Breve, han bragte. I begge de Gader, man var kjørt igjennem med Fangen, vare ofte Vinduerne lukkede op, og flere vakkre, livlige Dameansigter vare komne til Syne, som Anton meget artig havde hilset. Et af de allersmukkeste Ansigter saae han nu i Byfogdens aabne Vindue. Det var Stadens berømteste Skjønhed, han her hilsede, Byfogdens attenaarige Datter, Frøken Vilhelmine Kyng, der sædvanlig kun kaldtes „Justitsraadens Mine". Hendes blonde Lokker flagrede i Trækvinden over de fine, ædelt udviklede Ansigtformer, og hendes klare blaa Øine havde et mildt og venligt Udtryk. Det var den første rigtig smukke Pige, Anton havde seet. Han stod længe forbauset med den blaa Kasket i Haanden og gjentog sin artige Hilsen. Han blev nu puffet til Side af en ganske ung, men høi, fint klædt Herre, med et spidst, fiffigt Ansigt og en Cigar i Munden. Han

bar en blank Filthat paa Snur over sit krusede, sorte Haar, havde Briller for de ret smukke, sorte Øine og slentrede skjødesløst frem med en lille Stok under Armen og begge Hænder i Sidelommerne paa sin korte Friskfyrs-frakke. En lille, trind Mand med et rundt, fornøiet Ansigt holdt ham under den venstre Arm og lo hjertelig med en skrattende Stemme ved Alt, hvad han sagde. De tændte fortrolig deres Cigarer sammen og blæste Røgen ud i Ansigterne paa de Forbigaaende. Den unge Løve var Hr. Qvist, der var Skriver paa Byfogdens Contoir og lod sig kalde Secretair; han var vel bekjendt og almindelig frygtet som den lille Byes største Geni og Satiriker. Hans trinde Sidemand var Byens eneste Bogtrykker og Bladredacteur, Hr. Olsen. Ingen af dem syntes nær saa begjerlig efter at betragte den berygtede Misdæder, som at nærme sig det aabne Vindue, hvor Frøken Vilhelmine nu med megen Opmærksomhed hørte paa, hvad en aldrende Mand, med et stolt Ansigt og en meget vigtig Mine, fortalte hende. Denne Mand havde Anton strax betragtet med store Øine, som et Menneske, der maatte være meget vigtigere end alle Andre, for enhver hilsede ham og gjorde Plads for ham, som han var en Konge. Han var anseelig af Vext og var meget pyntet; han bar et Spanskrør med en stor Guldknap under Armen og gik saa strunk, saa han umulig kunde see sine egne skinnende Støvle-Næser. Det var Byens Kroesus, Kjøbmand og Agent Frandsen, Manden paa de tre Tønder, som han kaldtes. Han beundredes som en Lykkens Yndling, da han to Gange havde vundet en Terne i Tallotteriet. Han var Pebersvend, men syntes ikke længer at have Lyst til denne Stand. Han fortalte nu den unge, smukke Pige, med fyrige Øine og betydningsfulde Miner, Historien om Mordet i Skovmøllen, og hvad der var blevet bekjendt om Morderens Paagribelse.

„Se, der staaer Hønsekræmmerens Dreng!“ — sagde Hr. Frandsen — „Fattighusdrengen, i hvis Klæder Mordet paa den rige Møller er skeet Det er ham med det fregnede Tiggerunge-Ansigt og den grønstribede Dynevaars-Trøie. Kom hid, sølle Dreng!“ — raabte han i bydende Tone til Anton — „fortæl Frøkenen, hvorledes du og Hønsekræmmeren fik fat paa Misdæderen!“

Uagtet hverken den aldrende Herres opblæste Ansigt og bydende Tone eller hans uskaansomme Beskrivelse af Antons Personlighed behagede Drengen, adlød han dog hastig, da den smukke Piges Øine med nysgjerrig Deltagelse hvilede paa ham. Medens Anton nu med sin Ligefremheds Veltalenhed fortalte sin elskværdige Tilhørerinde hele Historien, hvori han selv og hans Confirmations-Klæder spillede saa vigtig en Rolle, hørte han ofte Latter og spottende Bemærkninger bag ved sig; men derved lod han sig ikke forstyrre.

„Skriv Artiklen derom endnu i Aften, bedste Secretair!“ — sagde den lille, trinde Bogtrykker med den skrattende Stemme — „og spæk den ud med nogle Løier! Tag blot den haabefulde Yngling og den værdige Hønsekræmmer rigtig i Øiesyn! Det er to prægtige Originaler. De burde staae i Træsnit ved Siden af Mikkel Kvæler. Hvad er det for en Fugl, den Gavtyv ligner?“

„Det veed jeg ikke; men Drengen seer ud som en Kaalorm“ — sagde

Skriveren. — „Ret nu skal jeg op paa Raadstuen og føre Protokollen. I Aften maa De nøies med den factiske Sandhed; i Morgen kan vi nok faae lidt æsthetisk Sauce til de Kreaturer.“

Anton havde imidlertid endt sin Beretning til den unge Dame. Hun takkede ham venligt. Hun fandt nok, at han saae noget forhungret ud; for, uden at spørge, rakte hun en Kurv med Kringler ud af Vinduet til ham.

Hverken Anton eller Jørgen havde havt Tid til at tænke paa Mad og Drikke. Drengen led ganske rigtig af Sult. Han fyldte glad sin Lomme med Kringler. Da han havde rakt hende Kurven tilbage, greb han den unge Piges Haand og vilde kysse den, medens han skrabede ud med det ene Ben og bukkede lidt keitet. Latteren bag ved ham blev nu stærk. Haandkysset blev han ogsaa forhindret i af den høitansete Mand med Guldknap-Stokken, der gav ham et Puf, saa han tabte Ligevægten og kom til at sidde paa Brostenene.

„Nei, se til den Pog af Bondeknold! vil han være Cavalleer!“ — sagde Agenten og indtog hans Plads ved Vinduet.

Anton var hastig sprunget op igjen; han følte sig saa fornærmet, at hans Sult var gaaet over. Han knyttede uvilkaarlig sin Haand; men et mildt, deltagende Blik fra den unge Pige beroligede ham.

Nu trængte den unge Cigar-Røger med Brillerne sig frem med den lille Bogtrykker under Armen og beklagede Frøken Vilhelmine, fordi hun var berøvet det skjønne Genremaleri, Øjeblikket just frembød, og hvori hendes Ansigt gjennem det halvaabne Vindue dannede det ideale Parti.

„De forkjøler Dem bestemt, Frøken Mine!“ — sagde Hr. Frandsen hastig med overlegen Myndighed og skød Vinduet til paa hendes Ansigt. „To Cigarer paa een Gang i saa uforskammet Nærhed er ogsaa for grovt.“ Denne Bemærkning ledsagede han med et imponerende Blik til de to Cigar-Røgere

Den lille Bogtrykker slap Skriverens Arm og kastede strax sin Cigar fra sig; men Skriveren dampede med en drillende Mine og indhyllede Agenten i en Røgsky. Den unge Pige var traadt tilbage, og man saae hende ikke meer.

„De tager Dem faderlig af Frøkenens Sundhed, Hr. Agent! selv paa hendes Næses Bekostning!“ — sagde Skriveren, idet han stillede sig med vidt udspilede Ben tæt op mod Agenten og pudsede skjødesløs sin Cigar, saa Asken fløi hen paa ham. — „Man skulde troe, De var bleven Huslæge i min Principals Hus. De saae nok ogsaa helst, jeg smed min Cigar i Rendestenen? den er vistnok ikke bedre værd: den er fra Deres Krambod; men saa vandt De jo strax hele fire Skilling til Lotteriet og den fjerde Tønde.“ Han lo hult med drillende Uforskammethed. Bogtrykkeren puffede ham paa Albuen og trak sig forlegen tilbage. Men Hr. Frandsen smilte med ligegyldig Foragt, medens han gned Guldknappen paa sin Stok.

„Jeg smigrer mig med at være en noget solidere og mere velopdragen Ven af Hr. Justitsraadens Hus, end Nogen, han giver Kost og Løn!“ — svarede han med et foragteligt Blik til Skriveren. — „Jeg skammer mig lige saa lidt ved min Boutik som ved det Par Gevinster og de Tønder, Prakkerne

behage at misunde mig. Jeg veed nok, De er et stort Geni, Hr. Qvist!“ — tilføiede han — „og det er Dem, der leverer Uglebillederne til Hr. Olsens Blad. Skulde De faae i Sinde at beære mig med nogen Vittighed, vil den blive lidt dyr og sprænge hele den frække Presse her i Luften.“ Han vendte dem begge Ryggen og gik stolt og rolig bort.

„Uforsigtigt, høist farligt, Secretair!“ — sagde Bogtrykkeren og tog atter den lange Skriver under Armen. — „Deres ungdommelige Geni overflyver alle Grændser.“

„Jeg giver ham Fanden!“ — mumlede Skriveren.

„Men jeg ikke — jeg ikke, Bedste! — Nogle Hensyn maa der altid tages. Husk paa Omstændighederne! Han har endnu syv Tusind i Trykkeriet. Jeg maa have fem Aar til at blive ham kvit. Saalænge maa han skaanes! Riv kun ned paa alt Andet! — men Formuen er en Magt — Rigdommens Aristokrati maa vi lade staae! Det er det Eneste, der holder sig i vore Tider.“

„Bah! hvad siger De da om Aandrighedens, Geniets, Viddets Aristokrati? — det er det eneste udødelige!“ — sagde Skriveren og kneisede.

„De har Ret, Bedste! — det siger jeg ogsaa. Deres Vid gjør mit Blad udødeligt og bliver selv udødeligt med Bladet. Det forstaaer sig! Jeg veed det, jeg paaskjønner det; men, som sagt, Bedste! en Mand paa tre Tønder er en Magt — og han har Ret: han kan sprænge hele vort Krudttaarn i Luften.“ De gik.

Anton saae forundret efter dem; han havde hørt deres ivrige Tale, men forstod dem ikke og undrede sig over, at der var et Krudttaarn, som kunde springe i Luften og ødelægge Byen. Af disse Betragtninger blev han udrevet ved en rødklædt Politibetjent, der med en meget vigtig Mine tog ham ved Armen og førte ham op paa Raadstuen. Der skulde han nu med Jørgen Hønsekræmmer give Oplysning om Fangens Paagribelse, og hvorpaa man grundede sin Ret til at fordre ham fængslet.

Da de endelig kom ud fra det temmelig langvarige Forhør, som Jørgens Vanskelighed ved at forklare sig havde udtrukket, var det blevet Aften. Saavel Anton som Jørgen trængte høilig til nogen Forfriskning; men Ingen af dem havde Ro paa sig, førend Hovedhensigten med denne Dags Reise var opnaaet. Inden Klokken Ni skulde det nye Postbud være paa Postcontoiret og gaae Fuldmægtigen til Haande. Der var kun fem Minuter tilbage. De løb nu begge til Posthuset, medens Blis fik Lov til at bruge Vognen til Krybbe. Anton havde delt sine Kringler med Jørgen, og de tyggede nu paa dem under Veis.

Jørgen fulgte sin unge Ven til Contoirdøren. Her tog han en hjertelig Afsked med Drengen og bad ham huske paa de faderlige Raad og Formaninger, han den Dags Morgen havde givet ham, og som han skulde have Godt af hele sit Liv.

Anton kunde Intet sige: han havde et stort Stykke Kringle i Munden; men han fik Taarer i Øinene ved Afskeden.

„Nu ingen Flæben, Knægt! Vor Herre være med dig og give dig Ben i Næsen!“ brummede Jørgen og puffede ham pludselig ind gjennem den rask aabnede Contoirdør. Han lod dog Døren staae lidt paa Klem og lænede sig

til Dørstolpen udenfor. Han maatte dog høre, hvorledes hans Yndling blev modtagen, og han viskede sig selv noget Vaadt af Øinene, som han ikke kunde begribe, hvor kom fra.

Der var en Klokke paa Døren, som ringede over Antons Hoved, da han temmelig hovedkulds tumlede ind i Contoiret, med den sidste Rest af Kringlerne i sin Mund. Han stoppedes af en Skranke, der adskilte ham fra dette høitidelige Steds Allerhelligste. Her sad en kæmpehøi Mand, med graat Haar om det store Løvehoved og en næsten kongelig Anstand, i Slobrok og Tøfler, med en Pen i Haanden og med en Mine, som det var en Krigserklæring eller en Dødsdom, han skulde underskrive. Det var Postmester Hemmer, som nu var i Færd med den eneste vigtige Embedsforretning, han ikke vilde lade besørge af sin Fuldmægtig. Han skulde egenhændig underskrive Pakkepost-Chartet, som Fuldmægtigen nylig havde forelagt ham.

„Hvem kommer nu igjen og forstyrrer mig?“ — raabte den store Postmester med tordnende Stemme og kastede Pennen. — „Indleveringstiden er forbi!“ raabte han endnu høiere — „pak Jer! — gaa Fanden i Vold med jeres fordømte Pakker og Pengebreve! man har aldrig Fred her Nat eller Dag. I Satans Skind og Ben! pak Jer!“ Han vendte nu sit Løvehoved, som han havde Møie med at dreie paa den korte, fede Hals; han strøg Brillerne op paa den store, runde Pande og stirrede paa den noget fortumlede, endnu tyggende Dreng med et Par rullende Øine, der kunde forfærde den Modigste.

Anton lod sig dog ikke ganske forbløffe. Han skyndte sig at tygge helt af Munden, for at svare. Men nu reiste den forfærdelige Postmester sig i heie sin Kæmpeskikkelse og raabte med sin Tordenstemme: „hvad Satan! et Stykke af en Bondeknold! et drøvtyggende Asen styrter ædende herind med Døren i Huset. Du lille, fortærende Satan! fordrister du dig til at komme herind, naar Contoiret er lukket?“

„Om Forladelse! er det ikke her, jeg skal være? — Jeg troede ikke“ — begyndte Anton og samlede alt sit Mod.

„Du troede ikke!“ — afbrød Postmesteren ham — „i Djævels Skind og Ben! hvad troede du ikke? — troede du ikke, her var Orden i Huset? — troede du ikke, her var Nok at bestille? troer din Slubbert ikke, vi har Andet at gjøre, end lade os overrende af alt det Pak, der kan smøre et Brev op? — troer du ikke, jeg er Mand i mit Hus og kan kaste de Æsler paa Døren, der forstyrre mig i mine Embedsforretninger? — troer du ikke, her er Lov og Husret i Landet? Pak dig! i Djævels Skind og Ben! siger jeg“ —

Anton havde trukket sig tilbage fra Skranken mod Dørsprækken, som Jørgen kigede igjennem. „Jeg troede ikke, det var en lukket Dør, jeg kom igjennem“ — sagde han forvirret. — „Se! den staaer lidt aaben endnu. Jeg kan jo gjerne gaa igjen, naar jeg ikke maa være her“ —

„Være her? Er du gal? du allerhelvedes Dreng! Jeg troer Fanden rider det Fæ! hvad vil du her? Har Fruentimmerne viist dig herind! — De Satans Fruentimmer! de lægge Verden øde! — der kan dog aldrig være

Fred og Orden i et Hus, hvor der er et eneste Kvindfolk. Pak dig! siger jeg — gid Fanden havde dig og alle Fruentimmer i Verden!"

„Det var ikke noget Fruentimmer, der lukte mig herind" — sagde Anton — „det var min Mosters Mand, Jørgen Hønsekræmmer, der fulgte mig herhen i min Tjeneste."

„Det er vort nye Postbud" — tog nu Fuldmægtigen Ordet — „han skulde jo komme i Dag. Er det ikke dig, der er fæstet til Postbud, Dreng?"

„Jo, det er mig, der kommer for at rende med Breve!" — svarede Anton og bukkede høflig.

„Det er en anden Sag, dit Dummerhoved!" — sagde Postmesteren. „Det kunde du jo sagt strax — og De, Siversen! De staaer der og maaber og lader mig spilde den kostbare Tid, mens vi her kan vente Posten hvert Øieblik! Pak den Vadsæk, Dreng! rap dig! men rør dig ikke af Stedet, naar du seer, jeg har Forretninger! Hvor er nu Pennen?"

„Her!" sagde Fuldmægtigen — og rakte ham en dyppet Pen. Postmesteren satte sig nu til Skrivebordet og stirrede paa Chartet, men savnede sine Briller, som han havde skudt op paa sin Pande. „Hvor er de? — i Satans Skind og Ben! hvor er de nu?" — raabte han og sprang op. — „Havde jeg dem ikke med? — har de Satans Fruentimmer nu igjen ryddet op og gjort Ulykker? Hei, Kone! — Maren! Sidse! Hans Litsenbroder! kom strax Allesammen!" — raabte han og rev Døren op til Sideværelset.

Snart blev Contoiret opfyldt af tre Fruentimmer og en Gaardskarl, der Alle tilligemed Anton og Fuldmægtigen stirrede med opspilede Øine paa den kæmpestore, forbittrede Mand, for, om muligt, at gjette hvad han skjældte og støiede over; men det var umuligt for Nogen at komme til Orde og spørge derom, medens hans Tordenstemme afbrød og overdøvede enhver Yttring. „I ødelægger mig, Pinedød!" raabte han — „I nøde mig til at forsømme mine Embedsforretninger. Det er jer Skyld, hvis jeg mister mit Embede i Morgen den Dag og bliver en Stodder. I fordømmelige Mennesker, som vor Herre har skabt i sin Vrede! I Plageaander i ethvert Hus, hvor der er et Skjørt! — Har jeg ikke sagt Jer det hundrede Gange? Hvem der rører ved mine Sager, river mig Hjertet ud af Livet! — Hvem der rydder op i min Stue, maa ligesaa godt brænde Huset af over mit Hoved. — Jeg er en ulykkelig Mand! — Jeg er, Pinedød! en ødelagt Mand" —

„Men hvad er det, kjære Mand? — hvad har du forlagt? — spurgte den stille, venlige Husmoder.

„Hvad jeg har forlagt?" — udbrød han med dobbelt Heftighed — „er det mig, der forlægger Noget? — Er det mig, der vender op og ned paa Huset? — Er det mig, der lader vaske Gulv og støve ned hver Løverdag? — Er det mig, der lader mine Klæder børste og Alting falde ud af Lommerne? — Du ødelægger mig, Kone! med din forbandede Orden og Rengjøren! — I gjør mig gale, I Satans Piger! med jeres Skrubber og Støvekoste og Børster! — I er Fruentimmer — og Fruentimmer er Verdens Fordærvelse" —

„Ja, Husbond!“ — raabte Gaardskarlen — „min Skyld er det rigtignok ikke.“

„Du er ikke et Haar bedre, Hans! du er et Fæ, som jeg giver Kost og Løn, som en Daare. — I Satans Skind og Ben! hvor er de? I bringer mig, Pinedød, til Bettelstaven — jeg er et ødelagt Menneske!“ —

„Men sig dog, for Himlens Skyld, hvad vi har forlagt for dig, kjæreste Mand! Maaske vi kan finde det“ — begyndte nu Konen igjen sagtmodig, medens han et Øieblik udpustede til et nyt Udbrud.

„Ja saa! kom du nu til Forstand, Kone! indseer du nu, at det maa være dig eller de Satans Piger eller det Fæhoved Hans, der smider Alting bort for mig? Jeg veed, jeg havde dem paa min Næse for en Time siden, da jeg læste Avisen.“

„Dine Briller, kjære Mand? Ih, du min Gud og Skaber! dem har du jo selv“ —

„Har jeg selv smidt dem bort?“ afbrød han hende — „smider jeg Noget bort? er det mig, der rydder op og gjør Uorden i Huset? er det mig“ — —

„Men, kjære Mand!“ — raabte Konen og pegede paa hans Pande.

„Men, Hr. Postmester!“ — raabte alle Tjenestefolkene og pegede ligeledes paa Brillerne, der glindsede paa hans ildrøde Pande.

„I skal holde Mund Allesammen, naar I taler med mig!“ — raabte han atter og stampede i Gulvet, medens en ny Strøm af Forbandelser over Fruentimmerne brusede over hans fyldige Læber. — „Jeg gaaer til Grunde!“ — vedblev han — „jeg er en ødelagt Mand? — Posten kommer paa Øieblikket — og nu kan jeg ikke skrive mit Navn, saa man kan læse det!“

Fuldmægtigen havde vendt sig bort for at skjule sin Latter. Pigerne holdt deres Forklæder for Øinene og lod, som de græd. Gaardskarlen holdt paa sin Mave med den ene Haand og lo af fuld Hals, medens han pegede paa Brillerne med den anden.

„Der! der! lille Mand!“ raabte Madammen og pegede i samme Retning; men da han ikke kunde see, hvad det betydede, og intet Ord vilde høre, saae det fortvivlet ud.

Men nu fandt Anton paa Raad; han sprang op paa en Stol, snappede Brillerne af Postmesterens Pande og rakte ham dem.

„Ja saa! det var en anden Sag!“ — sagde den udmattede Postmester sagtmælet. — „Du har dog mere Forstand end alle de Andre tilsammen, du tossede Dreng! Der har vi Posten!“

„Her er Pennen, Hr. Postmester!“ sagde nu Fuldmægtigen. Et Posthorn lød udenfor — og det store Værk fuldbragtes — Pakkepost-Chartet blev egenhændig underskrevet af Postmester Hemmer.

Da Anton kort efter hjalp Gaardskarlen med at bære en Vadsæk ud af Contoiret, klappede en vægtig Haand ham paa Skulderen. „Godt begyndt, halv fuldendt, Anton!“ — lød Jørgen Hønsekræmmers Stemme i hans Øren. — „Jeg saae lidt til gjennem Dørsprækken. Havde du ikke snappet ham Glarøinene af Panden, saa havde, min Sjæl, jeg. Han er da Pokker til Bulderbas — han tager værre paa Vei end jeg; men han mener

det kanske lige saa godt. Farvel, Krabat! vær ærlig og from, som jeg har sagt — men Ben i Næsen!“

Anton nikkede glad. „Hils Moster og lille Lise!“ bad han — og de skiltes ad.

SJETTE KAPITEL

Anton havde strax vundet en oprigtig Ven i den gammelagtige Gaardskarl, Hans, der havde tjent i Postgaarden i mange Aar som „Litsenbroder“ og Enekarl, og hvis jævne, lidt dorske Ansigt dog ikke manglede et vist lunt Udtryk af Snildhed og godmodigt Lune, der gjorde ham tækkelig. Hans Litsenbroder gjorde Anton endnu samme Aften bekjendt med hele Husets Indretning, dets Regjeringsform, Sæder og Skikke, samt de Love, Enhver havde at iagttage, for at trives i Huset og nyde saa megen Fred og Frihed som muligt.

Den majestætiske Postmester betragtede sig som uindskrænket Enevoldskonge i sit Hus. Han ansaaes af de Fleste for en gruelig Hustyran; men hele Huset regjeredes dog i Stilhed af Madamen, og Embedet bestyredes udelukkende af Fuldmægtigen. Det var Husets Lov at bøie sig i taus Underdanighed for dets Enevoldsherre, men saa gjøre, hvad Madamen sagde, og holde sin Næse fra Contoiret og Fuldmægtigens Sager. Kun Litsenbroderen og Postbudet stode under denne vigtige Mands Befaling i mange Ting, men Drengen fornemmelig. Anton skulde dele Sovekammer med Hans og daglig spise med ham og begge Pigerne i Folkestuen. Naar han hver Morgen havde pudset Støvler og Sko for Herskabet og Fuldmægtigen, og hver Postdag bragt Brevene og Pakkerne om i Byen og gjort Rede paa Contoiret for Porto og Bærepenge, maatte han gaae Hans til Haande, med hvad han magtede i Gaard og Stald, i Have og Brændehus eller løbe Ærender for Madamen; men for Alting maatte han høre nøie efter, naar Fuldmægtig Siversen blæste i en lille Pibe ud af sit Vindue ved Contoiret, og da strax bringe ham Alt, hvad han forlangte, og i Grunden adlyde ham i Alting, uden mindste Muk. Det var det Værste, mente Hans. Herskabet selv var det meget nemt at komme ud af det med. Naar Postmesteren skjældte og smældte, som en ren Djævel, saa var han i Grunden allermorsomst; saa skulde man kun tie bom stille eller sige: „ja, Hr. Postmester! det synes jeg akkurat ogsaa!“ Saasnart den brave Mand var træt af at skjende, var han gjerne saa from som et Lam, og man kunde faae det med ham, som man vilde. Madamen var Godheden selv, forsikkrede Hans. Naar man kun gjorde sin Gjerning villig og ordenlig og saa en Gang imellem roste hendes Mand og kaldte ham den allerfrommeste Husbond i Verden, saa var der Ingenting i Veien med hende. Pigerne fik ogsaa et godt Skudsmaal af Hans, især Sidse Kokkepige. Man maatte kun altid see

mildt til dem, klappe dem i al Høviskhed ved passende Lejligheder og hjælpe dem med at bære Vand og Brænde til Kjøkken og Vaskerhus. „Men“ — gjentog Hans, da han første Aften slukkede Praasen i det fælles Sovekammer og trak sin røde Hue ned over Ørene, for at sove — „men, som jeg siger dig, lille Anton! tag dig i Agt med Hr. Siversen! han er, mellem os sagt, en Lurendreier, og jeg er bange, det gaaer galt tilsidst med vor gode, gamle Bulderbasse, hvis han ikke snart faaer Øinene op — og jager den Hundsvot af Fuldmægtig Fanden i Vold.“

„Gudbevare's, Hans! hvad Ondt gjør han da?“ — spurgte Anton.

„Derom kan vi snakke en anden Gang! Nu vil jeg sove!“ — var Hans's Svar, som snart bekræftedes af en stærk Snorken.

Anton laa længe vaagen og tænkte paa alle de Embedspligter, han nu havde at opfylde, og især paa denne Hr. Siversen, som nok var en Gavtyv, og som han skulde lystre i Alt. Nu stod Fuldmægtigens Ansigt først ret levende for ham. Ved Optrinet med Brillerne havde den store Postmesters Skikkelse og forfærdelige Røst aldeles opfyldt ham med Forbauselse. Nu traadte den spinkle Fuldmægtigs gule, forsvirede Ansigt og listende Bevægelser sig som et fælt Dæmonbillede ind i hans Forestillinger. Han drømte den hele Nat om et Uhyre med gule Haarbørster, ligesom Fuldmægtigen, men med et Kattehoved og en Snogekrop. — Han syntes, dette Udyr snoede sig omkring ham og stødte i en Pibe, som han maatte dandse efter.

Om Morgenen var han tidlig paafærde og i Arbeide med Skobørsten. Brevposten kom og blev besørget. Hans gik første Gang med det nye Postbud i Byen og viste ham, hvor alle de Folk boede, han havde Breve til. Regnskabet paa Contoiret kom Drengen godt ud af. Alt gik fortræffeligt. En Gang hver anden eller tredie Time hørte han rigtignok en forfærdelig Larm i Huset: det var et Tordenbrag af Postmesterens Opbrusning, med hans sædvanlige Forbandelser over Fruentimmerne, som formodentlig vare ligesaa uskyldige som sidst. Ingen brød sig derom, og Anton ikke heller, saasnart han blev lidt vant dertil. Hr. Siversens frygtelige Pibe, som Drengen mest gruede for og bestandig lyttede efter, hørte han hverken denne eller de nærmest følgende Dage, og han begyndte at tabe Noget af sin forudfattede Gru for denne Lyd. Paa Contoiret var der stille, undtagen naar Postmesteren skulde skrive sit Navn eller af nogen anden Grund var tilstede. Han holdt da gjerne et forfærdeligt Hus, naar Nogen kom for silde med et Brev, eller glemte at lukke Døren, eller beholdt Hatten paa, eller bragte Breve med utydelige Udskrifter; men her syntes den larmende Gamle kun at buldre, naar han følte Trang til en Udgydelse, som han savnede Anledning til hos sin sagtmodige Kone. Som oftest var Hr. Siversen ene paa Contoiret, og han var kun grov mod Bønder og Fattigfolk, men derimod yderst høflig og beleven mod fornemme og velklædte Personer.

Denne Forskjel i Fuldmægtigens Adfærd kunde Hans Litsenbroder allermindst lide, og han talte derom til Anton i en af deres næste fortrolige Aftentimer. „Se! derpaa kjender jeg Lurendreieren!“ — sagde han — „hvorfor Pokker er han ikke grov mod Alle, som vor brave Postmester?

det er i sin Orden — det hører til paa et rigtigt Postcontoir. Jeg har kjendt tre Postmestere og sex Fuldmægtige i de tyve Aar, jeg kjørte med Postsækken; de skjældte og brummede Allesammen som rene Djævle, paa hvem der blot stak Næsen indenfor Contoirdøren, og det uden Persons-Anseelse, hvorvel jeg aldrig har hørt Nogen med saa dygtig en Røst som vor Gamle. Han er en Karl, som det er værd at høre paa. Den Del af Embedet forstaaer han tilgavns — og vovede Nogen at sige ham imod, saa skulde du høre ham, Anton! saa er det, som Himmel og Jord skulde falde sammen. Men det vover heller Ingen meer i hele Byen. Vi havde en Gang, da jeg var Dreng her, en gammel Kjærnekarl af en Doctor; han spillede Kort med vor Postmester hver Aften; han var ogsaa Pokker til Karl. Naar han skulde djævles, kom han med sit: Hol mik der Døifel! for han var en Holster, og saa slog han gjerne baade Borde og Stole i Stykker. Naar de To kom til at trættes om Keiseren af Tyrkiet eller denne Napolone, der vilde sluge hele Verden, saa var det en Lyst at staae uden-for Vinduet og høre paa de Karle. De dundrede, min Tro, i Huset, som Dommedag var kommen. Men vi, som stod udenfor, vi lo, saa det kluk-kede i os. Nu er den gode Tid forbi; nu er ogsaa vor Postmester spag-færdig, mod hvad han før har været. Et slemt Knæk fik han, da han mistede sin første Kone; for hende holdt han dog mest af, hvor forfærde-ligt han saa buldrede — og da saa Doctoren pillede af, varede det længe, inden han rigtig igjen kom til sit Mæle."

„Men naar man er saa gode Venner, kan man da skjendes saa for-skrækkeligt?" spurgte Anton.

„Ja, det var nu saa deres Maade; men de var aldrig bedre Venner end efter en saadan Bulderbas-Aften, naar de til sidst drak Forlig: saa mærkede de først rigtig, hvor godt de mente det med hinanden. Se! det kan nu Ingen ret faae i Hovedet. Det kunde heller ikke hans første Kone, og derfor gjorde hun ham den gruelige Sorg at skille sig fra ham og gifte sig med en Anden."

„Kunde hun da ikke skjende igjen som den gamle Doctor?"

„Nei, paa det Lag! det kunde hun ikke; hun prøvede nok paa det et Par Gange; men saa blev det rent galt, og saa var hun saa urimelig, at hun græd og fik Ondt og besvimede og troede, han ikke holdt af hende, blot fordi han kaldte hende og alle Fruentimmer Djævleunger og fordømme-lige Mennesker, som vor Herre havde skabt i sin Vrede. — Var det Noget at græde og besvime over? — Men saa blev han urimelig og vilde lade være at skjende — men det var mod hans Natur, og saa blev han selv syg, og den gamle Doctor sagde, han maatte give sig lidt Luft for at holde Livet — men saa græd hun og besvimede igjen, den urimelige Kone, og han tvang sig igjen en Stund, til han blev dødssyg; men saa nænte til sidst dog Ingen af dem at volde hinanden al den Ulykke — og saa maatte de skilles ad og gifte sig med nogle Andre."

„Er det derfor, han er saa vred paa alle Fruentimmer?" — spurgte Anton.

„Han er Pokker ikke vred paa dem! han forbander dem kun for sin Sundheds Skyld, siger jeg dig jo — det har han altid gjort, og saa gjorde

nok hans Fader før ham. — Faderen var en Nordmand — det er et dygtigt, hidsigt Folk; men vi Danske kan nok trænge til at oppes lidt en Gang imellem; derfor er det stor Skade, at vi ikke længer rigtig er Landsmænd."

„Men sig mig, Hans!" — spurgte Anton efter et tankefuldt Ophold — „naar Fuldmægtigen piber gjennem sit Vindue, har jeg saa Andet at gjøre, end bringe ham et Par blanke Støvler og Barbervand? for Andet har han ikke forlangt."

„Meer, end han forlanger, skal du aldrig gjøre! Men vil han lære dig at skrive, og forlanger han, du skal skrive Navne paa Regninger eller saadant Noget, saa vil jeg raade dig til at skære dig lidt i den høire Tommelfinger og svøbe en stor Klud derom og saa bande dig ned i hede Helvede paa, at du ikke kan holde paa en Pen."

„Men det vil gjøre ondt, Hans! og saadan rigtigt kan jeg heller ikke bande — og hvorfor skal jeg det!"

„Ja det vil jeg nu ikke snakke meer om. Man maa tage sig i Agt for, hvad man siger, til hvem det saa er. Vor Byfoged er strix, og har man sagt Andet, end hvad man kan bevise, kan det blive en dyr Snak!"

Meer fik Anton ikke ud af Hans Litsenbroder den Aften, og han grundede meget over, hvad vel Fuldmægtigen vilde lære ham at skrive for. Det havde Skolemesteren lært ham ganske godt. Han havde allerede begyndt paa et stort Brev til sin Moster og et til lille Lise, som Mosteren skulde læse for hende.

Nogle Dage derefter var det Markedsdag i Byen, og Anton glædede sig ret over, at det ikke var Postdag, og han maaske kunde drive lidt om paa Markedet. For to Aar siden havde han været der med Lise, Mosteren og Jørgen. Teltene paa Torvet med de glimrende Kramvarer, den store Menneskevrimmel, de mange Gjøglere med fremmede Dyr, Dukke-Theatret, Musiken ved de smaa Vogne, der løb rundt — alt det havde været til stor Fryd baade for ham og Lise. Hvad han nu dog helst vilde see, var Hestemarkedet udenfor Byen, hvor de smaa, pyntede Bønderpiger sad paa Vognene og spiste Honningkager, og Drengene støiede med de nye Piber og Skralder. Men ingen af de Herligheder fik han at see. Den Dag kom der mange Fremmede fra Landet, og han fik Meget at besørge for Madamen og Pigerne.

Om Aftenen havde han dog faaet sig pyntet lidt. Han havde faaet en ny Trøie paa, satte sin blaa Kasket paa tre Haar — fik sin Hæsselkæp i Haanden og mente, han nu nok maatte see ud som en rask Dreng. Dog ligesom han vilde liste sig ud over Gaarden, hørte han første Gang den forfærdelige Pibe fra Fuldmægtigens Vindue, som han havde drømt saa fælt om. Han skyndte sig op til Fuldmægtigen med hans Støvler og varmt Vand, men maatte nu blive og hjælpe ham med Paaklædningen.

„Jeg skal i Selskab i Aften og kommer silde hjem" — sagde Siversen — „det vil jeg ikke have sladret om til Nogen! Du bliver nu her i mit Kammer saalænge, og passer paa, her Ingen kommer ind! Vi har mange Penge i Kassen" — tilføiede han — „og Markedsdagene maa man være

forsigtig: saa kommer der alle Slags Raps — og vi har ingen Jernstænger for Vinduet. Du maa synge eller snakke høit og lade Lyset brænde hele Natten; saa har det ingen Nød, saa tør Ingen bryde ind, om saa hele Huset for Resten sover."

Anton gjorde store Øine. „Men naar Nogen saa dog kommer og vil bryde ind" — spurgte han — „hvad skal jeg saa gjøre?"

„Ja, saa maa du løbe ind til Postmesteren og vække ham og gjøre Larm i Huset. Men det har ingen Nød! Er du bange, Dreng?"

„Nei, det just ikke saa meget" — svarede Anton og trak noget paa det — „men jeg er saa lille, og naar der kom en stor Tyv, eller der var Flere end Een — saa vilde jeg dog neppe faae Bugt med dem med min Hæsselkæp."

„Det skal du jo heller ikke, siger jeg dig; i saa Fald skal du jo kun rende ud og faae Postmesteren og Madamen vaagne."

„Men hvordan skal jeg komme ind til dem? der er jo tre Stuer og den lange Gang imellem, og Postmesteren lukker jo hver Aften alle Dørene i Laas."

„Sliddersladder, Dreng! — du er nok en Kryster. Der er ingen Rimelighed for, at Nogen skal bryde ind, siger jeg dig jo. Porten er jo lukket. Havedøren er der Laas for. Hans ligger jo heller ikke langt borte, og ham kan du i alt Fald kalde til Hjælp."

„Men saa skal jeg over Gaarden, og der maatte Tyvene jo komme fra, og saa løb jeg lige i Gabet paa dem. Ja, — maa Hans vaage herinde med mig, saa skal det ingen Nød have!" — vedblev Anton og blev let om Hjertet ved denne Udsigt.

„Sladder, Dreng! det behøves ikke. Her er jo ingen Fare paa Færde. Hele Huset skal da ikke sættes i Uro, naar jeg en eneste Aften er ude. Nu vil jeg intet Vrøvl høre meer! Du bliver her, som sagt, og gjør nøiagtig, som jeg har befalet! det er kun for en Sikkerheds Skyld, og for at Ingen skal sige, jeg har forsømt Noget. Se der, lille Anton!" — tilføiede han i mildere Tone, da Drengen saae noget modfalden ud — „der har jeg en Markedsgave til dig! lad mig nu see, du er flink og aarvaagen!" Dermed rakte han Drengen en lille Harmonicafløite. — „Se! den kan du fløite i, naar du ikke har Andet at bestille, og naar du ikke forstyrrer Nogen dermed! Jeg har nok hørt, du af og til blæser paa en Barnefløite for Hans; men denne er dog bedre, den kan Enhver blæse lige godt paa."

„Saa er der da ingen Konst deri!" — sagde Anton. — „Jeg kjender nok den Slags. Præstens Søn havde saadan en. De lyde meget kjønt, og jeg siger mange Tak, Hr. Siversen! men Lises Hyldefløite kan man spille Kæmpeviser paa."

„Hør! sig mig, Anton!" — spurgte nu Fuldmægtigen pludselig, idet han bladede i en Brevtaske — „du har vel lært at skrive?"

„At skrive?" — gjentog Anton noget forskrækket — „jo det har jeg rigtignok lært; men det er kun daarligt."

„Ja, saa skal jeg nok lære dig at skrive en smuk Contoirhaand. Lad mig en Gang see! Sæt dig hen og afskriv mig blot disse tre Linier!"

Han lagde en lille Seddel paa Bordet tilligemed et hvidt Blad, dyppede en Pen og gav ham.

Anton satte sig og stirrede paa den underlige Forskrift. Det var en Vognmands-Regning til Postcontoiret for Extra-Befordringer til Ageposten i det sidste Kvartal; den var kvitteret, og Vognmandens Navn stod derunder; men Anton kjendte Hr. Siversens Haandskrift fra Postbogen. Han forstod dog ikke ret Indholdet; men der kom en stor Angst over ham. — „Nei, saa pent kan jeg ikke skrive, Hr. Fuldmægtig!“ — sagde han hastig og kastede Pennen.

„Det behøves heller ikke! Skriv kun saa godt, du kan! Jeg vil kun vide, hvorvidt du er kommen.“

„Pennen duer ikke!“ — sagde Anton og greb en Pennekniv.

„Saa kan du faae en anden — se! der har du en Staalpen!“

„Au!“ — raabte nu Anton — „der skar jeg min Finger slemt paa Pennekniven! — Jeg maa ud og faae en Klud om!“ Dermed var han ude af Døren, inden Hr. Siversen kunde forhindre det.

„Du kommer paa Øieblikket tilbage!“ — raabte Fuldmægtigen med bydende Stemme og gav Agt paa ham i det aabne Vindue.

Efter et Par Minutter kom Anton ogsaa springende tilbage med en stor Klud om Fingeren. Han ømmede sig en Del og paastod, det var ham umuligt at holde paa en Pen.

„Dumme Klods!“ — udbrød Siversen og gjemte den lille Forskrift. — „Hvem gav dig den store Klud til saa lille en Rift?“

„Sidse Kokkepige“ — svarede Anton.

„Men jeg saae jo, du løb over til Hans i Brændehuset.“

„Ja, der stod hun just for at hente Brænde“ —

„Sagde du dem, at jeg skulde ud, og du skulde passe paa Kassen i Nat? — spurgte Fuldmægtigen med et lurende Blik.

„Det maatte jo slet Ingen vide“ — svarede Anton — „naar det kom ud, vilde jo Ingen være bange for at bryde ind.“

„Godt! du er en fornuftig Dreng“ — sagde nu Siversen og greb sin Hat. — „Se! der staaer min Aftensmad! Den kan du spise, og bliver du søvnig, kan du lægge dig paa min Seng! Lys og Svovlstikker staae her!“ Derpaa gik han med sine lydløse Trin og snoede sig ud af Døren.

Anton gjorde et lystigt Hop, da han var ene, og rev den store Klud af sin Finger. Det begyndte at mørkne. Han gik til Vinduet og saae ned i Gaarden. Det var paa andet Stokværk, og Ingen kunde komme derop uden Stige. Nu lagde han Mærke til, at der manglede en Rude. Det knasede som Glas under hans Fødder, og han saae, Ruden laa knust paa Gulvet og var paa den ene Side overklistret med graat Papir. Nu saae han ogsaa, at der ingen Kroge var paa Vinduet, og der laa en lang Stige i Gaarden op mod Havestakittet. Han satte en Bog for det aabne Rudehul og brækkede et Søm ud af Væggen. Det slog han ind i Karmen foran Bogen. En Knibtang, han tilligemed et Brækjern havde fundet paa Bordet, kom ham ret tilpas. Krogene satte han godt paa og bandt dem fast med Seilgarn.

Efterat han saaledes havde befæstet sig fra denne Side, tændte han

Lys og undersøgte Værelset nøie. Der var kun den eneste Indgang, den, som førte til Contoiret. Han aabnede Døren og saae sig med Lyset om i Contoiret. Der var Intet i Veien med Vinduerne. Han greb i Døren til Dagligstuen; den var i Laas, og Nøglen sad paa den modsatte Side. Han vilde aabne Døren til Gangen; den var lukket i Laas af Fuldmægtigen, og Nøglen var borte. Nu saae han med Forskrækkelse, at han var indelukket. Han havde haabet at kunne smutte ud et Øieblik og give Hans Underretning om sin Nattevagt. Han havde kun vovet at give ham et Vink derom i det Øieblik, Pigen ved den aabne Brændehusdør viklede Kluden om hans Finger. „Nu slipper jeg vel for at skrive!“ — havde han hvisket — „men jeg skal“ — Det var Alt, hvad han fik sagt. Hans havde blinket og lagt Fingeren paa Munden med et skjevt Blik til Fuldmægtigen i Vinduet, og Anton vidste ikke, om han havde forstaaet ham. Det var nu for mørkt til at give Hans noget Vink fra Vinduet, og han turde ikke gjøre Opsigt ved at raabe. Det var desuden blevet Sengetid, og Alt var nu stille i Huset. Anton fandt sig i sin Skjæbne. Han satte Lyset paa Bordet og satte sig til at læse i en Bog.

SYVENDE KAPITEL

Medens Anton saa godt muligt søgte at forsone sig med sit enlige Fangenskab og holde Ørene stive paa sin uhyggelige Post, snoede Fuldmægtigen sig let og smidig i sin fine Cavalleerfrakke gjennem de mangfoldige Skarer af Markedsgjester, der til Vogns, til Hest og til Fods forlode Byen med Praten og Støien.

Paa Torvet skinnede der nu Lygter i de lukkede Markedstelte. Der hørtes Lirekasser og lystig Dandsemusik med Trampen og Latter i nogle smaa Kipper. Syngende Haandværkssvende droge i Flokke gjennem Gaderne, og smudsige Gjøglere, som havde ædt Blaar og vist Hundekonster, streifede om eller søgte deres Herberger. Siversen holdt den ene Haand forsigtig paa sin Brystlomme, hvor en tyk, med Bankosedler stoppet Brevtaske forvaredes, og saae sig ved hvert Skridt speidende om til alle Sider. Han skjulte sig i Skyggen af Husene, naar nogen bekjendt Skikkelse nærmede sig, og smuttede til sidst ned i en Kjælder, hvor der stod en heldende Punschebolle og en flyvende Flaske, der selv skjenkede, til Skilt over Døren.

En halv Time derefter sneg han sig med speidende Blik op igjen af Kjælderen og stødte pludselig paa den ene af Byens travle Politibetjente, der meget artigt hilsede ham, men syntes dog at studse ved at see den pene Hr. Postfuldmægtig komme op fra „Oppens Kjælder“, hvor de mest berygtede Landstrygere kun søgte.

Med et Par lette Kattespring var Hr. Siversen i Skjul bag Markedsteltene og smuttede nu ind gjennem Porten til et større Gjestgiversted, hvor der den Aften vrimlede af Gjester, og hvor Gaarden var fuld af Heste og Vogne.

„Er der Nogen i Kapellet?“ — hviskede han til Gaardskarlen og stak ham en Drikkeskilling i Haanden.

Karlen nikkede polidsk og puttede Skillingen i Lommen.

Gjennem en mørk Gang i Baghuset listede nu Fuldmægtigen sig til en Dør, gjennem hvis Sprækker der skinnede Lys. Han bankede tre Gange sagte paa Døren, og den aabnedes. Det Værelse, han traadte ind i, var saa opfyldt af Tobaksrøg, at Menneskene derinde saae ud som Spøgelser. Der brændte sex døsige Lys paa tre gamle, ormstukne Spilleborde, hvoraf det ene stod ledigt, men de to andre vare omringede af en halv Snes Mænd, der for største Delen saae ud som Hesteprangere og Markedskræmmere, tildels i store Kalmuksfrakker, med deres Hatte eller Huer paa Hovedet og korte, sølvbeslagne Merskumspiber mellem Tænderne. Et Par fint klædte Herrer stode med deres Cigarer i Munden og hviskede sammen ved deres Punscheglas i den dunkle Krog ved det tæt tilhyllede Vindue, og i en anden Krog af Stuen sad en enlig, aldrende Herre ved sit Glas og røg af en Kridtpibe.

Paa begge de tæt omringede Spilleborde rulledes der med Terninger mellem Punscheglassene. „Tabt!“ — „Vundet!“ — „Tabt!“ — var næsten de eneste Ord, man hørte, og det klang ideligt paa Bordene med Specier og andre Sølvpenge, medens der af og til fløi nogle Bankosedler om fra Haand til Haand.

„Lumpent Filisterspil! jammerlige Væddemaal, Redacteur!“ — hviskede den ene Cigarrøger ved Vinduet og purrede i sit sorte Haar. — „Ikke en eneste Guldfugl i Aften, som det kunde være Umagen værd at plukke!“

Det var den unge, æsthetiske Skriver, Hr. Qvist, der her underholdt sig med sin Ven og Beundrer, „Krudttaarnet“s Redacteur.

„Der kommer Siversen!“ — bemærkede den lille, trivelige Bogtrykker — „ham maa De endelig give mig en pen Artikel om, naar han en Gang render Fanden i Vold med Postkassen eller hænger sig en smuk Morgen efter Markedsdagen! Han vil nok denne Gang slaae et Slag i Bordet, saa det kan klinge i hans Lomme, og hans syge Moster kan komme paa Benene. Ei, se! han lægger selv Kort op til Ecarté!“

„Nei, Trekort, Polskpas eller halv Tolv maa det være!“ — sagde Skriveren spodsk. — „Andet forstaaer det Janhagel ikke, her er i Aften.“

„Og se! han krammer en hel Bunke Klude ud af Brevtasken! Hvem Pokker har nu laant ham igjen?“

„Deres Patron er det ikke denne Gang: se! han gjør store Ugleøine derhenne i sin Krog. Sidste Markedsdag fik han et godt Smæk. Kan den arme Djævel nu ikke klare den Sag i Morgen, kan vor Kroesus nok sætte ham ved Vingebenet. Se, om han selv rører Kort eller Terning!“ — vedblev Skriveren — „jeg vædder dog, det er hans Specier, der klinge lystigst paa begge Borde. Hvert Aar har han jo en halv Tønde ude for

at yngle i Lykkehjulene. Gaaer det godt, kan Millionairen snart være færdig. — Den Fugl skal De nok faae en lille pen Fabel om, Redacteur!“

„For Himlens Skyld, Bedste! ingen Aandrighed med ham! gjør De mig ham til Fjende, sætter han Lunten til mit Krudttaarn. — Husk paa, han er en Magt! Nei, kun de Læs, der staae paa Held, skal man vippe! Det er den Redactionspolitik, der fører til Noget. Upartisk, upartisk, Kjære! — det forstaaer sig! — Hvad man helst vil grine af, bør Abonnenterne have. Det er baade billigt og klogt. Men hvad der virkelig er ovenpaa eller snart vil være det — er det dumt at trykke Vittigheder om. Jeg gad dog vidst“ — tilføiede Bogtrykkeren — „hvad for en Nar der har laant Siversen alle de Klude i Aften!“

„Contoirkassen naturligvis — eller et uskyldigt Pengebrev, der ligger over“ —

„Tys!“ er det muligt? troer De, han skulde vove paa slige farlige Konster?“

„Hvorfor ikke? Den gamle Bulderbas seer ham jo aldrig paa Fingrene. Der var nok Ugler i Mosen i Fjor; men saa fik han Deres Magt, Tre-Tøndemanden der henne, til Velynder og har vel sagtens gjort ham en lille Tjeneste igjen paa Brevhemmelighedens Bekostning.“

„Ja saa! De har tusind Øine, Secretair! De kunde blive en farlig Politimester, naar De ikke selv var saa lystig en Fugl og Yppersteepræst i dette herlige Kapel.“

„Det skulde ikke hindre mig i at give min skrappe Justitsraad et Vink og sprænge hele Kapellet i Luften, naar det en Gang betalte sig rigtigt!“ svarede Skriveren og tømte sit Glas. — „Lad os dog nu see, hvor stor Bank den Springfyr lægger op, og om det er værd at prøve sin Lykke med!“

De nærmede sig begge til det hidtil ledige Spillebord, hvor Postfuldmægtig Siversen allerede stod omringet af en Del Prangere og nogle fornemmere Reisende, der lode til at have stor Lyst til at faae den tykke Seddelbunke til at flyve.

Manden paa de tre Tønder satte i det Samme sin Kridtpibe fra sig og gik temmelig hastig ud. Kort efter sprang Døren pludselig op, og en høi, alvorlig Mand i Byfoged-Uniform traadte ind, ledsaget af en yngre Herre og to Politibetjente.

„Død og Plage! Justitsraaden!“ — udbrød Skriveren med dæmpet Røst og smuttede hastig ud af Døren bag ved ham. Den lille, trinde Bogtrykker blev staaende og gav med stor Fornøielse Agt paa, hvad der skete.

„I Kongens Navn!“ — sagde Byfogden og lagde sin Haand paa den forfærdede Hr. Siversens Bankoseddelbunke. — „Jeg lægger Beslag paa denne lovstridige Spillebank! I Morgen Kl. Ni behager De at møde paa Thinghuset, Hr. Siversen!“

Paa Byfogdens Vink traadte hans Fuldmægtig til og tog Pengene i Forvaring. Den ene Politibetjent kom med et Ark Carduspapir, den anden med Lys og Lak. I et Øieblik var Pengepakken forseglet. Bleg som et

Lig var Hr. Siversen styrtet ud af Døren. Som ved et Pust vare alle Bordene ryddede — og de fleste Spillere forsvundne. Der hørtes kun nogle halvt dæmpede, knurrende Ord af et Par Hesteprangere. Bogtrykkeren og et Par Andre udbrøde i loyale Berømmelser over det vise og aarvaagne Politi.

Imidlertid var det blevet almindelig Sengetid. Alt var nu stille paa Posthuset. Der ventedes ingen Post den Nat. Porten var lukket. Den store Postmester havde læst sine Aviser, spillet det bestemte Antal Piquet-partier med sin Kone, buldret sig træt sidste Gang den Dag paa sin Kone og Pigerne i Anledning af Constitutions-Adresserne og et gammelt Brev fra General-Postdirectionen — forbandet Pressens Kaadhed og Grunden dertil i Fruentimmernes Tilværelse — samt kysset sin Kone til Godnat. Han sov nu saa godt som med det hele Hus efter fuldendt Dagværk.

Men Anton tænkte ikke paa at sove. Han havde nu dog forligt sig med sin Nattevagtspost og fundet det ganske rimeligt, at han, som Postbud, passede paa Kassen, naar Fuldmægtigen var borte. Hvad han havde opdaget med Ruden og Vindueskrogene, brød han ikke videre sit Hoved med. Den Øvelse i Skrivning, han var sluppen for, havde han mere grundet paa. Han havde dog ikke taget sig Verden saa nær, at han jo med god Evne havde fortæret Fuldmægtigens Smørrebrød og drukket en stor Contoirkop vel tillavet The, der stod og var bleven kold. For dog at have lidt Selskab i sin Enlighed var han nogle Gange sprunget op paa en Stol og havde speilet sig i Fuldmægtigens Barberspeil. Han havde aldrig kunnet see sig i et Speil uden at snakke med sig selv, som med en hel Del Andre, og fordreie sit Ansigt; men naar han saa huskede paa, det var ham selv, han saae og snakkede med, blev han gjerne fortrædelig og gjorde det styggeste Vrænge-Ansigt, han var i Stand til. Efter en saadan mimisk Øvelse sad han nu med Haanden under Kinden ved Bordet. „Bah! Jeg er vist styg“ — sagde han og kneb sig lidt i Kinderne — „det kommer af, at jeg altid er saa blegnæbet og aldrig kan faae vasket de dumme Fregner af. Men det kan jo være det Samme, naar jeg er god, sagde Moder. — Fader sagde jo, jeg havde et Kongerige i hvert Øje. — Hvad mente han med det?“ Han sprang atter op paa Stolen og kastede et Blik i Speilet. Ja vist! styg er jeg“ — mumlede han — „men Øinene — ja Øinene er Skam prægtige!“ udbrød han og spilede dem høit op. — „Men var jeg bare god nok! — og duede jeg til Noget!“ — tilføiede han og sprang ned. Han faldt nu hen i alvorlige Tanker og greb til sin Hyldefløite, som han altid havde i Lommen. Han satte den til Læberne og aandede sagte i den, medens han bevægede de smaa Fingre ret behændigt over Hullerne. Der kom slet ingen Lyd; men han syntes at høre en deilig Musik, hvoretter han i sine Tanker bevægede sig i meget yndige Stillinger, saaledes som han en Gang havde seet nogle Linedandserinder paa et Marked. Han drev det dog langt videre. Han dandsede ikke paa en Line

i et Ridehus, men paa en Solstraale i Luften og gjennem den hele Verden. Han blev rost og beklappet af alle de Mennesker, der var til — især af mange deilige Piger, deriblandt ogsaa af lille Lise og Byfogdens smukke Frøken Mine — og til sidst saae han Konger og Dronninger, med Kroner paa Hovederne og store Sceptre i Hænderne, som de smed bort, for at klappe ad ham; — fra deres Hænder fløi der Tulipaner, Papirssole og smaa Guldheste med Piber i Halen, som alle bleve hængende paa hans grønne Trøie. Midt under disse behagelige Fantasier hørte han Vægteren raabe Elleve paa Gaden, og han begyndte at blive søvnig. Han saae længselfuld til Fuldmægtigens Seng og puttede Fløiten i Lommen. „Men falder jeg saa i Søvn, og der kommer Tyve og bryder ind“ — tænkte han — „hvad skal jeg saa gjøre? Ak! var det kun ikke Spøg og Eventyr med Lises Gudmoders Kæp, saa havde jeg ingen Nød“ — sagde han og tog Kæppen fra Kakkelovnskrogen. — „Kom der saa Nogen og vilde brække Pengekassen op — hvor skulde jeg saa smøre de Tyveknegte og sige: „„rap dig, Kæp!““ — Under denne Enetale satte han Kæppen ved Hovedgjærdet af Sengen og kastede sig selv hen over Tæppet med Benene paa en Stol. Lyset havde han først pudset og sat det i Vaskefadet, efter hvad han havde seet var Skik, naar der skulde brænde Lys Natten over hos Syge. Inden han sov, læste han dog som sædvanlig sit Fadervor og bad for sine døde Forældre saa vel som for Mosteren, Jørgen Hønsekræmmer og lille Lise. De gamle Møllerfolk bad han nu ogsaa altid for siden deres bratte Død. Han tænkte ogsaa paa sin ærlige Sovekammerat, Hans Gaardskarl, der nu vist havde sovet en hel Time, og paa den unge, smukke Frøken, der havde seet mildt til ham og givet ham Kringler — og han indesluttede dem ogsaa i sine Bønner.

Han faldt nu i den tryggeste Søvn og havde sovet flere Timer, da han vaktes ved en Puslen og Lyden af Noget, der faldt paa Gulvet. Han reiste sig halvt op og gned sine Øine. Lyset var næsten udbrændt. Det flammede mat i Piben med en uhyre Tande, men lyste dog tilstrækkeligt til at vise ham en Haand, der strakte sig med en Kniv ind gjennem Rudehullet, som Bogen var revet ned fra, og var i Færd med at overskære Seilgarnet, han havde bundet om Vindueskrogene. Uden at give sig Tid til at blive forskrækket eller anstille Betragtninger, sprang han op som et Lyn, greb med begge Hænder fast om Tyvens Haandled og nedtyngede den modstræbende Haand med hele sit Legems Vægt over Vindueskarmen, medens han selv holdt Benene i Veiret og hang mellem den høie Karm og Gulvet. Han skreg med det Samme saa høit, som han havde en Kniv i Halsen; men Kniven i den Haand, han holdt, var gledet ned over hans Nakke og laa paa Gulvet ved Siden af den nedstødte Bog. „Hans! Hans!“ skreg Anton. — „Jeg har Tyven! — jeg har ham!“

„Slip! slip og hold Mund, du Satans Dreng!“ — lød en Stemme i hans Øren, som han med Forundring syntes var Fuldmægtigens, men Anton slap ikke. Lyset var gaaet ud — men i det Øieblik, det sluktes, havde Anton med Forfærdelse seet uden for Ruderne det Ansigt, der maatte høre til Armen, han holdt; det var et afskyeligt Maskeansigt. Men han havde een Gang før seet en Maske ved en Fastelavnsleg, og det gav ham

Modet tilbage. Han vedblev at holde fast paa den voldsomt puffende Arm, medens han endnu høiere skreg paa Hans — og nu hørte han Larm i Gaarden.

„Jo, jeg skal lære Jer, I Tyvepak! vil I krybe ind ad Vinduet og myrde Drengen!“ — lød Hans Litsenbroders Røst. Der hørtes Larm af Træsko og svære Slag nedenfor Vinduet. Anton holdt endnu fast og bed i Haanden, der vilde rive ham i Ansigtet; men nu kunde han ikke holde den længer — han hørte et Skrig og Lyden af en faldende Stige — Haanden foer med et pludseligt Ryk ud af Rudehullet, og nedenfor vedblev Larmen af Puf og Slag, af klaprende Træsko og Hans's Banden.

„Saa rend da til Helvede, I Røverpak!“ — raabte Hans — „kunde jeg nu staae, skulde Ingen af Jer slippe! men I skal længe mærke mine Næver!“

Larmen i Gaarden havde nu ogsaa vækket Pigerne. De skreg og hylede: „Tyve! Røvere! Mordere!“ De vækkede Postmesteren og Madamen. Halvt paaklædte kom de nu Alle ned i Gaarden. Postmesteren skjulte med sin Slobrok Mangelen paa næsten alle andre Klædningsstykker. Pigerne kom med Kosteskafte og med Lys, som blæstes ud. — Endelig kom Sidse med en Lygte. De saae nu Hans Gaardskarl ligge ved den faldne Stige under Vinduet til Fuldmægtigens Kammer, og de hørte Anton raabe ned til ham fra det næsten rent knuste Vindue og spørge, om han havde faaet Skade, og om Tyven var sluppen fra ham.

„Der var hele To“ — raabte Hans — „ellers skulde jeg nok holdt dem begge! jeg har knækket mit ene Ben, ellers feiler jeg Ingenting.“

„Hans! er du gal og bandsat?“ — lød nu Postmesterens Tordenrøst — „har du brækket et Ben og feiler dog Ingenting? Du er Død og Pine et Fæ! — men, i Djævels Skind og Ben! hvad er her paa Færde? — Er det nu Tid at ligge her og brække sine Ben, i Stedet for at ligge med hele Ben i sin Seng som et andet kristent Menneske? og saa skriger de Fruentimmer til, som Huset var i Brand — og deres Skyld er det sagtens Altsammen. Op! paa Benene, Hans! og pak dig i din Seng! eller rend efter Doctoren, hvis det ikke er Sladder, og du virkelig har brækket dit Ben! Kom! lad mig see! — Nu! i Satans Skind og Ben! Armen har du dog ikke brækket! hold dig fast ved mig, og jeg skal bære dig i Seng!“

„Tak, Husbond, Tak!“ — sagde Hans — „Smid mig kun ind paa Sengen og se saa til Drengen! ham har det Tyvepak nok myrdet der oppe. Hør, hvor han raaber efter mig og gjør Kvalm over mit Ben, den sølle Dreng!“

„Hold Mund med den forbandede Snak, Hans!“ — raabte Postmesteren. — „Var Drengen myrdet, raabte han vel ikke efter dig; men hvem skulde myrde ham deroppe? og hvad har han at gjøre der — paa Fuldmægtigens Kammer, medens du render gal her i Gaarden ved Nattetider og brækker dine Ben? — I er, Død og Pine, gale Allesammen!“

„Her har været Tyve, lille Mand!“ — tog Madamen nu Ordet — „Pigerne har hørt, hvorledes Hans har slaaedes med dem — de har

villet bryde ind i Fuldmægtigens Kammer paa en Stige. Han maa nok være ude i Nat og har sat Drengen til at passe paa Kassen.“

„Snak, Kone! her kommer aldrig Tyve — det har jeg sagt dig hundrede Gange, og Siversen gaaer aldrig ud om Natten; det har han lovet mig een Gang for alle. Jeg kjender mine Folk, Kone! og Den, jeg betroer Contoirnøglen til, kan jeg lide paa. Naar Contoirtiden er forbi, lukker han ingen Sjæl ind — Tyve allermindst“ —

„Men Drengen staaer jo i Vinduet der oppe og raaber, han er indelukket, og at her har været Tyve!“

„Sliddersladder!“ — brummede Postmesteren og pustede under den tunge Byrde, medens han nu, ledsaget af sin Kone og begge Pigerne, bar Hans til Karlekammeret og lagde ham paa Sengen

„Jo, Madamen har rigtignok Ret, Husbond!“ — sagde nu Hans. — „Det har sin Rigtighed med Tyvene; men ind kom de ikke — og der er ingen stor Ulykke skeet.“

Paa Madamens Befaling løb nu den ene Pige efter Doctoren, medens den anden blev tilbage hos Hans, og under en jævn vedvarende Brummen paa Øvrigheden og General-Postdirectionen, der ikke sørgede for, at et kongeligt Posthus var sikkret mod Tyve og Kjeltringer, gik den store Postmester med Kæmpeskridt op til Contoiret, som Madamen aabnede med sin Hovednøgle Her hørte de nu Antons Beretning, for saa vidt det var ham muligt at komme til Orde for Postmesterens heftige Opbrusning.

„Hold Mund, Dreng!“ — afbrød han ham og stampede i Gulvet — „nu har jeg hørt nok af det Vrøvl! Siversen er ude og har sat dig til at passe paa, og det har du gjort som en Dosmer og har selv villet trække Tyven ind af Vinduet til dig.“

„Jeg vilde kun holde paa ham, til Hans kom og vi kunde fange ham og føre ham paa Raadstuen“ — sagde Anton.

„Nu ja, det var endda ikke saa galt betænkt af dig, Dreng! hvor tosset du er“ — sagde Postmesteren — „men lad os nu see, hvordan det hænger sammen med den Sladder om Ruden, som var slaaet ind med graat Papir, før her var Nogen, der kunde røre ved den? — er det dog ikke noget forbandet Sludder!“

„Se, Hr. Postmester! her ligger den“ — sagde Anton og tog nogle Stykker op af den — „og se! der ligger den fremmede Knibtang og Brækkejernet, jeg fandt paa Bordet, og der sidder Seilgarnet endnu paa den ene Krog.“

„Men det har du jo selv bundet om Krogen, Dreng! det har Tyvene jo ikke gjort. Det er noget forbandet Vrøvl Altsammen.“

„Men se!“ — udbrød nu Madamen forskrækket — „Laasen er jo brækket fra Pengekassen“ —

„Nei, Madam!“ — sagde Anton — „Kassen har Tyven ikke rørt ved; han fik kun den ene Haand gjennem Ruden, og den holdt jeg fast paa, til Hans sparkede Stigen fra ham, og han faldt ned.“

„Men se, kjære Mand!“ — udbrød atter Madamen forfærdet, idet hun aabnede Jernkassen — „her maa dog have været Tyve. Der er jo ikke en Skilling i Kassen!“

„Hvad siger du, Kone?“ — raabte Postmesteren og saae ned i Kassen med Lyset — „Du har, Død og Pine, Ret! Tyvene har dog været herinde. — Jeg er en ødelagt Mand!“

„Nei, nei, Hr. Postmester! de kom ikke herind!“ — raabte Anton. — „Det veed Hans jo ogsaa! — De fik Prygl og rendte“ —

„Sladder, Dreng! hold Mund! Vil du, jeg skal tro dig og Hans bedre end mine egne Øine? — I er gale begge to, er I! — Der er, Guds Død, ikke Menneskeforstand i jer Sladder. Men Kassen er tom — jeg er en plyndret og ødelagt Mand — det er soleklart“ —

„Det Tab kan vi dog endnu bære, lille Mand!“ — sagde Madamen nu rolig og sagtmodig. — „Hvorledes det Hele hænger sammen, kan jeg ikke begribe; men det maa Byfogden undersøge i Morgen. Nu mener jeg, det var bedst, du gik i Seng igjen, lille Mand! — Sætter du Helbreden til ved at ærgre dig eller berøve dig din Nattesøvn, bliver Galt kun værre. Du har været en flink Dreng, Anton! gaa du kun ogsaa ned i din Seng! Saa snart Doctoren kommer, skal jeg nok sørge for Hans! Kom, kom, kjære Mand!“

„Jo, det er den Sikkerhed, man har her i Landet!“ — brummede Postmesteren med atter stigende Heftighed — „derfor lever man i en Stat, holder Konge og Ministre, holder Vægtere og General-Postdirection — jo du veed kun lidt, hvad det betyder, Kone, at være Embedsmand og faae sin Kasse bestjaalet! — du er et Fruentimmer, og jer Fruentimmer har vor Herre skabt“ —

„Men, kjæreste Mand!“ — sagde Madamen mod Sædvane lidt utaalmodig — „hvad kommer Fruentimmernes Skabelse derved?“ —

„Hvad den kommer derved?“ — afbrød han hende nu i den største Heftighed og smældede Jernlaaget til paa den tomme Kasse — „ligesom der var nogen Ulykke i Verden, I ikke var Skyld i! Brug dog din Forstand, Kone! og sig mig aldrig imod, naar jeg har soleklar Ret! — Jeg er en bestjaalet Mand, en ødelagt Mand — kunde jeg være det, hvis der ikke var Tyve og Kjeltringer til? men hvem opklækker alle Tyve og Kjeltringer? — hvem lægger dem ved deres Bryst og nærer det Pak? — hvem kysser og klapper dem, til Fingrene voxe ud paa dem som Ravnekløer, der rapse efter Næstens Gods? — Fruentimmerne! siger jeg — vilde der være Tyve til, hvis de ikke havde Mødre? hvad?“ — han slog ud med Armene og rystede sit graa Løvehoved — „vilde jeg selv være til og have alle de Ulykker? vilde der selv være Kvindfolk til, som er Skyld i alle de Plager, hvis der ikke var“ —

„Du har Ret! du har Ret! kjære Mand! det huskede jeg ikke paa“ — sagde Konen med et roligt Smil — „Mødre har vi jo Alle havt undtagen Adam og Eva; men det er saa længe siden — og Tyvenes Fædre er det aldrig værd at tale om; men kom! du forkjøler dig — du er dog en prægtig Mand, i Grunden“ —

„Prægtig Mand!“ — brummede Postmesteren og trak Slobrokken sammen om sig — „jo vist! jeg er rigtignok en prægtig Mand! en udplyndret — til det Yderste udplyndret Mand er jeg — og hvis er Skylden?“

„Fruentimmernes — Mødrenes!“ — sagde Madamen og var nær ved at lee — „men kom nu til Ro!“

Under en murrende Aftagelse af sin Heftighed fulgte nu dog Postmesteren sin besindige Kone. Han begav sig, nogenlunde beroliget, til Sengs igjen, og sov saa godt, at han først Kl. Otte vaktes af Posthornet.

OTTENDE KAPITEL

Da Posthornet forkyndte Brevpostens Ankomst Dagen efter Foraars-Markedet i den lille By, sad Postfuldmægtig Siversen paa sin sædvanlige Plads paa Contoiret og besørgede Alt, hvad han pleiede. Anton stod i rette Tid bag Skranken for at modtage de Breve, der skulde bæres om i Byen. Først ved den Bevægelse om mod Skranken, Siversen maatte gjøre for at aflevere Brevbunken, saae den forbavsede Postdreng, at Fuldmægtigens Ansigt var opsvulmet. Hans høire Haand var ogsaa omvunden med Linned. At hans Ryg heller ikke var i den bedste Tilstand, røbedes ved den høitidelige Maade, han rørte sig paa.

„Jo, du har godt passet paa Kassen i Nat!“ — sagde han med et skelende Blik til Anton. — „Var jeg ikke falden i Kløerne paa de fulde Markedsgjester, skulde jeg nok selv“. — Han standsede, og det lod, som han tvang sig til at hoste. „Nu ja!“ — vedblev han i mildere Tone — „efter hvad jeg hører, har du dog været ret flink og gjort, hvad du kunde. Skade, du skulde sove saa haardt, at du kom bagefter og først gjorde Anskrig, da Kassen var tømt!“

„Den maa være tømt, inden De gik ud, Hr. Siversen! for Tyven kom jo ikke ind, og jeg kunde ikke komme ud.“

„Jo vist kunde du saa! — Døren til Contoiret stod jo aaben. Har du ikke sovet, mens de vare i Færd med Kassen, maa du jo være rendt herind og have skjult dig.“ —

„Nei, saadan en Kryster er jeg ikke!“ — sagde Anton og brystede sig lidt — „Gavtyven lod ogsaa nok være at komme ind, før han fik Seilgarnet af begge Kroge, og han havde kun faaet den nederste Krog løs — saa var det, jeg fik ham fat om Haandledet.“

„Nu drømmer eller lyver du, dumme Dreng! — hvad er det for en Snak om det Seilgarn? — Jeg har jo selv undersøgt Vindueskrogene, og der var intet Seilgarn at see“ —

„Ja, saa maa Nogen have taget det bort i Morges! for da Gavtyven havde faaet Prygl og var rendt, sad det endnu om den øverste Krog.“

„Hør, Anton! — Luk Døren i Laas! — Du er en flink Dreng, siger jeg, og du har viist meer Mod, end Nogen kunde ventet af en Pog i din Alder; men du maa have drømt en hel Del af, hvad du sladrer om — og jeg vil give dig et godt Raad. Siig ikke et Ord enten for Retten, naar du

nu kommer i Forhør — eller til noget Menneske i Verden, uden hvad du kan bevise og har havt Vidner paa! — ellers kan du blive pidsket paa Raadstuen for Løgn og falsk Vidnesbyrd.“

Anton gyste ved de Ord. „Det er da forskrækkeligt!“ — udbrød han — „er det rigtig sandt, Hr. Fuldmægtig! kan jeg blive pidsket, naar jeg siger, at Gavtyven vilde kradse mine Øine ud, og jeg bed ham i den høire Haand!“

Fuldmægtigen stak hastig sin forbundne Haand ind under Vesten. „Ja vist kan du saa, Dreng! det har du jo ikke havt Vidner paa. — Det er ellers en forbandet hundsk Maade, du forsvarer dig paa. — Pleier du at bide, maa man nok give dig en Mundkurv paa som de gale Hunde!“ —

„Havde jeg kunnet bruge min Kæp, havde jeg heller ikke bidt“ — svarede Anton — „men jeg maatte bruge begge Hænder til at holde“ — han standsede og saae paa Fuldmægtigens høire Arm — „til at holde hans Haand med“ — vedblev han — „men maa jeg da heller ikke sige, at Hr. — at Gavtyven raabte: slip, slip og hold Mund! du Satans Dreng! — og at det kom mig for, det var ligesom jeg næsten skulde kjende“ —

„Hvad Djævelen, Dreng?“ — raabte Fuldmægtigen, rasende forbittret, og blev blaa i det opsvulmede Ansigt — „vover du at sige, du kjendte ham? og han havde jo Maske paa! — Tag dig i Agt, lille Anton!“ — vedblev han pludselig i mild Tone — „siger du det, maa man jo troe, du har staaet i Complot med ham og har selv hjulpet ham til at tømme Kassen — og saa er du da ulykkelig for din Livstid.“

„Det er forskrækkeligt!“ — sukkede Anton. — „Tør jeg da heller ikke sige, jeg kjendte Kniven, han havde i Haanden og vilde stukket mig med?“ —

„Kniven? — hvor blev den af? hvilken Kniv, Dreng?“

„Ih denne hersens!“ — svarede Anton og tog en stor Foldekniv op af sin Lomme.

„Hvor Djævelen kommer du til den?“ — udbrød Siversen og skiftede atter Farve — „den har du stjaalet“ —

„Er det da Deres, Hr. Fuldmægtig?“

„Nei, vist ikke! men hid med den! — En arrig Dreng, som bider, maa ikke gaae med Knive“ —

„Vær saa god, Hr. Fuldmægtig! men saa maa jeg vel sige, at De har faaet Deres Kniv igjen?“ —

„Hvad? min Kniv? — for Djævelen! jeg siger dig jo, det har aldrig været min“ —

„Men saa maa De selv levere den til Byfogden og fortælle ham“ —

„Hold Mund, Flab! og afsted med Brevene! Hvad jeg vil fortælle Byfogden, rager ikke dig! men siger du et eneste Ord til Nogen, som du ikke kan bevise“ — tilføiede Fuldmægtigen med et gnistrende Blik — „saa skal du blive hudflettet paa Raadstuen som en Aal! det lover jeg dig!“

Anton rystede af Forfærdelse og vilde skynde sig ud af Contoiret med Brevene; men da saae han et Brev med Udskrift: „til Frøken Vilhelmine Kyng,“ der var blevet liggende tilbage paa Bordet. „Skulde jeg ikke havt det med, Hr. Fuldmægtig?“ — spurgte han.

„Nei, det bliver hentet. Ad Helved til med dig!“ — svarede Fuldmægtigen og vendte hastig Brevet.

Anton gik med stærkt bankende Hjerte og tænkte paa den gruelige Skam, det maatte være at blive pidsket paa Raadstuen, om det saa slet ikke gjorde ondt. Han gik langsomt ned ad Gaden. Da han vilde gaae forbi Byfogdens Gaard, saae han Frøken Vilhelmine ved det aabne Vindue. Forrige Postdag havde hun staaet paa samme Sted og med et ubeskriveligt Udtryk af Længsel og Spænding spurgt, om der ikke var et Brev til hende.

„I Dag er der Brev til Dem, Frøken!“ — sagde Anton nu glad — „men jeg maatte ikke faae det med. — Det bliver hentet, sagde Fuldmægtigen.“

Hun nikkede sjæleglad til ham, og han hørte, hun kaldte paa den Betjent, der pleiede at hente Byfogdens Embedsbreve.

Imidlertid laa Hans Litsenbroder velfornøiet, med en lille Tobakspibe i Munden, paa sin Seng og smøgede, med stive Skinner om sit brudte Ben. Læger havde lovet, at han snart skulde være til Bens igjen, naar han kun vilde ligge stille og være frisk til Mode. Begge Dele havde han nu ogsaa i Sinde, og for ikke at kede sig for meget, havde han faaet Sengen dreiet saaledes, at han kunde ligge stille med Piben i Munden og see Alt, hvad der gik for sig i Gaarden og hvem der gik ud eller ind paa Contoiret.

Han havde seet Fuldmægtigen komme hjem Kl. Sex om Morgenen, og det havde klukket i ham af Latter, da han havde seet den smidige Herres høitidelige Gang og Regnbuefarverne i hans lumske Ansigt. „Han har været i gode Næver, den Lux!“ — mumlede han og gned sine store Hænder. Kl. Otte havde Hans set Brevposten komme og ærgret sig lidt over, at han ikke kunde springe op og bære Brevsækken ind. „Se til den Klods! hvor han tager paa en Vadsæk!“ — brummede han med et ringeagtende Blik paa den Karl, der besørgede hans Tjeneste. — „Men se! der springer Anton til — har vaaget hos mig hele Natten, rendt Ærender paa fastende Hjerte, og nu skal han ind til den Satan. Er nu Knøsen kun lidt lun“ — mumlede han — „og kan holde Tand for Tunge! — Stadsdreng! prægtig Knegt ellers!“ — tilføiede han og dampede — „gad selv været Fader til ham! — Hm ja — saa maatte Moderen været Sidse!“

En halv Time derefter saae han Drengen komme ud med sin Brevtaske under Armen, blussende rød i sine Kinder og med en Uro, der røbede en heftig Sindsbevægelse. „Stakkels Hvalp!“ — mumlede Hans — „bide fra sig kan han dog, naar det kniber; men til at hamle op med Ræven, er han for grøn endnu.“

Amtmandens Tjener og Byfogdens løbende Betjent saae han kort efter i stor Hast blive affærdigede og modtage deres Breve gjennem den halv aabnede Dør. Blandt de begunstigede Hædersmænd, der, inden Contoiret var aabent for Alle, sædvanlig kunde gaae ind og for fire Skilling læse Aviserne paa Fuldmægtigens Kammer, var den rige Agent Frandsen den

Eneste, som denne Dag blev indladt. Saavel „Krudttaarnet"s Redacteur som hans Ven, den unge, æsthetiske Skriver, havde ringet og banket paa forgjeves. Agenten var den Dag endnu mere pyntet end sædvanlig. Han maatte have havt en vigtig Underhandling med Fuldmægtigen. Klokken var næsten Ni, inden han kom ud fra Contoiret. Hans saae ham med en listig, overmodig Mine betragte Udskrift og Segl paa et Brev, som han hastig skjulte i sin Brystlomme, medens han speidende saae til alle Sider. „Nye forbandede Lurendreierier! — det sætter jeg min Hals paa!" mumlede Hans. — „Det Brevskab har han sagtens maattet gribe dybt i Grunkerne for at faae Fingre paa."

„Kort efter hørtes et forfærdeligt Bulder af den store Postmesters Tordenstemme. Men det ophørte strax. Fuldmægtigen lod til med sædvanlig Snuhed at have beroliget sin godtroende Principal.

„Ærlige, gamle Bjørn! troer ham endnu!" — mumlede Hans — „men bi! — jeg skal nok en Gang spille Trumf ud! Au! det fordømte Ben! Det Læs maa der hele Ben til at drage! — Men nu maa Føllet i Tøiet! — Anton kan nok — — Ei! se! jeg faaer stort Besøg — skal nok føles paa Tænderne" —

Døren til Karlekammeret foer nu op, og Fuldmægtig Siversen traadte ind med sit Tørklæde for Ansigtet. „Din arme Djævel! jeg maatte dog see ind til dig" — sagde han med tilsyneladende Deltagelse og erkyndigede sig om hans Tilstand, og om han følte nogen Smerte.

„Lapperi, Hr. Fuldmægtig!" — svarede Hans i muggen Tone — „ellers Tak for gunstig Tilspørgsel! — Lidt hjulbenet har jeg altid været — jeg har aldrig kunnet gjenne Svin. Kan jeg nu faa det høire Ben dreiet til en anden Led, kanske det kan hjælpe! For jeg vilde grumme gjerne kunne gjenne Svin, Hr. Fuldmægtig!"

„Hvorfor just det?" — spurgte Fuldmægtigen ligegyldig.

„Nu ja! Hunde og Ræve med!" — svarede Hans — „de to Hunde, der rendte fra mig i Nat, vilde jeg grumme gjerne have stoppet. Den Ene saae noget nær ud som en Ræv, men havde dog mere af Kattens Art i Maaden at sno sig paa."

„Ja saa! — kjendte du Nogen af dem?"

„Paa det Lag! — hvem kjender saadant noget Pak, naar man ikke selv hører til deres Kammeratskab? men det veed vi nu jo Allesammen, at den Ene var denne Mikkel Hønsetyv eller Mikkel Kvæler, som de nu kalde ham; han var jo netop brudt ud af Hullet i Gaar" —

„Var det ham, du saae paa Stigen?"

„Nei, paa det Lag! Mikkel Kvæler var dog en rigtig dansk Slyngel, der turde see sin Mand under Øine — ham maa det have været, der holdt paa Stigen og sparkede mig Benet itu, da jeg rev den om. Han var stærk som en Bjørn og nok værd at brydes med; men den Anden — fy for Satan! hvad det var for en Usselryg! det var en tynd Pibestilkkarl, et jammerligt Kryb, ret som en Penneslikker, en Vissenpind, som man kunde blæse om. Ptøi! — ham vilde jeg skamme mig ved at røre med en Finger, hvis jeg ikke havde seet, han gik med Papirsansigt og trængte saa gruelig til Prygl, saa det var en ren Barmhjertighedsgjerning" —

„Ja saa! havde han Maske paa?“

„Ja, det veed De jo nok, Hr. Fuldmægtig!“ —

„Hvad Djævelen! hvor kan jeg vide“ —

„Jo, saadanne Lurendreiere af den ægte Slags, ved De nok, Hr. Fuldmægtig! har aldrig Mod og Mands Hjerte til at stjæle og bryde ind med bart Ansigt som rigtige danske Tyveknegte. Saadanne fornemme Hallunker, der maa skjule deres Fjæs for en Fattighusdreng og maa have et Rasphuslem i Hælene for at holde paa Stigen og løbe af med Mistanken — saadanne fine Lurendreiere, siger jeg, saadanne Krystere af Tyve og Slyngler kløer mine Næver altid efter at prygle møre, naar jeg kan faae Fingre i dem — og det er en Kjærligheds-Gjerning.“

„Men har du ingen Formodning om, hvem det kan have været, han med Masken?“

„Paa det Lag, Hr. Fuldmægtig! jeg tærskede kun hans Ryg og de rigtige Kjæver, han havde under Papirskjæverne, det bedste, jeg kunde, inden jeg faldt; men kjende ham — paa det Lag, Hr. Fuldmægtig! det lod jeg nok være! — Men hvordan er det, Hr. Fuldmægtigen seer ud i Ansigtet i Dag? Jeg kan jo neppe kjende Deres velbaarne Øine for lutter Buler og Skrammer“ —

„Jeg har ogsaa været i Slagsmaal i Nat, og det med en uforskammet Tølper“ — mumlede Fuldmægtigen med indædt Forbitrelse og gnistrende Øine — „det var et fuldt og galt Menneske, der overfaldt mig paa Gaden“ — tilføiede han hastig — „men jeg slap dog bedre fra det end du“ —

„Da vilde jeg, Skam, ikke bytte med Hr. Fuldmægtigen i det Stykke! fy for Satan! saadanne Øretæver vilde jeg aldrig lade mig byde, hvorvel jeg kun er en grov Gaardskarl. Jeg fik dog kun et Ben spoleret; men Fuldmægtigen har jo næsten faaet Næsen og hele Melodunten skamferet. — Jeg tænkte saamænd, Fuldmægtigen laa i Deres Seng og skulde slaaes ihjel for Kassens Skyld som De saa tro og ærlig passer paa. Deri tog jeg feil; men jeg tog mig af Dem, Hr. Siversen! saa godt jeg kunde — det maa Hr. Fuldmægtigen dog tilstaae!“

„Ja vel, Hans! det maa jeg tilstaae! du har gjort, hvad du kunde for at holde de forvovne Mennesker borte fra mit Kammer, og jeg skal nok forskylde dig for det!“ — Siversen bed sig i Læberne og rakte ham en Femdalerseddel. — „Se! der har du den for det Første, og du skal faae ti Daler til, naar du nu vidner hvad sandt er for Øvrigheden, at Den, du kjendte, var den undvegne Slave, og den Anden havde du aldrig før seet for dine Øine“ —

„Det siger jeg jo ikke, Hr. Fuldmægtig! for det kan jeg jo ikke vide — hans rigtige Fjæs har jeg kun ikke seet i Nat for Papirsfjæset; men tærsket det har jeg og det tilgavns. Var det ikke prægtigt?“

„Jo! — Tak skal du have! det var ganske prægtigt! du har ærlig taget dig af mig, Hans! du har forsvaret mig og mit Kammer som en brav Karl. — God Bedring!“

Dermed var han ude af Døren. Hans gjemte Femdalersedlen og lo, saa Sengen rystede under ham. „Han maatte dog takke mig for sine Øretæver og give mig Drikkepenge derhos!“ — mumlede han og gned sine

Hænder. — „Det under jeg ham! Se saa! nu skal han nok hen og prøve sine Konster hos Byfogden.“

Hans havde gjettet rigtigt. Siversen havde nu dobbelt Ærende hos Byfogden; han skulde overdrage al Adkomst til den beslaglagte Spillebank til sine Creditorer, nærmest til den „retsindige“ Agent Frandsen, der alene „for at redde det unge Menneske fra Ødelæggelse“ havde foranlediget Beslaglægningen og nu vilde formaae Byfogden til at lade Sagen falde hen, mod en mild, vilkaarlig Bøde. Fuldmægtigens andet og endnu vigtigere Ærende var at henlede hele Mistanken angaaende Indbrudet og den bestjaalne Postkasse paa den i samme Nat undvegne Forbryder.

Siversen løb nu saa let og smidigt, han kunde, med Tørklædet for sit Regnbueansigt, gjennem Gaden og forsvandt i Byfogdens Port, som hans rige Beskytter, Agenten, netop var i Færd med at gaa ud af. Anton, som havde besørget sine Breve og var paa Hjemveien, saae dem hviske sammen i Porten. Saa snart de vare skiltes ad, listede Drengen sig gjennem Porten og gik om ad Gaarden til Kjøkkendøren. Han spurgte om Frøkenen, og hun kom ud til ham med forgrædte Øine. „Der var jo intet Brev, Anton!“ — sagde hun modfalden — „og du sagde dog“ —

„Saa har Fuldmægtigen det nu kanske med!“ — sagde Anton — „han gik nu just ind til Deres Fader. Har han det ikke, maa han skaffe Dem det! Jeg læste tydelig Deres Navn paa den ene Side, og da han vendte Seglet i Veiret, saae jeg, der stod en Fugl i Seglet; den lignede noget nær en Stær“ —

„Rigtig, rigtig! det har været fra ham!“ — udbrød den smukke Frøken glad og blev blussende rød — „saa maa det jo være der, og saa maa Fuldmægtigen have det! Kom igjen om en Time, hvis du kan, lille Anton!“ bad hun venlig og forsvandt.

Anton skyndte sig nu hjem, og medens Fuldmægtigen var borte, fik han Leilighed til at holde et lille Raad med Hans i Karlekammeret.

„Jeg kunde maaske nok sige dig, hvem der har faaet Frøkenens Brev“ — sagde Hans, da han var underrettet om denne Sag, som Anton med saa stor Iver tog sig af. — „Det har ingen Anden end den rige Agent, Tretøndemanden, som vi kalde ham. Han er den Eneste, der har været inde paa Contoiret, siden du gik derfra. Det er ikke første Gang, der har været Fixfaxerier med Breve mellem ham og vor Rad af Fuldmægtig. For et Aar siden var der megen Snak om et vigtigt Kjøbmandsbrev, der kom en Postdag for silde og havde været aabnet. Derfor fik vor gamle Brumbasse en Næse, som han endnu hver Dag buldrer over.“

„Men hvad skulde den rige Mand med Frøkenens Brev?“ — spurgte Anton.

„Ja, det maa han om! han har længe gaaet paa Frieri til hende, vil man sige; men der er nok en Anden, der er ham i Veien. Det rager ikke mig! men er her Ugler i Mosen med noget Brev — vil jeg sætte mit Hoved paa, han er Manden!“

Inden nogen Time var udløbet, stod Anton igjen i Kjøkkenet hos Byfogdens og gav den bedrøvede Mine et Vink om, at Brevet var i Agent Frandsens Hænder.

„Fader! Fader!“ — raabte Frøkenen — „nu skal du faae Øinene op!“ Hun trak Drengen med sig ind i Faderens Værelse, og hun var saa glad, som Anton havde aabnet hende Himmerigs Porte.

NIENDE KAPITEL

„Hør, Fader! hør! han har skrevet!“ udbrød den unge Pige og styrtede sig i sin Faders Arme.

„Hvad er det, Vilhelmine?“ — spurgte Faderen — „hvad skal den Dreng her? — og hvad har han skrevet?“

„Stær — Hr. Stær har skrevet; men det er borte — Frandsen har det. Her er Postbudet, den lille Anton — han har selv seet Brevet. Du kjender ham jo nok?“

„Jo vist kjender jeg ham“ — sagde Byfogden og klappede Drengen venligt paa Skulderen. — „Det var dig, der var med at opbringe Forbryderen, vi nu atter har Ulykke med. Jeg skulde just havt Bud efter dig. Du sov jo paa Siversens Kammer i Nat under det Indbrud, der er skeet, mens han var ude. Det er en vigtigere Sag. Dog sig mig nu først: hvad er det med et Brev til min Datter?“

„Jeg veed nok Noget baade om Tyven og Brevet, naar jeg bare tør sige det uden at komme i Ulykke for det!“ — sagde Anton nølende — „for jeg har ikke havt Vidner paa nogen Ting uden vor Herre og En til — men det veed jeg ikke om er nok — for Fuldmægtigen siger bestemt“ — han standsede og saae Byfogden prøvende i Øinene.

„Gaa ud, min Datter!“ — sagde Faderen.

„Nei, Hr. — Hr. Øvrighed!“ vedblev Anton hastig — „Frøkenen maa gjerne høre Alt, hvad jeg veed! — hun gjør mig ingen Ulykke, og det vil Hr. — Hr. Justitsfog — Hr. Byraaden ikke heller; det seer jeg nok. Hr. Siversen har vist ikke sagt sandt, og jeg vil ikke blive pidsket paa Raadstuen af Hr. Justitsfogden — om Forladelse! Det var vist ikke rigtigt“ —

„Lige meget! Byfoged er jeg, og Justitsraad kaldes jeg; men Bøddel er jeg ikke. Kald mig, hvad du vil, min Dreng! men sig kun Sandhed!“ — sagde den alvorlige Byfoged Kyng og klappede Drengen paa Kinden.

„Jeg skal gjerne sige Alt, hvad jeg veed, baade om Brevet og om Alt det Andet!“ — vedblev Anton frimodig — „jeg seer nok paa Frøkenens og Hr. Byraadens Øine“ —

„Du seer ganske rigtigt! Siversen har altsaa villet skræmme dig til at lyve eller fordølge Sandheden!“ — sagde Byfogden og studsede. —

„Frygt ikke! hvad du siger her, skal Ingen krumme et Haar paa dit Hoved for! Bliv kun herinde, Mine! Jeg troer, Anton har meer Tillid til dig end til mig, og veed han Noget om et Brev fra Stær“ —

„Ja, en Fugl stod der i Lakket — om det var en rigtig Stær, kunde jeg dog ikke see“ — sagde Anton ivrig — „men det var vist et deiligt Brev.“

Frøken Mine var bleven rød og havde vendt sig lidt til Siden.

Anton fortalte nu oprigtig, hvad han vidste, og beraabte sig paa, hvad han havde hørt af Hans Litsenbroder, dog med udtrykkelig Bøn om, at der heller ikke maatte krummes noget Haar paa den brave Gaardskarl, der nu laa med det brækkede Ben, og som baade han og Sidse Kokkepige holdt saa meget af.

„Godt!“ — sagde Byfogden, da Sagen med Brevet var bleven ham klar — „Du havde Ret, Mine!“ — Han rakte sin Datter Haanden og nikkede. — „Nu forstaaer jeg Agenten og hans Paatrængenhed i Dag. Jeg havde bedre Tanker om ham. — Nu skal han faae det Svar, jeg kun ønskede opsat, til jeg ansaae dig for myndig. Gaa nu!“ — tilføiede han halv sagte. — „Tænk paa, hvad der vel kan have staaet i det opsnappede Brev, og om der er nogen Mulighed i at besvare det uden at vide dets Indhold, eller hvorhen Svaret skulde sendes! for at faa fat paa Brevet paa lovlig Maade seer jeg mig neppe i Stand til paa saa løs en Angivelse.“

Vilhelmine gik, glad, dog med en noget betænkelig Mine, ud i den anden Stue.

Paa Byfogdens Spørgsmaal om alle de Omstændigheder ved Indbrudet, som Anton kunde give Oplysning om, svarede Drengen ligesaa frimodig. Han bomrede endnu kun et Par Gange i Titulaturen, som var ham det Vanskeligste i den fornemme Verden. Da han endelig med et venligt Ord og Roes for sin Oprigtighed blev afskediget, takkede han med et keitet Buk, ligesom han i Fattigskolen havde hilset Skolemesteren, naar han fik Frihed.

Byfoged Kyng gik nogle Gange betænkelig op og ned ad Gulvet Derpaa standsede han ved sin Pult og skrev et koldt, men høfligt Brev til Agent Frandsen, hvori han bad ham opgive enhver Tanke paa hans Datters Haand. I en Efterskrift gjorde han kun en Forespørgsel om det savnede Brev, der nok ved en Feiltagelse paa Postcontoiret maatte være kommet i urette Hænder. Han sendte strax et Bud dermed. Kort efter modtog han et uforskammet groft Svar fra den rige Pebersvend, der „kunde kjøbe den hele By“ — som han nu med raa Pengestolthed yttrede sig — og „gav hans Datter og hendes sprænglærde Kjærestebreve en god Dag.“

Kyng smilede rolig ad den naive Lavhed i de faa Ord, der pludselig havde afsløret ham den sande Natur hos denne Mand, han dog hidtil havde anseet for ret agtværdig. Han saae for det Første ingen Udsigt til at faae det forkomne Brev tilbage, og han gik ind til sin Datter, som han fandt i en blandet, urolig Stemning, hvori dog Glæden havde Overvægt.

„Jeg er ganske vis derpaa, Fader!“ — udbrød hun med et deiligt Ud-

tryk af den inderligste Glæde og Sikkerhed: — „Stær har skrevet og udøst hele sit Hjerte for mig. Han har skrevet Alt, hvad han kom for at sige mig for tretten Dage siden. Han kunde ikke bringe det over sine Læber, naar han saae mig. Jeg har vidst det længe, Fader! over tre Aar, og du veed det nok ogsaa. — Næsten hele den Tid, han var min Lærer, men især hele den sidste Maaned før jeg blev confirmeret, kunde jeg saa tydelig mærke det; men da han sagde mig Farvel paa min Confirmationsdag, saae jeg det allertydeligst. Havde hans Øine den Dag kun en eneste Gang seet rigtigt ind i mine, var det sikkert den Gang kommet til fuld Vished for os begge."

„Deri skuffer du dig dog maaske, mit Barn!" — svarede Faderen med en urolig Mine og syntes næsten forlegen ved Datterens Fortrolighed. — „En ung Pige maa ikke indbilde sig, at en Mand strax er forelsket i hende, naar han viser hende Venskab og Deltagelse. — Som sagt, jeg troer, du har levet i en halv barnagtig Drøm her i alle de tre Aar. I al den Tid, han var borte for at blive Magister, lod han jo intet Ord høre fra sig. Nu, da han endelig kom, og du var saa vis paa, din Drøm skulde gaae i Opfyldelse, var han jo saa fremmed og tilbageholdende, som han aldrig før havde kjendt os. Jeg troer ikke, han saae paa dig en eneste Gang, undtagen naar du vendte ham Ryggen, og hvad han talte om, var jo kun den nye Dogmatik, han gjorde saa meget af, og de Bøger, han saa gjerne vilde læse med dig. Nei, mit Barn! med al hans Elskværdighed og Lærdom og Fortræffelighed er og bliver han en Særling, som aldrig kan gjøre nogen fornuftig Pige lykkelig."

„O! jeg bryder mig ikke om at være saa overmaade fornuftig, Fader! og hvad Ulykke er der i hans smaa Særheder? Han bliver tidt forlegen — og saa taler han ikke Meget — det er sandt. — Noget adspredt kan han ogsaa være og tale om ganske andre Ting, end han egentlig tænker paa; men det er kun, naar man seer paa ham; naar jeg vendte ham Ryggen, saae jeg allerbedst, hvad han virkelig tænkte. Jeg kunde saa meget godt see hans Ansigt i det store Speil over Sofaen, og hvad jeg da saae i hans Øine, var det selv samme, som jeg tusinde Gange har hørt i hans Stemme, selv naar han kun oversatte de gamle græske Digtere for mig, eller talte om Vesterhavet og Naturen" —

„Det maa jeg tilstaae" — sagde Faderen — „I unge Piger maa baade kunne see og høre ganske anderledes end andre Mennesker, naar det gjælder eders egne smaa Hjerteanliggender. Gjør nu, hvad du vil, min Pige! men husk paa, hvad der sømmer sig i dit Forhold til en syv otte Aar ældre Mand, der jo aldrig har talt et Ord om, hvad du er saa vis paa!"

Faderen gik, og Vilhelmines Glæde over det Brev, hvis Tilværelse og Indhold hun ikke tvivlede paa, blev snart til en pinlig Forestilling om Umuligheden i at besvare det og en stigende Angest over de mulige Følger af hendes Tavshed.

Denne Spænding og Uro i hendes Sind, saa mange blandede Følelser fremkaldte, satte hende i en feberagtig Tilstand. Hun sov ikke den første og anden Nat derefter, og den tredie Dag var hun alvorlig syg.

Faderen havde imidlertid havt saa mange Forretninger, at han ikke havde bemærket, hvormeget hun led. Den formentlige Elskers Opholdssted vidste han ikke. Da Magister Stær efter det sidste Besøg havde forladt Byen, var han reist pludselig og uden at sige hvorhen. Først tretten Dage derefter, som Frøken Mine ganske rigtig havde udregnet, var det forulykkede Brev kommet, som hun daglig forud havde spurgt Postbudet om, og som nu ikke kunde skaffes til Veie. Den følgende Dag havde man seet i Aviserne, at Cand. theol. Mag. Claudius Stær var udnævnt til Adjunkt ved Latinskolen deri Byen. Han maatte altsaa snart indfinde sig for at overtage sit Embede, og da maatte jo Alting klare sig, mente Faderen. Dermed søgte han at berolige baade sin Datter og sig selv; men to Dage gik hen endnu, og den nye Adjunkt lod ikke høre fra sig. Ingen vidste, hvor han var, og Frøken Mines Tilstand forværrede sig.

Det var atter Postdag; men intet nyt Brev var kommet. Byfogden havde med Bekymring overladt sin Datter til Lægens og Husfolkenes Omsorg. Hans Vogn holdt for Døren. Han skulde foretage en nødvendig Embedsreise. Heri blev han dog opholdt ved to andre Forretninger. Der kom Brev fra den nærmeste Jurisdiktion om, at den udbrudte Fæstningsslave, der var rømmet fra Byens Arrest og beskyldt for Mordet paa de gamle Møllerfolk, nu atter var paagreben, og der maatte sendes Vogn med Politibetjente efter ham. Paa samme Tid var Jørgen Hønsekræmmer stegen af Blis udenfor Byfogdens Port og kom ind paa Contoiret med en stor Pakke Papirer, som han først nu efter sin Kones Raad havde søgt og mod Forventning fundet under Kæmpehøi-Overliggeren i den saakaldte Mølleskov. Jørgen havde ikke rørt ved nogen Ting i Pakken, det Tyvegods kom ikke ham ved — sagde han. — Men man kunde ogsaa gjøre en Skjelm Uret, og kanske havde Mikkel dog ikke løiet den Gang, han betroede ham den Hemmelighed for en Bid Brød.

Den fundne Pakke blev nu aabnet og undersøgt. Den indeholdt en betydelig Mængde store Obligationer, alle noterede i Banken og lydende paa den myrdede Møllers og Hustrues Navn, saa vel som de gamle, barnløse Ægtefolks gjensidige Testamente, der indsatte den Længstlevende til Universalarving, og som, hvad Andre angik, dog kun skulde have Gyldighed, hvis de begge døde uden Livsarvinger. Denne sædvanlige Formel var ikke udeladt, uagtet Testamentet var affattet i de gamle Ægtefolks tredsindstyvende Aar. Dette kunde have sat deres sunde Sands i Tvivl, hvis denne ikke havde været bevidnet ved Notarial-Attest. Testamentet indeholdt Bestemmelser om en hel Del smaa Legater til lutter fattige Folk, som de tilforn havde understøttet, men først og forlods et meget betydeligt Legat til deres forrige tro Tjenestetyende, Jørgen Madsen, Hønsekræmmer, og Hustru, Karen Larsdatter, samt disses eneste Barn, Lise Jørgensdatter, dog med den udtrykkelige Betingelse, at „Pigebarnet skulde optugtes blandt Folk af fin og dydelig Omgængelse og lære Alt, hvad en tarvelig Landsby-

præsts Datter omtrent lærte i disse oplyste Tider.“ Saaledes lød det, som det syntes med Møllerens egne Ord.

Jørgen Hønsekræmmer havde nikket velfornøiet, da han hørte om, hvad der var testamenteret ham og hans Kone; hans Øine vare blevne vaade af Taknemmelighed mod de kjære Gamle, som saa smukt havde betænkt deres forrige Tyende; men da han nu hørte, hvad der stod om Pigebarnets Optugtelse udenfor Forældrenes Hus, blev han vred og stampede i Gulvet. „Nei, Gamle!“ — brummede han — „det bliver der Intet af! — Før maa I beholde det Altsammen og tage det med Jer i jer Grav! Se! se! vi har dog ikke været dem fornemme nok! — og nu vil de efter deres Død gjøre vort eneste Barn til en fin, sippet Jomfru! — Skriv kun i Protokollen, Hr. Byfoged, at vi vil ingen Penge have paa den Maade! — Vi har ikke solgt vort eneste Barn til de gamle, døde Mennesker, der nu vil raade over os og vort Barn i deres Grav!“

Byfogden bad ham betænke den Sag vel og overveie den med sin Kone, inden han skød en Lykke fra sig og sit Barn, som jo dog kom fra gode Venner og lod til at være Forsynets Villie.

„Hm! ja! det er en anden Sag — Forsynet tænkte jeg ikke paa — vor Herre forlade mig det! Deri kan Han have Ret, Hr. Byfoged! — skriv kun Ingenting! Det kunde jo være, at min Kone og, som Han siger, Forsynet seer nok saa klart i den Sag.“ Jørgen kløede sig bag Øret og faldt i dybe Tanker.

Endelig indeholdt ogsaa Møller-Testamentet Bestemmelse om en Capital, der om tolv Aar skulde tilfalde Fattigskoleklassen i Møllerens Fødeby, men for hvis Renter i tolv Aar „deres ovennævnte kjære Karen Larsdatters Søstersøn, Anton Knudsen, skulde nyde Skolegang og Optugtelse og holdes til Bogen som en holden Mands Søn, indtil han havde lært, hvad han kunde tjene sit Brød for; men saa skulde han hytte sig selv“ — hed det. „Skulde han ikke have Hoved eller Lyst til at blive ved Bogen, kunde han sættes paa en Skriverstue“, var der tilføiet, „eller til Musiken, enten hos Stadsmusikant Skade i Kjøbstaden eller hos en anden stor Musikmester i Europia.“

Saaledes lød det.

„Hm! ja!“ — sagde Jørgen og nikkede — „det var smukt betænkt af de Gamle! — Hoved har han vel ikke, Stakkel! han kan kjøre en Vogn i Grøften ved høilys Dag og spørge om, hvormange Snese Æg der gaaer paa en Skok. Et lille Fæ er han — Gud velsigne ham! men kvidre kan han som en Lærke, og en farlig Knægt er han til at tude i en Hyldefløite. Kunde der blive en Stadstrompeter af ham som Hr. Skade“ —

„Det vil nok give sig, Jørgen!“ — sagde Byfogden — „lad nu Drengen først lære Noget, saa kommer han vel paa sin Hylde! Kom igjen en af Dagene med din Kone, saa skal vi tale nærmere om det Hele!“

Kort efter luntede Jørgen paa sin Blis ned ad Gaden og standsede ved Posthusporten for at see, om han ikke kunde faae fat paa Anton for at hilse ham fra lille Lise og hans Moster og fortælle ham om det vigtige Fund i Mølleskoven.

Blis fik aldrig saa snart Lov til at standse, før den benyttede sig af

Leiligheden til at snappe en Visk Hø fra den nye, constituerede Gaardskarl, der besørgede Forretningerne for Hans Litsenbroder.

„Fy, Blis!“ — brummede Jørgen og gav den et Puf med Hælen; men den fulgte nu Gaardskarlen i Hælene ind gjennem Porten til Staldøren. „Hvor vil du hen, Blis!“ — brummede Jørgen, medens han under en Tugtelse vilde vende det stivmulede Dyr; men nu hørte han et forfærdeligt Bulder paa Postcontoiret og kjendte Antons Stemme mellem to andre, der tilligemed Drengens overdøvedes af den store Postmesters Tordenrøst.

„Hold Mund, Allesammen, naar I taler med mig!“ — hørte han Postmesteren raabe. — „Om Forladelse, Hr. Agent! det gjælder ikke Dem — heller ikke Dem, Siversen! Jeg taler til den bandsatte Dreng. Saadan en Pog vil snakke med og sige voxne Mennesker imod, ret ligesom de Satans Fruentimmer!“

„Men naar de voxne Mandfolk lyve, Hr. Postmester!“ — raabte Anton.

„Er du pinende gal, Dreng? Jeg troer den lebendige Satan er faret i dig! lyve? siger du, ligesom der var Nogen i Verden, der løi, uden du og disse Djævels Fruentimmer, der vil forsvare dig og sige, du er ærlig. Hvad to voxne, myndige Mænd her har vidnet og godtgjort, det vil saadan en Pebling vove at negte!“

„Men naar de begge To er Gavtyve, Hr. Postmester! og naar baade Madamen og Pigerne troe, jeg er en ærlig Dreng“ —

„Gavtyve?“ — raabte Agenten og Fuldmægtigen paa en Gang — og knyttede Hænderne mod Drengen.

„Og troe?“ — overdøvede Postmesteren dem — „hvad Fruentimmerne troe, det skulde jeg ogsaa troe? saa maatte jeg jo være gal! Hold Mund, allerhelvedes Dreng! ikke et Ord meer! Jeg veed Besked. Du har sovet og drømt som et Murmeldyr — du har gjort Anskrig her som en Nar og villet trække Tyven her ind igjen, efterat han først har været her og plyndret Kassen lige for din Næse. Du er en dorsk, en skjødesløs Knegt! Du er fuld af Løgn og Sladder til! Mig og min Kone har du proppet fulde af Løgn — du har gjort os gale med din Sludder, og nu har du rendt Byen rundt med Snak om et Brev, som aldrig har existeret, som intet Menneske har seet, og som heller ikke staaer paa Chartet! Pak dig! paa Porten med dig! sæt aldrig din Næse paa min Dørtærskel — din Fod indenfor min Dør — siger jeg!“

„Staar Brevet ikke opskrevet, saa er det kommet med en Taske fra Landet!“ — raabte Anton af alle Livsens Kræfter — „og Tyven i Vinduet var Hr. Siversen selv!“ —

Men nu blev han kylet ud af Contoiret ved Fuldmægtigens Haand, og han gik grædende over Gaarden hen mod Karlekamret.

„Anton! hvad hører jeg om dig?“ — sagde Jørgen og dumpede ned af Blis — „er det sandt, at du baade har løiet og løbet med Sladder?“

„Ak! kjære Morbroder! er du der?“ — udbrød Anton og fløi i hans Arme — „hvor kan du troe“ —

„Jeg troer det ikke heller“ — sagde Jørgen — „men kastet paa

Døren er du — kylet ud som en Visk raaden Halm — det baade troer jeg og kan bande paa.“

„Ja, det er sandt! — det negter jeg ikke“ — sagde Anton og tørrede sine Øine.

„Og flæbet har du som en jammerlig Dreng — kan du negte det?“

„Det er ogsaa sandt, Morbroder! men nu er det forbi.“

„Har du glemt, hvad jeg har sagt dig? — Ben i Næsen! har jeg sagt — from som et Lam! har jeg sagt — men Ben i Næsen! Hvor vil du nu hen, Krabat? hvad tænker du nu paa?“

„Jeg vil hente mit Tøi og sige Farvel til Hans, og saa — ja saa render jeg hen til Frøken Mine“ —

„Hvem er Frøken Mine? — hvad vil du der? Er det ikke bedre, du sidder op bag mig paa Blis og rider hjem med mig til din Moster og lille Lise?“

„Nei, Morbroder! Moster skal ikke have Skam af mig! — hun skal ikke see mig igjen som en raaden Visk Halm, der er smidt paa Møddingen! Lise skal ikke see mig igjen, før jeg kommer som en Prinds“ —

„Sliddersladder, Anton? Er det nu Tid at tænke paa de dumme Barne-Eventyr? — Hvem er den Frøken, du vil til?“

„Ih! Byraadens — Justitsfogdens Datter — den smukke Frøken Mine — hun, som gav mig Kringlerne“ —

„Det er sandt! de Kringler husker jeg ogsaa“ — sagde Jørgen — „du delte dem ærlig med mig. Nu, saa hent dit Tøi da og kom! Jeg følger med dig til Justitsraadens. Vil de beholde dig i nogle Dage, skal vi nok finde paa Raad! Du er en lykkelig Dreng, Anton!“

„Det synes mig dog ikke, Morbroder!“

„Og veed du, hvem du skylder din Lykke, Knegt?“

„Nei, Morbroder! Fuldmægtigen og den rige Brevtyv derinde er det da ikke.“

„Nei! ikke nogen levende Sjæl i denne Verden kan du takke for din Lykke — nei, de Døde — de brave Gamle, som døde under Dynerne — dem kan du kysse paa Haanden i deres Grav! — dem kan du takke for, om der nu dog kan blive Noget af dig! Du skal i den sorte Skole — du skal holdes til Bogen, Anton! eller ogsaa paa en Skriverstue eller til Stads-musikant Skade. Hvad vil du helst?“

„Jeg vil allerhelst vide, hvordan det er fat med dig, Morbroder! for jeg er bange, du ikke er rigtig i Hovedet. Jeg kan ikke forstaae et Ord af, hvad du siger.“

„Spring nu efter Tøiet, saa skal du nok faae Rede paa Tingen. Han er et Fæ, stakkels Dreng!“ — mumlede Jørgen. — „Han kan Ingenting begribe; man maa tygge det for ham. Men det er sandt! Hans Litsen-broder har jo brækket et Ben, sige de. Jeg vil ind og see til ham!“

Jørgen fulgte nu efter Anton ind i Karlekammeret og kom kort efter tilbage med Drengen, der bar alt sit Tøi paa Nakken. At han nu skulde lære Noget og begynde et nyt Liv, var Alt, hvad han havde forstaaet af Jørgens Tale; men det var nok til at give ham frisk og freidigt Mod. Han svingede lystig sin Kæp og gjorde et Løb paa sin Hyldefløite til Af-

sked, medens han nikkede mod det lille Karlekammervindue og til Kjøkkendøren, hvor begge Pigerne stode og saae bedrøvede efter ham.

Jørgen trak sin Blis ud af Porten og fulgte Anton til Byfogdens Port for at see, hvorledes det gik ham.

Justitsraaden var reist bort, og Frøkenen laa syg. Da hun hørte, han var jaget fra Posthuset, blev han paa hendes Befaling meget vel modtaget i Huset, og Pigerne vare strax ivrige i at underholde ham i Kjøkkenet. Nu kaldte Jørgen ham ud for at sige ham Farvel og dog give ham lidt nøiere Forklaring om Møller-Testamentet. Men dette mislykkedes aldeles, medens Jørgen bestandig forudsatte, hvad han selv, men ikke Drengen vidste, og mest opholdt sig ved sine Betænkeligheder derved.

„Men jeg forstaaer dig ikke endnu, kjære Morbroder!“ — afbrød Anton ham.

„Lad det nu være godt!“ — sagde Jørgen til sidst — „du er en lykkelig Dreng, siger jeg; men til at blive præstelærd har du ikke Hoved. Hold dig til Skriverstuen eller Stadsmusikanten, siger jeg, og lad dig ikke lokke til at lære Andet, end hvad du forstaaer!“

„Men hvad jeg forstaaer, behøver jeg jo ikke at lære, Morbroder!“ — indvendte Anton.

„Deri har du Ret! det siger jeg med. Du er ikke saa dum endda.“

„Men hvad du siger om de gamle, døde Møllerfolk, forstaaer jeg ikke. Hvor kan de raade baade over mig og dig og Moster og lille Lise, naar de ere døde og borte?“

„Det skal de heller ikke, naar jeg maa raade?“ — svarede Jørgen — „men dersom det er Forsynets Villie, som Byfogden siger, og dersom din Moster er af samme Mening, saa er det en anden Sag; for hvad der er Forsynets Villie med os, skal hverken jeg eller du sætte os op imod. Forstaaer du det?“

„Ja, det forstaaer jeg meget godt, Morbroder! men de døde Møllerfolk er jo ikke Forsynet, og dem var det jo, du sagde vilde gjøre mig til Præst eller Stadstrompeter og lille Lise til en fornem Jomfru, som ikke vilde kjendes ved sine Forældre, naar hun blev stor“ —

„Ganske rigtig, Anton! det er Meningen, og det er Knuden — forstaaer du det ikke endnu, faaer du spørge Justitsraaden derom, naar han kommer hjem, eller give Tid til jeg kommer paa Onsdag med din Moster. Hun skal nok være Mand for at forklare dig, baade hvad jeg og Forsynet og de døde Møllerfolk mener.“

Jørgen var imidlertid kommen op paa Blis. Han puffede den nu med begge Hæle, nikkede: Farvel! og travede ud af Porten.

TIENDE KAPITEL

Det var mørkt om Aftenen, da Byfoged Kyng kom hjem. Anton satte Trappestigen til hans Vogn og hjalp ham ned, uden at der blev lagt Mærke til ham.

„Hvordan har min Datter det?“ — spurgte Kyng — „er hun oppe?“

„Jo, det har hun været siden i Middags“ — svarede Anton — „og hun seer grumme kjøn ud; men hun har ingen Ro paa sig. Hun troer bestandig, der er Nogen ved Døren, og at man ikke passer rigtig paa, naar det ringer. Nu har jeg lovet hende at staae her udenfor og passe paa lige til Sengetid.“

„Men hvad er Dette? — er det ikke den lille Anton fra Posthuset?“

„Jo, Hr. Justitsmester! jeg er rigtignok mig, og jeg er saadan fra Posthuset, at jeg aldrig kommer der meer.“

„Hvad er det for en Snak?“

„Jeg er kastet paa Døren af Fuldmægtigen for Brevets Skyld og alle de andre Historier, og den store Postmester har forbudt mig at komme tilbage. Men det siger Intet! Nu er jeg hjemme her, og her er meget bedre.“

„Ja saa!“ — sagde Justitsraaden og studsede — „min Datter har altsaa — nu ja! du kan blive her indtil videre!“ Han skyndte sig ind til sin Datter.

Kort efter hørte Anton i Kjøkkenet, at der var stor Glæde i Huset. Frøkenen var pludselig bleven rask, som en Fisk, sagde Stuepigen, og var færdig at kysse sin Fader fordærvet. Hvad der var hændet, vidste hun vel ikke, men saa meget havde hun nok forstaaet, at Justitsraaden havde truffet en Doctor under Veis og sat ham af paa Gjestgivergaarden, og at den fremmede Doctor vilde see til Frøkenen i Morgen tidlig.

Kokkepigen vilde af en lille Samtale med Kudsken vide, at den Doctor var Frøkenens forrige Læremester, Hr. Stær, der jo nu hed Magister, og havde været her for en to tre Uger siden, og at de nær havde kjørt ham i Grøften ude ved Bomhuset, hvor han nok havde gaaet omkring i tre Dage og ventet paa et Brev.

„Ja saa!“ — sagde Anton halv høit og nikkede — „det har vist været Svar paa det Brev, jeg blev jaget paa Porten for.“

De nysgjerrige Piger frittede nu Anton, for at faa noget Mere at vide af hvad han havde røbet Kundskab om; men han afbrød snart denne Underholdning og tog sin Fløite frem. Han spillede saa lystigt og nydeligt for dem, at de vare nær ved at dandse, og de bleve dobbelt glade, da de nu ogsaa kunde høre Frøken Mine synge i Dagligstuen.

Saasnart Anton hørte det, puttede han sin Fløite i Lommen og lyttede. Ingen kunde faa et Ord af ham, saa længe Frøken Mine sang. „Det var da deiligt!“ — udbrød han endelig og aandede nu først lydeligt — „saa smukt kan vist ingen anden Frøken i Verden synge! — Det skulde lille Lise høre! hvor vilde hun ikke blive glad og holde af den deilige Frøken Mine!“

„Jeg troer, Gud hjælpe mig! Drengen er bleven betagen af vor Frøkens kjønne Røst“ — sagde Kokkepigen, da Anton var gaaet til den ham anviste Seng i Karlekamret.

„Og jeg troer, vor Frøken er bleven Kjærest med denne Hr. Stær“ — sagde Stuepigen: — „de har jo kjendtes, før vi kom hertil. Er hun

ikke bleven Kjærest med ham i Dag, saa bliver hun det ganske vist i Morgen.“

Der blev nu snakket en hel Del om begge de unge Folk. Pigerne vare enige i at løfte deres Frøken til Skyerne. Havde hun nogen Feil — mente Kokkepigen — saa var det kun den, at hun heller vilde læse end høre lidt Morsomt om Folk i Byen, og aldrig vilde vide, hvad man andensteds spiste til Middag. I det Stykke var hun ligesaa urimelig som sin Fader og kunde næsten blive vred, hvor mild hun var. Hr. Stær fandt de begge var en underlig Karl. Farlig lærd skulde han jo være og en „Stadskarl“ i sine Ting; gode Drikkepenge gav han ogsaa; men han brugte Glarøine og dukkede vel meget med Hovedet; han var temmelig mager og lang, og saa blufærdig et Karlfolk havde de aldrig kjendt. „Han kan jo blive rød“ — bemærkede Kokkepigen — „naar man blot kommer til at løbe paa ham i Døren, og det duer vist ikke.“

„Jo, det er ganske pent“ — sagde Stuepigen — „og det gaaer nok over med Tiden; men hvad jeg ikke kan lide, er hans Maade at drikke Kaffe paa; han kommer altid Fløden i før Sukkeret, og saa faaer han jo ikke Bryllup de første syv Aar.“

„Aa! det er Overtro, Stine!“ — sagde Kokkepigen — „men nogle Aar kan de jo ogsaa gjerne bie — han er vel neppe de femogtyve — og hun har jo ikke fyldt de nitten.“

„Medens Pigerne drøftede dette Emne ret grundigt, fik Anton, idet han og Kudsken gik til Sengs, en udførlig Beskrivelse over Hr. Stærs Adfærd af Kudsken, som ikke kunde begribe, hvorledes et ædru Menneske kunde saaledes blive tosset over et Brev, som kanske slet ikke var skrevet eller paa Vei til ham; „for hvem sender Breve til et Bomhus i Stedet for til Posthuset?“ — sagde Karlen — „Tænk! det sære Menneske overfalder mig, som en Røver, da jeg holder ved Bommen — Brevet! — skreg han — kom strax med Brevet, Kudsk! Husbond blev baade glad og forskrækket, saasnart han saae, det var Hr. Stær. Han fik endelig snakket ham lidt til Rette, og nu vilde den lærde Herre age med os den hele Dag og her til Byen med os i Aften. Medens de endnu snakkede derom, blinkede Bommanden til mig og gjorde Tegn paa Panden, som han vilde sige, at det rablede for Magisteren. Vi fik Stunder at hviske lidt sammen, og han bandte paa, at saaledes havde Hr. Stær siden i Forgaars overfaldet Enhver, der kom fra Byen, og havde Bommanden ikke for gammelt Kjendskabs Skyld givet ham Husly og nødt lidt Mad i ham, var det høilærde Menneske forkommet.“

Anton var nu ganske vis paa, at et Brev, man saaledes kunde vente sig tosset paa, maatte være fra Frøken Mine. Han tænkte paa hendes deilige Sang og faldt i Søvn, saa lykkelig, som han vuggedes i et Hav af Toner. Saasnart han vaagnede, greb han sin Hyldefløite, satte sig over Ende i Sengen og aandede sagte deri, men uden at give den Lyd.

Da Kudsken vaagnede og saae sin Sovekammerat sidde saaledes i Sengen med lukkede Øine, Fløiten for Munden, og det henrykt begeistrede Ansigt, der var i en besynderlig Minebevægelse, brast han i en umaadelig

Latter. „Rider Fanden dig, Dreng!“ — raabte han — „bilder du dig ind, du blæser Paradis ind, ligesom Hr. Skade blæser Nytaar ind?“ —

„Rigtig, rigtig, Morten! Det var det netop!“ — udbrød Anton, og hans Øine straalede, idet han aabnede dem og saae ud mod den glødende Morgenhimmel — „ak ja! hvem der kunde blæse Paradis ind i Verden, ligesom Stadsmusikanten blæser Nytaar ind! — Det maa være det lyksaligste Menneske i Verden! — Det var kun en ringe Begyndelse, Morten!“ — tilføiede han beskeden — „jeg er ikke kommen saa vidt endnu, at jeg kan blæse Alt, hvad jeg tænker paa. Kom der Lyd til, vilde jeg rent fordærve det. Jeg kan nok faae Lyd i Fløiten til en lille Vise, som: Skære Havre! og dem, Lise har lært mig; det klinger ogsaa smukt; men hvad jeg spillede nu, var dog tusinde Gange deiligere.“

„Jo, det klang rigtignok deiligt!“ — sagde Kudsken og lo. — „Du er en allerhelvedes Musikanter. For det Slags Musik skal du dog ikke blive rig af Spillemandspengene. Det er Spægemusik, kan jeg troe; det lyder som en Pibe Tobak smager, naar der hverken er Ild eller Tobak i Piben.“

„Lad mig om det!“ — sagde Anton og nikkede — „den Tid skal nok komme, da det kommer ud af Lises Fløite! Jeg har kun ingen ret Dristighed dertil endnu, seer du.“

„Jeg vil lade mig hænge, Dreng, om jeg kan blive klog paa den Sladder!“ — sagde Kudsken. — „Op dig nu og hjælp mig at strigle de Brune! Noget maa du vel gjøre, for jeg laaner dig Seng, og vil du have Davre, maa du gaae Pigerne til Haande!“

„Ja, det skal jeg nok!“ — svarede Anton og sprang munter ud af Sengen. Snart var han i fuldt Arbeide og sang saa lystigt dertil, saa Kudsken sprang med sine Træsko i Stalden, og begge de Brune dandsede i Baasen.

„Den Dreng er lidt gal“ — sagde Kudsken til Pigerne, som kigede ind i Stalden og forundrede sig over Antons Sang. — „Han synger ganske kjønt; men I havde grint jeres Maver itu, havde I hørt ham blæse Fløitevær paa fastende Hjerte. Det var rørendes, kan I troe; det var, min Sandten! saa deiligt og fint, at han ikke selv nænte at høre det.“

Kudsken lo, og Pigerne lo med, hvorvel de ikke vidste, hvad der var saa morsomt.

Anton længtes meget efter at faae Byfogden i Tale, for at faae nogen Forklaring over, hvad Jørgen havde sagt om de døde Møllerfolk og om deres og Forsynets Villie med ham og dem Alle. Han længtes ikke mindre efter at see et Glimt af Frøken Mine. Men Ingen af dem lod sig see, og da Klokken slog Ni, stod der en fremmed Herre ved Døren i Porten lige overfor Stalden.

„Hr. Stær, Hr. Stær!“ — hviskede Kudsken og puffede Anton med Albuen. — „Se, om han nu har Forstand til at ringe paa som et andet Menneske! — Spring op gjennem Kjøkkenet og luk ham ind ad Forstuedøren!“

Anton skyndte sig at følge dette Vink. I Gangen fra Kjøkkenet til Forstuen mødte han Frøken Mine. „Han er der, Frøken!“ — sagde han

glad — „han har ikke ringet endnu; men han staaer og pynter lidt paa sit Halstørklæde.“

„Ih! saa løb og luk op, Anton!“ — svarede Frøkenen og skyndte sig, blussende rød, ind i Dagligstuen.

Anton aabnede nu Forstuedøren og bukkede keitet; men hans bondeagtige Hilsen blev besvaret endnu langt underligere.

„Jeg beder Dem meget om Forladelse, hvis jeg kommer til Uleilighed saa tidlig!“ — sagde den unge Magister. Hans splinternye, sorte Kjole var knappet skjevt, og han bukkede for Anton, idet han tabte Hatten. Han løftede ikke det neddukkede Hoved, medens han traadte over Dørtrinet og søgte at fange den trillende Hat. — „Om Forladelse, Hr. Justitsraad! at jeg er saa fri“ — vedblev han. —

„Aa! alt forladt! — Værs'go! kom kun nærmere!“ — sagde Anton og rakte ham Hatten. — „Frøkenen har længe været oppe. Hun er rask som en Fisk i Dag, og hun er pyntet, som det var Søndag.“

Nu saae Magister Stær paa Drengen og bemærkede sin Feiltagelse. „Om Forladelse!“ — sagde han — „jeg troede, det var Justitsraaden selv, der skulde have Uleilighed.“

„Nei, paa det Lag! ellers alt forladt!“ — svarede Anton. — „Jeg er ikke Frøken Mines Fader — jeg forsikrer Dem“ —

„Det troer jeg nok, uden videre Forsikring, min unge Ven!“ — afbrød Hr. Stær ham med et godmodigt Smil. — „Du er nok heller ikke synderlig indviet i det sociale Livs Former. Dig har jeg ikke seet her før. Du er vel nylig kommen her i Tjenesten?“

„Jeg blev først i Gaar jaget paa Porten paa Posthuset“ — svarede Anton — „men nu er jeg allerede som hjemme her i Huset. Vær saa artig og lad De kun, som De ogsaa var hjemme, Hr. Stær! — Nu kommer Frøkenen vist strax, og saa kan det jo snart være afgjort. Hun har længtes saa gruelig efter Dem“ —

„Hvad for Noget, Dreng? er du forstyrret!“ — udbrød den unge Magister og studsede — „hvor kan du vide“ —

„Jo, jeg veed nok“ — svarede Anton polisk — „men Deres Halsklud er gaaet løs, og Deres Kjole sidder galt — maa jeg hjælpe Dem?“

Hans Tjenstagtighed blev der nu dog ingen Tid for Hr. Stær til at modtage. Døren aabnedes til Sideværelset, og Justitsraad Kyng kom den Fremmede i Møde med et hjerteligt Velkommen.

Døren lukkedes snart efter dem begge. Anton blev staaende i Forstuen og stirrede længe paa den lukkede Dør.

„Ak, ja!“ — sagde han endelig med et let Suk — „nu fæster han hende da, og saa er hun hans Fæstemø; saa bliver der lyst for dem i Kirken — og saa — ja, saa kommer jeg nok til Bryllupsgildet og faaer maaske Lov til at gaae bag efter hende med Psalmebogen, naar hun gaaer til Kirken — og blæse paa Lises Fløite for Bryllupsgjesterne — og see Pigerne dandse hende af Lauget — det skal blive herligt!“ Under disse Betragtninger gik han tilbage til Stalden. Han blev snart sat i Arbeide af Kudsken og Pigerne, og der var ingen Udsigt til, at han den Dag kunde faae Justisraaden i Tale eller faae nogen Klarhed i, hvad der angik ham saa nøie.

Næste Dag gik det ham ikke bedre. Han havde kun den Glæde nogle Gange at see Frøken Mines deilige Ansigt, naar hun fulgte Magister Stær til Forstuedøren. Hun nikkede da ogsaa gjerne mildt til den venlige Dreng, der saae beundrende paa hende og altid stod beredt til at være hende til Tjeneste. Han greb enhver Leilighed til at løbe Ærender for hende eller hjælpe Husfolkene, saa snart han kun troede, det var Noget, Frøken Mine kunde ønske, eller som kunde være hende til Behag.

Saaledes gik nogle Dage hen.

Endelig kom Onsdagen. Blis kom luntende med Enspændervognen. Jørgen spændte Stængerne fra paa Gaden og lod Blis bruge Vognen til Krybbe.

„Moster! Moster!“ — raabte Anton og hjalp sin moderlige Veninde ned af Vognen. Hun omfavnede og kyssede ham med usædvanlig Bevægelse. Jørgen syntes ogsaa rørt; han nikkede til Drengen, men lukkede ikke Munden op. De bleve alle Tre modtagne af Justitsraaden paa Contoiret. Efter en hel Times Forklaring og Raadførsel med Byfogden gik Jørgen ud og spændte for. Anton fulgte Mosteren til Vogns igjen. Han var nu ogsaa ret hjertelig bevæget. „Tak, Tak, kjæreste Moster!“ — sagde han — „jeg skal nok arte mig og blive til Noget! Jeg skal heller aldrig glemme at bede til vor Herre for dig og Jørgen og lille Lise og de gode, døde Møllerfolk. Hils og kys lille Lise fra mig! — Hun faaer det nu vist deiligt i Præstegaarden, hos disse gamle, gode Stære, som han roste saa meget — og I maa ikke være bedrøvede!“

„Gud velsigne dig, min Dreng!“ — sagde Mosteren og kyssede ham endnu en Gang til Farvel.

„Vor Herre være med dig, Knegt! og give dig den Menneskeforstand, du trænger til!“ — brummede Jørgen. — „Sindet er godt nok; men et lille Fæ er du. Nu ingen Kjællingerier! — saadan vil Forsynet nu jo have det. Husk paa, hvad jeg har lært dig, Knegt! from, from! — siger jeg — men til Maade! Karl for din Hat og Ben i Næsen! — Hov!“ Dermed gav han Blis et Smæk, og Vognen trillede ned med dem ad Gaden.

ELLEVTE KAPITEL

Med Antons Stilling var der nu foregaaet en betydelig Forandring. Byfoged Kyng havde faaet Godhed for den livlige Dreng og paataget sig at være hans Formynder. Han vilde nu beholde ham i Huset indtil videre, for, efter nærmere Kjendskab til hans Anlæg og Lyst, efter nogen privat Undervisning, at sætte ham i en Skole. Drengen havde faaet Kjøbstadsklæder. Han havde nu ombyttet Staldkamret med et net lille Kvistkammer, som han om Natten maatte dele med Contoirist Qvist, af hvem han for Resten skulde være uafhængig. Her var han vel ingen velkommen Gjest, og han maatte døie en Del Forhaanelse og Smaatyranni af den opblæste,

æsthetiske Skriver; men han fandt sig deri med den største Taalmodighed, da der ingen anden Plads var til ham i Huset, og det for Resten var ham et Paradis.

Han blev meer og meer inddraget i Husets indre Liv. Han var den smukke Frøken Mines Yndling. Han kunde nu hver Dag see hende og høre hende tale, synge og læse. Hans Beundring for hendes Skjønhed var nøie forbunden med den Hengivenhed, han havde næret for hende fra det Øieblik, hun med det deilige Blik havde rakt ham Kringlerne ud af Vinduet. Denne hans stille Kjærlighed udstrakte sig til Alt, hvad hun havde kjært, følgelig ogsaa til hendes Forlovede, den lærde og lidt sære, men ved nærmere Bekjendtskab høist elskværdige Magister Stær. I deres Selskab tilbragte Anton sine lykkeligste Timer Morgen og Aften. Justitsraaden saae han kun ved Bordet, hvor Contoiristerne da ogsaa vare tilstede, og undertiden paa Contoiret, naar han, mere til egen Øvelse, end til Gavn, fik Lov til her at prøve sine Kræfter.

Sin gamle Ven og Raadgiver, Hans Litsenbroder, saae Anton nu kun sjelden, og det maatte altid skee, naar Siversen var fraværende. Siden de sidste Begivenheder havde han en dødelig Fjende i Fuldmægtigen, der snildelig havde vidst at holde sig paa sin Post. Men naar Anton, ubemærket af Siversen, kunde liste sig ind til Hans i Karlekamret, var det en stor Glæde for dem begge.

En Søndag Aften i Juli havde Siversen listet sig til den nye, hemmelige Lykkespiller-Klub, der for faa Dage siden havde reist sig paa „Kapellets“ Ruiner, og som kun faa fortrolige og ret forvovne Spillere havde Adgang til. Pakkeposten var nylig afgaaet. Postmesteren brummede ved det sidste Piquet-Parti paa Avisskriverne, General-Postdirectionen og Fruentimmerne. Hans, som endnu ikke ganske havde faaet Kræfter i sit skjevt sammensatte Ben, laa paa Sengen i Karlekamret. Den lille, vakkre Sidse Kokkepige, som havde været til Gilde, sad ærbar ved hans Side i sin Søndagsstads og læste for ham i hans Yndlingsbog: Arild Hvitfeldts danske Krønike.

„Stop nu, Sidse!“ — sagde Hans — „Klokken bliver nok mange. Pas paa, naar Drengen er ved Havelaagen og luk ham ind gjennem Stalden! gak saa kun over! men giv mig først et Kys i Tugt og Ære, siden det er Helligdag og min Fødselsdag!“

„Nei, Hans! det faaer du ikke!“ — svarede Sidse og pillede undselig ved sit Forklædebaand — „det er kun, naar du brækker et Ben, Hans! og det tænker jeg, du gjør aldrig meer.“

„Men vil du da aldrig have mig, Sidse?“ — udbrød Hans pludselig og greb hendes Haand, medens han fæstede sine ærlige, graa Øine paa hende — „er det min Gammelagtighed eller mit skjeve Ben, der er i Veien? Nu har jeg dog kjendt dig og tjent i Gaarde med dig lige saa længe, som Jacob tjente for Rachel. Lige fra den Dag, du stod for Præsten paa Kirkegulvet og blev et rigtigt Guds Barn, som du var døbt til, lige fra den Dag

har jeg samlet til vort Bo; for jeg tænkte nok, du skulde tage mig en Gang, naar du kom til Skjels Aar og Alder — og der ingen Anden kom, du holdt meer af."

„Men jeg har imens fyldt de otte og tyve, Hans! og nu er jeg sagtens bleven for gammel for dig — og det har du jo heller aldrig snakket om før" —

„Du for gammel? hvor vil du hen, Sidse! jeg er jo sytten Aar ældre — og har jeg aldrig snakket derom før? Jeg har jo aldrig kaldt dig Andet, end min lille Kjærest, og dertil har du altid leet nok saa mildt" —

„Ja, det var jo kun dit Gjøgleri, Hans! og Andet er det vel heller ikke endnu! — Men nu kaldte Madamen. Jeg skal nok lukke Drengen ind, naar han er der. God Nat, Hans!" Dermed var hun ude af Døren, og hendes Kinder vare næsten ligesaa røde som hendes Ærmer.

Hm, hm! — smidskede Hans og gned sine store Hænder — „stolt Qvinde! prægtigt Pigebarn! — tager mig, min Sjæl, hvor gammel jeg er! bliver ung paany — lader lyse for os paa Søndag! — Gud skee Lov, jeg brækkede det Ben! — kunde ventet fjorten Aar endnu paa saadant et Kys! — hvem skulde troet, det kunde komme saa hovedkulds? Hm, hm! siger nu op hos gamle Bulderbas — sætter Foden under eget Bord — Hm, ja, men den Gamle skal ikke lægges øde; — Ræven maa vi have Fingre i, og det i denne velsignede Nat! Se! saa har jeg tjent Husbond bedst paa det Sidste. — Kjøber saa Huset jævne Jørgen — flytter ind med Sidse til Mikkelsdag — Heisa!" — Han gjorde et Hop, saa Sengen dandsede under ham, og sang et Stykke af en lystig Vise.

Kort efter sprang Anton ind ad Døren til ham.

„Prægtig Knøs! kommer ret til Pas!" — sagde Hans. — „Giv Agt, naar du seer Lys deroppe hos Ræven! saa springer du efter Byfogden og hans Folk! Nu er jeg vis i min Sag, Anton! Nu, jeg kan støtte paa Benet, har jeg seet hele Historien fra Høloftet — har lagt min Hjerne i Blød — nu forstaaer jeg det. Han tager Penge ud af Brevene hver Pakkepostdag og lægger dem i Breve, han har plyndret forrige Postdag og ladet ligge over i hans Skuffe. To tykke Breve, med tre røde Segl for, har han aabnet i Dag og gjemt i Skuffen med Laasen. Hvad der var i de Brevskaber, kom han i et Par andre, der laa over fra forrige Pakkepost. Han stak endda en god Slump Sedler i Lommen. Dem skal han doble med i Nat. Vandt han grumme mange Penge en Gang, kunde han endnu kanske slippe fra det en Tid endnu, den Rad! men til sidst bliver dog Nogen snydt — saa smører han Haser, og det gaaer ud over Husbond."

„Det er da en forskrækkelig Historie!" — sagde Anton — „men kan vi ikke faae Vidner paa det, smutter han dog af Fingrene paa os som en Aal, ligesom sidst" —

„Derfor skal nu Byfogden selv være Vidne, seer du. Honnet Mand, den Byfoged — holder ikke af Bysladder — skjælder En ud, naar man løber med løs Snak — lader heller ti Skjelmer slippe, end gjør een ærlig Mand Uret. Det kan være kjønt nok; men nu skal han faae Syn for Sagn. — Han lod Raden slippe med en Bøde og en stræng Præken for Dobleriet paa Markedsdagen — men skrev sig dog nok bag Øret, hvad vi vidste om

Komedien her, jeg fik Benet itu for. Han spiller nu høit Spil, den Fuldmægtig! men nu spiller jeg min tredie Trumf ud — og Raden er Bet! Vi har dog god Tid endnu. Lad nu høre! hvordan gaaer det dig selv med din Justitsraad?"

„Prægtigt!" — svarede Anton.

„Og med Frøkenen?"

„O! hende kunde jeg løbe Verden rundt for — og var hun sulten en Gang, saa troer jeg vist, jeg kunde hente Brød ud til hende af en gloende Bagerovn" —

„De Kringler, hun gav dig, kan du nok aldrig glemme; men hvordan gaaer det med Kjæresten, hun har faaet? han er nok saa sprænglærd, og saa bly derhos, at han neppe kan tælle til Fem, naar han seer paa et kjønt Kvindfolk. Hvordan kommer han ud af det med at see paa din deilige, unge Frøken!"

„Jeg troer heller ikke, han seer paa hende!" — svarede Anton — „han læser kun med hende og med mig, og sommetider sukker han, saa det skærer mig i Hjertet" —

„Men er han da ikke fornøiet med Pigen?"

„Jo vist! det kan du troe, Hans! for den Tro fik jeg i den ene Haand forleden" —

„Hvordan det, Dreng!"

„Jo, seer du, naar vi sidde i Lysthuset i Haven, hvor vi kan see Havet og Skibene langt borte, og han saa læser eller fortæller om noget Smukt, som andre Kvinder har sagt eller gjort — om det saa er for mange hundrede Aar siden — saa nikker han og vil tage hendes Haand, som det var om hende. — Forleden fik han fat i min Haand i Stedet og kyssede den af Vanvare; men saa lo Frøken Mine — og jeg med, og saa var han nær bleven vred; men han var strax god igjen, og da hun gik bort, saae han efter hende med et Par Øine, som han saae vor Herre selv paa Ryggen."

„Det maa være en sær Karl, den Magister! men hvordan gaaer det dig med den Lømmel af Skriver?"

„Det kan jeg ikke sige er saa grumme rart" — sagde Anton. — „Jeg vilde meget heller blevet i Staldkamret hos Morten Kudsk, end kommet op til Hr. Qvist. Han gjør altid Nar ad mig; han puffer og knubser mig alt imellem. Jeg maa pudse hans Støvler efter Pigen og kan aldrig faae dem blanke nok, og naar de Andre rose, hvad jeg gjør, og er god imod mig, veed han aldrig, hvad han skal finde paa, for at plage mig."

„Skulde have dygtig Skrub, den Rad!" — mumlede Hans — „Andet hjælper aldrig paa saadanne fine Lømler. Men sig mig, Anton!" — vedblev han — „nu er du jo ogsaa bleven en fin og fornem Dreng, siden du er Skolekammerat med en Frøken og kan sidde til Bords med en Justitsraad — og gaaer klædt som en Skriverdreng — nu skammer du dig vel snart ved at være i Laug med en ringe Gaardskarl?"

„Saa var det mig, der skulde have Skrub, Hans! — Men veed du, at lille Lise er kommen til de gamle, rare Stære?"

„Hvad er det for Snak? er hun fløiet bort med Trækfuglene?"

„Hr. Stærs Forældre, mener jeg. Det er to gamle, graa Mennesker, og saadanne Mennesker er der ikke til i Verden, det siger baade Justitsraaden og Frøken Mine. De har kun seet dem en eneste Gang, troer jeg, men naar jeg tænker paa, hvad de sige om dem, og hvad Hr. Stær ikke heller kan negte, saa kan der rigtignok Ingen være saa rare — uden det skulde være Frøken Mine selv, for hun“ —

„Ja hun er meget bedre end nogen af vor Herres Engle — det har du fortalt mig saa tidt. — Men se! der er Lys i Rævens Hule“ — udbrød Hans nu pludselig. — „Afsted, Anton! nu gjælder det, at han ikke mærker Uraad og snyder os! Afsted, forsigtig! Du veed Besked“ —

Anton nikkede og var ude af Døren.

Fuldmægtigen var denne Aften kommen langt tidligere hjem fra det nye, hemmelige Spillehus end sædvanlig. Den ustadige Spillerlykke havde denne Gang været ham særdeles gunstig. Han havde forrige Nat drømt, han var i Californien og havde gravet sig saa dybt ned i en Guldgrube, at han ikke kunde komme op igjen. Denne Drøm havde baade ægget hans Vindesyge og vakt hans Frygt for de overhængende Følger af hans Uredelighed. Kun ved en meget stor Gevinst kunde han maaske redde sig endnu. Med fortvivlet Forvovenhed havde han strax sat alle de ranede Bankosedler, han denne Gang bragte med sig, paa eet Kort og vundet betydeligt. Dette Vovespil var lykkedes ham to Gange. I blind Lidenskabelighed og med en næsten overtroisk Tillid til sin Lykke, havde han tredie Gang sat Alt paa Spil og sprængt den betydelige Bank, som en fremmed Spiller denne Aften havde oplagt.

Som beruset af sin mageløse Lykke var han ilet hjem med sin Skat, havde lukket sin Dør i Laas, tændt Lys og velbehagelig tændt en Cigar, medens han eftertalte sin Bankoseddelbunke ved Bordet.

Det syntes umuligt, at Nogen kunde see, hvad han foretog sig paa dette Kammer, der var i andet Stokværk og til Gaarden. Staldbygningen og Karlekamret lige overfor var betydelig lavere. Desuagtet pleiede han altid at trække Rullegardinet ned for sit Vindue, saasnart han tændte Lys. men i disse Dage var det taget ned for at vaskes, og Sidse Kokkepige, der stod for Vasken, havde beholdt det længer end sædvanligt. Han saae ud af Vinduet. Der var mørkt i Gaarden. Alt var stille, og Lyset var slukket i Karlekamret. At man fra Haven kunde komme til Stalden og Høloftet, og at man der, ved at løfte en Tagsten, kunde see Alt, hvad han foretog sig, faldt ham ikke ind.

Han tog nu en hel Del aabnede Pengebrev-Convoluter, hver med tre løsnede Segl, ud af en Skuffe, fyldte dem med Bankosedler og befæstede Seglene med flækkede Oblater. Han gav sig god Tid dermed, holdt Brevene tæt til Lyset og besaae de sammenklistrede Segl nøie. Endelig nikkede han, tilfreds over sin Konstfærdighed, forvarede Brevene igjen i Skuffen, som han omhyggelig lukkede i Laas, og puttede Nøglen i sin Vestelomme. Derpaa betragtede han med en triumferende Mine den store Bunke Banko-

sedler, han endnu havde tilbage paa Bordet. Han aabnede det fastnaglede Jernskrin med den nye, dirkefri Laas, der siden Indbrudshistorien var anskaffet. Han lo høit og nikkede, medens han deri nedlagde hele den Seddelmasse, der laa paa Bordet. Han tændte en ny Cigar og kastede sig magelig i en Lænestol, medens han syntes at overveie et vigtigt Livsspørgsmaal. Han holdt Nøglen til det lukkede Pengeskrin i sin Haand og stirrede længe paa den, medens han dampede stærkt. Det var, som der et Øieblik dukkede Noget af en bedre Natur op i ham. — „Gav jeg den Gamle nu Nøglen i Morgen“ — mumlede han — „og blev saa et andet Menneske? hm, — ja — saa var jeg en dydig Nar!“ tilføiede han med haanlig Røst. — Han lo høit og puttede Nøglen til Jernskrinet i Lommen.

I det samme hørte han, der var Nogen, der greb i hans Dør. Han foer forskrækket op og pustede Lyset ud. Hvem er der?“ — raabte han — „Jeg er i Seng. Hvem er i Contoiret saa silde? Hvem vover at trænge herind ved Nattetider?“

„Jeg, Byfogden, og Deres bedragne Principal, Hr. Fuldmægtig!“ — lød en streng, alvorlig Stemme udenfor — „behag strax at aabne Deres Dør, ellers bliver den sprængt!“

Døren blev nu aabnet. Byfogden og to Politibetjente traadte ind med Lys, ledsaget af den kæmpestore Postmester i Nathue og Slobrok. Han var, mod Sædvane, stum af Forfærdelse over den Retshandling, han endnu ikke ret begreb Grunden til, men, som loyal Undersaat, ikke havde betænkt sig paa at understøtte.

„De var jo ikke i Seng, Hr. Siversen!“ — bemærkede Byfogden. — „Behag nu at aabne os den Bordskuffe og udlevere Nøglen til Postkassen! saa behøve vi ikke at gjøre Smeden Uleilighed saa silde.“

„Jeg protesterer mod enhver ulovlig Undersøgelse af mine Privatsager!“ — sagde Fuldmægtigen nu trodsig og slyngede sine Arme sammen over Brystet. — „Postkassen har jeg her kun at svare til. Her er Nøglen!“ — vedblev han og kastede den paa Bordet. „Der vil endog findes betydelig Meer, end der skal være.“

„Osaa med den Beholdning, der forsvandt sidste Markedsdag?“ — spurgte Byfogden.

„Ogsaa den Sum vil der findes — og jeg forlanger den ikke. Det Tab vil jeg erstatte. Jeg var mulig Skyld deri ved min Fraværelse.“

„Det vilde under andre Omstændigheder være meget smukt og ædelt handlet, Hr. Siversen! men jeg vil kun sige Dem, at den Sag nu temmelig er oplyst. Hvem Mikkel holdt Stigen for, har han rigtignok ikke vidst. Det skulde heller intet Indbrud være, men kun see saadan ud — og det fik han godt betalt. Men man veed, til hvem der samme Formiddag blev kogt Klister af oret Rugmeel. Man veed, det graa Papir, der var klistret paa Deres Rude med oret Rugmeel, blev savnet i Post-Qvitteringsbogen samme Dag. Man veed ogsaa, hvad De har i den Skuffe, og hvad der med forrige Pakkepost skulde være afgaaet. Behag at aabne Skuffen!“

Hr. Siversen saae ud som en Hængt, der var tagen ned af Galgen, for efter Døden at udlevere sine Tyvekoster. Han klemte nu Munden sammen og vaklede. Han adlød uden at sige et Ord meer.

De tilbageholdte Pengebreve med de paaklinede Postsegl vare tilstrækkelige Vidnesbyrd om den begaaede Svig. Uden flere Indvendinger fulgte nu Siversen Politibetjentene til Raadstuefængslet. Først da han var helt nede af Trapperne, kom den store Postmester til sit Mæle.

„Jeg er en ødelagt Mand!“ — udbrød han. — „Jeg har næret en Slange ved min Barm. Jeg har været en Dosmer, et Fæ, et blindt Asen, som ikke kunde see, hvad den Slyngel gjorde, naar Ingen saae det.“

„Det kunde jo Ingen med Billighed forlange af Dem, Hr. Postmester!“ — sagde Byfogden beroligende.

„Ikke det, Hr. Justitsraad! jo, det kunde General-Postdirectionen forlange — det kunde jeg selv og min egen Samvittighed forlange af mig — hvis vi ikke vare nogle Asner til Hobe — det kunde min Embedspligt forlange — det kunde Kone og Børn forlange.“

„Børn har De jo ikke, Hr. Postmester! og Deres Kone er altfor fornuftig“ —

„Fornuftig, Hr. Justitsraad! Jeg beder Dem! tal mig ikke om Fruentimmernes Fornuft! det er dog dem, der er Skyld i alle Ulykker. Har min Kone ikke Øine i Hovedet? kan hun da ikke see, jeg nærer en Slange ved min Barm, som vil skille mig ved Ære, Liv og Gods — gjøre mig til en Røver og Bedrager? — kan hun ikke have saa megen Forstand i sin Pande, som Hans Gaardskarl engang og den lille Anton, som hun jo vidste var uskyldig, som hun bad og tiggede for og dog lod mig kaste paa Porten for Uret!“

„Men De havde nok ikke villet høre hende, Hr. Postmester!“

„Høre hende, Hr. Justitsraad! hvad tænker De paa? skulde jeg høre paa Kvindesnak? hvor vilde det saa gaae med Forretningerne? — og har jeg ikke maattet høre hundrede Gange af hende, at han var en Spillefugl, denne Fuldmægtig, en liderlig Knegt, en falsk Hykler, som snakkede mig efter Munden og bedrog mig i mine aabne Øine — men hvad kan saadan Snak hjælpe, naar jeg dog baade er døv og blind? — naar jeg lige fuldt troer det Menneske, og hun ikke har den Forstand at aabne Øinene paa mig og sige mig, at jeg er døv og blind? Det er som jeg siger — det er, Død og Plage! som jeg altid har sagt — de Fruentimmer har vor Herre skabt“ —

„Vær nu rimelig, lille Mand!“ — afbrød Madamen ham og klappede ham paa Albuen. Den sagtmodige Kone var fulgt med til Contoirdøren, men havde holdt sig tilbage i Sideværelset. Hun var nu traadt ind og havde rolig talt med Byfogden, medens Manden buldrede. „Nu er Alting jo opklaret“ — vedblev hun — „og Ingen taber Noget uden de Spillefugle, han har givet sig af med, og som har bragt ham i den Elendighed. Hr. Byfogden har lovet mig, at du skal staae ren i din Uskyldighed for dine Foresatte og al Verden, som du nu staaer for ham.“

„I min Uskyldighed!“ — raabte den heftige Mand og samlede hastig den flagrende Slobrok om sig, der nær havde røbet hans dybe Negligé — „jo, det er en net Uskyldighed! maa ikke hele Verden troe“ —

„Kom nu, lille Mand!“ — sagde Konen og stod paa Tæerne for at klappe ham paa de store, trinde Kinder — „du kan være ganske rolig!

Verden vil ikke troe Andet, end hvad Byfogden siger, og faae vi nu ikke strax en paalidelig Fuldmægtig, vil jeg selv paatage mig“ —

„Paatage dig? paatage dig?“ — afbrød han hende. — „Jeg troer, Død og Plage, du er gal, Kone! vil du paatage dig at være Postfuldmægtig? vil du paatage dig at være et Mandfolk? — vil du paatage dig at være mig selv — din egen Mand? — mig, som skulde sidde paa Contoiret fra Morgen til Aften og tage mod de forbandede Breve — mig, som skulde skrive Post-Chartet selv og holde det djævleblændte Regnskab i Orden — vil du paatage dig det?“

„Ja, ja jeg vil, saamænd, lille Mand! det har jeg gjort et helt Aar før, og det gik meget nemt. Du fik dog dine Livretter lige godt i et helt Aar.“

Medens Postmesterens Buldren nu mærkeligt sagtnedes, tog Byfogden Afsked, og Huset kom til Ro.

TOLVTE KAPITEL

Antons Ophold i Byfoged Kyngs Hus fra hans femtende til hans syttende Aar udviklede ham paa en egen Maade. Man havde strax fundet ham for voxen og for meget tilbage i Alting, til at sætte ham i en Skole blandt Smaadrenge, der vilde overseet ham. Han ønskede selv kun ret hastigt at lære saa meget af, hvad Frøken Mine havde lært, at han kunde forstaae, hvad hun, hendes Fader og Hr. Stær talte om, naar de vare samlede, og rigtig glæde sig over de Bøger, hun helst læste. Dertil stræbte han ogsaa, ved hendes og Magisterens Veiledning, med stor Iver. Han betragtedes snart som en Pleiesøn af Justitsraad Kyng og behandledes af Andre som de næsten fuldvoxne Skolediscipler, paa hvis Dannelsestrin han ogsaa paa sin Viis opsvang sig. Han kjendte vel intet græsk eller latinsk Ord, men vidste snart ret god Besked om Indholdet af de Gamles Skrifter, for saa vidt det tiltalte ham og var ham tilgængeligt paa Dansk i Frøken Mines Boghylde. Hendes rigtig danske Bøger vare ham dog kjærest, og dem kunde han tilsidst næsten udenad. Man overlod ham meget til sig selv, og derved trivedes han fortræffeligt baade i den indre og ydre Vext. Af Fattighusdrengen og „det stribede Postbud“ var her, efter det første Aars Forløb, Intet af det Keitede og Klodsede tilbage, men kun noget Barnagtigt, som man ofte maatte smile ad, tilligemed en vis Jævnhed og Ligefremhed, der behagede de Fleste. Han kunde den ene Dag være paa Bal i det fine Selskab uden Anstød, og næste Dag kunde man møde ham paa Gaden med Hans Litsenbroder eller Morten Kudsk under Armen i uforstyrret Fortrolighed. Det Eneste, der forstyrrede hans Lykke, var de vedvarende Smaaplager og Drillerier af den lille Byes Kraftgeni, Contoirist Qvist, som han vel til sidst kunde maale sig med i Kræfter, og heller ikke længer

pudsede Støvler for, men som bestandig saae dybt ned paa den forvandlede Fattighusdreng og daglig øvede sit Vid paa ham.

Anton havde vænnet sig til at tie og lade, som han var døv, naar Hr. Qvist kaldte ham „Frøkenens Dæggelam“, „Paddehatten fra Muddergrøften“, „Eventyrprindsen“, „Tosse-Peer, der leder om Prindsessen og det halve Rige“. Men naar Skriveren med et Slags Gjøgler-Talent efterlignede Bonde-Dialecten eller vrængede efter Magister Stær og efterabede hans forlegne Adfærd, havde Anton stor Møie med at holde den Forbittrelse tilbage, der kogte i ham og drev Hjerteblodet op i hans Kinder. Han kunde da undertiden, naar han blev ene, gribe Lises Gudmoders Gave, den seige Hæsselkæp, og svinge den i Luften, saa den hvinede, medens han drømte om hint Barne-Eventyr, der knyttede sig til denne Kæp.

Eventyr-Marie var nu vel død; men hendes Eventyr levede i hans Fantasi og dukkede ofte op i hans Erindring. Naar han tænkte paa den rige Eventyr-Verden, der i hans Barndom havde været ham saa sand og virkelig og endnu bestandig afspeilede sig i alle hans Forestillinger, greb han dog som oftest sin Fløite og blæste sig glad. Nogen Undervisning i Musik, skjønt meget tarvelig, havde han i det sidste Halvaar faaet af Stadsmusikant Skade, der var en godmodig, lidt forfalden og temmelig naragtig Stymper.

De første Elementer i Musiken kunde Hr. Skade til Nød lære fra sig; men hvad han selv frembragte baade paa Fiolin, Fløite og Clarinet, var ikke til at udholde for noget musikalsk Øre, medens det var til stor Fornøielse for den lattermilde Ungdom at see paa de forskrækkelige Grimacer i hans ildrøde Ansigt, der altid ledsagede hans Musik. Anton var ham dog høilig taknemmelig for, hvad han lærte af ham, og var snart kommen til at holde af den lille, underlige Mand; han kunde heller ikke lide, at Nogen spottede ham.

I nogen Tid havde Anton laant Hr. Skades maadelige Fløite; men en Dag havde Frøken Mine overrasket ham med en stor, smuk Ibenholts-Fløite med Sølvklapper, som var gaaet i Arv i Familien og laa ubenyttet paa en Hylde. Fra den Dag af tilbragte han sine fleste Morgentimer hos Stadsmusikanten.

Een Gang hver anden Maaned modtog Anton gjerne et Besøg af Jørgen Hønsekræmmer og den kjære Moster, og det var altid Høitidsdage for ham. Lille Lise spurgte han altid da til og fik Hilsener fra; men han saae hende nu aldrig. De gamle Præstefolk, hun var hos, gjorde ikke lange Reiser, og hun var bleven dem saa kjær, at de aldrig kunde afsee hende. Et Besøg med Hr. Stær, Frøken Mine og hendes Fader til „de gamle, gode Stære“ hørte til de skjønne Planer, som altid strandede paa Adjunktens eller Byfogdens Forretninger.

Siden Anton havde faaet den smukke Fløite af Frøken Mine, søgte han ofte Ensomhed for at øve sig paa den. De vistnok forvirrede Toneforbindelser, han da frembragte, havde et Trylleri for ham selv, som han ikke vidste, om noget andet Menneske vilde have nogen Anelse om. Derom bekymrede han sig ikke heller i lang Tid. Det var ham nok at give sine drømmende Stemninger Luft for sig selv. Det var ham da tidt, som hans

inderste Væsen opløste sig og sammensmeltede med de Toner, han udaandede, og han svømmede i en Strøm af Livsbilleder om en Verden og en Fremtid, han ikke kjendte. De Billeder, der altid da skjønnest foresvævede ham, havde næsten alle Hensyn til et kvindeligt Væsen, hvori der blandede sig Træk af Alt, hvad hans Hjerte hang ved, fra hans blege, stille Moder til Mosteren, lille Lise og Frøken Mine, hvis yndige Væsen og helt udviklede Skjønhedsformer dog altid traadte i Forgrunden, uden at han klart var sig det bevidst.

Efterat han længe saaledes havde gjemt paa sine Tonehemmeligheder, som han kun havde betroet til Havet, Skoven og en gammel Kæmpegrav paa Marken bag Byfogdens Have, følte han dog til sidst en stor og stedse voxende Trang til en Fortrolig. Den ærlige Hans Litsenbroder, paa hvis Bryllup Anton havde dandset, kom nu kun til Kjøbstaden, naar han med sin nye Fjælevogn og de to smaa Heste kjørte med Fragtgods. Han brød sig heller ikke om anden Musik end den, der kunde synges til eller dandses efter. Nogen fortrolig Ven havde Anton ikke fundet blandt Byens Ungdom; han holdt sig mest til de Ældre; men hverken den strenge, alvorlige Byfoged, der tog sig faderlig af ham, eller den velvillige Lærer, Magister Stær, turde han betroe sig til, med hvad han ikke havde tydelige Ord for. Den, han allerhelst vilde have udgydt sit Hjerte for gjennem Fløiten, var Frøken Mine; men dertil havde han aldrig Dristighed. Han vilde forgaae af Skam og Sorg, mente han, hvis hun fandt det barnagtigt eller smilte derad. Endelig besluttede han at indvie sin underlige Musiklærer, Hr. Skade, i sin Hemmelighed. Han maatte dog vel kunne sige ham, om der var noget Smukt deri.

Anton pleiede kun om Morgenen at modtage Undervisning hos Stadsmusikanten. Nu kom han til ham en Aften i en spændt, forvirret Tilstand og med sin Fløite i Lommen. Det var først i August. Klokken var over Otte. Tusmørket var forbi. Han fandt Stadsmusikantens skjeve, fattige Dør tillukt; men han saae, der var Lys, og han hørte Fiolinen skrige og hvine, som alle Strengene skulde springe. Han tog Mod til sig og bankede paa. Han bankede mange Gange forgjeves. Fiolinen hvinede fort. Han hørte en brummende Sang dertil, blandet med Tale. Han vovede endelig at banke paa Ruden. Rullegardinet blev draget lidt til Side, og Hr. Skades ildrøde Ansigt kom til Syne. „Herskabet seer ingen Andre i denne Time end den store Skade!“ — raabte han med straalende Øine. — „Naa! er det dig, lille Ven? — tilføiede han og nikkede — „gak til Døren da!“

Gadedøren blev nu aabnet, og Anton traadte ind i det lille Kammer, han saa ofte havde seet om Morgenen i den uhyggeligste Uorden med den uredte Seng og det gamle, støvede Bord, med Stumper af Lys og Smørrebrød mellem Noderne. Nu var der anderledes stadseligt. Sengen var redt, og Gulvet syntes feiet. Der stod intet Vaskefad mellem Tøfler og Støvleknægt paa Gulvet. Det ormstukne Fyrrebord med de tre Ben var prydet med to hele Spedelys i Flaskehalse, og mellem de gamle smudsige Noder stod der kun en skaaret Tallerken med Ost og Brød og et stort, dampende Ølkrus, hvorfra en stærk Punschdunst udduftede. De to ledeløse Læderstole vare ryddede, og i Stedet for Uldstrømper og gamle Klædningsstykker var

der til hans Forundring opstillet et Par store Dukker, en mandlig og en kvindelig i siddende Stilling, begge med Kaaber af en fordum rød Vest og med Guldpapirskroner paa de skrækkelige Nøddeknækker-Hoveder.

„Buk, lille Ven! dybt, dybt!“ — sagde Hr. Skade med usikker Stemme og et høist lyksaligt Ansigt, medens hans Gang ogsaa røbede nogen Usikkerhed — „du er ved Hove! Det er hos de brasilianske Majestæter“ — hviskede han — „de forstaae ikke Dansk, men Musik. Du er den verdensberømte Skades Elev og gode Ven. Du følger kun med for at bære hans Nodestol. Det er den længe lovede Kammerconcert, jeg nyder den Naade at give for Majestæterne. Drik lidt af Kruset, lille Ven!“ — tilføiede han endnu sagtere — „og vær ikke altfor undselig! tænk paa, det er dog kun Mennesker! Drik, lille Knudsen! men lad ikke Kejseren see det. Han lider ikke, man drikker.“ Han greb selv Kruset og drak, derpaa rakte han Anton det bag Dukkernes Stole. „*Cantatores amant humores!*“ tilføiede han med en lærd Mine — „hm! det lærte jeg dog i de tre Aar, jeg maatte gaae i Skolen for Stipendiernes Skyld. Det vil sige, lille Ven! der maa lidt Vaadt til, naar Geniet ikke skal udtørres.“

„Men, kjæreste Hr. Skade! hvordan har De det? hvad betyder alt Dette?“ — spurgte Anton, der havde nippet af den stærke Punsch og sat Kruset fra sig.

„Jeg er en lykkelig Konstner, lille Ven!“ — hviskede Hr. Skade — „men tys! lad Ingen mærke det! ellers kommer strax Misundelsen og Konstnerniddet og river mig af Pinden. Se her, lille Ven! her seer du mig i min Glorie! Der sidde mine høie Patroner! Naar de har hørt mine Favoritstykker, nikke de naadigt, lade mig udbetale nogle Tutter Ducater og give mig en Snusdaase hver med deres Portraiter. Se! jeg har nogle Tutter her fra sidst — og du skal see mine Daaser!“ Han aabnede et gammelt Chatol og fremtog et Par Kræmmerhuse af graat Papir, hvoraf der udtrillede smaa Kobberskillinger. Han opstablede et helt Dusin gamle Snustobaksdaaser, paa hvis Laag der var klistret illuminerede Træsnits-Portraiter af Konger og Dronninger. „Men stille! — giv nu Agt! nu begynder jeg — nu kommer jeg først — gjør min Compliment for de høie Herskaber og foredrager dem min store Favorit-Marsch. — Men Mod, Mod skal der til! Det er dog kun Mennesker, skal man altid tænke.“

Den lille Mand tog sig nu atter en god Slurk af Kruset, løb saa med Fiolinen under Armen til Døren — traadte frem med tre dybe Buk for Dukkerne paa de lasede Stole, stillede sig lige for dem og spillede med de forfærdeligste Grimacer den Marsch af Herman von Unna, han pleiede at blæse paa Clarinet i Spidsen for Borgerne, naar de droge til Fugleskydning i Procession gjennem den lille Kjøbstad.

Da han havde gjort det sidste Strøg, bukkede han atter dybt og svinglende tre Gange. — „Giv Agt!“ — hviskede han til Anton — „jeg gaaer herfra som Ridder af Solen eller Maanen eller en af Fixstjernerne!“ Han løb til Chatollet og fæstede et Par Sukkerdeviser, der forestillede Ridder-Decorationer, paa sin lasede Frakke og gik nu med kneisende Hoved hen mod Døren. „Se saa!“ — sagde han derpaa lystig og kastede Fiolinen paa Sengen, rev Sukker-Decorationerne af sit Bryst og smed Dukkerne og

Daaseree ind i Chatollet. — „Nu er vi hjemme! Nu er den Herlighed forbi! Lad os nu faae os et ordentligt Glas sammen i Fortrolighed! Den megen Ære tager paa Kræfterne. Du kan jo nok drikke Punsch af Thekopper?“ — „Samlet her i en fortrolig Klynge!“ — begyndte han nu at synge, medens han satte Stolene hen til Bordet og hentede to hankeløse Over-Thekopper fra et Skab ved Sengen.

Anton havde under hele dette Optrin staaet som himmelfalden og ikke ret vidst, hvad han skulde troe om Hr. Skade. Han mærkede nok, Punschen maatte være løbet ham lidt i Hovedet, men antog dog nu det Hele for en Leg, som han syntes selv en Gang at have drømt om som Barn, da han havde seet Linedandserne. Han undrede sig kun over, at en saadan halvgammel Mand kunde fornøie sig dermed. Han tog Plads paa den ene Læderstol, hvor Keiserinden af Brasilien havde siddet, og overlod Keiserstolen til sin underlige Lærer.

„De høie Herskaber skal leve!“ — udbrød Hr. Skade nu lystig og stødte sin Thekop mod Antons — „Konstens ophøiede Beskyttere — mine allernaadigste Velyndere skal, min Sjæl, leve, trods alle Constitutions-Magere og røde Republikanere! Se, lille Ven! her kan jeg være saa loyal, jeg vil, uden at fornærme Tidsaanden. Min Konstnerlykke kan jeg nyde her i Fred — den er stille og beskeden. Det kommer ikke i Bladene. Men siden jeg nu har indviet dig i mit Livs Mysterier, skal du ikke alene see mig i min Glands — du skal ogsaa see mig i min Smerte!“ — han satte et ynkeligt Ansigt op — „du skal see den Sønderrevethed, som du nok kan mærke, jeg ikke er fri for. Det er nu een Gang Geniets Lod i Verden!“ — vedblev han og græd: — „Maalet, lille Ven! Maalet er altid fjernt og uopnaaeligt. Tag Rullegardinet lidt til Side, lille Ven, og sig mig, hvad du seer!“

„Jeg seer Ingenting, Hr. Skade! uden Lyset fra Madam Madsens Traadboutik.“

„Rigtig, lille Ven! du seer det enlige Lys i Klostercellen, hvor den stille Nonne sidder og vinder Traad. Saaledes har hun siddet der i ti Aar, medens hun var gift med den gamle Skoflikker Madsen. Nu har hun siddet der i syv Aar til, som den stille Enke, og har givet Afkald paa Verden i sin Kloster-Boutik, og endnu veed hun ikke, hvad jeg i tyve Aar har følt for hende. Hun seer ikke sin troe, uforanderlige Skade, der sidder lige overfor hende hele Dage og stirrer paa den grusomme Gade, der adskiller os. Hør!“ — vedblev han og greb Fiolinen. Under de besynderligste Grimacer spillede han nu Melodien til: „Ach du lieber Augustin!“ og Taarerne trillede ned ad hans Kinder. „Ak, ja, lille Ven! Alt er væk, væk, væk! — det er sørgeligt, men sandt. — Ungdommen er væk! de store, de dristige Planer er væk — Dyden er væk for det Meste — og Geniet — Geniet er kun tilbage med den uudslukkelige, fortærende Elskov. Ak, ja, lille Knudsen! det er Konstnerens høieste Lykke! — Ulykkelige ere vi Allesammen, vi, som hige mod et stort Maal. Vi har det lige for Øie, men skal dog aldrig komme det nærmere i denne Verden, end jeg er kommen Madam Madsen.“

„Men, kjære Hr. Skade!“ — sagde Anton deltagende — „holder De

saa meget af Madam Madsen, kunde De jo sagtens gaae det Par Skridt over Gaden og sige hende det! Hun tog Dem maaske nok til Mand, hvorvel De er lidt graahaaret. Hun er jo næsten ogsaa en gammel Kone."

„Det gjør Intet til Sagen, lille Ven! Guderne er evig unge, og det ægte Geni ældes aldrig — men Konsten søger om Brød, og jeg maa vente. En ulykkelig Kjærlighed er ogsaa nødvendig for Geniet. — Dog, det er Noget, du ikke forstaaer endnu. Kunde hendes Traad og min Fiol ogsaa skaffe os Smør til Brødet — Gaden mellem os er dog et Ocean, en uendelig Verden — hun elsker mig ikke!"

„Aa!" — sagde Anton med inderlig Medlidenhed — „det maa ret være sørgeligt! Bryder hun sig slet ikke om Dem, Hr. Skade?"

„Aa jo! hun spørger til mig, naar jeg er syg — hun sender mig hvert Nytaar en Julekage, naar jeg har blæst Nytaar ind for hendes Vindue. Det har da ogsaa altid været: „„Ach, du lieber Augustin!"" — Han sukkede dybt og tog sig en Slurk af Kruset. „Men hænge med Hovedet vil jeg aldrig, lille Ven!" — vedblev han kjæk. — „Jeg holder i Grunden mest af ulykkelig Kjærlighed — den har noget Eget for en Konstner. — Men sig mig nu, lille Ven! hvad vilde du egentlig her saa silde?"

„Jeg havde Noget, jeg saa gjerne vilde spille for Dem paa Fløiten" — svarede Anton. — „Men nu veed jeg ikke, om jeg kan, og De kan vist heller ikke nu —"

„Lad se! Kom med Noderne!"

„Der er ingen Noder dertil, Hr. Skade! det er kun Noget, jeg saadan har tænkt, naar jeg var ene — Noget inden i mig, som jeg ligesom har fløitet ud af mig selv, naar Ingen hørte det."

„Bravo, lille Ven! du er ogsaa et Geni ligesom jeg! — Men tag dig i Agt! du staaer paa Randen af en Afgrund!" — udbrød Hr. Skade høitideligt og satte et frygteligt Ansigt op. — „Jeg har staaet ved samme Afgrund: kjender du det mægtige Ord — Generalbas?"

Dette Ord udskreg han med saa stærk en Røst, at Anton forskrækket foer sammen. „Hvad er det for Noget, Hr. Skade?" — spurgte han studsende, og der foresvævede ham et Billede af en uhyre Contrabas, der naaede fra Jord til Himmel, og som kunde vække Alt, hvad der slumrede i Mennesket og i den hele Natur, med sin Dommedagsklang.

„Spørg mig aldrig derom, lille Ven!" — svarede Hr. Skade og greb Kruset. — „Da jeg var paa din Alder, vilde jeg heller ikke nøies med at være blot udøvende Konstner; jeg vilde være den skabende Guddom, man kalder Componist. Det klang og bruste i mig — det vilde ud af mig som et Hav. Jeg kom til min Mester, den store Stadsmusikant i min Fødeby — ligesom du nu til mig. Jeg greb Fiolinen — jeg svingede Buen — jeg bad ham høre efter, og jeg kilte paa. Hvorledes det klang, veed jeg ikke selv. Det suste og bruste for mine Øren, som hele Østersøen vældede ud af Fiolen, som Stormen hvinte dertil, og den hele Verden rystede; men saa laa jeg, sandt for Herren! paa Gulvet, med begge Kinder saa tykke som de Engles, der blæse Dommedagsbasunerne. Det kom af to forfærdelige Kindheste fra min Mesters stærke Haand. „„Er du gal!"" — raabte han

— „„vil du sønderrive mine Ørehinder med din fordømte selvlavede Kattemusik? Vil du componere? Veed du, hvad Generalbas er?““

„Men hvad er det da med den forfærdelige Bas, Hr. Skade?“

„Spørg mig aldrig derom, lille Ven! — Min Mester havde Ret. Jeg spiller vel endnu sommetider vildt og ud af mig selv, uden Generalbas; men det er nu gjerne kun for lukkede Døre. Naar det kommer over mig paa Ballerne, og Nogen hører det, blive de gale og vil prygle mig. Men det behøves ikke heller. Man kan blive Stadsmusikant og en stor Virtuos paa alle mulige Instrumenter uden Generalbas — og seer du, lille Ven! det blev jeg ogsaa. — Kom nu, lad os tømme Kruset! Konsten og Virtuoserne skal leve! Lær kun rigtig de syv Stykker, jeg kan bedst, lille Ven! og du kan blive Stadsmusikant og kan reise Verden rundt og komme til Ære og Herlighed! men vil du selv lave Musik, der ikke gjør Folk gale, saa maa der, sandt for Herren, Generalbas til!“

„Men, for Himlens Skyld, hvad er det for en Bas, Hr. Skade!“ — spurgte Anton spændt og utaalmodig.

„Spørg mig aldrig derom, lille Knudsen!“ — lallede Hr. Skade nu med tykt Mæle og drak Kruset helt ud. — „Det snurrer og bruser for mine Øren, naar jeg blot tænker derpaa. Det er, som Verden løber rundt med mig — den løber virkelig rundt, lille Ven! — og det er den nødt til — det er de evige Naturlove! — Se! nu ligger jeg der!“ — Han tumlede om paa Sengen og talte nu saa forvirret, at Anton næsten blev forskrækket.

„Ak, ja! det er ogsaa en evig Naturlov!“ — mumlede Skade. — „Jeg døer i min blomstrende Alderdom af Næringssorg, Drik og ulykkelig Kjærlighed — det er en sørgelig Ende for saadant et Geni! Arme Skade!“

Han græd.

„Græd ikke, gode Hr. Skade!“ — udbrød Anton nu med den allerstørste Deltagelse. — „Lad kun være at drikke saa megen Punsch, og De skal see, hun holder nok af Dem, naar hun veed“ —

Hr. Skade var falden i Søvn, men hans Aandedrag lød som dybe Hjertesuk, og Taarerne løb endnu ned ad hans ildrøde Kinder.

Anton var nær ved at græde med; men nu gik han pludselig rask ud af Døren. Han havde fattet en stor Beslutning. Han løb over Gaden og bankede paa Vinduet hos Madam Madsen. Hun kom til Vinduet og saae forundret paa ham. Lyset fra Boutiken oplyste hans aabne, trofaste Ansigt. „Er det Nogen, der vil have Traad eller Lys eller strikkede Strømper, saa vær saa god at gaae til Døren!“ — raabte Madamen.

„Ak, nei, kjæreste Madam Madsen!“ — raabte Anton — „jeg vil kun sige Dem, at den gode Hr. Skade er saa syg og holder saa inderlig af Dem, og dersom De vil see over til ham, troer jeg vist“ —

„Syg?“ — gjentog Madamen med et Suk. — „Ak ja, saa har han sagtens drukket for Meget igjen.“

„Ja, det har han rigtignok — og det gjør han vist hver Aften, bare fordi han holder saa inderlig meget af Dem, Madam Madsen! — men dersom De vilde holde af ham igjen, kunde De nok faae ham derfra — saa gik ogsaa nok det Røde af hans Ansigt, og saa — en god Kone, har jeg læst, kan gjøre enhver Mand saa dydig“ —

„Ti dog stille med saadan Tale, unge Menneske!“ — svarede Madamen og lukkede Vinduet paa Klem — „hvad maa Folk tænke, som gaae forbi! Det gjør mig ondt, at Hr. Skade er syg og har Ingen, der kan passe ham. Jeg skal tage Pigen med og see over til ham. Kan jeg gjøre Noget for ham, saa veed den søde Gud“ —

„Jo, det kan De ganske vist, Madam Madsen!“ — sagde Anton glad og blev nu staaende udenfor hendes Vindue, til han saae, at hun virkelig gik over Gaden med Pigen, der bar en Thepotte og en Draabeflaske.

Saasnart Anton kom hjem, spurgte han Magister Stær og Frøken Mine, hvad det var for en mægtig og vidunderlig Ting i Verden, som kaldtes en Generalbas, og om det var Noget, der lignede en Contrabas?

De lo begge ad ham, men lode ham ikke længe vente paa den Forklaring, han ønskede.

„Ak! hvad det maa være for en Videnskab!“ — udbrød han — „og hvad det maa være for lyksalige Mennesker, der kan forstaae den!“

„*Heureka!* Jeg har fundet det!“ — udbrød derpaa pludselig Magister Stær: — „Anton maa til Hovedstaden og studere Generalbas! Der stikker et productivt Talent i ham i den Retning, og det vil frem. Det træffer heldigt!“ — tilføiede han — „om en Maaned holde Mine og jeg Bryllup. Jeg bliver Kapellan hos min gamle Fader. Det er netop afgjort i Dag, og vi har nylig holdt Raad om dig og din Fremtid, Anton!“

Det var, som disse Magister Stærs Ord udtalte et Orakel, en baade glædelig og smertelig Skjæbnebestemmelse for den forbausede Anton. Han spilede Øinene op og fæstede dem paa Frøken Mine med et Udtryk, som han kun ventede et Ord af hendes Mund til Bekræftelse paa den store Scene-Forandring i hans Liv, hvorved en hel ny, fremmed Verden vilde opgaae for ham.

“Ja, kjære Anton!“ — sagde Vilhelmine — „jeg troer, Stær har Ret; du spiller rent og med smukt Udtryk, hvad du har lært, og vi have med Glæde hørt dig fantasere paa din Fløite i Skoven, naar du ikke saae os. Det var stor Synd, skulde du ikke faae Leilighed til at udvikle dit Talent. Her vil jo ogsaa blive noget enligt, naar vi nu i næste Maaned reise herfra.“

Anton kunde ikke faa et Ord over sine Læber. Taarerne styrtede ud af hans Øine. Han greb baade hendes og Stærs Hænder, trykkede dem heftigt til sit Bryst og foer ud af Døren.

„Hvad var det?“ — spurgte Magister Stær forbauset — „saaledes har jeg aldrig seet ham.“

„Det kom saa pludseligt. Det har overvældet ham“ — svarede Vilhelmine. „Han holder saa inderlig af os og vil nødig skilles fra os. Det vil jo ogsaa gjøre os ondt at skilles fra ham.“

Paa Veien til det Sovekammer, Anton delte med Contoirist Qvist, standsede han ved Havedøren. Han følte sig beklemt, som der laa et Bjerg paa hans Bryst. Han maatte ud i den frie Luft. Han maatte see

Havet og den stjerneklare Himmel. „Bort, langt bort!“ — sagde han — „og hun holder Bryllup! Men det er jo godt — det er jo glædeligt — og Generalbas skal jeg lære — hvad er det at være saa ulykkelig for?“ Han vidste det ikke. Han løb Haven rundt og blev længe staaende paa Terrassen. Han saae et Skib langt borte paa Havet, og det var ham, som han selv stod derpaa og seilede bort, langt bort til en anden Verdensdel. Med et dybt Suk gik han tilbage. Han gik langsomt op til sit og Skriverens Sovekammer paa Kvisten.

Her laa den lange Skriver med begge Ben paa Bordet, medens han med en Cigar i Munden strakte sig magelig tilbage i en Lænestol og stirrede paa Loftet i en tyk Damp af Røgskyer. „Naa, Dæggelam!“ — sagde han, da Anton traadte ind — „har du læst vor store Bynyhed?“

Anton taug og rystede ligegyldig paa Hovedet.

„Se! der staaer det — efter Forlydende og lidt spydigt“ — vedblev Skriveren og sparkede et Blad ned af Bordet. — „Stæren har faaet nok af Skoleløierne. Han flygter til Kirken med sin Due. Saa flyve de hen og bygge Rede hos de gamle Stære i den idylliske Præstegaard. Det vil blive rørende! Der kommer intet Krudttaarn og sprutter dem Gnister i Hyrdetaget. Der er man sagtens for uskyldig til at grine ham ud.“

„Har Nogen fornærmet Hr. Stær?“ — spurgte Anton heftigt — „har der staaet Uartigheder igjen om ham i det lumpne Blad?“

„Tag dig i Agt, Paddehat! at du ikke selv kommer deri!“

„Det bryder jeg mig ikke om!“ — sagde Anton — „jeg seer aldrig paa de Uglebilleder.“

„Saae du heller ikke Illustrationen til Skolebal-Historien? Den grinte dog hele Byen af en hel Maaned — den kom Drengene jo med paa Skolen og bade Stæren forklare dem. — Det var Mudder!“

„Ja slemt Mudder, Hr. Qvist! deri har De Ret!“ sagde Anton — „det er ikke værd at røre op i.“

„Ei, ei!“ — udbrød Skriveren og saae forbauset paa Anton — „kan Dæggelammet blive vred og spydig? — Det var jo et meget pent Genrebilled. Din værdige Ven, Hr. Skade, tog sig fortræffelig ud med Fiolen under Hagen — og Pedanten med Stærehovedet, som Damerne inclinere for, og som render det halve Selskab omkuld, medens han tager Flugten — han var kostelig! Men hvad gaaer der af dig, Eventyrprinds! du har jo flæbet. Du seer ud som en fortvivlet Elsker, der vil hænge sig. Haha! nu veed jeg det! — din Prindsesse holder nu Bryllup med en Anden — det er haardt! du maa sagtens hyle! hør, jeg er din Ven, lille Anton! vil du skyde dig paa Bryllupsdagen, saa betro mig det kun, og jeg skal laane en Rytterpistol til dig! — Det var en prægtig Ide — den kan bruges!“ — mumlede han ved sig selv og indhyllede sig nu velbehagelig i en Dampsky.

Anton svarede ham intet Ord, men gik til Sengs. Nu troede han dog vist at vide, hvorfor han følte sig saa ulykkelig. Han skjulte sit Ansigt i sin Hovedpude og græd stille den halve Nat.

TRETTENDE KAPITEL

Næste Morgen søgte Anton saasnart muligt at komme ud af Sovekamret, inden den vittige Skriver saae hans forgrædte Øine og fortsatte det Drilleri, der nu var blevet ham allerpinligst. Den Opdagelse, Anton denne Nat troede at have gjort i sit unge Hjerte, havde gjort ham til Gjenstand for en Selvbetragtning og en Medlidenhed med sig selv, der forfulgte ham, hvor han gik og stod. Alt, hvad han allerede havde hørt og læst om Kjærlighed til Andres Brude eller gifte Koner, som man aldrig kunde faae og aldrig maatte tænke paa, løb om i Hovedet paa ham og blev nu anvendt paa ham selv. Han blev næsten forfærdet over, at det var kommet saa vidt med ham i hans syttende Aar, og at han nu hele sit Liv skulde fortæres af denne skrækkelige Lidenskab, som der jo intet andet Raad var for end at skyde sig, som Skriveren meget rigtig havde bemærket. Dette vilde han dog paa ingen Maade. Det gav han vor Herre sit Ord paa. Der var desuden Noget i denne hans hemmelige Ulykke, som gjorde ham interessant for sig selv; men at han for Øieblikket var det allerulykkeligste Menneske i Verden, var han overbevist om. Han turde den Dag ikke see paa Frøken Mine. Naar hun talte venligt til ham, blev han rød i Hovedet, og det var ham, som ethvert Ord, han vilde sige, blev hængende i hans Hals. Magister Stær turde han heller ikke som sædvanlig see frimodig i Øinene. Det var ham, som han havde begaaet et hemmeligt Forræderi mod den kjærlige Lærer. Han søgte saa snart som muligt at komme ud, og nu skulde Hr. Skade være hans Trøst.

„Jeg skal bort om en Maaned og lære Generalbas!“ — var det Første, han sagde, saasnart Hr. Skade havde grebet sin Clarinet og lagt Noderne paa Pulten — „men nu maa De endelig høre, hvordan jeg har havt det i Nat, og hvad intet Menneske kan sige eller have Begreb om. Det maa gjerne være vildt! — det maa gjerne være Kattemusik! men høre det maa De — eller jeg døer!“

„Nu, saa blæs da, i Guds Navn, lille Ven! — sagde Hr. Skade. — „Det vil blive slemt at høre paa for en fornuftig Stadsmusikant — men kan det ikke Andet være — saa blæs!“

Anton satte nu Frøken Mines Ibenholts-Fløite til Munden og blæste, hvad der øieblikkelig ligesom udstrømmede af hans forvirrede Indre. Det var vistnok vildt og stred formodentlig mod mange Regler; men der kom dog af og til saa milde, bløde og smeltende Toner frem mellem alt det Vilde og Sønderrivende, at Hr. Skade mod sin Villie blev bevæget derved, og der rullede store Taarer ned over hans Rubinnæse, medens han gjorde de grueligste Grimacer og ofte stampede i Gulvet over de mange Feil i Fingersætningen.

„Lad nu det være godt, lille Ven!“ — afbrød han endelig den fortvivlede Fløitespiller: — „jeg kan taale Meget, naar jeg selv spiller med; men nu kan jeg, sandt for Herren! ikke taale Meer af det Slags. Vær nu

et fornuftigt Menneske og spil den Polka, jeg gjorde saa megen Lykke med ved Skoleballet!“

„Nei, nei! den vil jeg aldrig høre meer!“ — raabte Anton — „det var jo den, baade De og Hr. Stær kom i Bladet for — men en skammelig Usandhed var det dog — Deres Grimacer var ikke nær saa slemme, og Hr. Stær rendte ikke meer end et eneste Menneske omkuld“ —

Det vilde ikke gaae med Musikundervisningen den Dag. Hvad Hr. Skade saa lagde frem, blev det forkastet, eller naar et Par Tacter var spillet efter Noderne, faldt Anton ind i de vilde, rørende Toner, som ingensteds stode betegnede, men som Hr. Skade græd over og kaldte Kattemusik.

I hele fjorten Dage kunde Anton ikke komme til Ro for den ulykkelige Kjærlighed, som han ganske vist troede, han led af. Han sov dog nu ret godt, og han saae ganske frisk ud, men lo og spøgede dog ikke, som han pleiede. Ved Bordet sad han taus og løftede ikke sine Øine fra sin Tallerken, medens han dog spiste nok saa Meget som ellers. Til Hr. Stær og Frøken Mine turde han ikke løfte sine Øine, og hans Adfærd blev dem meer og meer besynderlig.

Det nær forestaaende Bryllup og den Flytning, der strax efter skulde finde Sted, gav dem imidlertid saa meget Andet at tænke paa, at de ikke fik Tid til at agte saa nøie paa den Forandring, der var foregaaet med det unge Menneske. Magister Stær maatte en hel Uge reise bort for at ordineres og kom først tilbage Dagen før Brylluppet. Han fandt om Aftenen et Brev paa sit Bord; han aabnede det og saae med Forundring, at det var uden Navn. Det indeholdt kun nogle faa Linier med en fordreiet og ukjendelig Haand. Han stirrede længe derpaa og gik urolig op og ned i sit Kammer.

Da Magisteren næste Dag kjørte som Brudgom til Kirken, saae han bleg og angreben ud, og den omhyggelige Brud frygtede for, at han var syg. Hun spurgte kjærlig, om der var hændtes ham noget Ubehageligt, men fik intet tilfredsstillende Svar.

Brudgommen fik Øie paa Anton under Vielsen i Kirken og havde derover nær forsømt at række Bruden sin Haand. Han var saa forlegen og adspredt under den hele Handling, at det ikke undgik de nysgjerrige Tilskueres Opmærksomhed. Hist og her hørtes endog Hvisken og en dæmpet Fnisen mellem nogle voxne Skoledrenge og Contoirist Qvist.

Ved Bryllupsbordet var der en paafaldende Stilhed.

Strax efter Bordet vilde Brudeparret tiltræde Reisen. Brudens Fader vilde følge dem til Hest. Han havde foreslaaet Anton at tage Plads hos Kudsken paa Brudeparrets Vogn og følge med dem Alle til Præstegaarden, hvor han saa ofte havde ønsket at komme, og hvor hans Veninde, den lille Lise, jo var. Til hans Forundring havde Anton dog ikke modtaget Tilbudet. Hans Reise til Hovedstaden var forberedt, og han havde bestemt at reise samme Aften.

Da Brud og Brudgom skulde stige til Vogns, faldt Anton Hr. Stær

heftig om Halsen og bad ham være glad og lykkelig og for Himlens Skyld aldrig troe noget Slemt om ham. Havde Nogen sat Ondt for ham eller sagt, at han holdt meer af Frøken Mine, end han havde Lov til — eller at han nogensinde havde tænkt paa at misunde ham saa deilig en Brud, saa var det en skammelig Usandhed. Han havde kun ønsket en eneste Gang at kysse Frøken Mine paa Haanden. Han ønskede dem saa megen Lykke og Glæde og Velsignelse, som vor Herre kunde give noget Menneske. Han havde kun grædt en eneste Nat, da han hørte, Brylluppet og deres Bortreise var bestemt; men havde Nogen troet, at han vilde laane en Rytterpistol af Hr. Qvist og skyde sig, saa var dette visselig ikke sandt.

Magister Stær gjorde store Øine og saae ham med Forundring i det aabne, ærlige Ansigt. „Nei, Anton!“ — sagde han glad — „jeg har aldrig troet noget Ondt om dig, og det skal jeg heller aldrig. Jeg har været urimelig og forstemt paa den lykkeligste Dag i mit Liv; men det er ikke din Skyld. Se der! læs det Brev, naar vi er reist, og brænd det! saa kan du begribe, hvordan jeg har havt det siden i Gaar Aftes. Kom nu, Mine! og giv vor gode Ven Anton et søsterligt Kys til Afsked! Jeg har været saa dum at være skinsyg paa ham paa min Bryllupsdag. Det er første og sidste Gang, det skal hændes mig. Naar du en Gang besøger os i Præstegaarden, Anton, saa skal du lee med os over den Fantasi, der har gjort os begge til Gjække! — Vi skal ofte tænke paa dig og tale om dig. Skriv os flittig til og følg din gode, friske Natur!“

Efter en hjertelig Omfavnelse forlode de ham begge ved Vogntrinet. Han lukkede Vognen efter dem, og den rullede afsted. Han blev staaende saa længe, han kunde see Vognen. Han svingede sin Kasket, og Brudens hvide Slør viftede til ham fra Vognvinduet.

Saasnart Anton nu ogsaa havde taget Afsked med sin faderlige Ven, Byfogden, der allerede var stegen til Hest, gik han stille op paa sit Kvistkammer for at pakke ind. Det var endnu ikke Skriverens Sengetid, og Anton var ene. Han havde baade Hoved og Hjerte saa fuldt, at han rent havde glemt Brevet, Hr. Stær havde bedet ham læse og brænde. Ved hvert Stykke han pakkede i sin Kuffert, tænkte han paa, hvad han i de Klæder havde oplevet i det kjære Hus, han nu skulde forlade. Allersidst gjemte han den Ibenholts-Fløite med Sølvklapperne. Han trykkede et Kys paa den, saa kjærligt og ærbødigt, som det var Frøken Mines Haand, der var ligesaa hvid, som Fløiten var sort. Først da Kufferten var lukket, huskede han paa Brevet. Det var aabnet. Udskriften var til Hr. Pastor, Magister Stær. Saasnart han kastede sine Øine paa Skriften, kjendte han paa nogle unødvendige Sving Hr. Qvists fordreiede Contoiristhaand. Han læste det Par Linier, som havde voldet Magister Stær saa megen Uro og Bekymring paa hans Bryllupsdag. „Betænk hvad De gjør!“ — stod der — „og bring ikke et Menneske til Fortvivlelse! Den unge Anton Knudsen har betroet en god Ven, at han længe har elsket Frøken Mine Kyng, og at han bestemt vil tage Livet af sig, naar han seer hende for Brudeskamlen med en Anden.“

Neppe havde Anton læst Brevet til Ende, før Contoirist Qvist traadte fløitende ind i Kamret, tændte sin Cigar og gyngede sig skjødesløs paa en

Stol. „Naa, Prinds Paddehat!“ — sagde han med et hoverende Smil — „var det ikke en fornøielig Bryllupsstads? — saae Prinsessen ikke allerkjæreste ud? og kunde Nogen se Brudgommen uden at grine?“

Blodet var steget Anton til Kinderne. Det var, som hver Nerve og Muskel i ham var i Bevægelse. Han svarede ikke, men satte sin Kuffert ud af Døren til Gaardskarlen, som kom for at hente den og sige, at Hans Litsenbroder holdt med sin Vogn i Gaarden. Anton greb sin Kasket og vilde følge Karlen; men da han til sidst fik Hæsselkæppen i Haanden, som han nær havde glemt, var det, som det gamle Barneeventyr pludselig blev levende i hans Sjæl og blev til Sandhed. „Rap dig, Kæp!“ — raabte han, og med en næsten ubegribelig Kraft og Hurtighed greb han den lange Skriver ved det ene Ben, rev ham ned ad den gyngende Stol og satte Stokken i susende Bevægelse mod hans Lemmer.

Den forfærdede Skriver gav et umaadeligt Brøl fra sig. Han vilde rive sig løs og springe op, men mærkede snart, at Anton, der var et helt Hoved mindre, dog var en Kæmpe mod ham, naar han blev rigtig vred. — Anton holdt fast paa hans Ben, trods al hans Sprælden, dreiede ham med Ansigtet om mod Gulvet og lod Kæppen dandse paa hans Ryg, til han opgav al Modstand og bad for sig. Først da gav han Slip paa den gjennempryglede Skriver og gik rolig ud af Døren uden at see sig tilbage.

„Ordenlige Skrub! det maa jeg lide!“ — sagde Hans Litsenbroder og nikkede, da han havde kjørt Anton gjennem den slet brolagte Gade og dreiede ned paa den bløde Jordvei udenfor Byporten. — „Ja, saadan skal det være! — tænkte nok, der skulde blive Karl af dig! — Du har længe nok ladet dig lumpe af den Slubbert — og du skal see, han har godt af det! — Tørre Prygl paa rette Sted er altid en Guds Velsignelse; dem skal man aldrig spare paa! Det var da en stor Glæde baade for mig og Morten, kan du troe“ — vedblev han — „og den hele By vil glæde sig, naar de høre, Skriveren har faaet Skrub. Du smurte ham, min Tro, rigtig igjennem!“

„Jeg veed ikke selv, hvordan det gik til, Hans!“ — svarede Anton. — „Det har tidt kogt i mig før, naar han drillede mig, og jeg havde nok kunnet magte ham; men saa har jeg bedet vor Herre holde Styr paa mig. Denne Gang vilde han nok ikke; jeg bad ham da heller ikke derom; men det skulde nok saa være.“

„Fromt tænkt! christeligt tænkt!“ — sagde Hans — „man skal aldrig overhænge vor Herre med urimelige Bønner, og naar man omtrent veed, hvad han vil, skal man gjøre det kort og godt. Hvad har vor Herre givet os Næver for, naar man ikke skal prygle Slynglerne?“

„Men man skal dog nok ikke tage sig selv til Rette, Hans! — en rigtig Slagsbroder skal jeg vist heller ikke være; jeg holder meer af at haandtere Fløiten end Kæppen. Var jeg ikke just kommen til at tænke paa det gamle Eventyr om: „„Rap dig, Kæp!““ var jeg neppe saaledes faret i ham — men saa gik det ogsaa som af sig selv.“

„Ja vel!“ — sagde Hans — „Kæp i rap Haand kan nok rappe sig, og det kan gaae ganske natyrligt til. Saadan gik det ogsaa mig, da jeg fik Fingre i Mikkel og Fuldmægtigen. Hm, hm!“ — vedblev han noget

efter og nikkede — „fik mit Ben spoleret, men fortryder det ikke — havde ellers aldrig faaet Sidse. Der er dog en Styrelse i Alting! — Se! nu gaaer den pene Hr. Siversen med Skubkarren — og i Morgen skal jo Mikkel rettes. Han trak det længe nok ud med sine Løgne, den Rad! men vor Byfoged er skrap — og Lømlen, du pryglede, er en god Støver."

„Skal Morderen nu rettes?" — udbrød Anton. — „Hu! det er dog fælt! Monstro han ikke kunde omvendt sig en Gang uden at rettes!"

„Kanskesens!" — svarede Hans og trak paa Skulderen — „men i hvilket som er — Retten maa dog have sin Gænge. Liv for Liv, hedder det, og Den, der udøser Menneskens Blod" —

„Men det gjør jo Skarpretteren ogsaa, naar han nu hugger Hovedet af Mikkel Kvæler" —

„Ja, det er en anden Sag! det er med Ret og Skjel — det er efter Lov og Dom og ved Rettens Folk."

„Men saa slaaer jo dog Rettens Folk et syndigt Menneske ihjel, og saa skulde de jo ogsaa slaaes ihjel, hvis det var saadan at forstaae! Du kan troe, Hans! det har ikke været vor Herres Mening, for: du skal ikke slaae ihjel! har han jo selv sagt i det femte Bud."

„Det er en god Snak det, Anton!" svarede Hans — „paa de Maader maatte vi jo heller ikke føre Krig og slaae Tyrken og Tydsken ihjel, naar han faldt her ind i Landet og myrdede Folket, og saa var vi jo nogle Ærke-Mæhæ og dumme Asner."

„Ja, det er da ogsaa sandt!" — svarede Anton — „Men kunde vi sætte Tyrken eller Tydsken i Bolt og Jern, som Mikkel Kvæler, naar de vilde slaae os ihjel, saa behøvede vi jo heller ikke skille dem ved Livet."

„Det har du endelig ogsaa Ret i, Anton! men det kan vi nu ikke — derfor maa nu ogsaa Mikkel række Hals med Rette i Morgen hist ude paa Galgebakken ved Mølleskoven."

„Nei, Hans! det er, hvad Hr. Stær kalder en falsk Slutning, for seer du" —

Længer kom de ikke i denne Undersøgelse. Hans maatte nu holde for at optage et Par Reisende, der ventede paa ham udenfor Bomhuset. Den ene var en midaldrende, kjøbstedklædt Kone med et mildt og klogt Ansigt; den Anden var en lille, stærkt indpakket Mand, hvoraf man kun saae en tyk, ildrød Rubinnæse under den blaa Kasket.

„Ei, ei! lille Ven!" — lød en vel bekjendt Stemme — „skal de skjønne Aander mødes? — det er jo fornøieligt!" — Det var Stadsmusikant Skade. Han havde sin gamle Fiolinkasse under Armen og en stor Bylt i Haanden, som Hans gjorde Plads til, medens han hjalp ham og Madamen til Sæde.

„Det er den gode Madam Madsen, som jeg følger ind til Examen" — vedblev Hr. Skade — „hun staaer sig vist godt, og saa — er det ikke fornøieligt?"

„Jo, det er det vist!" — svarede Anton — „men skal Madamen da nu være Student?"

„Nei, vist ikke, lille Ven! Jordemoder skal hun være — Fødselshjælperske, og det ene og alene for at hjælpe mig" —

„Men hvorledes Hr. Skade? De er jo ikke frugtsommelig" —

„Ei! lille Ven! hjælpe mig paa Benene, mener jeg — forresten er Geniet altid frugtsommeligt paa en Maade, og uden Musen kommer der Intet ud af Konsten. Kan det lykkes, vil hun nu gjøre mig til en lykkelig Ægtemand og en god Fader maaske, og saa skal jeg ikke længer søge Trøst i Arrakpunsch for Næringssorg og ulykkelig Kjærlighed. — Ak! hvortil kan de to Landeplager ikke drive et Geni!“

„Det skulde du ikke fortælle hele Verden, min Skade!“ — sagde Madamen hemmeligt og stødte ham paa Albuen.

„Den lille Ven veed jo nok, hvordan jeg har havt det, søde Lene! Jeg har aldrig gjort nogen Røverkule af mit Hjerte — ham kan jeg jo takke for min Lykke — han var mig en tro Ven, da jeg var nær ved at døe af Næringssorg, Drik og ulykkelig Kjærlighed. — Var han ikke“ —

„Ti stille, min Skade! nu er den Sorg jo forbi. Det er Noget, et ungt Menneske ikke har Forstand paa.“

Under en mindre nærgaaende Underholdning om det smukke Septemberveir og om Alt, hvad der var at see i Hovedstaden, hvor Anton nu glædede sig til at have en Ven og Raadgiver i Hr. Skade, rullede de meget vel tilfredse hen ad Landeveien. Anton syntes meget godt om den jævne, besindige Madam Madsen, der havde sin Kurv med Smørrebrød og en lille Flaske paa Skjødet, som hun rakte Hr. Skade, naar de kjørte en Kro forbi, og han klagede meget over Tørst. Hun talte meget om medicinske Gjenstande, især om en fornuftig Diæt, med et kjærligt Blik til Hr. Skade, og undertiden prydede hun sin Tale med et ømt Ord af det æsthetiske Bogsprog. Hun nynnede ogsaa gjerne med, naar Hr. Skade forslog Tiden med at synge Brudstykker af moralske og rørende Drikkeviser om Dyden og Livets Korthed, der lod til at høre til hans Ungdoms-Erindringer.

Anton modtog med Glæde Madam Madsens Tilbud om Kost og Logis i Maanedsvis „i hendes Families Skjød“ i lille Regnegade, hvor han kunde dele Værelse med Hr. Skade paa Kvistkamret.

ANDEN DEL

FØRSTE KAPITEL

Medens Anton Knudsen hin Septemberaften 1842 rullede hen ad Kongeveien mod den store Hovedstad, som han første Gang i sit Liv skulde see, og ofte havde en jævn, hyggelig Samtale med Hans Litsenbroder, Hr. Skade og Madam Madsen — red Byfoged Kyng i modsat Retning hen ad en mindre Landevei i Sporene af den lille Offenbakker, han nylig havde anskaffet sig, og som nu blev indviet af de kjære Brudefolk. Han agtede denne Aften at følge dem til den saakaldte Mølleskov-Kro, hvor de vilde overnatte. Næste Dag vilde han derfra besørge en Embedsforretning og saa om Aftenen samles med sin Datter og hendes Brudgom hos de Gamle i Præstegaarden. Han lod med Forsæt Vognen med Brudeparret kjøre et godt Stykke forud og holdt sin Hest tilbage for at være ene med sig selv og sine Tanker.

Han hørte til de Mennesker, som kun synes at være sig deres dybere Natur bevidst, naar de ere ene. I Omgangen med Andre, selv med sine Nærmeste, var han tilbageholdende og noget tør, altid høflig, men tilsyneladende kold. Selskabstonen i hans Ungdom havde paatrykt hans ydre Væsen det ensartede Stempel, der ligesom vil bortfjerne al Eiendommelighed og kun fastholde det almindelig Vedtagne og Passende i alle Forhold. Det var, som han frygtede eller undsaae sig for nogensomhelst Yttring af Begeistring og varm Følelse, hvorved Holdning og Ligevægt kunde komme i Fare.

Uagtet hans inderligste Liv var knyttet til hans Datter, havde hun dog næsten aldrig modtaget et Kjærtegn af ham eller hørt et frit udtalt Hjerteord af hans Læber. Hun havde en næsten ubegrændset Ærbødighed for Rigtigheden i hans Domme og Meninger; men han yttrede sig aldrig om Andet, end hvad der laa indenfor Grændsen af det klart Begribelige. Alt, hvad der kunde kaldes Mysterier i Aandens Verden, bortfjernede han i

enhver Samtale som foruroligende og næsten usømmeligt i det dannede Selskab. Hans faderlige Kjærlighed sluttede Datteren sig kun til af hans utrættelige Omhu for hendes Forstands-Udvikling og den næsten ridderlig høflige Eftergivenhed, hvormed han behandlede hende som voxen. Nu, da han skulde sige hende Farvel saa godt som for bestandig — thi de gjensidige Besøg i Fremtiden vilde kun blive sjeldne og korte — følte han sig langt heftigere bevæget, end han vilde tilstaae sig selv eller lade Nogen mærke.

Han red langsomt og lod sit lidet begivenhedsrige Levnetsløb rulle sig forbi. Han saae sig som den omhyggelig opdragne Dreng af Middelstanden, der gik med artig Beskedenhed med sine Flittighedsbelønninger og fortræffeligt anbefalende Carakterbøger gjennem Skolelivet. Han saae sig agtet som den flittige Student, den velbegavede unge Mand, der passede i ethvert dannet Selskab. Han saae sig gaae heldigt frem fra Trin til Trin paa Embedsstigen til sit nærværende Standpunkt, der sandsynlig kun havde nogle faa Titelgrader tilbage til Culmination. Selv hans Forlovelse og Bryllup gjorde ingen betydelig Forandring i den Overenskomstens Mekanisme, han fra sin Barndom var indsnerpet i. Han havde været forelsket i den passende Grad, der kunde forenes med den gode Tone og den tarvelige Gjenkjærlighed, han troede at finde. Han havde levet et saakaldet lykkeligt Ægteskabsliv i ti Aar, gjort et passende Antal Selskaber om Aaret og var nu den velhavende Enkemand, der strengt iagttog sine Embedspligter, førte et anstændigt Hus og nød almindelig Agtelse. Han maatte prise sin Lykke næsten i Alt og følte sig dog saa fattig, saa forladt, saa haabløs og tom paa al Livsfylde, at han ikke turde tænke derpaa med sin hele Sjæl af Frygt for at tabe den Ligevægt og det Herredømme over sig selv, hvori han satte sin eneste Stolthed. Desuagtet fandt han et Slags Tilfredsstillelse i, naar han var ene, at nærme sig til det yderste Punkt i hans Selvbeskuelse og stille sig paa Randen af den uendelige Tomheds Afgrund, for dog, med et Slags Høflighed mod sig selv, at lade Tanken glide forbi og smile rolig over sin Selvbeherskelse og Afsigelse af al høiere Lyksalighed.

I en saadan Stemning naaede han den saakaldte Mølleskov-Høi, hvor han næste Dag paa Embedsvegne skulde være til Stede ved en Henrettelse. Her skulde han oplæse Dødsdommen for Mikkel Kvæler paa Retterstedet. Synet af Galgebakken med det opreiste Skafot, han nu red tæt forbi, rev hans Tanker bort fra Billedet af hans eget Liv til Forestillingen om, hvorledes det maatte see ud i en saadan Forbryders Sjæl, som den forstokkede Morders. Ligesom han med en vis moralsk Tryghedsfølelse forfulgte denne Tanke, sprang hans Hest pludselig til Side og blev sky. Det var mørkt, og der var Intet at see paa Veien; men han troede at have hørt en Lyd som af et dybt, hjerteskærende Suk. „Er der Nogen?“ — raabte han høit med kraftig Stemme og tvang Hesten til at gaae langsomt. Der paafulgte intet Svar, og han fortsatte sit Ridt gjennem Skoven. „Rolig, Gamle!“ — sagde han og klappede den fnysende Hest paa Halsen — „passer det sig for dig at have Syner! vil du vide Meer, end vi, om det usynlige? Pas dit Embede! naar du har udtjent, faaer du Naadsensfoder — som jeg —

eller en Kugle bag Øret. Saa er Alting forbi. Hm ja, i det store Intet er der jo Intet at frygte."

Det var, som han greb sig i, at det i Grunden ikke var til Hesten, men til sit eget Indre, han talte, og han blev ligesom forlegen for sig selv. Slige Udbrud af mørke eller bittre Tanker ansaae han det for upassende at forurolige sig selv og Andre med.

Efter et Par Timers Ridt standsede han ved Mølleskov-Kroen, hvor Alt forud var bestilt til den lille enlige Bryllupsfest. Det var saaledes foranstaltet efter Brudeparrets Ønsker, tværtimod Faderens Anskuelse af det Passende ved slig Leilighed.

I Kro-Døren blev han modtagen af det lykkelige Brudepar. Magister Stær holdt sin Brud fast ved Haanden og gik intet Skridt uden at drage hende med sig. Han var inderlig lykkelig over at kunne feire sit Bryllup paa et Sted, hvor der hverken var Naboer eller Gjenboer, hvor ingen nysgjerrige Øine foruroligede ham, og hvor han ikke næste Dag skulde modtage en ligegyldig eller smaalig opmærksom Hærskare med alle de intetsigende Lykønskninger. Han følte sig saa glad, at han undertiden gjorde et Hop og vilde gjerne gnide sine Hænder, som han i lignende Stemninger pleiede, hvis han ikke derved skulde slippe den lille, nydelige Haand, han holdt saa fast paa. Her i den simple, landlige Kro, hvor Ingen kjendte ham, var al hans Forlegenhed og Ubehjælpsomhed forsvunden. Her følte han sig fri og mægtig som en Konge.

I de øverste Gjesteværelser, som udelukkende vare overladte til Familien, havde allerede de unge Folk indrettet Alting ret hyggeligt og hjemligt. Brudekrandsen var taget ud af Syposen og blev af og til sat Bruden paa Hovedet, naar Opvartningspigen ikke var til Stede, og Shawlet, hvormed hun skulte sin Brudedragt, blev da bortkastet. Den splinternye Brudgoms-Klædning af fint, sort Klæde og den hvide broderede Silkevest, som Hr. Stær hele Dagen havde følt sig fremmed for sig selv i, mærkede han nu slet Intet til. Kufferten med deres andre Klæder var ved en Feiltagelse sendt forud til Præstegaarden, og man havde kun de nødvendigste Bekvemmeligheds-Sager med i en Natsæk. Nu fandt de imidlertid begge To, at det netop saaledes var i sin Orden. Ingen Andre, men de selv maatte kunne see paa Alting, at det var en Bryllupsfest. Larmen af Bønder og simple Reisende i Skjenkestuen og Kjøkkenet vedkom dem ikke og syntes dem endog at forøge Hyggeligheden i deres lille, afsondrede Bryllupssal.

„Er her ikke prægtigt?" — sagde Magister Stær og førte sin Svigerfader til Sæde i Sofaen.

„Er her ikke velsignet, kjære Fader?" — sagde Vilhelmine og skjenkede paa Thepotten med den venstre Haand, medens den glade Brudgom endnu holdt fast paa den høire.

„Ja, vel! ja, vel!" — svarede Byfogden adspredt — „rent og ordentligt er her gjerne. Noget behageligere havde jeg dog ønsket det her. Det er brave Folk her i Kroen. Her er dog i Dag en usædvanlig Larm og Færdsel. Jeg saae en Flok Karle med en fremmed Politibetjent ride herfra i fuldt Firspring."

„Lad dem færdes, som de vil, i den urolige Verden uden om os!" —

sagde Hr. Stær og kyssede sin Bruds Haand uden at slippe den. — „Her regjere vi nu ene og har Alt, hvad vort Hjerte kan ønske!“

„Meget rigtigt, Hr. Svigersøn!“ — svarede Byfogden og forlod Sofaen for at see ud af Vinduet. — „Jeg gaaer dog lidt ud i Skjenkestuen for at see, hvad der er paa Færde“ — tilføiede han strax efter og gik ud.

Han blev temmelig længe borte; men for de Elskende blev Tiden ikke lang.

„Maskinen gaaer af Kog! — Slip min Haand lidt, Kjære! og lad mig ringe!“ — sagde endelig Bruden. Med den løsladte Haand skjulte hun Brudekrandsen i Syposen, drog Shawlet sammen over sin Brudekjole og trak i Klokkestrængen.

Da Themaskinen kort efter ved Opvartningspigens Konst sang sin hyggelige Vise, og Faderen traadte ind igjen til dem, fulgte Pigen ham i Hælene med et Blækhus og andre Skriveredskaber. Hun saae Krandsen paa den smukke Dames Haar og studsede. Med et skjelmsk Smil forlod hun Stuen, og et Øieblik efter vidste hele Huset, at det var et Brudepar, der gjestede dem.

Byfogden havde strax sat sig til at skrive.

„Kom, kjære Fader! din The bliver kold!“ — sagde Vilhelmine — „er du heller ikke her engang fri for Embedssager?“

„Jeg kommer strax!“ — svarede han — „kun et Par Ord til, saa er jeg færdig. Hør, Hr. Svigersøn!“ — vedblev han kort efter. — „Lad mig et Øieblik forstyrre Dem! det er Noget, De ogsaa bør kjende, hvis De muligen skulde faae Øie paa Personen. — Middelmaadig af Vext, ligesaa af Bygning — sorte Haar — brune Øine — taler Dansk — luder med Hovedet — var ved Undvigelsen iført en overmaade afslidt og smudsig sort Kjole, ditto forhen gule Skindbenklæder — ditto rød Plysses Vest, ligesom ved hans første Paagribelse og Aflevering for to Aar siden til herværende Jurisdiction —“

„Men jeg forstaaer dog ikke ganske“ — sagde Magister Stær. — „Denne Personbeskrivelse“ —

„Det er Signalementet i et Stikbrev, jeg her udsteder“ — svarede Justitsraaden. — „Det er efter den berygtede Morder, som skulde henrettes i Morgen her tæt ved, og som jeg skulde oplæse Dommen for“ —

„Uhyret, der kvalte de gamle Møllerfolk?“ — udbrød Vilhelmine.

„Ganske rigtig! han har fundet Midler til at undvige paa sin Transport hertil fra Stokhuset, og det lige her ved Kroen for en halv Time siden. Her vilde de overnattet med ham, hvad jeg dog ikke har været underrettet om“ —

„Hu! det var fælt! Gud skee Lov, han kom herfra!“ — udbrød Bruden — „skulde vi været under Tag her i Nat med det græsselige Menneske! — Hvordan er det gaaet til?“

„Han har smøget Lænkerne af sig — de ligge derude i Vognen. Den ene fremmede Politibetjent er bragt beruset herind i Skjenkestuen. Den anden vilde bragt Delinqventen her ind; medens Kudsken trak Hestene til Stalden, men har faaet et svært Slag i Hovedet med Lænken, idet Morderen er sprungen fra ham i Mørket. Det har været den saarede Betjent,

jeg har mødt, med fire andre Karle til Hest, nu, da jeg kom. Det har vist været Morderen, jeg selv hørte sukke hist i Krattet under Galgebakken. Nu er han sagtens i Skjul for i Nat; men Stikbrevet maa være i Avisen i Morgen!“ — Byfogden gik nu hastig ud for at besørge det Fornødne.

Den uhyggelige Uro i Huset havde for et Øieblik gjort et Skaar i Brudeparrets hjemlige Glæde.

„Lad nu ikke denne lille Begivenhed forstyrre os, siden vi dog har valgt dette mindre passende Hus til Familiefesten!“ — sagde Byfogden, da han kort efter kom tilbage og nu rolig drak sin The. — „Jeg har gjort, hvad jeg kan og har intet Ansvar. I Morgen skulde jeg for sidste Gang havt med den ubehagelige Delinqventsag at gjøre.“

„Det er rart, du nu slipper derfor!“ — sagde Vilhelmine. — „Det var saa stygt netop Dagen efter vort Bryllup. Derfor har du nok heller ikke talt derom?“

„Det havde du jo ikke behøvet at vide!“ — svarede Faderen. — „Den Forretning slipper jeg dog neppe for“ — tilføiede han: — „Forbryderen vil snart være opsporet. Signalementet er kjendeligt nok. De Klæders Historie har jeg havt meget med at gjøre. Det vil maaske more Dem, Hr. Svigersøn! Kjolen har tilhørt en Præst, Benklæderne en svær Skovrider, og i den Pynt har vor flinke Anton staaet til Confirmation.“ Byfogden fortalte nu Hr. Stær, hvad der var ham mærkeligst ved den hele Sag; men inden han kom til Ende dermed, foer han pludselig op. „Jeg maa strax ride til Byen!“ — sagde han — „der falder mig en Omstændighed ind, som kunde gjøre Misdæderens fuldkomne Undvigelse mulig. Godnat! Jeg maa bryde op — det er Embedspligt! — Sees vi ikke her i Morgen tidlig, tænker jeg dog nok at indhente Dem. Godnat!“

Dermed var han ude af Døren, og han red forbi deres Vindue i stærkt Trav, inden Hr. Stær kunde slippe Brudens Haand for at se sin Svigerfader stige til Hest og faae nærmere Oplysning om den Embedspligt, der nu aldeles berøvede dem hans Selskab.

„Den kjære Fader! han under sig dog aldrig Ro for det Embede!“ — sagde Vilhelmine med et let Suk. — „Saa ivrig en Embedsmand vil du dog ikke blive?“

„Mit Kald bliver jo Fredens og Ordets stille Tjeneste!“ — svarede den unge Præst. — „Din Faders Liv tilhører Loven og Verden. Evangeliet har han jo aldrig villet høre mig tale om.“

„Heller ikke med mig har han rigtig talt om Livet og Glæden deri“ — sagde Vilhelmine — „det Gudelige passer ikke til Selskabslivet og daglig Tale, har han altid sagt — men han har sørget for, at det tidlig kom til mig gjennem Andre.“

Stemningen hos det glade, enlige Brudepar havde nu taget en from og høitidelig Retning. „Ak ja!“ — sagde Bruden til sidst — „der er, Gud skee Lov, en uendelig Fred og Glæde at haabe for alle Sjæle. Hvo veed, om ikke selv denne forskrækkelige Morder nu kan faae Frist, endog i denne Verden, til at blive et nyt og bedre Menneske? — Jeg er ret saa glad ved, at han ikke skal være under Tag med os her i Nat og vente paa sin gruelige Død i Morgen.“

„Og mere for hans mulige Frelses Skyld, end for den Ubehagelighed, vi ere blevne frie for, kjæreste Mine! — — ikke sandt?“ — spurgte den unge Præst.

„Jo visselig! Det var hæsligt egennyttigt af mig, at jeg før kun tænkte paa os selv og den lille Ubehagelighed paa vor Bryllupsaften. Nu vil jeg ønske, han kan flygte til et Land, hvor Ingen kjender ham, og gaae i sig selv. Jeg vil bede Godt for ham paa min Bryllupsdag, som vore Dronninger i gamle Dage for alle dem, der laa i Bolt og Jern“ —

„Og til en mægtigere Konge, end vore Dronninger bad om deres Frihed! — ikke sandt?“

„Ja, ja, kjæreste Sjæl!“ — hviskede Bruden og trykkede et Kys paa sin præstelige Brudgoms Kind.

De syntes i det Samme begge at høre et dæmpet Suk i deres Nærhed. De studsede og saae sig om i Stuen; men der var Ingen til Stede. Vilhelmine aabnede Døren til et Sideværelse mod Haven, hvor hendes Fader skulde have overnattet, men fandt det ledigt. De saae nu, om Døren til Gangen var lukket, og tænkte ikke meer derpaa.

Da Lysene vare slukte i den lille Festsal og det tilgrændsende Brudekammer, var der ogsaa blevet roligt i Huset. I Skjenkestuen sad kun et Par Fragtmænd ved deres Ølkrus, medens den fremmede Politibetjent sov sin Rus ud paa en Bænk. Gaardskarlen gav Fragtmændenes Heste Vand, og saasnart de vare kjørte bort, gik han ogsaa til Ro. Opvartningspigen, som havde bemærket Brudekrandsen paa Vilhelmines Haar, havde siden med stor Deltagelse grebet enhver Leilighed til at tage hende og Brudgommen ret i Øiesyn. Hun havde med stor Begeistring skildret Brudens Deilighed for Husets Folk. Brudgommen havde hun fundet „ret pen“; hun vidste nu af Kudsken, at han var en „splinterny Præst“; det kunde hun da ogsaa see paa hans nye, glindsende sorte Klæder. Den hvide broderede Silkevest beundrede hun især. Men hvad hun ikke kunde lide var, at den unge Præst holdt sit Hoved saameget nedad, „al den Stund han dog havde en Brud, som det nok var værd at kneise af.“

Det var en smuk Efteraarsaften. Maanen var staaet op. Da Opvartningspigen gik til sit Sovekammer, kastede hun endnu et nysgjerrigt Blik til Stuen, hvor det enlige Bryllupsgilde havde staaet. Der var nu stille. Rullegardinerne vare nedrullede, og der var intet Lys at see. Til sin Forundring hørte hun Udgangsdøren knirke. Hun skjulte sig bag Vandposten og saae tydeligt, at den unge Præst med sin pene, sorte Kjole og den hvide, skinnende Vest listede sig ganske sagte med sit dukkende Hoved over Landeveien og forsvandt i Mølleskoven paa den anden Side af Veigrøften. Det var hende ganske ubegribeligt. Hun blev staaende længe i sit Skjul for at see, om han ikke snart kom tilbage; men han kom ikke. Hun rystede paa Hovedet over den besynderlige Brudgom, der saaledes rendte fra sin Brud, og med mange Betænkeligheder derover gik hun ind i sit Sovekammer.

Da Vilhelmine vaagnede om Morgenen, var det ikke lyst endnu. Man havde aftalt at bryde op i Dagningen og derfor staa meget tidlig op. Hun mærkede, at Stær allerede var oppe og klædte sig paa i det næste Værelse,

hvor han om Aftenen, efter Sædvane, havde sat sine Støvler ud og lagt sine Klæder (selv den hvide Silkevest) paa en Stol ved Døren for at faae dem børstede. Hun tilraabte ham et kjærligt Godmorgen og spurgte, om det allerede var Tid til at gjøre sig reisefærdig.

„Jeg er allerede paaklædt!“ — svarede han — „men det er for tidligt for dig. Jeg gaaer nu kun og muntrer Kudsken og forlanger The til os. — Jeg skal nok lukke Døren efter mig.“

Magister Stær var kommen for tidlig op. Han gik i Mørke over Gangen og gjennem en mindre Gjestestue til Skjenkestuen, hvor Folkene dog nu vare oppe og ventede med deres Træskeer i Hænderne paa deres Davre. Der hang en Tranlampe over Bordet. Der sad Gaardskarlen og to andre Karle tilligemed den fremmede Politibetjent, der nu havde sovet sin Rus ud og syntes noget modfalden over den Ulykke, han nok havde paadraget sig ved sin Uefterrettelighed.

„Er min Kudsk her?“ — spurgte Magister Stær og traadte ind til dem. Men neppe faldt Lampelyset paa hans Skikkelse, førend den fremmede Politibetjent sprang op med stirrende Øine og greb ham i Brystet. „Lænken! — Lænken, Karle!“ — raabte han — „jeg har ham!“

„Hvad? — Hvem? — hvad for Noget?“ — raabte Karlene forbausede.

„Ih, Tyven — Morderen — ham, der skal rettes i Dag!“ — raabte Politibetjenten og surrede allerede Magisterens Arme sammen paa hans Ryg med sit Halstørklæde — „skynd Jer! hent Lænken! — Den ligger jo i Vognen, siger I.“

„Jeg beder!“ — sagde Magister Stær og saae sig forundret om, som han drømte. — „Jeg begriber ikke — jeg indseer sandfærdig ikke, hvad De mener med saaledes at antaste mig.“

„Det skal vi snart lære dig at forstaae paa Galgebakken, din Erke-Gavtyv!“ — svarede Politibetjenten. — „Nei, se, hvor han skuler, den Rad; vil du lade, som du ikke er dig selv, Mikkel Kvæler! saadanne to smukke Fugle finde vi neppe i Hast.“

„Men jeg beder Dem indstændigst!“ — sagde Hr. Stær — „antager De mig for den undvegne Delinqvent?“

„Hvem skulde du ellers være, du gulbenede Galgenfugl med det røde, skabede Bryst og den sorte Hale?“ — raabte Politibetjenten og puffede ham. — „Du er Satan selv kanske; men derfor slipper jeg dig ikke! I Gaar fik du drukket mig paa Pelsen og fik smurt Haser, hører jeg — men i Dag skal du ikke slippe af mine Næver, før Mestermanden har dig fat“ —

„Her er Lænken!“ — raabte nu Gaardskarlen. — „Det er ganske rigtig Mikkel Kvæler. Jeg saae ham jo ved Lygten, da I kom med ham, inden han løb fra Jer.“

„Men er her da intet Menneske, som kjender mig og kan oplyse denne ubegribelige Feiltagelse?“ — sagde Hr. Stær. — „Lad Pigen gaae ind til Frøkenen — til min Kone, vil jeg sige, og bede hende“ —

„Ei, ei, Mikkel! har du en Kone med? og hun er Frøken?“ — sagde Retsbetjenten og lo. — „Spænd strax for min Vogn, Gaardskarl! og faae

min Kudsk paa Benene! Skaf mig en stærk Karl med til Retterstedet! Før Kl. Otte skulde vi ikke være der med Raden; men vi har jo et godt Stykke Vei, og Pokker skal passe længer paa den Gavtyv, end man har nødig!“

„Men naar jeg siger Dem, at mit Navn er Stær, og jeg er *Magister artium* og ordineret Kapellan og er paa Reise med min Brud til mine Forældre“ —

„Karlene lo. „Jo du er en net Kapellan, Mikkel!“ — sagde Gaardskarlen — „du vil tage dig prægtigt ud paa en Prækestol!“

„Men, jeg beder Dem, løs mine Hænder! og jeg skal vise Dem baade mit Magisterdiplom, mine Breve fra Bispen og alle mine Attester! de ligge i min høire Lomme“ —

„Saa skal vi snart finde dem!“ — sagde Politibetjenten og gjorde et Greb i den høire Kjolelomme. Haanden kom op af Lommen med en lille Brændevinsflaske og et Stykke Pølse.

„Jo, Deres Velærværdighed! Documenterne ere i god Orden!“ — sagde Politibetjenten.

Alle lo, og man trak Magisteren, trods alle beskedne Modforestillinger, ud af Skjenkestuen.

Det var imidlertid blevet lyst, og nu bemærkede først Stær, at han var iført en gammel, smudsig, afskyelig Dragt, netop saadan, som den, hans Svigerfader havde beskrevet i Stikbrevet. „Hvad er dette?“ — udbrød han — „tog jeg ikke mine nye Klæder paa i Morges ved samme Stol, hvor jeg havde lagt dem i Aftes?“ — Han fik nu Øie paa Opvartningspigen, som med nysgjerrig Gru betragtede ham. „Sig til Frøkenen“ — bad han — „nei, sig til min Kone, lille Pige! — men uden at forskrække hende — sig kun, der er mødt mig en lille Ubehagelighed — men man er i Begreb med at føre mig til Retterstedet — og“ —

„Hu! nei, det er dog fælt at see Nogen, der skal rettes!“ — sagde Pigen — „hvad for en Frøken mener Han?“

„Min Kone — min Brud — Madam Stær hedder hun i Dag — hende, jeg kom med i Gaar — hende der oppe i Kamret“ —

„Den unge Præsts Kone! ak! den Stakkel! hende, Manden rendte fra i Nat?“

„Hvad for Noget?“ — udbrød Stær forbauset — „er hendes Mand rendt fra hende? — er jeg rendt fra hende?“

„Nei, Præsten, hendes Brudgom — det saae jeg jo sely; og han er ikke kommen tilbage — det veed jeg.“

„Nu ingen Sladder længer med Pigen, Mikkel! til Vogns!“ — raabte Politibetjenten, og da Magisteren fremdeles gjorde Indsigelser, blev han uden Omstændigheder kastet op paa Vognen, og den rullede afsted.

ANDET KAPITEL

Da Vognen var kjørt bort med Magister Stær, der med Lænken om Fod og Haand sad fastklemt i Armen paa Politibetjenten med en anden stærk Karl bag ved sig, der holdt ham i Nakken, gik Opvartningspigen med et deltagende Suk tilbage til Skjenkestuen, hvor der nu ikke taltes om Andet end den forestaaende Henrettelse.

Vilhelmine havde imidlertid faaet god Tid til at klæde sig paa. Formedelst Stærs uheldige Befaling til Flyttegodskudsken, der var kjørt forbi dem med deres Kuffert, maatte hun nu atter iføre sig sin Brudekjole. Hun smilede dog ret inderlig glad over den kjære Brudgoms Ubehjælpelighed i alle verdslige Sager, medens hun gjerne feirede deres anden Dags Bryllup paa denne Maade.

Hun havde uforstyrret fuldendt den vel stadselige Reisepaaklædning og begyndte at undre sig over den ivrige Morgenmand af Brudgom, der vilde saa tidlig afsted og nu ikke kom tilbage. Den The, han havde lovet at sørge for, udeblev ligeledes, og han havde af lutter Omhyggelighed lukket hende inde.

Hun ringede, men adskillige Gange forgjeves. Endelig kom Pigen til Døren, men kunde ikke komme ind og maatte bort igjen for at hente Hovednøglen.

„Nu kom de da afsted med ham!“ — sagde Pigen, da hun til sidst kom ind med Themaskinen til Vilhelmine. — „Om Forladelse, Madam! hvis De har ventet paa mig, men jeg maatte endelig see, hvordan saadant et Menneske seer ud, som skal rettes. — Det skal være saa advarende, siger man — og saa kom det til med Døren“ —

„Er den undvegne Morder da greben?“ — spurgte Vilhelmine.

„Ja, Madam! og nu age de ham til Retterstedet — hu! det er fælt at tænke paa! Jeg gad dog nok see det, naar jeg kunde staae langt borte; men saa vilde jeg holde begge Hænder for Øinene. Han saae dog ikke saa forskrækkelig ud i Ansigtet, som jeg havde troet; han havde kjønne brune Øine og en meget pen Næse; han var lige saa fin i Huden som Deres Mand, men ækel var han i Klæder. Han snakkede næsten ganske som et christent Menneske, men det var rigtignok noget forvirret Tøi om hans Kone, som var Frøken — og man kunde nok see, han havde en ond Samvittighed, for han skulede og saae altid ned paa sine fæle gule“ —

„Saa skal han nu miste Livet, før han maaske aner dets Betydning!“ — udbrød Vilhelmine — „ak, ja! han var jo et farligt Umenneske. — Men hvor kan Claudius — hvor kan min Mand blive af?“ — spurgte hun og blev rød ved første Gang at sige „min Mand“.

„Deres Mand, — lille Madam! ak, ja! hvor kan han blive af?“ — gjentog Pigen med inderlig Deltagelse — „det maa De nok sige, Madam! det er ikke, hvad man skulde vente“ —

„Ikke det? hvordan mener du?“

„Saaledes at liste sig bort og blive rent borte“ —

„Rent borte bliver han da ikke, og han listede sig heller ikke videre -- han løb nok en Stol om i den anden Stue; men jeg har længe været paaklædt og ventet baade paa ham og paa din The“ —

„Ak, ja! her er Theen, Madam; gid jeg kunde sige det Samme om Deres Mand! men han drikker neppe The med Dem. Jeg har ogsaa kun bragt eet Par Kopper“ —

„Hvor kan det falde dig ind, min Pige? har han maaske forlangt Kaffe til sig selv?“

„Nei, lille Madam! han tænkte vist hverken paa Kaffe eller The; han lod til at holde meer af Skoven og den friske Luft“ —

„Ja saa! det ligner ham! den smukke Skov saa tæt herved har altsaa lokket ham“ —

„Ak, ja! den maa til visse have forlokket og forhexet ham, naar han kunde snige sig bort fra saa deilig en Brud“ —

„Hvor veed du, at jeg var Brud i Gaar, lille Pige?“ — spurgte Vilhelmine og rødmede.

„Det kunde jeg jo sagtens see paa Krandsen og al den anden Herlighed. Men Madamen seer jo ganske fornøiet ud — det kan jeg ikke forstaae efter saadan en Ulykke — har De da slet ikke savnet ham?“

„Jo vist! det siger jeg dig jo; men det er da ingen Ulykke, om han er gaaet lidt over i Skoven og har glemt Tiden, som han pleier“ —

„Men det er dog en forskrækkelig Glemsomhed af en Brudgom, naar han baade kan glemme Tiden og Bruden og løbe fra hende paa saadan en Tid“ —

„Jeg forstaaer dig slet ikke, Barn!“ — sagde Vilhelmine. — „Gaa ud og see, om min Mand ikke er der! sig, jeg venter ham! og bring saa et Par Kopper til!“

„Ak! det skal jeg grumme gjerne, lille Madam! men det nytter, saamænd, til ingen Ting. Har han været borte den hele Nat, kommer han nu vist ikke igjen for at drikke The.“

„Du er en underlig Pige! den halve Time, inden det blev rigtig lyst, er da ikke den hele Nat“ —

„Troer Madamen da, det var i Dagningen, han løb fra Dem? Nei paa det Lav! Klokken var ikke Elleve i Aftes, og jeg var endnu ikke gaaet til Sengs.“

„Hvem taler du om, min lille Pige? Vi forstaae nok slet ikke hinanden.“

„Ih! jeg taler om Deres Mand, Brudgommen, den unge Præst med den fine, sorte Kjoie og den hvide, baldyrede Vest — ham, som altid holdt Dem i Haanden og dukkede lidt med Hovedet — ham, som jeg selv saae liste sig herfra og rende over i Skoven, inden Klokken var slaget Elleve.“

„Du drømmer, lille Pige! han var kommen lidt for tidlig op — det er sandt nok; men det kan dog næppe være tre Qvarter siden, han gik ud for at kalde paa Kudsken og bede om The.“

„Gud bevare os naadelig! lille Madam! troer De, han var Deres Mand?“ — udbrød Pigen forskrækket — „han, der i Dagningen kom ud i Skjenkestuen og spurgte om en Kudsk? — han med den røde Vest og

de fæle gule — Herrejemini! Herrejemini! hvad er dog det for en skrækkelig Ulykke! nu begriber jeg, hvad det Uhyre mente med Frøkenen, der var hans Kone, og som jeg skulde kalde paa — arme, ulykkelige Madam! og det har De slet ikke mærket? saa veed De det endnu ikke selv? Ak! Jemini! Jemini! — Deres Mand er løbet fra Dem Kl. Elleve i Aftes, og han, der gik fra Dem for en halv Time siden, ret som Folkene skulde have Davre — det var Morderen, Mikkel Kvæler — ham, de nu age afsted med til Retterstedet."

„Du kunde skræmme Livet af mig, Pige! hvis jeg ikke vidste det bedre" — sagde Vilhelmine og var dog bleven bleg. — „Jeg kjendte jo hans Stemme saa tydelig. Men hvor kan han være saa længe? Følg med mig! Er han gaaet over i Skoven og falden i Tanker, vil vi kalde paa ham og faae ham ind!"

Hun kastede nu hastig Shawlet over sig og ilede ud. Pigen fulgte hende med Udraab og Beklagelser over den forskrækkelige Ulykke, naar Ens Brudgom listede sig bort, og man fik en Tyv og Morder i Stedet.

Stærs ubegribelige Forsvinden begyndte dog stærkt at ængste Vilhelmine, da hun forgjæves havde søgt ham i Nærheden af Huset og gjennemløbet en stor Del af Skoven med Pigen bag efter sig. Hun kaldte paa ham, baade ved Fornavnet og Binavnet, med stedse ængsteligere Stemme. Hun frygtede, han var bleven syg eller falden i en Grøft eller paa anden Maade kommen til Ulykke.

En hel Time forløb. Solen var kommen op over Skoven. Næsten to Timer vare forløbne, inden hun opgav sin Eftersøgen og med stor Uro vendte tilbage til Kroen. Her saae hun nu sin Fader komme ridende med en Vogn bag efter sig, hvorpaa der sad et lurvet klædt Menneske med nedbøiet Hoved, som i dybe Tanker.

„Fader! Fader!" — raabte hun — „hvor er han? — hvor kan han dog være?" —

„Her — her, mit Barn!" — svarede Faderen — „fat dig, min Datter! der er ingen egentlig Ulykke skeet. Jeg kom tids nok til at redde ham baade fra Skarprætteren og den nysgjerrige Folkehob. Jeg fik Bud om, at man kom med Delinqventen. — Til Lykke kjendte jeg ham, inden de fik bragt ham indenfor Kredsen. Her har du ham, heel og holden, og uden at det synderlig har angrebet ham eller forstyrret hans rolige Sind — hvor ærgerligt det saa er. See! der har du ham!"

„Ih, du forbarmende Gud!" — raabte Opvartningspigen — „det er jo Morderen, hun flyver i Armene paa!"

„Men hvad er dog det for en Historie, Kjære? og hvordan seer du dog ud?" — udbrød Vilhelmine nu glad og betragtede høist forbauset sin Brudgoms forfærdelige Dragt.

„En lille Ubehagelighed, kjære Mine! men uden alle slemme Følger for Liv, Sundhed og Ære" — svarede Magisteren. Snart var det Væsentlige ved denne Begivenhed oplyst.

En halv Time derefter forlod Magister Stær og hans unge Kone Mølleskov-Kroen i den nye, smukke Offenbakker. Stær havde faaet sine Forbryderklæder ombyttede med den tykke Kromands Søndagsdragt, der rigtignok

kunde rumme tre saadanne lærde Mænd og gav ham et saa forunderligt spidsborgerligt Udseende, at Vilhelmine ikke kunde betragte ham uden at lee. Selv lo han nu med over det hele, lille Eventyr. Svigerfaderen var den Eneste, der intet Latterligt kunde finde deri. Det var ham en aldeles upassende Stilling, hans Svigersøn var kommen i; den kunde gjerne bleven farlig. Den lærde, unge Mands Ukyndighed i alt Praktisk havde nu jo næsten bragt ham paa Skafottet. Det var Faderen dog inderlig kjært, at hverken hans Datter eller Svigersønnen tog sig denne Sag nær. Han saae deres glade Ansigter i Vognen og nikkede til dem med et Smil, som han imidlertid havde nogen Møie med at fremtvinge.

I Lundeby Præstegaard, som var Maalet for de unge Ægtefolks og den alvorlige Byfogeds Reise, bleve de ventede med Længsel og Glæde. Flere Dage forud vare alle Gulve skurede, de gammeldags Stole og Skabe bonede og de blyindfattede Vinduer polerede. Indkjørselen til Præstegaarden, mellem de to store Aske med Storkerederne, var af Husfolkene prydet med en Bue af Grankviste og Efteraarsblomster, som en Slags Æreport, hvorover der stod at læse: „Vor Herre bevare Indgang og Udgang baade for vore unge og vore gamle velsignede Herrer og Madamer Stære!“

Fra den tidlige Morgen havde der været Travlhed i Præstegaarden. I Kjøkken og Bagers duftede der især af brændte Kaffebønner og friskt Hvedebrød. Om Eftermiddagen skulde nemlig hele Landsbyens Befolkning bevertes, naar de, som man vidste, med Skolelæreren i Spidsen, vilde hilse Brudeparret til Velkomst. Den gamle Husmoder, Provstinden, med det hvide Haar under det gammeldags Hovedtøi, gik, med Nøgleknippet ved Siden af det snehvide Forklæde, fra det ene Sted i Huset til det andet og havde Øie med, at der Intet forsømtes. En nydelig Niaarspige løb ved Siden af hende og havde tusinde Ting at spørge om. Det var Lise, Jørgen Hønsekræmmers Datter, der nu i to Aar havde udviklet sig betydeligt. Hun var Alles Yndling i Præstegaarden. Naar hendes Forældre en Gang om Maaneden saae til hende, vare de ganske undselige over, at hun „ligesom virkelig“ regnedes til Hr. Provstens Familie, og at de nu selv med deres ringe Barn skulde sidde til Bords med en Provst og Provstinde; men paa anden Maade vilde de gamle Pleieforældre ikke have det. De jævne, simple Forældre kunde da ikke noksom glæde sig over Barnets Fremgang i Alt, hvad der var godt og smukt, og i saa Meget, som de ikke selv forstode; men de fandt snart, at Jævnheden og Simpelheden netop ogsaa var hjemme i dette landlige Hus, hvis gamle Beboere næsten af Alle kaldtes Bedstefader og Bedstemoder. Hvad da Barnets forstandige Moder gjerne med et Sideblik til Lise spurgte Provstinden om, var om hvorledes det gik med, hvad hun vidste nok. Den gamle Provstinde nikkede da gjerne ret mildt og svarede: „med Guds Hjælp, lille Karen! det giver sig med Tiden.“

Dette havde Lise nogle Gange hørt, men aldrig vidst, hvad betydede.

Hun havde nok mærket, det var Noget, der angik hende selv, og var meget nysgjerrig efter, hvad det dog kunde være.

„Anton kommer vel med, Bedstemoder?“ — spurgte Lise nu og klappede i Hænderne af Glæde over, at hun saa fik at høre, hvad han nu kunde spille paa hendes Fløite. Hun vilde ogsaa fortælle ham Alt, hvad hun havde læst om Robinson, Harun al Raschid og alle de gamle danske Konger og Dronninger. Hvad hun især vilde overraske ham med om Aftenen i Tusmørket, var Sangene af „Høstgildet“ og „Peters Bryllup“, som den gamle Provstinde havde lært hende baade at synge og spille til paa det gammeldags Klaver fra forrige Aarhundrede.

„Den Anton holder du nok meget af, lille Lise!“ — sagde Provstinden og klappede Barnets friske Kind — „han er jo ogsaa bleven en flink Knøs, skriver min Søn, og nu skal han snart ind til den store By og lære rigtig, hvad han har saa megen Lyst til. Men nu er han nok for stor til at lege Eventyrprindsesse med, som den Gang han var Prindsen i din Faders lille Hønsegaard.“

„Det maa han aldrig blive for stor til“ — svarede Lise og blev rød paa Kind og Hals — „saa bliver jeg vred og bryder mig slet ikke om ham“ —

„Din Barnefløite har han sagtens lagt paa Hylden“ — vedblev Provstinden og gav Agt paa de heftige Bevægelser i Barnets Miner. — „Nu spiller han nok kun paa den store, herlige Fløite, han har faaet af Frøken Mine, min Svigerdatter, mener jeg.“

Der tindrede en heftig Ild i Lises mørkeblaa Øine, og hendes smaa Hænder bevægede sig, ligesom hun brækkede Noget over.

„Lise!“ — sagde den gamle, milde Provstinde og saae hende alvorligt i de gnistrende Øine — „glem ikke, hvad du har lovet mig!“

Barnets Øine fyldtes med Taarer. Hun foldede heftig sine Hænder og bevægede Læberne.

Efter en temmelig lang Taushed saae Lise sig atter glad og livlig om. „Monstro Anton har Gudmoders Kæp endnu?“ — sagde hun — „den har du ikke hørt Historien om, Bedstemoder! skal jeg fortælle dig den?“

„En anden Gang, mit Barn! Nu har jeg saa mange andre Ting i Hovedet. Sig mig kun, hvad tænkte du paa før, da du blev saa rød i Kinderne? og hvad var det, du vilde brække i Stykker?“

„Min lille Hyldefløite, den, jeg gav Anton — hvis han ikke meer bryder sig om den og kun spiller paa den store, smukke, han har faaet af — af den rare Frøken Mine?“

„Og hvem var du saa vred paa?“

„Ih! paa ham og paa alle Fløiter“ — —

„Nu, vær oprigtig, Barn!“

„Og paa Frøken Mine lidt med; hende holder han jo meget meer af, end af mig. — Det har Fader fortalt mig hver Gang, han kom fra Byen. Hun er jo ogsaa en stor og deilig Jomfru — og meget bedre og klogere, end jeg kan blive. Men det var stor Synd at være vred paa hende derfor; Anton kan jo heller ikke gjøre for, at han holder meer af hende — og

Fløiterne ikke heller — og det var skammeligt af mig. Men nu er jeg god igjen. Vor Herre hørte strax, hvad jeg bad ham om.“

„Godt, mit Barn! — og nu vil jeg sige dig, hvad det er, din Moder altid med saa megen Omhu spørger mig om, naar hun kommer. Det er, om du kjønt, som nu, husker paa, hvad hun har lært dig, naar det urolige, heftige Sind vil faae Magt i dig.“

„Ja saa! var det ikke Andet?“ — sagde Lise og slog de store Øine ned. — „Jo, det skal jeg nok huske! Det hjælper altid saa godt. — Men hør, Bedstemoder! jeg har tidt tænkt paa, naar jeg var ond indeni, at det var en Lykke, jeg ikke fik Gudmoders Kæp. Det er nok ogsaa en Lykke, at det ogsaa kun er et Eventyr. Men det kan du nok ikke forstaae, Bedstemoder! du har nok aldrig hørt Historien om: „Rap dig, Kæp!“

„Hvad er det for en Historie, lille Lise har paa Hjertet?“ — spurgte nu en mild, alvorlig Oldingsstemme. Det var den gamle Provst, som i sin grønne Slobrok og med den sorte Kalot over de lange, hvide Haar, kom ud fra sit Studerekammer og i Gangen havde hørt Slutningen af Lises og hans Kones Samtale.

„Det skal jeg sige dig, Bedstefader!“ — sagde Lise og tog den gamle Mand ved Haanden — „det var Historien om en Kæp, som altid slog Den, man var vred paa, naar man bare sagde: rap dig, Kæp!“

„Vilde du kanske gjerne slaae Nogen, du var vred paa?“ — spurgte Provsten.

„Nei, fy!“ — svarede Lise bestemt — „det vilde være hæsligt af en lille Pige.“

„Men naar du var en stor Dreng!“ — spurgte Provsten.

„Ja saa — saa kunde jeg vel nok bruge Kæppen en Gang imellem, Bedstefader! naar Nogen gjorde mig Fortræd; men saa maatte jeg vel sagtens altid først spørge vor Herre om Forlov?“

„Det forstaar sig! Det maa vi altid, Barn! det hører ogsaa til Historien om Kæppen; jeg kjender den nok. Den Rap-dig-Kæp kan ikke slaae Andre end dem, vor Herre er vred paa.“

„Nu vil du nok narre mig, Bedstefader!“ — sagde Lise og saae ham i de stille, klare Øine. — „Det er jo kun et Eventyr Altsammen. Jeg troede ogsaa kun, det var sandt, da jeg var ganske lille — og vor Herre kan jo aldrig blive vred“ —

„Hvem har sagt dig det, lille Lise?“

„Ih, det kan jeg nok vide; for kunde vor Herre blive vred, saa var der jo ikke noget Ondt deri, og hvorfor maatte jeg saa ikke have Lov dertil?“

„Det skal jeg forklare dig, naar du siden kommer ind til mig med din Lærebog!“ — sagde Provsten og klappede hende venligt paa det gullokkede Hoved. „Men hør, lille Moder!“ — henvendte han sig til sin Kone — „er det til i Dag eller i Morgen, jeg har de to Brudevielser? Jeg fik ikke skrevet det op.“

„Det er jo først næste Fredag, i Dag otte Dage, Bedste! og saa kan vor Søn jo holde begge Vielser — saa har vi Kapellanen i Huset — og

Claudius er saa indsat — det husker du jo er i Overmorgen, naar vi har det store Selskab.“

„Det er paa høie Tid, vor Claudius kommer“ — sagde Provsten med et let Suk — „den Glemsomhed tager dog slemt til.“

„Naar vi hjælpes kjønt ad, lille Fa'er! og lægger vor Hukommelse sammen, saa gaaer det jo meget godt“ — sagde den milde Husmoder og tog nu Lise med sig ud i Kjøkkenet, medens Provsten gik tilbage til sit Studerekammer.

Om Eftermiddagen var hele Landsbyen i Bevægelse. Den nye, smukke Offenbakker rullede forbi Kirken og kjørte ind gjennem Æreporten i Provstens Gaard. Saavel Mandsskikkelsen, der næsten blev borte i Kromandens Frakke, som den smukke, pyntede Dame ved hans Side havde hilset og nikket glad til alle Sider. Hestene vare nær blevne skye for Æreporten og de mange Mennesker, der raabte Hurra i Gaarden. Men man havde seet dem begge komme lykkelig ud af Vognen i de gamle Provstefolks Arme, og Jubelen vedblev. At den smukke Dame var Bruden, det var tydeligt nok at see; man tvivlede heller ikke paa, at hvad der var indenfor den store, bevægelige Kromandsfrakke maatte være Kapellanen og Brudgommen. Den anselige Byfoged, der i sin Uniform kom bag efter paa sin høie Hest, syntes dem prægtig som en Konge og blev hilset med stor Ærbødighed.

Medens nu Velkomstglæden opfyldte hele Præstegaarden, og den underlig forklædte Brudgom fik sin Kuffert ind i Gjestekamret for at blive synlig i sine egne Klæder, fik de gamle af Byfogden en kort og fattelig Beretning om de Bryllupsdags-Begivenheder, som en mindre alvorlig Fortæller neppe havde faaet dem til at troe.

Den Eneste, der ikke delte den almindelige Glæde, var Lise; hun gik ene ude i Haven og græd. Ingen lagde dog Mærke dertil, førend Vilhelmine efter Kaffebordet vilde gaae op i Gjestekamret for at skifte Klæder. Hun fik gjennem Havedøren Øie paa den lille, forgrædte Pige og blev strax tiltrukket af hendes nydelige Ansigt og Skikkelse.

„Du er vist den lille Lise, Anton har talt saa Meget om“ — sagde hun venlig og vinkede Barnet til sig. — „Kom ind til mig! hvorfor gaaer du der ude og græder?“

„Han er jo ikke med!“ — svarede Lise — „og du — du er saa gruelig stor og kjøn“ —

„Din gode Ven, Anton, kom ikke med; ja vist! det var sørgeligt“ — sagde Vilhelmine — „men hvad har du mod mig? — kan du ikke lide mig?“

„Ikke rigtigt — endnu“ — svarede Lise — „men du er jo rar — jeg veed det nok, og naar jeg beder vor Herre derom, kommer jeg nok til at holde af dig.“

Det varede noget, inden Vilhelmine kunde blive klog paa, hvad der foregik i den lille Piges Sind. Hun fik hende imidlertid ind med sig i Gjesteværelset, hvor Lise hjalp hende med at udpakke Kufferten og skifte Klæder under en bestandig livligere og fortroligere Sladren. Inden Vilhelmine forlod Gjestekamret og gik tilbage til Familien, var hun og Lise blevne de allerbedste Veninder. Da hun om Aftenen kyssede Lise til Godnat,

slyngede Barnet sine Arme om hendes Hals med en næsten lidenskabelig Heftighed og hviskede: „jo, jo! jeg holder grumme meget af dig.— Jeg behøver ikke at bede ham derom. — Jeg kan selv!“

TREDIE KAPITEL

Byfoged Kyng vilde overvære sin Svigersøns Indsættelse og første Gang høre ham prædike. Han frygtede for den lærde unge Mands Forlegenhed, og for at Rygtet om hans Eventyr forrige Dag skulde sætte ham i et latterligt Lys hos hans Menighed. Herom talte han dog ikke til Nogen. Det Par Dages Ophold hos de Gamle i Præstegaarden havde imidlertid en besynderlig Virkning paa hans eget Sind. Den Fred, Stilhed og Hyggelighed, der var udbredt over det hele Hus, medens Provsten og hans Søn om Løverdagen studerede til deres Prædikener, havde ham noget Beroligende, Høitideligt og Forventningsfuldt, som han ikke ret kunde forklare sig. Det var et Slags Helligaftensstemning, han derved første Gang sattes ind i, uagtet han kun betragtede det kirkelige Liv og al udvortes Gudsdyrkelse som en klog og nyttig Stats-Indretning, hvis Værdighed og Sømmelighed man maatte overholde.

I Præstegaarden var det nu, som ikke alene Husmoderen, men ogsaa Husfolkene i Kjøkkenet og Gaarden besørgede de daglige Sysler med en vis Sagtfærdighed og Stilhed. Det forekom ham næsten, som Husdyrene selv dæmpede deres Larmen, naar de nærmede sig Vinduet til Studerekamret. Hvad han ellers vilde kalde dødt og kedeligt, var ham her en velgjørende Ro. Han tilbragte første Gang i mange Aar en Formiddag uden verdslige Forretninger, med en Bog i Haanden, og — hvad han ikke i tyve Aar havde givet sig Tid til — han satte sig helt og levende ind i et aandrigt Digterværk, som han tilforn kun løselig havde gjennembladet. Det var nu, som det rige poetiske Liv, der fra Bogen strømmede ind til hans Inderste og vakte, hvad der saa længe havde slumret, ogsaa var udbredt over det hele Hus og alle Mennesker omkring ham.

Ved Middagsbordet var den gamle Provst særdeles livlig. Husmoderen vidste paa sin egen stille Maade at vedligeholde denne Stemning. Skjemt og Alvor blandede sig med den behageligste Afvexling i den fælles Underholdning.

Hvor høit Kyng i Grunden skattede sin lærde Svigersøn, og hvor ubetinget han elskede sin Datter, saa elskværdige havde de dog aldrig før forekommet ham. Det var, som den i Verdenslivet saa fremmede Magister Stær først var bleven rigtig hjemme i sine Forældres Hus, blandt sine Barndoms-Omgivelser, og som Vilhelmine her havde fundet et Par eventyrlige Lyksalighedsfugle i de to „gamle, hvide Stære“, som de ofte med kjærlig Spøg benævnedes. Noget Lignende var Tilfældet med hendes Fader. Begge de Gamle forekom ham som de skjønneste Billeder af en patriarkalsk

Værdighed og Inderlighed, som han troede længst forsvunden i Verden. Hvad der allermest tiltalte og mod Sædvane rørte ham, var at see paa den lille Lises Ansigt og høre paa hendes klokkerene, uskyldige Barnestemme, naar hun stod med foldede Hænder ved Bordet og fremsagde den korte, simple Bøn, hvormed Maaltidet her efter gammel Skik begyndte og sluttedes. I Barnets Mund havde de gudelige Ord ham intet Fromladende og Usandt, som ellers i det daglige Liv og ved verdslige Foretagender i vor gjennemreflecterte Bevidstheds-Tid. Hvor det, saaledes som her, naturlig smeltede sammen med en forsvunden Tidsalders ærværdige Levninger, fandt han den fromme Skik meget smuk og i sin Orden. Den gamle Provst havde, med sine Fædres, ligesom fra det sextende Aarhundrede nedarvede, Synsmaade af det kirkelige og statsborgerlige Liv, dog Intet af den Skarphed og afgjørende Myndighedstone, som var Kyng saa anstødelig. Som Sønnens Svigerfader og hædret Gjest blev den retsindige Lovens og Rettens Mand behandlet ligesaa opmærksomt som hjerteligt, og intet af de Punkter blev i Samtalen berørt, hvorom man vidste, at de maatte have aldeles modsatte Anskuelser.

Til Vilhelmines Forundring foreslog hendes Fader hende om Eftermiddagen mod al Sædvane en Spadseretur i Mark og Skov og udbad sig den lille Lise til Veiviserinde. Med sin Datter under Armen og det nydelige Barn ved Haanden, gik han nu saa munter og meddelende imellem dem, som Vilhelmine aldrig før havde seet ham. Lise sladdrede strax fortrolig; hun fortalte ham om sin Faders Hønsegaard og sine Eventyrlege med Anton, og han hørte med stor Fornøielse paa hende. Hun fandt særdeles Behag i hans Uniform og spurgte, om Anton aldrig kunde komme saa vidt i Verden, at han blev Justitsraad og kunde see saa kongelig ud.

„Det Slags Herlighed troer jeg ikke just det er, han sværmer for, min lille Pige!“ — svarede Kyng, og et Anstrøg af den gamle, kolde Alvor kom pludselig tilbage i hans Ansigt. — „Du er lykkelig, lille Lise!“ — tilføiede han — „hvis du aldrig faaer større Fordringer til Lykken i Verden, end en tom Titel og en rød Kjole kan tilfredsstille.“

„Det forstaaer jeg slet ikke!“ — sagde Lise — „hvorfor seer du nu saa surt og snakker saa kedeligt, Justitsraad? er det ikke prægtigt at være saadant et stort, fornemt Menneske? Jeg har aldrig seet en Justitsraad før! og veed du hvad? — Dersom du ikke havde den Dusk graa Haar og de tre Rynker midt i din Pande — ja, saa troer jeg vist, du saae endnu prægtigere ud end Anton, den Dag, han havde staaet paa Kirkegulvet, og han sad paa Hønseburet paa Faders Vogn, som paa en Throne, med den røde Vest og de gule Buxer!“

„Du overdriver dine Complimenter, min lille Pige?“ — svarede Byfogden og lo ret godmodig. — „Saa kjender du ogsaa den Hædersdragt, jeg har havt saa meget Bryderi med, og som nær havde kostet min brave Hr. Svigersøn Livet i Gaar? — Dog, tys! lad os ikke tale derom!“ — afbrød han sig pludselig. — „Det kan skade din Mands Værdighed, min Datter!“ — sagde han alvorlig med lavere Stemme til Vilhelmine — „hvis den fatale Historie kommer ud blandt hans Menighed, inden han har befæstet sig i dens Agtelse.“

Man talte nu om andre Ting, og Lise kunde med alle sine Spørgsmaal ikke faae Meer at vide om, hvorledes en rød Vest og et Par gule Buxer kunde være saa farlige for Nogens Liv.

Denne Dag hørte Vilhelmine for første Gang nogle uforbeholdne, hjertelige Ord af sin Fader om, hvor enligt det vilde blive for ham nu, han daglig maatte savne hende. Hun syntes nu først at see, hvad hun hidtil kun ved mange Slutninger var kommen til at antage, at Faderen skjulte en stærk Følelse under de tørre, vedtagne Former, hvori han almindelig yttrede sig. Hun mærkede det ogsaa paa hans faste Haandtryk og saae det i hans Blik, da han denne Dags Aften sagde hende Godnat. Hun følte sig ubeskrivelig lykkelig derover og vovede første Gang at give sit Hjerte Luft ved inderlig at omfavne sin Fader, hun nu først syntes helt at besidde.

Den lille Lise, som det „store, fornemme Menneske“ havde givet sig saa meget af med, vilde nu ogsaa vise ham sin Hengivenhed. „Du er en rar Mand, Justitsraad!“ — sagde hun og neiede nok saa net — „naar du kun aldrig vil see surt, og du saa vil sige mig, hvordan Antons røde Vest og gule Skindbuxer, som Tyven stjal“ —

„Tys, tys, Barn!“ — afbrød han hende. — „Jeg har jo sagt dig, det er Noget, du ikke skal snakke om! Du er ellers en fortræffelig Pige, og jeg holder meget af dig.“

„Hun synger ganske kjønt med os Gamle. Det maa De dog høre!“ — sagde Provsten. — „Vilhelmine hjælper os nok!“

Paa hans Anmodning aabnedes det gamle Klaveer. — Vilhelmines Pianoforte var ikke kommet endnu. — Det tarvelige Instrument fra Halvfemsindstyverne frembragte dog endnu smukke Toner under Vilhelmines udtryksfulde Berøring, og hun valgte, hvad hun vidste, de Gamle og Lise pleiede at synge sammen.

Thaarups og Schulzes: „I Østen sølvblaa Dagen smiler“ tonede nu smukt og rent i den halvdunkle Præstegaardsstue med flere harmoniske Stemmer. Saavel Provstindens endnu sikkre og yndige, men svage Stemme, som Provstens dybe Bas blandede sig med Lises klare Barnestemme. Vilhelmine med hendes lykkelige Brudgom sang med. Hendes Fader gik hastig hen til Vinduet. Den gamle Sang var ham kjær fra hans Barndom. Han var i en bevæget Stemning; men det fandt han aldeles upassende, at Nogen skulde mærke i det endnu dog noget fremmede Hus.

Søndag Morgen havde et ganske eget Udseende i Præstegaarden. Alt, hvad der brugtes til det daglige Arbeide, var flyttet til Side. Husmoderens Rok stod skjult i en Krog. Et Net med Garn-Nøgler, der om Løverdagen havde hængt paa den hvidtede Væg ved Kakkelovnen, var nu forsvundet. Man saae intet Sytøi paa Bordet foran den gammeldags Kanapee; men det var prydet med en snehvid Dug med fint indvævede Blomster fra de Gamles Bryllupsdag. Gulvet, som her endnu efter gammel Skik var bestrøet med fint Standsand, var omhyggelig feiet i Flammer. Selv deri fandt nu Justitsraad Kyng noget Hyggeligt, hvor ubehageligt det end ellers var ham at høre et Sandskorn knistre under Fodsaalen.

Kort før Kirketid samledes Familien ved Kaffebordet, Fader og Søn i deres Præste-Ornat og med glad-høitidelige Ansigter. Husmoderen var

pyntet til at gaae i Kirke med Vilhelmine, men bar endnu det hvide Kjøkkenforklæde. Lise skulde med; hun var straalende i sin splinternye, hybenrøde Kjole. Man glædede sig over det smukke Efteraarsvejr, der begunstigede Festen. Fader og Søn vexlede et Par præstelige Ord om Dagens Evangelium, men henvendte strax deres Opmærksomhed paa deres verdslige Gjest, og hvad han yttrede om den store Forskjel mellem Søndagen paa Landet og i en Kjøbstad.

Nu traadte Kirkesangeren ind for at gjøre Aftale med Præsterne om Psalmerne. „Det er da en besynderlig Feiltagelse i Avisen med Hr. Magisterens Udenlandsreise!“ — sagde han.

Ingen vidste, hvad han mente. Man fik den nysankomne Avis frem og læste, at nu begyndte man ogsaa her at udvandre til Californien. Fredag Morgen var der afgaaet et Skib med en Del Udvandrere, deriblandt nogle Tugthusfanger, hvis Straffetid var udløbet, navnlig den forrige Postfuldmægtig Siversen. „Med Udvandrerne fulgte“ — stod der — „formodentlig som Skibspræst, Hr. *Magister artium* Claudius Stær, der nylig var ansat som Kapellan hos sin Fader i Lundeby og Dagen forud havde holdt Bryllyp med Frøken Vilhelmine Kyng, Datter af herværende Byfoged, Justitsraad Kyng.

„Ja saa!“ — udbrød Byfogden og reiste sig forskrækket — „det var netop, hvad jeg vilde forhindre! — Skipperen havde Stikbrevet i god Tid. — men, det er sandt! — det er meget begribeligt“ —

„Hvorledes, kjære Hr. Justitsraad!“ — spurgte den gamle Provst — „er det sandt og begribeligt, at min Søn er reist til Californien, naar han, Gud skee Lov! sidder her og skal indsættes om en halv Time til min Medhjælper i Embedet?“

„Det er begribeligt, mener jeg, at Delinqventen, der stjal hans Klæder, har benyttet dem og hans Papirer til at undkomme under hans Navn. Det maa strax berigtiges! Det er en fatal Historie — det vil vække Opsigt. Lad det nu dog ikke forstyrre Dem, Hr. Svigersøn!“

„Derpaa vil vi ikke tænke før efter Gudstjenesten, min Søn!“ — sagde den Gamle og drak rolig sin Kaffe.

Alle fulgte Huspatriarkens Exempel. Kun Byfogden var synlig forstemt. Med den gamle Husmoder under Armen og lille Lise ved Haanden gik han dog ret tilfreds til Landsbykirken, saa snart det ringede sammen. Den lidet melodiske Fællessang i Kirken skurrede her mindre i hans Øren, end han havde ventet, og Synet af den gamle, hvidhaarede Provst paa Prædikestolen bortjog ganske hans Forstemthed. Han glemte mod Sædvane at følge Foredraget med kritisk Opmærksomhed og skjult Modsigelse; han lod sig villig drage med af de simple, evangeliske Ord og fik ikke Tid til andre Tanker. Først da hans Svigersøn havde besteget Prædikestolen og noget undselig begyndte paa en temmelig langtudseende Indledning, blev Kyng urolig. — „Det gaaer aldrig godt, han gaaer fra det! — hvad skal det blive til? — tænkte han og trak sit Uhr op af Lommen.

Den nye Prædikants Blik faldt paa Svigerfaderens utaalmodige Ansigt og paa Uhret i hans Haand. Han blev forvirret og adspredt; han kom pludselig til at tænke paa sin Forvexling med Morderen, og hvad der nu

stod om ham i Avisen — og han standsede — dog kun et Øieblik; snart var han helt inde i sin Tale igjen, og hvad der i to Aar havde ligget ham paa Hjertet at udsige for sin Svigerfader og for hele Verden, men han aldrig havde kunnet faae frem uden at afbrydes, det strømmede nu med Liv og Klarhed fra hans Læber.

Kyng havde beholdt Uhret i Haanden, men uden meer at tænke derpaa — han følte sig i høi Grad fængslet af, hvad der med voxende Kraft blev sagt til ham og alle fredløse Sjæle af den før saa forlegne, unge Mand, der nu først følte sig kaldet og bemyndiget til Sjælesørger. Menigheden var bevæget. Det var Svigerfaderen et godt Tegn. Selv var han vel ikke paa den Maade greben; men han bukkede uvilkaarlig med virkelig Ærbødighed for sin Svigersøn, da han gik ned af Prædikestolen. Den gamle Provsts dybe Messe, saa vel som Lises og Vilhelmines Sang tæt ved ham, gjorde dog det stærkeste Indtryk paa ham. Da han kom tilbage fra Kirken, trykkede han baade Provstens og den nye Kapellans Hænder. „Tak!“ — sagde han — „Lykke og Velsignelse, Hr. Svigersøn! I Dag har jeg første Gang i tyve Aar været rigtig i Kirke!“

Der var i disse to Dage ligesom løsnet et aandeligt Pandser i Kyngs Inderste; men han længtes nu kun efter at være ene med sig selv. Saasnart det var passende, forlod han det Selskab, der denne Dag var samlet i Præstegaarden. „Jeg tager ikke Afsked!“ — sagde han, da man fulgte ham til Døren: — „Jeg kommer snart igjen et Par Dage, hvis jeg er velkommen.“ Derom modtog han de hjerteligste Forsikkringer af de ærværdige Gamle.

„Det var rart, Justitsraad!“ — sagde Lise, da han bøiede sig ned til hende og kyssede hende paa Panden — „kom snart igjen! men bring saa Anton med, saa skal du lege den gamle Konge med os! for du kjender jo nok Eventyret om Tossepeer, som blev Prinds og fik“ —

„Lise!“ — sagde Provstinden — „hvorlænge vil du være et lille Barn? Slip Justitsraaden! hvad troer du, han bryder sig om dine Eventyr og Børnelege?“

„Jo, Bedstemoder!“ — svarede Lise, medens Byfogden steg til Hest — „han vil nok lege Konge. Se kun, hvor han kneiser paa Hesten! Farvel, Justitsraad! kom saa med Anton og leg Eventyrkonge!“

Man kunde see paa Kyngs Ansigt, at han dog ikke fandt Lises Beundring af hans Værdighed ganske passende i de Andres Nærværelse. Han nikkede dog mildt til hende, hilsede dem Alle endnu en Gang og foer bort.

Han red flere Timer i stærkt Trav. Det var allerede Aften, og inden han naaede Mølleskovkroen, blev det Midnat. Her lod han Hesten udpuste lidt i Laden og red videre. Han kom til Hulveien i Skoven under Galgebakken, hvor hans Hest paa Udreisen var bleven sky, og han selv havde troet at høre det Suk, han siden antog var kommet fra den undvegne Forbryder. Han red langsomt for at vænne Hesten til Stedet, og han gav nu af og til sine Tanker Luft i Ord. „Hm, ja!“ — sagde han ved sig selv — „Barnet har Ret! — hvem vil ikke nok lege Konge? — men har den Gamle Ret? — er jeg Pharisæeren, naar jeg ikke vil være Tolderen? hm!

fromme, smukke Eenfold! — Og hin anden Natur" — vedblev han — „hin Overnatur, vi skal leve os ind i, for at bøie os for Mysteriet — lærd Spidsfindighed, Hr. Svigersøn! men ret underholdende." Medens han saaledes eftertænkte, hvad der i den gamle Provsts og hans Søns Taler denne Dag nu vakte Modstand i hans sædvanlige Livsbetragtning, traf det Samme ham igjen ligesom sidst paa dette Sted. Hesten sprang pludselig sky til Side, og han syntes at høre et dybt, smerteligt Suk tæt ved sig uden at see Nogen. „Hvem er der?" — raabte han og vilde standse; men denne Gang kunde han ikke faae Magt over Hesten; den foer bort med ham i den vildeste Flugt, og det var nu, som han selv blev smittet af dens Skræk. En uhyggelig Følelse af noget Hemmelighedsfuldt og Ubegribeligt, af hin anden Natur, hans Svigersøn havde talt om, vilde bemægtige sig ham. Endelig fik han standset Hesten. Han skammede sig ved at dele dens dyriske Frygt; han vilde tvinge den til at vende om mod det Sted, hin Lyd var kommen fra; men den steilede og blev aldeles stædig. Han steg nu af Sadlen, bandt Hesten fast ved et Træ og gik ene tilbage til Hulveien under Galgebakken for rolig at undersøge Sagen.

FJERDE KAPITEL

Kyng gik med raske Skridt tilbage mod det hemmelighedsfulde Sted; men jo meer han nærmede sig det, jo langsommere blev uvilkaarlig hans Gang. Gamle, længst forglemte Sagn faldt ham ind, og de Begivenheder i hans Liv, der med en forbigaaende Gru havde berørt ham, traadte atter levende frem i hans Erindring. Dertil hørte en Henrettelse, han for tyve Aar siden havde maattet overvære for at oplæse Dødsdommen paa Retterstedet for en Barnemorderske.

Hin ulykkelige Kvindes Forbrydelse havde været ledsaget af saadanne Omstændigheder, at han som Underretsdommer ikke havde kunnet anbefale nogen Formildelse i den strenge Dødsdom. Han havde personlig kjendt Forbrydersken for længere Tid siden, da hun tjente i hans Faders Hus. Hun havde den Gang været kjøn og særdeles livlig; han havde ofte spøgt med hende og en Gang i ungdommelig Overgivenhed kysset hende, vel ikke uden et Slags vaagnende Attraa i det syttenaarige Ynglingsblod — men dog uden nogen Tanke om at efterstræbe hendes Uskyldighed. Kort efter havde han forladt sin Faders Hus for at drage til Universitetet. Siden hørte han hjemme fra, at den smukke Dorthe, som hin Pige kaldtes, var bleven tungsindig og forsømmelig, hvorfor hun havde mistet sin Tjeneste. Hun var ogsaa mistænkt for at staae i slette Forhold til Karlene. Først otte Aar senere blev hun anklaget og dømt for en hel Række af Fødsler i Dølgsmaal og overbevist om flere bestemte Børnedrab.

Det var Kyngs første Embedsforretning af den Natur, som Underretsdommer og Byfoged, at undersøge Sagen og siden i hendes sidste Øieblik at

oplæse Lovens Ord for hende, som han først selv havde maattet anføre dem i den Dom, der af den øverste Domstol var stadfæstet. I mange Aar havde han ikke kunnet glemme det Blik, hvormed den ulykkelige Forbryderske havde seet paa ham paa Retterstedet, og hvori han syntes at spore et Glimt af den Ild, hvormed hun havde modtaget hint overgivne Kys som den smukke, ulastelige Pige.

Hver Gang han siden var kommen forbi Galgebakken ved Mølleskoven hvor hin Henrettelse havde fundet Sted, havde han ikke kunnet tilbageholde en lønlig Gysen. Han havde gjerne reist mange Miles Omvei for at undgaae Synet af dette Sted; men denne Følelse var ham en hemmelig Feighed, som han foragtede. Ogsaa nu følte han sig fornedret for sig selv ved den Gru, han havde delt med sin Hest. Med krænket Stolthed fremskyndede han sin sagtnede Gang og stod endelig paa det Sted, hvor Hesten begge Gange var sprungen til Side. Det var ved en Aabning i Skoven, hvorigjennem Maanen paa denne Tid af Natten belyste Toppen af Galgebakken. Der var en dyb Grøft paa den modsatte Side af Hulveien, og herfra syntes ham hine dybe, stærke Suk at være komne.

Han vendte sig bort fra Synet af det altfor bekjendte Rettersted og saae ned i Grøften — da blinkede der et Par vilde Øine ham i Møde i Maanelyset, og en høi Kvindeskikkelse med graa, flyvende Haar om et gruelig udtæret Ansigt reiste sig i den tørre Grøft.

„Skal jeg nu ogsaa til Retterstedet og høre min Dom?“ — spurgte hun — „kan du ikke nøies med hendes Hoved? — skal mit nu ogsaa springe?“

„Hvem er du?“ — spurgte Byfogden — „hvad ligger du her for om Natten og gjør Heste gale med din Sukken og Stønnen?“

„Maa vi nu ikke engang sukke meer?“ — mumlede Konen og steg helt op af Grøften med vilde, trodsige Miner — „skal nu Moderen ogsaa henrettes, naar hun sukker for sit Barns Sjæl?“

„Var du hendes Moder?“ — spurgte Kyng og blegnede — „var du den ulykkelige Dorthes Moder?“

„Ja, Hr. Junker! — og, se kun paa mig! er jeg ikke hende op ad Dage? Seer Han ikke hendes lystige Øine? Seer han ikke den samme kjønne Mund, som Han kyssede Djævelen ind i, da Han var ung? skal jeg nu ogsaa derop paa Galgebakken og høre Ham læse Loven og Dommen op for mig? — Kom, min Skat! kom da! — lad os dandse sammen derop! — Vi er nok lige gode til sidst! — Han slipper nok heller ikke bedre fra det, naar Satan kommer og læser op, hvad Han har syndet!“ —

„Arme Menneske! kom til sig selv!“ — sagde Kyng og veg uvilkaarlig tilbage for den forfærdelige Kvindes udbredte Arme. — „Hvad kan Hun bebreide mig? — hvad kunde jeg for“ —

„Ei, ei! dydige Hr. Junker! vil Han fare til Himmels, naar mit Barn farer til Helvede?“ — skreg Kvinden med hvinende Røst. — „Hvem var Skyld i alle hendes Synder? over hvis Hoved kommer de smaa Børns Blod? Hvem tændte Helvedbranden i det unge Blod? Hvem forraadte hendes Sjæl og gav hende Djævelen i Vold med Judaskysset? Jeg veed nok, hvem det var! Det var ham paa den høie Hest — det var ham i

den røde Kjole — ham, som Alle tage Hatten af for — det var ham, den rige Mand, som kan spænde for den nye Kasse til sit Barn og ride til Brylles paa den høie Hest, naar mit Barn ligger i Rakkerkulen. — Jeg kjender ham nok, Hr. Kyng! — velbaarne Justitsraad! skulde jeg sagt — hans Navn var, saamænd, hendes sidste Ord i Fangehullet den Dag, de agede hende til Galgebakken. — Kyng! Kyng! lille Henrik Kyng! sukkede hun, skal du nu dømme den smukke Dorthe fra Livet?" —

„Følg med til et Hus!" — sagde Kyng. — „Hun er syg, arme Kone! — jeg skal sørge for hende! men kom aldrig meer til dette Sted! og sig aldrig et Ord til noget Menneske af, hvad Hun der snakker!"

„Ja saa! ja saa! dydige Hr. Junker! faaer Piben nu den Lyd?" — raabte Kvinden med bitter Haan og sprang op paa Skrænten under Galgebakken — „Nei, Tak! jeg er frisk nok! — Jeg trænger ikke til hans Hjælp. — Se Han til, Han kan hjælpe sig selv, naar hans Time kommer, og den store Dom skal læses op for Ham!" — Dermed steg hun op ad den maanebelyste Galgebakke.

Kyng saae med Forfærdelse efter hende. Hun stod paa samme Sted, hvor hendes Datter for tyve Aar siden var halshugget. Han gik taus og mørk tilbage til sin Hest, der fnyste ham urolig i Møde. Han svang sig i Sadlen og lod den nu løbe saa rask, den vilde, gjennem Skoven.

Denne Begivenhed havde gjort et stærkt Indtryk paa den strenge, alvorlige Mand. Hidtil havde han betragtet sit Levnet som ulasteligt, men kun fundet det temmelig tomt og indholdsløst; nu havde han hørt sig anklaget som en dæmonisk Forfører og første Bevæger til de groveste Forbrydelser. Han havde vel mærket, at hans ulykkelige, lidenskabelige Anklagerinde var halv vanvittig; men der var dog en tænkelig Slutningsfølge i hendes Vanvidstale. Han vilde ansee det for et sygeligt Skrupleri, hvis han nu virkelig vilde tilregne sig al den Slethed og alle de Misgjerninger, han ufrivillig kunde have bragt til Udbrud ved en næsten ligegyldig og temmelig uskyldig Tilnærmelse. Hint Øiebliks ungdommelige Hylding af en vakker Piges Friskhed og Ynde forekom ham nu som en lunefuld bortfaret Foraarsluftning, der havde løsnet en Lavine til Fordærvelse for Menneske-Liv og -Lyksalighed.

„Hm!" — sagde han ved sig selv, da han henad Morgenstunden vilde begive sig til Hvile i sit enlige Hjem — „paa den Maade kunde jo hvert Fodtrin, hvert Aandedræt gjøre os til Misdædere." Han kunde dog intet Øie lukke. Det var ham bestandig, som den afsindige Anklagerinde forfulgte ham. Ganske ren kunde han ikke erkjende sig; han kunde ikke tilbagetrænge den smertelige Følelse af en uberegnelig Andel i hin Sjæls Elendighed — og gjennem de uendelige Forgreninger af Roden til alt det Onde, kom han saaledes til selv at fornemme Bjergevægten af den hele uhyre Syndebyrde; men han bortskød Tanken derom som afsindig og sønderknusende. Han følte sig dog rystet i sin kolde Sikkerhed — hans moralske Stolthed var ydmyget.

Han vilde strax lade hin ulykkelige Moder opsøge. Han vilde lade hende som Sindssvag, med al den Frihed, hun kunde fordre, bringe til et fjernt Sted, hvor Intet erindrede hende om hendes Ulykke, og der drage

rundelig Omsorg for hendes Underhold og Pleie. At denne Beslutning ikke alene udsprang af ren Menneskekjærlighed, men ligesaa meget af Omhu for hans eget gode Navn og Rygte, som hendes forvirrede Tale kunde kaste en Skygge af Miskjendelse paa — det var han sig ogsaa bevidst. — „Jammerlighed! Jammerlighed med vor Dyd og Menneskekjærlighed!“ — udbrød han. Selv hans bedste Handlinger, maatte han nu tilstaae for sig selv — vare sjelden frie for hin store, almindelige Skrøbeligheds Smitte.

Da han, Dagen efter hint natlige Optrin ved Galgebakken, vilde udføre sit Forsæt og opsøge hin ulykkelige Moder, blev der meldt ham, at der var fundet en fattig Kvindes Lig i en Lergrav tæt ved Mølleskovhøien. Han reiste strax derhen med Lægen for at optage den lovbefalede Synsforretning. — Det var hende — det var, efter Fleres Vidnesbyrd, Moderen til den for tyve Aar siden henrettede Barnemorderske. Han lod Liget i Stilhed begrave i christen Jord, uagtet det var sandsynligt, at hun selv havde skilt sig ved Livet; men hendes Sindstilstand var bekjendt, og Selvmordet blev betragtet som utilregneligt.

Ogsaa dette Tilfælde gjorde et dybt Indtryk paa Kyngs Sind og knyttede sig som et nyt Ulykke-Led til den Tankekjæde, han grublede over. Han fordybede sig nu ofte i mørke og grublende Selvbetragtninger.

Den strenge Forstandsmand havde ogsaa gjort en Opdagelse i sit eget Indre, som forundrede ham. Den Svaghed, han troede sig allersikkrest for, var, hvad han hidtil havde kaldt Overtro. Ogsaa i denne Henseende følte han sig ydmyget. Han havde fornummet Gru for en fremmed, ubegribelig Natur, hvis Tilværelse og Mulighed hans Forstand forkastede. Han havde ladet sig henrive af Forestillingen om hin henrettede Piges Tilstand efter Døden og hendes Væsens mulige Forbindelse med den Verden, hun voldsom var udstyrtet fra. Hin Gru var vel fremkaldt ved en Skuffelse; men om ogsaa Det, der havde ængstet ham, ikke var til — hin Ængstelses Virkelighed forudsatte dog, at han hemmelig antog Muligheden af, hvad hans Bevidshed negtede. Han antog til sin Trøst, at Dette i Grunden var Tilfældet med alle Mennesker, men laa kun saa dybt i vor Natur, at vi ikke selv saae det. Han overførte Dette paa sin religiøse Bevidsthed og sit aandelige Forhold til Mysteriet, og han følte nu ofte Trang og Lyst til at høre andre Menneskers Domme om disse Tilværelsens Hemmeligheder, som han før med en vis Sky havde bortvist enhver Tanke om. Han tænkte paa den gamle Provst og sin Svigersøn. Hvad der for ham selv — i det Ubegribeliges Tanke-Afgrunde kun var ydmygende og forvirrende, syntes netop for dem at have udviklet sig til Frihed og Klarhed. Hver Gang han kunde faa et Par Dage tilovers fra sine Embedsforretninger, red han nu til Lundeby Præstegaard; men han red helst om Dagen eller valgte den noget længere Vei, hvorved han ikke kom gjennem Mølleskoven og forbi Galgebakken. At Dette alene skete for den bedre Veis og for hans Ridehests Skyld, som to Gange paa hin Skovvei havde faaet Nykker om Natten, var Noget, han gjerne gav til Forklaring for Andre og vilde overtale sig selv til at tro.

FEMTE KAPITEL

Medens Antons faderlige Formynder saaledes delte sit enlige Liv mellem sine Forretninger i Kjøbstaden og det ham stedse fortroligere og kjærere Ophold hos de gammeldags Præstefolk, hos sin Datter og lille Lise, modtog Anton det første betydende Indtryk af Hovedstadslivet.

Den Omgangskreds, hvori han strax kom til at bevæge sig, hørte vistnok ikke til de høiere og fintdannede. Han boede med Hr. Skade paa et Kvistværelse i et lille, fattigt Hus i Regnegade, der tilhørte Madam Madsens Svoger, en lidet søgt Skomager.

Det gamle Bindingsværkshus var et Arvegods, der havde overlevet Stadens store Ildebrand og Bombardement 1807. Familien levede mest af at udleie, tildels i Maanedsvis, de to over Kjælderen fremhængende Stokværk. Selv boede de i Kjælderen. Alt var smaat og yderst tarveligt i dette Hus; men der taaltes intet Uskikkeligt.

Anton spiste om Middagen med sin snurrige Ven, Skade, og hans Forlovede hos den skikkelige Familie i Kjælderen. Nogle Morgen- og Aftentimer tilbragte han med Hr. Skade alene paa Kvistkamret. Største Delen af Dagen gik han om og modtog Undervisning i Musik, Sprog og almindelig dannende Videnskaber. De Lærere, han efter Adresseavisen havde opsøgt, hørte vel ikke til de fortrinligste; men han benyttede ivrig enhver Anvisning til selv at tilegne sig de Kundskaber, han fik Nys om. Den fornødne Understøttelse sendtes ham regelmæssig hver Maaned fra hans Formynder.

Kun paa Antons indstændige Begjering havde Kyng givet sit Samtykke til hans nærværende huslige Indretning, der ikke syntes ham ret passende til hans Uddannelse efter Møller-Testamentets Bestemmelser.

Formynderen havde ogsaa paalagt ham kun at forblive hos Hr. Skade og Madam Madsens Familie, til han fandt et mere passende Opholdssted.

Anton var ikke den eneste Studerende i Huset. Der boede et Par virkelige Studenter paa anden Sal. Madam Madsen studerede ogsaa ivrig til sin Jordemoder-Examen. Hun tilbragte største Delen af Dagen paa Fødselsstiftelsen og dens Forelæsningsstuer. Med de Forkundskaber, hun havde medbragt, haabede hun snart at blive færdig og da strax at kunne begynde en lille Praxis i Hovedstaden. Herpaa grundede Hr. Skade ogsaa store Planer, hvorved han tillige troede at kunne hjælpe Anton frem i Verden.

Han havde ført sin unge Ven om allevegne, hvor der var Noget at see eller høre, der ikke var for kostbart. De smaa Forlystelsessteder, hvor der var Musik og Dands, holdt han mest af selv; men paa ingen af dem havde Anton endnu været med ham.

En Aften i November gik de hjem fra en Hundekomedie paa Vesterbro, som var den høieste Konstnydelse, Anton endnu havde glædet sig ved. Hr. Skade var ganske rørt derover og holdt paa Hjemveien en Tale for ham om Humaniteten, som det var saa glædeligt at see udbredt selv til

de Umælende. — Han priste, som sædvanlig, Musiken og Dandsen som de virksomste Midler til at fremkalde Liv og uskyldig Glæde omkring sig. Hver Gang de i de smaa Gader kom forbi et Hus, hvor der var Musik og Dands, blev han staaende og priste de Virtuosers Lykke, der hver Dag og Nat saa virksomt kunde „fremme Brødres og Søstres Vel.“

„Seer du, lille Ven!“ — sagde han til sin unge Stuekammerat, da de siden sade sammen paa Kvistkamret og drak et Glas Øl — „jeg bliver her i Staden! Jeg opgiver Stadsmusikanteriet i den lille Kjøbstad. Her er honnette Steder nok, hvor man hver Aften behøver en Fiol til at faa Livet i Gang. Jeg gifter mig i næste Maaned her paa min Fiol og Madam Madsens Konst. I næste Uge gaaer hun op til Examen.

„Det var jo prægtigt, Hr. Skade!“ — svarede Anton. — „Men saa maa jeg vel flytte herfra? for saa skal Madam Madsen vel herop paa Kvisten til Dem“ —

„Madam Skade hedder hun saa, lille Ven! det forstaaer sig! men derfor behøver du ikke at flytte. Hvor der er Hjerterum, er der altid Rum. Hvor der er Plads til To, er der ogsaa til Tre — og saa videre. Vi dele Værelset med et Skjærmbræt. Jeg har allerede kjøbt et gammelt, der er nok saa godt som nyt — det kommer i Morgen.“

„Men gaaer det ogsaa an, Hr. Skade? bliver det dog ikke altfor knapt for Dem og Madamen? Jeg behøver rigtignok kun det Hjørne med min Feltseng og den ene Stol; men er Skjærmbrættet ogsaa stort nok?“

„Det kommer vi nok ud af, lille Ven! hvor det skorter, hænger min Kone saa et Par Skjørter op paa en Snor. Sande Konstnere maa kunne indskrænke deres jordiske Fornødenheder og være lykkelige i smaa Forhold. Tænk! hvilket Konstnerliv vi saa skal leve her — vi Tre — baade du og jeg og min mageløse Kone! Liv, Liv er det, seer du, det gjælder om i Livet — og Liv skaffe vi Alle til Veie — hun for de lykkelig forløste Mødre og deres velsignede Smaa — og vi haabe for Mænd og Kvinder, baade for Store og Smaa — baade naar vi øve os her, og naar du, som jeg tænker, følger med mig en Gang imellem om Aftenen og blæser Fløiten til min Fiol for de kjære, lykkelige Medmennesker, som kan og vil dandse.“

„Men saa bliver jeg jo kun almindelig Spillemand og kommer kun til at spille Valse og altid Et og det Samme“ — sagde Anton med noget nedslagen Mine.

„Er du allerede bleven saa fornem paa det, lille Ven? er Hovmodsdjævelen faret i dig, fordi du lærer Generalbas?“

„Gud bevare's, Hr. Skade!“

„Er jeg da en almindelig Spillemand?“

„Gud bevare's, Hr. Skade! det mente jeg ikke“ —

„Jeg har i tredive Aar jo spillet baade paa Skoleballerne og Fugleskydningsballet og paa Kongens Fødselsdag — og altid mine gamle Favoritdandse“ —

„Men, kjæreste Hr. Skade! jeg skulde jo lære at spille i store Concerter og selv maaske sætte Noget sammen en Gang“ —

„Det kan man ogsaa, lille Ven! fordi man udbreder Konsten i Livet

og glæder sine Medmennesker ved at sætte Liv i dem. Jeg har ogsaa spillet i Concerter med reisende Virtuoser, og jeg havde taget Luven fra dem Alle, havde de uvidende Mennesker i vor lille By, der ikke kjende en Node og ikke veed, hvad Obligaturen er — havde de ikke leet og skreget og forstyrret mig og raabt paa, at jeg skulde holde op. — Og seer du!“ — vedblev han ivrig — „hvad jeg, selv uden Generalbas, kan sætte sammen, det hører du jo næsten hver Aften, lille Ven! Det er, hvad du ogsaa har Anlæg til — det er det sande, naturlige Geni — dertil behøver man ikke Generalbas; men det skal man beholde for sig selv — naar man kan, lille Ven! det forstaaer sig — det har ikke Alle Forstand paa, og det kan man faae Prygl for, naar Barbarer eller andre Mestere høre det — saadan, veed du, gik det mig selv med min Mester — for jaloux — jaloux er de Alle. — Seer du nu, lille Ven! — hvad jeg egentlig vilde sige“ — vedblev den ivrige lille Mand og klappede Anton beskyttende paa Skulderen — „man maa krybe, før man kan gaae. Inden du kan spille i Concerter, som jeg har gjort, eller sætte Noget sammen som jeg, for din egen Fornøielse, maa du, som jeg bestandig gjør, kunne glæde og forbedre dine Medmennesker ved at sætte Liv i deres Sjæle og stive Lemmer! det er den sande Konstners moralske Kald!“ — tilføiede han med Værdighed og satte et yderst imponerende Ansigt op — „og det skal Ingen agte sig for fornem til, allermindst en Begynder.“

„Ja, dersom det endelig er saa nødvendigt, kan jeg jo gjerne forsøge det en Gang!“ — svarede Anton eftergivende — „men hvad skulde jeg saa spille?“

„Ih! hvad Andet end mine tre Favoritdandse! — dem kjender du jo nok — hør!“ — han greb nu sin Fiolin — „dem alene maa en Virtuos kunne leve af! med dem kunde man reise Verden rundt og faae alle Folk til at dandse og til at blive bedre, lykkelige Mennesker — hør! hør!“ — Han spillede nu med sine allergrueligste Grimacer.

Anton maatte tage sin Fløite og spille med. Hr. Skade dandsede, medens han strøg Fiolinen og var som besat af Henrykkelse.

„Kunde det nu ikke være nok til Prøve, Hr. Skade!“ — sagde endelig Anton og tog forpustet sin Fløite fra Munden — „saa overvættes kjønne synes mig dog heller ikke, de gamle Stykker er“ —

„De falder i Øret, lille Ven! de flyver i Benene — de springer i Hjertet — de gjør Folket glad og lykkeligt og derved ogsaa bedre!“ Han strøg nu Qvinten med hvinende Toner og spillede til sidst neden for Fiolinstolen, medens Fingrene naaede den. — „Hvad kan Mennesket forlange meer?“ — vedblev han. — „Siden jeg selv er bleven glad og lykkelig og et bedre Menneske, maa jeg altid i Obligaturen.“

Det bankede nu paa Kvistkammerdøren, og Madam Madsens Stemme hørtes udenfor. „Studenterne her neden under har klaget igjen, lille Skade!“ — sagde hun — „den Ene af dem var besvimet. De kan ikke udholde den Musik, sige de, og vil flytte i Morgen, hvis du bliver ved med de Stykker i Obligaturen.“

„De urimelige Mennesker! har de da heller ingen Sands for Konsten?“

— udbrød Hr. Skade fortrædelig og kastede Fiolen paa sin Seng. „Kom dog ind, søde Lene!“ — vedblev han i en mild Tone — „Vi ere begge To paaklædte, og her er meget anstændigt.“

„Men det er næsten Sengetid!“ — indvendte Madam Madsen og traadte lidt betænkelig ind paa Tærskelen til Kvistkammerdøren, som Anton havde aabnet for hende. „Jeg vil foreslaae dig Noget, min Skade!“ — vedblev hun og klappede ham paa den ildrøde Kind, uden dog helt at overskride Dørtærskelen. „Den megen Dandse-Musik, især om Aftenen, hidser Blodet baade paa dig selv og din Næste. Var det ikke bedre, jeg hver Aften læste for dig og vor unge Ven, nede hos os Andre, Noget, som baade var nyttigt og fornøieligt“ —

„Dog ingen af dine Jordemoderbøger, Kjære!“

„Nei vist ikke!“

„Eller den om Syltning — eller den om forfaldne Menneskers Forbedring ved en fornuftig“ —

„Nei, Noget, der kun er fornøieligt, mener jeg, men dog ganske rørende og opbyggeligt. Jeg har just faaet en deilig Nummerbog — det er rigtignok en Røverhistorie; men“ —

„Men er den ikke sørgelig, søde Lene? Du veed, jeg har et ømt Hjerte; jeg kan aldrig taale at høre mine Medmennesker lide! — døe de? — eller blive de henrettede?“

„Nei, det bliver Altsammen godt til sidst — de faae hverandre, og Røveren bliver et ædelt Menneske“ —

„Ja, saa er det godt! — Lad os saa faae Noget af den paa Søndag Aften! men et lille Glas Punsch maa der til! ikke sandt? — saa glider det saa dejligt — og saa er Ugen jo ude — denne mener jeg“ —

„Ja, naar du vil nøies med tre Glas, min Skade! Meer kan du ikke taale, og din Næse bliver saa forfærdelig rød til Bryllupsdagen — men Historien maa du høre paa! Nu god Nat, min Ven! god Nat, lille Knudsen!“ Dermed skyndte hun sig igjen ned ad Trapperne.

„Mageløst Menneske, den Kone!“ — udbrød Hr. Skade — „tre Glas om Ugen har hun sat mig paa, for min Moralitets og min Næses Skyld; men naar hun maa læse Røverhistorien for mig, faaer jeg dem alle tre paa een Aften! Hurra!“ — Han gjorde et Glædeshop. — „Kan du en Gang blive saa lykkelig gift, lille Ven! som jeg nu agter at blive det i næste Maaned — saa“ —

Anton skyndte sig nu i Seng og var saa fordybet i sine egne Tanker, at han ikke længer gav Agt paa sin snaksomme Stuekammerats Tale. Hvad Hr. Skade havde sagt om Dandsemusikens store Betydning maatte dog nok have sat hans Fantasi i Bevægelse; thi han drømte om en umaadelig stor Dandsesal, hvori Søilerne vare Bjerge og Loftet den høie Stjernehimmel, og hvor han sad paa et høit Fjeld ved Hr. Skades Side og blæste paa Fløite, medens hele Verden dandsede omkring ham. — Han saae alle de Skikkelser, han havde mødt fra sin Barndom, fra Eventyr-Marie til Mikkel Kvæler og den store Postmester, med flagrende Slaabrok og Brillerne paa Panden. Langt borte stod Frøken Mine og

tilnikkede ham Bifald, og ved hendes Side stod lille Lise og klappede i Hænderne.

SJETTE KAPITEL

Næste Aften stod Anton blandt otte andre Spillemænd paa et Stillads i en stor, men smudsig og slet oplyst Dandsesal og blæste Fløiten. Ved hans Side stod hans Ven, Hr. Skade, der ivrig strøg sin Fiolin og morede de Dandsende med sit flammende Ansigt og sit forunderlige Minespil.

Bal-Damerne vare, trods Novemberkulden og den stærke Trækvind i Salen, yderst let klædte, med korte og meget nedringede Kjoler af stift udstaaende Musselin, der dannede ligesom en Slags Solskjærm om dem. Nogle vare synligt sminkede, Andre havde naturligt glødende Kinder og bleve ofte opvartede med Punsch af deres Cavallerer. De Fleste lo høit under Dandsen, og der var gjerne noget Vildt og lidet Sømmeligt i deres Blik og Bevægelser. Paa Nogle af dem saae man tydeligt, at de vare udpyntede Tjenestepiger. Disse havde imidlertid et mindre anstødeligt Væsen og bare sømmeligere Dragter end de, der straalede i de mest glimrende Baldragter. Anton saae dog Alt i det reneste Lys og beundrede al den Pragt og Skjønhed; men hvad der forundrede ham var, at de fleste Bal-Cavallerer dandsede med smudsige Støvler, ligesom de vare indkomne fra Gaden, nogle endog med Vinterfrakker og næsten Alle med deres Hatte paa. Det var ham ogsaa besynderligt, at saavel Herrer som Damer kom og gik af og til, og at Selskabet saaledes bestandig forandredes.

Blandt de nye, jævnligt tilstrømmende Gjæster blev Antons Opmærksomhed især fængslet ved Indtrædelsen af en høi, ung Mand, der omtrent kunde være en tredive Aar, men havde en Alvor og Værdighed i Aasyn og Adfærd, som en Præst. Han bar hvidt Halsbind, og hans sorte Frakke var knappet helt op til Halsen. Han ledsagedes af to ganske unge Herrer paa en sexten—sytten Aar, i fin, moderne Spadseredragt; den Ene var let og spinkel, den Anden temmelig firskaaren og med et paafaldende stort Ansigt. De unge Herrer kom ind med høirøstet Latter og Spøg, men standsede ved Indgangen for at faae en gammel Herre i en stor, blaa Kappe ind med dem. De kaldte ham Professor, og han tyssede paa dem, medens han, med pudserlig Efterligning af et uartigt Barn, vredsede og oftere gjentog: „Lad mig være! I Bengler! lad mig være!“

Anton, som stod yderst paa Stilladset, tæt ved Døren, kunde tydeligt høre, hvad der taltes temmelig høit imellem dem, men for det øvrige Selskab overdøvedes af Musiken.

„Nu, lad gaae da! I Lapse! Blæse med min tresindstyveaars-Jomfruelighed!“ — sagde endelig Manden i den blaa Kappe rask, med en Efterligning af Tjenestepigernes Væsen og Tone, og fulgte dem helt ind — „her er jo ganske pent! — En prægtig Skole for dine Hvalpe, Pædagog!“ — sagde han temmelig høit til den præstelige Mand, der med mørk Alvor indførte de unge, lattermilde Mennesker i Salen.

„Jo afskyeligere disse Kloaker tage sig ud, jo bedre svare de til min Hensigt?“ — svarede den tilsyneladende Hovmester. — „Her er næsten alt for anstændigt!“

De unge Herrer havde med nysgjerrige Øine seet sig om og allerede løbet hele Salen igjennem. De kom med en noget dæmpet Latter tilbage til Indgangen, hvor begge deres Ledsagere syntes at ville blive.

„Men se dog, Professor!“ — sagde den Spinkle og fniste — „se paa ham med Fiolen og det kalkunske Fjæs! han er kostelig! Det er en Karl for Dem! Saadan en Nøddeknækker maa De sende os til Jul med et rigtig løierligt Lirumlarum!“

Den firskaarne, unge Herre aabnede Munden, men lod den staae halvt aaben, med en vigtig, grundende Mine.

„Hold dig selv! jeg mener hold Flab, Greve! din ældre Broder, Stamherren, vil tale!“ — sagde den gamle Professor med et ironisk Smil — „han har vist en tyk Kjældermand i Munden! — den staaer paa Klem!“

„Hvad er det, Professor?“ — spurgte nu Stamherren med en triumferende Mine og lagde sin Haand paa hans Arm.

„Det er min venstre Arm!“ — svarede Professoren alvorlig.

„Nei, bi! nu kommer det: — Mit Første er lystigt — mit Andet — ja, det er nu det Samme! — Det kan være godt nok! — men mit Hele er Jux!“

„Ah! en Charade, Stamherre! Dersom det ikke er dig selv — saa skal det vel være en Dandsebod?“

„Han kan gjette Alting — det er kjedeligt!“ — sagde Stamherren og vendte sig om for dog nøiere at betragte Bal-Damerne.

„Nu har De vel snart seet nok paa denne Herlighed, mine unge Herrer?“ — spurgte Hovmesteren. — „Det hører, som sagt, til Livets Skyggesider, som et ungt Menneske af Opdragelse kun een Gang i sit Liv skal have seet for aldrig at“ — —

„Af Veien, Lapse!“ — raabte nu en raa Stemme, og en plump Dandser, med store Vandstøvler, valsede med sin udmaiede Dame saa stærkt ind paa dem, at Stamherren tabte sin Hat, og hans yngre Broder kom til at sidde paa Gulvet.

„Lad os gaae, Hr. Sundby!“ — sagde Stamherren — „for slaaes med dem maa vi jo ikke!“

„Her gaaer det groft og schofelt til!“ — sagde den unge Greve, og de vare nu alle Tre hastig ude af Døren; men den gamle Professor var bleven tilbage. Han havde hverken bemærket deres Bortgang eller det lille, ubehagelige Optrin, der saa pludselig havde bortfjernet dem. Hans Opmærksomhed var alene henvendt paa Anton, hvis rene, bløde Fløitespil han med Bifald havde lyttet til, og hvis aabne, næsten barnlige Ansigt i høi Grad tiltalte ham.

„Spiller du her hver Aften, min unge Ven?“ — spurgte han, medens Anton nu havde taget Fløiten fra Munden og havde Pustetid.

„Det er første Gang“ — svarede Anton. — „Det er aldeles nødvendigt, siger Hr. Skade. Saaledes maa man begynde, naar man vil frem i Konsten. Det er Liv, det gjælder om i Livet, siger han, og ved Konsten skal Men-

neskeslægten forædles. Det var jo ogsaa rart, kunde man gjøre Noget til at faae sine Medmennesker lykkeligere og bedre“ —

Den gamle Professor gjorde store Øine, og der spillede et underligt vemodigt Smil i hans noget slappe, blege Ansigt. „Hvem er den Hr. Skade, hvis konstneriske og filantropiske Anskuelser du saa smukt har tilegnet dig?“ — spurgte han.

„Se! der staaer han og spiller første Fiolin!“ — svarede Anton. — „Han seer ikke videre kjøn ud, og han har en slem Vane med sit Ansigt, naar han spiller; han griber ogsaa tidt feil i sin Ivrighed — og hør! nu stryger han vist neden for Stolen; men han er et stort Geni og et meget rart Menneske.“

„Ja saa! — Han er altsaa din Veileder i Konst og Humanitet! du er rigtignok lykkelig! Fra hvilket Uskyldighedens Paradis er du kommen hid, min unge Ven? og hvad hedder du?“

Anton nævnede ham sit Fødested og sit Navn. Paa nogle flere Spørgsmaal gav han den gamle Herre en ganske kort, men inderlig naiv Beretning om alt det Mærkelige, han hidtil havde oplevet, fra hans Confirmationsdag til denne Aften. Det Eneste, han fordulgte, var hans dødelige Forelskelse i Frøken Mine, som han nu dog ogsaa troede nogenlunde at have forvundet. Men hvad han først og sidst fremhævede, var hans inderlige Lyst til at blive en rigtig Fløitespiller og „Tonemager“ og at kunne gjøre alle Mennesker glade og gode med sin Fløite.

Under Antons Fortælling spillede det samme halvvemodige, halvlunefulde Smil i den blege Mands Ansigt. „Jeg forstaaer mig ogsaa lidt paa Konsten“ — sagde han — „og Verden kjender jeg meer til end du. Se, du kommer bort herfra saasnart som muligt! og kom aldrig meer paa saadanne Steder! — her kan hverken du eller jeg forbedre Menneskeslægten. — Kom til mig i Morgen Formiddag! — her staaer mit Navn, og hvor jeg boer! Jeg kan maaskee være dig til Gavn i Et og Andet!“ — Med disse Ord klappede han Anton paa Skulderen og rakte ham sit Kort. Han vilde nu skynde sig ud af den uhyggelige Balsal, men vendte sig endnu en Gang om mod Anton og sagde med en Røst, saa alvorlig og ligesom hemmelighedsfuld, at det gjennemsittrede det unge Menneske: „Giv dig ikke af med disse Fruentimmer! — Det er Vampyrer!“

Dette Ord, som Anton aldrig før havde hørt, var blevet betonet med et saadant Udtryk, at Anton bævede tilbage derfor og ikke vidste selv, hvilken Forestilling om noget Uhyre og Forfærdeligt der foresvævede ham.

Den gamle Herre var gaaet. Anton havde forvaret hans Adressekort og var gaaet hen til Hr. Skade, der netop nu hvilede sig lidt, medens han indtog nogle Forfriskninger.

„Sig mig, kjære Hr. Skade!“ — begyndte Anton, men kunde ikke komme til Orde for Hr. Skades Begeistring over sin Favoritdands, som nu skulde begynde. Skade drak selv nogle Glas Punsch, og Anton maatte klinke med ham. Han var spændt og tørstig; han drak ogsaa en Del Punsch. Nu begyndte Musiken. Han løb til sin Plads og greb atter sin Fløite. Men nu blev han opmærksom paa et Optrin i Salen, der ganske bragte ham til at glemme sit Fløitespil. En af de allersmukkeste og mest

pyntede Damer, som han flere Gange havde lagt Mærke til, og som ofte havde tilsendt ham et ømt, brændende Blik, laa ligesom afmægtig paa Gulvet med Ryggen mod en Stol i en voldsom Dandsers Arme, som ruskede plumpt i hende for at bringe hende paa Benene.

„Ud med hende!“ — raabte en høi, tyk Mand, med et lasket, afskyeligt Ansigt, der stod midt i Salen — „saadanne Optøier taaler jeg ikke i mit Hus. Her kommer kun honnette og pene Folk — Ud med hende! den fordrukne Tøite!“

„Sludder, Vert!“ — raabte hendes Dandser — „hun feiler Ingenting. Se til, Han pakker sig! eller jeg smider Ham selv paa Døren!“ —

„Hvad!“ — brølte den tykke Vert — „vil Nogen kaste mig paa Døren i mit eget Hus?“

Der blev nu en forfærdelig Larm. Dandsen hørte op. Nogle toge Vertens, Andre Dandserens Parti, og snart var der et frygteligt Slagsmaal. Damerne skreg og toge Flugten. Den besvimede Dame var kommen op, hun flygtede ogsaa forskrækket og ravede mod Døren. Ingen bekymrede sig meer om hende. Men Anton sprang nu ned af sit Stillads og ilede hende til Hjælp. Hun klyngede sig til hans Arm. „Red mig! red mig, deilige, unge Menneske!“ — sagde hun — og han fulgte hende bort fra den kvalme, larmende Kampplads.

Anton var noget ør i Hovedet af den hede Punsch. Han var saa fortumlet over alt Dette, at han ikke selv ret vidste, hvor han var, før han befandt sig paa Gaden med sin befriede Dame under Armen.

„Det var da forskrækkeligt!“ — sagde han. — „Er det nu bedre med Dem, Jomfru? Det var vist ikke Allesammen rare Mennesker — og Glæden havde endnu ikke gjort dem lykkelige og gode“ —

„Sliddersladder, min Snut!“ — sagde Damen. — „Du var rigtignok det eneste pene Mandfolk blandt alle de Svinepelse“ —

Medens Anton høilig undrede sig over hendes raa, lallende Stemme og plumpe Udtryk, faldt den gamle Herres forunderlige Advarsel ham ind og forfærdede ham. „Ak! sig mig, Jomfru!“ — spurgte han — „De er dog vel ikke en — Vampyr?“

„Hvad er det for Sludder, min Snut? — vil du være grov eller vittig? Fanden skal være din Vampyr! Det er sagtens noget Rart det!“

I det Samme skraaede der en Herre, med Hatten dybt ned i Øinene, over til dem fra det modsatte Fortoug. „Er det dig, Pimpe-Cathrine?“ — sagde han — „hvad er det for en Fløs, du der har kapret? Kom heller med mig?“

„Du er en lækker Knøs!“ — hviskede Antons Dame ham i Øret. — „Jeg kunde have Lyst til at spise dig op!“ Med disse Ord satte hun sine Tænder saa fast mod hans Kind, at det smertede. — „Men nu kan du gaae ad Helvede til!“ — raabte hun og lo.

I det Samme følte Anton sin Arm befriet fra den svære, svinglende Dame, der ret var bleven ham uhyggelig. Hun hilsede ham med et spodsk Knix og tumlede bort med sin ældre Bekjendt.

„Ak!“ — sukkede Anton — „hun var dog nok saadan En — men hvad er da en Vampyr? — hun var vist drukken — og hun var jo dog

en Dame — hun var kjøn — hun var meget kjøn — men det var dog et hæsligt Mæle, hun havde.“

Han betænkte sig nu paa, om han skulde gaae lige hjem eller see at faa Hr. Skade med sig fra Balsalen. Da han kom der forbi, tonede Dandsemusiken der igjen; men ligesom han nærmede sig Døren, stødte han paa en lille Mand, som med forrevne Klæder og stærkt opsvulmet Ansigt ravede frem og nær havde løbet ham omkuld med en Fiolinkasse, han bar under Armen.

„Er det dig, lille Ven?“ — sagde en velbekjendt, men lallende Stemme. — „Er det dig, der trænger til en Ven — en Alderdomsstøtte? — Tag mig under Armen! Ak, ja! paa Livets slibrige Bane kan Mennesket undertiden behøve — ak, ja! behøve fire Ben. — Skam dig ikke, lille Ven! det kan hændes den Bedste“ —

„Svagheds Børn vi Alle Alle ere!“

nynnede han. — „Frisk Mod dog! det hører til! — *Cantatores* — det er nu det Samme! — Geniet, siger jeg, maa aldrig udtørres — og — Verden er s'gu deilig“ —

„Yndig og rig paa Fryd er Jorden!“

sang han nu og gik rask frem, men snublede.

„Kjæreste Hr. Skade!“ — sagde Anton deltagende og holdt ham fast — „har De været med i Slagsmaalet? De seer jo forskrækkelig ud — og De har vist drukket for Meget — De gaaer saa daarligt.“

Hr. Skade satte et ynkeligt Ansigt op.

„Og naar vor Stjerne da nedskrider“

— sang han vemodig —

„Og naar den dybt i Vesten sidder“ —

„Den Punsch var lumsk, lille Ven! — jeg drak kun fire Glas — men saa var det galt — jeg kom for høit i Obligaturen — men jeg fantaserede deiligt — og de Barbarer! de uvidende Mennesker! — Ak, ja! vor Stjerne daler, Bedste!“

„Og naar det sidste Glimt vi see“ —

sang han atter med ynkelig Stemme.

„Men hvem har saaledes tilredet Dem, Hr. Skade?“

„Barbarerne, siger jeg — de uvidende Mennesker — de skreg som Bester — hvad hjalp Konst? — hvad hjalp Begeistring? — jo høiere jeg gik, jo værre blev det — og du, du var jo smidt ud. — Ak, ja! kjære, unge Menneske! find dig deri! — det er Verdens Gang: — ud — ud af Døren skal vi Alle til sidst — og Prygl kan man faae — det kan hændes den Bedste — men“ — tilføiede han og blev staaende med Haanden paa Brystet, medens han tabte Fiolinkassen — „vor Bevidsthed følger os — den moralske mener jeg — og vor Stjerne“ — han saae op mod Himlen,

men tabte nu Ligevægten og faldt. — Han reiste sig med Antons Hjælp og sang:

„Saa skal os da den Tanke fryde,
„Den smiled skjønt, idet den flyede“ —

„Kan du see vor Stjerne, lille Ven! — den er der s'gu endnu! — det er Livet — det er Konsten — det er Dyden — ja Dyden, lille Ven! den har altid været min Kjæledægge“ —

„Svig ei din Ven! vær tro mod din Pige!
Virksom du fremme Brødres Vel!“

sang han nu atter freidig med en Stump af hine moralske Drikkeviser fra hans Ungdom. Han ravede endnu temmelig stærkt, men faldt dog ikke mere. Anton, der havde taget Fiolinkassen, fulgte ham trolig til deres Hjem og hjalp ham op ad Trappen til Kvistkamret.

Saasnart han havde faaet ham til Sengs, satte han sig ved Siden af Sengen. „Kjæreste Hr. Skade!“ — sagde han — „De maa aldrig drikke saa Meget tiere! — Det skal jeg heller aldrig — jeg skal nu strax lade Dem faae Ro og lade Dem sove; men een Ting maa De først sige mig, hvis De veed det! — hvad er Vampyrer?“

„Hu ha! lille Ven, det er fæle Uhyrer“ — lallede Hr. Skade — „kom mig nu ikke med det Ammestuevrøvl, naar jeg skal sove!“

„Men hvad er det?“

„Bah! hvad veed jeg — lille Ven! Det er Blodsugere — det er fordømte, forhexede Mennesker — de suge Hjerteblodet ud af Folk, naar man sover — de grave Lig op om Natten og æder dem. — Ti stille med det forbandede Tøi! Nu sover jeg!“

Nu erindrede Anton et Eventyr fra sin Barndom, hvori saadant et Uhyre havde forfærdet ham. Han tænkte længe derpaa, da han var kommen i Seng. Han var endnu noget hed i Hovedet af Punschen og drømte den halve Nat om Vampyrer.

Det var høit op paa Formiddagen, inden Anton og Hr. Skade havde faaet udsovet. Der var flere Gange banket paa deres Dør, inden Nogen af dem vaagnede og kom i Klæderne. Endelig stode begge helt paaklædte og saae paa hinanden. Hr. Skades Ansigt var næsten ukjendeligt af den Overlast, han havde lidt. Anton saae ogsaa lidt fortumlet ud og led af Hovedpine. Paa hans høire Kind var der et kjendeligt Spor af hans Dames Tænder.

„Skulde Madam Madsen spørge, lille Ven!“ — hviskede Hr. Skade — — Du kan nok vide, det vilde ikke være hende saa rigtigt“ —

„Ja, hvad skal jeg saa sige, Hr. Skade? for lyve vil jeg ikke.“

„Ei! du kan tie, lille Ven! naar der er ældre, fornuftige Folk tilstede! det klæder Ungdommen bedst“ —

Det bankede atter paa Døren.

„Nu er jeg oppe!“ — raabte Hr. Skade i sin mildeste Tone. Han havde indsvøbt sit Ansigt i et stort, rødt Lommetørklæde, saaledes at Øinene kun vare synlige. Han aabnede selv Døren. Det var to Snedkerdrenge med noget nyt Boskab, ledsagede af Madam Madsen.

„Det er de nye Sager, vi har anskaffet. Jeg troede, du havde været længe oppe, min Ven! — men Gud forbarme sig! hvad betyder det?“

„Faaresyge — Faaresyge, søde Lene! det er en slem Plage, saalænge det varer; men naar man pakker Ansigtet godt ind, gaaer det snart over.“

Madam Madsen taug, til Snedkerdrengene vare borte.

„Du har været paa Svir i Nat, min Ven! tilstaa mig det kun!“ — sagde hun nu. — „Du er vel falden og har slaaet dit Ansigt eller har været i Klammeri? — Det er meget slemt; men værre dog er det, at du tager det unge, uskyldige Menneske med dig paa saadanne gale Veie. Han har ikke godt af det Selskab, min Ven! og en Forandring maa her skee“ —

„Ak, ja! Ak, ja!“ — sukkede Hr. Skade.

„Livet herinde duer ikke for dig“ — vedblev hun. — „Skal jeg faae en brav Mand af dig, maa jeg raade lidt for det Første“ —

„Nu ja! saa raad da, min Lene? Du er et mageløst Fruentimmer — — og jeg er en Esel — en fordrukken Hund — en Usselryg, som Ingenting kan taale! Hvordan vil du? Indret Alting som du vil! men slaa kun ikke Haanden af mig!“

„Nei, det har jeg lovet dig, min Ven! men nu maa du kjønt blive hjemme om Aftenen, saa læser jeg for dig“ —

„Og jeg faaer tre Glas Punsch“ —

„Ja, een Gang om Ugen, men ikke i Aften. Vi blive her kun, til jeg er færdig, og vi have holdt Bryllup. Min Svoger flytter selv herop til dig saalænge — og Anton seer sig om en anden Leilighed endnu i Dag. — Kom dog jævnlig til os, lille Knudsen!“ — tilføiede hun og tog Anton trofast i Haanden — „du skal altid være os saa velkommen, som du var vor egen Søn. Lad os vide, hvor du vil være! Lad mig være paa Raad med, at du kan komme i et skikkeligt Hus!“

Anton takkede hjertelig den brave, forstandige Kone og gik strax ud i Byen for at opsøge sig et passende Opholdssted.

„Mageløse Kvinde!“ — udbrød Hr. Skade og kastede sig paa begge Knæ for Madam Madsen. Han bortrev det røde Lommetørklæde fra sit Ansigt. — „Se nu, hvordan det Asen seer ud, du har kaldt din Engel! — et tykhovedet Fæ — et forsviret Afskum er jeg — en jammerlig Karl“ —

„Ja vist! ja vist, min Ven! paa en Maade!“ — afbrød Madam Madsen ham, mild og rolig — men jeg holder dog ligefuldt af dig. Det var af Godhed for mig, du slog dig til den ulyksalige Drik. Havde du drukket dig ihjel som den grueligste Dranker i alle de Aar, du veed nok, saa maatte jeg jo endnu mere holdt af dig og bedet vor Herre glæde din Sjæl derfor; men nu er der ingen Dyd mere i det Supperi, og der maa være Ende paa Alting“ —

„Undtagen — undtagen, min Lene!“

„Undtagen paa Kjærlighed og Troskab — deri har du Ret!“ —

„Jeg skal reise mig, min Lene! du skal see det!“ — udbrød Hr. Skade og reiste sig — „jeg skal reise mig som en falden Engel, der flyver fra et Helved af brændende Punsch ved din Haand! Jeg skal reise mig som en gammel Virtuos, som en lykkelig Ægtemand og Fader maaske — i alt Fald som din luttrede og ædlere Skade.“

Medens de Forlovede nu glædede sig ved gode Forsætter og store Forhaabninger for deres Fremtid, løb Anton den halve By rundt og saae paa alle Huse, hvor der i Vinduerne eller paa udhængte Skilte stod: „Værelser til Leie!“ Han var noget nedslagen over at skulle forlade sine to eneste Venner i den store By; men han saae selv, det var nødvendigt. Først løb han rundt om, hvor der var Udsigt til Volden eller til Havet. De faa Steder, hvor han fandt ledige Leiligheder anmeldte, vare dog meget for kostbare for hans maanedlige Indtægter. Endelig bekvemmede han sig til at see sig om i de smaa, indespærrede Gader. I en saadan standsede han ved et Hus, hvor han saae, der var enkelte Værelser til Leie i Ugevis. Idet han saae op ad Huset, fik han Øie paa et ganske smukt, kvindeligt Ansigt, dog med temmelig grove Træk, som paa anden Sal nikkede skjelmsk ned til ham og vinkede. Vinduet aabnedes, og han kjendte Baldamen, som han forrige Aften havde fulgt ud af Dandsesalen.

„Ganske rigtig! her boer jeg, min lækkre Snut!“ — lød hendes raa Stemme dæmpet ned til ham — „kom kun, du Lækkerbidsken!“

Men neppe hørte Anton hendes Stemme og kjendte hendes Ansigt, før han følte sig greben af en pludselig Skræk. „Vampyren!“ — udbrød han uvilkaarlig og løb stærkt ned ad Gaden. Han hørte en Latter af flere Stemmer fra det aabne Vindue. „Stop ham! hold paa Gavtyven!“ — raabte en barsk, raa Stemme, og nu gjentoges dette Raab rundt om ham; han hørte Mange løbe efter sig og blev pludselig stoppet af en stærk Matros.

„Reb i Seilene, lille Rad! du begynder tidlig at styre den Kaas!“ — brummede Matrosen og kylede ham i Hænderne paa en Politibetjent. „Træk af med Raden!“ — sagde Sømanden — „men lad ham slippe med en Lussing!“

„Hvad har jeg gjort? — hvad har jeg gjort?“ — raabte Anton forfærdet.

„Ja, det maa du bedst vide selv!“ — svarede Politibetjenten og lo — „husk dig om, til vi naae Politikamret, saa kan du fortælle dem det der oppe! Det kommer ikke mig ved.“

Med Ledsagelse af en Flok hujende Gadedrenge maatte Anton nu følge Politibetjenten. Han var saa fortumlet af Skræk og Skam, at han neppe kunde faa et Ord frem, da han kort efter stod for en Politi-Kommissair, der omstændelig examinerede ham om hans Navn, Fødested, Alder og hele foregaaende Liv samt endelig spurgte ham om, hvad han i Dag havde stjaalet.

„Jeg har aldrig stjaalet“ — svarede Anton nu frimodig og stolt — „jeg løb kun lidt før — for jeg saae“ —

„Nu! hvad saae du?“

„Ak! hvad veed jeg! — det er da umuligt! — der er jo dog ikke saadanne Mennesker virkelig til i Verden“ —

„Saa du Nogen, der ikke var til! — vil du lade, som du er tosset? sig strax, hvad du saae!“

„En Blodsugerske — en Vampyr — men det er ikke sandt. Hun bed mig rigtignok i Gaar lidt i Kinden — og hun kaldte mig en Lækkerbidsken“ — —

Efter en lang Undersøgelse og Forklaring om Vampyren og dette Uhyres Oprindelse i det unge Menneskes Forestilling kom endelig ogsaa den gamle Professors Advarsel for Dagen, og Anton fremviste Kortet med hans Navn og Adresse. Uagtet hans Uskyldighed var temmelig klar, og hans aabne, vakkre Ansigt talte allerbedst for ham, lod man dog en Politibetjent strax følge med ham hen til den gamle, velbekjendte Professor for at erfare, om hvad der var anført, ham vedkommende, var Sandhed.

Paa Trappen udenfor den berømte Componist, Professor X's Værelser standsede Anton med sin Ledsager. De stode begge som fasttryllede af de herligste Toner, de nogen Sinde havde hørt. Det var den gamle Professor, der fantaserede paa sit Pianoforte.

„Ak, ja! — det er Musik!“ — udbrød Anton — „det er rigtig Musik! — er det ikke guddommeligt?“ — Han græd af Henrykkelse og trykkede Politibetjenten i sine Arme.

„Nu ja! — det er meget kjønt“ — sagde Betjenten forundret — „men derfor behøver du ikke at klemme Livet af mig.“

Han vilde nu banke paa Døren, men Anton rev saa heftig hans Arm til Side, at han blev vred og løftede sin Stok.

„Bliver du gal? vil du lægge Haand paa Rettens Betjent?“ — raabte han og bankede nu stærkt med Stokken paa Døren.

Kort efter blev der lukket op, og den gamle Professor stod for dem i Slobrok, med broderede Morgensko og blottet Hals.

„Hvad er her paa Færde?“ — spurgte han — „skeer her Indbrud ved høilys Dag — og med Politiets Assistance?“

„Om Forladelse, Hr. Professor!“ — begyndte Politibetjenten undskyldende — „men dette unge Menneske er nok halvgal; først omfavner han mig og flæber over Deres fornøielige Musik, og saa vil han lægge voldsom Haand paa mig, naar jeg vil banke paa Deres Dør“

„Ei! hvad seer jeg? min lille Fløitespiller fra i Gaar Aftes — Anton — hvad var det nu? — det er altsaa Besøget, jeg indbød dig til! men du bringer en god Ven med dig, som jeg ikke har indbudet. De er for Resten meget velkommen“ — sagde han høflig til Politibetjenten — „allerhelst hvis det ikke just er paa Embedsvegne, De ledsager min unge, uskyldige Ven.“

Antons Uskyldighed var nu ogsaa snart tilstrækkelig oplyst.

Baade Retsbetjenten og den gamle Professor lo. De toge meget høflig Afsked med hinanden, og Anton blev ene med sin lunefulde Beskytter.

SYVENDE KAPITEL

Anton saae sig om i det store, smagfuldt indrettede Værelse, hvor Alting havde Hentydning til Musiken, medens tillige en vis skjødesløs Uorden umiskjendelig røbede Konstnerens enlige Stand.

„Sæt dig, Anton! og lad mig faae rigtig Sammenhæng i dit Eventyr!“ — sagde Professoren og lukkede sit Flygel. — „Vampyren har ganske rigtig havt fat paa dig og begyndt at spise dig op; det seer jeg nok paa din Kind; men vi har et aarvaagent Politi, seer du; slige cannibalske Gjestebud taales ikke her om Formiddagen“ —

„Det var i Aftes, hun bed“ — bemærkede Anton — „i Dag talte hun kun derom. Men jeg veed nok, det var taabeligt og barnagtigt af mig. Altsammen, og jeg skammer mig saa grumme meget over“ —

„Det skal du ikke! — Det gjør vel ikke din Verdenskundskab, men desmere din Fantasi og din barnlige Natur Ære. — Jeg byttede gjerne med dig, hvad det angaaer“ — tilføiede han pludselig mørk — „fantasere lidt kan jeg dog endnu — og Vampyrer kan jeg desværre ogsaa see — om just ikke med dine Øine; men Barnligheden har jeg kun Carricaturen af. — Hør!“ — vedblev han efter et lille Ophold og aabnede Instrumentet igjen — „Jeg skal spille noget for dig! sig mig saa, hvad du forstaaer deraf!“

Han satte sig til det store Flygel og lod Fingrene svæve hen over Tangenterne, medens han lukkede sine dybt indfaldne Øine. Undertiden aabnede han dem, ligesom drømmende, og stirrede paa et Portrait, der hang over Instrumentet. Det forestillede en ung Dame med et forunderlig deiligt Ansigt, men med et Blik i de sorte, ildfulde Øine, der havde noget Gaadefuldt, høist Tiltrækkende, men dog næsten Uhyggeligt. Hun bar en Dragt, der vidnede om en forsvunden Tid.

Anton havde sat sig paa Kanten af en Stol og var lutter Øre. Han fulgte med Henrykkelse de milde, foraarslyse Drømmerier, der i Begyndelsen vare de fremherskende; han studsede ved deres Overgang til det dunkle Hemmelighedsfulde, det Vilde og Sønderrivende, der snart fik en frygtelig Overvægt. Han følte sig ængstet og uhyggelig til Mode. Han vexlede Farve og foer op fra Stolen. Men nu opløste det Sønderrivende sig i dybe, mægtige Choraltoner. Det blev høitideligt og i høieste Grad opløftende. Anton foldede sine Hænder og hensmeltede i Andagt. Men pludselig gik Musiken over i en besynderlig vrængende Tone, og det Hele endtes med en Springdands i den allerlaveste Fjælebodstil.

Professoren reiste sig hastig og lukkede Instrumentet. „Nu ja! ikke sandt? det Sidste var det Bedste?“ — sagde han: — „Det var frisk og livligt — det var hverken kedelig Idyl eller fortvivlet Romantik eller heldøret Salvelse, men rigtig sund Spøg og Commers — ikke sandt?“

„Det Første syntes mig var saa deiligt“ — sagde Anton: — „Det var ligesom jeg var i et Land, hvor der var fuldt af Blomster og smaa Børn, der legede med Engle. Det Andet var som en af Eventyr-Maries aller-

forunderligste Historier om en deilig fortryllet Prindsesse, som der kommer en Ridder og befrier, og som sidder paa Hesten med ham i Maaneskin, medens han rider over Fjelde og vilde Bjergstrømme, og Troldene blive til Sten; men saa blev det til en gruelig Spøgelsehistorie, hvor Kirken er fuld af Døde, og hvor der sidder fæle Kvinder paa Kirkegaarden og æde Lig — og det blev jeg ganske bange for. Det, der saa kom, var dog vist det Allerherligste. Det var, som hele Verden var en høi, prægtig Kirke og Stjernerne vare Lysene i den, og vor Herre selv kom ned til os med alle de Salige og velsignede os. — Men det, der kom allersidst" —

„Nu ja! det var Rosinen i Pølse-Enden — ikke sandt? — Det var deiligt folkeligt, som paa en Dandsebod. Det kunde dit store Geni, Hr. Skade, vel neppe gjøre bedre" —

„Jo, jeg troer" — svarede Anton oprigtig — „det kunde han nok gjøre smukkere, naar ikke hans Fingre kom neden for Fiolinhalsen, og hans Bue sprang ned over Stolen."

„Godt! siden du siger det, Anton! skal Hr. Skade ogsaa være min Mester i det Stykke. — Du maa ellers vide, det var baade min egen og hele min Tids Historie, du hørte Indholdet af i kort Begreb, fra Idyllen i Christian den Syvendes Dage, dog uden dine Børn og Engle og med en Del Flauhed, jeg udelod, til den Romantik og Opløftelse, man blev kjed af, og vor nyeste friske Lirumlarum. Men det forstaaer du sagtens ikke, siden du er et Syttenaars-Svøbelsebarn. Sig mig dog nu, hvad er det for Læremestere, du har faaet herinde? og hvem omgaaes du?"

Anton nævnede ham de Lærere, han havde faaet efter Avisen og Hr. Skades Raad, baade i Musik og Videnskaber. Den gamle Professor lo, saa Taarerne kom ham i Øinene. „Ei, lutter prægtige Folk!" — sagde han — „især Musiklæreren! Du kan imidlertid betale, hvad du skylder dem, i Morgen — eller eftergive dem, hvad de sagtens har faaet forud, og sige dem tusind Tak for god Undervisning! Jeg skal skaffe dig Nogle, der endnu er skrappere, og naar du kan undvære den store Skade's daglige Selskab og opøiede Mynster — saa" — Han taug og syntes at betænke sig.

„Jeg skal flytte i Dag og leder om et Værelse; men ved Volden er det for dyrt" —

„Se ud af Vinduet, Anton! hvad synes dig om den Udsigt?"

„Deiligt! herligt! Det er jo Kongens Have og Rosenborg Slot" —

„Gaa saa op paa mit Loftkammer! Der er Nøglen! — du gaaer kun saa høit, du kan, til du støder Næsen mod den Dør, hvori Nøglen passer! — Der er Udsigten endnu smukkere. Der staaer en Seng, du kan sove i; et Bord og en Stol eller to er der ogsaa til din Tjeneste. Der finder du et taaleligt Piano til Øvelse, samt Fløiter, Fioliner, Basser, Sækkepiber, Mundharper og Redekamme til eget behageligt Valg. Der finder du mine Bøger, fra jeg red paa Kæp, til jeg fik graa Haar! Læs, hvad du forstaaer og har Lyst til! — du kan dog vel læse?"

„Ja, prægtigt!" — svarede Anton sjæleglad. — „Næsten Alt, hvad Frøken Mine læste, forstod jeg. Men maa jeg virkelig bo deroppe — og baade spille og læse?"

„Ja, det maa du, Anton! naar du saa til Gjengjæld vil fornøie mig med dit lærerige Selskab ved mit Middagsbord hver Dag Kl. Fire — og tillader mig at give dig nogle Timers daglig Undervisning i Musiken — og, det forstaaer sig, gunstigst undskylder, at jeg smider dig paa Døren, naar jeg vil være ene — eller bliver kjed af dig“ —

Anton var saa forbauset og henrykt over alle de prægtige Tilbud, at han intet Stødende fandt i det sidste Tillæg og ikke vidste, hvorledes han skulde udtrykke sin Taknemmelighed. „De vil selv lære mig Musik!“ — udbrød han — „O! jeg er det allerlykkeligste Menneske i Verden! og De skal see, jeg er ikke saa dum, som jeg sagtens seer ud til og snakker til! Baade Frøken Mine og Hr. Stær sige“ —

„Nu, hvad sige din Mine og din Stær?“

„De sige — ja, nu kan jeg ikke huske det; men de mene, at naar jeg bærer mig ad som en tosset Dreng, der Ingenting har lært og aldrig kan faae de gamle Eventyr fra Hønsegaarden ud af Hovedet — saa mene de“ — —

„Nu! hvad mene saa Mine og Stæren? Nu maa du fatte dig noget kortere! for nu begynder jeg at blive ked af dig for i Dag“ —

„Saa mene de“ — udbrød Anton hastig og noget forbløffet — „at jeg dog nok kan være Prindsen, som faaer Prindsessen og det halve Rige“ —

„Ja saa! — det var som Pokker, min unge Ven! Der kan dog gjerne være noget i Sladderen; men bliv nu kun ikke storsnudet derover — som saamange andre Konger og Keisere i Haabet! og grib ikke efter Kronen og Scepteret, før du har Prindsessen og det halve Rige! — Tag nu for det Første tiltakke med dit Tagkammer!“ Dermed lukkede den gamle, sære Herre Døren op og satte ham temmelig vredladen ud over Dørtrinet. — „Kl. Fire venter jeg saa Deres Majestæt til Taflet!“ — tilføiede han med et underdanigt Buk og smældede Døren i Laas efter ham.

Anton saae tilbage paa den lukkede Dør. Han vidste ikke, om han skulde være glad eller bedrøvet — og om den gamle, guddommelige Mester havde været vred paa ham eller ikke — eller gjort Nar ad ham, fordi han var saa dum og havde snakket saa enfoldigt. I en blandet Stemning, hvori dog et stort, vidunderligt Haab havde Overvægten, steg han op ad de mange Trapper i dybe Tanker og med Nøglen i Haanden, til han endelig, i egenligst Forstand, stødte Næsen mod en lukket Dør. Nøglen passede. Han aabnede Døren og stod som himmelfalden i et smukt panelet Værelse, fuldt af Bøger, Noder og musikalske Instrumenter. Panelet var endogsaa prydet med Portraiter af berømte Virtuoser og med smaa skrevne Vers under.

Han løb til det eneste, men meget brede Vindue i Fordybningen mellem de fremspringende Paneler — og han saae nu helt ud over Rosenborg Have med det prægtige Slot. Han gjorde et Hop og klappede i Hænderne af Glæde. Han løb fra det ene Instrument til det andet og prøvede dem alle. Han saae paa Noderne og rystede af Iver og Begjerlighed efter at kunne tilegne sig disse Toneskatte. Han aabnede en hel Mængde Bøger og jublede. Han fandt gamle, kjære Bekjendte, fra Robinson og Tusind-og-een-Nat til

de af Frøken Mines Yndlingsforfattere i den nyere Roman-Literatur, han med saa megen Begjerlighed havde læst, uden dog endnu at have seet Andet deri end de Helte og elskværdige Personer, hvis Liv og Begivenheder han havde drømt sig selv og sine gode Venner ind i. Paa Romanhylden fandt han ogsaa en Del af, hvad Madam Madsen og Hr. Skade mest yndede. Disse Bøger fra Professorens Ungdom syntes i sin Tid ikke mindre læste end mange af de nyeste. Den egentlige Digterhylde var den fuldstændigste i alle nyere Sprog. Naar han tog en Bog ud af den Hylde, faldt der undertiden tørre Blomsterblade ud af den. Han fandt en hel Hylde fuld af theoretiske Skrifter om Tonekunsten, fra Sulzer og Abbed Vogler til de allernyeste. Han stirrede paa de ubekjendte Bogtitler med en Ærbødighed, som de vare hemmelige Guder. Han kom til den historiske Hylde, hvor han fandt Bekjendte i Saxo og Snorro blandt de ham fremmede græske og latinske Forfattere. Endelig standsede han ved en Hylde, som var skjult med et grønt Forhæng. Han drog det til Side og studsede ved Synet af et Dødningehoved og en stor, glimrende Paafuglehale. Boghylden indeholdt de berømteste Componisters, Digteres og andre Konstneres Levnetsbeskrivelser med mange fremstikkende Bogmærker, der dels bestode af Laurbærblade, dels af nogle smaa, nydelige Fjær, der syntes at ligne dem i Paafuglehalen. Han opslog nogle af de saaledes betegnede Steder i Bøgerne og satte sig strax til at læse. Han havde dog endnu ingen Ro paa sig — han havde endnu ikke seet hele den rige Bogskat. Han saae en hel Hylde med Reisebeskrivelser. I mange af dem var der Bemærkninger med Blyant. Her var en stor Mængde Haandbøger i de forskjelligste Fag, saa vel som Ordbøger og Alt, hvad man behøvede til at være sin egen Lærer. Paa en Hylde med Opbyggelsesskrifter stod en smukt indbunden Bibel i Spidsen. I den var der kun et eneste Mærke at see. Anton tog den ned og læste det betegnede og indstrøgne Sted. Det var det ham fra hans Lærebog velbekjendte: „Søger først Guds Rige og hans Retfærdighed, saa skal ogsaa alt det Andet blive Eder til Deel!“ Anton saae længe alvorlig derpaa. Tiden løb hastig for ham, medens han gik fra Bøgerne til Instrumenterne og ofte prøvede det lille Piano, som han forsøgte at stemme. Endelig følte han sig i høi Grad sulten. Han var vant til at spise tidlig til Middag. Hvad Tid det var paa Dagen, vidste han dog ikke; thi Lommeuhr var en Overdaadighed, han endnu ikke kjendte. Han hjalp sig dog nogenlunde med sin landlige Kundskab til Solens Stilling og kom temmelig rigtig henved Kl. Fire ned til Middagsbordet efter Professorens Indbydelse.

Han havde denne Gang ringet paa Kjøkkendøren og blev af en gammel Pige ført ind i en Spisestue, hvor der kun var dæket til to Personer. I Sideværelset hørte han Nogen tale høit.

„Er her Fremmede?“ — spurgte han den gamle Pige.

„Nei,“ — svarede hun — „det er kun Professoren, der snakker med sig selv.“

Undertiden hørtes der nogle Løb paa Flygelet og en høi Latter. Da Klokken var slaaet Fire paa Taffeluhret, traadte Professoren ind i Spisestuen.

„Nu! det kan jeg lide, Anton!“ — sagde han med et muntert Smil — „nøiagtig maa man være i Forretningssager. Jeg er her altid paa Minutten — at sige, naar jeg ikke just er inde i Noget.“

„Men da var De dog vist inde i Noget nu“ — sagde Anton — „jeg hørte Dem baade tale, spille og lee.“

„Ja saa! hvad sagde jeg da? — du lagde vel Øret til Nøglehullet?“

„Fy! nei!“ — svarede Anton med en kjæk, fornærmet Mine — „jeg lurer ikke.“

„Om Forladelse, Deres Majestæt!“ — sagde Professoren og bukkede dybt — „det var vistnok ogsaa under Høistsammes Værdighed. Men hvis De nu allernaadigst befaler, gaae vi til Taffels!“

„Jeg kan dog nu ikke spise“ — svarede Anton og var bleven blodrød.

„Hvad skal det betyde, Majestæt? er jeg falden i Unaade?“

„Ak! kjæreste Professor! dyrebare Mester!“ — udbrød Anton med taarekvalt Stemme — „jeg veed nok, jeg er meget dum — jeg er ogsaa nu grumme sulten; men jeg kan ikke spise det Bitterste, naar De gjør Nar ad mig.“

„Nu, saa gjør jeg ikke Nar ad dig, saalænge du kan faae en Mundfuld ned! Sæt dig og klem paa! — Saalænge vi spise, kan du gjøre Nar ad mig! det giver mig just Appetit.“

Saavel Antons pludselige Forknyttelse som den Forlegenhed, Professorens Lune satte ham i, maatte nu dog snart vige for den tillidsfulde Trohjertethed, hvormed han saa gjerne betroede sig til hvem han ansaae for sine Venner. Han syntes at forudsætte en ganske særdeles Velvillie og Deltagelse for Alt, hvad der angik ham, hos Enhver, der saae venlig paa ham, og dette havde strax været Tilfældet med den gamle Professor.

„Hvor vil den gode Madam Madsen ikke glæde sig“ — udbrød Anton, da han var bleven mæt og havde drukket et stort Glas Vand — „hvor vil hun ikke knuge og klemme min Haand, naar jeg nu i Aften fortæller hende om Dem, gamle, berømte Professor, som alle Folk kjende! og hvor herligt jeg faaer det her hos Dem! Hun er i Stand til at komme selv herop en Dag til Dem!“

„Ja saa! kan jeg vente en saadan Ære?“ — sagde Professoren med sit ironiske Smil — „hvem er ellers den gode Madam Madsen, der saaledes knuger Godtfolks Hænder?“

„Det er sandt! det har jeg glemt at fortælle. Hun er en overmaade fortræffelig Kone, og hun forstaaer sig paa, hvad De neppe engang selv veed Besked om. Hun har ogsaa studeret saa flittig — og nu gaaer hun op en af Dagene til Examen.“

„Ja saa! hun tager Examen? er det theologisk eller juridisk eller maaske medicinsk?“

„Det er nok mest medicinsk. Naar hun har faaet den, vil hun være Jordemoder, maa De vide, og det næsten ene og alene for Hr. Skades Skyld. Saadan som hun tager det med ham, vil det nok gaae godt.“

„Du har jo ingen Vin drukket, min unge Ven!“ — sagde Professoren og betragtede ham med nogen Forundring — „Du holder dig til Vandet,

og det gjør du Ret i — men hvad er det, du der vrøvler om din Jordemoder og din store Hr. Skade?“

Anton forklarede sig nu nøiere om Madam Madsens Forlovelse med Hr. Skade, og hvorledes hun nok vilde raade Bod saavel paa hans maadelige Udkomme som paa den lille Skrøbelighed, han havde med hans altfor store Venskab til Punsch. „Bryllupet bliver snart!“ — tilføiede han — „det skal staae hos hendes Søster og Svoger, de gode Skomagerfolk i Regnegade. Der maa De endelig see, De kan faa Lov at komme med, kjæreste Professor!“

„Det kunde jeg nok have Lyst til, naar jeg var saa lykkelig at blive indbudt eller tilsagt“ — svarede Professoren med ufordulgt Ironi og satte et underligt Ansigt op. — „Maaske det kunde opnaaes ved din gunstige Indflydelse! Vær min Beskytter ved dit lille Hof i Regnegaden, Anton! Indfør mig i Madam Madsens Soireer! du skal ingen Skam faae af mig!“

„Det skal jeg grumme gjerne!“ — svarede Anton — „men saa maa De love mig een Ting!“ — Han holdt inde og var bleven ganske rød.

„Nu, sig frem! hvad har du for Betingelser ved din Protection?“

„Saa maa De ikke smile saa spodsk eller gjøre Nar ad os i Deres Hjerte, fordi De veed meget Meer end vi og er et meget større og fornemmere Geni end Hr. Skade! Det er jo vor Herres Naadegaver Altsammen, som Ingen skal hovmode sig af. Det sagde vor gode Præst altid til dem, som vilde være størst i Fattighuset.“

„Bravo, Anton! du læser mig jo ordentlig Texten! — ja, det kan du sagtens! — Det er vel kun et Par Aar siden, du stod Confirmation. Jeg kunde snart trænge til at staae om igjen.“ Den gamle Herre var pludselig bleven alvorlig. „Du har Ret!“ — vedblev han med et bittert Smil — „jeg hører til de allerutaaleligste Aristokrater — til det fornemme, aandrige Pak, du nu ogsaa vil opsvinge dig til. Af Adelskab tør nu kun Fæhoveder kroe sig. Den Jammerlighed har man nu dog lært at grine ud. Nei, nu er Dannelsens Noblesse i Vælten; nu er det Aandens og Geniets Aristokrater, Hovmodsdjævelen er faret i; men de maa ydmyges! — de maa trædes under Fødder af de Fattige og Umyndige i Aanden!“ —

Han foer heftig op fra Bordet og kastede Servietten fra sig. — „Velbekomme!“ — sagde han og løb ind i sin Arbeidsstue.

Anton saae forbauset efter ham. „Er han nu vred paa mig igjen?“ — sukkede han. Men snart hørte han, at den gamle Professor umulig kunde være vred. Han spillede saa smukt, saa mildt og beroligende. Det klang saa simpelt og yndigt, som det var et lille Barn, der sang. Saasnart den sidste Tone var forstummet, vovede Anton at aabne Døren paa Klem og stikke sit Hoved ind ad den. „O! hvor det var deiligt, Professor!“ — sagde han — „De er slet ikke vred paa mig! er De vel?“

„Snak, Anton! jeg holder just meget af dig“ — lød Svaret, medens Anton dog kun saae den gamle Herres Nakke. — „Du nøder mig til at repetere min Børnelærdom — og det trænger jeg til. Men pak dig nu — og kom igjen i Morgen! saa vil vi begynde et splinternyt Liv — begge To!“

Anton kunde mærke paa hans Stemme, at han var bevæget — han vilde saa gjerne styrtet ind og faldet den gamle, sære Herre om Halsen; men det turde han dog ikke. Han lukkede Døren ganske sagte til og gik paa Tæerne, som gjennem en Sygestue, op ad Trappen til sit Loftskammer for ikke at forstyrre Professoren i, hvad han nu vist sad og „lavede paa".

Efter et Par Timers Læsning og Fløitespil paa det afsides Kammer, løb han ned til sine Venner i Regnegaden og var uudtømmelig i at beskrive dem sin Glæde og Lykke og det splinternye Liv, han og den gamle Professor nu næste Dag skulde begynde sammen.

OTTENDE KAPITEL

Antons nye Liv hos den gamle, berømte Componist og Pianist, Professor X, aabnede ham nu først den Toneverden, han fra sin Barndom havde drømt om, og førte ham efterhaanden ind i Hovedstadens høiere Kredse. I den første Maaned fandt man ham dog endnu ikke skikket dertil. Han besøgte endnu jævnlig sine Venner i Regnegaden, hvis Bryllup og Afreise var bestemt til midt i December. Med Forandringen i hans Stilling var hans Formynder meget tilfreds. Han kaldtes nu den unge Hr. Knudsen, og inden Maanedens Forløb blev han i Professorens musikalske Omgangskreds kaldet Fløite-Knudsen. Sit Binavn havde han paa Bøndernes Vis taget af sin Faders Fornavn.

Næst Musikøvelserne og Underholdningen i Professorens Dagligstue vare Samtalerne paa en daglig Spadseretour med „Pædagogen", som Professoren kaldte ham, den høie, stille Candidat Sundby, mest fremmende for Antons Udvikling. Sundby var Hovmester for de unge Grever Høg, som Anton havde seet med ham ved deres pædagogiske Indførelse paa Dandseboden. Deres Forældres Hus var det, Professoren mest besøgte. Naar Sundby havde nogle Timer tilovers fra sit „herkuliske Arbeide med at omskabe sine Grever til Mennesker", som Professoren yttrede sig, kom han gjerne op til den Gamle, satte sig stille i et Sofahjørne og hørte ham fantasere. Deri bestod deres sædvanlige Omgang. Paa Spadseretourene med Anton var Sundby meddelende; han behandlede det unge Menneske som sin Elev, men søgte kun at lede hans Selvvirksomhed uden at ville hæmme det Eiendommelige i hans Natur. Paa nogle Sprogøvelser nær vare Forfatterne paa Loftskamret Antons virksomste Lærere, og Theatret besøgte han med stor Begjerlighed, især for Musikens Skyld.

Et Par Aftener om Ugen, naar der intet Skuespil opførtes, samledes der en Del unge Mennesker hos Professoren, hvor man tildels underholdt sig med Musik. Til denne Kreds sluttede gjerne Sundby sig som stille Tilhører. De Andre vare Alle Dilettanter i Musiken. De vare den berømte Professors ubetingede Beundrere. De Fleste af dem vare lystige indtil Overgivenhed. Naar de musikalske Øvelser vare endte, og Theen kom paa

Bordet, med nogle Flasker god Vin til Desserten, var det ligesom den gamle lunefuide Professor blev ung igjen ved de unge Menneskers Lystighed, hvori han med største Livlighed deltog.

I Førstningen maatte Antons landlige Simpelhed, hans næsten barnlige Troskyldighed og Ubekjendtskab med Verden afgive Stof til en Del Morskab paa hans Bekostning; men det lykkedes ham nogle Gange med sin gamle Beskytters Hjælp at drage Latteren over paa den modsatte Side og derved sætte sig i et Slags Agtelse. Hver Gang dette havde været Tilfældet, havde Ingen leet inderligere end Sundby, der ellers kunde sidde hele Timer taus med sit stille, alvorlige Ansigt i sin Sofakrog, ligesom drømmende. Det umiskjendelige Talent, hvormed Anton udførte Fløitepartierne, havde i Særdeleshed skaffet ham en Slags Anseelse.

En Aften i December havde man udført nogle gribende Nummere af Mozart og prøvet en herlig Julehymne, der samme Dag var fuldført af den gamle Componist.

„Herligt! sublimt!“ — udbrød Sundby i sin Sofakrog.

„Guddommeligt! hans Muse værdigt!“ — lød det høirøstet blandt Professorens yngre Beundrere.

„Men det maa høres i Kirken! her tager det sig dog ikke ud. Det gjør os jo ganske høitidelige!“ — bemærkede den Lystigste af dem Alle, og deri syntes de Andre enige.

„I længes allerede efter Verden, I Belials Sønner! Det kan jeg begribe!“ — sagde Professoren med sit humoristiske Smil. — „Nu vel! lad os da faae min store Verdens-Fuga ovenpaa!“

„Bravo! Bravo!“ — raabte de nu Alle og udførte strax med den mest levende Deltagelse en musikalsk Spøg af deres lunefulde Mester, i en rigt varieret Composition til den meningsløse Text:

„Alverden gaaer omkring
I en grøn Kasseking — :,:
I en grøn Kasseking
Gaar Alverden omkring.“ :,:

Dette Thema gjentoges mangfoldige Gange i den fuldstændigste Udførelse af den mest glimrende Fuga — og med Udtrykket af den høieste Begeistring.

Medens alle de unge Dilettanter lo og morede sig kostelig derover, havde Anton skilt sin Fløite ad, lagt den i Futteralet og sat sig hen i Sofaen til Sundby —

„Se paa hans Ansigt!“ — hviskede Sundby — „troer du nu, han glæder sig?“

„Nei!“ — svarede Anton — „han leer kun udvendig. Men hvorfor har han dog spildt al den prægtige Musik paa de underlige Ord?“

Spørg ham selv derom?“ — var Svaret.

Dertil gaves nu dog ingen Lejlighed.

„Ja saadan skal det være!“ — udbrød Professoren — „det er dog noget Andet end mine kedsommelige Operaer og Hymner. Det kunde jeg nok gjøre Furore med, naar jeg kunde faa Jer i Kobbel og trække om med

Jer paa Buffo-Theatrene. Apropos!“ — vedblev han — „jeg har tænkt paa en stor Opera buffa i kort Begreb. Jeg vil selv sætte Texten til den. Det skal være en skræksom rørende Hundetragedie i en eneste Monolog med Chor. Molossus, den store Bulbider, skal være Helten.“

„Bravo! Bravo! en Hundetragedie! — originalt! — prægtigt!“ — raabte de unge Herrer i Munden paa hverandre.

„Ti og hør! jeg har Ordet!“ — vedblev Professoren. — „Det er tidsnok at applaudere, naar I veed, hvad det skal være! Bulbideren, Molossus, er heroisk-pathetisk. Han synger for Choret, som er alle Stadens Hunde, en gruelig Ballade om sine Misgjerninger — han har baade bidt sin Fader og Moder ihjel, under Midnatstimens hule Slag fra Nicolai Taarn i Maaneskin, da der stod en Komet over Slagterboderne. I sidste Vers faaer Molossus Vandskræk og bider alle sine trofaste Venner. Alle Hundeheltene blive gale og døe med den store Molossus under et Tutti-Hylefinale. Hvad siger I derom?“

Hans unge Beundrere roste Planen og fandt den mesterlig.

„Se paa hans Ansigt, Anton!“ — hviskede Sundby — „troer du, han føler sig smigret?“

„Nei!“ — svarede Anton — „han er vred indeni. Han er slet ikke saa rar i Aften som ellers. Jeg skal nok sige ham det i Morgen, naar vi ere ene.“

Man havde nu faaet den Ballade fat, som Bulbideren, den store Molossus, skulde synge. Det var en vittig, men bidende Parodi paa den nyere Tids Efterligninger af de rædselfulde og altfor sønderrivende Ballader, navnlig den skotske: „Edvard! Edvard!“, hvori Sønnen dræber Faderen og til sidst Moderen, der har ægget ham til Fadermordet. „Molossus! Molossus!“ og „Ve! Ve!“ var det hylende Omkvæd mellem Sønnens og Moderens Replikker, og det gjentoges af Choret. Musiken var en Blanding af Gjøen og Hundehyl, som idelig afbrødes af de Syngendes Latter. Sangen udførtes med stor Flid af aldeles falske Stemmer og ledsagedes af lutter skurrende Barne-Instrumenter, Skraller, Trommer, Piber, Tintrompeter og Hakkebræt. Componisten blæste selv paa en Redekam.

Medens de unge Mennesker udførte denne forfærdelige Sammendyngen af Mislyd, som endnu ventede paa den geniale Opløsning, og den gamle Professor, med sit halv tungsindige, halv lystige Smil, fyldte deres tømte Glas — aabnedes Døren, og der kom et Ansigt til Syne, der skinnede som en poleret Themaskine. Det var Hr. Skade. I sin allermest straalende, men pudserlige og gammeldags Pynt, med et stort Kalvekryds og struttende Haar, traadte han ind med Madam Madsen under Armen. De bleve begge staaende ved Døren og hilsede ærbødigt, som for en Fyrste og hans Hof, medens de dog syntes høilig forbausede over den hylende Sang og den overgivne Latter.

„Stille! Stille!“ — raabte Concertmesteren — „her kommer et Gesandtskab!“

Der blev et Øiebliks Stilhed. Hr. Skade traadte høitidelig frem og bukkede tre Gange. „Store, berømte Mand! guddommelige Mester i den høieste af alle Konster!“ — begyndte han og rømmede sig — „Jeg Under-

tegnede, ringe Stadsmusikant og Borger i en ringe By, men dog ogsaa noget indviet i Musikens Hemmeligheder — jeg undertegnede fremtræder her med min Forlovede, min mageløse Lene“ —

„Ti stille, min Ven! lad mig!“ — hviskede Madam Madsen ham i Øret og greb ham lidt haardt i Armen, da hun hørte de unge Mennesker kvæle deres Latter bag hverandres Ryg. — „Undskyld, Hr. Professor!“ — sagde hun og neiede net og ret sirligt — „at vi komme paa denne Tid, som vist ikke er den rette! men vor unge Ven Anton maa nok ikke have vidst, her skulde være Selskab — og“ —

„De er velkommen paa enhver Tid“ — afbrød Professoren hende høflig. — „Jeg veed, De har tænkt paa at glæde mig med et Besøg i Anledning af Anton“ —

„Ja, Hr. Professor!“ — tog hun atter Ordet — „vi vilde takke Dem for den store Kjærlighedsgjerning mod vor kjære, unge Ven, at De vil lære ham rigtig smuk Musik og fine, artige Manerer“ —

„Ja, det maa De vel sige, min gode Madam!“ — udbrød Professoren med en hjertelig Latter — „allerhelst efter den Prøve, De har været saa lykkelig at høre saavel paa ædel Kunst, som paa Humanitet og fine Manerer.“

Alle de unge Herrer istemte Professorens Latter, og Madam Madsen blev synlig forlegen.

„Ti nu du, søde Lene! og lad mig!“ — hviskede Hr. Skade. — „Vi kjende begge dog, Gud skee Tak og Ære! saa meget til Konsten, høistærede Mester og Virtuos!“ — begyndte han og bukkede dybt — „at vi selv i Geniets mindre heldige og noget uharmoniske Fantasier kunne opfatte det Store og Geniale, som, desværre, ikke Alle have Sands for. Bryd Dem ikke derom, Hr. Professor! det er Noget, der kan hændes ethvert stort Geni. Det er mangen Gang ikke gaaet mig et Haar bedre: selv mine bedste Venner have undertiden leet, naar jeg kom for høit i Obligaturen“ —

„Saa vil jeg trøste mig!“ — svarede Professoren — „Deres Exempel, Hr. Skade! skal være mig til Opmuntring, naar Noget mislykkes for mig i Konsten og selv mine unge, lattermilde Venner gjøre Mudder med mine Fantasier. Behag at tage Plads! — et lille Glas Vin, Hr. Skade! til Ære for Konsten, vor fælles ophøiede Gudinde!“

„Det siger jeg, min Tro, aldrig nei til!“ — svarede Hr. Skade og tømte strax sit Glas. — „Konsten, vor fælles Gudinde, skal, min Sjæl, leve! og, som jeg siger Dem, Ingen kan altid være lige heldig — der er falske Toner i os Alle“ —

De unge Mennesker kunde ikke dæmpe deres Latter. Anton stod som paa Gløder. Sundby rynkede Panden og bed Tænderne harmfuld sammen.

„Ti stille, min Ven! lad nu mig! — drik kun eet Glas!“ — hviskede Madam Madsen og rykkede Skade lidt i Kjoleskjødet. — „Vi skal ikke opholde os her ret længe!“ — tog hun med rolig Fatning Ordet. — „Vi see nok, De har et Selskab her i Aften, Hr. Professor! som ikke hører til vor simple Stand, og som vi ikke passe til. Gaaer det ogsaa lidt ud over os,

er det meget undskyldeligt — hvor unge Mennesker sidde ved et Glas Vin. Vi vilde kun takke Dem for Deres Godhed mod Anton og bede Dem gjøre os den Ære at være tilstede ved vort Bryllup næstkommende Fredag. Anton har sagt os, at De nok kunde have Lyst dertil. Men hvis De finder det ubeskedent af os“ —

Hun standsede. Latteren mellem de unge Herrer var vedbleven. Synet af Hr. Skade var dem en uudtømmelig Kilde til Latter.

„Undskyld disse unge Lapses Grineri, gode Madam Madsen!“ — sagde nu Professoren med Alvor og med et lynende Sideblik til sine overgivne Gjester. — „De og Deres Forlovede staae i dette Øieblik langt over mig og mit Selskab baade i Humanitet og gode Sæder — det kan jeg forsikkre Dem! De har udfundet den eneste mulige Undskyldning for disse Hvalpes Lapseri, ved at ansee dem for pærefulde. Har De troet det Samme om mig, vilde jeg næsten ønske, det var sandt! — Jeg takker Dem hjertelig for Deres Besøg og den venlige Indbydelse! Jeg skal ganske sikkert komme med Anton.“ Han havde seet den krænkede Følelse i den brave Kones Ansigt vige for den inderligste Godmodighed og for et Udtryk af en stille, mild Selvfølelse. Han var bleven bevæget, og det var synligt i hans Blik.

„De er en god Mand, hvor stor og fornem De saa er!“ — sagde Madam Madsen og greb hans Haand, som hun knugede trofast. — „Og nu, god Nat! — Gud velsigne Dem!“ Hun neiede, trak Hr. Skade i Ærmet og drog ham ud med sig, medens han gjentagne Gange vendte sig og bukkede dybt.

„Kom nu, Anton!“ — sagde Professoren — „og drik et Glas med mig paa dine gamle Venners Sundhed! — Madammen kan du i alt Fald godt være bekjendt. Har du været saa dum at skamme dig over dem?“

„Nei!“ — svarede Anton — „jeg skammede mig rigtignok; men det var ikke over Madam Madsen, og just heller ikke over Hr. Skade, hvorvel han sagtens er lidt underlig“ —

„Bravo, Anton! det kan jeg lide dig for! over mig og mine ædle, unge Venner her har du kun skammet dig! Nu, lad det være godt igjen! Om Forladelse, mine smagfulde Velyndere og begeistrede Mæcener! hvis jeg var lidt grov imod Jer før! men det kunde I have godt af, til en Forandring. Vi ere Lapser og kaade Hundehvalpe til Hobe, baade Gamle og Unge, i vor oversunde, drengeungdommelige Tid. Men det er Tidens Skyld og ikke vores. Det er forresten Jer, der forføre mig, gamle Nar, og drage mig ind i jeres ungdommelige Grinebiderier. — Dog det kan nu ikke være anderledes! Vi maa holde Skridt med vor store Tid! Lad os tage fat, hvor vi slap! — Vi fik jo ikke det sidste Vers med af min mageløs vittige Molossus-Ballade!“

Man greb nu med Jubel de larmende Barne-Instrumenter igjen. Finalen var især vittig og komisk. Selskabet skiltes ad under Latter og Spøg, medens den gamle Professor blæste en Fanfare paa Redekammen.

Næste Formiddag kom Anton nogle Minutter for tidlig til Musikundervisningen i Professorens Dagligstue. Den Gamle var sysselsat og fortrædelig. „For tidligt!“ — sagde han — „dog du er undskyldt — du har jo intet *Memento mori* faaet endnu — det Kram kan man faae nok af for sine Synders Skyld.“ — Han gik til en Secretair og aabnede en Skuffe med en hel Del Kostbarheder i røde Saffians Futteraler. Han fremtog et saadant og aabnede det. Der laa et lille Gulduhr, besat med Perler. „Put det i Lommen, Anton!“ — sagde han i en gnaven Tone — „det skal gaae godt, naar det trækkes op. Jeg gider aldrig see paa det. Du gjør mig en virkelig Tjeneste med at beholde det.“

Anton blev undselig over den kostbare Gave og spurgte, hvad han kunde have mod det smukke Uhr.

„Jeg kan ikke see det uden at ærgre mig“ — svarede Professoren — „det erindrer mig om, hvad jeg hader værre end Pesten — vor jammerlige Respect for storagtig Tomhed. Jeg fik det af en fremmed Prinds“ — vedblev han. — „Jeg vidste, han var et Fæ. Han brød sig kun om Trommer og Piber til En, To! — En, To! Jeg var dog Nar nok til at lade mig imponere af Fornemheden. Jeg fantaserede ganske rørende for ham ved en Hof-Soiré. Fæet sad hele Tiden med Haanden for Munden og gabede. Jeg saae det til sidst og endte med Tappenstreg. Det faldt i hans Smag. Jeg fik med et naadigt Nik hans egen høifyrstelige Stegevender i Spillemandspenge. Jeg bukkede naturligvis underdanig, i Stedet for at smide ham den slet fortjente Drikkeskilling i Aalehovedet.“

Der var kommet et Udtryk af Haan og Bitterhed i den gamle Konstners Ansigt, som hans Elev endnu aldrig før havde bemærket. Anton gjemte hastig Uhret i Futteralet og lagde det ned igjen i den aabne Skuffe. „Det er ikke værd, jeg gaaer med det Uhr!“ — sagde han. — „Jeg er bange, De kommer til at see ond ud, hver Gang De seer mig med det. Men sig mig, kjæreste Professor!“ — vedblev han og fæstede sine store, brune Øine paa ham — „hvad kunde den stakkels Prinds for, at han var saa dum og holdt meer af Tappenstreg, end hvad De spillede saa rørende for ham?“

„Det har du Ret i, Anton! — svarede Professoren med sit halvt vemodige Smil, der klædte ham saa godt. — „Nu kan du bære det trygt! — Jeg skal hverken ærgre mig eller blive ond, naar jeg seer det i din Haand! — Ydmyg — ydmyg skal jeg blive — at sige for vor Herre! — Er De saa tilfreds med mig, Deres Velærværdighed?“ Han stak Uhret i Antons Lomme og smed Kapselen hen paa Bordet. „Du maa ingen Stads gjøre af det Jux!“ — tilføiede han. — „Jeg puttede det kun i et gammelt Futteral, for ikke at see det.“

Nogle Dage efter dette lille Optrin med Prindse-Uhret var Anton til Hr. Skades og Madam Madsens Bryllup, og den gamle Professor var med ham. Efter Vielsen i Kirken sad de sammen ved Bryllupsbordet i Kjælderstuen hos Skomagerfolkene i Regnegaden.

Uagtet Brudeparret sad øverst til Bords og blev vist al tilbørlig Op-

mærksomhed, saae man dog tydelig, at den fremmede Professor, der tillige var saa berømt en Mand, saavel i Brudeparrets som i de ærlige Skomagerfolks Øine, havde Forrangen. Alting skulde først bringes til ham, og Ingen rørte Ske eller Gaffel, førend han havde begyndt. Selv lagde han dog ikke Mærke hertil. Han var saa glad til Mode, som Anton endnu ikke havde seet ham; og det varede ikke længe, inden han ganske syntes at høre til Familien Han udbragte Brudeparrets Skaal med saa meget Lune, at Skomagerfolkene loe hjertelig, og Hr. Skade i sin Begeistring sprang op paa Bordet med sin Fiolin, hvormed han fra den tidlige Morgenstund havde fornøiet sin Bruds Søster og Svoger. Han vilde udtrykke sin og Brudens Tak i det Sprog, han fandt værdigt til Selskabet, og begyndte allerede paa sine Begeistrings- og „Obligatur"-Grimacer — men hans forstandige Brud tog Buen fra ham.

„Vil du byde Bagerbørn Hvedebrød?" — sagde hun — „husk paa, det er en stor Mester, vi har til Bords! Lad os heller Alle tilsammen blive kjønt siddende og synge den Selskabssang, du jo holder mest af fra din Barndom om Troskab baade mod sine Venner og mod sin Kone!"

„Nei, saadan hedder det ikke, søde Lene!" — svarede Hr. Skade og tumlede ned af Bordet — „men derfor kan det være lige rigtigt.

„„Svig ei din Ven! vær tro mod din Pige!""

hedder det; men hvad der altid har rørt mig saa inderligt, naar vi har faaet et godt Glas Vin eller Punsch dertil, er den følgende Linie, som jeg aldrig har sjunget uden Taarer:

„„Virksom du fremme Brødres Vel!""

„Er det ikke saa opbyggeligt og rørende, Hr. Professor, som det kunde være taget ud af den evangelisk-christelige Psalmebog?"

„Ganske rigtig, Hr. Skade! Jeg troer endogsaa de samme Ord maa kunne findes der. Det var saaledes en staaende Tanke i den gode moralske Tid, da vi var Børn. Poesien vil vi nu rigtignok slaae en Streg over; men Meningen var god — nu er det tidt omvendt, og jeg troer, der var mindre Affectation i hin moralske Prosa, end i megen Poesi nu om Stunder."

„Ja vist! man var meget meer moralsk i vor Barndom" — sagde Hr. Skade — „det er en ren Sag! det veed jeg i det Mindste med mig selv: — som man sang ved Bordet, saa tænkte og handlede man — til — til man laa under det." Han havde allerede drukket lidt for Meget, og Bruden gav ham det aftalte hemmelige Albuepuf, da han nu atter fyldte sit Glas tillige med de Andres og begyndte Sangen:

„Yndig og rig paa Fryd er Jorden!"

Da Sangen var endt, maatte Hr. Skade dog klinke med alle Gjesterne; men Bruden søgte nu at holde Øie med, at der ikke oftere blev skjenket i hans Glas. Hun vidste ogsaa gjerne at tage Ordet, naar han forplumrede sig. Efter det fjerde Glas blev han gjerne rørt og vilde tale om Dyden. „Det er dog en prægtig Ting med den Dyd!" — sagde han — „naar vi kun altid havde en god Ven ved Siden, der kunde puffe os paa Albuen

og minde os om den! Døden er ogsaa en god Tanke, naar man slaaer sig løs — og ligeledes de Syge og Fattige. Derfor holder jeg saa meget af de Sange fra vor uskyldige Barndom, baade de tydske og de danske; — det var lutter venlige Albuepuf — der tænkes altid baade paa Døden og Dyden og de Nødlidende.“ — Han havde nu dog faaet sit Glas fyldt igjen og greb det med Begeistring, medens hans Øine begyndte at løbe over. — „Der var en Vise, som de tydske Svende altid sang paa Svendeballet“ — vedblev han — „hvem der nu kunde huske den! — Vi blev altid saa honnette, naar vi sang det sidste Vers; for der hed det saa kjønt, at naar vi barestens vidste, hvor Nogen laa og var bedrøvet, saa vilde vi give ham vor gode Vin.“

„Det er den berømte Sang af Claudius: „„Am Rhein, am Rhein““ — sagde Professoren — „den gode Claudius og hans Landsmænd har rigtignok der, som sædvanlig, taget Munden lidt for fuld af deres Dyd. Mener De ikke nok det, Hr. Skade? Paa den Maade kunde man jo altid glæde sig ved et Glas Vin; for man kunde jo sagtens altid faae at vide, hvor der laa Nogen og surmulede.“

„Det er da ogsaa sandt! det har jeg aldrig tænkt paa“ — udbrød Hr. Skade atter livlig — „men det har dog altid klinget saa honnet — saa inderlig honnet.“ Han tørrede sine Øine og tømte sit Glas.

„Jeg troer dog ogsaa, Folk var virkelig meget godgjørende i den Tid“ — tog nu Bruden hastig Ordet — „og naar Nogen havde en Skrøbelighed, hjalp man ham til Rette, men brød ikke Staven over ham.“ Hun fortalte nu et Par Smaahistorier fra sin Barndom, som vidnede derom. „Og saadan er, Gud skee Lov, Folk endnu her til Lands den Dag i Dag“ — tilføiede hun.

„Ja, ja! min søde, mageløse Lene!“ — udbrød Hr. Skade nu begeistret — „det er sandt hvert Ord, du siger: der er ikke saa dydigt et Folk til i Verden som vi Danske — vi er nogle velsignede, allerkjæreste, søde Mennesker Allesammen — du er, Død og Pine! min gode Engel“ —

„Tys, tys, min Ven!“ — afbrød hun ham; men det hjalp ikke.

„For det siger jeg Dem, min ærede Bryllupsgjest!“ — vedblev han og omfavnede Professoren — „havde hun ikke taget sig af mig, havde jeg, min Salighed! drukket mig ihjel og nu staaet paa min Bryllupsdag som en Sviregast og fordrukken Hund for vor Herre — som jeg nu staaer for Dem.“ — Han svinglede stærkt.

Bruden og hendes Frænder vare synlig forlegne; men den gamle Professor gav hastig Samtalen en munter Retning og greb snart Leiligheden til at sige Farvel, idet han opfordrede Anton til en Spadseretour udenfor Porten.

„Du skal see, Anton! den Kone faaer endnu dog et Slags Menneske af dit store Geni!“ — sagde Professoren kort efter, da de gik sammen paa Gangstien ved sorte Sø.

Anton var noget ilde til Mode over Hr. Skades Adfærd og havde hidtil gaaet taus ved Professorens Side. „Mener De virkelig“ — spurgte han

— „troer De, saadant et gammelagtigt Menneske med graa Haar endnu kan rive sig løs fra, hvad der saaledes er blevet ham til Vane?“

„Det var ikke godt Andet!“ — svarede Professoren. — „Jeg er ogsaa et gammelt Menneske med graat Haar — og jeg har mange slemme Vaner“ —

„Men dog ingen saa slemme“ —

„Det veed du ikke. Jeg kan have dem, der er værre, om ikke i Verdens Øine, saa for mig selv og“ — — han taug, og de gik begge en Tid lang stille ved hinandens Side hen ad Stien.

Det var en skarp Decemberkulde. Søen brusede sort med hvide Skumkredse. Stien var øde, og det begyndte at blive mørkt. De hørte nu en stærk Pladsken i Vandet tæt ved dem, ledsaget af et Skrig. De skimtede en kvindelig Skikkelse, der syntes at have styrtet sig ned fra den høie Sti og nu kæmpede med Døden.

Anton, som svømmede godt, sprang strax ud for at redde hende. Bølgerne lukkede sig over dem begge.

Den gamle Professor stod forfærdet paa Yderkanten af Stien — han raabte om Hjælp; men der var intet Menneske at see i Nærheden. Inden han vidste, hvad han vilde foretage sig, kom dog Anton igjen til Syne og svømmede til Land med et afmægtigt Fruentimmer.

Det var netop saa lyst, at de kunde see hendes Ansigt. Det var dødblegt, men hun rørte sig, og der var sikkre Tegn til Liv. „En Vogn! — spring efter en Droske!“ — sagde Professoren. „Jeg skal imidlertid faae Liv i hende og bringe hende hen til Veien — skynd dig!“

„Vampyren!“ — udbrød Anton — „hende, jeg blev bange for den Dag, jeg kom til Dem“ —

„Lige meget! skaf kun en Vogn!“ — svarede Professoren. — „Vampyren er dog et Menneske — skynd dig!“

Anton løb.

„Vampyr!“ — gjentog den ulykkelige Kvinde med lallende Tunge og var pludselig bleven rødkindet — „hvem kalder mig Vampyr? Det kan Han selv være, unge Fløs!“

„Ung er jeg i det Mindste ikke“ — sagde Professoren. — „Se, Hun kommer til sig selv og kommer paa Benene! Kan jeg faae Hende hen til Veien, skal vi kjøre Hende hjem!“

„Hjem?“ — gjentog den halvberusede Cathrine — „jeg har ingensteds hjemme — uden i Søen. Smid mig ud igjen til Fiskene!“

Det var som den berusede Tilstand, hvori hun sandsynlig var sprungen i Søen, nu efterhaanden forsvandt. Hun græd og vred sine Hænder, idet hun reiste sig og med den gamle Herres Hjælp nærmede sig Udgangen af Stien. „Skal jeg kjøre?“ — sagde hun — „nu saa kjør mig hen, hvor jeg aldrig seer noget Mandfolk! — ikke til Byen! ikke til de ækle Stræder! — langt, langt bort, hvor Ingen kjender mig — hvor jeg kan arbeide og fortjene mit Brød paa en ærlig Maade! Lad mig kun komme under Tag og faae Brød, til den lille Orm er født — saa maa I gjerne smide mig ned igjen til Fiskene!“

„Ja saa!“ — mumlede Professoren og kastede et mistroisk Blik paa

hendes temmelig svære Skikkelse — „voxer der nu Græs paa Alfarvei? — Vil Hun paa Landet og have Tjeneste, er det vel ikke saa umuligt“ — sagde han høit — „og vilde Hun opføre sig anstændigt herefter“ —

„Ak, ja! ak, ja!“ — udbrød hun heftig og kastede sig paa Knæ for sin gamle Ledsager — „hav Barmhjertighed, Herre! ikke for min Skyld — jeg er et udkastet Aadsel — men for den uskyldige Orm! Skaf mig ud paa Landet eller til en lille By! — Jeg er stærk og kan arbeide. — Skaf mig til et Sted, hvor der er en barmhjertig Kone og helst hvor Manden er gammel eller styg! — Lad mig kun leve, til den lille Orm kan krybe paa Jorden — saa skal jeg nok selv faae Ende paa det — hvis jeg ikke kan blive et Menneske! — for et Uhyre har jeg været — hvad er en Vampyr for et Uhyre?“

Anton kom dem nu i Møde. Drosken holdt ved Udgangen af Stien. De hjalp den ulykkelige Kvinde ind i Vognen og satte sig hos hende.

„Hvorhen?“ — spurgte Kudsken.

„Til lille Regnegade!“ — raabte Professoren — „til Skomageren paa andet Hjørne til venstre i Kjælderen!“

Neppe var den saakaldte Pimpe-Cathrine kommen til Sæde i Vognen, før de hørte hende snorke høit.

„Skal Nogen gjøre din fordrukne Vampyr til et Menneske, Anton! saa maa det være Madam Madsen — Skade mener jeg“ — hviskede Professoren — „dog nei, det er sandt! i Huset med den moralske Mand — det gaaer umuligt an!“ — tilføiede han betænkelig. — „Men for det Første maa hun hjælpe!“ —

Anton rystede af Kulde i sine gjennemvaade Klæder, og Professoren blev vaad af alt det Søvand, der drev om ham fra begge Sider. „Spring ud og løb, Anton!“ sagde han — „du drukner ellers mig her i Kassen og faaer selv en Feber paa Halsen. Nu, muntert! du er jo en Hædersmand, og tænk en Gang! du kunde faae Medaillen for ædel Daad at gjøre Vind med! — Spring!“ — Han lod Kudsken holde et Øieblik. Anton sprang ud og holdt Skridt med Vognen, der rullede afsted mod lille Regnegade.

NIENDE KAPITEL

Det var endnu ikke Sengetid. Hos Skomagerfolkene i Regnegaden brændte der Lys saavel i Kjælderen, som paa Kvisten, da Drosken holdt udenfor Kjælderdøren, og den berygtede Pimpe-Cathrine blev fulgt derind af Anton og den berømte Professor. En halv Time derefter forlod Professoren og hans Elev de jævne Borgerfolk. Anton var bleven opvarmet og havde faaet Skomagerens Klæder paa. Han spurgte deltagende om, hvad det var blevet til med det ulykkelige Fruentimmer.

„Du har Ære af dine Venner, Anton! — svarede Professoren — „for

din husvilde Vampyr havde de Ly, uden Spørgsmaal om hendes Liv og Bedrifter. I Morgen vil Bruden, din fortræffelige Veninde, lade mig vide, hvad hun troer, der er klogest, hvis vi virkelig skal faae den Rakkersjæl reddet. For den allerførste Nød har vi sørget. Din Ven Skade har Ret!" — vedblev han — „det er en mageløs Kone, han har faaet. Hun veed Udvei for Alt. Hun gifter sig med en Drukkenbolt for at faae en ædruelig Nar af ham en Gang. Hun har Passion for al Udyd af lutter Dyd, troer jeg. Du skulde seet, hvor glad hun blev ved den Bryllupsgris, jeg bragte hende til mulig Omskabelse. Hm, ja! saadan en Kone skulde jeg havt. Hvem skulde troet, jeg paa mine gamle Dage skulde komme til at sværme for en Jordemoder?"

„Og gaae med Fattighusdrengen under Armen fra hans Venner i Kjælderen" — tilføiede Anton.

„Ingen Skoser til min Fornemhed og mine store Bekjendtskaber, Anton! dem kløer din Næse nok efter selv. Nu vel! i Morgen skal jeg indføre dig i den store Verdens Herlighed!"

Den gamle Professor holdt Ord. Næste Aften gik han med Anton og Sundby til en stor Soiré hos Grevinde Høg. Det var det Hus, hvor Sundby var Hovmester for Sønnerne. Exellencen, den gamle Grev Høg, hørte man sjelden nævne. Han var en udtjent Hofmand, der mest levede paa sine Godser, selv om Vinteren, naar Familien var i Hovedstaden. Hos den i sin Tid overordenlig skjønne og endnu ligesaa livlige, som aandrige Grevinde samledes undertiden en glimrende Kreds baade af Aandens og af Fødselens Aristokrater. Professoren kom der ofte og gjerne; men naar han gik derhen til en stor Soiré, var han dog altid forstemt.

Anton havde pyntet sig med Omhu og bevægede sig lidt stift i den nye Stads. Da de skulde gaae op ad Trappen til de glimrende oplyste Sale, standsede Professoren og betragtede ham. „Se, Sundby!" — sagde han og trak Anton frem i Lampelyset — „har vi ikke Ære af ham? hvidt Halsbind — Glacéhandsker — Haaret i en Sjusk over venstre Øre, som en rigtig Virtuos — sort Flue for Resten, som vi Alle! Kan vi ikke nok være ham bekjendt?"

„Det er mig aldeles ligegyldigt!" — svarede Sundby lidt gnaven.

„Men husk nu min Instrux, min værdige Elev!" — vedblev Professoren og tog Anton ved Haanden, da de vare komne op ad Trappen og stode ved Døren til Forsalen! — „Saa skjødesløs som muligt! — ligegyldig Mine! — ingen Forlegenhed og dum Undseelse! — en vis sirlig Uforskammethed er hele Opgaven" —

„De forhutler jo rent det unge Menneske!" — hviskede Sundby. — „Lad ham følge sin gode Natur!"

„Den maa han suspendere, som vi Alle, for i Aften!" – svarede Professoren, idet de nu traadte ind i Forsalen og toge deres Overkjoler af. — „Keder du dig altfor grueligt, kan du gaae!" — hviskede han til Anton — „men husk vel paa — uden Farvel og Hilsen! for Alting ingen Rækken-Pote,

som i Gaar, ingen Velbekomme! Tak for Mad! — eller Godnat! eller slige gammeldags Hjerteligheder! Skal vi gjøre Hoveri, vredser jeg naturligvis og gjør mig grov. — Det er mit Geni-Monopol — det kan ingen Andre benytte. Kan jeg ikke slippe, gjør jeg det saa slet, jeg kan. Deri skal du dog ikke følge mit glorværdige Exempel! Du har jo Fløiten i Lommen? læg den i et Vindue! Se saa! med den Adfærd er du et net Menneske — en ganske charmant ung Mand -- en meget haabefuld Elev af vor geniale Mester, vor fortræffelige, altid muntre og vittige Ven af Huset!" — Han satte nu et pudserlig høitideligt Ansigt op, stak Hatten under Armen, trak den ene Handske af og traadte ind i den af Gjester vrimlende Sal, som blandt en Flok Dukker, der aldeles ikke vedkom ham.

Professoren var hele denne Aften i sit mindst elskværdige Lune. Anton fulgte ham som hans Skygge og iagttog nogenlunde hans Forskrifter. Der var et Menneskemylder som paa en Børs. Han blev ført gjennem Trængselen til Vertinden, der stod omringet af Ministre, fremmede Gesandter, Skjønaander, Konstnere og Lærde.

Efter nogen Venten paa et passende Øieblik fandt Antons Fremstilling Sted. Han kom ret godt derfra med et Par Buk og nogen Mumlen. Den gamle Grevinde var venlig og ligefrem. Der var et vemodigt Udtryk i det Smil, hvormed hun takkede Professoren for hans Nærværelse og det nye Bekjendtskab til et Talent, han satte Pris paa. Han syntes et Øieblik at falde ud af sin maskeagtige Rolle, men sagde hastig en let Spøg og veg Pladsen for en fremmed Diplomat. Han slentrede videre med Sundby. Anton fulgte dem i Hælene. Han stod, naar de stod; han gik, naar de gik; men han troede, at han ogsaa skulde hilse med dem, naar de bleve tiltalte og hilsede. Et advarende Blik af Professoren, med en komisk høitidelig Mine, standsede ham i disse Opmærksomheder. Han kjendte Ingen. Ingen kjendte ham, og han havde ingen Leilighed til at forløbe sig.

Man gik og stod sig umaadelig træt. Anton saae længselfuld efter en Stol; men der var kun meget faa at see, og paa dem sad der gjerne ældre Damer, som syntes i den livligste Underholdning sammen, medens deres Blik og Tanker synlig vare andensteds sysselsatte. Der var en Surren som i en Bikube. Hvad Anton kunde høre, var de sædvanlige staaende Høflighedsfloskler og Bemærkninger om Veiret, Theatret og de sidste Hofballer. Kun to Ansigter opdagede han, som vare ham bekjendte; det var Sønnerne af Huset, som han havde seet ved deres uheldige Sammenstød med det plumpe Par paa Dandseboden. De kjendte ham ikke; men Sundby forestillede ham for dem. Hos dem vilde nu Anton anbringe, hvad han allerede havde lært af sin Conversation. „Veiret er godt nok" — sagde han — „men det er sølet paa Gaden. Jeg var i Theatret i Gaar. Det gik godt; men Baller har jeg ikke været paa. I Gaar var det ogsaa godt Veir" — vedblev han — „men i Forgaars regnede det. Derfor er det saa sølet — koldt er det ogsaa, og i Gaar var Vandet meget koldt — om det var saa koldt i Forgaars kan jeg ikke sige, for det har jeg glemt — jeg mener ikke Vandet, men Veiret, for jeg var ikke i Vandet i Forgaars."

„Det kan, Skam, være det Samme Altsammen, Hr. Knudsen!" —

sagde den firskaarne Stamherre, Grev Magnus, med en godmodig Latter. — „De er jo et stort Geni paa Fløite, Hr. Knudsen, ikke sandt?“

Anton taug forlegen.

„Og der skal Veir til“ — sagde den yngre, spinkle Broder, Grev Ferdinand — „derfor har Hr. Knudsen nok saa megen Interesse for Vind og Veir.“

„Lad ham være, Vindspiller!“ — hviskede Magnus. — „Du seer jo nok, han er undselig. Han skal være meget klogere end vi, siger Sundby.“

Anton mærkede nok, han maatte have forfeilet Formen til det Underholdningsstof, han nylig havde opsnappet, og han gik taus til Side.

„Jeg har lavet en ny Charade!“ — sagde Stamherren kort efter til den gamle Professor. — „Kan De gjette den? Min Første har været en stor Konge — min Anden er hans Søn — mit Hele siger: det er sølet paa Gaden.“

„Sindrigt, ypperligt, Stamherre!“ — svarede Professoren — „har min unge Ven Knudsen fortalt Dem den vigtige Nyhed? — Vore Galoscher kan bevidne dens Sandhed.“

„Haha!“ — udbrød Stamherren — „han kan da gjette Alting! Det er dog et mageløst Geni! — her er ellers kjedeligt, Professor!“ — tilføiede han — „men jeg har faaet en stor Firhestepidsk af Fader; den smælder ypperligt — den skulde De høre!“

„Den Nydelse vil jeg forbeholde mig til en anden Gang, Høivelbaarenhed!“ — svarede Professoren — „nu aabnes Pianofortet, og man maa holde Maade med sine Nydelser.“

„Deres Elev er et net Menneske, Professor!“ — sagde Grev Ferdinand — „han holder kun sin Hat lidt genert og taler alt for meget om Veiret.“

„Saaledes skal Hatten nu just bæres med rigtig Fjong, bedste Greve! — og veed De ikke, det er Naturvidenskabernes Tid — det er just gentilt at tale om Luft og Vand.“

„Ja saa! det vidste jeg ikke. Han er et meget net Menneske, den unge Knudsen.“ Grev Ferdinand skyndte sig bort.

Professoren blev nu tiltalt af en gammelagtig, sirlig Herre med to Stjerner paa Brystet og et meget fornemt Væsen, som han kaldte Excellence og bukkede med slapt nedhængende Arme for, medens han syntes at efterligne en Orang-Utang. Anton lagde Mærke til den overdrevne Underdanighed, der i den gamle Professors slappe, blege Ansigt blandedes med et ironisk Smil ved hvert Ord, han sagde.

Jo dybere Professoren bukkede, jo høiere kneisede den bestjernede Herre og smilede veltilfreds med de tykke, røde Kinder. De talte temmelig længe sammen, og Anton kunde see, Talen maatte angaae ham. Paa et Vink af Professoren kom han nærmere og blev forestillet for hans Excellence Grev Høg, som „den unge, haabefulde Hr. Knudsen, der baade kunde spille Fløite og redde Druknede.“

„Det er en charmant lille Historie, vor gode Professor fortæller mig om Dem, lille Knudsen!“ — sagde Excellencen med en mild, beskyttende

Mine. — „Det er meget opmærksomt og galant af et ungt Menneske, at udsætte sig for en Catarrh i denne Saison for at redde en Dames Liv. Det er dog prægtigt, at vor Ungdom lærer at svømme!“ — vedblev han — „det giver Anledning til mange smaa Store og gode Handlinger af Danske, Nor— nei, og Holstenere maae vi nu kun sige, siden de Norske jo ikke længer vedkomme os — og det er altid flatterende for Nationen. Jeg kjender ikke den Familie Bimbe, men det gjør Intet til Sagen. Familien vil sagtens have Sagen neddysset. Hvis den ulykkelige Frøken de Bimbe — var det ikke saa, min gode Professor?“

„Meget rigtigt, Excellence! Cathrine de Bimbe eller i det platte Almuesprog Pimpe-Cathrine“ —

„Fy! det klinger simpelt, min Bedste! — hvis den Frøken de Bimbe, siger jeg, nu reiser bort til et Bad, for at undgaae Scandale, bør der for Alting Intet erørtes — hedder det ikke saa?“

„Meget rigtigt! erørtes er det rette Ord“ —

„Saa bør der Intet erørtes derom i de fatale Blade, for Familiens Skyld. Medaillen tilkommer Dem i ethvert Tilfælde, min gode Knudsen! og den vil ikke udeblive. Jeg gratulerer! En lille ædel Daad er dog altid Noget.“

Anton var bleven blussende rød. Han vidste ikke, hvad han skulde sige. Han bukkede kun og taug.

„Ikke sandt, Excellence?“ — sagde Professoren med sit allerpudserligste Ansigt, hvormed han efterlignede den italienske Pierrot-Maske — „et meget net Menneske — og allerede en smuk Handling at bære Vidnesbyrdet om i sit Knaphul! Det er et lykkeligt Land, hvor Dyden saaledes belønnes! De, der ikke vil have Medaillen, kan jo faae femten Rdlr. — det er en meget passende Pris for et Menneskeliv — helst naar det ikke hører til de allerførste Klasser. Det var jo ogsaa Prisen paa de pressede Blokskibshelte i vor Ungdom, disse fortræffelige Femtendalerskarle. Men, ikke sandt, Excellence! min Elev er et haabefuldt ungt Menneske — og han taler godt for sig?“

„Det kan nok være, min gode Professor! men Meget synes mig dog ikke“ —

„Han forstummede af Ærbødighed for Deres Excellence. Han er opdragen paa Landet, skal jeg have den Ære at bemærke, og har neppe seet andre Stjerner end de smaa, usle Stakler paa Himlen.“

„Ja saa! ja saa! De spøger, min gode Professor! Det glæder mig, at De altid er lige munter.“ Dermed vendte Grev Høg sig til en Anden.

„Det gjorde jeg nok lidt for groft, Sundby!“ — sagde Professoren med sit naturlige Ansigt og vendte sig til sin alvorlige yngre Ven, der hele Tiden havde betragtet ham med et mørkt, næsten smerteligt Blik.

„Ingenlunde!“ — svarede Sundby: — „med den platteste Smiger glider Ondskaben glat ned. Bliver Anton nu forhutlet med den dumme Medaille, er det Deres Skyld.“

Der kom nu en stor Deputation af unge Hofjunkere, Kammerjunkere og Baroner til Professoren med Anmodning fra Vertinden om at glæde Selskabet med en ganske lille Fantasi paa Pianoet.

„Lad mig være! lad mig være!“ — vredsede han, som et uartigt Barn, og vendte dem Ryggen. De vedbleve imidlertid at forfølge ham.

„Maa jeg bede Dem, mine meget ærede Herrer! — mine høigunstige Velyndere! mine naadigste Patroner! maa jeg bede Dem allerærbødigst og ydmygeligst — gaae ad Helvede til!“ — sagde han til sidst med en dyb Hilsen og smuttede ud af Døren.

De unge Herrer loe og vedbleve med gjentagne Bønner at forfølge ham ud i Forsalen.

Sundby havde imidlertid draget Anton hen i en Vinduesfordybning, hvor de kunde bemærke nogle finere Træk af dette Salonliv. Her kunde de see og høre, hvorledes den talentfulde Vertinde med stor Konst delte sin Opmærksomhed mellem de mest forskjellige Partier og de mærkeligste Personligheder, som ofte grupperede sig om hende og hendes Datter. Moderens Finhed og den skjønne Datters, Comtesse Camillas, endnu mere beundrede Talenter vare bestandige Gjenstande for de mest betydende Gjesters Hyldest. Blandt Mændene hørtes der spøgende Yttringer om Tidens Tegn og mærkelige Bevægelser, dog i saa let en Tone, som det kun gjaldt Forviklingerne i et Lystspil. Forfatterne overtraf hverandre i gjensidige Høfligheder, som Grevindens Berømmelser over deres nyeste Værker afnødte dem, medens de mødtes i Hyldingen af deres fælles ædle Velynderindes Smag; men de toge gjerne strax efter Erstatning og gave deres Hjerter Luft i Stiklerier og vittige Smaabemærkninger, naar de stødte paa Nogen af deres Cotteri.

For den unge, uerfarne Iagttager var alt Dette noget Nyt; for Sundby var det kun Brudstykker af et Livsbillede, som han nu alt i sit tredivte Aar var ked af. Han nævnede Anton alle de Berømtheder, der vexelvis deltoge i denne selskabellge Øvelse. „*Vanitas vanitatis!*“ — mumlede han undertiden ved sig selv — „her er det ikke, man skal lede om Sandhed eller Kjærlighed.“ Hans Blik dvælede ofte med en stille, mørk Ild paa Comtesse Camilla, hvis Skjønhed og Ynde i høi Grad havde fængslet Anton. Alle Selskabets Mærkeligheder flokkedes især om hende og kappedes om at sige hende de mest smigrende Artigheder, som hun altid paa en let og yndig Maade vidste at aflede. Blandt den store Mængde yngre og ældre Herrer, der vexelvis søgte Leilighed til at sige Datteren af Huset noget Smukt, bemærkede Anton en stærkt decoreret Herre, i en fremmed diplomatisk Uniform, der saae temmelig aflevet ud, uagtet han neppe kunde være over tredive Aar. Han bar en Lorgnet i det ene Øie, som bestandig speidende var vendt mod den unge Comtesse. Den citrongule Hud og det kulsorte Haar røbede Sydboen, og hans magre, udtørrede Skikkelse vidnede om en tidlig tabt Ungdomskraft. Han nærmede sig ofte Comtessen og afbrød hendes livlige Underholdning med en høi, smuk Mand, der talte Italiensk.

„Hendes tilkommende Gemal, den østerrigske Grev von Strahl“ — hviskede Sundby — „Italieneren er hendes Syngelærer, vor gode Professors Contrapart“ —

„Han er uovertalelig — han er rent ubændig i Aften. De maa tæmme ham, Comtesse! han vil tage Flugten!“ lød nu en Røst tæt ved dem.

Sundby og Anton savnede nu først Professoren. De skyndte sig begge ud i Forsalen, hvor de traf ham med Kappen paa og ivrigt ledende om sine Galoscher. Inden de havde faaet Overfrakkerne paa og fundet den utaalmodige Professors Galoscher, kom Comtesse Camilla ud til dem. Hun nikkede med et artigt, lidt koket Smil til den egensindige, gamle Husven og trak uden videre Kappen af ham. „De spiller ganske bestemt min Favorit-Sonate af Rossini! — saa synger jeg den store Bravour-Arie af Tancredo“ — sagde hun med den skjønneste, mest indsmigrende Stemme. Hun tog ham under Armen, og hvor meget han vred og vaandede sig, maatte han ind i Salen igjen. Hun slap ham ikke, før han sad for Pianoet og havde Hænderne paa Tangenterne.

„Er her ikke en Fløite? De maa høre min Elev!“ — sagde han og saae sig om. Anton, der med Sundby var fulgt tilbage med ham i Salen, havde allerede paa hans Vink hentet sin Fløite. Professoren begyndte. Anton faldt ind i rette Tid og kom meget godt fra sit lille Parti. Professoren reiste sig og klappede. „Det er for Fløiten!“ — sagde han — „har De nogensinde hørt Rossini smukkere og yndigere blive udpeben?“

Man lo og klappede. Man vidste, at Rossini just ikke hørte til hans Yndlings-Componister. Anton rødmede og trak sig tilbage. Han vidste ikke, om det Bifald, der ydedes ham, var Alvor eller Spot, og han var slet ikke tilfreds med sin kjære Professors Lune. Han glemte dog snart alt Andet for den Sangstemme, der nu, med Professorens Ledsagelse, lod sig høre. Det var den unge Comtesse, der sang. Saavel hendes Skjønhed og ligefremme Ynde, som en flygtig Lighed, hun havde med hans Ideal, forrige Frøken Mine, havde strax gjort et stærkt Indtryk paa Anton. Hendes Sang henrev ham nu fuldkommen, og han stod som i den syvende Himmel.

Professoren var nu ogsaa kommen i bedre Lune. Han gjorde vel nogle slemme Miner til Rulladerne i Comtessens Bravour-Aria, men han hilsede hende med beundrende Hyldest, da hun holdt op. Salen gjenlød af: herligt! charmant, mageløst! — Han reiste sig for at overlade hende Pladsen. Diplomaten med Lorgnetten i Øiet stod ved hendes Side og bad hende spille Ouverturen til „Prindsen af China“, som just laa opslagen. Mange istemmede samme Bøn, og Comtessen udførte den med stor Færdighed og Smag.

Under Spillet holdt Professoren af og til begge Tommelfingrene i Veiret og lod dem hoppe ved sine Øren, medens han rokkede med Hovedet som en chinesisk Dukke. „Klingeling!“ — hviskede han til dem, der stode ham nærmest, og Mange trak paa Smilebaandet. Hans parodierende Mimik gjaldt dog kun den meget yndede Musik, der var ham for meget Klingklang, men ingenlunde Comtessens Udførelse, som han fandt fortrinlig. Da den unge Dame forlod Instrumentet, takkede han hende med virkeligt Bifald. Han gav derpaa uopfordret nogle af sine egne fortræffeligste Sager til Bedste og blev overvældet med Beundring og Complimenter. Da han kort efter for Alvor forlod Selskabet, ledsaget af Anton og Sundby, saae Anton, at han, uden at hilse nogen Anden, med et Slags Heftighed trykkede den unge Comtesses Haand til sine Læber. Anton bemærkede

tillige en usædvanlig Ild i hans som oftest noget matte Øine, idet han i Frastand kastede et Blik til hendes Moder, der stod omringet af de fremmede Ministre.

„Godnat, guddommelige Mand!“ — sagde den skjønne Comtesse halvhøit og fulgte ham til Døren. — „De har rigtignok lapset Dem fælt i Aften — jeg saae det nok, da jeg spillede Chinesisk; men der er ikke Mage til Dem i alle Verdensdele — Sydhavsøerne iberegnet.“

„Og Deres Mage, Comtesse!“ — svarede han med Haanden paa Hjertet og vendte Øinene med parodierende Pathos mod Loftet — „ja ham vil jeg opsøge — i Stjernerne og knække Halsen paa — fordi det ikke er mig.“

Man skiltes ad med en munter Latter. Comtessen lod ogsaa sine spillende Øine dvæle ret velvilligt paa Anton, idet hun takkede ham for det vakkre Fløitespil og bad ham komme jævnlig igjen med Hr. Sundby og deres gamle, geniale Husven. Hun hilsede dem alle Tre med det nydeligste Nik og vendte sin Opmærksomhed tilbage paa det øvrige Selskab.

Sundby var bleven blussende rød.

Paa Hjemveien vare de alle Tre tause. Sundby, som boede i deres Nærhed, fulgte de Andre til deres Port. Da han rakte dem Haand og sagde Godnat, var det, som han først mærkede, hvor han befandt sig.

„Godnat, Sundby! var du med?“ — sagde Professoren. — „Tak for dit underholdende Selskab!“

„Det Slags Underholdning trængte vi nok allermest til“ — svarede Sundby — „for mig har det i det Mindste været en stor Vederkvægelse ovenpaa al den Snak.“

„Comtessen var dog nydelig?“ — sagde Professoren. — „Skade, at man kun een Gang i Verden er ung!“

„Skade, at Ingen nu meer kan komme til Skjels Aar og Alder for det evindelige Liv, der raabes paa og jages efter! Skulde jeg have Noget mod Dem, gamle Ven! maatte det være Deres altfor urimelige Ungdommelighed.“

„Godnat, Pædagog!“ — afbrød Professoren ham. — „Naar jeg for Alvor begynder paa min Opdragelse, skal jeg sende Bud efter dig! — Du spiser vel ellers hos mig i Morgen?“

De skiltes ad. „En meget lovende Surmuler, Anton! han er knap halv saa gammel som jeg; han kan blive brav!“ — sagde Professoren, idet de gik op ad Trappen til hans Værelser. — „Jeg har en Plan i Hovedet med ham og dig. Naar han om et Aarstid eller to reiser udenlands med sine Lømler, kan han tage dig med — at du ogsaa kan komme paa Bjerget og see al Verdens Herlighed, men have en brav Surmuler-Engel ved Siden, som kan holde paa dig, naar du svimler, og hviske dig i Øret: det er Løgn, unge Ven!“

„Reise! — reise!“ — udbrød Anton sjæleglad — „O! det var den største Lykke, jeg kunde tænke mig i Verden.“

„Ja, det troer jeg! det skrige de vilde Gæslinger paa, før de faae

Fjær — og naar de komme hjem, er de store, graa Gæs, som de tamme i Gadekæret.“

„De har da vist reist meget selv, kjære Professor?“

„Ja — især mellem Kronprindsessegaden og Mælkeveien. Godnat, Fugl! kom du af det rigtige Æg, kan du ellers gjerne fløite Verden et Stykke i din Rede!“

Med Reisetanken gik dog Anton til Sengs, og den voxede i ham fra den Time baade Nat og Dag.

TIENDE KAPITEL.

Faa Dage efter Antons første Indtrædelse i den store Verden bragte den gamle Pige ham et Brev med en lille, forseglet Æske, som var kommet til ham. I Æsken fandt han Medaillen for ædel Daad og blev meget forundret derover. Han var bange, det var en Spøg af Professorens unge Venner. Han viste Sundby det korte franske Brev, der var fulgt med, og som han ikke forstod. Navnet, der stod under, var ogsaa ulæseligt. Sundby kjendte Haandskrift og Navn. Det var en egenhændig, sirlig Billet fra den gamle Excellence, Grev Høg, som, i Følge Professorens Beretning om en vis Frøken de Bimbes Redning, lod Anton tilstille dette ham lovligt tilkommende Hæderstegn. Den gamle Greve havde vel Intet at gjøre med disse Medaillers Uddeling, men greb gjerne enhver Leilighed til at være Beskytter og vise sin Indflydelse. Sundby raadede til at gjemme denne tidlige Dydsbelønning og ikke tale derom til Nogen, mindst til Professoren og hans unge, lystige Venner, som upaatvivlelig vilde drive megen Spøg dermed.

Anton besøgte nu jævnlig med Sundby og sin lunefulde Mester Grevinde Høgs musikalske Aftenseiskaber, hvor ofte fremmede Virtuoser lode sig høre. Han kom snart i meget god Forstaaelse med begge de unge Grever og var altid en stille Beundrer af den skjønne Comtesse Camilla. Han ledsagede undertiden hendes Musik med sin Fløite, og naar det lykkedes ham at vinde et bifaldende Smil eller et deltagende Ord af hende, satte det ham altid i den allerlyksaligste Stemning. Det varede ikke mange Maaneder, inden han havde lært at bevæge sig i det saakaldte Salonliv uden Anstød og selv med et Slags Lethed, som den stille, alvorlige Sundby aldrig havde kunnet tilegne sig og selv betragtede med et Slags Ringeagt.

Paa en af deres daglige Spadseretoure paa „lange Linie“, hvor Anton især glædede sig over Havet og længtes efter fremmede Lande, yttrede Sundby sig lidt mut om hans „Sommerfuglenatur“.

„Gjør mig ikke til en Sommerfugl, kjæreste Hr. Sundby!“ — sagde Anton livlig — „den skal jo betyde Sjælen, veed jeg nok, og den har tidt deilige Farver paa Vingerne; men den flagrer jo stum og lavt om blandt

Blomsterne. Nei, en Sangfugl vilde jeg heller være — om jeg saa kun havde graa eller sorte Vinger — og saa vilde jeg flyve hen over Verden med Sang i de høie, glødende Luftstrømme" —

„Men dog vel af og til flyve ned til de unge Damer og hoppe sirlig paa Pinde for dem i Buret og fløite kjælent og faae Sukker og søde Ord derfor — ikke sandt?" — sagde Sundby mut.

„Nu ja! — naar de er saa deilige og saa inderlig gode, som Frøken Mine — og Comtesse Camilla. Ak, ja! naar hun nu ogsaa bliver gift og reiser bort" — tilføiede Anton — „og naar De saa en Gang, ligesom Hr. Stær, ogsaa bliver gift og reiser bort" —

„Jeg gifter mig aldrig!" — afbrød Sundby ham mørk. Anton saae, han havde skiftet Farve. Han taug og mærkede nu, at Sundby kæmpede med en skjult Hjertesorg, som han med sin kæmpestærke Villie dog endnu ikke var Herre over.

De aandelige Brydninger saavel i Sundbys som i den gamle Professors Sind berørte dog kun flygtigt det unge, livlige Menneske. Han var for munter til at lade Sundbys strenge Alvor og moralske Indignation over al Svaghed og Slethed faae Magt over sig. Den humoristiske Maske, hvormed den gamle Professor legede baade med Godt og Ondt, baade med hvad han i Grunden agtede og hvad han forkastede, som Affectation, Konstleri og Tomhed — denne undertiden farceagtige Maske, hvorunder han skjulte sin dybere Natur, havde for Anton, som for saa mange andre unge Mennesker, noget besynderligt Tiltrækkende. De havde altid Bevidstheden om den Genius, der legede Skjul selv under Abemasken, naar det undertiden kunde falde den gamle Mand ind med krumme Knæ og fremrakte dinglende Hænder virkelig at efterligne dette modbydelige Dyrs Lader. Hvad der da morede Ungdommen mest var det Lune, hvormed han med det dummeste Drengemæle parodierede de sædvanlige Floskler af Selskabslivet eller den indbildte Aandrigheds Domme om Konst og Literatur.

Anton var imidlertid meget overladt til sig selv. Forfatterne paa Loftskamret maatte erstatte ham Savnet af fortrolige, jævnaldrende Venner. Ingen af de unge Mennesker, han traf sammen med, syntes ham skikket til Andet, end til at lee og spøge med, og med sine Barndomsvenner og tidligere Bekjendte stod han ikke mere i nogen personlig Forbindelse. Hr. Skade og hans Kone vare, efter deres Bestemmelse, reiste tilbage til deres lille Kjøbstad. De havde modtaget hint ulykkelige Fruentimmer i Kost og Pleie indtil videre. Det Brev, Anton regelmæssig hver Maaned modtog fra sin Formynder, indeholdt sjelden Andet end hans Maanedspenge og nogle faderlige Formaninger om Flid og gode Sæder. Undertiden havde Byfogden dog vedføiet en venlig Hilsen fra sin Datter og lille Lise saa vel som fra Magister Stær og de gamle Provstefolk, som dog aldrig havde seet Anton, men nu kjendte ham fra Vilhelmines og Lises Beretninger.

En Gang hver tredie Maaned fik Anton gjerne et Brev fra den kjære Moster Karen, med Hilsen baade fra hendes Mand og fra deres ærlige Ven og Nabo, Hans Litsenbroder. Af Mosterens Brev, sex Maaneder efter Hr. Skades Bryllup, havde Anton seet, at det gik godt med Madam Skades Praxis og nogenlunde med Hr. Skades Ædruelighed. Det syge Fruen-

timmer, de havde medbragt fra Hovedstaden, var af Madam Skade lykkelig helbredet for — Vattersot. Hun var kommen i Tjeneste hos Hans Litsenbroder og hans Kone, hvor de vare vel tilfredse med hendes Opførsel. Hun lod kun til — hed det — at være altfor bedesøsteragtig og havde nylig ladet sig døbe om i Gadekæret af nogle Prækere paa egen Haand, der kaldte sig Baptister, og som satte mange Folk Griller i Hovedet der i Egnen. I dette Brev var der ogsaa Hilsen fra hans Venner i Lundeby Præstegaard. „Vor lille Lise" — hed det — „voxer nu baade udvendig og indvendig. Hun lærer saa meget Godt og Smukt af den unge Madam Stær saa vel som af begge de Gamle. Justitsraaden læser Bøger paa Vers med hende og gjør grumme meget af hende. Dersom hun var en sex—syv Aar ældre og han en Snes Aar yngre, blev der vist et Par af de To. Hun spørger altid til dig og kan ikke glemme dit Indtog i Møllen, din Confirmationsdag og eders Eventyrlege i Hønsegaarden."

Anton læste ofte siden dette Brev og blev altid underlig bevæget derved. Han droges nu dog daglig mere bort fra Erindringerne om sit Barndomsliv. Han levede sig stedse dybere ind i Konstens og Ideernes Verden, men brød sig ikke meget om det offentlige Livs Bevægelser i denne Constitutions-Iverens, Demonstrationernes og den lattermilde Presses Tid. Han var saa ivrigt inde i sine Arbeider, at det var blevet Sommer og Vinter igjen, næsten uden at han mærkede det. Da han anden Gang saae et Foraar i Hovedstaden, var hans Længsel efter at reise og see fremmede Lande næsten bleven til en Lidenskab. Men inden han turde tænke derpaa, maatte han dog allerførst vide, om han virkelig duede til Noget i Konsten og kunde gjøre sig Haab om noget muligt Held paa en Konstreise. Nogle Forsøg i Composition havde vundet Mesterens Bifald, og han svømmede i et Hav af Haab og Forventninger. Endelig skulde han optræde paa en stor, offentlig Concert, og han øvede sig dertil i den største Spænding.

Dagen og dens for Anton saa vigtige Aften kom. Frimurerlogens store Sal var bleven ham overladt til Concerten, og han skulde understøttes af Dilettanterne fra den gamle Professors Aftenselskaber. Den sidste Prøve var gaaet godt. Alle Billetter vare solgte. Salen var propfuld af Damer og Herrer af Hovedstadens høieste Salonkredse. Øieblikket kom. Anton traadte frem, med Hatten i den ene Haand og Fløiten i den anden, og hilsede. Den nittenaarige Virtuos, med de store, brune Øine, det kraftige Lokkehaar over den ene Kind, den ranke, ædle Skikkelse og det beskedne Væsen, gjorde strax et behageligt Indtryk. Han skjælvede og satte Fløiten til Munden; men i næste Øieblik var hans hele Sjæl kun henvendt paa Musiken. Hvad han selv skulde udføre var nogle af hans egne Forsøg i Composition, som hans gamle Mester nøie havde gjennemseet og fundet saa vakkre, at han selv havde opmuntret sin Elev til at prøve sin Lykke dermed.

Den gamle, berømte Mester sad forrest blandt Tilhørerne blandt en Kreds af sine ældre Velyndere og Venner. Han opmuntrede strax ved første Ophold sin undselige Elev med nogle stærke Klap, som strax gjenlød

over hele Salen, og Anton bævede igjen, men af Henrykkelse. Hans Undseelse og synlige Bevægelse havde indtaget Alle for ham. Bifaldet voxede nu ved hvert Nummer, han foredrog, og fyldte til sidst Concertsalen med stormende Larm.

Anton svimlede af Glæde og formaaede neppe at hilse — han vilde bortfjerne sig, men blev fremkaldt med fornyet Bifaldslarm — Taarerne rullede ham ned over de glødende Kinder. Han foer endelig svimlende ud af Salen og styrtede sig i Sideværelset i Armene paa sin lunefulde Mester, der kom ham i Møde med et muntert, lidt skalkagtigt Smil, for at ønske ham til Lykke.

„Nu, nu! tag ikke saa forfærdelig paa Veie, min gode Ven!“ — sagde Professoren. — „Der er jo ingen Ulykke skeet! Det gik jo ret godt. De svage Partier bleve knap bemærkede. Det var, saamænd! en meget anstændig Debut af saa grøn en Fugl. Man greb sig jo ordenlig an. Dersom du ikke vidste det bedre, kunde du bildt dig ind, du allerede havde Prindsessen og det halve Kongerige i Lommen.“

Det var som disse Ord slog en Spand koldt Vand over Antons Henrykkelse. Det skar ham i Hjertet som tusinde Dolkestik. Han blegnede.

„Hvad nu! vil du daane, som en lille Jomfru, der kom for høit op i Gyngen?“ — vedblev Professoren. — „Vær ingen Nar! du skal strax komme ned igjen! Havde de dumme Skraalere havt Ret — var du virkelig culmineret med dine Prøveklude — ja saa var det rigtignok trist — saa kunde du havt Grund til at blive bleg om Næbbet og skyde en hvid Pind efter Prindsessen. Nei, trøst dig, min gode Ven!“ — hviskede han og saae sig om. — „Det kommer ikke de Andre ved — men du kan stole paa mig! Det var Jux i Grunden.“

Anton saae paa ham med Forfærdelse.

„Du forstaaer mig jo nok!“ — vedblev Professoren og klappede ham paa den blege Kind — „det var Jux mod hvad jeg venter af dig med Tiden. Folk var lidt gale; men det var ikke min Skyld. Jeg vilde kun opmuntret dig lidt til Maade, men var kommen for Skade og havde faaet Hjortelæders Handsker paa. Det forførte mine Venner, og det var dem, der gjorde Publicum fjantet. — Men som sagt, det har Intet at betyde — i Morgen er det Galskab glemt.“

„Men, kjæreste Professor! jeg begriber Dem ikke!“ — udbrød Anton — „var det da ikke Deres Alvor, da De klappede allerførst og nikkede saa kjærligt til mig?“ —

„Jo vist var det saa! — Det siger jeg dig jo! Jeg saae, det gik ret godt, naar du kun fik lidt meer Mod i Brystet. Et Par Klap havde du ærlig fortjent, og dem fik du; men at Folk derfor skulde rive Frimurerlogen ned af Henrykkelse, det var rigtignok ikke min Mening — og det var jeg uskyldig i.“

„Men det var Jux i Grunden, siger De — det var kun jammerlige Prøveklude, jeg kom frem med — og De havde dog selv“ —

„Ja vist! jeg havde givet dig Godt med Spørgs for dem hjemme og fundet dem gode nok til denne Indlemmelsesprøve — og deri havde jeg jo

Ret. Kom til Besindelse, min unge Ven! Her er jo ingen Ulykke skeet — Huset blev staaende, og du kan jo ogsaa staae paa dine Ben endnu, trods den lille Svimmelhed, der kom over dig.“ —

Anton var som sønderknust. Han følte sig saa dybt ydmyget, som han skulde synke i Jorden af Skamfuldhed over den Selvtilfredshed og Henrykkelse, han nu var udreven af.

„Ak ja! det var jammerligt!“ — sukkede han — „der bliver aldrig Noget af mig. Det var vel kun af Spot og Foragt baade De og Publicum klappede“ —

„Sliddersladder! det siger jeg jo ikke. Du kom ganske godt fra det — hverken meer eller mindre — det var min Mening. Der komme de Andre! Lad os nu gaae hjem og drikke den lille Rus bort i et Glas Champagne!“

„*Bravo, Bravo, Maestro Antonio Canuti!*“ — raabte nu en mægtig Stemme med neapolitansk Accent fra den aabne Dør.

„Gjør den Karl dig til Mester“ — mumlede Professoren fortrædelig og vendte Ryggen mod den Indtrædende — „saa gjør jeg det aldrig!“ —

„En rigtig Helt lader ikke Fjenden see sin Ryg!“ — sagde nu den Indtrædende og lo. Det var en af Professorens muntre, unge Venner, der især havde sin Styrke i at efterligne Stemmer og Manerer.

Han sang en parodieret Stump af en italiensk Bravour-Aria i den Rossiniske Smag med deres fælles Antagonists Stemme og overdrevne Gebærder.

„Bravo, Bajaz! — han var her jo ikke“ — udbrød Professoren og lo.

Alle de andre unge Dilettanter, der havde understøttet Anton ved Concerten, flokkedes nu om ham med muntre og overdrevne Lykønskninger. Anton gik, inderlig opløst, med det ynkeligste Ansigt, hjem med dem til Professorens Bolig, hvor han først kom til Mæle igjen, da man havde drukket hans Skaal i Champagne og nu sluttede denne Aftens Triumf med de overgivne Belmanske Sange.

Anton havde i sin stille Fortvivlelse drukket adskillige Glas af den brusende Vin. Han blev nu pludselig lystig og sang med af alle Kræfter.

Saavel Professoren som alle de Andre studsede ved hans klare, fortræffelige Tenor, som han aldrig før havde ladet høre. „Hvad Pokker!“ — udbrød Professoren — „nu maae vi nok ogsaa her til at skraale Huset ned af Beundring over ham — og det vil gaae ud over mig! Du er jo en allerhelvedes Karl, Anton! og endnu større Tenorist, end Fløitespiller og Componist — og det har du aldrig sagt et Ord om“ —

„Det er Jux, som alt det Andet!“ — sagde Anton — „men det er nu lige meget!“ — Og han sang med rørende Pathos om, hvorledes Drikkebrødrene skulde begrave ham under Klangen af Glas og Flasker.

„Rigtig, Anton! Du seer i Aanden et høit Maal!“ — sagde Professoren: — „i den store Skades glorværdige Fodspor gaaer Veien lige lukt til Udødelighed“ —

„Leve Konsten og Udødeligheden!“ raabte de Andre — „leve vor gamle, udødelige Mester!“

„Og det guddommelige Galskab!“ tilføiede Professoren og klinkede med dem. Det lystige Selskab adskiltes, og Anton tumlede op paa sit Loftskammer.

Saasnart han næste Morgen var i Klæderne, sad han ved sit lille Piano og foretog en streng Prøvelse med sine første musikalske Aandsfostre, som han forrige Dag havde vundet det stormende Bifald med. Ethvert Sted, hans berømte Mester havde yttret nogen Indvending imod, overstrøg han heftig med en tyk Blyant. Til sidst slog han en stor Streg over dem alle og kastede dem i Kakkelovnen. Det var en kold Dag, uagtet man var sidst i Marts. Han frøs og varmede sig nu ved Luen af sine første store, bortblussende Drømme. „Bort!“ — sagde han — „ud i den vide Verden! her bliver der dog aldrig Noget af mig.“ —

Han gik til Sundby, som ikke havde været paa Concerten, og han udøste nu hele Fylden af sin Fortvivlelse for ham. Sundby sad taus i sin Sofa med en Bog i Haanden, medens han lod Anton udrase.

„Men er det da gaaet saa galt?“ — sagde Sundby endelig forundret. — „Jeg troede tvertimod, du havde gjort Furore. Her staaer jo store Berømmelser over dig i Bladene.“ Han rakte Anton et Par nys ankomne Dagblade.

„Er det muligt? Er det ikke Spot og Forhaanelse?“ — udbrød Anton og slugte Bladartiklerne med stirrende Øine. — „O! hvis kun en Tusindedel af alt Dette var sandt!“ — sagde han, og hans store Øine straalede. — „Men jeg veed det bedre!“ — tilføiede han med et dybt Suk. — „Mine Prøveklude skal nu Ingen meer raabe Bravo for! — Naar reiser De med Deres Grever, kjære Sundby? vil De tage mig med til Italien? eller kan jeg ikke selv reise strax — langt bort — til Amerika — eller hvor der kan blive Noget af mig?“ —

„Hvorfor ikke til Otahaiti? eller til Maanen?“ — spurgte Sundby. — „Du har vel Lyst til at reise fra dig selv, Anton! og saa er det lige kraftigt, hvor man reiser hen. Du kan flye dit Fædreland, er et gammelt Ord, men ikke dig selv. Jeg reiser til Efteraaret. Følg saa med mig! hvis du kan! men bliv i Sommer hos vor Gamle! Hvo veed, hvor længe vi beholde ham?“ —

„Er han da syg?“ — spurgte Anton forskrækket — „har De seet ham i Dag? Han var dog saa munter i Aftes“ —

„Naar han er aller lystigst, synes mig altid Døden staaer bag ved ham“ — svarede Sundby. — „Til Sommer skal Comtesse Camilla have Bryllup“ — tilføiede han mørk — „hendes Bortreise vil blive ham et svært Pust.“

„Han kan dog ikke være forelsket i Comtessen — han kunde jo være hendes Fader. Den, han var forelsket i, har han jo hadet, og hun er jo død for længe siden; men han seer dog paa hende hver Dag“ —

„Hvem har betroet dig det, Anton?“

„Han selv, da jeg en Gang spillede paa Fløite for ham i Tusmørket;

men han fortrød det nok, da vi fik Lys; for saa lo han og var saa underlig."

„Den Latter er desværre Døden i ham, der udleer Livet og al dets Herlighed. Kun naar han componerer, er han sig selv. — Comtessen er den eneste unge Pige, der nu har Øre og Sjæl for hans Musik, siger han. Naar hun er borte, falder han sammen og gaaer ud som et Lys. — Ogsaa du har havt en god Virkning paa ham, Anton! han holder af dig, som du var hans Søn. Er du ogsaa borte, naar hun reiser, saa" — —

„Jeg bliver — jeg bliver!" — udbrød Anton — „O! er det muligt! troer De virkelig, han holder saa meget af mig? — han pinte mig dog saa frygtelig i Gaar."

„Han har seet din Svimmelhed over det sagtens altfor stærke Bifald, du vandt — og saa har han maaske taget lidt for haardt paa dig, for at redde dig fra den Konstner-Forfængelighed, han hader som Pesten, og meer end nogen virkelig Last."

„O! ja — o, ja! saaledes har det været! — Tak! Tak! kjæreste Sundby! nu er jeg saa glad og rolig igjen."

Den Ro og Glæde, hvormed Anton den Formiddag forlod den alvorlige Sundby, skulde dog snart atter vige for nye Misforstaaelser og lidenskabelige Storme.

Der var kommet en fremmed Virtuos til Byen, som gjorde stor Lykke ved Hoffet, hos Publicum og i de store Selskabskredse. Det var en italiensk Tenorsanger Spontani, med en ganske udmærket høi Stemme; men han hørte til den nyeste italienske Skole, som den gamle Professor ikke kunde udstaae. Man undrede sig ikke over, at den Gamle ikke vilde høre ham; men denne Gang gik hans Uvillie urimelig vidt. Det var som der foer en Dolk igjennem ham, hver Gang Navnet Spontani nævnedes, og han undgik ethvert Sted, hvor han kunde møde ham.

Anton var bleven henrevet af Signor Spontani indtil Sværmeri. Han havde, uden at tale derom til den Gamle, gjort den fremmede Virtuos et Besøg, som han siden oftere gjentog. Paa samme Tid var han meget ivrig i at lære Italiensk og Fransk. Der var kommet et nyt Liv i ham. Han gjorde nye Forsøg i Composition, men viste dem ikke til Nogen.

En Dag kom den gamle Professor op til ham paa Loftskamret, for at hente en Bog. Han saae Anton i fuldt Arbeide med at renskrive en stor Bravour-Aria, som der dog ikke var skrevet Ord til, men hvortil Partituren laa helt færdig for ham.

„Bravo!" — sagde Professoren — „jeg skal overraskes! — det kan skee strax!" Han lagde Partituren for sig og satte sig til Instrumentet. Neppe havde han dog gjennemfaret den med Øinene og gjort nogle Løb over Tangenterne, før han foer op og omfavnede sin forbløffede Elev. „Prægtigt! prægtigt!" — udbrød han — „mageløst! — hvem skulde troet det om dig, du kjælne, følsomme Nattergal! Det er bedre, meget bedre, end jeg selv kunde gjort det — du er en Mester i Parodien."

„Parodi?“ — gjentog Anton som himmelfalden — „er det en Parodi?“

„Naturligvis! — for du er jo ikke bleven gal, veed jeg! — Er du saadant et umiddelbart Geni, at du ikke veed selv, hvad du gjør saa mageløst — saa hør da! hør da!“ — Den Gamle foer til Instrumentet; han spillede og sang nu med den mest overdrevne Pathos og med alle den nyere italienske Skoles Snirkler og Rullader den Composition, der laa for ham. I Stedet for de manglende Ord sang han kun: „Lirumlarum! La, La!“ og efterlignede alle de larmende Instrumenter, der skulde ledsage Themaet. Det var af en uendelig komisk Virkning, og inden han kom til Ende, brast han selv i saa heftig en Latter, at Taarerne løb ham ned over de magre Kinder. Men Anton lo ikke. Han var bleven dødbleg. Han udstødte en Lyd, der næsten klang som et Skrig — greb sin Hat og styrtede som en Rasende ud af Døren.

ELLEVTE KAPITEL.

Den gamle Professor saae forundret efter Anton, og var pludselig bleven alvorlig. Han kastede atter et Blik paa sin Elevs nyeste Composition og rystede paa Hovedet. Nu bemærkede han et Par fremmede, sirligt indbundne Nodebøger, som laae omhyggeligt forvarede mod Støv paa Antons lille Arbeidsbord. Han aabnede dem og saae, det var nogle af de allernyeste italienske Operasange og netop de samme, hvormed den reisende Virtuos, Signor Spontani, gjorde saa stor Lykke. Paa Titelbladet saae han Spontanis Navn. Han blegnede. Der gik pludselig et Lys op for ham. „Min stakkels fangne Fugl!“ — sagde han — „er det saadan fat? — den fremmede Paafugl har forlokket dig — saadan vil du nu ogsaa glimre og synge — og Spontani! Spontani! — skal det Navn forfølge mig til min Dødsdag?“ —

Han stampede i Gulvet og forlod Loftskamret. Han havde taget Partituren til Antons italienske Bravour-Aria ned med sig paa sit Værelse. Han satte sig alvorlig til sit Instrument, hvor han undersøgte og prøvede den nøie. Han rystede ofte paa Hovedet og stampede harmfuld i Gulvet; men af og til nikkede han glad. „En Pokkers Knegt! — Geni er der dog i“ — sagde han — „men paa den Vei gaaer det Fanden i Vold.“ Han saae nu ofte paa Uhret og lyttede hver Gang, han hørte Nogen paa Trappen. „Hvor bliver han af?“ — sagde han urolig — „han springer dog aldrig i Stranden eller flyver bort med Paafuglen?“

Hele Formiddagen gik hen. Han havde ingen Ro til at arbeide. Han gik ud og kom tilbage. Hans Middagstid kom. — Anton var endnu ikke kommen tilbage — og han satte sig ene til Bords. I Stedet for at spise, sad han med Haanden under Kinden og stirrede paa sin Tallerken. Da

den gamle Pige kom med Eftermaden og saae ham sidde saaledes uden at have rørt Noget, blev hun forskrækket og spurgte, om han var syg.

„Vist ikke!“ — svarede han — „men hvor bliver Anton af?“

„Er Hr. Knudsen da ikke i Middagsselskab?“ — spurgte Pigen. — „Her var en Tjener i Gaar med et Kort til ham. Jeg kunde ikke forstaae ham. Han snakkede nok Tydsk. Hvad der stod at læse paa det stadselige Kort var nok Fransk eller Spansk. Hr. Knudsen blev meget glad, da jeg bragte ham det i Morges, og jeg troede, han skulde i stor Stads.“

„Du øvede dig naturligvis lidt i Fransken ved at stave paa hans Kort? fik du ikke Noget ud, der klang som Spontani?“

„Det kan nok være! — hvad forstod jeg af det Krimskrams! — Men spis nu dog, kjære Professor! Er Hr. Knudsen i Stads til Middag, saa kommer han jo ikke, men har kun glemt at sige det.“

Professoren lod nu, som han vilde spise, og den gamle Pige gik. Da hun siden tog af Bordet, fandt hun næsten Alting urørt. Hun aabnede urolig Døren til sin kjære Herres Arbeidsstue og saae ham, mod Sædvane, hvilende paa Sofaen med Haanden under Kinden, og den Bog, han syntes at have læst i, laa paa Gulvet. „De er vist syg, kjæreste Hr. Professor!“ — sagde hun — „maa jeg løbe efter Doctoren?“

„Sladder! — Lad mig være!“ — svarede han gnaven — „jeg er kun et liggende Fæ; men hvad kommer det dig ved? Spørger Nogen af mine Lapser efter mig, er jeg ikke hjemme. Men kommer Anton, tager du ham i Nakken og kyler ham strax herind! Pak dig nu, gamle Vrøvl!“

Den bekymrede Pige skyndte sig bort, men lukkede Døren ganske sagte.

Det blev Aften, og der ringedes nu ofte paa Døren. Det var de unge, lystige Herrer, der sædvanlig denne Aften i Ugen her samledes. De bleve Alle bortviste, og paa den gamle Piges Ansigt syntes de nok at kunne see, at hun mod sin Villie maatte negte sin Herre hjemme, og at han enten maatte være upasselig eller i sit allermørkeste Lune.

„Han er dog aldrig syg?“ — spurgte en ung Baron, der kom sidst.

„Han siger Nei“ — svarede hun — „men at han kun ikke er hjemme. — Han har heller Ingenting spist“ — tilføiede hun — „og jeg var tilfreds, jeg turde gaae fra Døren og hente Doctoren.“

„Det skal jeg!“ — sagde den unge Herre og løb ned ad Trappen. Inden han kom tilbage med Doctoren, kjendte Pigen Antons Gang paa Trappen. Hun rev hastig Kjøkkendøren op og bad ham for Guds Skyld gaae ind til Professoren strax, for han var vist meget syg.

„Syg?“ — gjentog Anton og løb forskrækket ind til sin gamle, kjære Mester, som han rigtignok havde følt sig saa dybt krænket af om Formiddagen, at han nu vilde listet sig hans Dør forbi og næste Dag forlade ham for bestandig. Det var ham dog nu, som det ene Ord „syg“ havde bortfjernet enhver anden Tanke — og han kom saa hovedkulds ind ad Døren, at han løb mod en Stol og rev den om. Der var bælgmørkt, og han mærkede først, at den Gamle var derinde, da han hørte hans Stemme fra Sofaen.

„Naa! er det min rasende Roland, her styrter ind paa Hovedet?“ — brummede han med svag Røst — „har Armidas Paafugl fra Hexelandet endelig sluppet dig for i Dag? — Du fik vel Laurbærblade paa Macaroni-Pasteten og rigtig sød Qvinkelering til Orviettoen?“

„Jeg har rigtignok været hos Spontani til Middag“ — svarede Anton — „og vi har spillet og sjunget sammen; men derfor maa De ikke være vred paa mig! Er De virkelig syg, kjære, kjære Professor?“

„Hvad kommer det dig ved? Har jeg ikke Lov til at være syg og ligge med Næsen i Veiret, hvad Time jeg vil, uden at høre Vrøvl og Støi derover, som der var Ild i Huset eller Verden skulde forgaae? Den staaer nok uden os Alle til Hobe! Men sæt dig her hen hos mig! jeg har Noget at sige dig. — Ræk mig Poten, hvis du kan finde min!“

Anton havde grebet hans Haand i Mørket; den var iskold. „Men skulde De ikke i Seng?“ — sagde han beængstet — „trænger De ikke til Noget? Maa jeg ikke ringe om Lys?“

„Hold Mund, om du behager! og sæt dig! siger jeg. Hør først, hvad der ligger mig paa Hjertet og knuger den gamle Kjødklump i Stykker! Jeg har været ond imod dig, Anton! Jeg har lapset mig og gjort dig Uret. — Der er meget Godt i dit nye Lirumlarum — der er Fantasi — der er Liv og Pathos — der er Geni deri — men det er noget Helvedes Kram for Resten. — Dog jeg er gammel og ensidig. Jeg har mine Nykker. Der kan være meget Fortræffeligt, jeg ingen Sands har for. — Jeg har gjort dig Uret — jeg har været lapset og ond imod dig — vil du tilgive mig det?“

„O! om De saa pinte mig til Døde, vilde jeg elske og velsigne Dem, kjære, kjære Professor!“ — sagde Anton med hulkende Stemme og badede hans kolde Haand med sine Taarer. — „For Guds Skyld, lad mig nu ringe!“ —

„Nei!“ — svarede han — „det er hverken Tællelys eller varme Servietter, jeg trænger til. Tag din Fløite og blæs det gamle Kæmpevisevers for mig, du veed nok! eller syng det! — syng! det er endnu bedre!“

„Ak! hvor kan jeg nu synge?“ — sagde Anton, men sang dog med dybt bevæget Stemme mildt og dæmpet:

„Jeg gik mig ud en Sommerdag at høre
Fuglesang, som Hjertet maatte røre,
I de dybe Dale,
Blandt de Nattergale,
Blandt de andre Fugle smaa, som tale“ —

Neppe havde han dog sjunget Verset til Ende, før Døren foer op og den gamle Pige kom med Lys, ledsaget af Lægen og den unge Herre, der havde hentet ham.

„Om Forladelse!“ — sagde Lægen — „jeg hører til de smaa Fugle, der nok maa tale med, medens du sidder her med din Nattergal i Mørke“ —

„Nu ja! det var jo ogsaa altfor rørendes“ — sagde Professoren og

vilde reise sig, men sank mat tilbage i Sofaen. „Kom da, Æsculap!“ — vedblev han — „og tæl hvor mange Dages Livsdraaber jeg har tilbage i min Pulsaare! Den er nok bleven ked af det evige Frem og Tilbage — — og hvem kan ikke blive det?“

Lægen undersøgte hans Puls og nikkede rolig. „Naar du kommer i din Seng, min Ven! og faaer noget Varmt i Livet, kommer den Ting nok i sin Orden“ — sagde han — „men nu vil vi To være ene!“

Lægen hjalp ham op og fulgte ham hen mod hans Sovekammerdør; her vendte den Gamle sig og nikkede mildt til Anton. „Tag din Fløite med, naar du kommer igjen!“ — sagde han — „og faaer du noget Nyt færdigt, saa vis mig det! Jeg skal hverken være Buffo eller Bussemand. Tak, Baron! for du skaffede mig den Plageaand paa Halsen!“ — sagde han til den unge Herre, der var kommen med Lægen. — „Hils mine andre kjære Grinebidere! — jeg længes efter dem. Jeg har nok saa mange Dage tilbage, som Verden har havt Aartusinder til at gjøre sig til Nar i. Rigtig maalt, er hver Dag jo som tusind Aar. — Jeg har Tid nok at lapse mig i — vi kan nok faae en lystig Aften endnu“ — —

„Kom!“ — afbrød Lægen ham — „Du har ikke godt af“ —

„Lad mig skille mig af med den Aandrighed, der sidder mig i Halsen!“ — vedblev han og støttede sig til Lægen. — „Hører I, at jeg med denne brave Mands Hjælp har fyldt min Ballon og vil til Veirs, saa kan I nok komme og synge min Paaskehymne for mig! — men ingen Bommerter, siger jeg Jer! og ingen Bededags-Ansigter! I kan i alt Fald gjøre de pligtskyldige, høitidelige Grimasser i den anden Stue!“ Han gjorde et Forsøg paa at hilse med sine overgivne Abebevægelser; men det vilde ikke lykkes ham.

Anton gik med den heftigste Bedrøvelse ud i Spisestuen og blev der den hele Nat, medens den gamle Pige kun gik ind til den Syge, naar Lægen ringede. Hen ad Morgenstunden gik Lægen bort og lovede at komme igjen op ad Dagen. Den Syge sov nu, sagde han, og der var ingen overhængende Fare. Han nødte Anton til ogsaa at hvile nogle Timer, for siden at kunne være frisk og livlig, naar den kjære, gamle Professor vilde see ham.

Aldrig havde Anton med saa tunge Skridt gaaet op paa sit kjære Loftkammer. Han frygtede, at han ved sin lidenskabelige Adfærd havde fremskyndet dette farlige Sygdomstilfælde, og han besluttede nu fuldt og fast, at blive hos den gamle, sære Mester og kjærlig finde sig i alle hans Luner, hvis vor Herre kun vilde lade ham leve.

TOLVTE KAPITEL

Hvad Anton stille havde bedet om, da han denne Morgen lukkede sine Øine for at blunde, lod til at skulle opfyldes. Efter et Par Dages Sygeleie

stod den gamle Professor op og vilde ikke længer vide af Læge og Medicin at sige. Han var rigtignok en Del blegere og mindre lunefuld end tilforn; men der var kommet en stille Mildhed i hans Blik, der gav ham noget usigelig Elskværdigt, og naar han talte til Anton, var der en forunderlig Blødhed i hans Stemme.

En Aften sade de sammen i Tusmørket. Anton havde spillet for ham paa sin Fløite, og Professoren satte sig til sit Flygel. „Hør nu, Anton!“ — sagde han — „jeg har tænkt paa nogle smaa Børnesange, mens jeg laa der inde og drømte i Puderne.“ Han spillede nu nogle ganske simple, men uendelig yndige Melodier i en Stil, som uden at være kirkelig eller bestemt religiøs, dog nærmede sig dertil: de havde Noget, saa fredeligt, tillidsfuldt og beroligende, som naar et Barn seer sin Fader ind i Øinene eller skjuler sit Ansigt i sin Moders Barm. De vare føiede til nogle smaa Sange for Børn, men som Voxne dog ogsaa kunde tilegne sig. „Se! dem skal du spille og synge for dine Børn en Gang, Anton!“ — sagde den Gamle — „hvis du, som jeg haaber, bliver en lykkelig, ret idyllisk Familiepapa — og ikke, som jeg, en gnaven og kedsommelig Pebersvend. Saa kan du ogsaa fortælle dem grinagtige Anecdoter om den gamle, lapsede Musikant, der blev from, da han fik ækle Mixturer, og tænkte paa dine Rollinger, før de bleve fødte!“

„Hvor de Melodier dog er deilige!“ — sagde Anton. — „I Morgen skal jeg skrive dem op og spille dem! de er lette at huske.“

„Men hør nu, Anton!“ — vedblev den Gamle — „det Billede, du veed, der hænger over Instrumentet — nu kan du ikke see det; men jeg seer det altid, som for tyve Aar siden — det er deiligt, som en uskyldig Engels — det skal du have, naar jeg er død en Gang. Du maa love mig at bevare det omhyggelig — og aldrig sige til Nogen, at hun var — en Djævel!“

„Jeg veed nok, det var hende, De holdt saa meget af, og som dog var saa ond og fæl, at De afskyede hende; men det har jeg aldrig ret kunnet forstaae. Hvorfor skal jeg have hendes Billede?“

„For aldrig at glemme, at der er noget Ondt, noget ret Djævelsk i Alt, hvad der fortryller os i denne smudsige Verden, ligesom i os selv — og for en Gang — om ikke før, saa dog naar du skal døe — at kunne see paa alt det Lumpne i Verden — enten det er i os selv eller i Andre, enten det er stygt eller deiligt — saaledes som vor Herre formodentlig maa forstaae det, hvis han kan see os helt igjennem Sjælen, uden at hade os.“

„Det kan han jo og elsker os dog“ — sagde Anton. — „Men er alle Mennesker da saa forfærdelig onde?“ — spurgte han — „ogsaa De, kjære, gode Professor! og alle de rare Mennesker, jeg har holdt af, fra jeg var lille? Og hvad Ondt er der da i Konsten og i Videnskaben, i Gudsfrygten og i alt det Skjønne og Herlige i Verden?“

„Du spørger om Meer, end jeg gider snakke om i Aften!“ — svarede Professoren. — „Dine stakkels Forældre vil jeg ikke tale om — de slap jo uden stort Ansvar ud af denne Verdens Maskepi. Dine Venner, Hønsekræmmeren og Hans Litsenbroder, din Moster og den lille Lise samt den

hele Stærefamilie vil jeg gjerne troe alt Godt om — vor Herre kjender dem! — men de er dog vel ikke lutter rene Engle. Og nu Konstens og Videnskabens Verden — selv hvad vi kalde Fromhed og Gudsfrygt — troer du, der i de Regioner er ingen Løgn og Forfængelighed i Krogene? ingen Uterlighed og Jammerlighed i Grunden? — det vil du faae at se! — Og alle de store Aander, du sværmer for, Bah! til dem regner du kanske ogsaa mig — jeg er dig meget forbunden! — men jeg har været en Hallunk alle mine Dage. Hvad Godt og Smukt jeg har gjort, skal jeg ikke rose mig af! Til ingen Nytte blev det — saa meget er kun vist. Der i Krogen ligger det Altsammen — videre kommer det aldrig! — Jeg har været for storsnudet, skal jeg sige dig, til at reise Verden rundt som en Nar, og sqadronnere mig et europæisk Navn til, som alle de Konstnere og Virtuoser, der har gjort Spræld, med hvad der er glemt eller snart vil glemmes. Du skal dog reise, naar du er klog, men, om muligt, uden at blive en flittersyg Berømmelsesjæger! — Hvad nu endelig din egen Dyd angaaer, min gode Anton! saa er du rigtignok endnu — meget skikkeligere, end jeg; men der kan gjerne blive en meget større Slyngel af dig, end du og jeg drømmer om. Nok sagt! vi er noget djævelsk Pak til Hobe — og du skal arve min Engel der, for aldrig at glemme det."

„Men hvad Ondt gjorde hun da?" — spurgte Anton — „maa jeg ikke tænde Lys og see rigtig paa hende?"

„Vær saa god! Se kun rigtig paa hende! men tag dig i Agt! tro ikke dine Øine! og tro heller ikke hendes! Løgn — Løgn er der i alle Øine."

Anton havde tændt et Lys og betragtede Billedet. Den Gamle blev meer og meer urolig. „Var hun koket? — var hun falsk? — var der ikke et sandt Ord i den Mund?" — mumlede han — „kunde hun ikke tale som en Engel og sværme for alt Skjønt og Guddommeligt? og dog — — kunde hun ikke græde af Henrykkelse over mit Sanctissima — og dog — kunde hun ikke flyve til Himlen med mig den ene Time — og flyve til Helved i den anden med — Se! se! er hun ikke fortryllende! — har du seet Mage til Øine? — og hør! — hvilken Aand! hvilket Vid! hvilket Lune! — se! nu blinker hun til mig!"

Anton havde staaet saa fortabt i Beskuelsen af det deilige Billede, at han kun halvt havde hørt, hvad den Gamle hviskede. Nu faldt hans Blik paa Professorens Ansigt — ogsaa han stod og stirrede paa Billedet, men var bleven dødbleg. — „Gaa nu!" — sagde han heftig og svimlede — „pak dig! bort! lad mig ene! Nei — følg mig! jeg maa herfra!"

Anton greb ham forskrækket under Armen og fik ham hen til Sofaen. Der sank han sammen og var nogle Øieblikke uden Bevidsthed. Anton vilde ringe paa Pigen om Hjælp, men kunde ikke faae sin Haand løs, som den Gamle havde grebet og med krampagtig Styrke holdt fast.

„Rolig! nu er det forbi!" — sagde Professoren og slog Øinene op. — „Jeg vil ingen Kvalm have over de Narrestreger! kun bort herfra! Jeg blev lidt tosset — jeg hørte hende tale — jeg saae hendes Øine bevæge sig — de forfølge mig — de sænke deres Ildstrømme i mit Bryst — bort! under Dynen med mig! hende tale vi nu aldrig meer om!"

Anton hjalp ham med stor Bekymring i Seng og vilde blive hos ham; men den heftige Gamle vilde nu sove og jog ham bort.

Anton blev dog stille i Dagligstuen. Hån lod Døren til Sovekamret staae lidt paa Klem, saa han kunde høre hver Lyd der inde. Lyset satte han bag en Skjærm paa Flygellaaget, saa det ikke kunde skinne ind til den Syge. Selv satte han sig i Sofaen. For ikke at falde i Blund, holdt han sine Øine fæstede paa det lille, stærkt oplyste Portrait, som havde sat den kjære Gamle i den foruroligende Tilstand. Men som han saaledes sad og tænkte paa hint lunefulde, fortryllende Væsen, hvis Billede endnu syntes at udøve en besynderlig Trolddomsmagt over sin graahærdede Elsker — blev han selv forunderlig greben af dets Deilighed, dog tillige helt uhyggelig til Mode. Det var ham, som Billedet ogsaa for ham blev levende og bevægede de spillende Øine. Han foer op og vilde tilhylle det med et Klæde; men det var ham umuligt. Han stod som fastgroet til Gulvet og kunde ikke vende Øinene fra Billedet. Det blev større og større for ham. Det syntes ham at træde ud af Rammen i en saa fortryllende Skikkelse, som han aldrig havde seet nogen Kvinde. Han vidste, det var Drøm og Skuffelse; men han vilde nu skuffes. Der brændte en Ild i disse Øine, der udstrømmede en Livsfylde fra disse yppige Former, som et Øieblik forvirrede hans Sandser. Han tumlede tilbage i Sofaen og vidste ikke meer, hvad der var hændtes ham.

Da han kom til Besindelse og slog Øinene op, var det Dag. Lyset var brændt helt ned i Stagen og gaaet ud. Det lille, nydelige Billede saae ud som den uskyldigste Engel og syntes at smile ret deltagende til sin nye, fantastiske Tilbeder. Den gamle Professor var i Færd med at staae op. Han saae vel yderst bleg og angreben ud, men forsikkrede, at han befandt sig overordentlig vel og var kæmpestærk. „Men du seer jo ud, som en Vampyr havde suget Hjerteblodet ud af dig“ — tilføiede han og betragtede Anton med et mørkt Blik — „Afsted med dig! — ud i den friske Luft! hvem gav dig Lov til at sove i mit Tempel?“

Anton gik, ør og fortumlet af den urolige Søvn og dens feberagtige Drømme, ud i det Frie. Han gik langt ud paa Strandveien. Han kunde ret godt forklare sig Grunden til sit Fantasteri af den spændte Stemning, han havde været i; men han kunde ikke befrie sig fra de Forestillinger, der saaledes havde faaet Magt over ham. Billedet af den skjønne Faustina forfulgte ham allevegne. Det Navn havde han læst bag paa det lille Portrait, da han et Øieblik havde taget det ned, for at betragte det nærmere. Forgjeves forestillede han sig det Latterlige og Urimelige i saaledes at lade Billedet af en smuk, forførerisk Kvinde, der maaske var død, før han blev født, faae Magt over Sind og Tanker — jo mere han anstrengte sig for at bortjage det fortryllende Syn, jo mere levende fremtraadte det atter. Han syntes nu først at høre, hvad den gamle Professor havde sagt om hende; men de urimelige Modsigelser i hendes Natur og Væsen vilde ikke blive ham forstaaelige. Han hørte hende tale med en Stemme, som han satte sammen af de deiligste, han havde hørt. Han saae hendes Begeistring for det Skjønne og Herlige. Han saae disse Øine, der brændte med uudslukkelige Flammer. I hendes Billede blandede sig Træk af den lille Lises

Uskyldighed, af Frøken Mines Aand og Dannelse, af Comtesse Camillas talentfulde Skjelmeri; men gjennem alt dette Trylleri sneg endelig den uhyggelige Tanke om „Vampyren“ sig dæmonisk og forfærdelig frem og forvandlede det deilige Billede til et Uhyre.

Fra disse Drømmerier kunde Anton ikke den hele Maaned løsrive sig. Han talte dog intet Ord derom til Nogen. Han arbeidede flittig, men dog ofte adspredt, hos Sundby og lagde sig nu især med Iver efter det Italienske. Den fremmede Virtuos, Spontani, var reist bort med mange Ærestegn og kostbare Gaver. Hans Nærværelse og Bekjendtskab havde vakt en brændende Begjerlighed hos den unge Konstner efter Berømmelse og et stort Navn i Udlandet. Naar han ikke læste for den gamle Professor, der daglig blev svagere og nu sjelden kom fra sin Sofa — og naar han var træt af sine Studier med Sundby — gik han nu helst alene ud paa Strandveien og saae over Havet. Han drømte sig da paa hvert bortflyvende Skib og syntes, han foer Verden om som berømt Virtuos. Den fortryllende Faustinas Billede var da som oftest med i hans Drømme. Han blev imidlertid noget bleg og havde tabt en stor Del af sin forrige Munterhed og frimodige Aabenhed. Den gamle Professor betragtede ham ofte med et gjennemtrængende Blik og rystede paa Hovedet.

En Dag havde Anton læst høit for ham i Ariost, og de yppige Skildringer deri havde opflammet ham.

„Det kan være nok af den Tønde!“ — sagde den Gamle — „nu kan du tage fat paa Tasso og Dante! — eller hvad siger du om Vasari — eller hvad jeg har der oppe af store Digteres og Componisters Levnetsbeskrivelser?“

„Dem har jeg læst allesammen“ — udbrød Anton. — „O! hvem der dog en Gang saaledes kunde opsvinge sig til noget Stort og Herligt i Konsten!“

„Og en Gang faae sit Portrait stukket i Kobber med en stor Laurbærkrands om Parykken eller Skaldepanden! ikke sandt? — eller med en Gallakjole, rigtig besaaet med Kors og Stjerner — og saa blive forgudet i alle Døgnblade og kjæledægget af Damerne — helst af en Prindsesse eller en Fe eller kanske af en fin, aandrig og ret fortryllende — Vampyr!“

Antons Kinder blussede. Han taug og slog de store Øine ned.

„Tag en Stol, Anton!“ — vedblev den Gamle — „og tag mig en Bog ned fra den allerøverste Hylde! Der staaer min Boccaz. Jeg har sat ham saa høit til Veirs, ikke just til Ære for ham, men for at han ikke alt for nemt skulde falde i Hænderne paa mine unge Lapser.“

Anton stod alt paa Stolen og besaae Rygtitlerne paa Bøgerne. „Er det Decamerone, jeg skal tage?“ — spurgte han.

„Nei, rør ikke ved den! der er Pestsmitte ved den — jeg kjender den. Det er rigtignok hans berømteste Værk — derfor gav den liderlige Verden ham Udødelighed; men naar hans Sjæl sidder for vor Herre — som han selv siger i sin lidt uforskammede Gravskrift — prydet med hans Værkers

Fortjeneste i hans dødelige Liv*), saa har han dog neppe et Mæcenat-Exemplar af sin Decameron under Armen. Det Skrift er et meget smukt aandeligt Bordel, skal jeg sige dig, min kjære Anton! Fald ikke ned af Forskrækkelse! sæt dig heller paa Stolen, saa skal jeg sige dig, hvad du dog ligesaa godt først som sidst maa vide! Der er et Slags Forfattere, som jeg rent ud kalder aandelige Ruffere. Til den Klasse hører nogle af de berømteste i Verden — og jeg kjender meget faa, som ikke har en Rem af Huden. Verden er i Grunden en stor Svinesti — skal jeg have den Ære at sige dig. — Ingen kommer igjennem den, uden at søle sig lidt til; men siden den forlorne Søn aad med Svinene, finde de store, svinagtige Publicummer kun rigtig Smag og Geni hos de store Mænd, der følge hin forlorne Søns glorværdige Exempel og dele Smag med dem selv og deres Grise. For de gamle classiske Griserier har du da været saa heldig at slippe fri, med mindre du har slugt dem i forbedrede Opkog i Oversættelserne; men nu skal du jo være en fin, dannet Mand, og du maa gjennem Sølen. Saavel de gamle som alle de nyere Tiders største Berømtheder høre nu een Gang nødvendig med til vor høiere Dannelse og selskabelige Salighed. Svinerierne kan lige saa lidt undgaaes i Konst og Litteratur, som i Livet. De græske og latinske Grisehaler er gaaet i Arv til de fleste Berømtheder hos alle nyere Nationer. Dog Hatten af, naturligvis, dannede Mand, for de store Aander, trods deres større eller mindre Grisehaler — fra Decamerons og Pucellens berømte Digtere til de Romerske Elegiers og deres Søskendebørns ærværdige Fædre! — Gaa nu dog kun Decameron forbi! Den store Boccaz var en aandelig Ruffer af første Skuffe — mod den legemlige Pest brugte han den aandelige til Medicin. Den talentfulde Skamløshed hørte imidlertid til hans Tid. Vor Tids litteraire Ruffere ere mere anstændige, men ikke et Haar bedre. — Tag mig den yderste Bog i Rækken! Dantes Levnet af Boccaz: *origine, vita et costume di Dante Alighieri!*"

Anton sprang op paa Stolen og hentede Bogen.

„Se her!" — vedblev Professoren — „her staaer hvad jeg vilde vise dig. Dante var en stor Mand — det vil vi nu lade gaae! — Fædrelandsforræder var han rigtignok, og han var fuldt saa storsnudet som jeg — som Digter er han mig for allegorisk — men hvad Feil han saa kan have havt — til de aandelige Ruffere hørte han ikke, og en forfængelig Nar var han ikke heller. Fristet har han sagtens været i sin Ungdom, som Enhver, der higer efter Berømmelse og griber efter Laurbærkrandsen, inden han har gjort Noget for at fortjene den. Siden du nu, som jeg mærker, lider af den samme Orm, min unge Ven! saa vil jeg vise dig, hvad Boccaz her fortæller." Han læste nu, hvorledes „„Dantes Moder drømte, at hendes Søn, der den Gang var et Barn, voxede og blev stor uden anden Næring, end Frugten af Laurbærtræet og Kildens klare Vand. Hun saae ham da springe af alle Kræfter for at gribe Bladene af det Træ, der havde næret ham, men han faldt og blev forvandlet til en skinnende Paafugl. Moderen vaagnede af Forundring derover."" — „Hvad synes dig? er det ikke høist mærkeligt, Anton?"

---

*) *Mens sedet ante deum, meritis ornata laborum mortalis vitæ.*

„Aa! ja“ — svarede Anton — „men Dante blev jo en ædel og herlig Paradisfugl i Aandens Verden, men ingen dum, pralende Paafugl. Det var jo da en Drøm, der ikke gik i Opfyldelse. I Drømmen var han jo ogsaa bleven stor af Frugten, inden han greb efter Bladene“ —

„Dante har maaske fundet en Advarsel deri“ — vedblev Professoren — „stolt blev han — dygtig stolt; men han var for storartet en Natur til at blive forfængelig. Passer Drømmen ikke som Spaadom paa Dante, saa passer den saaledes des bedre paa hans allerfleste Colleger og næsten paa alle Konstnere. Jeg har i det Mindste ingen kjendt — selv af dem, jeg sætter over Dante — der har været for stolt til at kunne smigres eller krænkes af Dosmere.“ — Udtrykket i den Gamles Ansigt var næsten blevet bittert. — „Undskyld, hvis jeg synes dig lidt tør og kedsommelig i Dag!“ — tilføiede han — „jeg er i Færd med at gjøre mit Testamente, seer du“ —

Anton saae kjærlig deltagende paa ham. „O! tænk ikke derpaa endnu!“ — sagde han — „vor Herre har nok hørt, hvad jeg bad ham om.“

„Saa du har uleiliget dig med fromme Petitioner for mit Liv?“ — — sagde Professoren med et underligt Smil. — „Tak skal du have! det var kjønt af dig! For din Skyld gjør vor Herre det dog ikke — det kan jeg forsikkre dig. Hvad nu Testamentet angaaer, maa du foruden Engle-Portraitet, du veed, nøies med de vise Advarsler, jeg har givet dig mod de berømte aandelige Ruffere og mod alle Slags Vampyrer, saa vel som mod de Bukkespring, hvorved man kan forvandles til skinnende Paafugle! Tag mig denne Papatale nu ikke ilde op! men husk derpaa, naar jeg er bleven Organist eller maaske dog Bælgetræder paa Sirius! Det haaber jeg nemlig med det Første at drive det til. En tydsk Klarseerinde skal have fortalt, at Goethe er bleven Landsbyskolemester der oppe. Mozart tænker jeg da vel er bleven Organist, og ham vil jeg nok træde Bælgen for, til jeg kan succedere ham paa Sirius-Orglet. — Hvad jeg har at testamentere til den øvrige høit ærede Verden“ — tilføiede han — „se! det ligger der i Krogen. Det er min Aand i raa Materie, paa en Maade, eller egentlig i Manuskript for Venner og Orme. Hvad man mener er Pengene værd, kan man lade trykke i dette eller et andet Aarhundrede, hvis Ormene da har været saa artige at respectere det! Jeg har hverken havt Raad eller Lyst dertil. Det var ogsaa, trykt, kun blevet Ormeføde, siden jeg, som sagt, har været for storsnudet til at reise Verden rundt og lade trompete for mig.“

Der var nu i den gamle Mesters Aasyn et umiskjendeligt Udtryk af dyb Krænkelse, men tillige af en Selvbevidsthed og Stolthed, der med trodsig Foragt for Aanden i hele hans Samtid udlynede af hans ellers matte Øine.

„Men, kjære, kjære Professor!“ — udbrød Anton — „De er jo æret og elsket og beundret af Enhver, som kjender Dem og Deres herlige Værker“ —

„Hvem kjender da mig? og hvor mange troer du kjender Aanden i mine Værker? Jeg er i min personlige Nullitet ingen Pibe Tobak værd“ — vedblev den gamle Mester med sit humoristiske Smil — „men det kunde nok hændes, der var et Par Funker Prometheus-Ild i den Papirbunke, som

kunde sprænge et lille Bjerg af Lirumlarum-Berømtheder i Luften, naar Aande-Krudtet var opfundet i den Verden, jeg har havt den Ære at være Constabel i.“

„Kjæreste Professor!“ — sagde Anton bekymret — „om ogsaa slet Ingen i Verden kjender Dem rigtig og kun En eller To har havt ret Forstand paa alt det Herlige i Deres Værker, der dog har glædet og henrevet saa Mange — saa var det jo dog en stor Synd, hvis De troede, at der ingen Aand var i Verden, og at alle Deres Venner og Beundrere vare lige saa enfoldige, som jeg sagtens endnu er. — De har, visselig, som den store Dante, næret Dem aandelig med Laurbærtræets Frugter og det evige Livs klare Kilde — men er det nu Bladene af det Træ, De paa Deres gamle Dage savner og kaster det bittre, foragtende Blik ud efter i den store, vide Verden — saa kunde De jo selv nu staae Fare for at forvandles“ — — Han holdt inde og blev blussende rød.

„Til den skinnende Paafugl, mener du — ak, ja! ak, ja! du har Ret!“ — hviskede den gamle Mester, og hans Hoved sank ydmyget ned paa hans Bryst. — „Du har Ret, Anton!“ — udbrød han heftig og reiste sig — „jeg sidder selv midt i Suppedatsen og moraliserer for dig! — O! Forfængeligheds Forfængelighed — selv i det Hovmod, der troer sig storartet nok til at foragte den! Gud velsigne dig, Anton! Vor Herre være med dig, til vi mødes paa Sirius! — paa denne Forfængeligheds Planet seer du mig neppe meer.“ —

Han græd og omfavnede sin Elev med en Heftighed, som aldeles udtømte hans Kræfter. Han vaklede og sank bevidstløs tilbage paa Sofaen.

Anton kaldte forskrækket paa Hjælp. Lægen blev øiebliklig hentet; men den gamle Professor opslog ikke meer sine Øine. Da Solen gik ned, havde han sidste Gang aandet.

Han laa stille med det blege, indfaldne Ansigt vendt mod Vinduet, hvorfra man nu saae Rosenborg Slotstaarne i det sidste Dagslys. Det ironiske Smil om hans Mund var forsvundet, og i hans skarpe, ædelt formede Aasyn var der et skjønt Udtryk af den dybeste Fred.

Anton stod, opløst i Graad, ved hans Leie og trykkede hans kolde Haand til sine Læber. Sundby stod taus og dybt bevæget ved hans Side. Den gamle Pige stod med Forklædet for sine Øine i den aabne Dør og hulkede. Lægen holdt et lille blankt Speil for Munden af den Døde for at vise de Tilstedeværende, at Aandedrættet aldeles var forsvundet. Tre af de ellers saa lystige unge Husvenner, der vare komne med Lægen, saae med vemodige Miner derpaa. De gik kort efter med lydløse Trin ud af den stille Stue og listede sig sagte ned ad Trappen. De syntes at undsee sig for hverandre over deres usædvanlige Bevægelse.

„Han saae ganske kjøn ud i Barberspeilet, det gamle Næb!“ — hviskede den Ene og gjorde sig Møie med at antage en ligegyldig Tone; men Stemmen slog ham feil — og han hostede.

„Havde han seet sit eget Bededagsansigt, havde han bestemt gjort Casorti-Fjæs“ — bemærkede den Anden.

„Maatte vi nu kun faae rigtig muntert Veir til Begravelsen og saa

synge Finale for ham uden Bommerter!“ — sagde Den, der gik sidst ud af Porten, og smaanynnede; men han behandlede sin Næse voldsomt med sit Lommetørklæde, medens han med raske Skridt gik ned ad Gaden med de Andre.

TRETTENDE KAPITEL

Det var i den stille Uge 1844, den gamle, geniale Professor havde lukket sine Øine. Otte Dage der efter kjørte der silde om Aftenen en stor, lukket Rustvogn ud af Vesterport. Anton sad taus og stille hos Kusken. Han bragte sin kjære Mesters Lig ud til Roeskilde, hvor den Gamle i et loyalt Lune havde forlangt at hvile sine Ben, som en tro Kammermusikus, ved sine souveraine Kongers Fødder — men dog under Guds frie Himmel og i Skyggen af de høie Domkirkespir.

Da de store Ligklokker næste Formiddag havde udbrummet deres alvorlige Farvel til hans Sjæl, lød der dybe Orgeltoner fra Domkirken, og en herlig, gribende Musik tonede opløftende gjennem de høie Hvælvinger med rene, kraftige Mandsstemmer. Det var den Afdødes unge, musikalske Venner, der nu, til hans Amindelse, og som deres sidste Farvel til ham, udførte hans egen herlige Opstandelseshymne, som han ikke, efter sit Ønske, fik at høre i sin sidste Time. Under den sædvanlige Choral blev derpaa Ligkisten baaren ud af Kirken af de samme unge Mennesker, der havde sjunget; til dem havde Sundby sluttet sig; han gik nærmest ved Anton, hvis rene, høie Tenor allerskjønnest havde gjennemtonet Hvælvingerne. Kisten fulgtes af mange ældre Venner og Hædersmænd. Strax efter Jordpaakastelsen begav Ligfølget sig til Postgaarden, hvor Reisevognene stode forspændte. Anton var bleven tilbage for med den gamle Pige at strøe Blomster paa den nylig opkastede Gravhøi og dvæle noget længer ved sin uforglemmelige Lærers Grav.

„Hvad bliver der nu af Anton Knudsen?“ — sagde en af de unge Dilettanter og tændte sin Cigar, saa snart han blandt tre Andre var kommen til Sæde i Reisevognen, og den rullede afsted med dem.

„Ingenting!“ — svarede hans Sidemand — „han er jo ækel sentimental. Saae I den Torvekurv fuld af smagløse Paaskelilier, den gamle, tudende Kokkepige havde slæbt der op! — ved den stod han jo og flæbede om Kap med hende, saa jeg skammede mig paa hans Vegne.“

„Han er en fantastisk Gjæk!“ — bemærkede en Tredie. — „Han har dog ingen ringe Tanker om sig selv. — Vor Gamle har forkjælet ham. En ganske skikkelig Fyr er han dog med alt Det, og Talent har han jo.“

Sundby, som var den Fjerde i Vognen, sad mørk og stille i et Hjørne, tæt indsvøbt i sin Sørgekappe. Han tog nu Ordet med temmelig barsk Stemme. „Skade, at vor gamle Vens Aand ikke kan tale et Ord med i Dag!“ — sagde han — „maaske vilde han, med Tak for Deres fortræffe-

lige Sang, forsikkre Dem, mine Herrer! at hvad han længst vil huske og glæde sig ved i Paradiset, er Anton Knudsens Sentimentalitet og Fantasteri, med samt den gamle Piges Paaskelilier. De Talenter, han nu agter høiest, er Alvor, Kjærlighed og Sandhed."

„Nu, nu, Hr. Skolemester! Vi glemte, vi havde Pædagogen med!" — mumledes der blandt de Andre. Man tændte nu flere Cigarer, og der smøgedes meer, end der taltes.

Saa vel i Lundeby Præstegaard som hos Byfoged Kyng i den lille Kjøbstad og hos Jørgen Hønsekræmmer og hans Kone i Landsbyen ventede man i dette Foraar eller i Sommerens Løb et Besøg af Anton, inden han tiltraadte den Udenlandsreise, der hele det sidste Aar var forberedet. Det blev imidlertid baade Pintse og Midsommer; men han kom ikke. Der indløb dog jævnligt Breve fra ham saavel til hans Formynder, som til Magister Stær og Mosteren. I dem alle var hans Sorg og Savn ved den gamle Professors Bortgang Det, han baade begyndte og sluttede med. I øvrigt saae man, at han arbeidede flittigt med stadigt Hensyn paa den forestaaende Konstreise. Om sin urolige Sindsstemning og sin stedse mere brændende Higen efter Storhed og Berømmelse skrev han Intet, siden han havde modtaget nogle Advarsler mod Overspændthed og udhulende Ærgjerrighed af Magister Stær og den alvorlige Formynder.

En Løverdag Eftermiddag i Høsten kom Kyng, som sædvanlig, til Præstegaarden for at blive der Søndagen over. Han havde et Brev med fra Anton, som han bad Magister Stær læse høit, da det indeholdt saa mange kjærlige Hilsener og Farvel til dem Alle. „Anton har været syg" — sagde han — „hans Udenlandsreise med Sundby og de unge Grever Høg er for Haanden. Han reiser paa Mandag. Han maa nu opgive det Besøg til os, som han saa inderlig har ønsket og længtes efter."

Man hørte Brevet med stor Deltagelse, og Lise græd, dog mere af Vrede, som det lod, end af Bedrøvelse. „Han bryder sig slet ikke om os — det kan jeg nok mærke" — sagde hun og rev Pinden ud af sit Strikketøi — „ellers var han nok kommen" —

„Og var ikke bleven syg, mener du nok" — afbrød den gamle Provstinde hende.

„Ja, det kan ogsaa gjerne være!" — vedblev Lise. — „Var han kommen herud i Fjor eller strax efter Paaske, da hans gamle Professor var død, saa var han maaske bleven glad igjen hos os og ikke bleven syg."

„Men saa veed du jo, han skulde synge i Kirkeconcerter og ved Comtesse Høgs Bryllup" —

„Aa, Bedstemoder! det er aldrig Andet med ham!" — vedblev Lise med stigende Heftighed. — „I al den Tid, han var hos Justitsraaden og vor rare Fru Mine, brød han sig jo ikke om Andre, end om dem og — det er sandt! den rødnæsede Hr. Skade, som spiller Nytaar ind — og aldrig saa snart var han kommen ind til sin underlige Professor og den deilige Comtesse, før han strax vilde være en stor Mand, som den Pro-

fessor, og kun spille for ham og den deilige Comtesse og alle de fine Frøkener derinde — o, jeg veed det nok Altsammen — og jeg veed Det, som er meget værre."

„Gud bevare's, lille Lise!" — udbrød hendes kjærlige Veninde, Vilhelmine, og greb den grædende Piges Haand, der rystede af Ivrighed og Vrede — „Du er jo rent ubændig i Dag! Hvad Ondt veed du om vor kjære Anton? — Vi har jo Alle havt saa megen Glæde af ham — og du hører jo, hvor inderlig han holder af os Alle og af dig med."

„Aa! mig bryder han sig allermindst om. Hils lille Lise! det er jo næsten Alt, hvad han skriver. Det har han nu skrevet i fire Aar, og nu er jeg da ikke saa lille."

„Det er sandt, min Pige!" — sagde den gamle Provstinde og nikkede lidt skjelmsk til det lidenskabelige Barn — „den store Jomfru Lise burde han nok skrive, siden du har fyldt det ellevte Aar og kan læse baade Dansk og Engelsk, ja endogsaa Norsk med Justitsraaden,"

„Gjør ikke Nar af mig, kjære Bedstemoder! saa gjør du mig ond!" — hviskede Lise og kyssede den gamle Provstindes Haand, medens hun hastig vendte sig bort med sit lille Forklæde for Øinene og løb ud af Stuen.

„Hvad fattes Lise?" — spurgte den gamle Provst — „I driller hende dog ikke, Børn? — Hun har et vanskeligt Sind og maa tages forsigtigt paa. Hendes Sjæl er en Guldflod, men naar den oprøres og bruser, synker hvert Guldkorn tilbunds i Sandet."

„Du har desværre Ret — for det Meste!" — sagde Provstinden og kyssede sin smukke, gamle Mand — „Hun læste forleden en Bog, der paa Titelbladet kaldtes Norsk, og pralede strax af, at hun forstod Norsk, uden at have lært det. Jeg var nu rigtignok Barnet, der drillede hende dermed. — Ja vist!" — vedblev hun munter — „du har saa ungdommelig en Kone. Vor Søns Opdragelse kom jeg kun daarligt fra, han blev altfor kjælen — sidder han nu ikke der paa een Stol med sin unge Kone og holder paa hendes Haand, som han var bange for, hun skulde løbe fra ham, og som han var skinsyg paa lille Lise. Ham skulde jeg gjort lidt Nar af i Tide! Nu driver jeg det maaske for vidt, naar vor kjære Lise faaer Nykker. Men trøst dig, lille Fa'er! nu vil jeg gaae i Skole hos vor Svigerdatter. Med Guds Hjælp kan vi snart Allesammen lære lidt Børne-opdragelse af hende."

Vilhelmine havde sluppet sin Mands Haand, og hendes smukke Kinder havde faaet en forhøiet Farve. Hun reiste sig fra den brede Lænestol, hvor hendes Ægtemand ogsaa havde taget Plads paa Yderkanten — og hendes Skikkelse røbede den Moderglæde, hun nu snart saae i Møde. Hun omfavnede begge de kjære Gamle og gik ud efter Lise.

„Om tre Aar kan vel Lise confirmeres, Hr. Provst?" — spurgte Byfoged Kyng, som hidtil havde siddet stille ved Vinduet med en Bog i Haanden. — „Hun er næsten mere hjemme i sin Christendom end jeg. Hun har mangen Gang gjort mig til Skamme, naar jeg læser med hende."

„Ja saa! læser De Religion med Lise, Hr. Justitsraad?" — spurgte

Provsten med sit stille, godmodige Smil — „det var ellers et Fag, jeg nok vilde have mig forbeholdt.“

„Nei, det er egentlig hende, der læser Religion med mig“ — svarede Kyng, — „hvad hun har hørt af Dem og med sin barnlige Inderlighed opfattet, vil hun altid strax lære mig, og jeg troer virkelig, det lykkes hende. Fra hendes Barnelæber klinge i det Mindste de mysteriøse Dogmer mig langt elskeligere og forstaaeligere, end jeg nogensinde har hørt dem i min Ungdom.“

„Det kan jeg godt forstaae!“ — sagde Provsten og nikkede — „havde vi været blandt Børnene, som vor Herre selv lagde sine Hænder paa og velsignede, saa vilde vi vist Alle forstaaet ham bedre og elsket ham høiere, end vi nu gjør.“

„Kjære, kjære Fader!“ — udbrød nu den unge Præst og var nær falden ned fra Kanten af Lænestolen, som han hastig reiste sig fra — „nu gav du mig en herlig Text til i Morgen.“

„Godt!“ — sagde den Gamle — „men Brudevielsen, veed du, besørger jeg selv. Du skal dog ikke tage mine glædeligste Forretninger fra mig! Lises Confirmation forbeholder jeg mig ogsaa, vil Gud, jeg lever saa længe!“ — tilføiede han. — „Jeg begynder alt saa smaat at forberede hende.“

Begge Præsterne gik nu til deres Studerekamre, og Kyng fordybede sig i sin Bog.

Vilhelmine havde imidlertid opsøgt den forgrædte Lise og faaet hende ind til sig i sit lille hyggelige Kammer ovenfor Storstuen, hvor hun havde sit Sybord ved Havevinduet og bestandig havde Marken og Skoven for Øie. Her stod ogsaa hendes Boghylde med Udvalget af hendes Yndlingsforfattere, som Lise allerede var ret godt bekjendt med.

„Vær nu god og glad igjen, min egen Lise!“ — sagde Vilhelmine og lagde sin fint formede Haand beroligende paa det yndige, gullokkede Hoved. — „Jeg vilde ogsaa gjerne seet Anton, inden han reiser saa langt bort fra os; men det faae vi nu opgive! Derfor vil vi dog ikke troe, han holder mindre af os, end vi af ham, og allermindst vil vi troe noget Ondt om ham, om vi ogsaa havde hørt det af Andre. Men jeg kan ikke begribe, hvem der skulde have talt ilde om Anton til dig.“

„Det har heller Ingen rigtig gjort“ — svarede Lise — „men jeg er dog ikke saa lille et Barn nu — og jeg kan nok selv slutte mig til Et og Andet. — Jeg har jo ogsaa læst Historier om, hvordan det gaaer til i de store Byer, hvor der er Komedier og Baller hver Aften. Der er jo saa mange slemme Mennesker, og der er hele, store Huse, hvor de slemme Mennesker komme sammen om Natten, og der dandse de saa stygt med Hatte og store Kavaier paa og lokke de stakkels fattige Piger til at dandse med dem og give dem Penge og smukke Kjoler derfor. — Og saa drikke de for megen Punsch — og saa snakke de saa afskyeligt, og saa løbe de ud sammen paa Gaden — og saa kommer Vægterne og Politiet og trække dem op paa Raadstuen — og det er en stor, stor Skam“ —

„Nu ja! det har vi maaske læst en Gang Noget om; men hvad kommer det Anton ved?“

„Jo, han og den stygge Hr. Skade med den store, røde Næse, og selv den gamle Professor, han holdt saa meget af, de har Allesammen været i de fæle Huse, og Anton har spillet paa Fløite for de slemme Mennesker og drukket for megen Punsch og løbet om paa Gaden med en af de stakkels fattige Piger, som de slemme Mennesker har forlokket til at dandse og drikke for megen Punsch med dem; — saa er der kommet en skikkelig Mand, som har taget sig af den stakkels Pige og fulgt hende hjem til sine Forældre; men saa har Anton ikke villet lade hende være med Fred, men er kommen op til hende Dagen efter og har villet gjøre hende Fortræd — saa har hun baade maattet rive og bide, for at blive fri for ham, og saa har han kaldt hende en Vandpyr — det er nok noget meget Fælt — men saa har man maattet hente Politiet og ladet ham trække til Raadstuen. — Er det ikke en gruelig Skam! — Se! det har jeg vidst siden Paaske; men jeg har tiet stille dermed; for jeg holdt dog saa meget af ham — og naar han bare var kommen her ud, skulde jeg nok skammet ham ud og talt godt for ham og faaet ham skikkelig igjen. Men nu reiser han bort til alle de slemme Mennesker udenlands og bliver saa fæl, saa fæl.“ — Hun græd igjen og var rent utrøstelig.

„Men hvem har du hørt det af? Det er jo Noget, Fader aldrig veed et Ord om og dine Forældre vist ikke heller“ —

„Nei, Ingen af dem veed det endnu; men Moder vil nok faae det at vide af Cathrine, den stakkels fattige Pige hos Hans Litsenbroder. Hun har betroet mig det Altsammen, da jeg var hjemme i Paasken. Jeg var saa bedrøvet over, at Anton ikke kunde komme herud. Men saa sagde hun, at jeg kun aldrig skulde bryde mig om ham, for han var ligesom alle de Andre. Han var rigtignok sprunget ud i Vandet og havde hjulpet hende op, da hun vilde drukne sig af bare Skam over, at hun havde været i det slemme Hus med ham; — den gamle Professor havde ogsaa hjulpet hende; men saa havde de siden sendt hende bort med Madam Skade og kun betalt for hende, til hun blev frisk og kom ud at tjene for sit Brød — og de var dog Skyld i, at hun lod sig forlokke til at blive i den onde Verden og faae det lille Barn“ —

„Men, min Gud, Lise! hvad er det for Snak? — et Barn?“ — afbrød Vilhelmine hende forundret.

„Ja, et rigtigt lille Barn og slet ikke Vand, som Madam Skade har sagt til Folk. Det var et virkeligt lille Barn, Cathrine var syg af — men det var dødt, den lille Stakkel — og det var Altsammen Antons og hans Professors Skyld. — Det — har Cathrine sagt — har vor Herre selv været Vidne til. Men Anton har været Skyld i, hvad der var meget værre, siger hun. Han har hindret hende i at drukne sig og komme til vor Herre. Nu har hun dog tilgivet ham det Altsammen“ — vedblev Lise — „for hun er saa from og gudfrygtig, den stakkels Cathrine! Nu bander hun aldrig meer og drikker aldrig meer Punsch, siger hun, og vil heller aldrig dandse meer med de slemme Mennesker i Verden; for nu er hun bleven opvakt og et rigtigt Guds Barn — og meget rigtigere, end alle vi Andre — for hun er bleven døbt.“ —

„Det er vi Andre jo, Gud skee Lov! ogsaa, mit Barn!“

„Ja, men det er saa længe siden — det kan Ingen af os huske — og det var inden vi havde Forstand paa nogen Ting og kunde troe paa vor Herre — det gjælder ikke — det kan ikke hjælpe Nogen, siger Cathrine. Og naar jeg bliver rigtig stor, vil jeg ogsaa bede Bedstefader døbe mig rigtig“ —

„Ja saa! Du har i Paasken været i Baptist-Hænder, og Cathrine har proppet dig fuld af lutter Usandhed og Urimeligheder. Din Moder er dog saa forstandig en Kone; vidste hun af, at du havde saa meget med den Cathrine at gjøre?“

„Ja, det forbød hun mig ikke. Cathrine var et fromt og skikkeligt Menneske, sagde hun altid, naar Fader sagde Noget imod hende. Han kunde ikke godt lide, at hun bad saa meget til vor Herre, men det var der intet Ondt i, sagde Moder. At hun har ladet sig døbe, kan Moder rigtignok heller ikke lide; men“ — —

„Der seer du, mit Barn! den Cathrine skal du aldrig meer have Omgang med! Hvad hun har foresnakket dig om Anton, maa min Fader nok vide rigtig Besked om, hvis det ikke er Usandhed Altsammen. Det skal vi snart faae at vide! Bliv du nu her, mens jeg gaaer ind til Fader!“

Byfoged Kyng blev nu afbrudt i sin Læsning, idet hans Datter traadte ind til ham i Dagligstuen, hvor han sad alene, og spurgte ham, om han vidste Noget om den forvirrede Historie, Lise havde fortalt hende om Anton.

Han taug og lod sin Datter omstændelig meddele ham Alt, hvad Lise havde sagt.

„Det er for en ubetydelig Del materialiter sandt, men for største Delen formaliter usandt og ravgalt Altsammen“ — tog han nu Ordet. „Baade Anton selv og den gamle Professor har i sin Tid skrevet mig det Altsammen til — paa den Snak nær om denne løse Kvindes dødfødte Barn, som de nok Intet har hørt videre til, men som jeg selv har faaet lovlig Besked om. Det Hele er dog en Historie, som kunde misforstaaes og gjøre Opsigt. Det er Noget, som Lise ikke skal høre Noget om! Du kan kun forsikkre hende paa mit Ord, at vi i alle Maader har havt Ære af Anton. Det berygtede Sted, han en Gang i al Uskyldighed har været paa, og den løse Kvinde, han har taget sig af og trukket op af Søen — det er Noget, jeg ikke vil have talt om, allermindst til den uskyldige Lise. Du kan dog gjerne fortælle hende, at han ganske rigtig har vovet sit Liv, for at redde et druknet Menneske, og at Kongen derfor har givet ham en Medaille. Det har han ingen Skam af, veed jeg, og det er altid anstændigt, hvem det saa er, hvis Liv man redder.“

Med denne Forklaring syntes Lise ogsaa fuldkommen tilfreds. Hun glemte al sin Vrede paa Anton, fordi han ikke kom. Hun klappede i Hænderne og løb strax til de gamle „Bedsteforældre“, som de nu snart haabede at kunne hedde med Rette. — Hun maatte endelig fortælle dem, at Anton havde faaet en stor Skilling af Kongen for et Menneskeliv; men hun vilde kun vide, om det dog ikke var Synd at hindre et Menneske i at komme til vor Herre.

Den gamle Provst forklarede hende nu, hvorledes man meget godt kunde komme til vor Herre uden at drukne sig og uden først at døe — — og det fandt hun ogsaa meget fornøieligere.

Om Aftenen, da Lise var gaaet i Seng med Vilhelmine og den gamle Provstinde, gave Lises baptistiske Kjætterier Anledning til en alvorlig Samtale om denne Sect mellem Kyng og Provsten. Kyng forsvarede Baptisternes Lære om Voxnes Daab, som han mente, Skriften gav dem Medhold i, trods Vedtægten i vor Kirke. Om Lise i det Stykke blev Baptist og en Gang lod sig døbe om, skulde han aldrig have Noget derimod, naar det kun kunde skee uden Opsigt.

„Men hvorfor lader De Dem da ikke selv døbe om?“ — spurgte den Gamle.

„Det kan ikke skee uden Opsigt“ — svarede Kyng — „og desuden“ —

„Men var det Deres Alvor, hvad De før sagde, og var det Dem en Salighed“ — afbrød Provsten ham med sit rolige Smil — „saa maatte De dog finde Dem i lidt Opsigt“ —

„Det er for mig ingen Salighedssag“ — svarede Kyng med næsten mørk Alvor. — „Jeg er, desværre! jo en Kjætter i mange Punkter, som De veed. Jeg holder mig endnu til Lessings sindrige Fabel om de tre Ringe.“

„Nathan den Vises Visdom! — den er for de Rige i Aanden, der ikke føle Trang til den sande Ring“ — sagde den gamle Provst mild og rolig, idet han rakte Kyng Haanden og gik til sit Sovekammer — „jeg disputerer ikke med de Rige — jeg prædiker kun Evangeliet for de Fattige.“

Kyng saae efter ham med et tungsindigt Blik. Hans Svigersøn, som hidtil beskeden havde tiet, stod nu ligesom paa Naale og saae ligeledes efter den Gamle; hans Blik mødte den tungsindige Alvor i hans retsindige Svigerfaders Aasyn. Han tog nu pludselig Mod til sig og gik lige ind paa Kyng, som om han vilde ham til Livs.

„Hvad er det, Hr. Svigersøn?“ — spurgte Kyng forbauset og traadte tilbage.

„Det er Kjærlighed“ — sagde Magister Stær bevæget og greb hans Haand — „Kjærlighed Altsammen, kjære Svigerfader! Hvad min gamle Fader af Kjærlighed til det Guddommelige ikke vil disputere om, har jeg heller aldrig mod Deres Villie gjort til Gjenstand for kold Dialectik i vor daglige Omgang. Men kommer De i Kirken i Morgen, vil De med Guds Hjælp baade høre og gaae ind paa“ — —

„Ja, vel! ja vel! det kan nok være, min brave, kjære Svigersøn!“ — afbrød Kyng ham med et lille Smil — „saaledes som De gik ind paa mig, for at give mig Deres kjærlige Hensigt til Kjende, troede jeg ellers“ —

„Det kom lidt hovedkulds, kan jeg vide“ — sagde Stær — „men det seer vor Herre ikke paa.“

De rakte hinanden trofast Haanden og taug. Man gik nu til Ro i Præstegaarden. Den sædvanlige Hellig-Aftens-Fred var udbredt over det hele Hus. Kyng gik dog endnu en Times Tid op og ned i sit Sove-

kammer med Nathan den Vise i Haanden. „Nei“ — sagde han til sidst og kastede den hen paa Bordet — „i den Visdom er ingen Hvile.“

Anton havde Dagen før sin Afreise travlt med at tage Afsked med sine Bekjendte og Venner i Byen. Den kjæreste fulgte med ham; det var Sundby. Den eneste Afsked, som bevægede ham, var med den forrige Comtesse Camilla Høg, der nu, som Grevinde Strahl, ikke syntes ham at see nær saa lykkelig ud, som tilforn. Hun agtede ogsaa snart at reise bort og følge sin Gemal til et fremmed Hof, hvor han søgte Ansættelse. Hun gav Anton en lille Erindring af hendes eget sirlige Haandarbeide. Hun talte længe, med Inderlighed, med ham om deres gamle, kjære Professor og ønskede ham lige saa megen Lykke og Hæder i Konsten.

„Ak“ — tænkte Anton, da han om Aftenen stod i sit uryddelige Værelse og pakkede sin Reisekoffert — „den Gamles Lykke var der Maade med og selv hans Hæder — hvor vidt er den udbredt i Verden?“ — Han havde gjemt det lille Portrait af hin Faustina, som var blevet hans Arv. Han havde atter seet længe derpaa, og hans Kinder blussede. Nogle skrevne Blade, der, med Udskrift til ham, vare fundne blandt Professorens Papirer, lagde han ved Siden af Portraitet. Til sidst faldt Lises Hyldefløite ham i Haanden. Han saae længe paa den med et drømmende Blik og gjemte den i Kofferten.

Næste Morgen stod han paa Dampskibet ved Siden af Sundby. De unge Grever Høg gik muntre paa Dækket og gjorde Bekjendtskaber, Stamherren mest med Matroserne, Grev Ferdinand med Damerne og andre fine Folk. En Del af de unge musikalske Herrer fra Professorens Aftenselskaber havde fulgt Sundby og Anton til Toldboden. De svingede nu deres Hatte og gik bort. Anton stod med blottet Hoved og stirrede taus tilbage paa den skjønne, vigende Stad og den deilige Kyst, han forlod. Han var vemodig stemt, men dog opfyldt af en uendelig Glæde og Længsel efter den nye, fremmede Verden, han nu foer i Møde. Billederne af alle de Ansigter, der havde seet mildt og kjærligt til ham i hans Fædreland, fløi ham nu forbi. Han nikkede til dem Alle i sine Tanker. Lille Lises var ogsaa deriblandt, men som Syvaarsbarnet, han legede Prinds og Prindsesse med i Hønsegaarden. Alt, hvad han siden havde seet af dansk Liv og Natur baade i den lille og den store Stad og dens herlige Omegn, svømmede i brogede Billeder for hans indre Øie.

„Naar tænker du at see de Taarne igjen, Anton?“ — spurgte Sundby og pegede tilbage mod de solbelyste Kirkespir i Danmarks Hovedstad.

Anton foer op af sine Drømmerier. „Naar jeg en Gang kan komme hjem med Prindsessen og det halve Rige“ — svarede han med et halvvemodigt Smil i det livligt begeistrede Blik. „Riget faaer det gaae med, som det vil!“ — tilføiede han — „det bliver sagtens for tungt at slæbe med sig — men Prindsessen, Sundby! Prindsessen maa jeg finde! — enten hun hedder Fortuna eller Faustina eller Morgana, og i hvilket fortryllet Slot eller Fængsel hun saa sidder! Trylleføiten, som skal aabne

mig Hjerter og Døre, har jeg jo i Kofferten! og se! mod Dragerne har jeg jo min „Rap-dig-Kæp“! — Han havde virkelig den samme lille Hæsselstok i Haanden, som Lises Gudmoder havde foræret ham. — „Livet er et vidunderligt Eventyr!“ — vedblev han — „nu skal jeg først ret ind i det!“

Sundby saae paa ham med et stille, deltagende Blik. Det glædede ham at see det nye Liv, der med Renhed og Kraft spillede i den nittenaarige Drømmers Øine. Det var som den friske Havluftning ogsaa aandede et nyt Livshaab hen over Sundbys høie Pande. Som han stod der paa Dækket med sin anselige Skikkelse og det strenge Blik, saae han ud som en prøvet Aandens Kæmpe, der har vundet Seier over sin egen Ufred og nu vender sig mod Fredløsheden i Verden og dens stridende Aander. Siden Camillas Bryllupsdag var han bleven mager og bleg. Han havde arbeidet baade Nat og Dag. De Farer, der truede Fædrelandet, saa vel fra hvad der uklart rørte sig i Folket selv, som hvad der gjærede og glødede i den hele Tidsaand, var bleven Gjenstand for hans Forskning og Virksomhed.

Dampskyen fra Skibet skjulte nu Stadens Taarne for deres Øine.

„Se!“ — sagde Sundby — „Frelseren paa hans Taarn blev borte — men han staaer der dog lige fuldt, haaber jeg. Gud bevare vort Fædreland!“

Skibet brusede fort. Skummet fløi fra Hjulene. Dampskibet saae ud fra Toldboden som en slukt Troldkjærling. Men Passagererne paa Dækket flokkedes nu om Anton, som med pludselig Begeistring istemte:

„Kong Christian stod ved høien Mast!“

Alle beundrede det unge Menneskes fortræffelige Tenor; men det faldt Ingen ind at synge med. Anton sang kun det første Vers og skyndte sig undselig over sin enlige Begeistring ned i Kahytten med Sundby. „Det var flaut!“ — sagde han — „Jeg fik Complimenter som i en Salon.“

„Hvad vilde Du havt?“ — spurgte Sundby.

„Havde jeg rigtig kunnet udsynge min Stemning, havde den vel fundet Gjenklang, og man havde sunget med.“

„Hvor kunde du vente det! Ved Konstnydelser forlanger Ingen jo Mening eller Sandhed i en virkelig Stemning. Andet end Øreklang er Sangen jo ikke i vor Tid. I de to Aar, jeg har kjendt dig, er det jo ogsaa første Gang, jeg har seet dig selv begeistret for Fædrelandet.“

„Underligt nok! nu, jeg forlader det, mærker jeg først rigtig, der er saadant Noget til“ — svarede Anton.

„Vi kunde nok Alle have nødig at forvises eller paa anden Maade miste vort Fædreland for rigtig at elske det“ — sagde Sundby. — „Det er saa længe siden der er skeet noget Stort og Mærkeligt. Siden hin ene Dag 1801 har vi jo ikke mærket, vi var et Folk. Debatterne mellem Høire og Venstre i vor indre Statsudvikling og Latteren over Alting i Bladene er der nok Liv og Vid, men ingen Poesi og storartet Aand i. Saadan er det allevegne. Men pas paa, Anton! der kommer Noget — der maa komme Noget, der vækker de store Folkeaander, saa de see — den Gudsaand, der

svæver over vort Chaos! — kommer den Tid, vil du maaske ogsaa drømme om andre Eventyr, end din Barne-Prindsesse og det halve Rige, som Fløitespiller og Tenorist.“

„Herre Gud! er det da nu Ingenting?“ — sukkede Anton.

„Det siger jeg ikke“ — svarede den alvorlige Sundby og lagde Haanden paa hans Skulder — „men Ide maa der være i Eventyret — en stor, mægtig Ide, der kan gribe ind i Verdenslivet — eller dog i det enkelte Folkeliv. Personlighedens Triumfer giver jeg ingen Pibe Tobak for.“

Anton taug og faldt i Tanker. Han steg atter op paa Dækket og saae tilbage mod Fædrelandet. Dampskibshjulene brusede. — Den sorte Dampsky fløi hen over Havet. Det sidste Glimt af Danmarks Kyster var forsvundet.

TREDIE DEL

FØRSTE KAPITEL

Det var en af de smukkeste Efteraarsdage 1844. Solen var ikke langt fra sin Nedgang. Ved Indkjørselen til Skoven Düsternbrock, der glimrede i de herligste Farver, holdt der en Mængde Vienervogne og Jagtvogne. Der foer mange sirlige Herrer til Hest hen ad den deilige Vei ved Kielerfjord. Fra en Del Lyststeder ved Veien hørtes der Musik og høirøstet selskabelig Tummel. Af og til kom der en Flok Studenter med deres Cigarer i Munden, med deres korte Knævamser og de smaa, flade Burschhuer paa tre Haar. De svingede deres Ziegenhainerstokke, medens de sang eller disputerede med heftige og ivrige Miner. Midt i en saadan Flok af de alleryngste, mest ustyrlige „Burscher“ saae man begge de unge Grever Høg, hver med behørig Cigar i Munden og splinterny Ziegenhainer, begge dygtig rødkindede og med rigtige tyske Burschhuer paa til deres for Resten kjøbenhavnske Cavalleerfrakker. De hostede, dels af Røgen, dels af skrattende Latter over de mange lystige Indfald, der fløi fra Mund til Mund omkring dem, men som de kun halvt forstode, og som gjerne gik ud over dem. Man kom fra et Gjestgiversted i Skoven, hvor de unge Grever vare blevne indviede i det frie tydske Commersliv og havde tracteret med Champagne ovenpaa det meget baierske Øl, man havde nedskyllet. Hvor det lystige Tog lod sig see, blev der almindelig Latter over den sindrige Spøg, man havde tilladt sig med de troskyldige Gjester, ved at paahefte dem et Slags Kammerherre-Decorationer, der betegnede Pøbelens Spotnavn til de Danske. Man søgte kun at forhindre, at den ene Broder kom til at see den anden paa Ryggen, og Legen kunde uforstyrret fortsættes, til stor Glæde for de Fleste, der saae det.

Anton og Sundby havde alene gjennemvandret den smukke Skov og vare paa Tilbageveien mod Byen, da de i nogen Frastand hørte den overgivne Tummel og kjendte Grev Magnus's hjertelige Latter i Studenter-

flokken. Sundby havde nok hørt og kjendt det Spotord mod de Danske, der ofte gjentoges; han syntes dog ikke at have fundet den raa, vidløse Uvillie deri mindste Opmærksomhed værd.

Solen glødede nu i sin Nedgang paa Skovens Kroner. Fjorden blev mørkere og brusede stærkere, medens den dog endnu hist og her modtog Glandsen fra den vestlige Himmel, og der vare Bølgerne ildrøde. „Se! hvor smukt!“ — sagde han — „selv naar Mørket drager seirende frem gjennem Ildstrømme! Hvad synes dig om det her, Anton?“

„Her er overmaade smukt!“ — svarede Anton — „her er vist ogsaa mange fortræffelige Mennesker, men“ —

„Luften trykker dog lidt her, mener du. Vi kan ogsaa snart være færdige. Mærkelighederne har vi seet, og Stemningen har vi faaet nok af. Nogle Dages Cursus ved denne Sandhedens og Troskabens Høiskole kan mine brave Klodderjaner nok nøies med. Vi kan reise i Morgen, hvis der saa ingen Prøver skal aflægges i den ædle Fegtekonst.“

„Det har vel ingen Nød!“ — svarede Anton — „de komme jo ypperligt ud af det med disse lystige Studenter. De lee jo selv allerlystigst, om der ogsaa bliver gjort lidt Løier med dem.“

„Ja, naar de troe, det er godt og ærligt ment, eller naar det ikke gjøres saa groft, at de forstaae det rigtigt, og der skal vistnok en Del til.“

„Men forstaae de da rigtig at fegte?“

„O, ja!“ — svarede Sundby ligegyldig — „i Kropkonster er de flinkest. Kløgt og Kundskaber har de for Resten meer end nok af her.“

Anton saae lidt forundret paa ham, men nænte ikke et yttre Noget om hans grevelige Elevers Mangler, som han i den senere Tid rent havde glemt over deres Godmodighed.

„Du troer nok, jeg spotter mine brave Klodderjaner“ — vedblev Sundby. — „Ingenlunde! Klodderjaner i Dybsindighed og Lærdom kan jeg ikke befrie dem for at være; men det er der intet Ondt i, og deri maa de finde sig! Ingen kan jo lægge en Alen til sin Vext.“

„Men“ — indvendte Anton — „det kan dog ikke være Deres Alvor, at Nogen kan have meer end nok baade af Kløgt og Kundskaber?“

„Det mener jeg virkelig paa en Maade“ — svarede Sundby: — „med lidt mindre naturlig Kløgt, end de virkelig har, vilde de ingensteds mærke den Lavhed og hjerteløse Begavethed, der føler sig smigret ved at have mindre Begavede til Bedste. Til at være Grever og rige Mænd ved Fødslen, uden mindste Anstrengelse, har de jo altid Geni nok. Hvad Kundskaber angaaer, saa seer du jo, de kan blive Studenter her for deres Penge saa godt som Andre. *Artium* med *non* kunde jeg forresten nok skaffet dem hjemme, og i deres Stilling spørger Ingen om Characteersedlen. De har med deres overfladiske Politur meer sand Natur og Menneskelighed i Livet, end de Renomister har Cultur og Humanitet, der nu spille Bas med dem.“

„Men naar de vil tale Tydsk eller Fransk“ — sagde Anton — „klinger det rigtignok løierligt“ —

„Jo slettere og uforstaaeligere de tale det, jo bedre!“ — afbrød Sundby ham med forstemt Mine og var nu i sit sære Lune. — „Jeg har med Flid ladet dem forsømme Fler-Sprogs-Snakkeriet. Jeg har tidt beklaget den

ulyksalige Sprogkundskab, man paanøder Mennesker, der har Lidt nok at sige i eet Sprog og maa arbeide som Heste for rigtigt at kunne oversætte deres uheldige Indfald i alle mulige Tungemaal."

Ligesom Sundby og Anton gik i denne Samtale paa Veien ved Fjorden, blev Sundby hilset og tiltalt paa Tydsk af en bekjendt Advocat med et Slags literairt Navn, som han havde gjort Bekjendtskab med i et af Grevinde Høg's store Aftenselskaber og siden skrevet imod. „Hr. Sundby! ikke sandt! Greverne Høg's Hovmester? — den ærede Opponent mod mit Skrift om vore Landsrettigheder?"

Sundby gjengjældte Hilsen og Tiltale noget koldt. „Jeg troede hverken mig eller hine Smaabemærkninger her erindret" — sagde han. — „Naar jeg gaaer uden for mit Fag, er det kun af Hensyn til Tiden og af rent menneskelige Grunde. Jeg kan neppe troe, et fornyet Bekjendtskab vil føre os nærmere sammen i Anskuelsen af Sandhed og Ret."

„Saa begavet en Modstander er det mig altid kjært at møde" — vedblev Advocaten. — „Jeg saae Dem i Auditoriet i Gaar hos vor berømte Statsrets-Docent. Jeg haaber nu vist, De er bleven omstemt og giver os Ret." Han udbrød nu i en ivrig Lovtale over det høie Standpunkt, hvorpaa Statsvidenskaben og Rets-Filosofien efter hans Paastand stod netop paa det Kieler-Universitet i de sidste Aar, og kunde ikke noksom fremhæve den mageløse Grundighed og Skarpsindighed, hvormed man her gik Løsningen af Tidens største politiske Spørgsmaal i Møde.

„Jeg er Dansk!" — afbrød Sundby ham med ufordulgt Harme: — „De maa have mig undskyldt, naar jeg finder den Grundighed og Skarpsindighed, De vil anprise mig, i høieste Grad oprørende og statsopløsende."

„Men De kjender og skatter dog den høiere Aand og Intelligens, det store Tydskland har forud for det lille ubetydelige Danmark!" — sagde Advocaten med en uforskammet Mine.

„Jeg bøier mig kun for Storheden, naar den følges med Sandheden" — svarede Sundby nu med rolig Kulde, og der spillede et sarkastisk Smil om hans strenge, alvorlige Mund. — „Det glæder mig, at det lille Danmark endnu ikke er kommet paa saa høit et Standpunkt. Vor Almue siger med Rette: Alting er en Videnskab! — Jeg tænker paa et tilkommende dansk Ordsprog efter gammelt Snit, men det vilde neppe klinge behageligt i Deres Øren" —

„Hvorledes skulde saa den tilkommende danske Folkevisdom klinge?" — spurgte Advocaten med et skarpt, stikkende Blik.

„Ganske simpelt, Hr. Advocat!" — var Sundby's Svar — „jeg vilde foreslaae den korte Sentens:

Løgn er en Videnskab! — sagde Fanden, han hørte Forelæsninger i Kiel."

„Ah, ja saa! men gjør De Dem saa ikke selv til Hans diaboliske Majestæt, min Hr. Satyricus? — det var ikke saa ganske heldigt — Adieu!" Han dreiede sig nu hastig om paa Hælen med en skjødesløs Hilsen og et skarpt, lynende Blik, idet han sluttede sig til sit Selskab, der var blevet noget tilbage.

Anton hørte dem tale høirøstet i forbittret Tone bag ved. Sundby lo;

men der var et mørkt Udtryk i hans Blik. Han gik langsommere og lod Advocaten med hans høirøstede Selskab gaae forbi.

„Det er dog underligt!“ — sagde Anton — „siden vi nu ikke længer høre et dansk Ord omkring os, mærker jeg først rigtig, hvor fast jeg er sammengroet med Folket og Livet der hjemme. Hvor deiligt her er, kunde jeg dog hverken synge eller faae en Tone i min Fløite her.“

„Har du allerede Hjemve, Anton? — nu ja! det gaaer mig ikke stort bedre. — Vi maae længere bort for at aande frit. Men det er for tidligt at see tilbage mod deiligst Vang og Vænge! Lad os nu kun lukke Øine og Øren rigtig op og see, hvad der er værd at reise over Østersøen for!“

De gik raskere frem, dog i en halv uhyggelig Stemning, og naaede deres Gjestgiversted i Byen uden at bekymre sig om, hvad af og til en Gadedreng raabte til dem, fordi de talte Dansk sammen.

Medens de sade ved deres The, hørte de Larm paa Gaden. Der blev hujet og pebet. En Sten fløi ind ad Vinduet, idet Døren foer op og begge de unge Grever sprang ind til dem, hæsligt tildækkede med Gadeskarn, men i det lystigste Lune.

„Det var prægtigt!“ — sagde Stamherren — „De fik rigtignok deres Vittighed betalt; men min nye Stok gik i Stykker.“

„Det var Mudder!“ — sagde den yngre Greve og rystede sig, saa Gadeskarnet stænkede hen ad Gulvet.

„Mudder i egentligst vellugtende Forstand!“ — sagde Sundby. — „Har I været i Gadedrengekamp, mine høivelbaarne unge Herrer?“

„Ja, det kan du troe, Sundby! og det gik lystigt!“ — sagde Stamherren — „det var Studenternes Skyld; men de lod os i Stikken, saa snart det kneb, og vi blot havde visket et Par Drenge om Ørene. — Vi maatte slaae skrapt til her udenfor — og hør! nu skraale de igjen!“

Under et vildt Skrig fra Gaden klang der atter et Par Ruder.

Sundby slukkede Lysene. „Gaaer nu kun ind i Sovekamret og skifter Klæder!“ — sagde han — „jeres Gadedrengelaurbær lugte forbandet, og det gaaer ud over Vertens Vinduer.“

Der var imidlertid snart blevet stille paa Gaden.

Sundby tændte Lysene igjen og satte sig rolig med Anton ved Bordet. Kort efter traadte Verten ind til dem og beklagede sig over de unge Herrer, der havde indladt sig i Gadeoptøier og udsat ham for at faa Hotellet ødelagt. Den Sag var dog snart jævnet med Penge. Verten blev temmelig høflig; men spurgte kun, naar de klammerilystne unge Herrer agtede at reise.

„Naar de har vasket Deres smukke Byes Skarn af sig“ — sagde Sundby — „men hvor længe det vil vare, veed jeg ikke. Har man intet Gadepoliti her i Byen?“

„Jo,“ — svarede Verten — „det vil De ret strax faa at vide. Politi-Commissairen var meget vred; — han er her vist paa Øieblikket.“

Verten gik, og kort efter traadte der en Mand i Politiets Uniform ind. Han vilde hilse paa d'Hrr. Grever eller deres Ledsager — sagde han med kold Høflighed — og bede dem undskylde de Smaa-Ubehageligheder, de havde mødt. Det var Uordener, som her aldeles ikke taaltes, forsikkrede

han. De værste Spektakelmagere vare arresterede og skulde tilbørlig blive straffede. D'Hrr. Grever, tilføiede han, havde for Resten temmelig stærkt brugt deres Stokke, og nogle kaade Drenge vare næsten blevne haardere revsede, end lovligt Nødværge kunde forsvare. Det var imidlertid i Politiets og den gode Ordens Interesse. Han bad at formelde Greverne sin Compliment og forsikkre dem, at saa længe de opholdt sig her, behøvede de ikke at gaae med Politistokke. Der skulde tilbørligt blive sørget for deres Sikkerhed. Derpaa hilsede han høflig og gik; men i hans Øine troede Sundby at se, at han var inderlig forbittret.

Nu kom Greverne, helt omklædte, ind til Thebordet og vare overstadig lystige.

„I har god Grund til at glæde Jer, mine tappre Herrer Gadehelte!“ — sagde Sundby tørt. — „Jeg har Hilsen og Taksigelse at bringe Eder fra denne Stads aarvaagne Politi. Man paaskjønner Eders Heltebedrift. I kan vente en Deputation i Morgen fra Magistraten.“

„Gjør ikke Nar af os, Sundby!“ — sagde Stamherren. — „Vi var jo nødt til at slaae fra os. De skjældte os jo ud og dængede os til med Skarn, blot fordi vi snakkede Dansk og havde faaet Tydsk bagpaa.“

„Ja, men det var dog din Skyld, de blev saa grove, Magnus!“ — sagde Broderen. — „Var du ikke bleven gal i Hovedet og havde slaaet Næsen flad paa den lange Lømmel, var det aldrig gaaet saa glubsk til“ —

„Det kan nok være!“ — svarede Magnus. — „Hvem der skjælder mig ud, slaaer jeg altid strax paa Torsken — det er nu min Maade.“

„Det er meget naturligt, Stamherre! men kun lidt filosofisk“ — bemærkede Sundby — „dog siden Filosofien heller ikke er dit Fag, finder jeg det temmelig i sin Orden. Ved slig Leilighed er det ellers klogere“ —

„Aa! snak nu ikke meer om Det! — Lad os nu faae The!“ — sagde Stamherren — „alt det Øl og den tydske Champagne oven paa har gjort mig flau!“

„Men hvad skal vi nu gjøre ved de uforskammede Studenter?“ — spurgte Broderen — „de har jo havt os gruelig til Nar!“

„Det kan vi tænke paa, naar vi faae udsovet!“ — svarede Stamherren og blinkede til ham. — „Hvor tidligt skal vi reise, Sundby? Et Par Visiter har vi at gjøre, og før Klokken Tolv kan det ikke gaae an.“

„Nu ja! saa bestiller jeg Vognen til Klokken Tolv præcis!“ — svarede Sundby og gik ud

„Det skal blive rigtigt Spænd!“ — sagde Stamherren og gned sine Hænder.

„Hvad mener du?“ — spurgte Broderen.

„Vi maae op og nappes med et Par af dem! — det er nødvendigt! ellers gjælde vi for nogle Torske til evig Tid. Du maa ikke sige et Ord derom til Sundby! De ikke heller, Knudsen! eller jeg prygler Jer begge To!“ — Derpaa skyllede den firskaarne Stamherre en Contoirkop The ned og trampede ind i sit Sovekammer.

„Deres Broder har vist drukket for meget derude“ — sagde Anton. —

„Det er dog aldrig hans Alvor, hvad han sagde om at slaaes med Studenterne?“

„Det veed jeg ikke“ — svarede Ferdinand. — „Det kan vi jo spørge ham om i Morgen. Hvad han gjør — det gjør jeg ogsaa! Nu er jeg søvnig. Godnat! snak endelig Intet til Sundby derom!“ Derpaa gabede han og gik ogsaa til sit Sovekammer.

Da Sundby kom tilbage, var Anton i stor Uvished om, hvad han skulde gjøre. Han fandt det dog rigtigst at tie og selv see, om han ikke kunde tale Stamherren til Rette, naar han havde udsovet.

„Der er een Ting, jeg nok burde have lært, inden jeg reiste hjemme fra“ — sagde han til Sundby, da de siden efter en Samtale om andre Ting vilde begive sig til Ro.

„Nu! og det var?“

„At kunne bruge en Sabel eller Kaarde. — Kan det ikke blive nødvendigt blandt disse Mennesker, der forhaane os, naar vi tale vort Modersmaal? — Det var dog anstændigere end at slaae fra sig med Stokke, som blandt gale Hunde.“

„Det Tilfælde kunde vel indtræffe“ — svarede Sundby. — „For dig og mig er dog slige Cavalleerfærdigheder mindre fornødne. Vi er hverken Adelsmænd eller Studenter. — Jeg er i alt Fald en Filistrant — og du — en Sanger, en Konstner. — Din Ære har Intet med slige Vaaben at gjøre.“

„Men naar det ikke gjaldt min egen, men mit Folks og mit Fædrelands Ære“ — udbrød Anton med opblussende Iver.

„Dumme Uvenners Mening derom, mener du. Nu ja, det var tænkeligt!“ — svarede Sundby. — Den ene Dumhed kunde maaske curere for den anden — det var homøopathisk. Jeg anseer Dueller for de aller taabeligste Narrestreger i Verden“ — vedblev han. — „Jeg har troet, det var umuligt, jeg nogensinde kunde fristes til slig Galskab. — „Jeg maatte anden Gang til de store Filosofers Land for at finde det tænkeligt at hævde Aand med Haand. Kun for Sundhedens Skyld har jeg lært de Kropkonster. Nu ja! i Morgen kjøber jeg et Par Rappierer; saa vil vi hver Morgen øve os i det Haandværk! Jeg skal være din Vaabenmester! — Jeg veed ellers nok, hvad der har bragt dig paa de Tanker, Anton! mine Klodderjaner vil hugges med de overmodige Studenter i Morgen. Jeg maa ikke vide det. Nu! det vil jeg heller ikke. Lad dem hugges! det gaaer sjelden paa Livet løs. Lidt Børst kan de have godt af! de er for krye af Gadedrengeseiren. Lad dem rende Hornene af sig! Man sige, hvad man vil! selv Klodderjans-Æren er nogle Draaber Blod værd — og Fædrelandets en hel Strøm som Eideren.“ Han gik til Ro, og Anton ligeledes; men Ingen af dem sov rolig.

Næste Morgen kjørte der en Reisevogn fra Kiel med fire Personer, hvor iblandt to unge Herrer med forbundne Pander. Det var begge Greverne Høg. Men de lo lystigt.

„Vi fik braadne Pander“ — sagde Stamherren — men Burscherne skal ikke grine af os — deres Flænger vare nok saa drøie.“

„Saadan gaaer det med Ridefogedbeviserne for Sandhed og Ret!“

— sagde Sundby — „man maa nøies med vaade og tørre Prygl paa begge Sider.“

Anton saae tankefuld hen for sig. Det var ham, som Fløiten i hans Koffert sukkede, og „Rap-dig-Kæp“ i hans Haand blev til en Bøsse.

ANDET KAPITEL

„Lad os snart komme videre og helst med Damp, hvor der er saa tørt og sandet som her til!“ — sagde Grev Magnus, da han og hans Broder fjorten Dage senere sad med hele Pander ved Frokostbordet med Sundby og Anton i et af de største Hoteller i Berlin. — „Jeg holder dog allermest af at kjøre med Fire!“ — vedblev han — „men saa vil jeg sidde paa Bukken og smælde med den store Pidsk.“

„Det er vistnok høist lærerigt og dannende for den reisende Stamherre!“ — bemærkede Sundby i sit tørre Lune.

„Jeg gad helst ride gjennem Verden paa en Fuldblodshingst!“ — sagde Grev Ferdinand.

„Og jeg helst seile!“ — tilføiede Anton.

„Flyve mener du nok“ — sagde Sundby — „men jeg gik allerhelst paa mine Ben. — Det er det første og naturligste Befordringsmiddel, og saa faaer man dog Noget at see. Men lad os nu først see og høre, hvad her er mærkeligt. — Anton sværmer jo for Concerterne.“

„Det kunde være godt nok med Musiken“ — sagde Stamherren — „naar man kunde faae en Cigar og en jævn Passiar dertil og strække Benene ud paa en Sofa — eller bruge dem til Gavns; men Pokker skal sidde stiv som en Pind hele Timer i en kvalm Concertsal, uden at mæle og røre sig! Nei, saa er det dog bedre, naar man kan svinge en kjøn Pige til en Fiol eller faaer Noget at høre, man kan grine af!“

„Nei!“ — sagde Grev Ferdinand — „Vagtparaderne er det Bedste, man kan see — der har man jo ogsaa den aller smukkeste Musik“ —

„Og hvor der er Lirekasser og Gynger, ikke sandt?“ — spurgte Sundby — „hvor baade Damer og Herrer drikke Øl af Pottemaalsglas — der er det nok ogsaa efter mine Herrers Smag?“ —

„Ja, saamænd, Sundby! det er ikke saa galt!“ — svarede Stamherren og kastede sit ene Ben op paa Sofaen — „der kan man da mærke, man er blandt levende Folk. Damerne see ganske godt ud; men det er nogle dumme Mennesker her udenlands; de forstaae jo kun deres eget Pludder-vælsk, som Pokker skal gjøre sig til Nar med for dem.“

„I hvilket Sprog gjør du det da, Stamherre?“ — spurgte Sundby.

„Ih! jeg snakker Fransk. Det forstaaer ikke de Simple, og det morer mig.“

„Men saa kunde du jo lige saa godt snakke Dansk; det forstaaer du

dog selv langt bedre, og det kan du endogsaa have den Morskab af, at hverken de Simple eller de Fornemme forstaae dig, og at du i det Stykke har noget Væsenligt forud."

„Nei! saa ærgrer jeg mig kun" — svarede Stamherren — „fordi vort Land er saa lille og ingen Fremmed gider lært vort Sprog. Nei! Andet end Fransk vil jeg ikke snakke med Tydskerne, hvor daarligt det saa gaaer — men kommer jeg til Frankrig, vil jeg snakke Tydsk, saa mærker Ingen, hvor galt det gaaer, for det forstaae de sagtens ikke der."

„Deri har du Ret, Dogge!" — sagde Broderen og gav ham det fortrolige Øgenavn fra Hjemmet, som altid betegnede den hyggeligste Stemning imellem dem. — „Det synes mig ogsaa! Ingen Fremmed kan jo snakke Dansk, naar de komme til os. Hvorfor skal vi alene lade os grine ud ved at lægge større Kundskaber for Dagen og gjøre deres Hunner til Hanner paa Tydsk eller Fransk?"

Men Hovedsagen er dog nok, at man forstaaer hverandre" — sagde Sundby — „og at man saa har Noget at sige, som det er værd at lukke Munden op for."

„Ja, det kan nok være!" — sagde Stamherren og lo med et Nik til Broderen — „det var En til dig, Vindspiller! Jeg bjæffer ikke saa meget. Har man noget Vigtigt at sige, og gjælder det Mad eller Drikke, behøver man slet ingen Sludder: man kan jo kun pege paa, hvad man vil have, og lukke sin Pung op! Det Sprog forstaaer de alle Vegne. Men se! der har vi vor Landjunker!"

Døren var faret op, og en ung, lystig Herre kom med Spøg og Latter ind til dem og opfordrede d'Hrr. Grever paa ravgalt Fransk, blandet med den stærkeste Wienerdialect, til en Lysttour med ham den hele Dag. De havde tilfældig gjort hans Bekjendtskab, og de syntes ypperligt at passe sammen. Sundby var dog lidt betænkelig ved dette Bekjendtskab. Landjunkeren hørte til den store Masse af lystige Nydelsesfugle, der vel intet Ondt synes at være i, men som kun tænke paa Øieblikkets Velbehag, uden alle høiere Interesser. I Politur og Dannelse stod han omtrent paa de unge Grevers Standpunkt. Sundby lod nu imidlerlid de voxne Mennesker tumle sig paa egen Haand og var temmelig sikker paa, at de ikke indlode sig paa noget Slet, hvor mange Ubesindigheder og dumme Streger de end kunde finde paa. De fortalte ham gjerne ganske oprigtigt Alt, hvad der hændtes dem, og vare som oftest samlede med ham hver Aften. Han foreslog dem at mødes med ham og Anton i Theatret, naar de vare trætte af Dagens vigtige Forretninger.

„Det tvivler jeg paa, jeg gider!" — svarede Stamherren: -- „de har nok Noget til at flæbe over i Aften; men paa Restaurationen, hvor vi fik de gode Østers i Gaar — der kan vi jo træffes!"

De sagde Sundby og Anton Farvel og skyndte sig bort med deres Landjunker.

„Hvor Camilla dog har faaet ulige Brødre!" — sagde Sundby. — „Hun fik sin Moders Natur. — De har nok faaet Bedstefaderens. Racen er dog oprindelig ret brav. Vi vil ikke hovmode os over dem, Anton!

Jeg ligner sagtens ogsaa et eller andet vildt Dyr — og du — ja du hører nok til Fugleslægten, ligesom vor gamle Professor."

„Ak! vor kjære, gamle Professor!" — sukkede Anton — „han var en graa, tungsindig Nattergal med al sin Lystighed."

„Har mine Klodderjaner selv fundet paa deres Øgenavne, har de dog Sands for det Charakteristiske" — sagde Sundby og saae ud af Vinduet efter dem. — „Det er den plumpe, ærlige Dogge og den lette Vindspiller op ad Dage. Et tomt Dagdriverliv dog i Grunden, det Reiseliv!" — vedblev han og tog en Bog frem af sit lille Reisebibliothek, som her var opstillet til fælles Benyttelse.

Anton fulgte hans Exempel, men aabnede dog tillige det leiede Pianoforte og kastede et længselsfuldt Blik til nogle nye Musikalier, som han endnu ikke havde prøvet.

„Spil kun! det forstyrrer mig ikke" — sagde Sundby. — „Jeg hører allerhelst Musik, naar jeg tillige kan beskjæftige Tankerne. Jeg er kun ikke Musikkjender nok til, at det helt kan udfylde mig."

Efter en Times rolig Læsning til Antons Musik afbrød Sundby ham. — „Hør! sig mig oprigtig, Anton!" — spurgte han — „er jeg meget gnaven og kedsommelig? er jeg, hvad man kalder et temmelig utaaleligt Menneske? det gad jeg dog nødigt!"

Der var et tungsindigt Udtryk i Sundbys strenge, alvorlige Ansigt, som altid havde gjort et dybt Indtryk paa Anton fra den allerførste Gang, de havde seet hinanden. Hans mørke Øine laae temmelig dybt under den mægtige Pande, som det stærke, brune Haar undertiden faldt for langt ned over. Naar han strøg det til Side, og det faldt ned over det store, brune Kindskæg, var der en Høihed i hans Aasyn, som ofte erindrede Anton om en fangen Løve, han en Gang havde seet ligge stille tungsindig i sit Bur. Sundby havde først nylig fyldt sit 32te Aar, men havde allerede længe blandt sine Venner heddet den Gamle. I Dragt og Adfærd yndede han en vis gammeldags Simpelhed. Man saae ham næsten altid i den sorte, præstelige Frakke, knappet helt op til Halsen, men med skinnende hvidt Hals-Linned. Naar han bevægede sin høie Skikkelse, var det altid med en vis stille Værdighed, som indgjød Agtelse.

Anton taug undselig ved hans Spørgsmaal, og han gjentog sagtmælet: „er jeg gnaven og utaalelig?"

„De er sjelden rigtig glad, kjæreste Hr. Sundby!" — svarede nu Anton og gik venlig hen til ham. — „De er undertiden noget bitter og seer vist Verden i for mørkt et Lys — men saadan som De er, holde vi Alle saa inderlig af Dem, og kunde vi faae Dem lidt gladere, var det rart."

„Jeg vil vænne mig af med den dumme Vrantenhed!" — sagde Sundby. — „Jeg skal plage Jer saa lidt som muligt! — Hvad kan I for, jeg blev fordømt til et forfeilet Liv og — blev en Surmuler!"

„Det vil blive herligt, naar vi komme til Wien og træffe Comtesse Camilla igjen!" — sagde nu Anton uden Overgang ved en pludselig, ham selv uklar, Tankeforbindelse.

„Comtesse Camilla!" — gjentog Sundby og skiftede Farve — „hun

forsvandt ved Brudeskamlen — Grevinde Camilla Strahl lever nu kun — og Gud hjælpe hende for det Liv!“

„Troer De, Greven ikke er god imod hende?“ — spurgte Anton bekymret.

„Han er en Tigerkat!“ — udbrød Sundby heftig og reiste sig — „og hun er i hans Kløer! Hun hed Høg, men var en ren og from Due, trods Rovfuglereden, hun fløi ud fra“ — vedblev han med tiltvungen Ro og kastede sig tilbage i Sofakrogen. — „I Adelsblodet stikker der altid lidt af de store Rovfugles Høiheds-Drift, om det saa udarter til aristokratisk Jammerlighed, som hos den gamle Excellents. Hvad der var tilbage i ham af den ædle Race, har hun arvet — men den Aandens og Hjertets Adel, hun arvede fra sin Moder — den blev et Offer for Storagtigheden og den usalige Glimrelyst. Nu er hun Tigerkattens Rov — og han vil sønderrive hende.“

„Det er da skrækkeligt!“ — udbrød Anton forfærdet. — „Men kunde De da ikke hindret det? — og kan hun ikke reddes endnu?“

„Hvad tænker du paa? kunde en simpel borgerlig Candidat, der blev taalt i Grevehuset, som Hovmester, og til Nød kunde sidde til Bords med, naar der ikke var altfor høie Gjester — kunde en saadan Ubetydelighed blande sig i Husets Familiesager? — Nei, Anton! Alt, hvad jeg kunde gjøre, har jeg gjort. Jeg gav Comtessen en Stil til fransk Oversættelse, hvori hun kunde see Tigerkattens Billede og maaske mit i Baggrunden — og sin egen elendige Skjæbne, hvis hun gav efter for Storagtighedens og Glimresygens Fristelser. Hun oversatte den Stil ypperligt paa Fransk og rakte mig den med et vemodigt Smil — og deri saae jeg“ —

„Hvad saae De i det Smil?“ — spurgte Anton og trykkede med Varme hans Haand.“

„Du har gjettet det, Anton!“ — svarede han, og der kom en usædvanlig Blødhed i hans Stemme og en mild Glands i hans Blik. — „Det Smil sagde mig, at hun heller var bleven Præstekone paa Landet end Grevinde, hvis hun havde skrevet den Stil for en Maaned siden og vidst, hvad hun nu havde læst deri mellem Linierne.“

Han taug, og hans Hoved sank ned paa hans Bryst.

„„Kjære, kjære Sundby!“ — udbrød Anton og trykkede hans nedbøiede Hoved til sit Bryst — „skal det da gaae Dem som vor gamle Professor! skal De heller aldrig finde Den, til hvem De kan hvile Deres Hoved i Verden?“

„Jeg kan nok komme gjennem Verden uden at hvile saa blødt!“ — svarede Sundby og reiste sig hastig — „men hun — hun har heldet sit Hoved til et udhulet Bryst, som der intet Hjerte slaaer i — som er udbrændt af de laveste Dyrelyster og kunde sælge baade hende og vort Fædreland for en Flitterstjerne.“

„Og han blev kaldt en høisindet Ørn i Bryllupsdigtet, jeg satte Musik til — og man mente, hun vilde faae det prægtigt og komme til Italien med ham“ —

„Hun kan komme til Konger og Keisere og de deiligste Lande med ham, men kun aldrig til noget Fredens og Troskabens Hjem“ — sagde

Sundby med sit mørkeste Blik. — „Jeg ønsker kun at see hende een Gang endnu, for at give hende et Vink, hvis hun behøver det. Tal nu Intet meer om, hvad jeg har betroet dig, Anton! Spil for mig igjen! Det gjør mig godt, naar jeg kan glemme den ydre Verden for den indre.“

Anton trykkede hans Haand trofast og taus, idet han gik tilbage til Pianofortet. Han saae nu ikke paa Noderne; men Alt, hvad der mægtigt og stille rørte sig i hans bevægede Bryst, gav han Luft i øieblikkelig udstrømmende Toner. Det var første Gang, han saaledes følte sig som Herre over dette Instrument, at Tangenterne ligesom adløde selv hans uvilkaarlige Luner og Indskydelser. Han fantaserede ellers kun paa Fløiten; den var fortrolig med hans inderste Væsen; den kunde med hans Aandedræt ligesom indsuge og udgyde, hvad der dybest og hemmeligst rørte sig i ham. Til sidst greb han nu ogsaa Vilhelmines Ibenholts-Fløite, som laa paa Stolen over Noderne, og nu var det først, som han ganske kunde udaande, hvad han ikke havde Ord til. Det var, som Erindringen om den gamle Professor blandede sig med hans Kjærlighed til Sundby og med Tankerne om Camilla, Vilhelmine og lille Lise. Det var, som Skovduevingerne fra hans Fædrelands Bøge susede hen over ham og tabte sig i et bevæget Havs vilde Brusen og i Strandfuglenes urolige Skrig; men de vilde Toner opløste sig efterhaanden i et mildt smeltende Adagio, der endte med en Efterklang af en dyb, vemodig Middelaldersang.

Da han lagde Fløiten fra sig, følte han sig heftig omfavnet, og Sundby gik med hastige Skridt ud af Døren til sit eget Kammer.

Kort efter traadte han dog ind igjen med Hat og Stok. „Kom nu, Anton!“ — sagde han i sin sædvanlige rolige Tone. — „Vi har endnu meget at see her, og du har endnu heller ikke afleveret dine Anbefalingsbreve.“

Dagen gik hen med at aflægge Besøg og besee Konstsager. Om Aftenen gik de i Theatret og mødtes til sidst paa Restaurationen med de unge Grever og deres Landjunker, som modtoge dem lystig med Glasset i Haanden i en Kreds af unge, overgivne Herrer, der næsten vare kvalte af den umaadeligste Latter.

Hverken Sundby eller Anton kunde begribe, hvad man lo saa overvættes af, førend de opdagede, at Stamherren havde ladet sig sværte med en Korketold i Ansigtet. Han havde nogle uhyre sorte Streger over Mund, Kind og Øine, der gave ham et meget pudserligt Udseende; han havde tillige anskaffet sig en ny laadden Hue, saaledes som de bøhmiske Hesteprangere bruge dem, og som han nu satte paa sit store Hoved, hvorved han kom til at ligne en travesteret Kæmpe eller et vildt Dyr.

„Holger Danske“! — „*Ogier le Danois*“! — „Vildmanden fra det danske Vaaben“! raabte man. Grev Magnus nikkede meget fornøiet og syntes selv at more sig allermest over disse Løier, medens han raabte af alle Kræfter, hvad der faldt ham ind, uden Mening og Sammenhæng, og bestandig paa Dansk eller galt Fransk.

Grev Ferdinand fandt gjerne Alt morsomt, hvad hans ældre Broder fandt Morskab i, og han lo om Kap med de Andre. Hverken Sundby

eller Anton fandt Smag i denne Spøg, der fra de Fremmedes Side syntes at skulle gaae ud over Danskheden. Antons Kinder blussede, og hans Rap-dig-Kæp brændte i hans Haand; men han taug og satte sig stille til Bordet.

Sundby taug ogsaa, til Latteren havde udraset og han selv imidlertid havde fuldendt sit tarvelige Aftensmaaltid. Han greb da sit Glas og reiste sig, ligesom han vilde udbringe en Toast, og der blev almindelig Opmærksomhed.

„Siden min unge Landsmand har givet vor gamle Ridderaands-Repræsentant og Folkehelt til Pris for disse selskabelige Løier“ — sagde han — „og man har sammensmeltet hans Billede med en af Vildmændene, der bære Danmarks gamle Rigsskjold — saa burde vi nu dog ikke savne den anden Skjoldbærer. Han er ogsaa en Vildmand, veed De, og hans Billede bør da ligesaa passende falde sammen med Nationaliteten og Heltelivet hos den tydske Del af den danske Stats Befolkning, hvis Vaabenmærker ere indbefattede i Rigsskjoldet. Hvem af mine Herrer vil nu give os et passende Modbillede til vor travesterede Holger, som Vildmand, og forestille den anden Vildmand af tydsk Blod og Herkomst?“

Man studsede og saae paa den høie, alvorlige Sundby, der med samme Kulde og Rolighed vedblev: „Saavidt jeg veed, har den tydske Folkeaand en Repræsentant i Keiser Barbarossa, der svarer til vor Holger. Han var storartet og ridderlig; han var tapper og standhaftig; han var anderledes lærd og kundskabsrig end vor jævne Holger; han var høi og majestætisk; men Overmod, Stolthed og en umættelig Begjerlighed var den inderste Kilde til al hans Høihed og Storhed. Efter et Sagn, der ligner det om vor Holger, sidder Barbarossa jo ogsaa i sin Gravhule, med sit store, røde Skæg nedgroet i et Stenbord, og venter paa den Tid, naar han skal vaagne, og hans Aand atter skal forene det store, adsplittede Tydskland. — Eller er han ikke en værdig Repræsentant for Tyskheden?“ — vedblev Sundby med et sarkastisk Smil — „foretrække De den saakaldte tydske Mikkel med de 30 Millioner Par Arme? skal vi betragte ham som Deres Folkehelt? — nu vel! det kommer ud paa Eet! Vildmand maa han være og slem nok at slaaes med, naar han blev vred og kunde bruge alle sine Arme; men Holger kan ogsaa blive glubsk, naar man tirrer ham; han sparker Taarnmuren ned, naar man troer, den holder ham fangen, og han har lært at behjælpe sig med færre Arme. Vildmænd skulde egentlig være nøgne; men det Costume er her vel mindre passende“ — tilføiede Sundby i en lettere, halv spøgende Tone — „giv Deres Barbarossa eller Mikkel hvad Costume, De vil, mine Herrer! men rødt Skjæg maa han ikke mangle, enten han er Keiser Rødskæg eller Mikkel; for Mikkel har vel her, som hos os, den samme naturlige Skikkelse som den verdensberømte Reineke-Fos.“

„Skal det være Satire, min Herre!“ — brølte nu pludselig en af de største unge Herrer med en forfærdelig Røst i schwabisk Dialect og reiste sig, fnysende af Harme, som en Besat. — Han udstødte i sin Ubændighed en hel Strøm af Kraftord, som Ingen ret forstod, da det var rav Schwabisk i den allersnurrigste Mundart.

„Bravo! der har vi jo allerede Vildmanden, og Costumet er i sin Orden!“ — sagde Sundby rolig, og man lo nu ligesaa høit som før. Det traf sig nemlig, at den lange, hidsige Schwaber, der havde raabt saa høit og sat saa rasende et Ansigt op, at han mere lignede en Vildmand end et tamt Menneske, tillige havde ildrødt Haar og et stort Skæg af samme luende Farve. Han hed desuden Michael von Hintzen.

„Rødskæg! Barbarossa! vor lange Mikkel!“ — raabte nu hans overgivne Kammerater, medens Latteren ved hans stedse voxende Vrede og uforstaaelige Mundart bestandig tiltog.

Det forbittrede Menneske var imidlertid sprungen frem og foer nu som afsindig mod Sundby med en Bordkniv i Haanden, men modtog i det Samme saa vældigt et Puf af Grev Magnus, at han tabte Kniven og tumlede baglænds tilbage mod Bordet, saa Glas og Flasker dandsede. I samme Øieblik vare de to Modstandere i den heftigste Brydning sammen.

„Vildmændene slaaes!“ — „Holger Danske og Mikkel Rødskæg slaaes!“ — raabte man overgiven i Munden paa hverandre. — „Nu gaaer Skjoldet, de skulde holde, vel Fanden i Vold!“ — Man lo og veg tilbage for de Kæmpende.

Den stærke, muskelknudrede Grev Magnus var bleven vred for Alvor, da den rasende Rødskæg vilde lægge Haand paa Sundby. Hans Modstander var lige saa stærkt bygget, og Forbittrelsen syntes at give ham Løvekræfter; men han kom dog ingen Vei med Grev Magnus. Deres Brydning lignede mangen Gang en fastgroet Dobbeltkæmpes Stillestaaen. Snart syntes den Ene, snart den Anden at skulle synke i Knæ, og til sidst styrtede de begge med et voldsomt Fald til Gulvet og væltede sig flere Gange over hinanden med de eftertrykkeligste Puf og Stød.

„Hold nu op, mens Legen er god, Magnus!“ — raabte Sundby paa Dansk. — „Lad os skille dem ad, mine Herrer! inden det bliver til Alvor!“ — sagde han paa Tydsk.

Man fik nu løsnet deres tæt sammenslyngede Arme fra hverandre. De kom begge paa Benene, men stode blege lige over for hinanden med forbittrede Miner og glubende Blik, medens de hver paa sit Sprog, uden at forstaae hinanden, udstødte alle de Skjældsord og Forbandelser, de kunde sammendynge.

„Bravo! Bravo!“ — raabte Sundby. — „De gjør det beundringsværdigt! De spille Deres Roller saa naturligt, som Nogen kan forlange! Jeg foreslaaer et Vivat for vort udmærkede Vildmands-Par!“

Under Latter og Spøg greb man nu til Glassene. De hidsige Modstandere fik hver sit Glas i Haanden og overøstes med Berømmelser for deres mageløse Konst. „Man skulde forsvoret sig paa, de vare de arrigste Fjender“ — sagde Landjunkeren — „jeg fortrød allerede bittert den hele Spøg; men aldrig har jeg seet Mage til Natur og Sandhed hos nogen Mester i burlesk Komediespil.“

Baade Grev Magnus og hans Modstander taug, medens de endnu bed Tænderne sammen og kastede glubske Blik til hinanden.

Det er nok med Bisterheden!“ — sagde Sundby — „dog De har

Ret, mine Herrer! rigtige Vildmænd maae gloe lidt barsk til hinanden, inden de kan drikke Forlig efter et Slagsmaal. Det er maaske ogsaa for tidligt i Aften. Men De har givet os et lærerigt Skuespil, mine Herrer! komme de Vildmænd, De for Spøg har forestillet, en Gang for Alvor til at brydes, saa vil det knage i deres Lemmer, og de komme ikke ret vidt med hinanden; men Skjoldet, haaber jeg, faaer ingen stor Skavank."

„Skal vi drikke Forlig, Rødskæg? — saa kom! det er min Sjæl det Samme!" — raabte nu Magnus godmodig paa Dansk og stødte sit Glas mod sin Modstanders — „du gjøer slemt, naar du slaaes, og Kneb er du fuld af; men der er gode Kræfter i dig — mine Næver tænker jeg nok ogsaa, du har mærket."

Barbarossa eller Hr. von Hintzen brummede ogsaa endnu paa sit Tungemaal; men efter den Vending, man havde givet Klammeriet, lod han nu ogsaa det Hele gaae for god Commers. Han klinkede og drak. Snart vare de begge To lige saa lystige som før deres Slagsmaal, og da man endelig brød op med Spøg og Latter, havde begge Vildmændene faaet hinanden ret kammeratlig under Armen. Hver af dem talte fremdeles sit Sprog, der hos begge var spækket med en Del Kraftord, som de selv kun rigtig kunde have Fornøielse af.

„Du kunde blive et godt Stykke Komediant, Magnus!" — sagde Sundby, da de kom hjem i Hotellet. — „Du gjorde dine Sager lige saa fortræffeligt som denne Hintz eller Kuntz, eller hvad han hed. Man skulde troet, I var ret gale paa hinanden."

„Ja den Tro fik vi begge i Næverne og i Ryg og Sideben med!" — brummede Magnus — „men det var din Skyld, Sundby! hvad vilde du holde den lange Tale for om hans røde Skæg!"

„Det røde Skæg, jeg talte om, er jo begravet næsten for halvsyvende Aarhundrede siden; men det er sagtens gaaet i Arv til vore Tider!"

„Jeg syntes rigtignok, du var vred, Dogge!" sagde Broderen — „og man skulde bandet paa, den Rødskæg var arrig som Fanden; men saa mærkede Sundby og vi Alle, det dog kun var jeres Løier."

„Det var Pokker til Løier, Vindspiller! Mine Sideben holdt dog, og jeg lagde just heller ikke Fingrene imellem."

„Han vrælte fælt, det er vist nok!" — sagde Ferdinand — „men det hørte jo til Legen. Naar baade Sundby og alle vi Andre sige, det var Leg og Spøg — saa gjælder det ikke, om I To vil negte det, veed jeg."

„Ja vist, Vindspiller! det var Leg og Løier" — sagde nu Magnus og greb ham fast om det smalle Liv med sine Kæmpehænder — „nu skal jeg vise dig, hvordan vi legede!" Han kylede ham hen i Sofaen som en Vante og gik ind i sit Sovekammer. Broderen lo og sprang efter ham.

„Jeg kunde dog ikke lee" — sagde Anton og satte sin lille Stok hen i en Krog. — „De lo heller ikke, Hr. Sundby!"

„Nu ja, der var sagtens meer Alvor i den Leg, end vi just Alle vilde mærke" — svarede Sundby: — „Folkeaander skal man ikke drive Spøg med!" Han satte sig hen i sin Sofakrog og taug.

„Hør, Anton!" — sagde han efter et tankefuldt Ophold — „sig Du

til mig herefter, som jeg til dig! Du talte i Morges om vor gamle Professor. Jeg har tænkt meget paa ham i Dag. Camilla var hans Øiesten. Hendes Moder var hans første uforglemmelige Kjærlighed — men hin Faustina var og blev Dæmonen i hans Liv — om hende er det jo, han har skrevet, hvad du lovede at vise mig?"

„Ak ja!" — sagde Anton — „Faustinas Øine har han beskrevet i de Blade, han efterlod mig tilligemed hendes Billede. Nu gruer jeg for det Trylleri, der kan være i slige Øine."

„Dem er der fleer af i Verden — vogt dig for dem!" — sagde Sundby. — „Hent de Blade! lad os nu høre de Ord fra ham her i Stilhed, inden atter den urolige Verdensaand drager os ud i sine Strømninger!"

TREDIE KAPITEL

Anton havde hentet hine Blade fra den gamle Professors Haand. De syntes skrevne kort før hans Død. Han havde taget det lille, nydelige Portrait med, der endnu bestandig havde en større Virkning paa hans Fantasi, end han vilde tilstaae for sig selv. Han stillede Billedet op i en fordelagtig Lysning, aabnede det lille Haandskrift og læste:

Faustinas Øine.

(Til min kjære Anton Knudsen med hendes Billede).

Det er kun hendes Ansigt, du seer, Anton! nei, det er kun et Gjenbilleds Speilglimt af hendes Aasyn. Saae du dette Ansigt virkelig — stod hun levende for dig i sin hele fortryllende Skikkelse — det gik dig ikke et Haar bedre end mig. — Men du er sikker! Tvende saadanne Væsner har vor lille Planet ikke. — Træffer jeg hende paa Sirius, gaaer der maaske en Solglands fra hendes Aasyn, som luttrer og forklarer mig. Hvo kan vide! — Lysets og Skjønhedens Engel, den guddommelige Lucifer, blev jo en Satan. — Omvender han sig en Gang, bliver han maaske endnu herligere, end da han stod straalende for Guds Throne.

— Kjender du Legenden om den hellige Lucie? — hun var deiligere end nogen jordisk Kvinde. — Det var Faustina ogsaa. — Helgeninden var en from og ren Nonne. — Det var Faustina ikke. — Men hin hellige Nonne havde et Par Øine, som, med al deres Fromhed, vare fordærvelige: ingen Mand kunde see dem uden at fortæres af uimodstaaelig, rasende Elskov. — Saadanne Øine havde ogsaa Faustina. Fromme kunde de ogsaa see ud. — Naar hun hørte mine Hymner og opløftede sine Straaleblik, da sittrede der en fortryllende Taareglands under de lange, sorte Øienhaar. Det Blik kunde have gjort en Djævel til en Helgen. Men saae Helgenen for dybt i dette Blik, kunde han nedrive Himlen for at flyve med Amorinen derinde til Venusbjerget.

Hin hellige Nonne gik altid med Slør, for at ingen Mand skulde see hendes Øine. — Det gjorde Faustina kun paa vore Reiser, naar Luften var skarp, eller naar vi gik sammen i Skoven i stille, maanelyse Nætter, og hun vilde forøge Flammen i min Sjæl ved den Konst, hun havde lært af Maanen. — Den skinner sværmerisk, kun ikke saa skjelmsk, gjennem sit flagrende Skyflor i den deilige Sommernat; den fremkalder Drømmeverdenens hemmelighedsfuldeste Trylleri i den bløde, hensmeltede Sjæl.

Hin fromme Nonne havde en Gang i hellig Begeistring ladet sit Slør flagre til Side, da hun knælede for Guds Moder i Bønnen. Det saae den ærværdige Broder, der var hendes Skriftefader — og han var fortabt. Han havde fra det Øieblik ingen anden Tanke, end disse Øine. Han kunde ikke bede — han kunde ikke læse Messe, uden at see dem. — Han fastede og pinte sit Legem. Han blev bleg og udmagret, som en Døende. Men Blodet foer dog op og brændte i hans Kinder, naar han saae et Glimt af hendes Skikkelse, naar han hørte et Ord fra hendes Læber. Gjennem det tætteste Slør syntes han at see hendes Øine, og i deres Glands saae han hele hendes Skikkelse — baade vaagen og i Drømme. Forgjeves flyede han hendes Nærhed. Det var, som hendes Øine forfulgte ham: de blinkede til ham fra de klare Søers Dyb; de ramte ham med fortærende Straaler fra hver Stjerne paa Himlen. — Han var nær ved Vanvid. Han kæmpede længe, men opgav Kampen til sidst. Han vilde hellere styrte i det brændende Helvede, end længer udholde den Helvedkval paa Jorden. Han kastede sig en Dag i Skriftestolen for hendes Fødder og aabenbarede hende sin rasende Lidenskab.

Saaledes gik det mig med Faustina. Munk var jeg vel ikke, og hun ingen hellig Nonne; men hun var en anden Mands Hustru — og jeg havde — dog nei, jeg havde ikke med noget udtalt Ord lovet nogen anden Kvinde Troskab; dog jeg vidste, at min Lidenskab for Faustina vilde for evig fjerne mig fra den Kvinde, som jeg i Grunden elskede høiest og havde svoret Kjærlighed og Troskab i mit Hjerte. — Dog det gik mig som Lucifer og som Munken — jeg brød Eden og Troskabsløftet i min Sjæl — jeg slap min høieste Kjærlighed for et skjønt, men skuffende Løgnbillede. Der var Splid og Kamp i mit Inderste. Men jeg blev træt af at kæmpe. — Der var maaske dog ogsaa Maade med min Kamp. Bleg og mager var jeg rigtignok bleven; men jeg havde aldrig været stort Andet, end Skind og Been. Gav jeg efter for min Lidenskab — vilde jeg foragte mig selv. Det Hjerte, jeg selv foragtede, var jeg for stolt til at skuffe nogen ren og ædel Sjæl med; — dog det var nu en Gang tabt og fortæret — det stod ikke til at redde. — Lucifers og Munkens brændende Helvede kjendte jeg ikke, men jeg kjendte det, som var værre — Foragt for Livet og Verden og mig selv. — Det gik mig som Lucifer og Munken.

Men de Øines Historie er ikke ude, Anton! Se paa dem! Dig vil de vel ikke brænde fra det kolde Pergament!

Munken blev dog frelst. Den hellige Nonne havde Medynk med hans Sjæl; hun aabenbarede ham sine Øines fordærvelige Magt — hun vilde overtale ham til at troe, at det ikke var hende, men alene de usalige Øine, han vilde bortkaste sin Fred og Salighed for. Klosterløftets Hellighed var

hende lige saa ubrødelig, som hans Fortabelse var hende vis, naar hun ikke kunde befrie ham fra det Trylleri, der alt truede ham med Vanvid.

Faustina var lige saa viis — hun kjendte ogsaa det Trylleri, hendes Øine udøvede. For hende var Ægteskabsløftet vel intet ubrødeligt Klosterløfte — men hendes gode Navn og Rygte var Klostermuren, som adskilte os. Velanstændigheden eller i det Mindste dens Skin syntes hende hellig. Jeg var i alt Fald ikke den Elsker, for hvem hun vilde opoffre saa Meget. — Hun blev inderlig rørt — hun tillod mig at trykke hendes Haand til mine Læber. Naar Ingen saae det, rakte hun mig Panden eller Kinden — og selv i bevægede Øieblikke Munden. Hun havde Medlidenhed med mig — hun nænte ikke at lade mig fortvivle — og jeg fortvivlede heller ikke — men frelse mig tænkte hun ikke paa.

Men hvad gjorde da den fromme Nonne? — spørger du. Har du aldrig seet hendes Billede? Hun fremstilles gjerne med et Fad i sin Haand. Paa Fadet ligger der et Par Øine. Saaledes traadte hun frem en Dag for Munken, med Sløret for det blødende Ansigt og med sine forføreriske Øine paa et Fad.

Munken saae det med Gru — og blev frelst.

Faustina gjorde mig ingen Present af sine Øine paa et Fad. — Det havde ogsaa været en Artighed, jeg vilde frabedet mig. Hun lod mig derimod til min Husvalelse see paa dem saa meget jeg vilde, i hele det Aar, jeg var sammen med hende i Hamborg. Hun var der sammen med sin Mand, den berømte Tenorist Spontani den Ældre, Fader til den yngre Virtuos, du har seet og sværmet for, og, som Sønnen, en unaturlig Manirist af første Skuffe. Hun var dog ikke Moder til denne Søn. Om hun før eller senere har havt Børn, veed jeg ikke. Om hun var formelig ægteviet til hin Signor Spontani, vil jeg nu heller ikke sværge paa; men hun bar hans Navn. Hun var selv en udmærket Sangerinde. Jeg var hendes Yndling — i Tugt og Ære — det forstaaer sig! Men den høiere Gunst, jeg ærede hende for høit til at tænke mulig, hørte jeg en Dag en smuk Konstberider plat og raat gjøre sig til af. Jeg var Nar nok til at erklære ham for en nedrig Bagvasker og lade mig skyde en Kugle gjennem Skuldren for hendes Ære. Hun belønnede mig derfor med Tilstaaelsen af hendes høieste Kjærlighed og Beundring. Jeg troede mig endelig i den syvende Himmel. Men samme Aften, da hun havde indbudt mig til et hemmeligt Stævnemøde, fandt jeg kun en rørende Afskedsbillet til mig i hendes Hotel. Hun havde forladt Hamborg med sin saakaldte Mand og var seilet til England paa det samme Skib, som den smukke Konstberider. Den Hymne, hun havde grædt over ved min Orgelconcert, og hvori hun saa mesterlig havde udført Hovedpartiet, havde hun samme Aften med sin Gemal og Konstberiderens meget morsomt parodieret i en fortrolig Kreds.

Jeg reiste ikke længer. Jeg kom tilbage og blev Pebersvend. To Aar derefter saae jeg den berømte Faustina Spontanis Død i Aviserne.

Den Pige, jeg en Gang havde svoret Kjærlighed og Troskab i mit Hjerte, hørte aldrig noget Ord derom fra mine Læber. Hun var af borgerlig Stand, som jeg, men rakte en rig Adelsmand sin Haand. Hun

hedder nu Grevinde Høg — og er gammel, som jeg. Da hun var ung, var hun endnu skjønnere end Camilla.

Men du har jo endnu ikke faaet Slutningen af Legenden om den hellige Nonne.

Til Løn for hendes mageløse Opoffrelse, for at frelse en Menneskesjæl, gav vor Herre hende — hedder det — et Par andre Øine i Stedet for dem, hun frivillig havde berøvet sig. Disse nye Øine vare endnu tusinde Gange skjønnere og herligere, end de, hun havde mistet; de straalte med en Glands som ingen andre Øine i Verden; men deres Glands var ikke fordærvelig; den var som Englenes Øienstraaler, der kun hendrage Sjælene til Gud og opløse dem i den saligste Andagt. Derfor afbildes hun ogsaa altid baade med Øine i Hovedet og paa Fadet; men et Sværd gaaer gjerne gjennem hendes Bryst, ligesom paa *Mater dolorosa*, for at betegne saavel hendes Martyrium, som hint store, smertelige Offer, der har hævet hende til Helgenernes Himmel.

Saadant et Offer for min Fred havde det været Synd at forlange af Faustina. Hendes Øine vare meget for smukke til at opoffres for min Bekvemmelighed. I denne Verden havde vor Herre neppe givet hende et Par andre, om hun nogensinde havde mistet dem. Men hvo kan vide, om hun nu ikke kan have faaet et Par Øine af samme fortræffelige Egenskab, som hin hellige Nonnes? — Det er jo ikke for vor Dyds Skyld, vor Herre i Almindelighed giver os sine Naadegaver.

Jeg vil døe i den Tro, Anton! at jeg seer Faustina igjen med et Par tusinde Gange deiligere Øine, der kan drage mig lige saa høit op til vor Herre, som de forrige har fjernet mig fra ham — og saa er Hadet borte — og Tvedragten i os selv borte — og Forvildelsen borte, og — den første sande Kjærlighed bliver den sidste. — I alt Fald haaber jeg saa selv at faae et Par andre Øine i Hovedet — saa jeg kan see op i et Engleøie uden at blues — og ned i de allermørkeste og mest forvildede Sjæle og — som du jo sagde en Gang — lige fuldt elske dem — ikke med vor egen, men med vor Herres mere durable Kjærlighed — Amen!“

Hermed var det lille Haandskrift sluttet.

Anton og Sundby saae vemodig paa hinanden. De rakte tause hverandre Haand og gik, hver med sit Lys, til deres Sovekamre.

Sundby betragtede længe et Albumsblad med en lille Tegning, han havde faaet til Afsked af Camilla. Det forestillede et sjællandsk Landskab. Neden for en Landsbykirke saae man en straatækt Bygning med to Storkereder paa Taget. Fra en Reisevogn, der kjørte forbi med fuld Oppakning, viftede en kvindelig Haand med et Slør.

„Sundbys tilkommende Præstegaard og mit Farvel!“ stod der skrevet under med hendes Navn.

Anton gjemte det lille Portrait og de Blade, han nylig havde læst, paa Bunden af sin Koffert. Paa Billedet saae han ikke meer. Han troede nu at have overvundet det besynderlig opflammende Indtryk af Faustinas Øine.

FJERDE KAPITEL

Anton var med Sundby og de unge Grever Høg kommen til Wien. Det var blevet Vinter, og det var Forlystelsernes Tid i den yppige Keiserstad. De godmodige Wienere brød sig ikke om Tysklands Enhed og „Afrunding“ paa andre Staters Bekostning (naar kun deres Keiser beholdt sin Del af Polen og Italien med samt de Bøhmiske og Ungarske Lande). Man hørte her endnu ofte de gamle loyale Sange om „vor Keiser“. — Det sædvanlige Ønske, man hilsede hverandre med hen ved Middag, var „god Appetit og angenem Underholdning!“ Man hørte ofte Nationalsangen: „mir ist Alles eins“ — og Anton lagde Mærke til, at de fleste Folkesange her vare i *Dur*. Det unge republikanske Tydskland arbeidede her endnu kun hemmelig. De danske Reisende bemærkede her ingen Fordom mod deres Fædreland. De vare tagne ind i et af de største Hoteller. Grev Strahl med hans smukke Gemalinde var faa Dage senere kommen til Staden, hvor de indtil videre havde leiet sig ind i samme store Hotel.

Grevinden havde en Række Værelser, med Udgang til Hovedtrappen, til sin Benyttelse. Greven havde indskrænket sig til en mindre stor Leilighed i samme Stokværk, med nærmest Nedgang ad Bagtrappen. Midt imellem deres saaledes adskilte Værelser var en stor Sal, hvor de af og til havde Selskab eller modtoge de Besøg, der gjaldt dem begge.

Anton var strax, tilligemed Sundby og Camillas Brødre, med sædvanlig Venlighed bleven modtagen hos Grevinden, der med Hjertelighed havde yttret sig over sine Brødres Munterhed og friske Udseende. Grev Strahl var ikke til Stede. Til ham havde de afleveret deres Visitkort, uden at denne Høflighed blev gjengjældt. Camilla var vel med synlig Glæde kommen Sundby og Anton i Møde og havde bedet dem daglig besøge hende med hendes Brødre; men Anton troede at bemærke en mørk Græmmelses-Skygge over hendes skjønne Pande, som dog altid bortjoges af Skjemt og Livlighed, saa snart hun talte.

Sundby var alvorlig og stille. Han syntes at have gjort sig det til Regel, aldrig at see hende uden i Selskab, eller naar hendes Brødre vare til Stede. Anton kom derimod siden jævnlig og deltog i Øvelserne i de musikalske Aftenselskaber, der hyppig fandt Sted.

Ved Grevindens Indflydelse og Anbefaling var den unge Virtuos snart en gjerne seet Gjæst i de mest ansete Huse, hvor han alle Vegne, saa vel ved sit Talent, som ved sin vakkre Personlighed, gjorde Lykke. Inden fjorten Dage var allerede hans Navn bekjendt i de største Selskabskredse. Han blev nu ogsaa forestillet ved Hoffet og fik Tilladelse til at lade sig høre i et Par Hof-Assembleer. Saa vel hans udmærkede Tenor, som især hans Fløitespil, vandt almindelig Beundring, og han kunde snart ikke undværes noget Sted, hvor man vilde ansees for at have Smag og Konstsands. Først efter at hans Navn gjennem de store Selskabskredse var udbredt over hele Keiserstaden, anmeldte han sin første offentlige Concert. Der var et stormende Tilløb, og han gjorde, hvad man kalder „Furore“.

En saadan Triumf feirede han nu ofte, og den unge, fremmede Virtuos med det smukke Ansigt og det behagelige Væsen var inden en Maaneds Forløb bleven Publicums og især Damernes Yndling. Denne hastige Lykke syntes dog ikke her at gjøre ham svimmel. Saa vel Camilla som Sundby glædede sig ved at bemærke den „beskedne og næsten ydmyge Selvnedsættelse", hvormed han modtog enhver Hyldest. Hver Gang han hørte de stormende Klap og Bravoraab, huskede han vist nok paa sin første Konstnertriumf og Samtalen der efter med den gamle Professor, der saa knusende havde ydmyget ham. Det saa let erhvervede og næsten bedøvende Bifald var ham selv mistænkeligt. Han tilskrev Grevinde Strahls Indflydelse en stor Del af denne Lykke. Han var hende inderlig taknemmelig; men Tanken derom ydmygede ham. Han troede at høre den gamle Professors ironiske Røst i enhver Berømmelse over hans „Geni og mageløse Compositioner". Han componerte imidlertid flittig, og han troede, det lykkedes ham. Han nikkede undertiden i Enrum til sig selv, med stærkt voxende Selvfølelse; men det stormende Bifald, hvormed Alt optoges, ængstede ham dog bestandig meer og meer, og han vilde prist sig lykkelig, hvis han kunde have spillet de mest beundrede af disse Sager i hin uforglemmelige Dagligstue, uden andre Tilhørere, end den gamle, strenge Mester.

Da han en Dag kom til at yttre dette Ønske i Grevinde Camillas Nærværelse, vendte hun sig til ham og Sundby med et vemodigt Smil. „Ja vel!" — sagde hun — „han var et guddommeligt Geni og en fin Konstdommer, vor gamle, ridderlige Professor — hans Smag i Konsten var dog lidt gammeldags og eensidig. For hvad han kaldte Flitterstads hos mine nyeste Afguder havde han altid et skarpt Øie. Hans Blik for Damer var alsidigere" — tilføiede hun lidt skjelmsk — „men han sværmede dog mest for de ældre."

„Falsk Glimmer skuffede ham aldrig!" — sagde Sundby alvorlig. — „Ungdommen spøgede han helst med. — Mændenes Sjæle gjennemsaae han uhildet."

Grev Strahl havde nærmet sig og tilkastede saavel Sundby som sin Gemalinde et Par lurende Blik.

„Blandt unge Herrer kunde han dog lapse sig fatalt" — sagde Camilla nu hastig — „Det skulde forlange mig at vide" — vedblev hun med tydsk Betoning — „om han leger Orang-Utang og Chineser, naar han nu gjør Cour baade til Mødre og Døttre paa Sirius, som han gjerne spøgede med."

Denne lidet hjertelige Yttring gjorde et krænkende Indtryk paa Anton, og han saae paa Sundbys mørke Blik, at han heller ikke glædede sig derved.

„Skulde hun være af en mindre dyb Natur, end jeg altid har troet?" — sagde Sundby om Aftenen mere til sig selv, end til Anton, da de i Skumringen sade sammen i deres Fællesværelse og havde talt om Camilla. „Hun holdt dog ogsaa af vor gamle Ven — nu seer hun mest hans Særheder. Saaledes pleier ikke det danske Hjertelag at mindes gode Venner. Hun bliver mig meer og meer fremmed. Med os taler hun dog Dansk

endnu; men hun synes halvt at have glemt det. Selv Brødrene taler hun jo mest Fransk eller Tydsk til.“

„Det er vel for at øve dem i Sprogene — og for ikke at gjøre sin Mand vred“ — svarede Anton. — „Har du lagt Mærke til hans Blik, naar han hører hende tale Dansk med os? Du har kaldt ham en Tigerkat. Han ligner virkelig den, vi saae forleden.“

„Hun kunde dog begeistres for vor Historie“ — vedblev Sundby halvt for sig selv, uden at høre Antons Spørgsmaal. — „Charakterløs var hun ikke: Aand og Hjerte skinnede altid igjennem, trods Fornemhedens og Aristokratiets Maskedragt.“

„Hun er sikkerlig den Samme endnu, kjæreste Sundby!“ — sagde Anton, idet han satte sig til Pianoet. Han spillede et Par Melodier af Reichard. — „Husker du, med hvilket Udtryk hun sang disse nydelige Smaasange? Ordene hørte jeg kun ikke.“

„Hun sang dem heller ikke tydeligt“ — svarede Sundby. — „Det var Goethes: „„Neue Liebe neues Leben““ — og „„Ich habe mein Sach auf Nichts gestellt““. — Hun sang dem paa Grevens Opfordring. Den diplomatiske Skjønaand vil sagtens have de løse Fugles Liv saa vel som sin Blaserthed poetisk.“

De bleve nu begge tause. Sundby havde sat sig mørk hen i Sofakrogen. Anton spillede en af sine sidste Compositioner, som nylig havde gjort stor Lykke paa en Concert. Da han holdt op, havde han ventet et Bifaldsord af Sundby; men han taug.

„Kjæreste Sundby!“ — sagde nu Anton og gik hen til ham — „vil du være ganske oprigtig imod mig? — vil du slet ikke tænke paa, hvor meget du holder af mig, og hvor nødig du vil nedslaae mit Mod eller gjøre mig bedrøvet — og saa, uden al Skaansel sige mig, om du synes, jeg har fortjent en Tusindedel af al den Lykke, jeg her gjør?“

„Ja, det vil jeg, Anton!“ — svarede Sundby og rakte ham Haanden. — „Brøk er jeg ikke stærk i, og Konstdommer er jeg heller ikke: dog en Tiendedel af det Bifald, du vinder, mener jeg, du nok kan have fortjent, men heller ikke Meer.“

Antons Haand foer hastig tilbage.

„Rent ud sagt!“ — vedblev Sundby — „mig tiltaler det langt meer, hvad du af og til før har spillet for mig i Mørkningen, end hvad du nu faaer al den Klap og Herlighed for. Dog det skal du aldrig bryde dig om! Jeg forstaaer mig jo slet ikke derpaa.“

„Den Skole, jeg nu følger, yndede vor gamle Professor vel ikke!“ — udbrød Anton og følte sine Kinder blusse — „og dog synes mig, der er et Liv, en Friskhed, en Ild — en uimodstaaelig Virkning deri, som man ikke uden taabelig Eensidighed kan forkaste.“

„Det var nok ikke Oprigtighed, du egentlig ønskede!“ — sagde Sundby. — „Jeg siger dig jo, at jeg er en Lægmand i din Konst. Vil du alligevel høre min Mening, maa du kjønt finde dig deri, om den synes dig taabelig.“

Anton blussede nu af Skamfuldhed over det Udbrud af krænket Stolthed og indre Forbittrelse, der var undsluppet ham. „Bliv ikke vred paa

mig!“ — bad han — „sig mig kun Alt, hvad du mener! Det var netop en saadan Dom, jeg vilde høre af en rigt begavet, ædel Sjæl, der er modtagelig for alt Skjønt, men staaer helt uden for den egentlige Konstsphære og intet Parti hører til.“

„Nu vel! saa skal du gjerne faae min hele Troesbekjendelse om hvad jeg ikke forstaaer en Døit af, hvis det kan interessere dig; men bliver du vred derover, er du en Gjæk. Hvad jeg hører allermest beundre, saa vel her som hjemme, paa Concerter og i Operaen, er netop, hvad der aller mindst gaaer mig til Hjertet, men alene kildrer mine Øren til Fortvivlelse eller gjør mig ør i Hovedet af Bedøvelse. Melodien er jo dog Sjælen i al Musik. Den skal bæres af Harmonierne som af Seraphvinger eller mægtige Cherubvinger, om du vil — men selv er den baade Seraphen og Cheruben; — Vingernes Susen og Brusen eller Klappren maa aldrig overdøve dens simple, aandsopløftende Sjælerøst. Egentlig forstaaer jeg denne Røst kun helt, naar Ordet kommer til, eller naar jeg hører dets rene, simple, ublandede Toneudtryk. Derfor holder jeg mest af din Sang, helst naar den er uden alle Rullader og Bravouraria-Snorkler — og dernæst af din Fløite, naar du begynder med et simpelt Thema, inden du kommer til al den Stads og Sauce derpaa, som du er nær ved at tabe Veiret ved. For mig har Musik kun ret Betydning som Lyrikens Bærer gjennem Sjælenes Verden.“

„Men Musiken er en selvstændig Konst!“ — udbrød Anton heftig: — „hvad ingen Digterlæbe har udtalt og ingen Dybsinds-Tanke har Ord for — hvad der ikke med klar Bevidsthed er oprundet i nogen Menneskesjæl — det skal den udtone og udaande, som en himmelsk Seraph, der er stegen ned til Jorden med sin Strengeleg, sit Tonerør og sin Sangstemme, men uden at behøve noget andet Sprog, end den Tonepoesi, de himmelske Hærskarer udsynge for Guds Throne.“

„Meget godt! — det klinger fortræffeligt!“ — sagde Sundby — „mon der dog ikke stikker lidt Hovmod og Indbildskhed deri, min kjære Anton? Skulde Aandens og Ordets Digtere paa Jorden alle staae saa lavt mod en rigtig himmelfalden Tonepoet, at de ikke kjønt kunde følges ad blandt os stakkels enfoldige Mennesker og, aller helst i broderlig Forening, give Aanden baade Menneskerøst og Engleflugt? Er det maaske for at bevise Tonekonstens Selvstændighed, at saa mange store Componister synes aldeles uvidende om den Skat af sand Lyrik, der ligger opslaget for dem næsten i ethvert Folks Literatur, medens de saa ofte gribe de flaueste og mest prosaiske Texter til deres Mesterværker? — Dog nu er jeg maaske altfor oprigtig igjen. Husk paa, jeg er en Lægmand i Konsten, Anton! og snakker som den Blinde om Farverne!“

„Jeg forsvarer jo ikke de slet valgte Texter!“ — svarede Anton ivrig: — „der ligger vist megen herlig Poesi begravet i Bøgerne, som man kunde give Liv og faae til at flyve ud fra Papirgravene; men jeg troer kun, at den sande Tonedigter maa kunne svinge sig til Udødelighed og den høieste Berømmelse, uden at gjøre sin Konst til Slavinde for Lyriken og uden at have læst eller sluttet sig til en eneste Digter.“

„Meget muligt!“ — sagde Sundby — „men den Udødelighed og Berømmelse bryder jeg mig kun ikke om. I det Stykke er ieg saa prosaisk,

heller at nøies med den begravede Poesi baade i Bøgerne og i Livet — og lade de himmelske umælende Musikanter flyve mig forbi som den hele ordløse, uarticulerte Naturmusik i alle de velsignede Fluers og Bræmsers Surren, i Vildgæssenes Skrig og, om du tillader det, i Frøernes Kvækken."

„Saa nævn dog heller den store Naturharmoni i den rige, uendelige Fuglesang!" — udbrød Anton — „i Tordenens Brag og Orkanens Brusen, i Havets og Skovenes Susen og Hvisken om de store, uopløste Naturgaader!"

„Du har Ret! jeg var gnaven" — svarede Sundby og greb venlig hans Haand — „jeg gjorde ogsaa Fluerne og Frøerne Uret. Der er Liv og en stor Poesi i det Hele. Jeg skal med Hjertens Glæde høre til og raabe Bravo med alle dine stormende Publikummer, naar du, som den guddommelige Tonemester i Naturen, kan give Verdenspoesiens evige Grundmelodier og uudtalelige Gaadesange en saadan Mangfoldighed af Harmonier, at jeg faaer et skjønt, uforstyrret Indtryk deraf. — Men til du driver det dertil, maa du tillade mig at søge Aandens høieste Udtryk i det evige levende Ord og kun lytte til Musiken med min hele Sjæl, naar den griber hin Ordets Melodi og gjengiver mig det i flyvende og opløftende Harmonier."

De taug nu begge en Tid lang noget forstemte.

„Reise vi snart til Italien?" — afbrød Anton endelig den næsten pinlige Taushed. — „Her er mig dog tomt og ængstende i dette Salon- og Virtuosliv. Jeg bliver alle Vegne baaren paa Hænderne paa en Maade — om ikke just af dig — og det har jeg vel bedst af — men du behøver ikke at slaae Vand paa min Begeistring! Jeg har ingen Tro til den Lykke og Herlighed. I de Fornemmes Kredse staaer jeg dog altid som en fremmed Fugl, man har sat i Bur og føder med Sukker. Selv Damernes skjønne Ord, naar de sige mig Artigheder, klinge mig som Musikfigurer, der ikke passe til Grundthemaet i min Sjæl. Selv den fortræffelige Grevinde Camillas Beskyttelse er mig en ydmygende Byrde. — Jeg maa ud af denne Tryllekreds, som hun dog er den mægtige Fe, der har fremmanet omkring mig! — Jeg maa ud blandt vildtfremmede Mennesker, der har Sands og Aand for Konst, og hvor jeg ikke behøver nogen anden Anbefaling, end Livet og Aanden i mig selv og mine Frembringelser!"

„Om otte Dage er jeg reisefærdig med mine Grever!" — svarede Sundby med Utilfredshed over Retningen i hans Selvfølelse. — „Vil du før bort, kan vi jo snart indhente dig! Lad os nu faae Lys! du skal sagtens i Selskab."

„Man venter mig hos den franske Minister — men jeg udebliver. Det gaaer dog kun ud paa, at jeg skal betale Indbydelseskortet med Hoveritjeneste — af den Ære er jeg kjed. Drikkepenge — som vor gamle Professor kaldte det — har jeg ogsaa faaet nok af!" Med disse Ord stødte han med Harme et Par Gulddaaser til Side, der stod paa hans Bord, og greb en Svolstikke-Æske, for at tænde Lys.

Inden han havde strøget Svovlstikken, blev imidlertid Døren til Gangen pludselig aabnet, og en Person traadte hastig ind til dem i Mørket, som ved en ufrivillig Bevægelse eller Fremskydning udenfra. De lette Trin og Lyden som af en raslende Silkekjole røbede, det var en Dame.

„Er det ikke her?“ — spurgte en smuk, kvindelig Stemme, usikker og bævende — „er det ikke denne Dør, jeg skulde ind ad til“ —

„Til hvem?“ — spurgte Sundby med stærk Stemme. — „Indgangen til Grev Strahls Værelser finder De paa den anden Side af Trappen.“

„Om Forladelse! — jeg tog feil!“ — sagde den usynlige Dame, ligesom forskrækket, og var forsvunden gjennem den atter oprevne Dør. — „Nei, jeg kan, jeg vil ikke!“ — hørte de hende sige uden for. — „Der er to Herrer der inde — Grevinden er ogsaa altfor honnet til“ —

De hørte nu Trin af flere mandlige Fødder paa Gangen.

„Ah! min Fru Gemalinde!“ — lød Grev Strahls ubehagelige Stemme i høi og haanlig Tone — „De har forvildet Dem til Hovmesterens og den unge Virtuoses Værelser. — Følg Grevinden til hendes Gemakker, Joseph!“

Anton havde nu strøget Svovlstikken og saae ved det tændte Lys, at Sundby sad dødbleg i Sofaen.

„Min Gud! hvad skulde Det betyde?“ — udbrød Anton — „og, kjære Sundby! hvordan har du det?“

„Afskyeligt!“ — svarede Sundby — „kjendte du hende?“

„Det var Grevindens Kammerpige. Jeg saae det, da hun løb ud. Greven stod udenfor med Lys. Hun havde Grevindens blaa Silkekjole paa og havde Slør for Ansigtet; men jeg kjendte godt hendes Stemme.

„Og Joseph hedder jo Grevens Kammertjener!“ — sagde Sundby. — „Herre, Tjener og Kammerpige altsaa i Komplot mod hendes Ære!“

„Jeg forstaaer ikke“ — sagde Anton — „skulde Greven selv“ —

„Det er let at forstaae!“ — sagde Sundby og tog et Par Pistoler frem af sin Koffert. — „Den ædle Greve har gjort en solid Erobring her, uagtet sit udsvævende Levnet. — „Jeg hørte Rygtet i Gaar. Kunde han ved en lumpen Cabale nøde Grevinden til Skilsmisse, saa kunde han maaske selv, ved Tabet af hendes Ære, faae Dispensation til et nyt Ægteskab — blive Millionair — og faae stor Indflydelse. Hm! befries fra den ærreløse Skurk maa hun; men hendes Ære skal reddes!“ Sundby taug og stirrede mørk paa Pistolerne. „Jeg veed kun eet Middel“ — tilføiede han — „min Overbevisning om Lov og Ret og Menneskeforstand forkaster det — men der er intet andet.“ Han stak Pistolerne i Lommen, greb sin Hat og gik med hastige Skridt ud af Døren.

Anton saae forbavset efter ham og sprang ud paa Gangen. Han saae, at Sundby gik Trappen forbi og aabnede Døren til Grev Strahls Forværelse, uden først at ringe paa. Anton blev et Øieblik staaende uvis paa Gangen. Den var oplyst af en Lampe. Der var intet Menneske at see. Paa denne Tid om Aftenen var Tjenerskabet andensteds sysselsat med Tilberedelser til Aftensbordet. Anton følte sig i den uroligste Spænding. Han maatte vide, hvad Sundby havde for — og, om muligt, forebygge en Ulykke. Han aabnede ogsaa Døren til Grevens Forværelse og traadte der ind. Der var Ingen til Stede; men Døren til et Cabinet stod paa Klem. Inden for hørte han Sundby og Grev Strahl i den heftigste Trætte. Sundbys Heftighed var dog dæmpet og med en vis overlegen åandelig Overvægt; men den opbragte Greve var raa og skrigende.

„Mageløse Uforskammethed af en obscur Udlænding uden Stand og

Rang!“ — raabte Greven paa sit affecterte halvfranske Høitydsk — „en leiet Hovmester — en Domestique — en ubetydelig borgerlig Personnage formaster sig til at indtrænge sig i mine Affairer og styrter som en furieus Bjørn her ind til mig! Hei, Joseph!“

„Deres Kammertjener er i den anden Ende af Huset — og se! Klokkestrængen maa De nu have en Stige til at naae der oppe paa Skabet!“ — sagde Sundby rolig. — „Deres Spotord foragter jeg. En ærèløs Mand kan aldrig fornærme mig. Deres elendige Plan har jeg gjennemseet. Det usle Komediespil med Deres Frille i Grevindens Dragt skal kun føre til Deres egen Beskæmmelse, hvis De vover noget ærekrænkende Skridt mod Deres ædle Gemalinde!“

„De er unegtelig hendes Ridder paa en Maade, min Hr. Skolemester!“ — lød Grevens haanlige Stemme, og der hørtes Lyden af et Gjemme, som aabnedes — „kjender De dette Makværk af stupid Romansnak og Uforskammethed?“

„Den Skildring af et ulykkeligt Ægteskab kjender jeg!“ — svarede Sundby. — „Det er en fransk Stil, jeg en Gang har givet Comtesse Camilla, mere til Advarsel mod Dem, end til Øvelse i Sproget.“

„Og den stille romantiske Tilbeder, der vil vove sit Liv for den ulykkelige Dame, uden nogen Tanke paa sig selv“ — sagde Greven haanlig — „det er den ædle Hr. Hovmester — ikke sandt?“

„O, ja! det blev en Profetie — nu staaer jeg beredt til at opfylde den. „Jeg har to ladte Pistoler i Lommen, Hr. Greve! men jeg greb dem for tidlig: her vilde det kaldes et Snigmord, hvem af os der faldt. Dog vil De ikke tilsværge mig Deres høieste Ed og tage Sacramentet derpaa af Deres egen Kirkes Tjener, at Grevindens Ære i ethvert Tilfælde skal være Dem hellig — saa“ —

„Hvad saa, min Hr. Skolemester!“ — sagde Greven med en haanlig Latter — „mener De, nogen Adelsmand af et Navn som Strahlernes fornedrer sig til at krydse Kaarde eller vexle Kugler med en Borgerlig, en reisende Hovmester, et dansk Tjenestetyende?“

„Nu vel!“ — svarede Sundby — „saa gives der dog et Vaaben endnu og det eneste fornuftige mod Løgn og Slethed — Jeg fører en skarp Pen, vil man sige — den frie Presse skal en Gang — om ikke her, saa dog andensteds — brændemærke Deres straalende Navn for Europa!“

„Ja saa! den frie Presse? — det vil vi see! Skulde De faae Forfald, min Hr. frie Presse-Helt! — skulde De mulig en Gang mellem fire Mure, som en tro Ridder af Gaasefjæren, ønske et Pant paa Deres Dames Hengivenhed — saa læs disse Blade fra hendes egen Haand!“

Anton hørte atter Lyden af en aabnet Chatolklap, der smældedes i. Kort efter hørte han Udtrykket af dyb Foragt i Sundbys kolde, rolige Stemme: „De har altsaa været lav nok“ — sagde han — „til at undersøge hendes lukkede Gjemmer, for at finde Midler til Deres lumpne Hensigter! Vel! jeg modtager disse Blade — men vær forsikkret! hun skal modtage dem ulæste tilbage — eller de skal opgaae i Flammer! At jeg ikke har været Meer for hende, end en trofast, men maaske sær og uelskværdig Ven — det behøver jeg ikke at dele Deres Forræderi for at erfare.“ Sundby

aabnede nu Døren helt til Forværelset og gik rolig der igjennem, uden at bemærke Anton, der var traadt til Side bag en høi Kakkelovnsskjærm.

Grev Strahl kom strax efter ud af sit Kabinet og smældede Gangdøren i Laas efter Sundby. Idet han vendte sig om, for at gaae tilbage, stod Anton lige for ham med harmblussende Ansigt. Han havde uvilkaarlig taget Hat og Stok med. Hatten havde han beholdt paa sit Hoved, og Stokken havde han opløftet i Haanden. „De vil ikke krydse Kaarde eller vexle Kugler med en Borgerlig, Hr. Greve!“ — sagde han med dæmpet Heftighed. — „De maa da undskylde, jeg vælger et borgerligt Vaaben! — Der staaer Deres Spadsere-Stok, og her seer De min — det er kun en simpel dansk Hæsselkæp. Her gjælder ingen andre Regler, end Færdigheden!“ Dermed drev han Greven et gjennemtrængende Rap over Skulderen, saa den seige Kæp snoede sig helt om hans Ryg.

Greven sprang bleg tilbage som med et vildt Dyrs Blik og med sammenklemte Læber. Han greb rasende efter den svære Metallampe paa Bordet, for at knuse sin forvovne Tugter, men blev i samme Øieblik saaledes omtumlet og gjennempryglet af sin forbittrede Modstander, at han, fraadende af Harme, Smerte og afmægtig Trods, kastede sig ned paa Gulvtæppet og blev liggende uden at røre sig.

„Se saa!“ — sagde Anton og kom først til Besindelse, da han stod paa Gangen og havde lukket Døren til Grevens Værelser. — „Jeg tog dog ikke „Rap-dig-Kæp“ med mig forgjeves!“

FEMTE KAPITEL

Efter at den unge, duelige Virtuos (saa vel paa Stok som paa Fløite) saaledes havde givet sin Vrede næsten meer end tilstrækkelig Luft over den Lumpenhed og Lavhed, han havde været Vidne til, og endt Kæpperygge-dandsen med Grev Strahl, følte han sig tillige befriet fra den Harme, han kort tilforn havde næret mod sin kjære, lidt vel eensidige Sundby, der kun havde Sands for den Musik, der var Ord til, og hvis Mening han kunde læse sig til i Bøger. Anton mente med Føie at kunne give sig selv Ret i sin Begeistring for Musiken, som en fri, selvstændig Konst. Han tilgav nu gjerne den brave Sundby hans Mangel paa Øre for den fuldendte Instrumentalmusik og den rent musikalske Enhed i Harmoniernes uendelige Mangfoldighed. Sundbys Dør gik han nu dog forbi. Han trængte til frisk Luft. I sin oprørte Stemning havde han næsten glemt alle harmoniske Instrumenter for den svaiende Lyd af Lises Gudmoders Kæp, der atter havde erindret ham om Eventyrene fra Hønsegaarden. Ogsaa denne Gang havde det forekommet ham som Kæppen blev levende i hans Haand og frivillig dandsede paa den Ryg og de Lemmer, den tugtede. At Greven var bleven revset i den Grad, at han endog for et Øieblik havde tabt Bevidstheden, havde Anton dog ikke bemærket. Blodet var steget det lidenskabelige unge

Menneske saa stærkt til Hoved og Øine, at han svimlede, da han gik bort og slog Døren i efter sig. Han havde Ingen seet paa Gangen. Han gik nu helt ned ad Hotellets Hovedtrappe og svingede sin lille, vevre „Rap-dig-Kæp“ med en vis triumferende Selvtilfredshed, da det pludselig faldt ham ind, om den Tilstand, hvori han havde forladt den tugtede Greve, dog ikke kunde være betænkelig. Han saae nu Grevens Kammertjener i Portnerstuen i en ivrig Samtale med Portneren, Huskarlen og tre af Hotellets Tjenere, som alle lo af fuld Hals over den lystige Maskerade, to af dem havde været Vidner til. De havde kjendt den forklædte Kammerpige Annette, som i sin Frues Fraværelse legede Grevinde og med sin Herres Tilladelse gjorde Besøg hos de unge Grevers Hovmester og den vakkre, unge Virtuos. Hvad Fornøielse Greven kunde finde i, at bilde Folk ind, han var en bedragen Ægtemand, kunde Ingen af dem faae i sit Hoved. Nu bleve de pludselig afbrudte i deres Latter og sindrige Gjetninger om Grevens Bevæggrunde til denne Spøg, ved at see den unge Virtuos, Hr. Knudsen, række Hovedet ind ad Glasdøren til dem.

„Joseph!“ — sagde Anton — „skynd Dem op til Deres Herre! Han befinder sig ikke vel. Det er bedst, der strax kommer Bud efter en Læge!“

Joseph sprang nu hastig op ad Trappen til sin Herre, og Huskarlen løb øieblikkelig efter Lægen. Anton gik lettere om Hjertet ud af Porten og lod den friske Aftenluft afkøle hans blussende Kinder.

Kammertjeneren fandt med stor Forskrækkelse sin Herre liggende paa Gulvet, dog uden længer at savne sin Bevidsthed. Ved Siden af ham laa den svære Metallampe. Paa Josephs deltagende Spørgsmaal om hvad der var hændet Hans Høivelbaarenhed — om han var bleven overfaldet — om der havde været Tyve eller Røvere — svarede Greven kun: „hold Mund, Esel! — hjælp mig op paa Sofaen! — Skaf mig en Læge! men i al Stilhed! — Intet Menneske maa vide, jeg feiler Noget!“

Joseph løftede sin Herre op paa Sofaen — men forsikkrede, det var umuligt at holde Grevens Upasselighed skjult. Den unge, berømte Musikant paa Nr. 10 havde mærket, at Greven var syg — han havde været saa omhyggelig at sende Bud efter en Læge — og Doctoren vilde vist være her paa Øieblikket.

„Ja saa! det Satans Menneske!“ — udbrød Greven og ømmede sig. — „Det er dig, jeg mener, Esel!“ — raabte han, da Tjeneren stirrede forbauset paa ham. — „Hvorlænge skulde jeg kalde og ringe paa dig? — Var det unge, deltagende Menneske“ — („Gud evig fordømme ham!“ — mumlede han mellem Tænderne —) „var den fortræffelige Virtuos ikke kommen mig til Hjælp“ — („ha! gid han brændte i Helvede!“ — mumlede han) — „saa havde du fundet mig død her, din Esel! — Hjælp mig Klæderne af! Jeg maa i Seng!“

„Men hvad kan det da være for en Sygdom, naadige Herre?“ — spurgte Tjeneren under Afklædningen — „har Hr. Greven Kvalme? eller Hovedpine? eller Værk i Lemmerne?“

„Ja, Esel! der traf du det! Værk i Lemmerne har jeg; men siger du

det til et eneste Menneske — sparker jeg dig ned ad Trapperne, saa snart jeg kan røre mig“ —

„Det er da forskrækkeligt, Hr. Greve! — det maa da vel være Gigten eller en hidsig Feber — for Cholera skulde det da vel aldrig være? har Greven ondt i Maven? eller i Ryggen?“ —

„Ja vist, Asensbæst! i Ryggen har jeg det — og i Arme og Ben med. — Au! rør mig ingen Steds! — hjælp mig til Sengs! — hvor blev han af? det forbandede Menneske!“

„Hvem, naadige Herre?“

„Hold Mund, Esel! hvad kommer det dig ved? — Doctoren mener jeg — hvor bliver han af? siger jeg“ —

„Han kommer — han kommer strax. Der løber Nogen op ad Bagtrappen — det maa vist være ham.“

Greven var imidlertid kommen i Seng. Strax efter traadte ganske rigtig Hotellets Læge ind og nærmede sig Grevens Seng med mange Complimenter. „Det gjør mig ondt, Hr. Greve! det gjør mig særdeles ondt! — et pludseligt Tilfælde — et aldeles pludseligt Anfald“ —

„Ja vist! forbandet pludseligt, Hr. Doctor!“

„Tør jeg udbede mig Hr. Grevens ærede Puls! — Uro i Blodet — lidt febrilsk — dog ingenlunde livsfarligt! — behag at række Deres ærede Tunge ud!“ —

„For Satan! det var ikke paa Tungen, Doctor! — paa Ryggen — paa Skuldrene — paa Arme og Laar var det, jeg fik — jeg fik det pludselige Tilfælde eller Anfald, om De vil“ —

„Betænkeligt! betænkeligt nok! men det har aldeles ingen Fare, Hr. Greve! det er et ganske sædvanligt Tilfælde. Jeg kjender det. Ikke sandt? det stikker og prikker — det værker og svier — det er en Følelse akkurat som“ —

„Ja vist!“ — („det Satans Menneske!“) — „ja vist, Doctor! det værker og svier — det er en Følelse som — som — ja, som jeg havde været gjennempryglet — for at jeg skal bruge en plat, men træffende Lignelse, og saadan maa det sagtens ogsaa see ud. Undersøg det, Doctor! og giv mig Noget, der kan lindre! — men jeg vil ingen Snak have derom! forstaaer De? — En Mand, som jeg, er aldrig syg — aldrig syg paa Ryggen — forstaaer De? aldrig syg paa nogen Maade, der kan lignes ved en infam Gjennempryglen. Nu! hvad siger De?“

„Netop! aldeles som De behager at sige, Hr. Greve! røde og blaae Strimer ligesom af et Spanskrør eller en seig Stok“ —

„En Stok? — en Stok! — er De gal, Doctor! troer De virkelig, der kunde være Tale om, at noget Menneske skulde formastet sig til at byde mig Stokkeprygl? — En Hudsygdom er det — ikke sandt? det er Huden, der er angrebet. — Er det Striber eller Pletter — lige meget! Hudsygdom er det — røde Hunde maaske“ —

„Rigtig, Hr. Greve! aldeles rigtig! det er røde Hunde!“ — udbrød Doctoren med en selvtilfreds Mine. — „Det var strax min Mening. De grassere netop her i Byen. Det er en ubehagelig Hudsygdom — en høist ubehagelig Fornemmelse — og et næsten uanstændigt Navn har den. —

Jeg fortænker ikke Hr. Greven i, at De nødig vil have det omtalt. Lig nu kun ganske rolig og dæk Dem til! Jeg skal skrive en Recept. De skal have en kølende Mixtur" —

„Og Smørelse, Hr. Doctor! rigtig Smørelse til udvortes Brug!" — sagde Joseph — „saavidt jeg kan see paa Herrens Ryg, har den vist allerbedst af Smørelse!"

„Hold Mund, Dosmer!" — raabte Greven forbittret — „har jeg ikke faaet nok — nok af din Sludder, mener jeg! — Au! De tager for haardt, Doctor! — dog jo! lidt Salve kunde vel ikke være af Veien! — deri kan den Esel have Ret!"

„Ja, Hr. Doctor! Smørelse maa der til den Ryg! — Andet hjælper, Skam, ikke!" — forsikkrede Joseph, helt kry — „Herren seer akkurat ud alle Vegne som mine Arme og Ben saae ud, den Gang jeg havde faaet Prygl af Ridepidsken."

„Prygl? Esel! snakker du om Prygl, naar Talen er om mig? — kun du og dine Lige kan faae Prygl. Som sagt det er røde Hunde, Doctor! men Salve vil jeg have, enten Fanden det er røde Hunde eller ikke — Salve vil jeg have! forstaaer De?"

„De skal faae Salve!" — svarede Doctoren og nikkede studsende, medens han skrev. — „Se, der er Recepten! skynd dig og skaf det hentet!" — sagde han til Tjeneren.

Joseph kneisede triumferende. „Jeg havde dog Ret!" — mumlede han og løb ud med Recepten — „Smørelse maa der til!"

Næste Dag kunde Ingen faae Grev Strahl i Tale, uden Lægen og Kammertjeneren. Han maatte holde Sengen, men havde vigtige Forretninger, hed det. Grevinden modtog som sædvanlig Besøg og syntes Intet at vide om, hvad der var foregaaet.

Om Aftenen var der et lille musikalsk Selskab hos hende. Anton deltog i Musiken. De unge Grever kedede sig og gik bort. Sundby blev siddende stille i en Sofakrog. Han tænkte paa det alvorlige Optrin med Grev Strahl forrige Aften. Antons haandgribelige Efterspil dertil var bleven ham fordulgt. Han havde dog hørt, at Greven var upasselig, men antog det for Følger af Ærgrelsen over den mislykkede Skurkestreg. Han tænkte paa Grevens truende Yttring om de fire Mure, han kunde vente sig hensat imellem, hvis han optraadte imod ham gjennem Pressen; men det foruroligede ham ikke.

Den skarpe Pen, Sundby selv havde hentydet til, som sit eneste Vaaben, hvis Grevindens Ære blev angreben, havde han nogle Gange brugt til sit Folks og sit Fædrelands Forsvar i fremmede Blade. Derved havde han ikke skaanet nogle høitstaaende, men halvskjulte Partihøvdinger, i hvem han saae Hovedbevægerne til visse statsomstyrtende Planer. Hans Forfatternavn var bekjendt. Han havde dog ikke nævnt de Personer, hvis Slethed og aandelige Uvæsen han bestred. Han havde endnu ikke ladet trykke nogen Linie, der i noget Land kunde paadrage ham lovlig Tiltale

eller Forfølgelse; men han havde nu mægtige Fjender og større Grund til Forsigtighed, end han drømte om. Han arbeidede paa et Skrift om Statsideens Forhold til Folkenaturerne, hvori han vel hævdede Statsvæsenets Berettigelse og Nødvendighed, men paastod, at Folkepersonlighedernes Bevarelse og redelige Beskyttelse af Statsmagten var den nødvendige Betingelse for Statsbaandets Ukrænkelighed. Lige saa ivrigt som han bestred ethvert troløst og unødvendigt Brud paa de ved Tractater grundede Stats-Samfundsbaand og de lovligt bestaaende Statsformer, med lige saa megen Varme forsvarede han Folkeaandernes Berettigelse til at hævde deres Frihed, Sprog og eiendommelige Personlighed. Han havde ikke alene, med kjærlig Begeistring for sit Fædreland, belyst Danskhedens Ret og naturlige Grændser, men ogsaa kastet et djærvt, uhildet Blik paa Grækenlands og Polens, paa Ungarns og Norditaliens Forhold og Tilstande. Til dette Skrift havde han valgt det franske Sprog, som det almindeligst bekjendte; men han kunde først tænke paa dets Offentliggjørelse, naar han kom til et Land, hvor Pressen var uafhængig.

Dette Arbeide havde han kastet sig ind i med Kjærlighed og med en Iver, hvormed hans Aand og Tænkning vilde bekæmpe enhver urolig Bevægelse i hans Sind. Det syntes ogsaa i den Grad at have udfyldt ham, at han selv ikke kunde løsrive sig derfra i Selskabslivet, men ofte opsøgte sig en enlig Plads i Selskabssalene, for uforstyrret at hengive sig til sine Tanker. Saaledes var det ogsaa gaaet ham denne Dag; men her var dog hans politiske Skrift ikke i Stand til at holde ham fast. Hver Gang han saae Grevinde Camillas skjønne Skikkelse eller i Frastand hørte hende lee og tale, vidnede hans Blik og Ilden i hans dybt liggende Øine om, at der dog var eet Menneske til Stede, som havde større Magt over ham, end hans Tanker.

Medens Selskabets Opmærksomhed var henvendt paa Musiken, nærmede Grevinde Camilla sig det yderste Hjørne af Salen, hvor Sundby havde taget Plads. Han reiste sig.

„Bliv siddende, kjære Sundby!“ — sagde hun med munter Mine, i Selskabstonen, men med noget usikker Stemme. — „Her hører man Musiken allerbedst; men saa burde man rigtignok tie stille. Dog det er en firhændig Sonate, der spilles; den bryder De Dem jo ikke om, og jeg er just overordenlig conversabel.“ Hun satte sig, og han tog Plads ved hendes Side. „Naar man bliver ked af Verden“ — vedblev hun — „og opsøger dens yderste Afkrog — saa veed man dog, Gud skee Lov endnu, hvem man kan træffe der“ —

„Næst vor Herre — mener De vel? — Men er jeg den Eremit, De er saa venlig at tænke paa, saa varer det vel længe, inden jeg bliver saa lykkelig i Verden, som nu i denne Sal?“

„De er jo galant, min Eremit!“

„Det tænkte jeg dog ikke paa, Grevinde! det maa vel være en fælles Skjæbne, at synes saa, for hvem der saa taler med Dem.“

„Dersom der var et Sted i Verden, hvor man kunde undflye baade den og sig selv, kunde jeg nu ogsaa finde Mening i Eremitlivet“ — vedblev Grevinden med et vemodigt Smil.

„Men dog ikke faae Lyst til at prøve det?“

„O! jo! — jeg staaer netop i Begreb med et lille Forsøg i den Smag. Hvad siger De om Opholdet ved et Bad paa denne Aarstid? Se! det Eremitliv har jeg pludselig faaet Lyst til. Jeg reiser til Tøplitz alene med min Tante og en Kammerpige — ikke hende, De har seet her“ — tilføiede hun ligegyldig — „hende har jeg havt den Ubehagelighed at maatte skille mig ved i Dag.“

„Ja saa! hun gjorde smaa, upassende Visitter i Deres kornblaae Kjole, veed jeg“ —

„Og hendes Nøgler passede alt for godt til mine Skuffer. Jeg har savnet nogle Papirer, som jeg nødig vilde havt i fremmede Hænder.“

„Skulde det ikke være disse?“ — sagde Sundby og tog en lille forseglet Pakke Papirer op af Lommen. „Jeg har kjendt Deres Haandskrift, men ikke læst nogen Linie. Det er mit Segl, jeg har sat for. Jeg har modtaget disse Blade til Trøst og behagelig Underholdning, hvis jeg mulig skulde berøves alt andet Selskab; og det er Hr. Greven, der har været saa forekommende.“

„Ah! en Spøg af min Hr. Gemal — ligesom den lille Forklædning i Gaar!“ — sagde Grevinden og skiftede Farve. — „Det var uheldigt, at jeg ikke var hjemme og kunde moret mig derover med Tjenerskabet! — Det er besynderligt — vedblev hun — „hvorledes ganske kloge Mennesker kan springe de allersimpleste og smukkeste Midler forbi, men gribe de mest indviklede og mindst hæderlige. — Oprigtighed har Ingen stort af, og Ingen tiltroer derfor Andre den Dyd. Min Hr. Gemal seer gjerne, jeg reiser til et Bad for min Sundhed, selv i denne Aarstid; han har ingen Lyst til at følge med, og troer, jeg maa have uhyre stærke Bevæggrunde, naar jeg skal undvære hans Selskab. Heller end ligefrem at spørge mig om mine Tanker, har han villet tage dem ud af min Secretair. De ubetydelige Tanker, jeg der havde gjemt, har lige saa lidt fortryllet ham, som de ville være Dem behagelige.“ Hun havde imidlertid aabnet Pakken og kastet et Blik i Papirerne. — „Behold dem stedse“ — tilføiede hun og rakte Sundby de skrevne Blade tilbage — „de ere vel ikke skrevne for at sees af Andre, mindst af Dem; men se mig nu kun som jeg var! og skjenk mig saa meget Venskab, som der da bliver tilbage!“

Hun havde reist sig og rakte ham Haanden. Hun lod sin Haand hvile længer, end sædvanlig, i hans og betragtede ham med et Blik, som han ikke kunde forklare sig. Der var lige saa megen Stolthed som Ømhed deri. „Det er bevægede Tider“ — sagde hun. — „Saavel Religioner som Throner staae paa Vulkangrunde. Mange forældede Baand vil maaske kunne opløses — mine maaske ogsaa; men det er sidste Gang vi sees i den Afkrog af Verden, jeg vil kalde min. — Det var en meget smuk Sonate!“ — sagde hun nu høit i ligegyldig Conversationstone — „ikke sandt, Hr. von Sundby! den kunde næsten fortjene at være ledsaget af rørende Ord.“ Hun lo ret yndigt, med en skalkagtig drillende Mine — slap hans Haand med et næsten umærkeligt Tryk og gik hen til det øvrige Selskab, hvor hun strax var i den livligste Underholdning med sine andre Gjester.

Da Sundby kort efter hilsede hende til Afsked, sagde hun i en let, høflig Tone: „Jeg haaber dog at see Dem med mine Brødre, inden De reiser! — Det er sandt!“ — tilføiede hun med lavere Stemme — „jeg glemte at sige Dem, der maa være et Hav eller et Par Bjerge mellem os, inden De læser mine sidste Stilprøver!“

En Morgen tidlig, faa Dage derefter, da Sundby pakkede sin Koffert og med Anton og de unge Grever Høg ventede paa Reisevognen, savnede han det Haandskrift, han i de sidste Dage med stor Omhu havde arbeidet paa. Han pakkede hele sin Koffert om, men det fandtes ikke. Den første utydelige Concept laa vel fuldstændig i Kofferten; men den Del deraf, der om Aftenen havde ligget renskrevet paa hans Bord, var ingensteds at finde. Han fandt det høist besynderligt. Ingen af Hotellets Tjenere kunde give ham Oplysning derom, og han maatte reise med den Trøst, at han dog havde Concepten.

Da Grev Strahl samme Morgen, første Gang efter sin „Upasselighed“, tænkte paa at staae op, rakte Kammertjeneren ham fire Afskedskort, som Aftenen forud vare afleverede.

„Ah! fra mine Herrer Svogre og deres Hovmester!“ — sagde Greven — „og — hvad Satan! selv fra den uforskammede Stok-Virtuos!“

„Stryger Hr. Knudsen ogsaa med Stok?“ — spurgte Joseph med en enfoldig Mine. — „Jeg troede, han strøg med Bue som andre Spillekanter“ —

„Stok-Virtuos kalder jeg ham, Esel! ligesom jeg kalder dig et stokdumt Fæ.“

„Om Forladelse, naadige Herre! jeg forstod kun ikke Hr. Greven. Mon den Stok-Virtuos nu ikke reiser saa hastig, for ikke ogsaa at faae røde Hunde — eller røde Grise, som det nok ogsaa kaldes?“

„Hør, Joseph!“ — sagde Greven med et stikkende Blik — „har den dumme Doctor sladdret, og veed du Meer, end du skal vide“ —

„Saa er jeg taus som Graven, naadige Herre!“ — sagde Joseph og bukkede dybt — „og Taushed er Guld værd!“. Han gjorde sin Haand til Baad, og hans Herre kastede en Dukat deri, som strax forsvandt i Josephs Lomme.

„Naar skal de Herrer reise?“ spurgte Greven.

„De reiste for en Time siden.“

„Hm! men Passene saae du vel efter hos Huskarlen? lød de paa Triest, Venedig og Rom?“

„Ja, netop saaledes stod der.“

„Godt! — Nu løber du strax til Politipræfecten med denne Pakke Papirer og dette Brev! — Naar du gaaer ud af Porten, siger du til Portneren, at jeg er ude! og inden en halv Time fører du den lurvede Italiener, her var i Gaar, herop til mig ad Bagtrappen! der har du hans Adresse!“

Joseph bukkede og vilde gaae. „Det er sandt, Hr. Greve!“ — sagde

han og standsede — „her er et Brev fra Fru Grevinden, som den nye Kammerpige har bragt. I Morgen tidlig skal hun reise med Fru Grevinden til Tøplitz.“

„Godt!“ — svarede Greven og kastede Brevet hen paa Bordet. — „Naar du gaaer forbi Døren, lægger du mit Visitkort af og siger“ —

„Hvad skal jeg sige, naadige Herre?“

„Ingenting! — men i Morgen tidlig lader du Annette vide, at hun kan komme!“

Joseph bukkede med et fiffigt Smil og skyndte sig bort.

SJETTE KAPITEL

I en Reisevogn med fire Heste, der rullede hen ad Veien mod Triest, sad Sundby paa Bagsædet, hos Grev Ferdinand, og Anton alene paa Forsædet, medens Stamherren sad paa Bukken hos Kudsken og smældede af Hjertenslyst med den lange Pidsk.

Anton strakte ofte sit Hoved ud af Vinduet, for at see tilbage paa Stephanstaarnet, der nu forsvandt i Taagen over den store Keiserstad. Underholdningen var meget levende paa Bukken; men inde i Vognen var de alle Tre tause. Grev Ferdinand sov, og Sundby lukkede sine Øine uden at sove. For en Time siden havde han seet Grevinde Camilla, sandsynligvis for sidste Gang i sit Liv. Hun havde hjertelig omfavnet sine Brødre. Sundby og Anton havde hun rakt Haanden med et tilsyneladende muntert Smil og med en umiskjendelig tvungen Spøg om den „Furore“, de nu hver paa sin Vis vilde gjøre i „*bella Italia*“, som den skarpe Pens og den milde Fløites Virtuoser. Det var aabenbart, at hun paa ingen Maade vilde synes bevæget eller høitidelig stemt.

„Naar jeg seer Dem igjen, Hr. Knudsen“ — havde hun sagt til Anton — „saa maa De hedde *il celeberrimo maëstro Signor professore Antonio Canuti* og være Medlem i det Mindste af 36 musikalske Akademier. Hjertesiden paa Deres Gallakjole maa heller ikke savne sit behørige Firmament. Og De, Sundby!“ — havde hun tilføiet, idet hun drog Veiret dybt — „ja De maa have Krandsen af den eviggrønne Eg over Deres dybsindige Pande — og“ — havde hun sluttet med lavere og usikker Stemme — „Een af os maa kjønt have vor gamle, kjære Professor under Armen.“

I denne ligesom spøgende henkastede Yttring havde Sundby troet at høre hendes Farvel for denne Verden.

„Naar vi seile over det adriatiske Hav, Anton!“ — sagde nu Sundby og aabnede sine mørke Øine — „saa sidder Grevinde Camilla ved hin enlige Slotsbjerg-Ruin og lytter til Valfartssangene mellem Bjergene. Bravour-Arierne i de glimrende Saloner har hun faaet Nok af.“

„Det er dog sørgeligt!“ — svarede Anton med et let Suk — „Hun var lutter Aand og Liv — og nu allerede livstræt“ —

„Liv og Liv er to!“ — sagde Sundby: — „hører hun til de virkelig Aandrige, vil hun vel ikke kalde Stilheden Død og Freden Tomhed“ —

„Verden er dog deilig!“ — udbrød Anton og saae ud af Vognvinduet paa det skjønne, solbelyste Landskab. Hver Gang der kom en Reisevogn forbi, nikkede han til de fremmede Ansigter, og naar han saae en smuk Dame, fløi uvilkaarlig Reisehuen af hans bruntlokkede Hoved.

De fortsatte Reisen til langt ud paa Natten, for at naae det Herberg, der var dem anbefalet. Inden de naaede det, bemærkede Anton en let Reisevogn med fire raske Muler, der havde indhentet dem og bestandig holdt Skridt med dem, dog uden at kjøre dem forbi. Da de stege ud ved Herberget, rullede denne Vogn ogsaa ind i den rummelige Gaard. Tre Mænd stege ud, og den Ene syntes med særdeles opmærksomme Blik at betragte dem Allesammen, men fornemmelig Sundby. De tre Herrer vilde overnatte samme Steds og havde strax forlangt særskilte Værelser. Hverken Sundby eller de unge Grever havde givet Agt paa dem; men den ene Herres skarpe Blik havde gjort et uhyggeligt Indtryk paa Anton. De to Andre syntes ham mere at see ud som et Par fornemme Tjenere, end som hans Ligemænd. Anton spurgte en Opvarter, om han kjendte den Herre, men fik intet Svar, hvorimod Tjeneren satte et vigtigt og hemmelighedsfuldt Ansigt op og mumlede nogle Ord om Tiderne og de urolige Hoveder.

Da de næste Morgen forlode Herberget, holdt den samme lette Vogn med de fire Muler forspændt, og den fulgte dem bestandig paa samme Maade i flere Dage, uden at kjøre dem forbi.

Paa den sidste Station ved Triest raabte Stamherren paa Bukken: „Beridere! Beridere og Marekatte!“ — og de saae en lurvet Konstberidertroup fare dem forbi, ledsaget af en underlig stor Karre, hvorfra en hel Del Abekatte stak Hovederne ud og grinte med de pudserligste Ansigter og Gebærder. Paa Abekattevognen sad en lang Karl ved Siden af Kudsken, svøbt i en graa, forreven Kappe og med et gult Ansigt under den smudsige Hue. Det var et af det Slags Ansigter, man pleier at see bag de italienske Fængselsgittre eller blandt de lænkede Galeislaver i Genuas og Venedigs Havne. Den lurvede Kappemand gjorde en studsende Mine, idet han vendte sit afskyelige Ansigt mod Anton og saae ind i Vognen. Hvem han stirrede paa med de stærkt skelende Øine, var det vanskeligt at sige.

„Fy for Satan! hvilket Fjæs!“ — raabte Stamherren fra Bukken.

Sundby havde ikke lagt Mærke til Abekattevognen; men Grev Ferdinand saae til Anton og hviskede: „hu, ha! den Karl saae hæsligt paa mig. Det var ikke saa galt, jeg fik mig en Kaardestok!“ — tilføiede han — „det kan nok behøves, naar vi nu komme over til alt det Røver- og Banditpak i det forgudede Italien.“

„Det er dog nok Fordom og Overdrivelse af frygtsomme Reisende!“ — bemærkede Sundby. — „Du gjør i alt Fald uklogt i, at gaae med skjulte Vaaben. Det er sagtens lovstridigt, hvorhen vi komme, ligesom hos os. Røverne har desuden altid bedre Vaaben og skal jo være dobbelt barbariske, hvor de træffer paa Stiletter, og man ikke har Overmagten.“

„Tørre Stokkeprygl tænker jeg at slaae mig igjennem med!“ — sagde

Anton og stødte sin „Rap-dig-Kæp“ lidt overmodig mod Vognbunden. — „Min lille, vevre Eventyrkæp har nylig gjort mig god Tjeneste.“ Han fortalte nu først Sundby og Grev Ferdinand det haandgribelige Sammenstød hin Aften med Grev Strahl.

„Et ridderligt Eventyr var det just ikke“ — bemærkede Sundby — „men det passer til vor antiromantiske Tid. Det undrer mig kun, du er sluppen hel og holden fra Hotellet.“

Pryglene under jeg min storsnudede Hr. Svoger!“ — sagde Ferdinand og lo — „han har altid gjort Nar af os Danske. Han har da heller ikke været for ridderlig mod Camilla. Det vil more Magnus!“

„Stokken bruger jeg ellers kun mod Hunde“ — sagde Anton — „men Folk, der er saa høit paa Straa, vil jo ikke behandles mere ridderligt af os Borgerlige.“

Grev Ferdinand studsede, men taug og saae surt en halv Times Tid.

Da Grev Magnus siden hørte samme Historie, lo han ogsaa, men spurgte Sundby, hvad en Greve havde at gjøre, naar han havde faaet Stokkeprygl.

„Saa tier han naturligvis stille dermed, enten det er med Ret eller Uret“ — svarede Sundby. — „Er han en Slyngel, hævner han sig paa en slyngelagtig Maade — og er han en ædel Mand, i alt Fald kun paa en ædel Maade.“

„Med en god, lang Firhestepidsk — mener du vel?“ — sagde Stamherren. — „Men, pas paa! Svoger Strahl hitter paa noget Andet: han er en hul Karl.“

Man havde tænkt at overnatte i Triest og faae Tid til at besee Byen, men Dampskibet til Venedig skulde just afgaae samme Time, de kom. Man maatte enten strax følge med, eller finde sig i at vente flere Dage. Man valgte det Første og kjørte lige ned til Havnen.

Det var en klar og stille, næsten sommerlummer Februaraften. Stjernerne tindrede smukt og speilede sig i det mørkeblaae Adria. Der laae mange Skibe i Havnen. Dampsøilen steg sort og tyk fra Dampskibet og blev længe staaende som en lang Sky. Der var et stort Mylder af Reisende og nysgjerrige Tilskuere paa Skibsbroen. Der taltes alle Slags Sprog; men det Italienske var det fremherskende, og Anton glædede sig over første Gang at høre det skjønne, klangrige Sprog i Folkemunden. Blandt de mange Reisende, der indskibedes, befandt sig ogsaa hine tre Herrer fra den lille Reisevogn med Mulerne. Hele Beridertroupen med deres Heste og Abekattekarren med deres Førere bleve ligeledes indskibede.

Dampskibet var saa opfyldt af Gods og Mennesker, at der kun var ringe Udsigt til Søvn og Hvile. Efterhaanden fordelte dog Masserne sig i Rummet, i Kahytterne og paa Dækket. Stamherren havde fundet sig et ypperligt Leie mellem nogle Toug paa Dækket. Her fandt hans Broder ogsaa Plads. De svøbte sig i deres Kapper og sov snart. Sundby havde sat sig paa sin Kuffert ved Forstavnen og vilde ikke sove bort fra det opløftende Syn af Stjernehimlen, der afbildede sin uhyre Kuppel i det stille Havspeil. „Se! Anton!“ — sagde han — „har du seet noget Herligere? Her svømme vi udenfor Jorden midt imellem to Himle.“

Anton var i høi Grad henreven af det store Natursyn. Der var blevet stille paa Dækket. Hist og her bevægede sig kun enkelte dunkle Skikkelser, baade Herrer og Damer, der ligeledes syntes at foretrække dette prægtige Syn for Søvnen og Hvilen i Kahytterne. Af og til afbrødes kun Tausheden og Damphjulenes ensformige Brusen ved Hestenes Trampen i Rummet og ved nogle ubehagelige kvækkende Lyd fra Abekattevognen.

Anton havde seet Glimtet af et Ansigt og et Par Øine paa en ung Dame, som endnu meer forhøiede hans Begeistring og romantiske Stemning. Han havde taget sin Fløite ud af Hylsteret og skruet den sammen. Han følte en uimodstaaelig Trang til at give sin Stemning Luft, og han udaandede den i Toner, der lode til at fremkalde ligesom en magisk Virkning paa Enhver, der hørte dem. Det var frie Fantasier, hvori der blandede sig Erindringer om hans tidlige Barndomsdrømme, om hans Eventyrverden og den hemmelighedsfulde Romantik i Folkesangene fra vor Middelalder. Melodien til den tragisk-fantastiske Romance om Agnete og Havmanden brød uvilkaarlig ind deri og afvexlede lunefuldt med de humoristiske Toner til Romancen om liden Baadsmand, der spiller Tærninger om Prindsessens Tro og Ære. Disse nordisk-romantiske Toner opløste sig til sidst ligesom i Anelser om den skjønne, sydlige Natur, han drog imøde, ved Hentydninger til nogle af de glødende Elskovssange, der vare udstrømmede fra Petrarks og Ariosts Fædreland.

Sundby havde ladet sig henrive især af de Toner, han kjendte Ord til, og af dem ladet sig indvugge i et ubestemt Drømmeri, der dog efterhaanden optog den Skikkelse, han lønlig tænkte paa. Camillas Billede hensvævede for ham, snart som Agnete, der neddrages af Rosmer Havmand i Afgrunden og siden, da hun hører Kirkeklokkerne over sig i Menneskeverdenen, flygter bort fra Umennesket med Forfærdelse. I Havmand-Uhyret, for hvem alle Billederne i Kirken vendte sig, saae han nu Strahls Skikkelse og den hule udbrændte Natur, fra hvem alt Skjønt og Helligt bortvender sig. Snart var det atter Camilla, der, som den fornemme, lunefulde Prindsesse, dog kun vil tage til Takke med den jævne Baadsmand, naar hun heldigvis opdager, han er en forklædt Prinds. „Hvor dog Livet altid gjenspeiler sig i det romantiske Tryllespeil!“ — sagde han halv sagte — „ligesom Stjernehimlen og de tomme Dampskyer her i det dybe, hemmelighedsfulde Hav.“ — Han saae paa Antons Miner og begeistrede Blik. „Et stort Talent dog!“ — sagde han ved sig selv — en dyb, poetisk Natur! — Vor Herre bevare den!“

Anton havde atter forvaret sin Fløite i dens Hylster. Han stod med sammenslyngede Arme og saae paa Havdybspeilet, da han følte sin Skulder berørt af en Haand. „Ah! min allerfortræffeligste danske Ven!“ — klang en usædvanlig høi italiensk Mandsstemme i hans Øren — „min unge, guddommelige Pan fra det yderste Thule! De her! og paa Veien til mit og Musikens paradisiske Fædreland!“

„Signor Spontani!“ — udbrød Anton og gjengjældte med Glæde den heftige Omfavnelse, hvormed den italienske Virtuos sluttede sin blomstrende Tiltale. Snart vare de i en livlig Samtale paa afbrudt Fransk, Italiensk, Tydsk og undertiden lidt Dansk i en babylonisk Sprogforvirring, hvorved

de gjensidig søgte saa godt som muligt at gjøre sig forstaaelige for hinanden.

De meddelte hverandre deres Reiseplaner, der faldt sammen for det Første til Neapel. De gjorde strax Aftale om at forene deres Kræfter og give Concerter sammen i de store italienske Stæder. Spontani fortalte, at han nu just havde afhentet sin „kjære, lille Søster", Fioribella, fra Triest, for at indføre hende i Konstverdenen, hvortil hun baade var født og oplært. Hun bar ikke sit smukke Blomsternavn forgjeves, forsikkrede han — og hun sang som en Engel. „Men det siger jeg Dem forud, min geniale Ven!" — sagde han — „tag Dem i Agt for hendes sorte Øine! for en lille Hex er hun, men har et Hjerte som Staal og Flint, hvor rasende hun end sværmer for alt det Skjønne. Se! der staaer hun nu og drager Stjernerne ned til sig" — vedblev han og pegede paa den unge Dame, som Anton allerede havde lagt Mærke til — „hun var ganske henrykt over Deres Fløitefantasi og er vist endnu i den syvende Himmel. Lad mig strax forestille Dem for hende!"

Italieneren tog Anton ved Haanden og førte ham hen til den unge Dame. Hun slog Sløret fra sit Ansigt, som Anton nu først rigtig kunde see, idet Maanen steg frem og kastede en Lyssøile hen over Hav og Skib. Hun hilsede ham med et fortryllende Blik fra et Par sorte, ildfulde Øine, der ikke vare ham ubekjendte. Disse Øine havde for længe siden udøvet en ubegribelig Tryllemagt over hans Sind og Fantasi. Det var Øinene paa Faustinas Portrait, der nu virkelig vare blevne levende, de Øine, der lignede hin Helgenindes, inden hun udrev dem for at frelse en Menneskesjæl.

Anton blussede og blev dødbleg i samme Øieblik. Han stammede nogle Ord paa Dansk, uden at mærke det og uden Mening og Sammenhæng.

Hun takkede ham paa smukt fuldt tonende Italiensk for den „mesterlige Fløitedrøm" og slog hastig Sløret over sit deilige Ansigt, enten for den stærkere Havluftning eller for at skjule det Smil, den unge Konstners paafaldende Forvirring aftvang hende.

Hun vidste nu snart at knytte Samtalens fine Traade til en Række Tanke-Billeder, som Musiken og dens Samstemning med den store, hemmelighedsfulde Natur omkring dem gav Anledning til. Hendes Stemme havde den yndigste Klang, og Ordene strømmede fra hendes Læber som fra en begeistret Improvisatrices. Hun anførte nogle Stropher af Ariost og Dante, som skildrede den italienske Himmel og det dybe, lunefulde Hav. — „Pas paa!" — sagde hun — „det vil ikke vare længe, inden den store, stille Herlighed, vi her beundre, vil forvandle sig til et vildt, dæmonisk Skuespil. Jeg kjender vor kjære, lunefulde Adria! hun har vort Lands og vort Folks Natur."

Anton havde imidlertid fattet sig nogenlunde og fandt Leilighed til at sige nogle forstaaelige Ord.

Hun roste hans Italiensk og forsikkrede, at han udtalte det med en Betoning, der, skjøndt den var fremmed, dog havde noget særdeles indtagende, ligesom man maatte tænke sig det hos en høit begavet Natur fra

Nordstjernen eller den store Bjørn, der vil glæde Italien med sit Besøg, men endnu kun vil optage de Sprogtoner, der svarede til Renheden og Uskyldigheden i de høiere Aanders Barnehimmel.

Selv det Søgte og Overdrevne i denne Artighed klang dog ganske konstløst og naturligt i hendes lette, bløde Sprog. Hun havde atter kastet Sløret til Side, og om hendes lille, skjelmske Mund spillede der et Smil, som paa en piquant Maade svævede mellem Ironi og Lyst til at behage den unge, smukke Mand.

Hun var selv meget ung. Hun kunde neppe have fyldt sit sextende Aar, men var saa fuldkommen udviklet som en tyveaarig Skjønhed i vort nordlige Klima og lod til allerede at have modtaget det høiere Selskabslivs Dannelse.

Anton følte hendes Overlegenhed ikke alene idet Fortrin, at hun her frit kunde bevæge sig i sit Modersmaal, men ogsaa i den Lethed, hvormed hun vidste at gribe enhver flygtig Tankeforbindelse til de sindrigste, ofte slaaende Bemærkninger, og med stedse nyt tilstrømmende Lune og Liv kunde vedligeholde en Samtale, der fra hans Side kun bestod af enkelte Ord og staaende Floskler af det tillærte Underholdningssprog.

„Du havde Ret, Fioribella!“ — afbrød nu Spontoni Søsterens livlige Tale: — „Se, hvor Havet nu svulmer og sortner! Vi vil snart have et Uveir over os — saa er det bedst, du søger Ly i Damekahytten! — Vi maae holde ud her paa Dækket!“ — sagde han til Anton — „Enhver Plads i Kahytten er vist optagen.“

Det var et stort og ophøiet Skuespil, den pludselige Forandring i Luft og Hav fremkaldte. Det stille Bølgespeil var snart forvandlet til en voldsomt bevæget Bjergegn. Skibet opløftedes mod de lavt flyvende Skyer og nedrullede ligesom til Havets Bund, medens Skummet fra de gjennemskaarne Bølgestrømme sprudede hen over den sydende Skorsten.

„Tordner det?“ — udbrød Anton forbauset. — „Var det et Lyn, der glimtede?“

„Visselig!“ — svarede Spontani — „det er dog intet Særsyn her paa denne Aarstid. — Det veed De kun lidt af i Deres Thule — her kan hele Himlen staae i Luer ved Juletid.“

Uveiret tiltog med bedøvende Tordenbrag. — Lynene bleve ligesom staaende og vexlede med det sorteste Gravmørke. — Snart vuggedes man paa Ildstrømme mod en Flammehimmel — snart syntes hele Verden et udbrændt Krater — og i næste Øieblik dandsede Maanen og Stjernerne paa de fraadende Bølgetoppe.

„Tag min Arm, lille Søster! hold dig fast, og lad mig følge dig ned!“ — sagde Spontani; men den unge Dame havde allerede grebet Antons Arm og klynget sig fast til ham.

„Med en Efterkommer af Nordens berømte Søhelte til min Støtte, tør jeg nok blive her lidt endnu og see vor vrede Fru Adria i hendes Høihed!“ — sagde Fioribella med bævende Stemme og holdt sig fastere til sin Beskytter.

Nu havde Anton faaet alt det Mod og den Dristighed, han før syntes at savne. Sproget flød nu rask fra hans Læber. Han maatte klemme sin

Arm temmelig stærkt om den Skjønnes — og han syntes saaledes at kunne trodse den oprørte Natur. „Herligt! guddommeligt!“ — udbrød han — „ja, De har Ret, Signora! Deres Adria er en lunefuld Havfrudronning, lige saa stolt og ophøiet i sin Vrede, som yndig og henrivende i sin Mildhed. Hør hvad en reisende Landsmand af mig her en Gang har sagt om hende!“ Han oversatte nu paa temmelig forstaaeligt Italiensk nogle Stropher af et dansk Digt, han tænkte paa, medens han uvilkaarlig sammenblandede Skildringen af den adriatiske Havfrue med den skjønne Italienerinde, hvis Arm berørte hans Bryst og bragte enhver af hans Nerver til at sittre.

I Skildringen af den deilige Havfrue, med den svanehvide Barm og det himmelblaae Bælte, nævnede han dog ogsaa hendes søgrønne Lokker —

„Fy! grønne Haar! det maa være stygt!“ — afbrød Fioribella ham — „men bliv ved! jeg maa endelig høre, hvorledes vor skjønne Natur kan være opfattet af en Nordbo!“

Trods Uveiret vedblev Anton med begeistret Røst at gjengive hin Skildring af Dronningen fra Dybet, der snart vugger sin Beundrer og indluller hans Sjæl i milde Drømme — snart vækker ham med vilde Drøn i sit vrede Lune.

Fioribella nikkede til Beskrivelsen af det stille, store Natursyn, de nylig havde seet —

„Pantheonskuplen,
Hvælvet med Verdner i Dybet,
Hvor under Foden
Tindre de himmelske Stjerner, naar Havfruen dandser“ —

„Men“ — vedblev Anton og saae ud over det oprørte Hav —

„Nu hun henfarer med Lyn paa de voxende Bølger,
Hæver med Latter i Stormen
Skingrende Stemme —
Synger om Dybets Pallads af Dødningeknokler.“

„Hu! nei! det er altfor nordisk-uhyggeligt!“ — afbrød Fioribella ham igjen — „hvad skal vi med de fæle Dødningeben i dette storartede Forbud paa en Verdens Undergang? — Her vil vi ikke tænke paa den fatale Død og vor uskjønne Opløsning, men kun paa det stolte Opløftende selv i Undergangen!“

Medens hun talte, var det imidlertid som den oprørte Natur pludselig havde udraset og skiftet Lune. Uveiret var ophørt; Maanen skinnede atter mildt og roligt paa de sagte murrende Bølger; lette Florskyer flagrede den forbi, og det sidste Lynglimt henfoer i Horizonten som et Kornmod.

„Det er forbi!“ — sagde Spontani og drog Veiret let. Man mærkede nu ogsaa først, at baade Skibsfolk og Passagerer havde været forfærdede og kun dødsstille af Skræk. Man hørte mange glade og livlige Udbrud, deriblandt ogsaa et Par lystige danske Ord af Magnus og Ferdinand, der havde siddet stille paa deres Toug og seet paa Uveiret, men nu atter lagde sig til Hvile.

Den afbrudte Stilhed paa Dækket indtraadte igjen. Anton stod endnu paa samme Sted med Fioribella ved sin Arm. — „Lad mig opløse den lidt for stærke Dissonants i min Landsmands Sang med dens egen Slutnings-Accord!“ — sagde han — „den passer netop til den nye Forvandling, Deres Havfrue nu viser sig i —“

„„Lune kun var det og Spøg. Ei Snekken hun knuser —
Mild hun den skyder mod Kysten,
Mens hun med Stormen
Flygter i hvirvlende Sky og blinker i Lynglands.““

„Nu ja! den store Natur-Dissonants er jo virkelig opløst!“ — sagde Fioribella. — „Fru Adrias Lune har dog angrebet mig lidt.“ Hun var bleven bleg. Hendes yndige Hoved sank ned paa Antons Skulder, og han maatte gribe hende om det smalle Liv, for at holde hende opreist. „Min Gud! hun bliver afmægtig!“ — sagde han.

„Det har Intet at betyde!“ — sagde Broderen — „hendes Nerver er noget fine, og, min kjære, unge Ven!“ — tilføiede han paa en Blanding af Tydsk og Dansk — „Deres altfor poetiske Nærværelse med samt Deres Dødningeknokler har maaske ogsaa angrebet hende noget.“ Han hjalp nu Anton med at føre hende hen til Kahyttrappen. Der overtog han ene Omsorgen for hende. Hun kastede endnu et Blik til Anton, der trængte ham helt igjennem Sjælen, idet hun, med noget svag, men yndig Stemme takkede ham og, med Øinene halv skjulte af de hilsende Fingre, ønskede ham „den lyksaligste Nat“.

Anton traadte svimlende til Side. Han gik nogle Gange op og ned ad Dækket uden at kunne begribe, hvad der var foregaaet med ham. Hver Gang han kom forbi Abe-Karren, aabnede Karlen i den graae Kappe, der sad og sov, sine skelende Øine og stirrede ned paa ham; men han mærkede det ikke. Hans Tanker vare kun sysselsatte med Spontanis deilige Søster.

„Faustinas Datter!“ — udbrød han — „Faustinas Øine og levende Billede! — Ak! mon ogsaa hendes Sjæl?“

At Spontani kun var en Stifsøn af hin Faustina, det vidste han af den gamle Professors Papirer. Fioribella, formodede han, var hans Halvsøster; thi at hun var Faustinas virkelige Barn var umiskjendeligt. „Har hun arvet sin Moders Natur med hendes Skjønhed?“ — spurgte han atter og atter sig selv. — „Nei, det er umuligt!“ — trøstede han sig, og et livligt Haab tindrede i hans Øine — „her er Renhed, Uskyld og Aand forenet med en Fees fortryllende Ydre.“

Han nærmede sig nu Sundby, som under Uveiret havde staaet stille ved Forstavnen og betragtet det.

„Saae du hende?“ — spurgte Anton — „har du nogensinde seet Mage til Skjønhed og Elskværdighed?“

„Det var en meget smuk Pige, du nok der havde et lille romantisk

Eventyr med“ — svarede Sundby. — „Jeg saae hende kun flygtig, da hun gjorde Mine til at besvime. Det klædte hende meget kjønt. Jeg hørte ogsaa hendes artige Compliment til dig, som en Aand, der er falden ned fra den store Bjørn og snakker Italiensk, som et rent uskyldigt Barn. Det huede mig just ikke. Renheden og Uskyldigheden taler man gjerne mest om, naar den er borte.“

„Hvor kan du dog dømme saa koldt og uretfærdigt!“ — sagde Anton og vendte sig med harmblussende Kinder bort. I det Samme kom Spontani tilbage fra Kahytten og sluttede sig til ham. De gik nogle Gange frem og tilbage paa Dækket i livlig Underholdning. Hver Gang de kom forbi Abekattevognen, snærrede de hæslige Dyr vrængende ad dem og gjorde pudserlige Grimacer. Deres lange Fører i den graae Kappe skjulte nu altid sit afskyelige Ansigt med Kappefligen; men hans glubende Øine vare aabne og forfulgte dem med de skelende Blik.

Henad Morgenstunden drog Spontani sin unge Ven afsides hen ved Bagstavnen. „Sig mig“ — hviskede han — „har De havt noget galant Eventyr i Triest eller gjort Dem nogen mægtig Person til Fjende?“

Anton saae forundret paa ham og forsikkrede, at han neppe havde seet Triest, men var kjørt lige til Havnen.

„Nu ja! saa har De sagtens havt Smaaeventyr andensteds. — Lige meget! men tag Dem i Agt, min unge, smukke Ven, for den graae Cerberus hist paa Abekattekarren! han har et skjevt Øie til hele Verden, men ganske specielt til Dem. Jeg kjender hans Maade at see sig selv og Andre ind i Øinene paa.“

„Hvad er det for et Menneske? Jeg har aldrig seet ham før i Gaar paa Veien.“

„Han er et Slags Frimester i sit Haandværk — reisende Commis i Privatsager! om De vil, og nu tillige Abekathovmester, som jeg seer. Han udfører punktlig, hvad han har paataget sig, naar man ikke seer sig for og holder ham Stangen. Han har en Gang havt en lille fatal Commission til mig fra en skinsyg Ægtemand i Genua; men det slap han uheldigt fra: det kostede ham en halv Kind og det høire Øre. For mig har han Respect“ — vedblev Spontani. — „Jeg gaaer altid med en lille, nem Dolk her, seer De, især i mit eget kjære Fædreland, og jeg parerer godt i en snever Vending med min Kappe. En rigtig Bravo støder altid fra neden af op, seer De, for ikke at fordærve Kniven paa Ben; det er en snild og temmelig sikker Methode; men kjender man Knebet, er han caput. Jeg skal lære Dem Konsten i en Haandevending, saa snart vi er ene!“

„En Bravo altsaa, en Bandit?“ — udbrød Anton forbauset. Hans italienske Ven nikkede, men lagde Fingeren hastig paa Munden og lukkéde det ene Øie.

De saae just nu Abekatføreren stige ned af Karren og nærme sig et Par Skridt til den Del af Skibet, hvor de stode, men derpaa vende sig hastig og gaae ned i Rummet.

„Her er De sikker ved min Side!“ — hviskede Spontani — „men hav Øinene med Dem, hvor der er Trængsel! gaa heller aldrig alene eller uden Vaaben paa øde Steder om Natten — mindst i Venedig!“

„Jeg har i Wien havt et vel heftigt Sammenstød med en vis lumpen Person af høi Stand“ — sagde Anton — „men jeg kan dog aldrig troe“ —

Deres Samtale blev nu afbrudt, idet flere Passagerer stege op af Kahytten og adspredte sig paa Dækket; blandt dem vare ogsaa hine tre Mænd, der saa uafladelig havde fulgt Anton og hans Reiseselskab i den lette Vogn med Mulerne. „Hvad mon det er for Mennesker?“ — spurgte Anton.

„De see ud som Retfærdighedens Fuglefængere fra hin Side Havet“ — svarede Spontani og betragtede dem nøie med et noget sky Blik. — „De er sagtens paa Jagt incognito — med fine Næt og god Lim i Lommen.“

Anton saae studsende paa ham. —

„For dem maae de frie Fugle tage sig i Agt — de, som høre til vort unge Italien!“ — tilføiede Spontani hviskende med en hemmelighedsfuld Mine. — „Kjender De vor Silvio Pellico's „„Fængsler?““ — det er en lærerig Bog! — *Per Bacco!* Friheden er et Thema, Signor Antonio! som det er en kilden Sag at sætte Variationer til i vor Tid. Dog det vedkommer jo ikke os! en rigtig Virtuos overflyver hele Verden og giver alt det Filistervæsen Døden og Djævelen! — Jeg maa nu ned og see, om min lille Søster har overvundet Indtrykket af Uveiret og Deres altfor poetiske Underholdning.“

Spontani skyndte sig ned ad Kahyttrappen, og Anton glemte snart alt Andet i Drømmerier om hans fortryllende Søster. Til Sundby nærmede han sig ikke meer under hele Overfarten, og de unge Grever sov saa fast, at de først vaagnede, da det var høilys Dag, og man allerede i det Fjerne saae Venedigs Kupler og Taarne dukke op af Havet, som et Fata-Morgana-Syn i Morgenglandsen.

Anton stod, henreven af det herlige Syn, da han følte en Haand paa sin Arm og hørte Sundbys Stemme.

„Er du vred paa mig, Anton?“ — lød den dybe, venlige Røst. — „Tilgiv mig kjønt, hvad jeg vistnok ikke endnu havde tilstrækkelig Grund til at yttre! — men husk paa Faustinas Øine og vogt dig! efter hvad jeg har seet og kan slutte mig til — ere de her blevne levende for dig.“

„Ganske rigtig, kjære Sundby!“ — svarede Anton. — „Nu veed jeg det; men det forskrækker mig ikke — det skulde ikke heller gjort dig ubillig! Lov mig kun, at du vil see og høre, uden Fordom, hvad der unegtelig har grebet mig som et vidunderligt Trylleri! Denne unge Piges Blik og Stemme, hendes Skikkelse og hele Væsen har for mig en Magi, som jeg aldrig har troet var til, uden i Feverdenen eller i den sydlige Naturs Digterdrømme. Har hendes Moder blot været halvt saa indtagende — kan jeg nu begribe, hvorledes vor kjære, gamle Professor“ — —

„Hvorledes han kunde fortvivle over Skuffelsen i al den Deilighed, mener du vel, og tabe Troen paa al Sandhed i Kjærligheden“ — afbrød Sundby sin begeistrede unge Ven. — „Gid det ikke maa gaae dig ligeledes, kjære Anton! Jeg vil gjerne troe saa meget fortræffeligt, som muligt, om hin Hebeskikkelse; lad os nu dog begge see hende ved lys Dag, inden

du gjør hende til Feen Morgana — og jeg reducerer hende til et skuffende Luftsyn fra det skjønne Feeland, vi nu nærme os til!“

Med disse Ord trykkede han trofast Antons Haand, og deres Opmærksomhed hendroges nu paa, hvad der foregik omkring dem. Der var blevet muntert paa Dækket. Fler og fler Hoveder dukkede op af Kahytterne og Rummet. Snart surrede det som hundrede Bisværme rundt om dem. Man nærmede sig Venedigs Havn, hvor de sorte Gondoler med de smaa, blinkende Staal-Gallioner snoede sig frem og tilbage. Enhver greb til sine Bylter og Pakker. I et Øieblik laa Dampskibet ved Skibsbroen, og Trængselen paa Dækket blev nu betydelig, medens Enhver ilede med at komme i Land.

Nu steg ogsaa Signor Spontani, med sin Søster under Armen, op fra Kahyttrappen. Anton skyndte sig at erkyndige sig om hendes Velbefindende. Hun havde et Øieblik draget sit Slør til Side og tilsmilede ham det yndigste god Morgen, med et Ansigt, der straalede af Friskhed, Livslyst og en ganske eiendommelig Skjønhed, der dog mere bestod i det fine Udtryk af en piquant aandelig Livlighed og et vist indtagende Skjelmeri, end i noget aandeligt Storartet eller i fuldendt harmoniske Former. Hendes Skikkelse og Bevægelse svarede derimod til Forestillingen om den fuldendte Hebefigur.

Sundby havde nu ogsaa seet hendes Ansigt og fundet det meget smukt; men han saae ikke det Blik, der fra de uimodstaaelige sorte Øine atter havde sat Anton i febrilsk Tilstand. Hun lod strax Sløret falde ned igjen og modtog Antons Arm, medens hun bad sin Broder hente nogle Smaating, hun havde glemt i Kahytten.

Sundby fik kun Leilighed til at hilse hende temmelig flygtigt og med et Par Ord fornye Bekjendtskabet med hendes Broder fra Grevinde Høgs Concertsal. Han skyndte sig at opsøge sine unge Grever, for ikke at blive skilt fra dem i Trængselen.

Ved Udskibningen maatte Enhver følge den fremtrængende Menneskestrøm, og Anton stod paa Skibsbroen med sin Dame under Armen, uden at vide hvorledes han var kommen der. Han havde kun Øie og Øre for hende.

„Min Broder siger, De tager ind i samme Hotel, som vi“ — sagde Fioribella — „og maaske vil forskjønne vor Concert med Deres mageløse Fløite og den guddommelige Tenor, De skal være begavet med. Jeg brænder af Længsel efter at høre den — og — mirakuleuse Menneske! De er jo selv en stor Componist! Min Broder er henrykt over den Bravour-Aria, De i Deres Fædreland har sat til hans Stemme. Han gjør alle Vegne Furore med den. Men hvor bliver han af med mit Shawl?“ —

„Plads! Plads!“ — lød det nu bag ved dem i Trængselen, og der rullede en Vogn ind paa Skibsbroen. Det var Abekattekarren. Idet dens Fører i den graae Kappe trængte sig igjennem Folkemassen og strøg sig tæt forbi dem, følte Anton et Stik og en pludselig Smerte i den venstre Arm, som han uvilkaarlig i samme Øieblik havde indsvøbt i sin Kappe og trykket ind under Hjertekulen.

Et dæmpet Udbrud af Smerte fløi fra hans Læber.

„Min Gud! hvad fattes Dem?“ — spurgte Fioribella og saae ham blegne.

„Ingen Ting, Signora!“ — svarede han og saae den graae Kappemand hastig forsvinde i Folkestimlen.

Saavel Spontani, som Sundby og Greverne Høg, havde nu indhentet dem; de gik Alle, efter Spontanis Anvisning, til det store Hotel, der laa lige ved Havnen, og hvorhen nu ogsaa deres Kofferter og Reisetøi blev bragt. Inden de naaede Trappen til Hotellet, segnede dog Anton bevidstløs til Jorden og havde nær draget den forfærdede Fioribella med sig i Faldet.

Hun skreg og foer fra ham, men laa i samme Øieblik knælende ved hans Side, medens de Andre ilede til, for at hjælpe ham op. Kappefligen om hans venstre Arm var gjennemboret og gjennemblødt. Han blev strax af Sundby og Grev Magnus baaren op i Hotellet, hvor der øieblikkelig var en Saarlæge ved Haanden, der fik bragt ham til Bevidsthed og forbundet hans Saar.

Fioribella var utrøstelig over denne Ulykke. Hun jamrede og vred sine Hænder; hun yttrede saa lidenskabelig en Deltagelse, at Broderen vilde drage hende bort; men hun var ikke til at bringe fra sin saarede Ledsager, før han fuldkommen var ved sin Bevidsthed igjen og hun af den Henrykkelse, hvormed han betragtede hende, saae, at hans Saar dog ingenlunde var dødeligt. Dermed trøstede ogsaa Lægen hende, og hun lod sig endelig følge til sine egne Værelser i Hotellet og overlod Anton til Lægens og sine Venners Omsorg.

SYVENDE KAPITEL

Dolkestikket i Antons Arm var temmelig dybt. Han kunde ikke vente at faae Armen ud af Bindet i de første fire Uger. Om den da ikke vilde blive stiv og Fingrenes Bevægelighed blive vanskelig, var ham et Livsspørgsmaal, med Hensyn paa hans Konst. Lægen trøstede ham dog, med en sikker Mine, og han slog sig til Ro paa Leiet. Saarfeberen udeblev imidlertid ikke. Den blev betydelig forøget ved den febrilske Tilstand, han medbragte fra den bortvaagede Nats Eventyr og den altfor levende Forestilling om Spontanis skjønne Søster. Af og til fik han smaa Anfald af Feberfantaseren — han talte da om Faustinas Øine, der snart, syntes ham, laae paa et Fad paa Fioribellas Toiletbord og snart bleve til Stjerner, der dandsede om ham i Himlen. Endelig faldt han i en roligere Søvn, og hans Venner satte sig til Frokostbordet.

„Gjet nu, Sundby!“ — sagde Stamherren med en vigtig, dybsindig Mine: — „hvad er det for en Dands, som gaaer ud over den Enes Ryg og den Andens Arm? — Der er Meer — bi lidt! — og som endes i

Himmel eller i Helvede efter Omstændighederne?“ — tilføiede han med et selvtilfreds Nik over dette nye, lykkelige Indfald.

„Er det en rigtig Kjældermand, Dogge?“ — spurgte Grev Ferdinand. — „Aa! den duer vist ikke. Det skal sagtens være din egen Portstolpevals: Du knuger jo altid din Dame saa stærkt i Ryggen, at hun ømmer sig, og du bliver selv træt i Armen derved.“

„Feil gjettet, Vindspiller!“

„Du tænker nok paa Antons Kæpperyggedands med jeres noble Hr. Svoger“ — svarede Sundby — „og dens Følger for begge Parter. — Det var ikke saa galt tænkt! — Tilfældet er kun altfor specielt. — Jeg vil dog haabe, Enden bliver mindre alvorlig for begge Vedkommende! Anton dandser nu rigtignok en lille Tour gjennem Himlen med et Par Dameøine, hører jeg; men det er kun en Inclinationstour! — han kommer nok tilbage!“

Spontani kom nu for at spørge til sin unge Vens Befindende, baade fra sig selv og sin Søster, og Sundby spurgte ham, om han ikke mente, det var rigtigst og sikkrest, strax at anmelde det sandsynlige Banditangreb til Politiet.

„Det nytter til Ingenting, *Signor mentore*!“ — svarede Italieneren. — „Slige Smaahistorier høre ikke her til de mærkelige, og med Hensyn til Sikkerheden er det overflødigt. Et mislykket Forsøg gjentager ingen Bravo paa samme Sted; De kan ogsaa være vis paa, han er strax sprungen i en Gondol og har sørget for sin egen Sikkerhed.“

Inden Aften var Antons Saarfeber forbi. Grev Magnus vilde med Vold og Magt dog vaage hos ham, og Grev Ferdinand vilde gjøre Broderen Selskab, for at holde ham vaagen. Antons Nattesøvn var imidlertid rolig, og begge de vaagende Grever sov snart i Sofaen.

Sundby sad alene paa sit Soveværelse i Hotellets andet Stokværk med Pennen i Haanden og gjennemsaae Concepten til det Skrift, han næsten havde fuldendt, og allerede havde spildt saa megen Tid paa at renskrive. I den bortkomne Renskrift var der optaget Adskilligt, som han nu i en ny Afskrift vilde udelade. I den første Concept var der Meget, som var udsprunget af Øieblikkets Iver og Heftighed, men som han meget vilde betænke sig paa at lade trykke. Hans Begeistring for Friheden og Folkeligheds-Ideen havde hist og her bragt ham ud over de Grændser, han selv havde afstukket sig, som nødvendige for Staternes Sammenhold og den europæiske Fred. Han indskrænkede sig dog for det Første til at indstrege alle saadanne Steder i Haandskriftet med en Rødkridtspen og vedføie et stort *NB.* til egen Paamindelse og nærmere Overveielse.

Det var imidlertid blevet sildigt. Den forrige vaagne Nat og den foruroligende Begivenhed med Anton havde angrebet ham. Han trængte høilig til Hvile. Han kastede Haandskriftet ned i sin Koffert og lukkede den i Laas. Nøglen lod han ligge paa Stolen ved Sengen under sin Brevtaske. I den laa hans Vexler og Camillas lille Haandskrift, som han først maatte læse, „naar der laa et Hav eller et Par Bjerge imellem dem“. Nu brusede Adriaterhavet mellem ham og den ulykkelige Grevinde, som i flere Aar havde været Gjenstanden for hans stille, skjulte Lidenskab. Uagtet sin

Træthed greb han de smaa, sirligt skrevne „Aftenbogsblade“, som hun havde kaldt dem. Han kastede sig i en Stol og stirrede paa dem; men Bogstaverne løb rundt for hans Øine; der kom en urolig Heftighed i hans Blod. Han overvandt sin Begjerlighed efter at see Camilla, „som hun havde været“. Han sammenfoldede atter de fine Blade, lagde dem omhyggelig i deres Omslag og gjemte dem umiddelbart ved sit Bryst, men vilde kun betroe Vexlerne til Brevtasken. Derpaa drak han et Glas Vand og beredte sig til at gaae i Seng. Der var nu stille i Hotellet. Alle syntes at sove. Han lukkede sin Dør i Laas og tog Nøglen af, som han pleiede paa fremmede Steder, for at kun Tjeneren i Nødstilfælde kunde komme ind ved Hjælp af sin Hovednøgle. Endelig slukkede han Lysene og gik til Sengs. Han var dog endnu ikke falden i Søvn, da han hørte Nogen gaae sagte op ad Trappen og standse ved hans Dør. Han reiste sig halvt op i Leiet og lyttede. Det blev atter stille. Maanen skinnede ind i Værelset og belyste Skilderierne paa Væggen lige over for ham. De forestillede en Del Rædselsoptrin fra den første franske Revolution, Kongen og Dronningens Henrettelse — de saakaldte republikanske Bryllupper og slige Afskyeligheder, der alle vare colorerede ligesom med Blodfarver. Han følte sig dog saa betynget af den altfor længe tilbageholdte Søvn, at Verdenslivet med alle dets smaa og store Tanker og Billeder hensvømmede i Taager for hans drømmende Blik. Han sank atter tilbage paa Leiet og sov fast.

Hvorlænge han havde sovet, vidste han ikke, da han hørte en sagte Mumlen og Hvisken omkring sig. „Skynd Jer! — han vaagner!“ — sagde nu en myndig befalende Stemme paa Italiensk — „Begplasteret for hans Mund! — Arme og Ben sammen! se saa!“

I samme Øieblik følte han sig berøvet Magten til at raabe eller røre sig. Han saae sig i Hænderne paa tre stærke Mennesker i et Slags Uniform. De slæbte ham ud af Sengen, svøbte Tæppet om ham og bare ham ud af Stuen saa stille og sagtfærdigt, som han kunde være en Gibsstatue. En fjerde Person i Uniform havde taget hans Klæder fra Stolen ved hans Seng og var gaaet forud. Den Mand, som havde udstedet hine strenge Befalinger, greb Tegnebogen og Koffertnøglen, der havde ligget under Klæderne paa Stolen. Hotellets Vert stod meget ærbødig for denne Mand, med et Lys i Haanden, der i samme Øieblik maatte være tændt, og der stod endnu en taus Person i Stuen, hvis Ansigt og skarpe Blik Sundby gjenkjendte fra Dampskibet og Reisen til Triest.

Med den største Forsigtighed og Stilhed blev den saaledes overraskede Fange baaren ned ad Trappen. Ved Forsalsdøren stod Hotellets Huskarl med en Lygte; han aabnede Døren til den store Udgangstrappe og bukkede taus. Nedenfor den brede Stentrappe laa en lukket Gondol i Kanalen, der skyllede sine maanebestraalte Smaabølger helt op til Trappen. Den tæt indsvøbte Fange blev baaren ind under det sorte Skur paa Gondolen. To af de Personer, der havde baaret ham, toge Plads med under Skuret. En sad der allerede med hans Klæder. Gondolen gled nu med næsten lydløs Fart ned ad den store Kanal, forbi de prægtige, maanebelyste Paladser og Basilika-Kupler, til den endelig standsede ved en Stentrappe. Her blev

Fangen baaren op og derpaa over en lang, smal Træbro hen til en stor skummel Bygning, med enkelte Gittervinduer i de høie, tykke Mure. Han hørte med et dybt Suk Broen knage under sine Bæreres Trin og de svære Porte knirke, som lukkede sig efter ham. Han tænkte paa, hvad han saa ofte havde læst om „Sukkenes Bro", om de grusomme Fængsler under Blytagene i den aristokratiske Republiks Tider, og han syntes nu selv at skulle erfare, hvad disse Fængsler brugtes til i denne det unge Italiens nye bevægede Tid.

Inden Sundbys Forsvindelse, Morgenen efter det natlige Overfald, endnu havde forfærdet Anton og de unge Grever, lod Hotellets Vert sig melde til dem i et vigtigt Anliggende.

Anton var kommen ud af Sovekamret og laa paa Sofaen i Sideværelset, hvor de unge Grever sade ved Thebordet.

Verten traadte ind til dem med en høitidelig Mine og bukkede meget dybt. Han underrettede sine „høigunstige Herrer Gjester" i et Slags sirlig Tale om, at „Deres meget ærede Reise-Compagnon, den lærde Herre, paa den velvise Øvrigheds Foranstaltning, i den kongelig-keiserlige Krones Navn, tvende Timer efter Midnat, var lovlig og i bedste Form arresteret. Kun hans hemmelige Papirer havde man seet sig nødsaget til at borttage, til nærmere retslig Undersøgelse. Alt Øvrigt var urørt; og saavel hans Vexler og rede Penge, som alle Smaating af Værdi, ham tilhørende, vare nedlagte i den lærde Herres Koffert, hvortil han gav sig den Ære, under den høie Øvrigheds Omslag og Segl, at overrække de høitærede Excellencer Nøglen."

Anton var faret op fra Leiet, og hans saarede Arm blødte. Han var bleven dødbleg. „Sundby er fængslet!" raabte han til de forbausede unge Grever, som ikke havde forstaaet den høitidelige Vert.

Uden videre Forklaring og uden at forstaae de Udbrud af Forfærdelse og Harme, der udstrømmede paa Dansk, blandet med nogle tydske og franske Kraftord, fra de fremmede Signorers Mund, bukkede Verten alvorlig og høitidelig, som før, og forlod dem.

Anton bad Grev Ferdinand uopholdelig sende Bud ind til Spontani, som var den Eneste, de her kunde vente Raad eller Hjælp af.

„Ah! *per Bacco*!" — udbrød Virtuosen, saasnart han var kommen og havde hørt, hvad der var skeet — „det kan blive en slem Sag for Deres lærde Landsmand. Er hans hemmelige Papirer i Ørnens Klo, kan de blive lige saa farlige for Frihed og Liv, som de, her fordum nedlagdes i Løvesvælget. Her var slemt under den gyldne Løves Vinger" — vedblev han — „men Ørnen slipper heller ikke sit Bytte. Dog" — tilføiede han — „en Filosof som den lærde *Signor mentore* vil vide at bøie sig rolig under Jernspiret."

„Han skal — han maa befries, om det skal koste mit Liv!" — udbrød Anton heftig — „bedste, kjæreste Signor Spontani! De maa raade og hjælpe os! De kjender Deres Landsmænd her. — De har sikkert Forbin-

delser af Indflydelse! — Tænk! grund! find paa Raad! Vi vil takke Dem, som det var vort eget Liv, De havde frelst!“

„Taalmodighed, min allerbedste Ven! skaan Deres kostbare Sundhed, dyrebare Genius og Tonedigter!“ — svarede Spontani og kunde ikke tilbageholde et veltilfreds Smil. — „Ja vist! nogle formaaende Velyndere har en Virtuos med Navn allevegne. Nogen Menneskekundskab har man ogsaa. Ved Venskab og de rette Argumenter kan der allevegne udrettes Noget. Fortvivle maa den store Genius aldrig. Jeg skal tænke derover! — jeg skal see, hvad man kan gjøre! men — den hellige Jomfru staa os bi! — Deres Forbinding er jo gjennemblødt, Bedste! og, *per Bacco*! De seer jo ud som den døende Adonis! Deres allermindste Finger er tusinde Gange mere værd for Konsten og Verden, end hundrede saadanne tørre Mentorer og Penneførere. Forhold Dem rolig, min Dyrebare! Jeg maa allerførst skaffe Dem Doctoren herop. Siden vil jeg see til Dem med min elskværdige Søster — og saa vil vi see, hvad vi kan udfinde, og tænke lidt paa den arme fangne *Signor mentore!*“

Han skyndte sig bort, og strax efter kom Lægen, som med betænkelige Miner nødte Anton til at lægge sig paa Sofaen og forholde sig aldeles rolig.

Stamherren var imidlertid bleven meer og meer ustyrlig. Han løb op og ned i Stuen som en vred Løve i sit Bur. Han udstødte de voldsomste Forbandelser mod det Land, han var kommen til, og vilde baade have Folket og Øvrigheden pidsket ud af Landet. Til Lykke forstod ikke nogen Italiener et Ord af, hvad han frembuldrede.

„Han er jo en *Orlando furioso*, Deres unge, herculiske Ven, Signor Antonio!“ — sagde Lægen. — „De har sikkerlig Feber, *Signor Conte!*“ — sagde han til den blussende og larmende Grev Magnus. — „Lad mig undersøge Deres Herskabeligheds Puls!“

„Gaa Fanden i Vold og føl Pulsen paa hans Oldemoder!“ — raabte Stamherren. — „Jeg er ingen Kjærling! Hvem maa ikke blive gal i Hovedet i et Land, hvor man ikke kan sætte Fod paa Jorden, før man har en Dolk i Livet — og ikke kan lægge sig i en Seng, før man trækkes ud af den og slæbes til jeres fordømte Røverhuler, hvor I har pint og plaget Folk til Døde, før Verden blev skabt!“

„Nei, Magnus!“ — sagde Ferdinand — „saa længe siden er det ikke — det var i Dogernes Tid, da her var Republik.“

„Ja, det veed jeg nok!“ — raabte Magnus — „det er Republik, de har havt her, og derfor er de saa gale. Røde Republikanere har de altid været — blodrøde — og det er de endnu — de gaae med Gift og Dolk i Lommen — de koge Folk levende i smeltet Bly i deres Røverkuler. Saaledes vil de nu pine vor kjære Sundby — og det skal vi Danske see paa og taale? — Nei saa længe der er en ærlig dansk Blodsdraabe i mig, vil jeg slaae ned mellem det Røverpak, til de slippe ham løs, disse fordømte blodrøde Republikanere!“

„Men Republiken er jo Pokker i Vold for længe siden, Magnus!“ — sagde Ferdinand — „nu staae de jo under Keiserens Tøffel og maae lystre som Hunde.“

„Fanden heller! Er det at lystre, naar de stikke Anton Knudsen med Dolk og slæbe Sundby til Pinebænken, naar de ville pille hans Tanker ud af hans Koffert og vil brænde ham i gloende Ovne for dem? — har nogen Keiser befalet dem det? Nei, det skal Ingen bilde mig ind! Det er sagtens vor egen Hr. Svoger, det kommer fra, baade det Ene og det Andet — han har altid været mig en Lux — han staaer i Complot med alle Gavtyvē, kan du troe, med disse fordømte Republikanere med; men jeg skal lære dem!“ —

Lægen greb nu Stamherrens knyttede Haand ved Ledet, for at føle hans Puls, og rakte ham med det Samme et Glas Brusvand, som han imidlertid rolig havde tilberedet. — „Drik, drik! bedste *Signor Conte!* skynd Dem før det har afbruset!“ — sagde han — „det beroliger det unge Blod og stiller Feberparoxysmen“ —

„Fanden i Vold med det Jux og hold sine Labber fra mig, eller Han skal faae mine at føle! Han! Røver! Morder! Bandit! Republikaner!“ — raabte Magnus og slog til Glasset, saa det fløi hen ad Stengulvet.

„Kom! kom, Magnus! du tager bestemt feil, han er hverken Bandit eller Republikaner“ — sagde Ferdinand — „jeg siger dig jo, her er slet ingen Republik meer — og de kogte heller ikke Folk i Bly.“ — Han trak nu sin Broder ind med sig i den næste Stue, hvor Magnus lod sin Harme gaae ud over Stole og Borde.

„Et betænkeligt Tilfælde med Deres unge, herculiske Ven, Signor Antonio!“ — sagde Lægen — „pleier han ofte at have slige Anfald? gjør han ingen Fortræd i sin Voldsomhed? — Dersom De ønsker det, kan jeg ringe, og vi skal i al Hast med største Behændighed faae hans Arme i et eget Slags Trøie med meget lange Ærmer, som vi kan binde sammen paa hans Ryg, saa han ikke kan røre sig. Jeg veed ikke, om man kjender denne fortræffelige Opfindelse i Deres ærede Fædreland. I Videnskab og Cultur staaer man dog nok der noget tilbage.“

Anton forsikkrede ham, at man meget godt kjendte Spændetrøien i Danmark, men at den unge Greve var fuldkommen ved sin Forstand. Det var kun hans Maade at yttre sig paa, naar han var vred. Han fortalte nu Lægen, hvad der i saa høi Grad havde foruroliget dem Alle, og spurgte, om han intet Middel vidste til at faae deres lærde Landsmand løsladt, siden han dog var aldeles uskyldig.

„Har man beslaglagt hans Papirer, som De siger, vil deres Indhold vel fornemmelig afgjøre hans Skjæbne“ — svarede Lægen med en vigtig Mine. — „Findes der intet Lovstridigt i bemeldte Papirer, kan De være ganske rolig, Signor!“

„Hvo kan vide, hvad han kan have nedskrevet, for nærmere at overveie det?“ — sagde Anton, høist urolig. — „Skulde man af Mennesker drages til Ansvar for sine hemmeligste Tanker, saae det galt ud for den Retsindigste i Verden — det var et utaaleligt Tyranni!“

Lægen foer, ligesom forskrækket, tilbage ved dette Ord. „Forstaaer sig“ — sagde han — „Enhver kan tænke frit, hvad han vil, saavel her, som anden Steds i Verden, Signor Antonio! naar Tankerne kun smukt forblive i deres respective Hoveder; men komme de ud af Mund eller Pen, er

det en ganske anden Sag. Skrevne Tanker ere altid farlige Varer at reise med i vore Tider. Urolige Hoveder maa en klog Regjering passe paa — det er dem, der til sidst gjøre alle Kroppe og Hænder urolige — og vort kjære, unge Italia er en Nation af urolige Hoveder. Strenghed, Strenghed er nødvendig, Signor! Den unge, vrede *Signor Conte* raabte ogsaa meget heftigt paa Republik — saa meget forstod jeg dog nok af hans umenneskelige Sprog. Den anden unge Herre raabte ogsaa paa Republiken. Det er et Ord, som har en farlig Klang her i disse Tider — og jeg raader Dem, Signor Antonio!" —

„Hvad raader De mig? hvad skal jeg gjøre? hvorledes kan jeg redde ham?" — udbrød Anton heftig og sprang atter op. — „Sig frem! jeg vil vove det Yderste! Vis mig kun en Udvei! hvad raader De mig?"

„Jeg raader Dem at lægge Dem paa Sofaen og forholde Dem aldeles rolig, Signor! til Deres Arm er lægt, og saa skynde Dem herfra, baade med Deres eget og begge de andre urolige Hoveder, inden De Alle tilsammen blive arresterede. Den, der een Gang er sat fast, veed jeg aldeles ingen Redning for. — Høist farlige Folk, disse Danske! aldeles revolutionaire!" — mumlede Lægen for sig selv — „de kunde føre mig i en net Ulykke, hvis jeg ikke" — Han bukkede taus og skyndte sig bort til sine andre Patienter i Hotellet.

Anton saae urolig til Døren og længtes nu kun efter det Besøg, Signor Spontani havde lovet ham med sin fortryllende Søster. Den Uro og Spænding, hvormed han tænkte paa Sundbys Frelse, hindrede ham dog ikke i at kaste et Blik i Speilet, der hang skraa for Sofaen, og ordne sin Klædedragt saa net, som det i hans liggende Stilling var muligt. Fioribellas smukke Navn fløi ogsaa sagte og uvilkaarligt fra hans Læber.

Kort efter aabnedes Døren, og den yndige Hebeskikkelse svævede ind af den ved sin Broders Arm.

OTTENDE KAPITEL

Anton modtog nu en saa levende Deltagelse i hans egen og hans fængslede Vens Ulykke, at han manglede Ord til at udtrykke sin Taknemmelighed. Den skjønne Fioribella var uudtømmelig i Forslag og dristige Planer til at sprænge den lærde Herres Fængsel. Hun aabnede Anton selv Udsigten til en hastig, meer end europæisk, Berømmelse. Hun var overbevist om, at blot det ene af hans mageløse Talenter, som hun allerede havde havt Leilighed til at beundre, vilde i en eneste Maaned gjøre ham udødelig. Indtil han atter kunde bruge sin Haand, bad hun ham nu dog, for Himlens og alle Helliges Skyld, slaae al Uro af sit Sind og kun tillade sine oprigtige Venner og Beundrere at sørge for hans Opmuntring. Der var en stor Concertsal i Hotellet. Der agtede hun og hendes Broder saa snart muligt at give nogle Concerter. Saa snart deres geniale Ven kunde deltage deri med sin Sang eller sin Fløite, vare de sikkre paa et

stormende Tilløb og almindelig „Furore“ blandt deres konstelskende Landsmænd.

At Fioribella selv var en udmærket Sangerinde, lod hun Anton ikke længe være i Uvished om. Paa sin Broders Opfordring hentede hun sin Guitar og sang et Slags Bravour-Aria, der næsten syntes improviseret. Den passede i det Mindste til Situation og Stemning. Det var en Klagesang af Aphrodite ved den saarede Adonis' Leie.

Anton vidste ikke, om han vaagede eller drømte: — det var ham som Sangens og Poesiens Engel i den yndigste Skikkelse var stegen ned til ham.

„Det var uheldigt valgt!“ — sagde Fioribella og lagde Guitaren fra sig — „det passer kun halvt paa, hvad jeg vilde sige Dem i det Tonesprog, der er vort fælles rette Modersmaal. Jeg er desværre ingen Aphrodite, og — den hellige Jomfru være priset! — De blev heller ikke dødelig saaret af hint vilde Udyr; men vær forsikkret!“ — vedblev hun med et skjelmsk Smil og greb hans Haand — „var jeg hin Gudinde og holdt nu Anemonen i min Haand, hvortil de milde Guder forvandlede hin ædle Yngling, jeg vilde pleie den til dens hastige Afblomstring og vande den med mine Taarer!“ — Der faldt virkelig en lille Taare paa hans Haand. — „Jeg vilde altid sidde sex Maaneder i Sorg, medens min guddommelige Vens Sjæl var i Hades, for i sex deilige Sommermaaneder at kunne glæde mig med ham paa Olympen!“

Hvad Anton ikke havde Ord til i det fremmede Sprog, brød sig nu Vei i en Tonestrøm fra hans bevægede Bryst, og han takkede hende i en Sang, han selv i Tankerne havde componeret den forgangne Nat, da han gik ene paa Skibsdækket i sine romantiske Drømmerier; den var føiet til Ordene af en dansk begeistret Sang over Italien, som Musikens og Skjønhedens evige Fædreland.

„Har du hørt noget Skjønnere, Fioribella?“ — hviskede Spontani — „hvad kunde saadan en Stemme ikke“ —

Han taug pludselig; men Fioribellà tog nu Ordet, og hendes Beundring over Antons Tenor og „geniale Composition“ var ham en salig berusende Guddomsdrik.

Endelig afbrødes denne Formiddags-Underholdning af de unge Grever, som med en tydsk Leietjener havde tumlet om paa en Gondol den hele Formiddag og kun spurgt om, hvor der var Fængsler. De havde ogsaa havt den sørgelige Tilfredsstillelse, at see mange skumle Bygninger med smaa, høie Gittervinduer, hvor man forsikkrede dem der var fortræffelige, uigjennembrydelige Fængsler, og hvor de ogsaa havde seet mange gruelige Forbryderansigter, som loe vildt med lidet høviske Tegn og Miner og forhaanede dem bag Gitterstængerne.

Stamherren var saa oprørt derover, at han, uden Hensyn paa den italienske Dames Nærværelse og uden at hilse hende og hendes Broder, strax udbuldrede en Del drøie danske Kraftord om det skammelige Folkefærd, de vare komne til.

„Det er jo ikke hele Folket, der sidder i Fængslerne her“ — afbrød Anton ham. — „Vil man søge Repræsentanter for Folkenes Dannelse og

Sædelighed, Grev Magnus! saa maa man virkelig gjøre andre Bekjendtskaber.“

Spontani, som havde forstaaet nogle af Stamherrens stærke Yttringer, skyndte sig at række sin Søster Armen og tage Afsked. De lovede imidlertid Anton, at besøge ham hver Formiddag, naar d'Hrr. Grever vare ude, og hver Aften, de selv fik tilovers fra Selskaber og Concerter.

Anton takkede dem med den inderligste Hengivenhed og kunde ikke sige dem, hvor lykkelig han følte sig ved deres Deltagelse og uskatterlige Selskab. Han skammede sig over sin plumpe Landsmands Adfærd, og neppe var Spontani med sin Søster ude af Døren, før han uforbeholdent lod Grev Magnus forstaae, at hans unegtelige Overlegenhed blandt Fremmede i vort djærve danske Sprog dog ikke gav ham Ret til at hæve sig over alle selskabelige Hensyn.

„Det kan nok være!“ — brummede Magnus — „men hvad Pokker bryder jeg mig om den skægløse Kvinkelerer og hans Mamselle! Han er jo en af Pavens casserede Tremulantmagere — det sagde vor gamle Professor — det kunde man jo ogsaa høre, naar han tudede for os hjemme i Moders Lirumlarumsal — det gik jo saa himmelhøit, som Qvinten skulde springe i hans fede Hals — men det skulde nu være saa rart og konstigt. Bah! nei, saa hører jeg ti Gange heller en dansk Tyr brøle eller en rigtig Hingst vrinske — det er der dog Kraft og Natur i!“

„Det synes mig ogsaa!“ — sagde Ferdinand — „jeg lider heller ikke hans underlige skrigende Stemme; men hans Kone maa du dog tilstaae er deilig! — Nu, ja! er hun ikke rigtig hans Kone? — hvad veed jeg? — hvad er det at lee af, Magnus?“

Stamherren havde glemt sin Vrede; han var færdig at kvæles af Latter. „Du er lovlig dum, Vindspiller!“ — sagde han, mens Taarerne randt ham ned ad de store Kinder — „veed du ikke“ — han lo atter og tørrede sine Øine — „veed du ikke, for Fanden!“

„Jo vist, veed jeg — det er ogsaa sandt!“ — vredsede Ferdinand og vendte sig ærgerlig bort.

„Signora Fioribella er hans Søster og en høist agtværdig Dame“ — sagde Anton meget alvorlig og studsede — „hvad De saa kan have mod Broderen, og hvordan det hænger sammen med ham, beder jeg Dem, kjære Grever! baade for min og Sundbys Skyld, være høflige mod dem begge! Her er jo ingen dansk Gesandt, vi kan tye til — alt mit Haab om Sundbys Frelse har jeg sat til disse velvillige Fremmede. Vi kan jo lige saa lidt bryde Fangetaarne ned med vore Hænder, som vi kan dømme Folket her efter deres Forbrydere“ —

„Deri har Knudsen dog nok Ret, Dogge!“ — sagde Ferdinand. — „Leer du nu meer over min Dumhed, hjælper jeg dig ikke med at forklare Tjeneren, om du vil have Barbervand eller Øl, naar du snakker Tydsk til ham.“

„Nu, saa lad det være godt!“ — sagde Magnus og dæmpede sin raae Latter, som vilde begynde paany. — „Mon vi snart skal have Middagsmad? — Jeg er saa sulten som en Hund — og saa maa vi ud igjen og see paa Fængsler! Herre Gud! hvordan skal vi dog faae ham ud?“

„Knudsen har jo godt Haab“ — sagde Ferdinand beroligende. — „Lad os nu dog ogsaa være fornuftige og see Tiden an! De stege eller koge ham vel ikke strax.“

Der blev nu ringet til *Table d'hôte* — og begge de unge Grever skyndte sig til Spisesalen.

Anton spiste paa sin Stue. Han var den hele Dag i en urolig Spænding. Sundbys uvisse Skjæbne laa tungt paa hans Sind. Enhver Plan til hans Befrielse, der havde klinget ham saa fortræffelig i Fioribellas yndige Sprog og ved hendes livlige Deltagelse, syntes ham nu altfor eventyrlig og fantastisk. Stamherrens Formening om Grunden til Spontanis høie Sangstemme og det Usædvanlige i hans glatte Kinder havde ogsaa givet ham et Slags Modbydelighed for denne hans fremmede Ven og Beskytter, hvad han dog selv fandt aldeles uretfærdigt. „Skulde det ogsaa være Tilfældet“ — sagde han ved sig selv — „hvad kan det arme Menneske da derfor? er han mishandlet i sin Barndom af unaturlige, egennyttige Forældre — saa er det jo deres, men ikke hans Brøde.“ Han foresatte sig at overvinde enhver ubillig Modbydelighed for den vistnok altfor konstlede Sanger, der viste ham saa inderlig en Hengivenhed — selv om han virkelig skulde høre til hine ulykkelige Offre for en falsk og egennyttig Konstiver.

Lægen saae om Aftenen til Antons Saar og foreskrev ham en kølende Mixtur, der skaffede ham en roligere Nat, end han havde ventet.

Næste Formiddag modtog han atter et musikalsk Besøg af de deltagende Søskende. Fioribellas Sang og elskværdige Lune — hendes Begeistring for hans Talent, baade som Sanger og Componist, satte ham nu atter i den lykkeligste Stemning. Ethvert skjelmsk og venligt Blik af hendes fortryllende sorte Øine henrev ham. Han kunde ikke see hende bevæge en Haand eller en Fod, uden at beundre den uendelige Ynde deri. Der laa en uimodstaaelig Tillokkelse for ham i hele hendes Skikkelse og Væsen. Hun syntes dog paa det Omhyggeligste at undgaae enhver Tilnærmelse, der kunde synes koket. — Det var kun i bevægede eller begeistrede Øieblikke, at hun kunde berøre hans Arm eller række ham sin Haand; men disse Øieblikke indtraf, hver Gang et smukt Digt eller en musikalsk Nydelse eller hvilkensomhelst Konst- eller Naturgjenstand bragte deres Forestillinger til at mødes. — „*Bella idea!*“ — udbrød da Fioribella, og Anton maatte finde Alting skjønt, hvad hun saaledes begeistredes ved. Det var, som hun electrisk meddelte ham sin Smag og Begeistring ved sit Blik eller den mindste Berørelse af hendes nydelige Fingerspidser.

Spontani havde faaet et Pianoforte bragt ind i Antons Stue. Han vilde nu spille og synge her daglig med sin Søster. I deres geniale nordiske Vens Nærværelse vilde de forberede sig til deres Concerter. Hans Dom, mente de, skulde sikkert være dem veiledende De behandlede ham bestandig som en Autoritet, en overlegen Genius, og satte hans Beskedenhed paa de haardeste Prøver ved deres ubetingede Hyldest.

Hvad der dog endnu syntes at værne Anton mod de Forfængelighedens og Indbildskhedens latterlige Dæmoner, der hemmelig lure i ethvert Konstnerbryst, var Erindringerne om den gamle Professors ofte bidende Spot og Ironi over denne sædvanlige Virtuossvaghed. Hver Gang han

følte sig i nogen høi Grad smigret eller med altfor stor Tillid lyttede til de begeistrede Søskendes Spaadomme om den mageløse Konstnerlykke, der upaatvivlelig ventede ham, hørte han gjerne den gamle Professors Stemme lee i hans Inderste. Han kunde da pludselig blive ildrød i sine Kinder og føle sig dybt ydmyget i sin egen Bevidsthed.

Saaledes gik det ham denne Dag og alle de følgende i tre hele Uger.

Det Første, Anton spurgte om, hver Gang han saae Spontani, var om han endnu ingen Udvei havde fundet til at befrie Sundby. Virtuosen trak da gjerne paa Skuldrene og meddelte nogle mislykkede Forsøg hos de formaaende Herrer af hans Bekjendtskab, der henhørte til Autoriteterne.

„*Per Bacco!*“ — sagde Spontani en Dag efter Beretningen om et nyt mislykket Forsøg — „den Vei opgiver jeg! De hade Alle hemmelig den Regjering, i hvis Navn de handle. Det er vist nok. De ønske i deres Hjerter den gamle Republik og dens tabte Storhed tilbage; men de bøie sig høitidelig for Nødvendigheden og ere lige saa strenge i den bestaaende Magts Tjeneste, som de vilde været i Dogernes og Oligarchiets Tid. Jeg kommer nu til at vende mig til d'Hrr. aabenbart Misfornøiede af Folket! — til Patrioterne af det unge Italias Farve! — men det er farligt — det er halsbrækkende! — Opgiv dog ikke Haabet, dyrebareste Signor Antonio! for Deres Skyld vil jeg vove det Farligste! — kun Taalmodighed! Rom blev ikke bygget paa een Dag eller i en hel Maaned. Nu maae vi allerførst have Dem fuldkommen rask og vore Concerter i Gang!“ Saasnart han var kommen til denne sædvanlige Vending i sin Tale, sad han atter ved Pianofortet, og nu blev der kun tænkt paa Musik og Konst. Fioribella svævede ind ad Døren og applauderede. Hun var endnu mere indtagende, end nogensinde. Hun sang en af Antons Compositioner, og han sang selv sine allernyeste Melodier til et Par af Petrarks og Dantes Sonnetter. Lauras og Beatrices Navne skjulte for Anton Fioribellas Skikkelse og Væsen, og han kunde saaledes uforbeholden udgyde hele sin flammende Sjæl i den mest platoniske Beundring af hendes Elskværdighed.

„Herligt! guddommeligt!“ -- udbrød Fioribella — „De har forstaaet hin ophøiede Kjærlighed! Kun vore Digtere have følt, hvad den ideale, den sande konstneriske Kjærlighed betyder. I deres rene Begeistring kunde det aldrig falde en Petrark eller Dante ind, at fordærve dem den høieste aandelige Nydelse ved at tage deres Idealer spidsborgerlig til Ægte eller sætte Bo i en Hovedstad, med deres guddommelige Muser til Husholdersker. Ah! Signor Antonio!“ — vedblev hun — „med Deres Følelse for den rette frie Konstnerkjærlighed — med Deres mageløse Geni, vil De blive den største Componist og Virtuos i Verden. Fru Fortuna vil vist heller ikke negte Dem Guldnøglen til den fineste Nydelses Morganaslot og det skjulte jordiske Paradis.“

„Gjør mig ikke forfængelig med Deres venlige, overbærende Deltagelse!“ — svarede Anton — „og tro for Alting ikke, jeg vil gjøre min Konst til en Ønskekvist, der skal aabne mig Guldgruber og et yppigt Levnets Feslotte! — Naar jeg deler Deres store Digteres Begeistring for den ideale Skjønhed“ — tilføiede han med et brændende Blik i hendes sorte, ildfulde Øine — „saa mener jeg dog derfor ikke, at en saadan Begeistring er uforenelig

med den virkelige Lyksalighed i et skjønt, naturligt og menneskeligt Forhold til den Elskede."

„Ah! slap det derud, min ideale Hr. Componist!" — udbrød Fioribella med et skjelmsk og listigt Smil — „det er dog kun halvt Alvor, naar de gode Herrer Genier i denne Verden blive Paradisfugle og flyve hen over Jorden uden Ben, som det synes, og uden at hvile paa den platte Jord. De gjemme kun begge Benene, som Storken i deres nordiske Vise det ene, naar den staaer paa Taget og vil forøge den huslige Glæde hos en lille idyllisk Familie i *Danimarca*."

Der var en Blanding af Skjelmeri og Naivetet i Fioribellas Miner, som fortryllede Anton og gjorde ham dristig. „Tilstaae mig, deiligste Fioribella!" — sagde han og greb hendes Haand — „det var vist heller ikke Deres Alvor, hvad De før yttrede om den ideale Konstnerkjærligheds fuldkomne Uforenelighed med enhver Attraa efter Familielykke i ganske simple, naturlige Forhold" —

„Jo, til visse var det mit Alvor!" — svarede Fioribella og trak hastig sin Haand til sig. — „Flerguderi forkaster jeg aldeles i Konstnerlivet; der maa Genien være den eneste raadende Guddom. Den kan paatage sig alle mulige Skikkelser — den kan snart være Mand og snart Kvinde, at see til; men i Grunden er den ingen af Delene; og — forlad mig, min geniale Ven! den sande Konstnersjæl er en virkelig Paradisfugl: den behøver aldrig nogen smaalig sammenlappet Rede at hvile i, som Spidsborgerfuglene, naar de ret skal have det godt. Har Konstnersjælens Paradisfugl kun tilstrækkelig store Vinger, kan den allerdeiligst svæve hen mellem Himmel og Jord; den strækker kun Vingerne ud og hviler særdeles behageligt — i Luften."

Hun lo og sprang bort. Han saae hende ikke meer den Dag; men hendes Væsen var blevet ham ligesaa gaadefuldt, som det var og blev ham fortryllende. Han tog Faustinas Portrait frem og sammenlignede det med Datterens, saaledes som den unge Pige nylig havde staaet for ham, med det tilsyneladende naivt uskyldige, men dog brændende Blik — den stolte Opløftelse over al jordisk Lidenskab, og dog dette skjelmske, listige Smil, hvori alle Elskovsguders Underfundighed skjulte sig. Han lagde Portraitet atter paa Bunden af sin Koffert og drog et dybt Suk.

Antons Helbredelse gik nu frem med stærke Skridt. Om faa Dage havde han Haab om at kunne kaste Armbindet og tage fat paa sin Fløite. Spontani og hans Søster havde allerede givet et Par Concerter i Hotellet, men uden noget betydeligt Tilløb. Publicum ventede derimod med spændt Opmærksomhed paa den fremmede Konstners Optrædelse, som Spontani allerede med de stærkeste Udtryk havde bebudet i sine Placater. Fra hans Ophold i Wien var Antons italieniserede Navn allerede fløiet over det adriatiske Hav i et Par glimrende Anmeldelser af hans Frembringelser. Det Dolkestik, hvormed han var bleven modtaget paa italiensk Grund, havde vakt Opsigt og gjort ham til en interessant Person, en misundt Konstner

eller en forfulgt Elsker. Den sidste Formodning vakte mest Deltagelse Hans Skjønhed var der megen Tale om, og de venetianske Damer svær mede allerede for den smukke, geniale Eventyrer. „Den berømte *Antonio Canuti*“ — hed det alt nu i et venetiansk Blad — „den mageløse Tenorist og Fløitenist, som har sat hele Keiserstaden i Forbauselse og er Damernes erklærede Yndling, er tillige vor Tids største Componist i den nyeste italienske Smag. Han lader allerede sine største Forgængere langt tilbage efter sig i Originalitet og Tilegnelse af de Tonekonstens Hemmeligheder, der gjør den til Sjælenes udødelige Beherskerinde. Han agter nu ogsaa at glæde Venetianerne med sin Konst i Forening med den berømte Spontani og hans almindelig beundrede Søster.“

Antons Kinder blussede, da han læste denne overdrevne Berømmelse, og det var ham, som han hørte den gamle Professor lee og raabe: „Bravo, Trompeter!“ Det klang ham imidlertid ret smukt paa Italiensk, og han lod sig ikke synderlig forstemme af Ligheden i Sprog og Tone med de Lovtaler, han daglig hørte af sin begeistrede italienske Ven.

Næsten i fire Uger havde nu hverken Anton eller Greverne Høg erholdt nogen Underretning om den forsvundne Sundby. Ethvert Haab om hans Befrielse syntes at forsvinde. Anton fik hver Dag kun Skuldertræk og Opfordringer til Taalmodighed af Spontani, og Greverne havde daglig gjentaget deres frugtesløse Gondolfarter til alle Stadens Fængsler.

Dagen før Anton skulde fremtræde første Gang i den store bebudede Concert, styrtede Grev Magnus med sin Broder ind til ham med straalende Ansigt og raabte: „vi har ham! — vi har seet ham!“

„Sundby? hvor? hvor? er han fri?“ — raabte Anton sjæleglad og omfavnede den ærlige Stamherre.

„Fri er han vel ikke endnu“ — svarede Magnus — „men vi kan roe hen til ham paa en halv Time, og saa er der kun en Bro, man skal over, og et Stakit, man skal igjennem, og et stort Hus med tykke Mure, man skal ind i, og saa er der sagtens en Trappe — for han stod høit oppe ved et Gittervindue og saae ned til os i Gondolen, og da jeg kjendte ham og viftede med mit Lommetørklæde, nikkede han saa glad til os, at jeg kom til at flæbe af bare Glæde — og Ferdinand gjorde ligesaa“ —

„Men det var indenfor Fængselsgitteret, Sundby stod?“

„Ja, det var det rigtignok — og der stod en Skildvagt lige under ham og en anden ved Broen, og vi maatte strax roe bort, for Skildvagterne havde seet os og truede med Bajonetterne; men nu veed vi jo, hvor han er — og saa kan vi vel sagtens faae ham ud!“

„Ak! fordi vi veed, hvor vi kan finde vor bedste Vens Grav“ — sukkede Anton — „derfor kan vi jo dog ikke føre ham tilbage til de Levende.“

„Vi saae ham jo lyslevende“ — svarede Stamherren — „og han nikkede ned til os ret ligesom hjemme, naar han stod i sit Vindue i Kronprindsessegaden og saae os ride forbi. Ud skal vi nok faae ham, om vi saa skal slaae alle Skildvagterne ihjel“ —

„Paa den Maade gaaer det ikke!“ — sagde Anton bekymret. — „Lad os tage Spontani paa Raad med i, hvad vi foretage!“

„Aa! den Karl vil jeg ikke have med at gjøre!“ — svarede Magnus. — „Nei! vor tydske Leietjener vil finde paa Raad! — jeg har betalt ham forud for en hel Maaned“ —

„Nei, Magnus! ham skal du ikke troe!“ — afbrød Ferdinand ham — „saae du ikke, han vinkede til Skildvagterne, da vi viftede op til Sundby med vore Lommetørklæder?“

„Jo vist! det saae jeg nok; men det var, for at de skulde lade os komme i Land strax og komme over Broen.“

„Nei, Magnus! Knudsen har Ret!“ — sagde Ferdinand — „med Vold og Magt faae vi ham ikke ud. Ved Porten stod der jo to andre Skildvagter, og den store Gitterport mellem dem og Broen var jo lukket. Roer du derhen om Natten, gaaer det galt! — men hvad du saa gjør, skal du tage mig med, Dogge!“

Magnus nikkede trodsig med en meget bestemt Mine. Han gik hastig, og Broderen fulgte ham. Anton blev tilbage i største Uro for, hvad den ligesaa dristige, som ærlige, men lidet kløgtige Grev Magnus syntes at ville foretage sig.

NIENDE KAPITEL

Medens den største Concertsal i Venedig næste Aften gjenlød af Jubel og stormende Bifaldslarm ved den beundrede *Antonio Canuti*'s og de berømte Søskende Spontani's Concert, steg Grev Magnus med sin Broder og deres tydske Leietjener, Conrad, ned ad den brede Stentrappe, der førte fra Hotellet ved Havnen til den store Kanal. Her traadte de over paa en lukket Gondol, hvori der stod en Roerkarl i hver Yderstavn, med sin lange Aare i Hænderne og Huen trykket dybt ned over Panden. Hotellets Huskarl kom strax bag efter dem og satte tre Læderkofferter ind i Gondolen. Paa den ene stod med Messingbogstaver: Chr. Vald. Sundby. Stamherren rakte Karlen en Haandfuld Scudi og mumlede paa Dansk: „hold nu Mund, Køter! eller jeg skærer Halsen af dig!“ For større Tydeligheds Skyld lagde han Fingeren paa Munden og lod den glide tværs over Halsen. Hans Kappe gled til Side, og Karlen saae lidt sky til den unge, stærklemmede Herre. Saavel Magnus, som Broderen og den tydske Leietjener, havde en Sabel og to Pistoler under Kappen. Grev Ferdinand overrakte den venetianske Huskarl et Brev fra Magnus og ham selv, med Udskrift: „*al celeberrimo amico, Signor Antonio Knudsoni di Danimarca!*“ „Ikke før i Morgen!“ — sagde han med tre Sprogs forenede Ord: — „I Aften ere vi paa Abekattekomedie!“

„Jeg forstaaer! — jeg forstaaer, Excellencer!“ — svarede Venetianeren med et fiffigt Ansigt og bukkede meget underdanigt. Gondolen gled forbi

Trappen og forsvandt i Skyggen under de høie Paladser, medens Maanelyset blinkede paa Kanalens modsatte Side.

Imidlertid sad Sundby i sit Fængselskammer paa fjerde Stokværk af den taarnagtige Bygning, hvor de unge Grever forrige Dag havde seet ham bag det lille Gittervindue. Der brændte en høi Kobberlampe med to Væger paa et Bord foran ham. Bordet var fastnaglet i den tykke Mur, hvorpaa der hang et Madonnabillede og et lille Vievandskar. Paa Bordet laa der et opslaget Breviar, mellem et Trækrucifix, et Timeglas og et Dødningehoved. Lige for ham stod en ung, alvorlig Mand i Capucinerdragt, med en sort Kalot paa Issen. Et kruset, kulsort Skæg, der synlig var falsk og var gledet lidt fra sin Plads, skjulte den nederste Del af et smukt, men gulblegt Ansigt. Han lod til nylig at have reist sig fra den Bønskammel, han nu med Foden skjød til Side, medens han lettede Kalotten fra det sortkrøllede Hoved, uden Tonsur, og satte det løsnede Skæg fast.

Sundby reiste sig ogsaa, og som han stod der, taus og anselig, i sin sorte, tæt til Halsen knappede Frakke, saae han mere ud som en virkelig Geistlig, end den blege, unge Mand i Munkedragten.

„Ceremonierne med Eden kunde De have sparet og Deres Bøn i det Costume ligeledes!“ — sagde Sundby paa Latin. — „Jeg holder mit Ord, naar De har opfyldt Deres! men glem ikke den første og sidste Betingelse! Den Frihed, jeg kæmper for, er Guddomstankens i Folkenes Naturer — og de Vaaben, jeg kæmper med, ere de rent aandelige.“

„Vi ere aldeles enige i den store, evige Ide!“ — svarede den Fremmede høitidelig, ligeledes paa Latin. — „Formen, hvorunder den fremtræder i Endeligheden, tilhører Tiden og dens Omskiftelser. De har svoret, med Livets og Dødens, med Tidens og Evighedens Symboler for Øie — De har svoret, at sætte Livet paa Ideen, som vi, det unge Italiens Edsvorne, i de store Folkeaanders Tjeneste, trods de Verdensmagter, der true med at knuse os. Hvad jeg har givet Ungdomsblodet i disse Kinder bort for og Haabet om al Livslyst og Glæde i Verden — det vil De ogsaa stride for til Deres sidste salige Ende!“

„Ja vel! det har jeg svoret, men kun under Gudsaandens evige Banner! — glem ikke det!“

„Folkenes Røst er Guds Røst!“ — svarede den Fremmede. — „Jeg har Deres Ed! — Jeg skal nu opfylde min! — Om en halv Time skal De høre Tegnet! saa venter jeg Dem ved Nedgangen af den sidste Trappe og fører Dem til Gondolen, Deres Venner vil vente Dem med. Der ligger Franciskanerkutten, De maa svøbe Dem i! Kun taus og stille! og det maa lykkes! Løsnet er kun det ene Ord, De veed.“ Derpaa gik han med langsomme, næsten lydløse Trin ud af Fængselsdøren, der ligesom af sig selv aabnedes og lukkede sig efter ham.

Sundby satte sig paa Brixen ved Bordet og heldede sit Hoved til sin Haand. Han tog nogle sammenheftede Blade frem fra sit Bryst og saae i dem. Det var Grevinde Camillas „Aftenbogsblade“, som han nu mange

Gange i sin Ensomhed havde gjennemlæst. Hans Blik dvælede paa nogle Steder, han i Særdeleshed havde lagt Mærke til.

„Moder har Ret!“ — stod der paa et Blad, der var skrevet Aaret efter hendes Confirmation, da hun allerede var en berømt Skjønhed og spillede en Hovedrolle i Salonlivet — „Mændene kjende ikke Kjærligheden. Det er en uhyre Skuffelse, naar en Kvinde troer sig virkelig elsket — alene for sin egen Skyld — for Eiendommeligheden i hendes evige Væsen og dets nødvendige Forhold til Gud. — Saaledes vil dog en Kvinde kunne elske; men sætter hun sit Liv og sin Salighed deri, bliver hun en Afgudsdyrker-inde — hendes Afgud var et Stenbillede, som kun hendes egen Tanke og Begeistring gav Liv — det vil blive til Sten igjen, som det var — det vil styrte, naar hun vaagner af sin Drøm, og sønderknuse hende i Faldet.“

Han opslog et andet Sted:

„Jeg vil herefter kun lege med den Kjærlighed, der dog kun er en skjøn, romantisk Drøm. — Jeg har læst Werther; — jeg er naturligvis Charlotte og leder om min Werther. — Hr. Gemalen kan man altid finde!“

„Jeg har fundet ham, troer jeg næsten, den stille, romantiske Tilbeder — Sundby kunde dog maaske nok spille den Gjesterolle for mig. — Jeg vil ganske umærkelig instruere ham — men den fatale Catastrophe med Pistolerne maa han udelade“ — —

„Nei!“ — stod der senere — „han duer dog ikke dertil — han er for tør og politisk — han skriver om Folk og Stat — han vover at sværme for Andet end sin Lotte! — Jeg giver ham Afsked, den Filister!“

„Jeg vil gjøre et glimrende Parti. — Livet er et Stjerneskud. — Lad det bortfare med Glands! — Stjerneskud ere jo smaa, begyndende Planeter, uden fast Kjærne — vil man sige. Den romantiske Maane er jo heller ikke stort Andet, hører jeg nu. — Det er Verdner, som forgaae, før de rigtig fødes. — Lad dem glimre, mens de forgaae! — Jeg er ogsaa et Stjerneskud. — Jeg maa have Glands, mens jeg henfarer! — Jeg gjør et glimrende Parti!“

„Arme, arme Camilla!“ — sukkede Sundby og gjemte atter det lille Haandskrift ved sit Bryst. Han lyttede og hørte en Gondoliere synge en Strophe af Ariost. „Det er Tid!“ — sagde han og reiste sig hastig. Han kastede Munkekutten om sig, trak Hætten over Hovedet, bandt Snoren om Livet og greb i Dørlaasen. Den aabnede sig udenfra. En Skildvagt stod i Gangen med Haanden paa Dørnøglen. Han laasede hastig Døren igjen,

bøiede andægtig det ene Knæ og lod Munkeskikkelsen gaae forbi. Sundby steg ned ad den første Trappe. Paa dens nederste Afsats stod en anden Skildvagt. Han bøiede ligeledes med andægtig Mine det ene Knæ, medens han dog fremstrakte Bajonetten. „*Ora pro nobis!*“ — sagde han.

„*Ora!*“ — gjentog Sundby.

Skildvagten skuldrede, med bøiet Hoved, og den forklædte Franciskaner gik uhindret ned ad de øvrige Trapper.

„*Ora pro nobis!*“ lød det ogsaa ved Enden af den sidste Trappe, men fra den unge, sortskæggede Capuciners Hætte. Sundby gjentog det første Ord, og de skrede tause sammen gjennem en lang Corridor til den store Udgangsport. Her stod atter en Skildvagt, som Portner. Det samme Løsen gaves og besvaredes. Porten blev aabnet og lukket efter dem.

Begge Munkeskikkelserne bevægede sig tause og stille over Fængslets Forgaard til den høie Jerngitterport. Den aabnedes og lukkedes ved samme Trylleord, og nu havde de kun nogle faa Skridt til Broen. Udenfor Vagthuset i denne ydre Forgaard stod en Flok Soldater i det smukke Maanelys i fuld Iver med deres Fingerspil. De vare ikke her paa Post, men hørte til den næste Afløsning, der ventede paa Klokkeslaget. De standsede kun et Øieblik i deres Spil, for at bøie sig for de ærværdige Fædre. En Klokke slog; de grebe hastig deres Geværer og ilede til forskjellige Sider.

Sundby og hans Ledsager havde paa geistlig Vis besvaret Soldaternes Hilsen og gik stille over den knagende Træbro. De nærmede sig nu langsomt og noget urolige den brede Stentrappe, der førte ned til Kanalen. Her bleve Skildvagterne nu just afløste. Der stod en Soldat paa hver Side af Trappen. De bøiede sig ligeledes med andægtig Mine for Munkeskikkelserne, men stillede sig i Veien for dem med krydsede Bajonetter, uden at udsige noget „*Ora pro nobis!*“

Den unge Mand i Capucinerkutten studsede. Sundby saa betænkelig paa ham.

„Gondolen er der!“ — hviskede Capucineren — „men det gjælder et dristigt Spring! — vi ere forraadte!“

I Gondolen, der laa nedenfor Trappen, stod Grev Magnus med en spændt Pistol under Kappen, i den høieste Uro — han vilde op ad Trappen og skyde paa Soldaterne; men Ferdinand og den tydske Leietjener holdt paa hans Arme.

„For Guds Skyld, rolig! — skyd ikke, før vi angribes!“ — hviskede Leietjeneren — „der er de! — nu gjælder det!“

Capucineren opløftede nu sin høire Haand med de tre udstrakte Fingre, som naar Velsignelsen uddeles. Begge Soldaterne faldt paa Knæ, men holdt dog deres krydsede Bajonetter tæt sammen „*In articulo mortis!*“ (i Dødens Øieblik) mumlede de, og i samme Øieblik slog Capucineren med et voldsomt Slag af en hidtil skjult Knippel begge Geværerne til Side. — Med nogle dristige Spring naaede baade han og Sundby Gondolen. Soldaterne stak efter dem og gjorde Anskrig; men Gondolen var alt stødt fra Trappen. Soldaterne lagde Kolben til Kinden og raabte: „tilbage! eller vi skyde!“ Men nu knaldede det fra Gondolen. Grev Magnus havde skudt. En Pistol-

kugle havde truffet den ene Soldat i Armen, og han kastede Geværet med et Brøl. Den Anden løsnede sin Bøsse. Kuglen traf Grev Magnus i Siden, og han styrtede tilbage i Gondolen med den afbrændte Pistol i sin Haand. Nu greb Ferdinand en Pistol i hver Haand og afskjød dem begge paa een Gang, medens Gondolen skjød sig med Pilens Fart hen ad Kanalen. Man hørte Larm, Raab og Trommeslag paa den anden Side af Broen. Mange Soldater ilede over den. De sprang hastig i en Gondol og forfulgte de Flygtende; men de vare for mange i Gondolen — Flygtningene havde allerede et betydeligt Forspring. Snart tabtes begge de smaa Fartøier af Syne. Paa Kanalbredden stod hist og her et enkelt Menneske og saae efter dem i den maanelyse Nat.

Næsten bedøvet af det stormende Bifald, var Anton kommen tilbage fra sin glimrende Triumf i den store, overfyldte Concertsal. Han undrede sig ikke over at høre af Hotellets Huskarl, at de unge Grever havde foretrukket at gaae paa Abekomedie. Deres Smag kjendte han, og deres Bifald trængte han ikke til. Han var ogsaa alt for lyksalig til at kunne nære nogen Uvillie imod dem for deres Mangel paa Deltagelse i hans Lykke. Deres fuldkomne Udeblivelse fra Hotellet denne Aften gav han ikke Agt paa. Det blev ham nu den herligste Aften, han havde glædet sig ved i den skjønne Fioribellas Selskab. Hun og hendes taknemmelige Broder, der var den egentlige Concertgiver, havde ham til Gjest i deres smagfuldt decorerede Sal, hvor han sad i Skyggen af to store Laurbærtræer. De overøste ham med Beundring og Taksigelser, og han svømmede i Henrykkelse. Naar Tanken om den kjære Sundbys Skjæbne, med Forestillingen om hans sørgelige Ensomhed i et mørkt Fængsel, undertiden faldt ham ind, blev han vel pludselig alvorlig og noget sørgmodig; men Fioribella tillod aldrig denne Stemning at faae Magt over ham i mange Secunder.

„Ingen Rynke i den fortræffelige Pande, vor nordiske Apol!“ — udbrød hun, da hun saaledes ved Desserten saae en bekymret Mine i hans Ansigt. — „Nu maa De kun tænke paa Guddomslivet paa vort Stue-Parnas! Her er De Guden i Aften. — Jeg og min Broder ere kun tjenende Genier.“

„De fordærver mig aldeles, skjønneste Fioribella!“ — svarede Anton med en beskeden Rødme, der endnu mere blev forhøiet ved den electriske Fornemmelse af hendes Fingerspidser paa hans Arm: — „Deres forekommende Broder har nylig gjort mig til en døende Adonis; gjør De mig nu til en Apol, maa jeg i det Mindste blive levende, om end ikke udødelig; men skulde jeg spille Sanggudens Rolle paa denne lyksalige Aften, hvad maatte De saa være?“

„Ih, naturligvis hans høit elskede Daphne — om De saa synes!“ — svarede Fioribella skjelmsk. — „Se! jeg er Skovnymphen, der sidder ved Kilden og drømmer nok saa net!“ — Hun heldede sig i en yndig drømmende Stilling over en straaomvunden Orviettoflaske og lod Vinen strømme hen over Stengulvet.

Spontani studsede og trak sin Fod bort fra Vinstrømmen. — „Ja vel!

meget sindrigt, lille Søster!“ — sagde han og nikkede. Anton saae kun den yndige Skikkelse. Hun smilte listelig til ham mellem de nydelige Fingre, hvormed hun halvt skjulte sit Ansigt og tilbageholdt de opløste, langt nedrullende Haar.

Anton foer op og greb hendes Haand; men hun rev den hastig fra ham og hvirvlede sig hen ad Gulvet, som den flygtende Daphne. Hans Kinder blussede. Han kunde ikke modstaae det Pikante i denne skalkagtige Overgivenhed. Det opfordrende Lune henrev ham, og han sprang efter hende med udbredte Arme, som de skulde lege Tagfat; men hun snoede sig let og smidig forbi ham, hvirvlede sig hen gjennem Salen, som en Sylphide, og saae bestandig i Flugten tilbage over Skuldren, hvorfra det lille Silketørklæde var nedgledet, medens de sorte, glindsende Lokker i yppig Fylde omflagrede Hals og Barm. „Husk paa, jeg er ubønhørlig!“ — sagde hun — „selv Sangguden kan ikke smelte mit Stenhjerte. — Ak! der er han!“ — vedblev hun, som forskrækket — „skjul mig, Jord! modtag mig i dit Skjød! lad mig blive til det Træ, han elsker høiest! men lad ham aldrig røre nogen Flig af mit Bælte!“

Hun smuttede om bag det ene store Laurbærtræ, skjulte sig bag ved det og tittede gjennem dets Grene. „Se! jeg blev bønhørt!“ — vedblev hun strax efter og fremtraadte, stille, høitidelig, med en Laurbærgren i Haanden, som hun hastig snoede sammen til en Krands — „nu er jeg Laurbærtræets Dryade, der bekrandser sin guddommelige, men evig ubønhørte Elsker med Konstens evige Seierskrands!“

Anton havde uvilkaarlig, i en Blanding af Alvor og Spøg, bøiet sit Knæ for den høitidelig skjønne Skikkelse. Hun trykkede Krandsen paa hans brune Lokker og lod med det Samme sin fine, bløde Haand glide ned over hans blussende Kind.

„Bravo! Bravo!“ — raabte Spontani og klappede — *„per Bacco!* en nydelig Gruppe! nu et Vivat for Berømmelsen — for Konstens Seierskrands paa vor geniale Vens Isse! den klæder ham fortræffeligt, og jeg priser dit vakkre Indfald, lille Søster! Den Krands er det dog, vi Alle hige mest efter, og den er De nu sikker paa, Signor Antonio! De Basunengle, der fløi over Adria foran os og forkyndte Deres Berømmelse, skal nu flyve over hele det skjønne Italia og bebude, hvorledes det stolte Venetia, Havets herlige Dronning og evig unge Brud, har bekrandset Dem i Aften!“ Med disse Ord lod han en Champagneprop knalde mod Loftet og fyldte Glassene. Anton klinkede med de artige Søskende, og de toge atter Plads ved Bordet med de yppige Frugter.

„Du har vel behørig tænkt paa Basunenglene, min snilde Broder?“ — spurgte nu Fioribella med en listig Mine og gjorde en Bevægelse med Hænderne, som hun udbetalte Penge.

„Det forstaaer sig, min Kjære! dem glemmer jeg aldrig: de maae have deres Vinger forgyldt, de Skabhalse, naar de rigtig skal flyve og blæse høit i Ærens Trompet!“

Anton studsede med en næsten nedslaaet Mine. „Ja saa!“ — sagde han —. „Journalisterne, som berømme os, faae Honorar for deres Ulei-lighed?“

„Naturligvis!“ — svarede Spontani — „de Karle gjør Skam Ingenting gratis, men det maa en Konstner aldrig see paa! Æren er meer værd end en Haandfuld Ducater.“

„Men den Berømmelse, man ligefrem kjøber for Penge, som Støvler og Skoe“ — udbrød Anton, inderlig oprørt, og var nu bleven rød af Harme —

„Ih, den har man fuld Ret til, som sin allervirkeligste Eiendom!“ — afbrød Spontani ham og lo. — „Hvad man har kjøbt og betalt og oven i Kjøbet faaet Sort paa Hvidt for, det er meget solidere Gods, end hvad man skal smigre og tigge sig til af det dumme, lunefulde Publicum.“

Anton reiste sig heftig fra Bordet; men Fioribella lagde Haanden beroligende paa hans Arm, og han satte sig atter stille ned ved hendes Side.

„Vor ædle, fintfølende Ven har Ret, min Broder!“ — tog hun hastig Ordet: — „den kjøbte Berømmelse maa den sande Konstnersjæl foragte dybt i sit Inderste. Det gjør du jo, som jeg og vor ædle Ven her. Det gaaer med Konstner-Æren som med Kjærligheden — den er kun sin egen Pris — som en stor Digter nok har sagt — den vil kun skyldes sin egen Genius-Magt i vort Indre og i de Sjæle, vi berøre med Konstens usynlige Tryllescepter. Men, vor kjære *Signor Apollino!* vær ikke saa pirrelig!“ — vedblev hun og saae Anton skjelmsk ind i Øinene — „man skal ikke alene være stolte som Kongeørne og — det forstaaer sig — fromme som Turteldduer, men tillige snilde, som vevre, nydelige Slanger, af det uskyldige Slags, mener jeg, som ingen Gifttænder har. Naar vi bestikke vore Konstdommere, enten med Ducater eller smigrende Artighed — hvad jo kommer ud paa Eet — saa foragte vi Trompeterne og al den Ære, der kan vindes ved Kneb og Cotterier, i Grunden, medens vi kun benytte Jammerligheden og Lavheden i det fordærvede Selskabsliv til at aabne Sandsen hos den sløve Mængde for det Store og Skjønne“ —

„Eller putte den Blaar i Øinene, lille Søster!“ — bemærkede Spontani og lo — „men det kommer ogsaa ud paa Eet. Hverken Publicum eller Avisskriverne eller al Verdens Partier og Cotterier kan virkelig afgjøre, hvad en Konstner duer til, men kun hvad han skal gjælde for; dog Andet kommer det heller ikke an paa, saa længe man nødes til at bruge Konsten som Middel til en Gang at blive dens frie lyksalige Dyrkere paa en smuk Villa eller et fyrsteligt Slot, hvor man kan give alle Publicummer Døden og Djævelen.“

„Er da en udvortes fyrstelig Rigdom Dem et værdigt Konstnermaal?“ — spurgte Anton med et temmelig koldt Blik. — „Jeg er dog vis paa, Deres ædle Søster ikke tænker derpaa, naar hun fortryller os med sit skjønne Talent, som med sit hele Væsen.“

„Det tør jeg dog ikke sværge nogen meget hellig Ed paa, Signor Antonio!“ — greb Fioribella hastig Ordet med sit skalkagtige Smil — „hvad om det gik mig med Konsten, som Dem med den ideale poetiske Kjærlighed, og jeg nok vilde tage en god Slump af dens jordiske Frugter med, til et comfortabelt ydre Liv i det romantiske Paradis?“

Anton følte sig atter noget forstemt; men Fioribella afbrød nu denne

mindre heldige Samtale med en italiensk Sang, som hendes Broder og til sidst ogsaa Anton istemte Omkvædet til. Det var et Slags begeistret Dithyrambe til de frie Konsters Pris, hvori hver Strophe endtes med et Gloria for den udødelige Guddom i Tone, Billed og Ord. Med denne Sang brød det lille Selskab op, i den ypperligste Stemning. Fioribella bortfjernede sig med begge Arme paa Kors over Brystet, idet hun bøiede sig for Anton, som Festens bekrandsede Konge.

Anton tumlede ind i sit Værelse, med Laurbærkrandsen i Haanden og Sjæl og Sind opfyldt af den mest brændende Lidenskab.

TIENDE KAPITEL

Med stor Uro læste Anton Morgenen efter sin Triumf og Bekrandsning følgende korte og maadeligt bogstaverede Brev, som Hotellets Huskarl havde bragt ham.

„Kære Anton Knudsen!

„Naar Du Læser dette Brev — lad Os Sige du herefter, vis Vi Mødes I Denne verden — Saa er enten Sundby Ude af Sit Fængsel og Vi med Ham i Behold eller osse Jeg og Ferdinand sidder i et fangehul, vis vi ikke har sat vores unge Liv overstyr paa Dette eventyr — Hvad jeg dog ikke vil Haabe. Din Ven ihast.

Magnus.

Kære Ven!

Meer en anden Gang, hvis Vi kommer vel derfra!! — God Lykke til Konserten!! vi havde gærne hørt paa Dig og klabbed af Livsenskræfter, men nu fik Vi andet at gjøre. For Magnus var ikke til at styre, og Jeg vilde ogsaa gærne have Sundby ud. Farvel din Ven

Ferdinand v. Høg.

E. Sk. At vi var Gaaet paa abekatkomedie var Løgn paa en maade; Men det lod vi sige, for at du kun skulde blive lidt Ærgerlig paa Os, men hverken Angest eller Bedrøved.

Magnus.“

Medens Anton atter med stor Bekymring gjennemlæste dette Brev, kom Spontani og lagde nogle store Tutter med Ducater paa hans Bord. Det var kun Trediedelen af den glimrende Aftens Netto-Indtægt, sagde den taknemmelige Concertgiver. Han paastod, det var det Allermindste, der tilkom Aftenens største Seierherre, og hvis den altfor noble Ven ikke vilde fornærme ham og hans Søster, maatte han ikke afslaae at modtage dette saa vel fortjente Honorar. „Og nu“ — vedblev Spontani — „nu kun to saa-

danne Guldhøst-Aftener til her! og vi flyve videre frem efter vor Berømmelses Fugl. Den flagrer nu alt forud med dette Laurbærblad i Næbbet til Padua og Bologna, til Firenza, Roma og Napoli — til England og Amerika til sidst! Der er det rette Guldgrubeland — og saa — saa ere vi Millionairer alle Tre inden tre Aar er' omme."

„Ak! kjære Signor Spontani!" — sagde Anton uden at høre efter — „jeg har faaet et Brev — veed De Noget om Det? er Sundby befriet? eller har de unge Grever styrtet sig i Ulykke?"

„Ah! nu forstaaer jeg. — En lille Billet har jeg ogsaa her faaet om det Galskab" — sagde Spontani. — „Ja vist! Signor Mentoren maa nu enten være fri — eller d'Hrr. Grever og en tredie god Ven sat ved Vingebenet. Et halsbrækkende Foretagende! ganske vist! En ung, fantastisk Ven af mig, en af det unge Italiens futtende Heroer, staaer i Spidsen for det hele Eventyr. Jeg vil Intet vide deraf! Et lille Vink, forstaaer De? kun en lille Gnist i saadan en Krudttønde — og Puf! — Explosionen er der! — og Vinket — Gnisten kom fra mig — men taus som Graven! Bedste! Det var for Deres Skyld, ene og alene for Deres Skyld, Allerbedste! men De skulde Intet vidst derom, før vi saae Resultatet. Vi skal snart faae at vide, om det er lykkedes — eller de selv er sprængt i Luften, de unge, gale Mennesker!"

Han løb hastig bort. Anton saae ham kaste sig i en Gondol og fare ned ad Kanalen. I sin Uro og Spænding gik Anton ud paa Gangen og bankede paa Signora Fioribellas Dør.

„Ah! saa tidlig og alene tager jeg ikke mod Herrebesøg!" — sagde Fioribella, medens hun dog aabnede Døren halvt og lod ham komme ind. — „De maa da undskylde mit Morgencostume!" — tilføiede hun — „dog, seer jeg ret, kommer De jo selv i Morgenskoe! — Nu ja, paa Reiser maa man ikke være ceremoniel! Hvad maa jeg ellers tilskrive denne Overraskelse?"

Anton bemærkede nu først det Upassende i sit Besøg, og sin skjødesløse Dragt. Han saae Fioribella med det lange, sorte Haar over Skuldrene i en let, flagrende Morgendragt af blegrødt Taft. Han var bleven blussende rød. Han fremstammede en forvirret Undskyldning og vilde strax gaae tilbage; men hun lo nu og greb hans Haand. „Nei!" — sagde hun — „De maa nok blive, siden Skjæbnen eller en anden mægtig Guddom nu vil det! men under een Betingelse! De maa staae ganske stille og see ud af Vinduet, til jeg har sat mit Haar og ordnet min Halskrave!"

Han adlød. Han stod ganske stille og ærbar nogle Minutter og saae ud af Vinduet. Han stod dog som paa Gløder, og han havde glemt, hvad han var kommen for. Brødrenes Brev holdt han sammenkrøllet i Haanden. Han tænkte ikke mere paa de unge Grever eller Sundby. Om dem kunde Fioribella heller Intet sige ham. Han var nu kun opfyldt af det deilige Billede, han nylig havde seet. — Han havde drømt om hende den hele Nat, og, da han stod op, sammenlignet hende med Faustinas Billede, som han nu følte sit Hjerte banke mod. Hun havde været henrivende den forrige Aften; men aldrig havde hun endnu staaet saa fortryllende for ham som i denne yndige Morgendragt. Han følte en umaadelig Lyst til at

vende sig om; men han vilde det ikke. Dog nu hørte han en skjelmsk Latter bag ved sig. Det var ham umuligt længer at see ud af Vinduet — han vendte sig! men hvad han saae af hende, vidste han ikke. Stuen løb rundt med ham. Han saae kun hendes yndige Haand true fra Døren til et Kabinet, som hun hastig var smuttet ind i og nu lukkede Døren i Laas for. „Ugudelige!“ — hviskede hun gjennem Nøglehullet — „kan man ikke anderledes stole paa Deres ridderlige Ord? Jeg skal aldrig troe Dem mere!“

„Jeg har jo Ingenting lovet — jeg har jo ikke sagt et Ord!“ — svarede han modigere. — „Jeg troede, De var færdig. Jeg hørte Dem lee“ —

„Nu synger De mig Deres deilige Sonnet til Beatrice!“ — hviskede hun — „medens jeg udruster mig til at møde Deres afskyelige Øine! — Synger De ikke strax, kommer jeg slet ikke tilbage!“

Anton sang, men med dæmpet Stemme. Da Sangen var endt, aabnedes Kabinetsdøren, og Fioribella traadte frem i en Slags Maskerade-Nonnedragt, med et sort, gjennemsigtigt Slør for Ansigtet, og Haaret skjult under en lille, sort Hætte. „Se! saaledes vil jeg kun vise mig for Dem, Ugudelige! naar jeg er ene!“ — sagde hun i en streng Tone, hvor igjennem dog Skalkagtigheden halvt røbede sig, ligesom det lille, nydelige Ansigts uendelige Skjelmeri gjennem Sløret. — „Jeg er Priorinde i Konstens hellige Kloster!“ — vedblev hun. — „Se! her er Talestuen! — Gitteret maa De tænke Dem imellem os! Denne Gulvflise maa De paa ingen Maade overskride! Lad mig nu høre, min tilbedende Hr. Ridder! hvad ligger Dem paa Hjertet? hvad har De at aabenbare Deres Hjertes stille Dame, som hun kan høre uden at rødme bag det Slør, hun har svoret aldrig at løfte for nogen Mand!“

„Tilbedede Priorinde!“ — svarede Anton og gik et Øieblik ind i Spøgen, idet han krydsede Armene over sit Bryst og bøiede sig dybt — „jeg staaer her som en Bodfærdig. Jeg styrtede her ind i Deres klosterlige Helligdom i mine verdslige Sorger, for at søge Trøst for, hvad der ligger langt udenfor denne indviede Tærskel. De unge Grever Høg“ — vedblev han med alvorlig Bekymring — „har villet befrie vor kjære Ven, Sundby — men jeg frygter“ —

„De har Ret!“ — afbrød hun ham — „det hører til den tomme Verden og dens Forfængelighed! derom maa De henvende Dem til min Broder, den Verdensfugl! — hvor er han fløiet hen? — hvor bliver han af?“

„Han er faret bort paa en Gondol, for at skaffe mig Underretning“ — svarede Anton: — „Men tag nu det Slør bort, og lad mig helt see Deres skjønne, deltagende Øine!“

„Det strider mod mit Klosterløfte!“ — sagde Fioribella og traadte et lille Skridt tilbage — „men sig frem! hvad har De ellers at skrifte? Hvad er det for et Portrait, jeg et Par Gange har seet Dem skjule, naar jeg under min Broders Bevogtning besøgte Dem, som barmhjertig Søster? — Skrift oprigtig! — De har det hos Dem — der seer jeg Silkelidsen! — Lad mig see det og bekjend, Sommerfugl!“

„Her er det!“ — svarede Anton og fremtog Faustinas lille Portrait. — „Kjender De det ikke? — har De seet dets paafaldende Lighed i Deres Speil?“

„Himmel! min Moder! min Moder!“ — udbrød Fioribella og trykkede Billedet heftig til sine Læber, idet hun rev Sløret til Side, og en Strøm af Taarer styrtede ned ad hendes blegnende Kinder. — „Hvor kommer det Billed i Deres Haand? — saadan saae hun ud i hendes sidste Time. Jeg var et lille Barn — jeg var neppe fire Aar — af den hele Verden husker jeg kun hende. — Jeg laa knælende ved hendes Seng — hun saae paa mig med disse Øine — hun var deilig som her — hun løftede Haanden for at velsigne mig — men saa udsluktes de, disse mageløse Øine — saa udstødte hun et forfærdeligt Skrig, som jeg aldrig kan glemme — og saa — saa — saa“ — — Hun sank bevidstløs tilbage i en Stol, med Portraitet krampagtig knuget til sit Hjerte.

Anton stod i høi Grad rystet og forfærdet over dette Optrin. Han greb en Flaske fra Bordet med Rosenvand og heldede den over hendes Isse. Hun slog de deilige Øine op, men stirrede vildt paa ham: „Hvad var det?“ — sagde hun — „saae jeg ikke min Moder? Ak, ja! ak, ja!“ — vedblev hun, og hendes Blik faldt paa Portraitet i hendes Haand — „De fremmanede hende for mig — fra Dem kom dette Billede — men, min Gud! forklar mig“ —

„Det er et dyrebart Arvegods!“ — sagde Anton: — „min bedste faderlige Ven, en stor Componist i mit Fædreland, efterlod mig det, for at erindre mig om“ — han standsede.

„Hvorom? hvorom?“ — spurgte Fioribella med lidenskabelig Heftighed — „dog ikke om noget Ondt? — intet Ondt om min Moder? — sig nei! eller jeg hader Dem! — sig nei! eller jeg maae afskye Dem som min dødelige Fjende!“ —

„Nei, nei! kjæreste Fioribella!“ — sagde Anton med usikker Stemme — „han havde elsket hende lidenskabelig — han glemte hende aldrig — men han var meget ulykkelig — han havde tabt Troen paa Kjærlighedens Sandhed — han kastede sig i den kolde, bittre Ironies Arme, og dog — dog var der en uendelig Kjærlighed i hans Bryst — og han saae den Elskede i en høiere Verden som en luttret, salig Engel“ —

„Luttret? — luttret?“ — udbrød Fioribella heftig og foer op — „altsaa her var hun besmittet, falsk — troløs — et foragteligt Væsen? — Jeg veed det — jeg veed det — og dog den skjønneste, den herligste Kvinde! — Gaa!“ — vedblev hun. — „Jeg seer Dem aldrig meer, hvis De ikke lover mig, som ved Deres helligste Ed, at De aldrig siger et ondt eller foragteligt Ord om min Moder!“

„Jeg elsker — jeg tilbeder hende jo“ — — „i Dem“ — vilde han have sagt; men det var som en pludselig Gru gjorde ham maalløs. Han saae nu et Blik i Fioribellas Øine, som forfærdede ham, og den gamle Professors Skildring af Faustinas Øine og deres dæmoniske Magt faldt ham ind. Han styrtede ud af Stuen og lod Portraitet blive i Fioribellas synkende Haand.

En halv Time efter kom Spontani tilbage med den glædelige Efterretning, at Sundby virkelig var undkommen af sit Fængsel, og at en Gondol, fuld af Soldater, der havde forfulgt ham og hans dristige Befriere langt ned ad Brentafloden, var vendt tilbage i Middagsstunden uden at have indhentet dem.

Uagtet Antons Glæde herover, var dog hans spændte, urolige Væsen Spontani paafaldende. „Se! nu er De jo den Bekymring kvit, Signor Antonio!“ — sagde han — „en lykkelig Skjæbne har med det Samme befriet Dem fra den kedsommelige Mentor og hans dumme Grever Øg. Med saadanne Træklodser paa Vingerne var Deres Genius aldrig kommen ret til at flyve frit og høit. Lad ham nu trække om med sine Klodser og sætte Skik paa dem, om muligt! men nu flyver De med mig og min Søster over Verden! og, De skal see! Alt, hvad det urolige Konstnerhjerte higer efter, skal De vinde — baade Rigdom og udødelig Ære! — Berømmelsen først og sidst! det forstaaer sig!“ — vedblev han og rakte sin unge Ven et italiensk Dagblad. — „Se! her staaer Anmeldelsen om Deres glimrende Triumf i Gaar! — Jeg glemte før at lade Dem see den. — Jeg og min Søster faae ogsaa vor Virak; men De staaer dog med Palmer i Hænderne, som en stor, vidunderlig Helgen i Konstens Rige.“

Anton greb Bladet og kastede et begjerligt Blik deri. — Hans Ansigt opklaredes; men snart krøllede han Avisen harmfuld sammen, og hans Kinder blussede. „Det er jo lutter Usandheder og Overdrivelser!“ — udbrød han — „det maa jo klinge som Spot og Forhaanelse for Enhver, som kjender mig. Jeg har jo ingen stor Opera componeret og heller ingen Kirkemusik; Ridder er jeg jo heller ikke — og der nævnes Ordener, som ingen Steds er til — det er det mest uforskammede Charlataneri, jeg kan tænke mig! Jeg maa staae som den største Pralhals og Nar for Alverden — og det er oven i Kjøbet vist Lovtaler, De har kjøbt og betalt.“

„Ah! hvad siger det! allerbedste Signor Antonio! Lad de Smørere kun lyve som Heste og smøre saa tykt paa som de kan, naar det kun er til vor Glorie! saadan maa det just være, naar det skal blive bemærket. Har De ingen store Sager componeret endnu, saa har De jo componeret guddommelige Ting i det Mindre, som disse himmelske Sonnetter til Laura og Beatrice, det er smaa, men kostelige Perler og uskatterlige Diamanter i Deres Krands. Disse smaa Mesterværker alene vil gjøre Deres Navn udødeligt — og er De ikke Ridder endnu — *per Dio!* saa burde De være det, og De vil upaatvivlelig snart blive det. Med de gale Ordener, her er nævnt, har det heller Intet at betyde. Hvad kjende mine Landsmænd til Deres nordiske Baand og Stjerner? kan det ikke lige saa godt være en Dromedar, som en Elefant, man der hænger Hædersmænd om Halsen? og kan den store Bjørn ikke være nok saa hæderlig som en lille Stjerne i den lille Bjørn? — og Andet er jo den berømte Nordstjerne ikke! — Slaa Dem til Taals, Allerbedste! og tag mod Æren i hvad Skikkelse den kommer! Et Slags Ridder er De jo dog virkelig. Jeg har jo selv seet det smukke, røde Baand med det hvide Kors, hvori De har en stor Medaille hængende — hvorfor Pokker bærer De ikke det Baand i et Knaphul? det har De jo

Ret til! — Medaillen kan De jo lade ligge i Kofferten — saa troer hele Verden, det er et Ridderbaand" —

„Men saa var det jo dog Løgn og Bedrag" — svarede Anton.

„Ei! hvad siger det? Verden vil bedrages! — Lad mig see det, Bedste! det vil bestemt klæde Dem fortræffeligt — og Anseelse giver det altid. Hvor mener De, det lille blaae Baand er kommet fra, jeg lader beskedent titte frem af mit Knaphul? det er fra min lille Søsters Toiletskuffe: men det er allerkjæreste, og det gjør samme Nytte, som det var kommet fra en Keiser."

Spontani tog nu selv Antons Medaille for ædel Daad op af hans aabne Koffert og løste Baandet af den. — „Se kun!" — sagde han og stak det gjennem sit eget Knaphul — „vilde det ikke tage sig ypperligt ud paa en sort Kjole? Kom, kom! — Beatrice — min lille Søster mener jeg — skal med sin egen skjønne Haand pryde Dem dermed! — rødt er netop hendes Farve — hendes Ridder kan De dog aldrig undslaae Dem for at være! — og — pas paa! — det skal snart yngle, det lille Baand! — De har jo Anbefalingsbreve med til flere Hoffer. Jeg lader kun et lille Ord falde til vedkommende Marskalker om, at det vil være Deres Monark kjært at see Dem hædret og opmuntret af hans kjære kongelige Herrer Fættere, ligesom af ham selv — og De er en rigt decoreret Mand i en Haandevending!" —

„Nei!" — svarede Anton med inderlig Indignation — „før jeg skulde bruge saa foragtelige Midler til at blive hædret — vilde jeg aldrig tænke derpaa!"

„Nu ja! saa tænk heller ikke derpaa! det er jo kun min behagelige Spøg, kan De nok vide! Men kom nu dog ind med til min Søster!" Med disse Ord trak den italienske Virtuos nu Anton ind med sig til Fioribella, men fandt hende til sin Forundring i Nonnedragten, skjødesløst henstrakt paa Sofaen, i en vistnok yndig, men sørgmodig Stilling, og med det lille Portrait i Haanden. Hun stirrede paa det, og hendes Øine svømmede i Taarer.

„Ah! hvad seer jeg? min lille Søster forvandlet til en bedende Magdalene!" — udbrød Spontani — „og hensjunken i Andagt ved den hellige Jomfrues Billede!"

„Se!" — sagde Fioribella — „kjender Du hende?"

Spontani foer pludselig tilbage, som ved et Skorpionstik. Han var bleven dødbleg. „Hvilken Djævel i Helvedes dybeste Afgrund har bragt det Aasyn tilbage fra de Fordømte?" — raabte han, som rasende, og rev Billedet ud af Haanden paa sin Søster; han kastede det hen ad Gulvet og stampede. Han stirrede med et glubende Blik omkring sig, som om han kunde myrde, hvem der kom ham nær.

Fioribella foer op og klappede ham smigrende paa den gulblege Kind. „Broder! kjære, lille Broder! myrd mig nu dog ikke! — hun er jo død og borte for længe siden — hun gjør dig aldrig meer Fortræd. Du hader hende, selv i Døden — det veed jeg nok, og jeg skulde ikke viist dig hendes Ansigt. — Din Moder var hun jo heller ikke — men mig elskede hun — min Moder var hun dog — og hvor deilig! hvor deilig!"

Anton havde taget Portraitet op og forvaret det. Spontani havde

fattet sig; men hans blaae Læber sittrede endnu. „Ja saa!“ — sagde han med sammenklemte Tænder — „det er Dem, Signor Antonio! der har bragt den Skat i min Søsters Hænder? Ah! jeg begriber det! Deres gamle Professor har lyksaliggjort Dem dermed — han var en Gang hendes Hyrde. Han var en af de lyksalige Circe-Tilbedere, der siden gik omkring i Verden og gryntede.“

„Nu, vær god igjen, lille Broder! — krænk ikke vor geniale Ven med nogen Bitterhed mod hans gamle Lærer! — Sig heller intet Ondt meer om min Moder! eller“ — tilføiede hun med et bestemt, næsten truende Blik — „jeg reiser fra dig og seer dig aldrig meer — og hjælper dig ikke til“ — —

„Om Forladelse, lille Søster! — tilgiv mig, Signor Antonio!“ — afbrød Spontani hende pludselig. Han syntes fuldkommen rolig og i sit sædvanlige Lune, idet han hastig foer med Haanden over Ansigtet. — „Det var en Overgang“ — vedblev han — „et lille Raseri, som undertiden kan overraske mig ved disse fatale Erindringer; men det har Intet at sige! — Se her, lille Søster!“ blev han ved i en munter Tone og blinkede listig til hende bag Antons Ryg — „betragt en Gang dette deilige Baand! det vil vor geniale Ven ikke bære, uagtet han er berettiget dertil. Det hører til den kongelige danske Orden for Dyd og nobel Bedrift. Der hører en Guldplade dertil, hvorpaa det staaer at læse paa Dansk; men den er for stor til at slæbe paa. Sæt du ham Baandet i Knaphullet; han vil være stolt af at bære din Farve.“

„Prægtigt! prægtigt!“ — udbrød Fioribella og klappede i Hænderne — „det har jeg netop tænkt paa. Havde han ikke allerede havt et saadant Baand, skulde jeg udsøgt ham et andet i min Syæske! — Kom! knæl, min Hr. Ridder!“ — vedblev hun med yndig Overgivenhed og lagde sin Haand paa Antons Arm — „fra denne Time er De indviet til at følge mig, som min troe Ridder, og forsvare min Dyd og min Ære, saavel mod alle Andre, som — mod Dem selv, hvis De nogensinde skulde blive saa ugudelig, at have slette Tanker om mig — eller — hvad der endnu var værre — altfor gode og venlige Tanker.“

„Uimodstaaelige!“ udbrød Anton og bøiede sit Knæ halvt, medens han greb hendes Haand og trykkede den til sine brændende Læber.

Hun knyttede Baandet hastig i hans Knaphul. „Staa op, Ridder af Dyden! Ridder af den noble Bedrift!“ — sagde hun — „Du er indviet til min beskjermende Dydsengel for Liv og Død“ — —

„Lad det være nok med Livet!“ — afbrød Broderen hende — „Døden og de Døde vil vi aldrig meer tænke paa! — Og nu til Arbeide! til den noble Bedrift, der er vort fælles Livsmaal! Noderne frem, Fioribella! Vor næste Concert averterer jeg allerede i Dag!“

Snart vare de nu alle Tre dybt inde i Musiken. Alle Mislyd fra Fortid og Nutid opløste sig i de lyksaligste Forestillinger om den store Fremtidslykke, de hver paa sin Vis saae i Møde.

ELLEVTE KAPITEL

Paa Bagsædet i en tæt lukket Reisevogn, der, med fire raske Hingste, foer hen ad Veien mellem Padua og Bologna, sad nu den befriede Sundby ved Siden af sin tause ubekjendte Befrier. I Padua havde Italieneren ombyttet sin Kapucinerdragt med en hvid Jesuiterkappe. Han havde trykket den trekantede Hat dybt ned over Panden. Han holdt bestandig en Stiletstok i sin Haand, mellem begge Knæe, og stirrede ofte gjennem det halvt tildækkede Vindue, især naar der kom Vogne eller Ryttere forbi, der fulgte samme Vei. Sundby havde, efter Italienerens Raad, afkastet Munkekutten, men anskaffet sig en skotsk, tærnet Reisekappe og en lignende Hue med bred Skygge. En grøn Øienskjerm skjulte desuden største Delen af hans Ansigt.

Paa Forsædet lige for dem sad Grev Ferdinand, med en stor Rytter-sabel ved Siden. Dette aabenbare Vaaben havde han nu foretrukket for noget som helst skjult, og det gav ham, i Forening med hans blaae Slængkappe og den lille Friskfyrshue, Udseendet af en rask Officeer. Magnus sad, som sædvanlig, paa Bukken. Han smældede dog ikke denne Gang med Firhestepidsken. Han bar et stort Plaster med et tykt Lag af Linned paa sin høire Side, og det smertede ham hver Gang han rørte sine Arme. Hans Skudsaar var for Resten ikke farligt, og han sang lystig hele Veien. Han fornøiede sig især over de stolte, fyrige Dyr, der foer afsted med dem. „Naar jeg kommer hjem paa Høgholm, vil jeg altid kjøre med Hingste!“ — forsikkrede han Kudsken paa galt Fransk, som han troede blev forstaaeligt, naar han raabte høit. — „Det er dog usselrygget og tyrannisk“ — tilføiede han paa et Slags Tydsk — „at mishandle de stolteste Skabninger, vor Herre har skabt, bare for at kunne styre dem mageligt!“

„Det var et sandt Ord, Hr. Greve! ja, ned med Tyrannerne! til hede Helvede med dem, de Uhyrer!“ — raabte en barsk Stemme paa Tydsk bag ved dem. Det var et begeistret Udbrud af den tydske Leietjener fra Venedig, der nu, i de unge Grevers Tjeneste, sad bag paa Vognen mellem Kofferterne i Kurven. Han kaldte sig Conrad, som hans overgivne Herrer lidt lapset havde forkortet til: Rad, hvis Betydning, som dansk Ukvemsord dog var ham ubekjendt.

„Bliver du nu gal, Rad?“ — spurgte Stamherren og saae sig tilbage.

„Freilich, Herr!“ — svarede Conrad, og den lystige Greve lo.

I Vognen, ligesom i Gondolen hele den forrige Nat, havde den Fremmede ved Sundbys Side siddet taus eller høist ordknap. Det lod til, at han maatte have lige saa megen Grund, som Sundby, til at ile og komme over den østerrigske Grændse i Norditalien.

Ferdinand kedede sig ofte og sov. Sundby sad tidt fordybet i Tanker, medens han i Erindringen gjennemgik sit nu aldeles forkomne Skrift om Statsideens Forhold til Frihed og Nationalitet. Saa snart han kom i Ro, vilde han paa ny behandle og til Dels omarbeide det Hele. Af og til benyttede han den sparsomme Lysning i Vognen til at kaste et Blik i Ca-

millas lille Haandskrift. Dette skete dog kun, naar han kunde høre, at Grev Ferdinand sov, og hans egen tause Sidemand ogsaa syntes at blunde. Naar Sundby saae i hine „Aftenbogsblade“, steg der ofte dybe Suk fra hans Inderste; men det var dog, som han elskede selv de smertelige Forestillinger, han derved fremkaldte.

Reisen fortsattes uden Ophold saaledes Dage og Nætter, indtil de naaede Florents. Selv der var deres Ophold dog meget kort. Først da de havde naaet Kirkestaten og nærmede sig Rom, hvor deres fremmede Ledsager vilde forlade dem, syntes Italieneren at ansee sig selv og sit Reiseselskab for nogenlunde i Sikkerhed. Hidtil havde deres Samtaler indskrænket sig til det Allerfornødneste, hvad der vedkom Reisen eller de Steder, hvor man vilde standse. Nu begyndte den Fremmede at blive noget mere selskabelig. Da man var forbi *La Storta*, nogle faa Mile fra Rom, spurgte Sundby, under hvilket Navn han skulde mindes den ædelmodige Ubekjendte, som han skyldte sin Frihed eller maaske sit Liv.

„Kald mig Ludovico Speranza!“ — svarede den unge, smukke Italiener, med et tungsindigt Blik. — „Det er et falsk Navn — det Haab, det betegner, er maaske ogsaa falsk! men det Navn har jeg faaet Pas paa: under det vil jeg kun kjendes blandt Fremmede.“

„Er det Haab, De frygter kan være falsk, af den Beskaffenhed, Signor Speranza! at det kan meddeles en taknemlig Fremmed?“

„Ja vel! De kjender det allerede! Dem og Deres brave Landsmænd her tør jeg nu helt betroe det. Den djærve, frisindede Germaner her bag paa hører til vore Indviede. — At jeg, med Aand og Haand, med Liv og Blod, tilhører Fremtiden og vort unge Italia, maa De have formodet. Det Haab, hvori vi Edsforbundne leve og døe, er naturligvis Livets Seier over den grimme Død, Sandhedens over Løgnen, Frihedens over Despotiet, Folkenes over de unaturlige Stater, der skylde Uretfærdighed og raa Magt deres Oprindelse — alle Throners Fald, der hvile paa Ruinerne af adsplittede og opløste Nationaliteter“ —

„Et saadant Haabs Berettigelse, lige over for det Bestaaende og historisk Begrundede, var netop det store Spørgsmaal, jeg havde drøftet i det Skrift, man fraranede mig i Haandskrift og lod mig fængsle for“ — sagde Sundby.

„Det veed jeg!“ — svarede Speranza og nikkede — „Resultatet af Deres Undersøgelse var til Frihedens og Folkenes Fordel. Et Vink derom var den eneste Grund til mine Bestræbelser for Deres Befrielse. Det er de aandelige Kæmper hos alle ædle Nationer, der skal gaae forud i vor store Kamp. Vi vil Alle falde først. Derpaa maae vi være beredte; men vi maae slutte os sammen, saa længe vi aande! Over Moses-Grave gaae først Folkene gjennem deres Ørkener til de forjættede Lande.“

Der var en skjøn, storartet Begeistring i den unge Italieners bleggule, sygelige Ansigt, idet han sagde Dette.

Sundby saae paa ham med stor Deltagelse. Ædle, unge Mand!“ — sagde han — „De har selv allerede lidt Meget, kan jeg see, for den Forgænger-Bedrift, hvortil De ogsaa har villet bevare mit Liv. Om vi virkelig skal mødes paa vore Veie til det fælles Maal, er dog uvist. Maalet selv

kan sees anderledes fra forskjellige Udgangspunkter. Mit Værk var ikke fuldendt. Undersøgelsen er endnu ikke i dette Øieblik sluttet i min Sjæls Forskning. Det fuldstændige Resultat vil først blive klart for mig selv, naar alle nødvendige Forudsætninger ere drøftede, naar alle grundede Indvendinger ere prøvede" —

Den Fremmede saae studsende paa ham med et næsten uhyggeligt Blik.

„Spørgsmaalet om Frihed og Nødvendighed" — vedblev Sundby — „er vist lige saa vanskeligt at besvare i politisk, som i psychologisk og moralsk-filosophisk Forstand. Hvo elsker ikke Friheden og ethvert Folks naturlige Rettigheder? Men hvo erkjender derfor ikke tillige en vist nok berettiget Magt i den store Nødvendighed, der nu een Gang er Grundpillen for de colossale, folkehistoriske Bygninger, vi kalde Stater!"

Det var som den unge, fremmede Mand vilde gjennembore Sundby med sine sorte Ildøine. „Hvorledes?" — udbrød han — „De nærer Tvivl om Folkenes evige Ret til at bryde deres Lænker, til at sprænge de unaturlige, med Vold paatvungne Statsmaskiner, der har sønderlemmet dem?"

„Jeg indrømmer den Tidernes og Magternes Uretfærdighed, hvorpaa næsten alle bestaaende Statsforhold grunde sig" — svarede Sundby rolig, uden at bemærke Forandringen i den Fremmedes Aasyn — „men en practisk Revision af Historien, hvorved Folkene maatte leve deres Liv om og opgive enhver ubillig Fordel over hverandre gjennem Aarhundreder — det hører til de skjønne Umuligheder, hvorom man kun kan — drømme."

„Skal da Trællen evig blive ved at være Træl? skal ikke de sønderhuggede Folk samle deres adspredte Lemmer og knuse de Bødler, der har lemlæstet dem?" — spurgte Italieneren med flammende Blik og knugede Haanden om sin Stilet.

„Enhver Træl skal visselig frigives eller frigjøres, naar hans sande Frihedstime slaaer — men intet Øieblik før!" — svarede Sundby.

„Ha! usle Trøst for feige Slavesjæle!" — mumlede Italieneren.

„Slaven, der bier paa sin Frihedstime, kan være større og virkelig friere, end den Magt, han maa adlyde."

„Elendige Vuggesang for sovende Trælle!" — hviskede Speranza. — „De vil dog vel ikke forsvare Slaveriet?"

„Ingenlunde! naar det ikke er Forbryderens Slaveri. Enhver Trældom er dog som oftest forskyldt, selv naar Talen er om undertvungne Folkestammer. Grækernes Aand var udslukt, før Friheden tabtes" —

„Men naar Aanden opflammer paa ny, fortærer den sine Tyranner med Ildsluer" —

„Selv da har Æren og Pligten en Stemme!" — svarede Sundby. — „Den overvundne Krigsfange, der paa sit Æresord har beholdt sit Værge, har ikke Ret til dermed at myrde sine Overvindere."

„Men kommer der Liv tilbage i de afhuggede Lemmer, vil de allerførst sønderrive og nedtrampe deres Bødler" —

„Kunde Invalidens afhuggede Arm faae Liv og Kraft tilbage, maatte den dog vente paa Hjernens Ordre til at røre sig!" — svarede Sundby. — „Hvor en uforskyldt Trældom eller Lemlæstelse kunde gribe ind i det

aandelige Liv, vilde der ingen Tvivl være om Retten til Selvfrigjørelse og Selv-Reproduction, hvor den var mulig; dog det er ikke Folkenes legemlige Masser, men deres Aand, jeg anseer for ubetinget hellig og ukrænkelig. Hvor Folkeaanden kan røre sig frit i sine høieste Retninger, hvor hverken Religion, Sæder eller Modersproget bliver krænket, har jeg nu megen Tvivl om Nationalitetens Berettigelse til at omstyrte Staterne, hvor ingen Grundlov er overtraadt" —

„Jeg fortryder, at jeg har rørt en Finger, for at frelse Dem, Signor!" — udbrød nu Speranza med et lynende Blik — „ha! De har skuffet mig — De har skammelig bedraget mig! — men vogt Dem!"

Grev Ferdinand var vaagnet ved den høirøstede Tale i Vognen. Han forstod ikke, hvad der taltes om, men saae de truende Lyn i den unge Italieners Øine, og hvorledes hans magre, hvide Haand hvert Øieblik krummede sig om Stiletten. Uden at blande sig i den ivrige Samtale, greb Ferdinand uvilkaarlig til Sabelheftet, men slap det igjen. Han viklede kun begge sine Hænder ud af Kappen og gav nøie Agt paa enhver af den fremmede Herres Bevægelser.

„Jeg har ikke bedraget Dem med min Villie, Signor Speranza!" — sagde Sundby nu i sin sædvanlige rolige Tone. — „Føler De Dem skuffet i Deres Forventninger om mig, maa De have misforstaaet mig. Jeg har paa det Bestemteste sagt Dem, at jeg kun er en Aandens Stridsmand i Verden. Jeg betragter enhver Hævdelse af Ret og Sandhed med raa, legemlig Magt som et Slags Vanvid. Kun Selvforsvar mod sligt Vanvid gjør Vaabenmagt nødvendig for den Angrebne. Jeg har udtrykkelig sagt Dem" — vedblev han — „at jeg ærer og elsker de store, herlige Aander, der aabenbare sig i Folkenaturerne, som i Alverden, men tillige, at Tidens og Historiens Aander ogsaa ere mig agtværdige, betydende Magter. Jeg har paa det Bestemteste erklæret, at hvor dybt jeg bøier mig for enhver stor, guddommelig Tanke i Tidens og Verdens Aander — hvor gjerne jeg lever og virker for Folkeliv og Folkefrihed — nærmest for det Land og den Stat, jeg tilhører, — saa er der dog et større Rige og en større Aand, jeg først og fremmest tjener og kun bøier mig ubetinget for — Gudsriget — den evige Gudsaand selv!"

„Ha! hykkelske Forræder!" — raabte nu Italieneren, som rasende, og Dolken foer ham af Stiletstokken; men i samme Øieblik havde Grev Ferdinand ham i Brystet med den venstre Haand, medens han med den høire fravristede ham Stiletten og kastede den ud af Vinduet.

Sundby saae forbauset paa de unge Menneskers voldsomme Bevægelser. De taug begge, og deres Brydning varede kun et Øieblik. Ferdinand var, med sin lette, ranke Bygning, sin langt spinklere Modstander overlegen, baade i Behændighed og Kraft. Han fandt det ikke her fornødent at tye til andet Vaaben, end sine Hænder. Sablen var falden klirrende ned i Vognen, medens han med faa, raske Greb afvæbnede den i sin Forbittrelse og Følelsen af sin Afmagt ligesom forstenede Italiener, der bed sine Læber til Blods og nu blev siddende, som en bleg Billedstøtte, med krampagtig sammenknyttede Hænder, uden at mæle og røre sig.

Sundby begreb strax, hvad der maatte være skeet. Han saae Ferdi-

nands høire Haand bløde; med den venstre havde han taget sin Sabel op fra Vognbunden. Han svøbte nu sit Lommetørklæde om den saarede Haand og sagde paa Dansk: „Det har Intet at betyde, Sundby! — jeg skar mig kun lidt. Nu kan De tage fat igjen, hvor De slap! Vor gode Ven gjorde kun nogle slemme Miner — og jeg smed hans Smørstikker ud paa Veien.“

„Undskyld, Signor Speranza!“ — sagde nu Sundby til sin stille, rasende Sidemand: — „vi skylde Dem Alle Taknemmelighed. Vor Meningsstrid vil vi nu helst udfegte en anden Gang, om De saa synes, og uden saadanne Vaaben, som det, min unge Ven her har tilladt sig at bortfjerne.“

Italieneren svarede ikke. Han forblev taus hele den øvrige Vei.

Det var sildigt om Aftenen, da de endelig stege af ved den store „Doganagaard“, Toldstedet, der fordum har været et Mars-Tempel, og som strax drog Sundbys Opmærksomhed til sig. Han var opfyldt af Tanken om, at han nu var i Rom, og af Forestillingen om det stille, indholdsrige Liv, mellem Verdens berømteste Konstskatte og Alderdomsminder, han her i flere Maaneder skulde leve. Han bemærkede først sin lidenskabelige Medreisendes Fraværelse, da han steg i Vognen igjen, for med de unge Grever og det undersøgte Reisegods at kjøre hen til det store Corso-Hotel. „Men hvor blev han af, Hr. Speranza?“ — spurgte han.

„Ih! han var jo som blæst bort, saa snart han var ude af Vognen!“ — svarede Ferdinand. — „Den Eneste, han vilde see til, var vor tydske Rad: ham rakte han Nøglen til sin Vadsæk.“

„Har I havt Klammeri med Munke-Manden i Vognen?“ — spurgte Magnus.

„Jeg maatte tage et lille Tag i ham“ — svarede Ferdinand og nikkede vel tilfreds — „for han vilde dolke Sundby ihjel.“

„Var det hans Alvor, burde han dog ikke sluppet saa nemt“ — — mente Magnus, og Broderen maatte paa Veien til Hotellet fortælle ham, hvad der var hændet.

Da de sade ved Aftensbordet i Hotellet, og den tydske Tjener kom ind med deres Reisetøi, bemærkede Ferdinand, at han havde Speranzas Stiletstok under en af Kapperne. „Hvor har du faaet den fra, du Rad?“ — spurgte han — „den Smørstikker smed jeg jo ud af Vognen“ —

„Men jeg sprang ned og tog den op“ — svarede Conrad. — „Jeg glemte siden at levere den til Hr. Speranza.“

„Hvad hviskede Jesuiten dig i Øret der ved Toldstedet?“ — spurgte Ferdinand — „bad han dig hilse mig?“

„Nei!“ — svarede Conrad mut og skyndte sig ud af Døren, uden at see paa Nogen i Stuen.

„Den Karl hover mig ikke!“ — sagde Ferdinand til sin Broder: — „han og Jesuiten stak Hovederne sammen. Vi maae nu have Øinene med os!“

„Men den fremmede Herre var jo ingen virkelig Jesuit!“ — sagde Magnus — „det var jo kun en ny Maskeradedragt, han stak i, ligesom de andre Munkekutter, han hjalp Sundby ud af Fængslet med. Det var dog

meget kjønt af den lille, blegnæbbede Fyr! Du har vist ikke forstaaet hans Mening, Ferdinand! du er jo heller ikke stiv i de dumme Sprog, de snakke her udenlands.“

„Men paa en Kat kan jeg nok see, naar den bliver gal og vil springe os i Øinene, enten den er udenlandsk eller ei. En Hund, der skuler, troer jeg heller ikke, hvad Sprog den saa gjøer i. Tro du mig, Magnus! det er ikke for Ingenting, vi har nappet den Landstryger Conrad ved Halen af hans Navn: for en hul Rad er han.“

Sundby havde ikke lagt Mærke til, hvad Brødrene talte om. Han beklagede nu, at de vare skiltes fra deres frisindede Velgjører paa saa uvenskabelig en Maade, og spurgte Ferdinand, om han ogsaa var vis paa, at den unge Mand i sin Heftighed havde havt noget Ondt i Sinde. Det var dog næsten utroligt, mente han, af en Mand med saa megen Finhed og Dannelse.

„Ja, er det ikke det Samme, jeg siger?“ — udbrød Magnus og lo — „du har bestemt gjort blind Allarm, Vindspiller! du har kun ikke forstaaet de italienske Grimasser.“

„Det vil jeg tage mig paa, uden Grammatik og Lexikon!“ — svarede Ferdinand. — „Vil hverken du eller Sundby troe mig, saa faaer det, Skam, være det Samme! men pas paa!“ — — Han taug nu pludselig, da Conrad gik igjennem Værelset med to Lys.

„Jeg har bragt Hr. Sundbys Tøi ind i dette Kammer“ — sagde Tjeneren og standsede ved Døren til et mindre Sideværelse. — „De to andre Sovekamre ere oven paa“ — tilføiede han. — „De er meget ordenlige: men her er mange Gjester; det var ikke muligt at faae to Værelser, der stødte sammen.“

„Det er det Samme!“ — svarede Magnus. Conrad bukkede og gik.

„Saa ganske det Samme synes mig dog ikke det er!“ — bemærkede Ferdinand: — „naar vi kun har een Dør imellem os og lade den staae helt aaben, er Enhver af os bestemt dobbelt saa sikker, saa vist som fire Øine, Øren og Arme er akkurat dobbelt saa mange som to.“

„Du har lært ganske godt at regne, Vindspiller! og du kan prægtigt tælle til Fem!“ — sagde Magnus og lo. — „Mine Arme kan du ellers ikke regne for to hele, saa længe det svier i min Side, naar jeg rører dem. Din ene Haand maa du nok ogsaa regne fra, seer jeg. Den kjæler du jo for, som for et Svøbelsebarn. Men — hvad der er allerværst — jeg skulde næsten troe, dit tappre Generalhjerte var sjunket lidt nedenfor din Buxelinning, siden vi er komne til Italien.“

„Feighed skal Ingen beskylde mig for!“ — svarede Grev Ferdinand vred — „det taaler jeg ikke engang for Spøg af dig, Magnus!“ Han taug nu og saae surt. Riften i hans Haand var ubetydelig, og han rev Klædet af den.

„Gjør ikke din Broder Uret!“ — sagde Sundby til Stamherren: — „er han urolig for Nogens Sikkerhed, er det mindst for hans egen. Vi maae nu finde os i Leiligheden her, som den er, for det Første; men det skader aldrig at være forsigtig! Siden det Nattebesøg, jeg blev overrasket med i

Venedig, lader jeg nu altid Nøglen sidde indenfor i min Dør, naar jeg har lukket den i Laas. Det Samme vil jeg raade mine unge Herrer til.“

Conrad kom nu tilbage fra Sideværelset. Han havde saa let en Gang, at man sjelden kunde høre, naar han kom og gik.

„Er der ingen anden Udgang fra mit Værelse, siden De gaaer denne Vei?“ — spurgte Sundby.

„Jo“ — svarede Conrad — „men den er aflukket, og Nøglen er ikke i Laasen.“

„Saa maa De skaffe mig den!“ — sagde Sundby.

Tjeneren bukkede og gik.

„Nu lurer han bestemt der udenfor ved Døren!“ — hviskede Ferdinand til Broderen — „see selv ad!“

Magnus sprang over Gulvet og rev Gangdøren voldsomt op. Den gik udad. Han hørte et Bulder og et dæmpet Skrig. Ferdinand kom med et Lys, og de saae Conrad med blødende Næse reise sig op fra Gulvet i Gangen.

„Saa skal du have, naar du lurer, Rad!“ — sagde Magnus. — „Du kom dog vel ingen stor Skade til?“

Tjeneren mumlede Noget, som Ingen af dem forstod, og skyndte sig bort. Brødrene traadte ind igjen i Værelset, hvor Sundby nu sad med en Blyant og en Optegnelsesbog i Haanden, uden at have bemærket det lille Optrin paa Gangen.

„Den Gang havde du Ret, Vindspiller!“ — sagde Magnus til Broderen og klappede ham venligt paa Skulderen. — „Jeg veed jo nok, hvor Hjertet sidder paa dig! du maa ikke være saa vrippen!“

„Ja, vil du saa troe mig en anden Gang, Dogge!“ — sagde Ferdinand fornøiet — „og nu have Øinene med dig? Maa jeg raade, beholde vi heller ikke denne Knegt længer, end til i Morgen!“

„Ih! Herre Gud! han er lidt nysgjerrig, den Rad! Det er da ikke Noget at jage ham bort for!“ — svarede Magnus. — „Han børster ypperligt Støvler og forstaaer strax, hvad man mener. — Han snakker dog ogsaa af og til saa manerligt et Sprog, saa man kan forstaae det Halve. Det er jo en Skam saa uvidende og dumme alle andre Folk er her til Lands!“

Kort efter gik nu Brødrene op til deres Sovekamre paa anden Sal. En af Hotellets Tjenere gik foran dem med Lys. Magnus var meget vel fornøiet med sit Værelse. Han var træt og vilde strax til Sengs. Ferdinand bad ham huske paa Sundbys Advarsel om Døren.

„Aa! du er altfor mistænkelig!“ svarede Stamherren og gabede. — „Jeg skal ellers nok huske det! — God Nat!“

Ferdinand gik til sit Sovekammer, der laa ved den modsatte Ende af den lange Gang. Han betragtede Værelset nøie. Der var kun een Dør. Det var sidst i Februar. Det havde været en usædvanlig kold Dag, og der var sat et Par Varmekrukker med Gløder ind i begge Sovekamrene. Det gav en ganske behagelig Varme; men Gløderne osede noget. Tjeneren spurgte, om han skulde tage den altfor store „Ægtemand“ ud, og tilføjede forklarende, at saaledes kaldte Pigerne for Spøg de Varmekrukker, den fremmede Tjener havde forlangt her op, fordi de gode Herrer vare for-

frosne. Ferdinand forstod ham ikke. Han tilkjendegav kun, at han ingen videre Opvartning behøvede. Han gav Tjeneren Vink til at gaae, laasede Døren efter ham og lod Nøglen sidde indvendig.

Uden at bekymre sig om den ubetydelige Os, der var i Stuen, lagde Grev Ferdinand sig til Sengs og slukkede Lyset. Det var blevet sildigt. Der var temmelig stille i Hotellet. Endnu blev der kun et Par Gange ringet paa Porten; nogle Døre bleve aabnede og lukte paa Gangen. Endelig var der fuldkommen Ro. Den meget lydhøre Ferdinand, der, som ivrig Jæger, havde skærpet denne Sands, laa dog endnu vaagen og lyttede. Han syntes endnu at høre nogle ganske lette Trin paa Gangen og troede at kjende Conrads listende Kattetrin. Han havde sin Sabel staaende ved sit Hovedgjærde og følte ingen egentlig Frygt; men han var spændt — hans Blod var ophidset. Han tænkte paa, at hverken Sundby eller Magnus havde noget Forsvarsvaaben. Broderen var desuden ikke i Stand til at føre noget Værge, saa længe hans Saar endnu ikke var lægt. I Speranza saae han nu en uforsonlig, dødelig Fjende. Conrad var den vist nok hevngjerrige Italieners Fortrolige og nu selv fornærmet af Magnus. Disse Tanker og de mistænkelig listende Fodtrin paa Gangen, som han bestandig vedblev at høre, og som undertiden standsede ved hans Dør, bortjog Søvnen fra hans Øine, uagtet han følte sig tung i Hovedet og i høi Grad søvnig. En usædvanlig Beklemthed overfaldt ham nu; han følte sit Aandedræt besværet og ligesom en Lamhed i alle Lemmer. Han vilde springe op, men følte sig svimmel og sank tilbage.

Sundby havde siddet en Timestid og skrevet i sit Sovekammer, da han ligeledes følte et Ildebefindende og en besynderlig Svimmelhed. Han var bleven opmærksom paa en Lerkrukke med Gløder, der stod paa Gulvet ved hans Seng, og bemærkede snart, at den udbredte en bedøvende Kuldamp i Værelset. Han satte strax Ildkrukken ind i Kaminen i den næste Stue og aabnede et Vindue. Saa snart den friske Luft strømmede ind, befandt han sig bedre. Da Soveværelset tilstrækkelig var udluftet, var han fuldkommen vel og tænkte paa at gaae til Ro. Men nu faldt det ham pludselig ind, at man mulig paa samme Maade havde villet opvarme de unge Grevers Sovekamre. Han erindrede det Raad, han havde givet dem om at lukke sig inde paa dette fremmede Sted og lade Dørnøglen sidde indvendig. En pludselig Uro overfaldt ham. Han kjendte Kuldampens farlige, ofte dræbende Virkninger. Han betænkte sig intet Øieblik, men greb Lyset, for at gaae op til dem og advare dem. Gangdøren var aflukket; Conrad havde ikke bragt ham Nøglen. Han skyndte sig, med stigende Uro, gjennem det næste Værelse, hvor Nøglen til Lykke sad indvendig i Gangdøren. Snart stod han paa Gangen. Han vidste, Grevernes Soveværelser vare paa anden Sal, og steg hastig der op. Nummerne paa deres Værelser vidste han ikke, men haabede at træffe Nogen, han kunde spørge derom. Det var imidlertid over Tjenerskabets Sengetid. Der var saa stille, som Huset var uddøet. Paa anden Sals lange Gang saae han nu dog en Skikkelse bevæge sig med sagte, næsten lydløse Trin. Han tænkte, det var en af Hotellets Tjenere, der gik saa sagte af Omhu for de sovende Gjester. Han nærmede sig hastig med Lyset den ubekjendte Skikkelse, der

syntes at ville undvige ham, men nødvendig maatte indhentes ved Enden af Gangen. Endelig stode de lige over for hinanden og saae begge forbausede paa hverandre.

„Conrad!“ — udbrød Sundby og stillede sig i Veien for den tydske Leietjener, der vilde skjule sit Ansigt og trænge sig forbi. Han havde en Nøgle i den ene Haand og Speranzas Dolkestok i den anden.

Sundbye saae ham streng med overlegen Aandsmyndighed i de blinkende Øine. — „Bliv!“ — sagde han — „hvad gjør De her saa silde, Conrad?“

„Jeg leder om Grevernes Værelser“ — stammede Conrad. — „Der er sat nogle Ildkrukker ind; — jeg er bange, de skal ose — det skal være farligt — jeg vilde just tage dem ud. Her er Nr. 13 — der ligger den ældre Hr. Greve.“

„Godt! saa luk op! De har jo en Hovednøgle! Skynd Dem!Ræk mig den Stok! den generer Dem“ —

Conrad kastede et forskende Blik i de mægtige Øine, der betragtede ham, og syntes et Øieblik at betænke sig; men det var som den moralske Kraft i Sundbys hele Væsen og Adfærd lammede ham. Han skjælvede og rakte Dolkestokken fra sig. Han satte Nøglen i Døren — og den sprang op. Grev Magnus havde, efter gammel Vane, taget Nøglen af indvendig og lagt den paa sit Bord. Sundby skyndte sig ind. Tjeneren blev staaende i den aabne Dør, men gjorde Mine til at fjerne sig. — Værelset var opfyldt af Kuldamp. Grev Magnus laa dødsstille; men han aandede svagt — det var en halv Bedøvelse. Conrad stirrede bleg ind paa ham.

„Vinduet op strax!“ — raabte Sundby og løftede Stamherren op i Sengen. Conrad adlød, med et sky, uroligt Blik.

„Luft! Luft!“ — raabte nu Magnus og slog Øinene op. — „Det var da Satan til Drøm! Der laa en stor Oxe over mig. — Hvad er du for en Karl?“ — Han løftede den knyttede Haand mod Sundby; men den sank mat tilbage.

Luften fra det aabne Vindue bragte strax Magnus baade til Samling og Kræfter. Han kjendte saavel Sundby som Conrad. „Tak!“ — sagde han og nikkede. — „Det var et prægtigt Indfald! Jeg kan sluge al den Luft, der er udenfor. — Du kan da gjette Alting, Sundby! selv hvad jeg ligger her og vrøvler sammen i Drømme.“

„Sæt Kullene ind i Kaminen, Conrad! vis mig saa strax den anden Greves Kammer!“ — bød Sundby og skyndte sig ud paa Gangen igjen med Lyset i Haanden. — „Jeg kommer strax igjen, Magnus!“ — raabte han tilbage gjennem den vidt aabnede Dør og rev Hovednøglen af Laasen.

Conrad havde listet sig forbi ham og var kommen nogle Skridt foran. Han løb nu hastig hen mod Trappen.

„Løb kun og kald Folk her op! — hent en Læge!“ — raabte Sundby — „men vis mig først det andet Sovekammer!“

„Der!“ — svarede Conrad — og pegede hen mod Enden af Gangen, men var i samme Øieblik ved Trappen, som han i lette, hastige Spring foer ned af.

Sundby vidste ikke, hvilken Dør han havde peget paa. Han greb i

flere Døre og fandt dem lukkede; han aabnede dem ikke med Hovednøglen, men indaandede kun Luften fra Kamrene gjennem Nøglehullerne og gik hastig fra det ene til det andet. Allersidst kom han til en Dør, som ogsaa var lukket, og som han ved Lyset kunde see der sad en Nøgle i forinden. Han fornam en meget stærk Kuldamp gjennem en Sprække, og bankede nu paa Døren af alle Kræfter, medens han forfærdet raabte paa Grev Ferdinands Navn. Der kom intet Svar. Der var dødsstille i Kamret. Han stod et Øieblik raadvild og næsten fortvivlet; men pludselig kastede han Lyset fra sig og styrtede sig ind paa Døren med hele Vægten af sit Legeme. Døren sprængtes, og han tumlede der ind. Der var mørkt, og Lyset paa Ganggulvet var slukt. Kuldampen slog ham kvælende i Møde. Nær ved Døren snublede han over et menneskeligt Legeme. Det var Grev Ferdinand, der her laa, uden at røre sig og uden Tegn til Liv. Sundby opløftede ham i sine Arme, og bar ham ud paa Gangen. Han bar ham gjennem hele den lange Gang til Broderens Værelse. Der var Magnus nu kommen paa Benene. Ferdinand blev lagt paa hans Seng. Sundby greb i en Klokkestræng og ringede voldsomt, medens Magnus raabte paa Hjælp af alle Kræfter.

Bulderet ved Dørens Sprængning havde imidlertid vakt baade Gjester og Husfolk. Man kom styrtende med Lys. Man kom med Vand og med Draaber. Men Ingen kunde komme den Livløse nær for Magnus, som, trods Smerten i sit Saar, rystede og tumlede sin Broders Legeme, som var det en Flaske Livs-Essens, der var størknet og kun skulde rystes i Bevægelse.

Grevernes egen Tjener var løbet efter en Læge — blev der sagt. Der kom dog ingen Læge. Tjeneren kom heller ikke tilbage. Sundby havde sendt et andet Bud efter Lægehjælp; han holdt Ferdinands Haand i sin og mærkede nu Pulsslag.

„Se! se!“ — raabte Magnus — „han slaaer de velsignede Glugger op! Hurra! han er levende igjen!“

Nu kom endelig en Læge. Han erklærede Faren for overstaaet, og der blev atter roligt den Nat i det store Corso-Hotel.

TOLVTE KAPITEL

Virkningerne af Kuldampen vare lykkelig overvundne, og den første Dag i Rom blev ikke ubenyttet. Opad Formiddagen var Grev Ferdinand alt saa frisk, at han, med sin Broder og Sundby, kunde bestige Capitolet. Fra dets Taarn oversaae de baade det gamle og det nye Rom. Sundby stod længe taus med sammenslyngede Arme og tabte sig i et Hav af Tanker. Det var, som en begravet Verden opdukkede for ham med hele dens forgangne Herlighed, med den store Republiks Helte, med Cæsarernes og Gregorernes Storhed. Han var usædvanlig bevæget. Grev Magnus saae paa ham med Forundring og rystede sit store Hoved.

Sundby havde medtaget et Kort over den hele mærkelige Stad. Han opsøgte nu de syv gamle Høie, og han fandt meer Deltagelse hos sine Grever, end han havde ventet, for hvad han selv første Gang beskuede med dyb, stille Begeistring. De taug og syntes grebne med ham af den store aandelige Magt i det dobbelte Verdensherredømme, der dog ingensteds i Verden har saadanne Mindesmærker.

Efter en Oversigt fra dette Høidepunkt over Forum og Colosseum, Fredens Tempel, Keiserpaladserne, Triumfbuerne og alle de mest fremragende Ruiner af det gamle Rom, saae de hen over det nye Rom med den store Mængde Kupler og Kirketaarne, der alle syntes at bøie sig for St. Peders mægtige Middelalders-Colosseum, der opløftede sig paa den modsatte Side af Tiberen. Endelig stege de ned af Taarnet og gave sig denne Gang kun kort Tid til at beundre Antonius Ridderstatue og de berømte Dioscurer. Castors og Pollux's Malmheste havde Grev Magnus ondt ved at løsrive sig fra. Han ønskede kun, de „havde Kjød og rigtigt Blod", og at han saa kunde tumle dem, som Forløbere, med hans egne to jydske Stangheste og smælde over dem med den nye, store Firhestepidsk, han havde kjøbt sig i Florents.

„Store Barn!" — udbrød Sundby — „er da Firhestepidsken din eneste Lidenskab — og Heste det Eneste i Verden, du kan begeistres for!" — Han nikkede imidlertid venligt til den firskaarne Stamherre, som han med alt Det dog erkjendte et eget Slags Dygtighed hos.

„Aa! er I sprænglærde Folk da ikke ogsaa store Børn, naar I kan blive saa rørte over dette forbandede Røverfolks Ulvehuler fra gamle Tider?" — sagde Grev Magnus, lidt muggen — „og hvad er Konstnerne ikke for smaa bitte Børn med Alt, hvad de kan hitte paa? Læste du ikke selv for os i Avisen, hvorledes vor gode, kjære Anton Knudsen nu kalder sig Ridder af Dromedaren og den store Bjørn? Havde han kaldt sig Ridder af Fløiten og Hæsselkæppen, kunde jeg dog forstaae det."

„Alt det taabelige Vindmageri kommer naturligvis ikke fra ham — det kan du nok begribe!" — sagde Sundby — „men fra den Nar af Virtuos, han uheldigvis er falden i Hænderne paa. Jeg vil skrive til Anton endnu i Aften! Han maa rive sig løs fra det Selskab, han tumler om med!"

„Ridder af Dyd og nobel Bedrift hedder han jo ogsaa!" — bemærkede Ferdinand — „det kunde være godt nok, naar det var sandt, og naar man virkelig kunde ride paa Dyden. Nei, jeg vil helst være Ridder af en virkelig Fuldblodshest. Jeg god nok sidde paa den Hr. Castors Hest, naar der var Liv i den, men ikke splitternøgen, som den hedenske Afgud, nei, med en smuk Husaruniform og et Baand i Knaphullet — helst naar jeg saa kunde galoppere hjem, efter en stor, prægtig Seier, og der regnede Krandse ned over mig fra smukke Frøkeners og Comtessers Hænder —"

„Hvor mange Arme eller Ben vilde du saa give, for at have fortjent al den Hæder af Frøkener og Comtesser!" — spurgte Sundby.

Ferdinand betænkte sig lidt. „Nu, den venstre Arm vilde jeg give derfor. Kunde det ikke være nok?" — sagde han — „uden Ben kunde jeg jo ikke godt ride, og een Arm maatte jeg dog have til at omfavne

min smukke Gamalinde med — og det skulde være den Frøken, der var allermest begeistret over min Tapperhed!“

„Aa! du er dog en topmaalt Nar, Vindspiller!“ — sagde Magnus — „skulde det endelig være en Frøken eller Comtesse? kunde du ikke nøies med en kjøn, lille, skikkelig Jomfru, som holdt rigtig af dig?“

„Jo, maaske dog!“ — svarede Ferdinand — „naar hun holdt ganske grueligt af mig; men saa maatte hun rigtignok ogsaa være overmaade deilig“ —

„Nei, udse dig heller til Gemalinde en stor, høiadelig Nøddeknækkerske, med et Fuldblodshjerte, der rigtig paaskjønner dine og dine Forfædres Fortjenester!“ — sagde Sundby med et Smil. — „Det var stor Synd, skulde nogen elskværdig Pige af borgerlig Stand fornedre sig til at tages til Naade af din Selvforelskelse og Skjønhedssands!“

„Nu er du vred paa mig, Sundby!“ — sagde Ferdinand noget nedslaaet — „og det har jeg sagtens fortjent. Du har lært mig i saa mange Aar, at man er hestedum og gjør sig gruelig til Nar, naar man holder paa sit Adelskab eller sin Fornemhed i vore Tider. Men hvad kan jeg gjøre ved, at jeg er saa dum? det maa være Arvedumhed, ligesom vi jo Alle har Arvesynd.“

„Deri vil jeg til Dels give dig Ret!“ — svarede Sundby — „for din Skrøbelighed i det Stykke vil jeg dog frikjende din ædle Moder. Naar du selv erkjender Grunden til din Svaghed, taber den strax en stor Del af det Uelskværdige. Den, der saa bliver vred paa dig for Alvor og vil pidske dig med sit Lunes Skorpioner, beviser kun, at han hverken har Aand nok til at lee uden Bitterhed, eller Hjerte nok til at have Medlidenhed, uden at hovmode sig.“ —

„Ja, det kan nok være!“ — sagde Ferdinand og nikkede.

„Det er mig for lærd! det forstaaer jeg ikke!“ — sagde Magnus — „men det veed jeg: det kommer ikke an paa, om Folk er fuldblods, men om de kan holde ud — og — lad mig see! — og være vor Alderdoms Støtte paa Livets slibrige Bane. Se saa! var det ikke pent sagt? saadan snakke de Lærde jo i Bøgerne.“

Under denne lille pædagogiske Samtale med sine store Elever, som i det mindste ingen Fordring gjorde paa at være store Hoveder — førte Sundby dem ned til *Forum Romanum* og alle de storartede Ruiner, de nylig havde seet i Frastand. Han glemte nu rigtignok sine pædagogiske Pligter og hengav sig til sin egen stille Beundring og til de alvorlige Tanker om Forgængeligheden i al jordisk Høihed og Magt, uden at bekymre sig om, hvad Indtryk disse Mindesmærker gjorde paa de unge Grever. Først da Magnus gabede alt for lydeligt, og de begge klagede over, at de kunde „slaae Knuder paa deres Maver af Sult,“ fulgte han dem tilbage til Hotellet og til det sildige Middagsmaaltid.

Saaledes gik det en hel Uge. Rom blev daglig større og betydningsfuldere for Sundby. De unge Grever havde allerede Meer end Nok af al dens Herlighed. Carnevalet vilde de dog gjerne see og saa reise til Neapel i Fasten. Den „fromme Sultetid“, havde de hørt, skulde være allerkedeligst i Rom. De gjorde imidlertid Bekjendtskab med en sær, men meget agtet

ung Englænder, der talte ligesaa slet Tydsk og Fransk, som de selv, og i hans Selskab lærte de, hvorledes man med en Leietjener kan see Rom og alle dens Mærkeligheder paa nogle faa Dage. Sundby opgav at bibringe dem den Smag og Sands, som dog ikke lod sig indpræke. Han saae dem ypperligt komme ud af det med den stive, alvorlige Lord Hardly, som altid filosoferede over Skjæbnen og var altid lige rolig og tilfreds. Han var en berømt musikalsk Konstdommer og Lærd; men Sundby kedede sig over hans crasse Determinisme og gik som oftest alene til Ruiner, Musæer og Kirker, medens Greverne fulgte Lord Hardly og morede sig over hans Underligheder.

I Carnevalsdagene saae Sundby næsten slet Intet til dem. Den storartede Folke-Maskerade fornøiede dem. De tumlede om med deres Englænder i de lystigste Masker, baade til Fods og til Vogns, og overdyngede Folk med „Confetti“, de smaa Gibskugler, som den alvorlige Englænder havde med sig i Skjeppevis. Den Del af Folkelegen, hvortil slet ingen Tale behøvedes, mente de at forstaae allerbedst.

At Grev Ferdinand under Carnevalsløierne dog ogsaa havde indladt sig i et lille romantisk Eventyr, mærkede Sundby først den sidste Carnevalsaften, da han selv var kommen hjem fra den store Leg med Smaa-Lys paa Corso, hvorved han uimodstaaelig var bleven henrevet af den mægtige Overgivenheds-Strøm. Han hørte nu Sang og Guitarmusik udenfor Hotellet. Han aabnede Vinduet til Sidegaden ved Corso og saae et af de smaa Carnevals-Optrin, som undertiden finde Sted paa Veien til eller fra Corso-Gaden, der er Hovedskuepladsen for den store Folkemaskerade. En græskcostumeret ung Hyrde, med en særdeles kjælen Maske, og en lille nydelig Gartnerpige, med sort Halvmaske, dandsede den italienske Folkedands, „Saltarella“, i Sidegaden lige udenfor Hotellet, medens et andet maskeret Par, der syntes at forestille Gartnerpigens gamle Forældre, spillede paa Guitar og Tamburin dertil, under en improviseret Sang og under Husfolkenes Latter og Klappen.

Sundby havde seet Grev Ferdinand gaae ud i den arcadiske Hyrdedragt og kjendte nu hans ranke, lette Skikkelse i den forelskede Hyrde, der lod til at have fundet sit Hjertes Udvalgte i denne muntre, skjelmske Gartnerpige, som overøste ham med Blomster under Dandsen og stedse meer og meer vidste at bringe ham til at røbe det store Indtryk, hun gjorde paa ham. „Gjør som jeg! — bestandig som jeg!“ — sagde hun til ham, hver Gang de mødtes i Dandsen, og han efterlignede ret smukt hendes Bevægelser. Endelig tog hun Halvmasken fra sit Ansigt og svingede den i Haanden. Hatten lod hun glide ned i Baandet ad sin Nakke, hvorved et meget nydeligt Ansigt og lange, sorte Haarfletninger kom til Syne. Han gjorde troskyldig det Samme. Hun nærmede sit lille, skjelmske Ansigt til hans, ligesom hun vilde indrømme ham en meget øm Gunstbevisning. Den Fristelse kunde han ikke modstaae — og Carnevalsscenen endtes nu med en dobbelt Explosion. Under den gjensidige ømme Tilnærmelse, hørtes der et skraldende Smæk — en Raket fløi op fra den Krands, hun med et stærkt Smækkys havde trykket paa hans Hoved. En af de lange, sorte Haarfletninger blev hængende om hans Hals, og alle Husfolkene med de

to andre Masker loe og raabte: „Bravo, Carlo! Bravo, Dreng!“ — Under den almindelige Latter smuttede Gartnerpigen ind ad Porten til Hotellet tilligemed begge de andre Masker, og Ferdinand kjendte i Gartnerpigen den lille, lystige Dreng, der pleiede at opvarte ham ved *Table d'hôte*.

Ferdinand var bleven flau og rød, men skyndte sig at istemme Hotelfolkenes Latter, og det lykkedes ham at bringe de Fleste af dem til at troe, det Hele ogsaa fra hans Side havde været et aftalt og heldig udført Carnevals-Optrin, hvori han med Villie havde spillet den forelskede, men listelig gjækkede Hyrde.

Kort efter stod Grev Ferdinand i Stuen hos Sundby. Han kastede Masken, Hyrdehatten og den lange, løse Haarfletning ærgerlig fra sig, men vilde dog ikke lade sig mærke med sin Ærgrelse.

„Bravo, Ferdinand! det gjorde du virkelig godt!“ — sagde Sundby.

„Ja! ikke sandt? — jeg tog mig ikke saa galt ud?“ — svarede den unge Greve i ligegyldig Tone og bed Tænderne sammen — „hjemme havde det ikke gaaet an; men her og i denne overgivne Carnevalstid“ —

„Her var det overmaade passende! det forstaaer sig! Men blev dit Haar ikke svedet af Raketten?“

„Aa! nei — ikke synderligt! — Du saae da nok, hvem min Dame var? Det var et meget morsomt Indfald af Drengen — den Satans Carlo!“

„Og han gjorde det ypperligt!“

„Forbandet ypperligt!“

„Men det maa jeg tilstaae: du gjorde det endnu langt naturligere“ — vedblev Sundby tørt: — „naar man ikke vidste, din Elskede var en Opvartningsdreng, skulde man troet, du var virkelig forelsket. Du maa dog ikke glemme at give Drengen en klækkelig Drikkeskilling! Du høstede selv jo det største Bifald af alle Hotellets Folk!“

„Ha! Sundby! dril mig ikke med den Satans Historie!“ — udbrød nu Ferdinand — „men hjælp mig at holde gode Miner! Jeg var en Nar! — Jeg blev som forhexet af den lille Satan! — jeg troede, det var en deilig, fornem Frøken, der var bleven forelsket i mig; — men det kunde jeg dog nok begrebet, naar jeg havde tænkt mig om“ —

„Det var for tidligt, mener du dog, at blive bekrandset paa Gaden af Frøkener og Comtesser“ —

„Aa! skal jeg nu høre det igjen? — Med veed du, hvad Magnus har for? Det er endnu meget galere“ —

„Nu! hvad er det?“

„Han vil hjælpe vor Englænder med at føre en virkelig Nonne bort for ramme Alvor! Er det ikke forskrækkeligt —?“

„Er de gale!“ — udbrød Sundby. — „Naar skal det skee — og hvor?“

„Klokken Tolv i Nat — saa skal vor Englænder reise — han tager til Neapel og seiler derfra til England. En deilig, ung Nonne i St. Claras Kloster, hist ved de fire Vandspring, har vexlet Breve med ham derom. En gammel Kjærling har skaffet dem Stævnemøder. Alt er aftalt og beredt. Magnus skal komme med hans Reisevogn og holde tæt ved det første Vand-

spring. Resten besørger Englænderen og den gamle Kjærling selv. Saa snart han er kommen i Vognen med sin Skat, skal Magnus kun sørge for at skaffe ham en halv Times Forspring, inden Nogen kan komme ud af Klosterporten og forfølge dem" —

„Og hvorledes skal han hindre det? Han vil dog vel ikke holde hele Klosteret i Beleiringstilstand med sin Firhestepidsk?"

„Det kan gjerne være!" — svarede Ferdinand og lo. — „Han er jo et rent galt Menneske, Magnus, naar han en Gang faaer Noget i Hovedet, som ingen Anden vil tage sig paa" —

„Vi gaae derhen sammen lidt før Tolv!" — sagde Sundby. — „Kan vi forebygge et saadant lovløst Galskab, er det heldigt! i alt Fald maae vi sørge for at faae Magnus i Sikkerhed!"

„Jeg tager min Sabel med! — Jeg skal hente dig i rette Tid!" — sagde Ferdinand og løb ud.

Sundby rystede paa Hovedet over sit vanskelige Kald med at være de to ubesindige Herrers Mentor.

Lidt før Midnat gik Ferdinand og Sundby, tæt indsvøbte i deres Kapper, ud fra Hotellet ved Corso henad Sidegaden, der fører til „de fire Vandspring".

„Det er en snurrig Karl, den Englænder!" — sagde Ferdinand. — „Han troer paa Ingenting uden det græske Fatum — siger han selv — og paa sine Drømme. Derfor er han lige godt fornøiet med Alting. Hvad der skeer er altid bestemt forud, siger han, og hvad han drømmer gaaer altid paa en eller anden Maade i Opfyldelse. Han har nu drømt, at han skal finde sig en Kone her i Rom — at hun skal være ung og deilig og uskyldig og komme ud til ham af et Klostervindue. Dersom Skjæbnen nu vil have det, maa det jo skee — siger han — og vil Skjæbnen have det noget anderledes — maa det dog saaledes være det Rette. Det er ham Altsammen til Pas. Man kan gjøre, hvad man vil, eller ogsaa lade det være — siger han — det kommer Altsammen ud paa Eet. Det er en dum Snak, at man skal bruge sin Forstand. Man behøver slet ingen Forstand i Grunden. Verden staaer ligegodt alligevel. Skal man være viis eller lykkelig, maa man jo blive det, om man aldrig er saa dum eller uheldig. Hvad der skeer maa dog skee, og det er det eneste Fornuftige og Rette" —

„Det er en god Tyrketro!" — sagde Sundby. — „Den har Lord Hardly dog vel ikke præket dig og Magnus ind i?"

„Nei!" — svarede Ferdinand — „men han seer saa prægtig ud, naar han rynker Panden og præker derom med nogle af de danske Ord, vi har lært ham. Baade Magnus og jeg er da færdig at briste af Latter; men vi maae holde Tørklædet for Munden og lade som vi har Hoste, for han er saa grumme alvorlig."

Inden Ferdinand og Sundby vare komne Halvveien til „de fire Vandspring", foer der en let Reisevogn med fire Heste dem forbi, og paa Bukken

ved Siden af Kudsken kjendte de Stamherren, der nu ret syntes i sit Es, medens han, med hel Side og kraftig Arm, svingede sin nye Firhestepidsk hen over Hestenes Hoveder og smældede.

„Vi maae skynde os!“ — sagde Ferdinand. — „Saae du Magnus?“

„Ja vel!“ — svarede Sundby. — „Jeg kunde nok vide, Firhestepidsken maatte med, naar han skulde tage Del i et romantisk Eventyr.“

Inden de naaede Pladsen ved Vandspringene og St. Claras Kloster, stod Grev Magnus ved det første Vandspring ved Siden af den aabnede Reisevogn og gav nøie Agt paa, hvad der foregik omtrent 40 Skridt fra ham. Der var ganske stille paa Pladsen og intet Menneske at see, undtagen en høi, mandlig Skikkelse i en stor Kappe, der stod nedenfor et aabnet Vindue ved en stor, skummel Hjørne-Bygning med røde Mure og gammeldags Gesimser. Den høie Kappemand var hans Englænder, den filosofiske Lord Hardly. Magnus saae to kvindelige Skikkelser i det aabne Vindue paa anden Sal, hvorfra der nedhang en Rebstige og blev nedhisset en temmelig stor Kurv, medens der taltes med dæmpede Stemmer ned til Englænderen. Magnus saae ham nikke og gribe Kurven. Den høie, alvorlige Mand, med det unge, men høitidelige Ansigt, kom med lange Skridt med Kurven og bad Magnus sætte den ind i Vognen.

„Æsker og Kasser skal nu de Damer altid have med, selv naar de skal bortføres!“ — mumlede Englænderen — „men det er uundgaaeligt! det er nu deres Skjæbne, og den gaaer ud over os Andre!“ Han gik hastig tilbage til det aabne Vindue med Rebstigen, som der nu blev hisset en lille Kasse ned fra. Englænderen syntes at gjøre alvorlige Indvendinger; men det hjalp ikke, og han tog mod Kassen. Der blev nu holdt en Tale til ham fra Vinduet, som Magnus ikke kunde forstaae noget Ord af, men som endtes med en lydelig Latter, medens Rebstigen blev dragen op, Vinduet smældedes i — og begge de kvindelige Skikkelser pludselig forsvandt.

I samme Øieblik forbausedes Magnus ved at høre en Lyd fra Reisevognen, som af et lille Barn, der græd. „Hvad Pokker er det? der er bestemt et Barn i Kurven!“ — sagde han til Englænderen, som nu kom farende med en lille Kasse under Armen.

„Jeg veed det!“ — brummede Lorden — „*God dam!* Hun har drevet Spot baade med mig og den uundgaaelige Skjæbne, den letsindige — den uhøviske Kvinde! Hun har givet mig sit Barn at bortføre, i Stedet for sig selv, og leet mig ud for min Tro til hendes Kjærlighed og Dyd. Nu ja!“ — tilføiede han og saae ind i Vognen — „saaledes har altsaa Skjæbnen villet skaffe mig en virkelig ung, ren og uskyldig Brud! — det var godt, jeg ikke fik den moralsk fordærvede Moder! Er det virkelig et fromt og elskværdigt lille Pigebarn, som hun siger — nu vel! saa opdrager jeg mig en dydig Kone af hende aldeles efter mit Sind! Se! her er hendes lille Garderobe, min forud bestemte Brud.“ — Han satte den lille Kasse ind i Vognen og steg selv ind bag efter. — „Det Allerførste, jeg nu har at sørge for, er at faae en Amme eller i alt Fald en Ged, indtil videre. For sine Penge kan man jo faae Alting! — Den første, den bedste Jordemoder maa vide Raad! Farvel, Count Høg! Tak for god Assistance! Nu fik jeg dog

den Brud i Rom, jeg skulde have, og jeg har nu ingen Forfølgelse at befrygte ved denne Bortførelse! — *God dam!* — den har dog underlige Indfald — den uundgaaelige Skjæbne!"

„Ah! nu forstaaer jeg først det Hele!" — udbrød Magnus og anstrengte sig umaadelig, for ikke at briste i Latter: — „Det er altsaa Deres Nonne — Deres unge, uskyldige Brud, mener jeg, Pattebarnet, som skriger paa en Amme der i Kurven?" — Nu brød den tilbagetrængte Latter voldsomt ud, uagtet Magnus holdt sit Tørklæde for Munden.

„*God dam!* Skjæbnen er ikke at spøge med, min gode, letsindige Ven!" — brummede Lorden, dog i ret godmodig Tone. — „Farvel! — Kjør til, Kudsk! og hold ved det første Jordemoderskilt!"

Vognen rullede allerede bort, da Sundby og Grev Ferdinand naaede Pladsen og saae Grev Magnus staae ved det første Vandspring i den voldsomste Latter. Det var dem ikke muligt at forstaae et Ord af, hvad han vilde fortælle dem, medens han bestandig afbrødes af sin Latter. Han holdt sin Firhestepidsk i Haanden og slog et Smæld udenfor Klostervinduerne, saa de klirrede. „Se saa!" — sagde han — „det skal I have til Ære for jeres Dyd og gode Indfald, I Nonnetøiter!" Derpaa tog han Sundby under Armen og begav sig med ham og Ferdinand tilbage til Hotellet, medens han underveis, saa godt, Latteren tillod ham det, gav dem en sammenhængende Beretning om den fatalistiske Englænders Elskovs-Eventyr, og hvorledes Lord Hardly, ligesom han havde drømt, nu dog virkelig bortførte et ungt, ganske uskyldigt Pigebarn af et Nonne-Kloster i Rom, for en Gang at faae en dydig, engelsk Kone efter sit Sind — naar han havde lært hende Engelsk og hvad hun ellers endnu stod tilbage i.

„Du kom altsaa ikke til at sætte Klostret i Beleiringstilstand!" — sagde Ferdinand. — „Hvorledes vilde du baaret dig ad dermed?"

„Ih! det havde ingen Sag været! Jeg havde bare fornaglet Portlaasen med det Søm, jeg har i Lommen — eller holdt den lukket en halv Time med begge mine Næver. — Det var da intet Hexeri! Det var dog en Gang noget Spænd! Men hvad har du havt for Løier i din kjælne Hyrdedragt, Vindspiller?"

„Aa! Ingenting! — Jeg har kedet mig forbandet! lad os ikke snakke derom!" — sagde Ferdinand hastig med et bønligt Sideblik til Sundby. — „Der var ikke en eneste kjøn Pige, der saae til mig."

„Ikke det? da saae jeg dig dog paa Corso med en lille Gartnerpige under Armen, der klyngede sig nok saa kjælent til dig" —

„Aa! hun? — ja hun var rigtignok ganske net; men hun var dog ingen rigtig — ingen fin Dame — hende blev jeg ogsaa strax ked af." — Han hostede og vendte sig bort, for at skjule sin Ærgrelse og Forlegenhed.

Sundby reddede ham nu for Broderens Latter, hvis han fik Meer at vide. „Skal jeg hilse Anton fra dig, Magnus?" — spurgte han. — „Jeg skriver til ham, veed du."

„Ja, ja! hils ham mange Gange!" — sagde Magnus. — „Bed ham snart komme til os i Neapel! — Jeg vilde ogsaa gjerne lykønske ham, som Ridder af Dyden, Dromedaren og den store Bjørn. — Dog, nei! det

er Synd at drille ham dermed, naar det kun er de Andre, der har gjort ham til Nar! — Sig ham, at vi reise i Morgen! Kl. Fem komme vi vel afsted?“

„Ja, lad os endelig komme tidlig herfra!“ — sagde Ferdinand ivrig. — „Jeg har faaet Nok af denne tossede By.“

„Du fandt maaske Rom mindre tosset“ — bemærkede Sundby — „naar vi blev her, til vi Alle havde faaet Øinene rigtig op for, hvad den betyder. Roma er en virkelig og fornem Dame.“

Ferdinand rødmede og kneb ham lidt i Armen. — „Sundby har bestilt Vognen til Kl. Fem, og med fire Heste, Magnus! er det ikke prægtigt? — og denne Gang skal du ikke vente paa mig!“

I Hotellet bleve de lyste op til deres Værelse af den lille, lystige Carlo. Han smilede polisk til Grev Ferdinand, men var meget ærbødig.

„Jeg kjendte dig strax paa Corso!“ — hviskede Ferdinand ham i Øret. — „Det var en ypperlig Spøg! du skal faae gode Drikkepenge!“

Sundby gik ikke til Ro, før han havde skrevet et lige saa venligt, som alvorligt Advarselsbrev til Anton og erindret ham saavel om „den skinnende Paafugl“, han vidste, den gamle Professor saa ofte havde hentydet til, som om Faustinas farlige Øine, der nu atter vare blevne levende og truede med at berøve ham Sands og Samling.

Dette Vennebrev og to lignende kom dog aldrig i Antons Hænder. Derfor sørgede hans Beundrer og Leder, den snilde Signor Spontani.

TRETTENDE KAPITEL

Morgenen efter den sidste Carnevalsaften i Rom vaagnede Grev Ferdinand først rigtig, da han hørte Magnus smælde fra Reisevogns-Bukken i Gaarden op mod hans Vindue. Hvor meget han skyndte sig med sin Paaklædning, maatte dog, som sædvanlig, Broderen og Sundby vente noget paa ham i Vognen.

„Man skulde troe, han var en fin Dame!“ — brummede Magnus. — „Han kan aldrig blive færdig! — Men pas paa, Sundby! han skal ikke døe i Synden! — Jeg faaer en god Ide!“ Stamherren nikkede nu vel tilfreds og ventede taalmodig, til Broderen kom springende med sin Slængkappe over Armen.

I sin nylig anskaffede Snorefrakke med militairt Snit, den røde, fiffige Reisehue, det fine, begyndende Mundskæg og med den lange Sabel, slæbende efter sig, saae den smækre, unge Greve meget godt ud. Da han sad i den nedslagne Wienervogn hos Sundby, stod Carlo blandt flere Tjenere og et Par skjelmske Piger ved Vognen. Ferdinand skyndte sig at række den listige Dreng en Ducat. „Til Tak for i Gaar!“ — sagde han høit — „Jeg kjendte strax dine Luxeøine. — Hils dine værdige Forældre! der er ogsaa en Præmie til dem!“

Hans Ære var nu fuldkommen reddet hos Tjenerskabet.

„Ah! ham var det — den smukke, blonde Lieutenant!“ — udbrød en af Pigerne temmelig høit, da de rullede bort. — „Gid jeg havde været i dit Sted i Gaar, Carlo!“

Dette Udbrud af Skjønsomhed forsonede Ferdinand baade med Rom og med Carnevalet, og han morede sig ret over, at man tog ham for en rigtig rask Officeer.

„Jeg skal give dig en Nød at knække, Vindspiller!“ — raabte Magnus ned til ham fra Bukken, saa snart de vare komne ud af Byen. — „Jeg lavede en Charade om dig, da jeg før blev ked af at smælde og vente paa dig. Kan du gjette den?“

„Ja jeg kan, og uden at du behøver at sige mig den!“ — svarede Broderen og lo — „dens Opløsning er bestemt Ferdinand.“

„Se! se! det var godt gjettet — men jeg forsnakkede mig jo, det var ingen Sag! Nu skal du dog høre den! Mit Første og mit Andet og — mit Hele kan aldrig blive færdig — mit Sidste er kun et daarligt Stykke af en Lieutenant.“

„Gud bevare's hvor du er taabelig, Dogge! du kan jo ikke engang stave mit Navn rigtigt“ — sagde den yngre Broder, mod Sædvane noget ærgerlig og stødt: — „skulde den Charade passe, maatte jeg jo hedde Færdignant i Stedet for Ferdinand.“

„Ja saa! var det saa dumt? har jeg stavet saa galt?“ — sagde Magnus, nedstemt, og var bleven noget lang i Ansigtet.

„Nei vist har du ikke, Magnus!“ — tog Sundby hastig Ordet. — „Jeg vil forsvare din Charade baade fra Kløgtens og Orthographiens Side, som Ferdinand er saa stiv i.“

„Det gad jeg dog nok høre!“ — sagde Ferdinand og saae forundret paa Sundby.

„Har han ikke i Charaden meget kløgtig angivet baade din Skjødesynd og Egenskaberne ved dit Navn, som rigtig passe til dig: — Ferdi kan jo, ligesom du selv, aldrig blive Færdig“ —

„Nu ja“ — afbrød Ferdinand ham og blev rød — „men hvor vil han saa hen med den Snak om et Stykke af en Lieutenant — den sidste Stavelse af mit Navn? det kan jeg dog skrive uden Feil, og det veed jeg skal ende med *d*.“

„Ganske rigtig! men derfor kalder han jo ogsaa meget kløgtig Halen af dit Navn kun et daarligt Stykke af en Lieutenant. *t* er jo en meget kraftigere Endekonsonant, end det bløde *d* — og nu hvad det Hele angaaer, betragtet baade logisk og grammatisk, baade filosofisk og æsthetisk“ —

„Det er nok! det er nok!“ — udbrød Ferdinand heftig. — „Jeg seer nok, du holder med Magnus og vil gjøre ham saa forfærdelig kløgtig og lærd, bare for at ydmyge mig og lade mig høre, jeg er for fin og blødagtig og sover for længe om Morgenen — og holder for meget af Pynt og bilder mig for meget ind af mit glatte Ansigt og af mit Adelskab og meget Meer — men har dog aldrig gidt lære Noget — det kan nok være! men det forsikkrer jeg dig — jeg kan blive aarvaagen, som en Gaard-Hane,

og haardfør, som en Tyr, og flittig med, naar jeg vil og naar det skal være — og jeg vil ikke holde mig for bedre, end den Ringeste“ —

„Nu, nu!“ — afbrød Sundby ham — „den stærke Villie, du kan faae, har jo hverken Magnus eller jeg tvivlet paa.“

„Jeg troer, Ferdinand har Ret, Sundby!“ — raabte Magnus nu i sin allergodmodigste Tone fra Bukken — „Jeg har dog nok været et Fæ og stavet hans Navn galt; hvad du siger om bløde eller haarde Bogstaver, Sundby! og hvad Ferdinand siger om alle de Feil, han har, derpaa har jeg slet ikke tænkt.“

„Dogge! du er dog hundrede Gange bedre end jeg!“ — raabte nu Ferdinand og sprang helt op paa Bukken til Magnus for at omfavne og kysse ham. Han havde derved nær revet Kudsken af Sædet og gjort Hestene gale. Magnus holdt dog fast paa Kudsken og greb Tømmen, han var i Begreb med at tabe. „Gud velsigne dig, Vindspiller!“ — raabte han — „men al den Kjærlighed gaaer, min Sjæl, ikke an, naar man kjører med Fire! Herefter gjør jeg aldrig Charader meer!“ — vedblev han, da han atter havde bragt Hestene i rolig Gang. — „Hør, Sundby! du maa love mig een Ting! skulde jeg, mod al Formodning, blive et vittigt Hoved og fornøie mig med at gjøre Nar af Folk og sige Spydigheder om mine bedste Venner, saa tjen mig i at give mig en rigtig Drenge-Lussing, som den, du var saa god at give mig for tre Aar siden, da jeg var kommen for Skade at sige Noget, der gjaldt for en stor Vittighed — jeg troer, det var om vor gamle Professors Abekatløier, som Moder græd over“ —

„I er dog to velsignede, prægtige Mennesker!“ — udbrød Sundby, inderlig bevæget, og trykkede begge de unge Menneskers Hænder. Snart sang de nu begge lystig. De fire muntre Heste sprang i Tøiet, og Magnus smældede over dem med sin Pidsk.

Man kjørte nu gjennem den store, øde Landstrækning omkring Rom, som kaldes „Campagna Romana“, forbi Ascanius's Grav og det yndige Albano, forbi Pompeius's Grav eller, efter et andet Sagn, Horatiernes og Curiatiernes Gravmæle. Sundby fortalte sine unge Venner nogle af de store historiske Bedrifter og Sagn, hvorom ethvert mærkeligt Sted mindede ham. Ved Ariccia havde han fortalt dem det rystende Sagn om Fyrsten af Savelli, som ved en ringe Hyrdes Bryllup forelskede sig i Bruden og dandsede, naadig nedladende, med hende, medens han smilende tilhviskede hende en nederdrægtig Trudsel mod hendes Brudgoms Liv, hvis hun ikke vilde love ham et Stævnemøde til Midnat i Lunden. Brudgommen mødte, efter Sagnet i hendes Dragt, og da Fyrsten løftede Brudesløret og troede at favne den unge, smukke Brud, faldt han for Dolken i den forklædte Brudgoms Haand og blev den Sidste af sin Stamme — medens Brudeparret lykkelig undkom. Sundby havde fordærvet det Romantiske i Sagnet, ved den haandgribelige moralske Tendents i Fortællemaaden.

„Den Historie mener du nok, et Par unge, adelige Lømler kan have godt af at høre!“ — sagde Magnus og nikkede. — „Det var til Pas til ham, den fornemme Slyngel! Den Hyrde var min Tro baade rask og snild.“

„Men lumsk er det dog altid at støde Dolken i Livet paa Den, man

lader som man vil omfavne" — bemærkede Ferdinand — „og feig har han dog været, siden han forklædte sig."

„Enhver Forklædning, der forvexler Kjønnene, er der noget Misligt ved" — sagde Sundby med en lun Hentydning til Ferdinands lille Carnevalsscene — men Ferdinands Rødme og bedende Blik bragte ham strax til at afbryde denne Betragtning.

Ved Veletri fortalte Sundby hen ad Aften om de gamle Volscers Tapperhed og blodige Kampe, og Dagen gik hastig for dem Alle.

Den følgende Dags Morgen rullede de hen ad Stenveien ved de berygtede pontinske Sumpe, hvor de smaa, vilde, stikkelhaarede Bøfler ofte mødte dem og stirrede glubsk paa dem med de fæle, ildrøde Øine, medens de dog vege skye tilbage for de raske Heste. Ved Veien sad en enlig Hyrde med sin spidspullede Hat, sit bleggule Ansigt og sin Gedeskinds Klædning, paa en stor Sten, blandt sine Geder, og delte sit tarvelige Maaltid med sin Hund.

„De To har det godt sammen! Men her er stygt!" — sagde Magnus og smældede. — „Lad os komme herfra!"

De vare komne til et Stykke af den gamle Appiske Vei og maatte standse ved en Sten-Cisterne, hvor den smalle Vei var spærret af en stor, besynderlig Rustvogn, som der var gaaet noget i Stykker paa. Kudsken maatte stige ned, for at faae Rustvognen skubbet til Side. Grev Magnus greb Tømmen og tæmmede de urolige Heste. Kudsken havde Vanskelighed ved at skaffe Plads og blev skammelig overluset af en lang, mager Mand i en graa, lurvet Kappe, der stod ved Siden af Rustvognen. Da Magnus endelig kunde lade Hestene gaae frem, og han kom tæt forbi Rustvognen, kjendte han den. Han saae, den var fuld af Abekatte, som snærrede og strakte Kløerne ud efter ham. Nu fik han Øie paa Manden i den graa Kappe og kjendte ham fra Dampskibet fra Triest. „Ha, se! Abekatmanden! — Banditten!" — raabte han og løftede sin Pidsk — „ham, der stak Anton!"

Baade Sundby og Grev Ferdinand kjendte ogsaa den gule, skelende Karl i den lasede Kappe, som de vidste havde bibragt Anton hint Dolkestik. Ferdinand greb uvilkaarlig til sin Sabel.

„Giv Jer ikke af med ham!" — advarede Sundby. Magnus kunde dog ikke lade være at true ham med Pidsken. „Din lumske Satan!" — raabte han — „Du skulde rigtignok have Stryg! — det var bedre, du sad i Abeburet og dine stakkels Marekatte vare frie! Fy, Bandit! hvor du skeler fælt!"

Vognen skulde tæt forbi Abekatføreren. Ordet Bandit syntes han at have forstaaet. Hans Hyæneansigt var blevet hvidgult; hans Haand foer til Dolken ved hans Bryst, og han syntes i Færd med et Spring op paa Vogntrinet, i det Øieblik den brede Reisevogn langsomt rullede ham forbi. Men han betænkte sig hastig, greb en Flintesten fra Veien og udkylede den med voldsom Kraft lige efter Hovedet paa Magnus. Den strøifede dog kun hans Kasket. Kudsken var atter kommen op ved hans Side og havde grebet Tømmen. Magnus smældede nu med den lange Pidsk hen over Forløbernes Hoveder, og da han saae Stenen flyve hen imellem dem, gav

han Pidskesnærten et Sving tilbage, saa den ramte Banditens Ansigt og snoede sig om hans Hals. Idet Magnus nu rykkede kraftigt til, for at faae Snærten løs, styrtede Banditten hovedkulds ned paa Stenveien og slæbtes nogle Skridt efter Vognen.

„Hilledød!“ — raabte Magnus — „det var næsten for drøit.“

Sundby og Ferdinand saae forfærdede tilbage.

„Han er paa Benene igjen!“ — raabte Ferdinand — „han feiler Ingenting — han rækker Tunge!“

Magnus saae dog, der var Blod paa Pidskesnærten, og han taug alvorlig, medens han endnu et Par Gange saae sig noget urolig tilbage. „Nu ja! stor Skade har han vel ikke faaet!“ — sagde han endelig beroliget — „han prøver, hvor langt han kan stritte!“

Kudsken saae betænkelig paa sin Sidemand. „Tag Dem nu i Agt, Signor Englænder!“ — sagde han — „den Karl reiser samme Vei, som vi; han er ikke god at have til Uven!“

„Det vil jeg dog heller, end have ham til Ven!“ — svarede Magnus, som nogenlunde havde forstaaet Kudskens Mening. — „Nu fik han dog en lille Forsmag paa den Strikke, der venter ham! Det har han nok fortjent for Anton Knudsens Skyld“ —

„Og veed han, det var en grevelig Stamherre, der gav ham den Forsmag paa Strikken, maa han naturligvis ansee det for en stor Ære“ — sagde Sundby fortrydelig. — „Hør, Magnus!“ — tilføiede han — „den Firhestepidsk kunde dog let givet dig Patent, som en meget duelig Bøddel!“

„Fy for Fanden!“ — raabte Magnus og kylede Pidsken hen ad Veien, som den havde brændt ham i Haanden. — „Se saa!“ — vedblev han — „nu er min bedste Fornøielse i Verden forbi! Jeg maa nu see, jeg hitter paa noget Andet at forslaae Tiden med! — et andet Slags Lidenskab, Sundby! ikke sandt? — et andet Slags Begeistring kunde ikke være af Veien?“

„Ja vel!“ — svarede Sundby — „helst en Begeistring, der er lidt Aand i! Hvad siger du om den Kjærlighed, der agter Levningen af Guds Billede selv i Forbryderen? En ædel Mand behandler selv ikke det foragteligste Menneske som et vildt Dyr“ —

„Saaledes vilde jeg ikke have snærtet nogen Ræv“ — sagde Magnus. — „Han var rigtignok et fælt Udyr; men det var dog for grovt! jeg havde jo nær faaet hans Hoved med i det Ryk. — Du har dog Ret!“ — vedblev han efter et alvorligt Ophold: — „kan vor Herre lade saadan en Rad beholde sit Hoved, saa kan jeg vel ogsaa! Men det kan jeg ikke forstaae, Sundby! skulde saadant et lumpent Banditfjæs endnu have den allermindste Lighed med vor Herres Ansigt?“

„Det maa der andre Øine til at see, end vore!“ — svarede Sundby — „men naar vi see os selv i Speil, enten det er legemligt eller aandeligt, kunde vi vel ogsaa, med rigtig Ydmyghed, lede om Gudsbilledet“ —

Magnus sad nu længe taus. Ferdinand syntes ogsaa at sidde i dybe Tanker; han strøg undertiden sit lille, haabefulde Overlæbeskæg, og efter-

haanden opklaredes hans Ansigt. „Hør, veed du hvad, Sundby!“ — sagde han og nikkede — „naar mit Skæg bliver noget stærkere, vil jeg rage det ligesom paa det Billede, du holdt saa meget af i Moders Stue — det, hvor han synker under Korset! Saadant er det nu jo ogsaa Mode i Rom.“

„Paa det Billede var der jo intet konstig raget Skæg!“ — svarede Sundby med et halvvemodigt Smil. — „Vil du ligne vor Herre, min unge Ven! vil jeg for Resten raade dig til at begynde fra inden og uden alle Toiletkonster! Det var Noget, de gode, unge Konstnere i Rom ogsaa skulde betænke!“

Enhver henfaldt nu i sine egne Tanker, medens Vognen rullede bort fra de pontinske Sumpe, forbi Castellazio's store Ruin og Forbjerget Circello, hvortil Mythen om den forføreriske Troldkvinde, Circe, og Sirenernes lokkende Sang knytter sig. Sundby kjendte Stedet efter Beskrivelserne; han greb dog ikke denne Leilighed til nogen pædagogisk Advarsel til sine ufordærvede Venner mod den sydlige Naturs Fristelser. Deres friske Livslyst havde ingen farlig Retning. Det lod ikke til, at Sydens Toner og yppige Skikkelse for dem vilde blive til Sirenesange og Circetryllerinder. Men ikke uden Bekymring tænkte Sundby nu paa Anton og paa de aandelige Farer og Lidelser, denne hans kjæreste unge Ven nærmest var udsat for i den skjønne Fioribellas og hendes listige Broders Selskab. Fra Neapel agtede han at sende ham et Brev i Møde til Florents.

„Havet! Havet!“ raabte nu Magnus og klappede, saa Hestene sprang. Ferdinand jublede ogsaa ved det kjære, herlige Syn, og Sundby delte deres Glæde. De nærmede sig den prægtige Havkyst ved Terracina og sang: „Kong Christian stod ved høien Mast“.

Dagen var imidlertid næsten rullet hen. Snart saae de dens sidste Solstraaler oplyse de storartede Ruiner af Theodoriks Borg paa det høie Fjeld. Sundby fortalte om den mægtige Østgothekonge, hvis Navn ogsaa, som Didrik af Bern (ɔ: Verona), var de unge Grever bekjendt fra et Par Kæmpeviser, de havde hørt af en gammel Røgter paa Høgholm.

„Det var da morsomt!“ — udbrød Magnus — „har han levet her? hvor længe er det siden han døde, den gamle Konge? — saa der oppe har han siddet og fortrydt, at han havde slaaet sin bedste Ven ihjel? — — hvor længe er det siden, Sundby?“

„Vel tretten hundrede Aar“ — svarede Sundby.

„Det var som Pokker! — og det kan Skribenter og Visemagere og lærde Folk huske saa længe! De Karle maae da have en Satans Hukommelse“ — bemærkede Magnus, med et beundrende Udtryk i sit store Ansigt. — „Der gad jeg dog nok komme op og see, hvor han har siddet og sørget, den gamle Ørn! — Tænk, Ferdinand! havde han levet nu, havde han været tretten hundrede Aar gammel.“

„Foruden hele hans Levetid!“ — sagde Ferdinand og lo — „for Sundby har nok regnet fra hans Dødsaar; men saa gamle kan vi jo ogsaa blive efter vor Død, naar vi give Tid.“

„Du har Ret, Vindspiller! men dygtig gammel bliver han dog altid — og jeg vil der op!“

Da de stege ud ved Vertshuset i Terracina, trak der et Uveir op over Havet. Lige over for stod det mørke Fjeld med sin Ruin.

„Jeg gaaer der op strax! vil du med, Vindspiller?“ — sagde Magnus og trak Broderen til Side. — „Men du maa ikke snakke om det til Sundby! Jeg vil ingen Snak have om at bie til i Morgen tidlig! — saa skal vi reise videre — og saa bliver der Intet af.“

„Det kunde være morsomt nok!“ — svarede Ferdinand — „men det er saa mørkt og seer ud til et forskrækkeligt Veir. Vi kjende jo heller ikke Veien, og der er jo tidt Gavtyve og Banditpak i saadanne gamle Røverborge“ —

„Er du bange, Vindspiller! og du er jo dog en hel Krigsmand med Slire ved Laarbenet! Nu vel! saa gaaer jeg alene!“

„Jeg følger med!“ — sagde Ferdinand, og de skyndte sig strax over Veien til en Fjeldsti, der syntes at føre op til Ruinen.

Sundby havde, som sædvanlig, bestilt Værelser og hvad der behøvedes til at overnatte. Han savnede ikke de unge Grever, før det Uveir brød løs, som nu var kommet nærmere, og han hørte med stor Uro af Staldkarlen, at man havde seet de to unge Herrer strax springe op ad Stien imod Fjeldborgen. En anden fornem Herre og hans Tjener havde for tre Timer siden gjort det Samme, hed det; men man havde fraraadet det; for i den sidste Tid var det ikke rigtigt fat der oppe. Enten det var Spøgelser eller Røvere, vidste man ikke; men Ingen gik ellers der op i denne Tid, mindst mod Natten.

Uveiret tiltog, baade med Storm, Skylregn og Torden. Det brusede vildt fra det oprørte Hav. Den mørke Fjeldborg blev stedse sortere og oplystes kun af og til af de stærke Lyn.

Sundby betænkte sig ikke længe. Da hverken Kudsken eller nogen Karl fra Herberget for nogen Pris var at formaae til at gaae med ham, laante han en stor Knippel af Staldkarlen, svøbte sig i sin Kappe og begav sig ene ud paa den mørke, steile Fjeldsti.

FJORTENDE KAPITEL

Medens Sundby med sikkre, kraftige Skridt fulgte Fjeldstien, der vel ofte forsvandt for hans Øine, men dog altid igjen oplystes af de hyppige Lyn, havde Magnus og Ferdinand i deres Iver forvildet sig og vare komne til en steil Skraaning af Fjeldet, ud mod Havet, hvor der ikke var Spor af Menneskefod, og hvor kun den vilde Stenged syntes at kunne faae Fodfæste.

„Det er galt, Magnus! det er umuligt! du brækker Halsen!“ — raabte Ferdinand urolig — „jeg siger dig jo, vi skal til Høire, hvis vi endelig vil der op; men kunde vi nu kun finde ned igjen, var det klogest!“ —

„Vist ikke!“ — svarede Magnus, der var et godt Stykke foran ham.

— „Jeg fik dig herom med Villie: — den dumme Sti fik jo aldrig Ende — fra denne Kant kan vi jo see Borgen over os hver Gang det lyner!“

„Men vi kan ikke klattre, som Katte! — Det er ikke til at holde ud! jeg falder hvert Øieblik over den forbandede Sabel. — Jeg troer, jeg smider den!“

„Kom! jeg skal bære den!“ — raabte Magnus og blev staaende, til han havde modtaget Sablen. — „Nu ingen Kjærlingerier! følg mig kun lige i Hælene! og hold dig fast ved mig, naar du glider! — Skulde vi nu give tabt og vende om, som nogle Narre? — Det var en evig Skam! nu er vi jo langt over Halvveien! Vi skyde her fortræffelig Gjenvei!“

„Ja Per Gantes Gjenvei!“ — mumlede Ferdinand fortrædelig. — „Der er dog ingen Udveie med dig, Magnus! hvad du vil, det vil du, om det aldrig er saa pinende galt!“

„Se nu da!“ — raabte Magnus lystig og svang sig op paa et Klippestykke — „hvad siger du nu? — kom! lad mig faae dig ved Haanden! rask til!“ Han hjalp Ferdinand op paa det bredere Fjeldstykke, han selv stod paa, og her saae de nu de store Borgruiner saa nær ved dem, at de kun behøvede at klavre et Par hundrede Skridt endnu, for at være der. Men den Del af Fjeldskrænten, de havde tilbage, var langt steilere end den, de havde besteget, og Uveiret tiltog i en frygtelig Grad.

„Jo, du har Ret, Magnus! nu kunde vi være der i en Hast, naar vi bare kunde flyve! Du har dog aldrig i Sinde at krybe derop?“

„Jo, det har jeg rigtignok! og det skal nok gaae! Lad os see, hvad din Slire duer til!“ Dermed trak Magnus Sablen ud og lod Skeden falde. De hørte den klirre mod Stenene dybt under dem i en uhyre Afgrund, som et stærkt Lyn nu først viste dem lige ved deres Fødder, medens det stærkeste Tordenbrag, de nogensinde havde hørt, ligesom rystede hele Fjeldet.

„Jo, her er rigtignok rart, Magnus!“ — sagde Ferdinand i halv fortvivlet Lystighed. — „Det var et prægtigt Indfald af dig!“

„Her kan vi ikke blive staaende!“ — sagde Magnus — „op maae vi! nu drattede jo hele den Vei, vi kom fra!“

Ferdinand saae sig tilbage — et stort Fjeldstykke var styrtet ned, og der gabede et dybt Svælg bag ved dem.

Magnus huggede hastig med Sablen nogle Enebærbuske om — han borede sig hist og her et lille Fodfæste, hvor der var en blødere Masse mellem Stenene. „Skynd dig! følg mig Skridt for Skridt! stik kun en Taa ind, hvor jeg har boret! — hold dig fast ved Buskene! — det maa gaae! kan du ikke see, saa bi et Øieblik til det lyner igjen! se nu!“

Med stor Besvær og Fare for at styrte baglænds ned i det gabende Svælg, lykkedes virkelig denne sidste halsbrækkende Stigning. Yderst anstrengte, stode de begge paa en bred, flad Klippegrund. Lige over for dem laae de mægtige Borgruiner.

„Ja, nu er vi her!“ — sagde Ferdinand og drog Veiret dybt — „men hvad skal vi her? Det er jo Altsammen den taabeligste Narrestreg! og hvordan komme vi tilbage?“

„Vær intet Vrøvlehoved, Ferdinand! vilde du ikke været med, kunde

du blevet tilbage! Her er vi jo ved Maalet! vi staae jo lige for den gamle Konges Borg — og der ind vil jeg nu! — Jeg vil see, hvor han har siddet, den gamle Ørn, der var tretten hundrede Aar gammel — hvis han levede endnu — det forstaaer sig! — Jeg vil see, hvor han har siddet med sit graae Skæg og sørget over sin gode Ven, han havde slaget ihjel. Jeg har ret havt Ondt af ham, den Gamle! det maa være det Allerværste, der kunde hændes en ærlig Karl!"

„Se!" — udbrød nu Ferdinand — „Lys! Ild! det blusser op derinde! det er et helt Baal!"

„Ah! det seer prægtigt ud!" — udbrød Magnus fornøiet — „og der maa være Folk! — det er jo ypperligt! Kom! Lad os kun gaae efter Lyset!"

„Men om det nu var Gavtyve eller Røverpak?" — indvendte Ferdinand betænkelig.

„Aa! det har vel ingen Nød! i alt Fald jeg vil der ind og see mig om! Vi maae jo ogsaa en anden Vei tilbage — og her er ingen anden. Nu er vi jo dog midt i det! — Kun rask til! følg kun mig!"

De havde imidlertid begge faaet udpustet. Magnus gik frem med saa stærke Skridt, at Broderen neppe kunde følge ham.

De vare komne ind under nogle halv nedstyrtede Hvælvinger, der syntes at hænge fast ved nogle Levninger af store Murpiller. Alt var overgroet med Buskværk og nedhængende Rankeplanter. Den Lysning, de fulgte, forsvandt af og til igjen og skjultes af fremspringende Ruiner, naar de maatte gaae til Side for de vildt henstyrtede Murbrokker. Endelig stode de under en afbrudt Bue, hvorfra de tydeligt kunde see det Blus, de havde fulgt. Det var et stort Baal, der oplyste en anden endnu større Hvælving — og nu kunde de see fem høie mandlige Skikkelser bevæge sig i den store, oplyste Hvælving og kaste lange Slagskygger hen over de skarpt oplyste Mure. To andre Mænd laae udstrakte paa Jorden ved deres Fødder. Midt paa Gulvet laa der en stor Sten, ligesom Capitælet af en Søile, der lod til at tjene dem til Bord. Derom bevægede sig fire af de høie Skikkelser med heftige Armbevægelser og klappede i Hænderne ligesom de vilde dandse. Den Femte havde sat sig paa en lavere Sten med en Guitar i Haanden. Han spillede og sang. De andre loe nu og dandsede. De sang Allesammen med vilde, kraftige Stemmer, medens En af dem tog en dampende Kjedel fra Ilden og satte den op paa Stenbordet. — Med store Bægere i Hænderne drak de nu Alle. Musiken og Dandsen blev vildere. Et Par kvindelige Hoveder tittede frem fra Hvælvingens mørke Baggrund — og med flagrende Lokker og vild, mænadisk Jubel fløi der et Par nymfelette Kvindeskikkelser i Armene paa to af de raskeste Dandsere.

„Lystige Folk!" — sagde Magnus — „og her kan vi faae Noget at leve af!"

„Det er Tatere og Røverpak!" — hviskede Ferdinand — „seer du? — de har jo Sabler og Pistoler ved Bælterne! — og se! der blinker Bøssepiber ved Muren! — hvad skal vi gjøre!"

„Ih! lad os gaae ind til dem! Vi har jo Ingenting gjort dem! Vi

har jo Lov til at see os om her lige saa godt som de! — hvad skulde de gjøre os?“

„Aa! Ingenting! kun slaae os lidt ihjel eller binde os, for at plyndre os ud, som de sagtens har gjort ved de To, der ligge paa Gulvet og vride sig; for mod de fem lange Karle kan vi dog neppe staae os. — Lad mig nu dog faae min Sabel igjen!“

„Men hvad skal jeg saa have?“ — sagde Magnus. — „Nei bliv du her og skjul dig! saa gaaer jeg først alene der ind og seer, hvordan det hænger sammen! Skulde det saa være Røvere, og skulde de faae Bugt med mig — nu, saa kan du maaske finde tilbage og hente Hjælp“ —

„Nei!“ — raabte Ferdinand ivrig og rev ham Sabelen af Haanden — „Sliren er min, og jeg gaaer foran! — saa kan du skjule dig og skaffe mig Hjælp, naar det kniber!“

Inden Magnus kunde hindre det, havde Ferdinand gjort en halv Snes Spring over Sten og Murbrokker og stod pludselig, med den blanke Sabel i Haanden, midt i den store Hvælving, hvor han meget stærkt oplystes af Blusset.

Magnus stod et Øieblik ubestemt. Han saae, hvorledes hans Broder hilste med Sablen, ligesom en Officeer ved en Parade, og syntes at tiltale de Fremmede med ridderlig Høflighed. Men næsten i samme Øieblik saae han, hvorledes Dandserne slap deres Damer — og de fire høie Mænd styrtede sig over Broderen, medens den Femte kastede sin Guitar og ilede til. Han hørte dem larme og skrige, som Rasende — han saae Sablerne blinke og sin Broder falde overvældet til Jorden. — I samme Nu sprang han frem og styrtede sig med et vildt Brøl midt ind imellem de forbausede Røvere. Han greb en af Bøsserne, der stod ved Muren, og slog drabeligt om imellem dem med Kolben. Pigerne skreg og løb bort. Guitarspilleren havde ogsaa grebet en Bøsse. En af Røverne, der laa over Ferdinand, havde reist sig. De syntes Alle forfærdede; men de mandstærke Karle lode sig ikke længe forbløffe. De saae snart, deres rasende Angriber var ganske ene. Medens En af dem endnu havde travlt med at binde Arme og Ben sammen paa Ferdinand, kastede de fire Andre sig paa een Gang over Magnus. To af dem fik han stødt fra sig med Bøssekolben, men fik nu selv et Sabelhug over Armen, og, efter en kort, fortvivlet Modstand, laa han afvæbnet og bunden paa Gulvet ved Siden af sin Broder.

Uveiret rasede nu allervoldsomst. Det var et af hine forfærdelige Tordenveir, som Nordboen ikke kjender, men som man er temmelig vant til i Syden. Lynene komme saa hyppigt paa hverandre og fra saa mange Sider paa een Gang, som om hele Himlen staaer i Flammer, og Tordenskraldene samle sig til en eneste, hele Timer vedvarende Buldren.

Sundby havde aldrig oplevet et saa stort og opløftende Natursyn. Han gik frem med faste og hastige Skridt ad den stærkt oplyse Fjeldsti, men maatte undertiden samle hele sin Aandskraft, for ikke at overvældes af den store Naturmagt, han beundrede. Hans Uro for hans unge Venner

hindrede ham i rolig Nydelse af det opløftende Naturoptrin. Det faldt ham dog ikke ind, at de havde forladt den eneste Sti, der syntes at føre til Ruinen, og han haabede vist at finde dem der oppe i Ly af de mægtige Mure.

Veien var imidlertid meget længer, end han havde forestillet sig. Stien snoede sig i de forskjelligste Retninger og syntes mere at tjene Gedehyrderne til Græsningssti, end være anlagt for nysgjerrige Reisende, der vilde besee Borgruinerne. Den førte dog bestandig nærmere op mod Borgen, som man næsten bestandig havde for Øie. Endelig havde Sundby kun nogle hundrede Skridt tilbage og var nu kommen om til den venstre Side, nærmere Havet, hvorfra han ogsaa kunde see Ildlyset i den store Hvælving. Tordenveiret var nu aftaget. Lynene forsvandt fra den mørke Himmel, der stedse blev sortere. Tordenbulderet tabte sig i en fjern Brummen. Han kunde nu neppe øine Stien, men maatte føle sig frem med sin Knippel, for ikke at træde ud i de dybe Kløfter. Uden Lysningen fra Ruinen vilde han ikke have fundet Vei. Omsider stod han under en uhyre Levning af en hvælvet, med Fjeldstykker opmuret Port. Gjennem den kom han til Resterne af en Buegang, der førte ham hen til den af Baalet uoplyste Baggrund af den store Hvælving. Her skimtede han to kvindelige Skikkelser, der laae henstrakte paa et Leie af Mos og i Stillinger, der røbede en aldeles beruset Tilstand. De sov haardt, og han skred dem forbi. Det var, som Natten selv bluedes ved den nedværdigede Kvindehøihed og drog sit Slør over disse ulykkelige Skabninger, som et mat Reflexlys fra den sorte, ildbelyste Mur kun gjorde kjendelige.

Sundby hørte nu Sang og Guitarspil. Han traadte hen under en fremspringende Pille-Ruin, hvor han, uden selv at bemærkes, kunde oversee største Delen af Hvælvingen og høre Sangen. Det var en ung, smuk Mand, der sang. Han havde et kjækt, nøddebrunt Ansigt, med tungsindige, men noget slappe og forvildede Træk. Hans kulsorte Lokker ringlede sig ned under en høi, spidspullet Hat, der var prydet med røde Silkebaand. Han sad skjødesløs paa en væltet Søilecapitæl, med det ene Ben over Knæet og med sin Guitar paa Skjødet. Han ledsagede med enkelte Accorder et Slags Romance, som han dels syntes at hente fra den gamle italienske Folkepoesi, dels at udsmykke med nye, øiebliklig digtede Tillæg. Lige for ham sad eller laa en Gruppe af fire, omtrent paa samme Maade prydede, unge Mænd, med Sandaler, korte, vide Benklæder og lange Kamasker, store, spraglede Silkebælter, med Pistoler og Sabler, og korte Manchesters-Trøier, hvorover den brune Kappe hang dem skjødesløst henkastet over den ene Skulder. En sad med begge Albuer paa Knæerne og Hovedet støttet til begge Hænder. Et Par Andre hvilede paa hinandens Skuldre, medens de ligesom ubevidst legede med deres Dolke. De stirrede Alle med spændt Opmærksomhed paa den begeistrede Sanger. Magnus og Ferdinand saavel som de andre to Fanger laae paa Sangerens høire Side og sled i deres Baand; men Ingen af dem kunde Sundby see; de skjultes af den samme Murkant, der kastede sin Skygge over hans Ansigt og skjulte ham for deres nu romantisk stemte Beherskere.

Saavel af Forsigtighed, som af Nysgjerrighed og stigende Deltagelse

for den smukke, gribende Romance, var Sundby bleven staaende stille som en Statue. Han havde kastet den vaade Kappe af sig og lyttede opmærksomt til Sangen, hvis Indhold han omtrent forstod. Det var en Heltesang om Kong Theodorik og hans store, mageløse Bedrifter; men efterhaanden gik det over til en Skildring af hans berømte Ven, den store Lærde og Digter, Anicius, Manlius, Severinus, Boëthius, som snart henævnedes med det ene, snart med det andet af disse Navne. Han beskreves som en høi, alvorlig Mand, med et stolt og roligt Aasyn, og som en Indviet i alle magiske og hemmelige Videnskaber. Sangen beskrev den Magt, han udøvede over Konger og Fyrster, som over Italiens Folkeslag, ved sin Visdom og Retfærdighed, ved sine Kundskaber til de gamle Græker og ved sit mageløse Herredømme over det herlige Digtersprog, hvori han kunde „trøste enhver Ulykkelig med himmelske Tanker og selv fremkalde de dybeste og ædleste Følelser i den forhærdede Morders Sjæl". Sangeren var synlig bevæget. Han skildrede nu denne store Vismands Kjærlighed til Folk og Konge, og hvorledes Kong Theodorik hædrede ham og satte ham ved sin høire Side. Men nu faldt Sangeren ind i en mørk, tungsindig Tone. Han skildrede den gamle Kong Theodoriks Tungsind og Mistænkelighed, der bragte ham til at tvivle paa al Sandhed og Troskab og Kjærlighed i Verden — hvorledes han lyttede til den store Vismands Fjender og lod ham fængsle, som Oprører, i Padua. „Der staaer endnu det mørke Taarn" — sang han — „hvor vor store Boëthio sang sin guddommelige Svanesang, da Kongens Bødler foer ind til ham, hin mørke Octobernat, og stødte deres Dolke i hans Bryst, paa den forblindede Konges Befaling. Men fra hin Nat havde den store Konge ingen Ro" — vedblev han — „her sad han, gammel og graa — her, hvor jeg nu sidder, og der randt store, blodige Taarer paa hans Kind. Severino Boëthio! raabte han, min sidste, min eneste Ven! dit uskyldige Blod brænder i Luestrømme over mit Hoved — din udødelige Aand træder her for mig hver Nat og indstævner mig til Regnskab for den evige Faders Throne! — Der staaer du! — der staaer du! — jeg seer dig! — og her skal du fremtræde hver Nat, fra Aarhundred til Aarhundred, og forkynde Dom og Gjengjældelse over mit Folk for de Misgjerninger, de har delt med deres største Konge, indtil Tyrannernes Slægt er udryddet paa Jorden — til mit herlige Italia er samlet og fri — til Boëthios Aand er forsonet med sin Konge — til denne Borg er styrtet i Grus og der ikke er Sten paa Sten tilbage af denne Morderhule!"

Sangen havde gjort et mægtigt Indtryk paa Tilhørerne. De stirrede paa den begeistrede Improvisator med tindrende Blik, og det var tillige, som en uhyggelig Følelse af deres eget forvildede Liv havde grebet dem. Ogsaa paa Sundby havde Sangen gjort et stærkt Indtryk; men han følte sig opløftet derved. Det var ham, som den mægtige Folkeaand her rørte sig, der gjennem Aarhundreder er gaaet igjennem Italiens Folkeslægter og — ligesom hin store Konge — higer efter Fred og Forsoning med sin bedste, af Folket selv myrdede, men dog udødelige Ven, med Retfærdighedens, Sandhedens og Frihedens Genius i Folkets eget Bryst.

„Ja, ja visselig! den Tid skal komme!" — udbrød Sundby med uvilkaarlig Begeistring og traadte frem i Reflexlyset ved den gamle Mur —

„den store Boëthios Aand skal vende tilbage til sit Folk, og et nyt Italien skal opblomstre saa vidt som Theodoriks store Scepter var udstrakt!“

Han sagde disse Ord paa Italiensk. Der var en Alvor i hans Blik og en Høitidelighed i hele hans Aasyn og høie Skikkelse, som forbausede.

„*Boëthio*! *Santo Boëthio! ora pro nobis!*“ — raabte de forfærdede Italienere og sank paa Knæ.

Sundby studsede og blev staaende uden øieblikkelig at fatte, hvad denne Tilbedelse skulde betyde. Han mærkede først det overtroiske Indtryk, hans pludselige Fremtrædelse og hele Personlighed havde gjort paa disse Bjergets vilde Sønner, da han saae dem med tilhyllede Hoveder styrte ud af Ruinerne og forsvinde.

„Sundby, Sundby! tag Kniven paa Bordet og skær os løs!“ — raabte nu Magnus. —

„Skynd dig og hjælp mig det sidste Baand af!“ — raabte Ferdinand — „lad os komme op og faae Riflerne fat, før de komme tilbage!“

Nu saae først Sundby sine unge Venners Tilstand. I et Øieblik vare deres Baand overskaarne, og de stode, vel bevæbnede med Røvernes Vaaben, ved hans Side.

„Her er To til!“ — raabte Magnus — „og det er et Par gamle Bekjendter!“ Han skar nu selv Baandene over paa de to andre Fanger. De reiste sig, overraskede, dog med skye, mistænkelige Blik. Sundby kjendte med Forbauselse sin Befrier fra Fængslet i Venedig, den saakaldte Ludovico Speranza, og den bortrømte tydske Tjener, Conrad.

„Vi er kvit!“ — sagde Speranza kold. — „Jeg giver Dem Deres Ed og Løfte tilbage, Signor! — Kom, Conradino! — Farvel, mine Herrer! Vil De levende ned af Bjerget, saa følg vore Spor!“

Sundby betænkte sig ikke paa at følge dette Raad. Han greb hastig sin Kappe og Knippel. Mellem sine to vel bevæbnede unge Venner forlod han de mørke Ruiner i samme Retning, som Speranza og Conrad, der gik foran i nogen Frastand. Ingen af de to Veivisere saae sig tilbage, og Conrad havde ikke seet Nogen af sine forrige Herrer i Øinene. De havde klogelig forsynet sig baade med Vaaben og med Fakler.

Saavel Magnus som Ferdinand havde i Hast drukket den kjære Sundbys Skaal i den gode, endnu varme, Krydervin, Røverne løb fra. Sundby havde ogsaa styrket sig derpaa. Ingen af Brødrene havde noget betydeligt Saar. Magnus behøvede kun et nyt Ærme og et Stykke engelsk Plaster, forsikkrede han paa de Andres omhyggelige Spørgsmaal.

„De havde drukket tæt, de Karle!“ — sagde Ferdinand lidt kry — „de fegtede kun daarligt, og man kunde prikke dem paa Øinene.“

„Saa var det jo en Skam, de fik Bugt med os!“ — sagde Magnus — „men saa kan jeg forstaae, hvorledes de kunde tage vor gode, mandhaftige Sundby for deres hellige Jomfru.“

Tilbageveien til Terracina var en halv Times Sag. Paa Veien fik Sundby Brødrenes hele ravgale Eventyr at høre, og han maatte mere prise Lykken og et heldigt Sammentræf af Omstændigheder for deres Frelse, end deres og sin egen Kløgt.

„Det var dog en Lykke“ — sagde Magnus — „at de Gavtyve fik i

Sinde at høre gamle Viser! Den lange Historie om deres gamle Konge og hans gode Ven vilde de jo høre til Ende — inden de holdt Raad, om vi skulde slaaes ihjel eller slippe med at plyndres. Skade, at jeg ikke forstod Visen om den gamle Konge! det var dog kun for hans Skyld, jeg vilde der op."

„Den skal jeg nok fortælle dig Indholdet af!" — svarede Sundby — „det var dog i Grunden Folkepoesien og den gamle Overtro, I kan takke for eders unge Liv denne Gang — næst den Herre, naturligvis, som er alle Daarers Formynder."

Ovenpaa dette anstrengende Eventyr var nu Vederkvægelsen og Hvilen i Terracina dem alle Tre særdeles velkommen. Men Ludovico Speranza og hans „Conradino" satte sig strax i deres Reisevogn og forlode Herberget i stor Hast.

FEMTENDE KAPITEL

Uden flere Eventyr naaede Sundby med de unge Grever Høg Neapel. Her foer de nu hver Dag, som oftest til Vogns, om i Staden og dens paradisiske Omegn. De gjorde Udflugter til Sorrent og Amalfi, til Capri og Ischia, og de saae det syditalienske Foraar i al dets Herlighed i den mest fortryllende Natur. Uger og Maaneder rullede hen, uden at de mærkede det. Her fik de unge Herrer ikke Tid til at kede sig. Sundby følte sig her for første Gang saa aldeles henreven af den ydre Verdens Skjønhed, at han ikke savnede sine stille Sysler i Studerestuen og ved Pulten, medens Aandens dybe Liv i hans Indre dog var i en uafladelig Bevægelse.

Hver Aften besøgte de sædvanlig St. Carlo, eller et af de mindre Theatre, og altid samlede. Siden de sidste Begivenheder, især det fatale Møde med Banditten paa Veien gjennem de pontinske Sumpe, vilde Sundby ikke gjerne nogen Dag forlade de unge Mennesker. Her egnede ogsaa det hele Liv sig mest til selskabelig Forening paa de mangfoldige Smaareiser baade til Søes og til Lands. Endnu havde de ikke besteget Vesuv. Derom erindrede dog Magnus, hver Gang han saae den rygende Vulkan i Frastand. At komme der op, var hvad han allermest længtes efter. Hidtil havde den ene herlige Udflugt efter den anden draget dem til de andre Naturherligheder i den uendelig rige Omegn. Saa snart de nu havde seet det berømte Pestum, skulde Vesuv bestiges.

En Aften sidst i Juli kom de temmelig sildigt tilbage til Neapel efter flere Dages Udflugt — ogsaa til Pestum, som var det eneste Sted, hvor begge de unge Herrer havde kedet sig, medens Sundby havde beundret de store, mærkelige Bygningsminder fra Oldtiden.

„Det var stygt!" — sagde Magnus — „der var øde og bart. Jyllands Heder synes mig meget kjønnere. Hvad rart er der ved nogle gamle Mur-

stenspiller paa en øde, sveden Mark? Det kan jeg ikke begribe, hvordan Nogen kan blive saa andægtig over. Har det været smukke Afgudshuse en Gang, saa kan det have været meget rart for det Hedningepak, der den Gang har levet; men vi er jo christne Folk. Vi maatte sagtens kunne bygge nogle nye og meget smukkere Kirker for den rigtige vor Herre, og hvor man i det mindste havde Tag over Hovedet!"

Ferdinand nikkede bifaldende; men Sundby taug. Han havde opgivet at ville meddele dem sin egen Begeistring for Hedenoldets Storhed.

Da de nu, paa Veien til deres Hotel i Neapel, kom forbi St. Carlo-Theatret, saae de den store Bygning oplyst.

„Jeg er ked af at kede mig i Dag!" — raabte Ferdinand og sprang af Vognen. — „Noget Morsomt maa her dog vel være, siden her er saa lyst og holder saa mange Vogne."

Sundby lod holde og steg ud. Han overtalte ogsaa Magnus til at gjøre Ferdinand Selskab. Uden at see paa Placaten, toge de Billetter til en Loge. Da de traadte ind, hørte de hele Huset gjenlyde af Bravoraab og bedøvende Bifaldslarm.

„Her er altsaa Noget, der gjør Furore!" — sagde Sundby — „det traf jo heldigt!"

De stode nu pludselig alle Tre, slagne af Forbauselse, idet de saae en ung Herre, i en glindsende sort Kjole, med en Mængde Baand i Knaphullet og en Fløite i Haanden, staae alene paa Skuepladsen og bøie sig dybt for det larmende Publicum, der havde fremkaldt ham og skreg: *„Da capo!"*

„Anton Knudsen!" — hviskede Ferdinand.

„Ja, min Sjæl!" — udbrød Stamherren temmelig høit — „og see! decoreret! — saa er han dog alligevel Ridder af Dromedaren og den store Bjørn!"

„Og see!" — tilføiede Ferdinand — „han har jo ogsaa det røde Baand med det hvide Kors fra Anden-April-Slaget!"

„Nu ja!" — hviskede Sundby — „det er Baandet til hans Medaille for ædel Daad — den fik han en Gang for det Menneske, han reddede — den har han Ret til at bære! — men ti stille, og lad os høre! nu begynder han. Det er jo glædeligt, at vor kjære Anton gjør Lykke!"

De hørte nu Anton foredrage det simple Thema til den neapolitanske Sang:

Chi dice mal d'amore,
Dice una falsita!

(ɔ: Den, der taler ilde om Kjærlighed, siger en Usandhed!)

Der var saa stille i Skuespilhuset, saa man kunde have hørt en Knappenaal falde. Udtrykket i hans Spil, som i hans Ansigt, var ømt, naturligt og skjønt; men nu blev Stilheden i Huset snart afbrudt af Bifaldsraab, idet han med de heftigste og uroligste Miner og med en grændseløs Lidenskabelighed udførte en Række af Variationer over dette Thema, hvori han syntes at have overtruffet alle de nyeste italienske Componisters Overdrivelser og Konstlerier. Han syntes nær ved at udaande Livet under de

vilde og yderst vanskelige Løb, og da han endelig tog Fløiten fra Læberne og bukkede dybt, under de stormende Bifaldsraab, fløi der Krandse op til ham paa Theatret, Damerne viftede med deres Tørklæder i de fornemste Loger, og hele Skuepladsen overøstes med en Regn af Blomster og Bouquetter.

Den Maade, hvorpaa Anton modtog denne Hyldest, og det Smil, hvormed han tilkjendegav sin Taknemmelighed, syntes dog Sundby langt fra at røbe nogen sand, inderlig Glæde; men der var et Udtryk af aandelig Beruselse og ærgjerrig Svimmelhed i Virtuosens af Alle beundrede Ansigt, som gjorde en smertelig Virkning paa den alvorlige Sundby. Han vendte sit Ansigt bort. Han følte sine Kinder brænde, ligesom af Undseelse paa den ædle Naturs Vegne, han her saae hildet af en bedragerisk Lykke. Han drog et dybt Suk og satte sig hen i en Krog af Logen, uden mere at ville kaste et Blik paa Scenen.

Anton afløstes nu af Spontani, som med meget Bifald udførte en Bravour-Aria. Det var den, hvormed han alle Vegne gjorde Lykke, den samme, som Anton havde componeret for hans Stemme og hele Foredragsmaade i Kjøbenhavn, men som den gamle Professor havde troet var Parodi.

Endelig fremtraadte Anton igjen med en Dame ved Haanden, i hvem Ferdinand og Magnus strax gjenkjendte den smukke Fioribella. De bleve modtagne med Bifaldsraab, og den Duet, de, som Concertens Slutningsnummer, sang sammen, vandt ligeledes et stormende Bifald, der ledsagedes af en Krandse- og Bouquet-Regn. Selv Sundby var traadt frem af sin Krog og havde klappet.

Da Dækket rullede ned, gabede Magnus lydelig; men Ferdinand var blussende rød af Begeistring over den skjønne Fioribella. „Hun er dog mageløs deilig!“ — udbrød han. — „Skade, at hun kun er en Actrice!“

„Den Skade er dog ikke saa stor!“ — svarede Sundby. — „Hun er en udmærket Kunstnerinde i sit Fag. Det er der ingen Tvivl om. Det sætter hende, efter min Rangforordning, i en langt høiere Classe, end Comtesser uden Talent; men koket er hun paa en næsten uimodstaaelig Maade“ — —

Sundby taug pludselig; han havde grebet sig selv i et altfor stort Velbehag i det gratieuse Koketteri, han vilde dadle.

„Bandsat kjøn er hun! det er vist og sandt!“ — sagde Magnus — „men hendes Triller gaae for høit for mine Nerver: jeg har faaet en forbandet Hovedpine.“

„Aa! Pokker heller, Dogge! bilder du dig ind, du er nerveus, som en pen Dame?“ — sagde Ferdinand. — „Hendes Sang forstaaer jeg mig ikke paa; men hendes Øine kan jeg ikke see paa, uden at Alting løber rundt med mig.“

Da Sundby med de unge Grever forlod Skuespilhuset, kastede han et Blik paa Placaten og saae Anton der benævnet: Professor Antonio Canuti fra Danmark, kongelig-keiserlig Kammermusikus, første Tenorist og Fløitenist ved en hel Del Hoffer, der alle vare nævnte, Ridder af den kongelig danske Dyd og mange andre kongelige og fyrstelige Ordener, samt Com-

ponist af alle de foredragne Musiknummere og mange andre verdensberømte Værker. Spontanis Navn stod under denne skrydende Placat. Sundby trak paa Skuldrene og drog sine unge Venner hastig bort med sig, inden Nogen af dem havde stavet sig til Meningen paa den store, ildrøde Placat. Da de traadte ud paa Pladsen udenfor St. Carlo, hørte de Larm og Vivat-Raab. En Vogn, man havde spændt Hestene fra, blev under skrigende Jubel trukken af en Mængde Mennesker, der dog mest saae ud som Lazzaroner og smudsige Lastdragere. „Leve Signor Antonio! Leve Signora Fioribella! Leve de store, guddommelige Virtuoser!“ — skreg man.

„Saae I det?“ — sagde Magnus — „der trak de afsted med Anton som en Konge!“ —

„Og med hende, som en Dronning!“ — sagde Ferdinand. — „Hvor mon de boe?“ Vi maae strax hen til dem!“

„Det er for sildigt!“ — sagde Sundby — „det er jo Midnat!“

„Saa i Morgen tidlig da!“ — sagde Ferdinand ivrig.

„Nei!“ — raabte Magnus — „saa faae vi opsætte det til Onsdag! I Morgen skal vi jo op paa Vesuv, og tidlig skal vi afsted! det har I lovet mig.“

„Nu vel!“ svarede Sundby — „der maa nok være en Dag imellem, inden vi tale med ham efter den Seiers-Rus!“

Temmelig tidligt næste Morgen kjørte Sundby med de unge Grever i en aaben Phaeton gjennem Toledogaden, som allerede myldrede af skrigende Udsælgere, der mellem deres høit opstablede Dynger af Frugter, Æg, Macaroni og alle mulige Fødevarer, overdøvede hverandre med Raab og skingrende Trompeter. Magnus holdt for sine Øren og brummede over „de fordømte Skraalhalse og den urimelige By, hvor Folk skreg som Gale, baade Dag og Nat, saavel over Hønseæg og Melnudler, som over Virtuos-Tremulanter.“

„Du er nok bange for dine fine Nerver, Dogge!“ — sagde Ferdinand og lo — „havde vi Signora Fioribella med, fandt du dig nok i det saa godt som vi Andre, om hun ogsaa fik i Sinde at synge en Trille med i denne Morgenconcert.“

„Ja! det var morsomt, havde vi hende og Anton med!“ — udbrød Magnus glad — „men de sove sagtens endnu ovenpaa al den Herlighed!“

Paa Gaden kom de forbi flere smaa Marionet-Theatre, og den skrigende Pulcinel hilste de „blonde, fremmede Signorer“ med sin kvækkende Latter. Ved et nyt Fjælebod-Theater med et uhyre stort Udhængsskilt, der var overmalet med lutter Abekatte, saae de den vel bekjendte Abekattevogn holde; men den gule, skelende Fører saae de Intet til. En ganske anden Person stod, som Udraaber, og bebudede med overdrevne Berømmelser Abernes Talenter og vidunderlige Konster.

„En Spontani i lavere Stil!“ — sagde Sundby ved sig selv.

„Kjendte du Marekattekareten?“ — spurgte Magnus. — „Banditten er

ikke meer Abehovmester. — Jeg vil dog haabe, at han ikke har faaet Kværken skaaret over af min Pidskesnært!“

„Det vil jeg med!“ — svarede Sundby. — „Men lad os dog nu have Øinene med os! Min Collega i Hovmesterfaget, om du saa vil, har maaske faaet en anden Bestilling, men vil vist nødig staae i Gjæld til sin høivelbaarne Mester“ . . . .

„Sig kun ikke Mestermand!“ — afbrød Magnus ham. — „Træffer jeg ham, den Slyngel, vil jeg sige ham, det var just ikke min Mening at hænge ham selv. Forresten har jeg en dygtig Stok her, og Ferdinand er jo fremdeles vor aarvaagne Livvagts-Lieutenant.“

Ferdinand nikkede og saae sig speidende tilbage. Han havde kjøbt sig en ny, smuk Sabel og faaet et endnu mere krigeragtigt Snit paa sin Reisefrakke. Han strøg sig ret vel tilfreds over sit voxende Mundskæg. „Min første Dyrendal gjorde dog god Tjeneste, da vi stormede din tretten-hundredaarige Konges Borg!“ — sagde han lystig.

Magnus lo godmodig, og de smaa venlige Drillerier fortsattes. Man var nu snart ude af den vrimlende Stad og glædede sig ved den herlige Udsigt over Bugten, som glimtede i Morgenglands, og hvor de nu saae Røgstøtten fra Vesuv paa den modsatte Kyst. De standsede i Portici, for der at ombytte deres Vognbefordring med Esler. Hver Eselrytter fik, som sædvanlig, sin Fører, som gik ved Siden af sit Esel eller bag efter og drev det frem med sin Pigstav. Magnus lo og tumlede sit Esel, medens hans Fødder næsten berørte Jorden. Føreren havde ondt ved at følge ham. Sundby og Ferdinand, der ogsaa toge sig underligt ud paa de smaa Dyr, havde stor Besvær med at faae deres egensindige Esler frem. Ingen af dem havde lagt synderlig Mærke til deres Førere. Det var alle Tre lange, sortsmudsede Karle med et raat og vildt Udseende og næsten klædte i Pjalter. Et Slags Kappe havde dog Enhver af dem, hvori han drapperede sig ret malerisk, medens han bandte paa sit Esel og ofte gav det et Stød med Spydstokken. Den, der fulgte mèd Magnus, bar en bredskygget Hat, som næsten aldeles skjulte hans Ansigt. Da Ferdinand nu saae denne Karl paa Ryggen, stødte han Sundby paa Armen og hviskede: „Synes du ikke, den Eseldriver ligner Abekatføreren paa sin Gang? Han har jo ogsaa saadan en lurvet, graa Kappe; men hans Ansigt har jeg ikke seet.“

„Lad dig ikke mærke med Noget!“ — svarede Sundby. — „Lad os see, vi naae dem, og ikke slippe ham af Syne!“

Ved den saakaldte Eremithytte, ved Foden af Vesuvs steilere Bjergmasse, ophørte Eselsridtet. Her sad Magnus allerede hos Eremitten og drak „*Lacrymæ Christi*“, da Sundby og Ferdinand indhentede ham. Baade hans Esel og dets Fører vare forsvundne.

Medens de endnu dvælede hos Eremitten og udrustede sig med tyksaalede Bjergsko til Fodvandringen over den størknede Lava, kom der et nyt Tog paa Esler fra Portici, for ligeledes at bestige Bjerget. I det muntre Selskab af Herrer og Damer, der talte Engelsk og Fransk, saae de her Signor Spontani stige af sit Esel, og kort efter saae de Anton komme ridende ved Siden af en Dame. Det var den smukke Fioribella.

„Anton! — Anton Knudsen!“ — raabte Brødrene i Munden paa hin-

anden og havde nær revet ham omkuld, idet de begge paa een Gang, under en hjertelig Omfavnelse, trak ham ned af Eslet. Sundby var ogsaa kommen til, og Anton foer fra Favn til Favn imellem dem, under de hjerteligste Udbrud af Overraskelse og Glæde.

„Min Ridder glemmer nok rent sin Dame!“ — sagde Fioribella og sprang let fra sin Sadel, medens baade Ferdinand og Anton ilede til, for at hjælpe hende. Magnus og Sundby forsømte nu heller ikke at hilse hende. Hun lo og spøgte yndigt med dem Alle, og snart gik hun, som en hyldet Dronning, imellem dem. Hendes Broder omfavnede dem alle Tre med italiensk Heftighed og forsikkrede, at han og Signor Antonio næsten vare døde af Længsel efter dem. At de havde været paa St. Carlo forrige Aften og været Vidne til deres Landsmands Triumf, lod til at glæde ham særdeles. Saavel han som Søsteren modtog med beskeden Selvforringelse enhver Bifaldsyttring, men gav deres „geniale Ven“, Signor Antonio, hele Æren for den nye glimrende Konstseier.

Efterat nu ogsaa de nylig tilkomne Bjergbestigere havde forfrisket sig hos Eremitten med Ildbjergets kostelige Druesaft, som man ikke har kunnet finde noget Navn for stort til, men kaldet „Christi Taarer“, begav hele det store Selskab sig paa den besværlige Fodvandring til Toppen af Vesuv. Paa de vaklende og ofte nedrullende Stykker af størknet Lava, der maatte tjene dem til et Slags Trappetrin, steg Enhver, med sin Eseldriver til Fører, op ad det øde, kulsorte Bjerg, hvor der ikke meer voxer noget Græsstraa. Kun Aske og sammensmeltede Klumper af Sten og Metaller er den Jord, man betræder, og Stigningen bliver stedse steilere. Damerne lode sig trække af deres Førere, der gik foran dem med et Toug om Livet, hvori de lode sig holde som i en Tømme. Mændene undsaae sig gjerne ved denne Magelighed og bekymrede sig ikke om deres Førere, der gjerne loe og snakkede ivrigt imellem hverandre. Den sædvanlige Opfordring til at gaae langsomt lød ofte fra deres Mund:

„Chi va piano — va sano!“

(ɔ: „Den, som gaaer sagte — gaaer sundt!“)

En af dem glemte sjelden at tilføie — med en ubehagelig Stemme og en hæs Latter:

„Chi va forte — va in morte!“

(ɔ: „Den, som gaaer stærkt, — gaaer i Døden!“)

„Det er h a m!“ — hviskede Ferdinand til Sundby. — „Jeg saae nu hans skjeve Øine — det er ganske rigtig Banditten!“

Sundby nikkede. „Nu har det ingen Nød!“ — sagde han — „men lad os passe paa, naar det bliver mørkt, og vi skal tilbage!“

Man standsede ved en Afsats paa Bjerget, for at udpuste og hvile sig. Uden Betænkelighed kastede Førerne sig først paa dette Hvilested og toge deres Flasker frem. De drak og loe med deres sortebrune Ansigter og syntes at more sig over de Reisendes Studsen ved den hede Lava under deres Fødder og deres betænkelige Miner, naar man kunde see den underjordiske Ild gløde gjennem Sprækkerne.

„Ah! jeg døer af Angest!“ — udbrød Fioribella og klyngede sig til Antons Arm. — „Det er dog den største Daarskab af Verden, saaledes frivillig at lade sig trække til et virkeligt brændende Helvede!“ —

„Lad os synge!“ — sagde Spontani — „saa gaaer Angsten over!“ — Han begyndte. Fioribella og Anton sang med. Alle de Reisende, selv de raae Førere, lyttede opmærksomt, og de Syngende belønnedes med Jubel.

Man brød atter op og steg høiere over den stedse hedere Lavaskorpe, hist og her ogsaa gjennem de afskyeligste Svovldampe.

„Nei! det er ikke til at udholde!“ — raabte Fioribella — „nu gaaer jeg ikke et Skridt videre!“

„Vi er' ogsaa ved Maalet!“ — sagde Spontani og pegede paa den glødende Lavastrøm, som de nu stode tæt ved. — „Noget nærmere kan vi nok komme til Krateret — men det er ikke for Damer!“

„Der vil jeg hen!“ — raabte Magnus.

„Saa følg kun mig, *Signor Conte!*“ — sagde Spontani. — „Jeg kjender Leiligheden her oppe!“

Sundby og Ferdinand fulgte dem. De havde dog ikke lagt Mærke til, hvad Spontani havde bemærket, at Føreren med den graae Kappe var gaaet der op. Den skarpøiede Italiener havde strax kjendt sin uhyggelige Landsmand, der syntes at undvige ham, men ofte skelede under den side Hat saavel til Anton, som til Grev Magnus. At hans Hovedforretning just nu, som Eseldriver og Fører paa Vesuv, fornemmelig gjaldt en kun halv udført Commission, Anton Knudsen vedkommende, havde Spontani formodet. Han søgte nu den vel bekjendte Skikkelses tabte Spor oppe ved Krateret, men vilde ikke forurolige Nogen.

Anton var bleven hos Fioribella. Han havde opsøgt et Sted til hende, hvor Vinden bar fra, og hvor hun kunde betragte Lavastrømmen, uden at lide af dens Hede. Her stode de nogen Tid tæt sammen og saae ned i den glødende Ildflod. Anton følte selv en anden Ildstrøm i sit Inderste! men han taug. Det var, som hvad der rørte sig i ham kun kunde faae Luft, naar han, som Bjerget, han stod paa, kunde lade sin fortærende Lidenskab udbryde vulkanisk.

I nogen Frastand fra det enlige Par stode Nogle af Førerne ved Ildstrømmen. De kastede glødende Lava op af den med deres Pigstave og stak Kobbermynter deri til en lille Handel med de Reisende. De loe vildt og raat. „Saadan Macaroni faaer man i Helvede!“ sagde En af dem.

„Det længes han nok efter, vor nye *Fra Diavolo!*“ *) — sagde en Anden. — „Se, der gaaer han og snuser om Krateret, som han vilde ned til sin Papa — den lede Satan og smage hans Macaroni!“

De loe Alle ad dette Indfald.

„Det er dog en besynderlig Lyst, de raae Mennesker altid finde i det Rædselfulde!“ — bemærkede Fioribella med et ængsteligt Blik til Førerne. — „Os fine Folk gaaer det for Resten ikke stort bedre“ — tilføiede hun — „hvad vilde vi ellers vove os her op for?“

---

*) Broder Djævel, Navnet paa en bekjendt Røver, fra den første franske Revolutionstid, som havde været Munk.

„Naturens Rædsler opløfte os“ — svarede Anton — „naar vi føle vor aandelige Overmagt over de blinde Naturmagter“ —

„Altsaa et Slags Hovmod! Nu ja! hos Mændene maaske! — hos os er det kun en barnagtig Lyst til at lege med Ild — og det er jo meget uskyldigt!“ —

„Lege med Ild?“ — gjentog Anton med et dæmpet Suk. — „Den Leg, kjære Fioribella! kan dog nok sprænge Mennesker i Luften —“

De hørte nu dybe Brag under deres Fødder, som af Torden. Et lille Udbrud fra Krateret kastede Stene høit op i Luften, og man kunde høre dem falde ned.

„Men, min Gud og alle Hellige! det er jo grueligt!“ — udbrød Fioribella og blegnede. — „Vil vi da endelig sætte Livet til her? — For Himlens Skyld, lad os komme bort! — hvor blev min Broder af?“

„Der kommer han tilbage!“ — sagde Anton. — „Kjæreste Fioribella! vær kun ikke angest! her er jo slet ingen Fare!“

„Ak! de tappre Herrer! de har det godt!“ — sagde hun med et skjelmsk Smil, idet hun tillod ham at støtte hende med sin Arm — „de har aldrig større Fornøielse, end naar vi døe af Angest i deres Heltearme!“

De Andre kom nu tilbage. Ferdinand saae hende bæve og sprang til for at støtte hende.

„Ak, ja!“ — sagde hun og greb hans Arm — „her kan nok behøves to ædle Ridderes Bistand.“

„Det behøves ikke, Grev Ferdinand!“ — sagde Anton og var bleven blussende rød: — „jeg skal nok føre Frøkenen sikkert!“

Ferdinand fornam et lille Tryk paa sin Arm. „Tak! tusind Tak, Signor Greve!“ — sagde Fioribella med et Blik, som gik ham lige til Hjertet — „nu kan jeg nok nøies med een Skytsengel!“

Man opsøgte et taaleligt Sted paa det kulsorte Bjerg, hvor man kunde spise til Middag. Man var henvist til den sodede, rygende Naturskorsten — til den største og hæsligste af alle Brandtomter; men Udsigten var mageløs.

„Her er prægtigt, efter Omstændighederne!“ — sagde Fioribella — „her er vi rigtignok komne op i Vulkans fæle Smedeværksted; men vi see jo lige ned i Hesperidernes Have!“

De medbragte Kurve bleve her udpakkede. Selskabet leirede sig paa deres Kapper i Grupper. De andre Reisende sluttede sig til dem. Medens Syracuseren blinkede i Glassene, bleve Alle nu oprømte. Under Sang og livlig Skjemt saae man Solen rulle ned imod den glødende Havbugt og Maanen løfte sit blege Ansigt mod Flammebjerget. Man lod det blive saa mørkt, som muligt, inden man tændte de næsten overflødige Fakler, og man sang nu et høitideligt „*Sanctissima*“ til Afsked for Bjergets mægtige Aand.

„Er han en Djævel, den vilde Bjergaand, maa han nu vel blive from og lade os komme levende herfra!“ — sagde Fioribella til Anton, da de havde endt denne sidste opløftende Sang og beredte sig til Nedvandringen gjennem den høie Aske. Damerne gik lidt til Side bag et Fjeldstykke, for

at ordne deres Klædedragt til denne Nedstigen, hvorved man vilde synke i Aske til høit over Knæet.

Anton var synlig forstemt. Fioribella havde ved sit Lune og sine Blik tændt Flammer i mange Hjerter. De fremmede Franskmænd og Englændere, der havde sluttet sig til dem, havde næsten forglemt deres egne vakkre Damer over hende. Grev Ferdinand havde bestandig været hende nær og grebet enhver Leilighed til at vise hende Opmærksomhed. Selv Magnus og Sundby vare ikke blevne uberørte af det Trylleri, hvormed hun hendrog alle Mænd til sig.

Anton havde vendt sit Blik mod Lavastrømmen og det flammende Krater, som man nu først i Mørkningen saae i hele dets dæmoniske Majestæt. Han havde atter nærmet sig den stille, glødende Lavaflod og stirrede tankefuld ned i dens langsomt rullende Ildbølger. Han troede sig ikke her bemærket af Nogen; men gjennem Svovldampen, nærmere ved Krateret, stirrede der i dette Øieblik et Par skelende Øine paa ham, og i Halvmørket nærmede der sig en Skikkelse i en graa Kappe fra den Side, Vinden kom fra, og som han vendte Ryggen til for Heden og Svovldampen.

Anton havde staaet temmelig længe saaledes og næsten glemt, hvor han var — da han nu pludselig hørte en Larm bag ved sig som af Fodtrin og klirrende Vaaben. Han vendte sig hastig og saae to Mennesker brydes paa Randen af Lavastrømmen med blinkende Dolke i Hænderne; men næsten i samme Øieblik var den Ene forsvunden. Den Anden traadte frem imod ham — og Maanen skinnede paa hans gulblege Ansigt. — Det var Spontani.

„Min Gud! hvad var det?“ — spurgte Anton forfærdet — „var her ikke To?“ —

„Kom!“ — sagde Spontani — „nu er det Tid at stige ned! — „Damerne vente!“

„Men hvem var her? og hvor blev han af?“ —

„*Fra Diavolo* var her! — han vilde styrtet Dem i Helvedstrømmen. — Nu fortærer den ham selv! — Kom!“

„Forfærdeligt!“ — udbrød Anton og følte sig som lammet af Rædsel — „kan han ikke reddes?“

„I Skjærsilden maaske! men her er han nu Kul og Aske. — Kom! lad Ingen mærke Noget! han ligger paa sin Gjerning! han brød Accorden: hvem jeg beskytter, maatte han ikke røre. Kom!“ — Spontani greb den forstenede Anton ved Haanden og førte ham hastig tilbage til Selskabet. Selv var han nu livlig og munter. Han saae sin Søster ved Grev Ferdinands Arm med Spøg og Latter glide ned gjennem Asken. Sundby holdt Magnus under Armen, og Spontani foer dem forbi med Anton. Asken fløi dem om Ørene; ved hvert Skridt kom de hele Favne frem og sank saa dybt, at de ikke kunde falde. Først ved Eremittens Hytte standsede det raske Løb. Nu blussede Faklerne. Eslerne besteges atter, og snart red hele Selskabet i maleriske Grupper ned ad Fjeldstien, der snoede sig som en Aa mellem Klipper og Krat. Bag ved dem steg Flammesøilen fra Vesuv og kastede sit Gjenskin hen over Bugten. I Skyerne seilede Maanen bleg hen over Reisetoget, og det Hele havde en drømmende, romantisk Tone, der

hos Anton blandede sig med Gru og lidenskabelig Smerte. Han red dog stille ved Fioribellas Side og lod hende uforstyrret lee og spøge med Grev Ferdinand. Sundby og Spontani rede noget bag efter dem, og Magnus tumlede sit Esel forbi dem. Enhver havde sin Fører med; kun Magnus havde Ingen.

„Hvor blev din Fører af?“ — raabte Sundby til Grev Magnus, idet han red forbi.

„Pokker har nok taget ham!“ — svarede Stamherren og lo — „men jeg behøver ham ikke! — Dyret fandt jeg — det er et godt Skind!“

Sundby betroede nu Spontani (paa Fransk, for ikke at forstaaes af Førerne), den Mistanke, Ferdinand havde havt til hin Fører, der nu savnedes.

Spontani nikkede. „De kan være uden Frygt for ham, *Signor Mentore!*“ — mumlede han. — „Jeg staaer Dem inde for, han kommer ikke tilbage fra Vesuv! — at sige i Aften eller ad denne Vei“ — tilføiede han hastig — „han er gaaet en anden!“

Sundby saae forundret paa Virtuosen. Der var et Smil i den høie Italieners gulblege Ansigt, der i dette Øieblik forekom ham ret uhyggeligt. „Troer De ogsaa, det var Banditten fra Venedig?“ — spurgte han.

„Ja vel! *Fra Diavolo* var det!“ — svarede han — „eller rettere sagt — han hverken var det eller er det, for Gjengangere troer jeg ikke er til.“ — Han prikkede nu sit Esel med sin Dolk, saa det galopperede. Sundby saae ham først igjen i Portici, hvor hvert enkelt Selskab nu steg i sin Vogn.

Anton sad atter ved Fioribellas Side, med Spontani lige over for sig. Hans Øine mødte Italienerens, og han gjorde Mine til at tale; men Spontani blinkede og berørte hastig sine smalle Læber med en Finger. Anton taug. Deres lette Phaeton rullede alle de Andres forbi. Fioribella sang i Vognen. Broderen sang med; men Anton taug. Fioribella besvarede med det yndigste Nik de Herrers Hilsen, hun kjørte forbi, og viftede med sit hvide Slør i Maanelyset.

„Hvor hun dog er nydelig!“ — udbrød Ferdinand og gjentog sin Hilsen — „men hvad feilede Anton i Aften?“

„Du har gjort ham skinsyg!“ — svarede Magnus. — „Det var ogsaa forskrækkeligt, saa du koketterede med hans Donna!“

Sundby sad stille hele Veien tilbage til Neapel. Han tænkte meget paa Anton og den fortærende Lidenskab, han troede at have seet i hans Aasyn og urolige Blik. Han tænkte dog næsten endnu meer paa Spontanis underlige Smil og hans Ord om hin Eseldriver, der ikke kom tilbage fra Vesuv.

SEXTENDE KAPITEL

Lige over for den aabne Altan i St. Luciagadens smukke Hotel, med Udsigt til Bugten og det dampende Vesuv, sad Sundby ved sit Skriverbord Morgenen efter hin mærkelige Udflugt til Flammebjerget. Han havde det nye Udkast for sig til Omarbeidelsen af sit bortranede Skrift, som han nu vilde kalde: „Statsnødvendighed og Folkefrihed, eller Tids- og Verdensaandernes Forhold til Gudsaanden.“ Ovenpaa dette Udkast laa Grevinde Camillas lille Haandskrift, som han sidst syntes at have læst i. Han sad med Haanden under Kinden i dybe Tanker og saae ud over Bugten. Det var tidligt, og det luftede frisk fra Havet i den deilige Sommermorgen. De unge Grever vare endnu ikke komne paa Benene. Med dem havde han aftalt et Besøg op ad Formiddagen til Anton og Spontanis.

Døren blev nu pludselig reven op, og Anton styrtede ind til ham, med blegt, forstyrret Aasyn og i den lidenskabeligste Uro. Han var skjødesløst paaklædt. Han havde en Morgenfrakke paa, som Fioribella nylig, under en Musikprøve paa hans Værelse, i et overgivent Lune, ret havde decoreret efter sin Smag baade med ægte og falske Ordensbaand. Han faldt Sundby om Halsen med den voldsomste Heftighed. „Hjælp mig! — raad mig!“ — udbrød han — „hvad skal jeg gjøre? — Spontani har myrdet et Menneske for min Skyld — han har styrtet ham i den glødende Lava“ — —

„Banditten — ham de kaldte *Fra Diavolo!*“ — udbrød Sundby og reiste sig — „fat dig, kjæreste Anton! Jeg veed det — jeg formodede det; dog — det var Nødværge — det var til dit og vort Forsvar — Banditten stræbte dig og Magnus efter Livet“ —

„Ja vel!“ — sagde Anton og drog Veiret noget lettere — „han vilde styrtet mig ned i Lavastrømmen — men Spontani foer til og brødes med ham — jeg saae deres Dolke blinke og — Morderen var forsvunden — udslettet af Verden — fortæret i et eneste Øieblik — det var dog forfærdeligt! Jeg har ikke lukket et Øie den hele Nat.“

„Jeg havde gjort det Samme i Spontanis Sted“ — sagde Sundby nu rolig — „og du er jo aldeles uskyldig deri. Der var noget Forfærdeligt i den Handling; men den var retfærdig og nødvendig. Vi skylde ham Alle Tak for hans Mod og Raskhed! Kun den Maade, hvorpaa han tager det — kun Smilet i hans Ansigt og hans lystige Sang paa Hjemveien var mig fatal. Dog, vi vil ikke miskjende ham, Anton! — Hvor slige Forbrydelser, som her, ere hyppige, har et Menneskeliv ikke stor Betydning; men er han ikke urolig for muligt Ansvar?“

„Det lader det ikke til“ — svarede Anton — „dog han paaskynder nu vor Reise. — Til i Morgen har vi anmeldt Concert — og Overmorgen seile vi“ —

„Hvorhen?“

„Til Amerika. Det er vor Plan og Aftale. Fler end tre Concerter give vi nu ingensteds. Ny skal man være og forud berømt, hvor man vil træde frem med stor Virkning. Virtuosens Liv og Lykke er en Række af

straalende Stjerneskud, snart paa den ene, snart paa den anden Halvkugle-Himmel, siger han, og han har vel Ret“ —

„Sig mig oprigtig, kjære Anton!“ — spurgte Sundby og greb hans Haand — „føler du dig lykkelig ved disse Triumfer? Kan det Slags Krandse, du saaledes vinder i hundredvis, virkelig tilfredsstille dig, som Konstner?“

„Nei!“ — svarede Anton med et Blik, hvori en høi og ædel Stolthed glimtede. — „Det er Gjøglespil — det veed jeg — det er Modesmag og affecteret Begeistring, der løfter os til Himlen og overdynger os med Krandse den ene Dag, for at glemme — eller maaske spotte os den næste, hvis vi gav dem Tid til at komme ud af Rusen, ved at gjøre vore Konster og Personer dagligdags. Nei!“ — vedblev han — „skuffes vil de, og skuffes maae de — og vi med dem, saa længe det kan vare! — men anderledes er det ikke, at være en berømt Virtuos“ —

„Og dog kan det Liv fængsle og henrive dig?“ — sagde Sundby med et skarpt Blik — „og see! du bærer jo endog dine Hæderstegn paa din Morgenkjole — du lader dig kalde Professor, Kammermusikus og Ridder — jeg vil ikke engang nævne hvoraf“ —

Antons Øine faldt ned paa hans Knaphulsprydelser, og hans Kinder blussede af Skam og Harme. „Ja vel!“ — sagde han og greb en Sax fra Bordet: — „Jeg har været en Nar — jeg er det halvt endnu. — See! der ligger Ridderen baade af det Ene og det Andet og Ingenting!“ — han kastede de afskaarne Baand tilligemed Saxen hen paa Bordet. — „To rigtige var der for Resten imellem, og de raktes mig af Fyrstehænder; men jeg fik dem, saavel som de tomme, embedsløse Titler, ved Spontanis Charlatanerier og Konstgreb. Fioribella har overtalt mig til at stikke Narren i mig frem. Jeg har aldrig seet mig med den Stads, uden at blues. Det er sidste Gang, du skal see mig som den skinnende Paafugl! det er sidste Gang, jeg skal rødme over mig selv, naar jeg slaaer mine Øine ned paa mit frie Bryst!“

„Men er dit Bryst nu da lettet? — er dit Hjerte nu befriet? min kjære, kjære Anton! er din Sjæl nu fri fra ethvert Baand, der hemmer dens Flugt mod Sandhedens og den evige Skjønheds Rige?“

„Ak! nei, nei!“ — udbrød Anton med et mørkt Blik og rystede paa Hovedet. — „Jeg veed det — Løgnens og Forfængelighedens Flitterstads har jeg Mod til at bortkaste, mener du, men Hovmodets Djævel sidder dybt i mit Bryst og udleer mig. Ja vel! Narren i mig kan jeg selv udlee, naar jeg, som Hr. Skade, pynter mig ud og bukker underdanig for de Dukker, jeg har udmaiet mig for — men — kald det længe nok Hovmod! — det skal blive anderledes! Du seer mig aldrig igjen, Sundby! jeg vil aldrig see mit Fædreland igjen, før jeg er noget Virkeligt, og før du kan agte mig“ —

„Men hvad andet Virkeligt vil du da være, end hvad du er — en heldig udøvende Konstner — en reisende Virtuos, som gjør Lykke? — Du vil jo reise til Amerika med disse Mennesker, for at høste Ære og Guld? — og kommer du tilbage, hvad er du saa?“

„Et Menneske — et frit, selvstændigt Menneske, haaber jeg“ — svarede

Anton med et kjækt Blik — „ikke blot en Virtuos, der har gjort Lykke, men en Konstner, der fortjener et Navn, naar han er død, og som kan gjøre Konsten og sit Fædreland Ære.“

Sundby saae den ædle Stolthed i hans Aasyn og Blik — og trykkede ham glad og kjærlig i sine Arme. „Kjære, brave Anton!“ — sagde han — „jeg forstaaer mig ikke paa den ædle Konst, du dyrker — jeg agter maaske ikke den blot udøvende Musikus høit nok; men han synes mig, som en Forelæser eller Declamator, kun et Redskab eller Instrument, hvorigjennem en større, en mægtigere Aand taler — han opfinder jo Intet; han gjengiver kun — dertil hører ingen skabende Fantasi, men kun Færdighed, Smag og let bevægelig Følelse — han deler Skjæbne med Skuespilleren — han er barnløs — han efterlader sig intet Mindesmærke“ —

„Jo dog!“ — afbrød Anton ham: — „Ethvert stort og skjønt Indtryk, han fremkalder i en Sjæl, er uudsletteligt med den begeistrede Sjæl og for saa vidt udødeligt! — dog deri har du Ret: den Aand er større og mægtigere, som Virtuosen kun er Organ for — og kan jeg blive saadan en Aand, kan jeg selv en Gang fremkalde Toner, som maaske i Aartusinder har slumret og drømt i Menneskenaturens Bryst eller i det Folks Sjæl, jeg nærmest tilhører — kan jeg derved vække og fremkalde den ubevidste Verdensaand eller en ædel Folkeaand til nyt Liv og til udødelig Storbedrift i kommende Tider — saa er jeg det Bedste og det Største, jeg nogensinde har drømt om — saa vil jeg gjerne skjule mig i en Afkrog af Verden, hvor intet Menneske seer mig eller kjender mig før efter min Død“ —

„Det var det, hvad jeg vilde sige dig, kjære, velsignede Anton!“ — udbrød Sundby glad — „det var det, jeg tildels skrev til dig — du har da faaet mit sidste Brev fra Rom?“

„Intet Brev har jeg modtaget. Hvad jeg her siger dig, er min egen Sjæls Tanke — dog jo — dig og vor gamle Professor takker jeg for, at jeg nu veed, hvad jeg vil — Gud velsigne Eder Begge!“

„Endnu kun Eet, kjæreste Anton!“ — tog Sundby atter Ordet — „kan og vil du betroe mig, hvorledes dit Forhold er til denne smukke, talentrige Fioribella?“

„Som det var det første Øieblik, jeg saae hende, hin herlige Nat paa det adriatiske Hav“ — svarede Anton, og hans Kinder glødede. — „Det er Faustinas Øine! dog, haaber jeg, ikke som vor gamle Professor saae dem her i Verden, men som han drømte sig dem, luttrede og forklarede, i den største og herligste Solverden. Dog — om dette Haab er en afsindig Drøm — det vil jeg først kunne sige dig, hvis vi om tre Aar mødes i London.“

Nu afbrødes deres fortrolige Samtale af de unge Grever, som allerede i Forværelset havde kjendt Antons Stemme. De stormede ind og knugede hans Hænder med hjertelig Glæde. De spurgte, hvad han havde været saa taus og „muggen“ for paa Hjemveien fra Vesuv, og Magnus plumpede ud med, at det vist var, fordi Ferdinand havde gjort for glubsk Cour til den smukke Fioribella.

„Hvad er det for en taabelig Snak, Dogge!“ — sagde Ferdinand lidt ærgerlig. — „Jeg gjorde jo ikke meer af hende, end baade du selv og

Sundby og alle de fremmede Herrer. Hun er jo desuden en Sangerinde, en offentlig Person, som hele Verden har Lov til at gjøre Cour til" —

Anton var bleven forlegen og taug; men nu tindrede der en opblussende Harme i hans store Øine. —

Sundby bemærkede det og greb hastig Ordet. Den Hylding, der vistes det udmærkede Talent, havde vel Enhver Ret til at deltage i — paastod han i noget tilrettevisende Tone — men den var strengt at adskille fra, hvad man kaldte Courmageri. Ferdinand saae hans alvorlige Blik og taug. Sundby fortalte derpaa, med en pludselig Overgang, de unge Grever, at Anton og Spontanis reiste til Amerika om et Par Dage; men de kunde vente at mødes med den fælles Ven, naar de paa deres Hjemreise kom til London.

„Ikke før?" — udbrød Magnus — „der komme vi jo ikke, før vi har seet alle de andre tossede Lande i Europa og har lært Fransk og Dannelse og alt det Jux i Paris. Inden den Tid maa du da være bleven en rigtig Konge, Anton Knudsen! saa du kan spænde anderledes Karle for din Vogn, end dem, der trak dig forleden Aften; for det var noget lurvet Pak — det saae jeg nok" —

„Tal ikke om det dumme Optog, Grev Magnus!" — svarede Anton — „det var et af Spontanis sædvanlige Charlatanerier — det var Folk, han havde smidt Penge ud til, da vi kjørte til Theatret. Saadanne Optøier har jeg frabedet mig for Fremtiden."

„Men Krandsene, du fik, havde han dog ikke betalt!" — sagde Ferdinand — „og dem kunde jeg nok have misundt dig, naar jeg var vis paa, de kom fra" — —

„Frøkener og Comtesser!" — afbrød Sundby ham — „ikke sandt!"

„Aa! skal jeg nu høre det igjen?"

„Eller fra rene, uskyldige Gartnerpiger!" — vedblev Sundby ubarmhjertig.

„Nei!" — raabte Ferdinand — „jeg giver alle de Krandse Fanden, som jeg ikke selv har fortjent — men det skulde ikke være med Sang og Musik" — —

„Men med Bestormelser af Borge" — sagde Magnus.

„Ja! af trettenhundredaarige Kæmpers Borge!" — svarede Ferdinand og lo. — „Men dine Ordener, Anton! dem skal du vise os! Magnus vil endelig see den af Dromedaren og den store Bjørn! — Jeg vil helst see den af Dyden og nobel Bedrift" —

Anton var atter bleven blussende rød; men han fattede sig øiebliklig. „Derom kan Sundby nu fortælle den rene Sandhed, mine gode Venner!" — sagde han rolig, men med et smerteligt, dog stolt Blik — „og saa vil jeg bede, Spøgen dermed maa blive opsat, til vi sees igjen om nogle Aar! Jeg har været en Gjæk og lapset mig lidt — det er hele Historien — og det kan maaske ogsaa hændes Andre. Nu maa jeg bort! Jeg skal prøve et Nummer til Concerten i Morgen" —

Anton tog hastig Afsked, og hvor meget han anstrengte sig for at skjule det, kunde de dog Alle see, at krænket Stolthed, dæmpet Harme og Kval stod præget i hans smukke, men lidenskabeligt bevægede Ansigt.

„Det var Synd af dig, Ferdinand!“ — sagde Magnus — „at du vilde drille ham med den Dromedar og den store Bjørn! Du vidste jo, det var kun Løgn og Vind af den italienske Kvinkelerer“ —

„Men du troede jo selv i Gaar, det var sandt!“ — sagde Ferdinand — „og vi saae ham jo selv med al den Stads“ —

Sundby forklarede dem nu, hvad der i deres Spøg maatte have krænket Anton; han nævnede dem hans virkelige Udmærkelser og udbrød i en Lovtale over ham, som de ikke kunde forstaae, men Hjertens gjerne undte ham. De vilde høre hans Concert næste Dag og overraske ham med en kostbar Erindring, naar han reiste.

Sundby forvarede nu sine Papirer, for at gaae ud, og bemærkede derved først en Billet, som laa paa hans Bord. Han aabnede den og læste paa Italiensk:

„En Ven i Aanden, som har miskjendt Dem, ønsker endnu en Gang at see Dem og sige Dem Tak for, hvad det tilkommende Italiens Aand har talt til ham gjennem Deres Seerlæber, i den store Boëthius's Navn, paa vor udødelige Theodoriks Borg, medens jeg laa fortvivlet og bed i mine egne og mit sønderrevne Folks Lænker. Jeg venter Dem i Aften (Onsdag) ved *Ave Maria* paa Terrassen ved Camaldoli. Troer De mig ikke — saa kom bevæbnet! Jeg kommer ubevæbnet og ene! Jeg kalder mig endnu

Ludovico Speranza.“

Sundby saae paa Underskriften med et glad og roligt Blik. Han meddelte sine nysgjerrige unge Venner Billettens Indhold og sin Beslutning at følge Indbydelsen, hvorpaa han gik ud med dem, for senere, efter en nys ankommen indstændig Opfordring, at tilbringe Middagen, og hvad de af den Dag og Aften havde tilovers, hos Spontanis.

Noget før *Ave Maria*, inden Solen endnu var gaaet ned, gik Sundby alene gjennem den smukke Løvtræskov ved Camaldolensernes Munkekloster. Han kjendte den herlige, skovbegroede Fjeldvei. Han var ofte kommen forbi Klosteret paa de hyppige Lysttoure, men havde endnu ikke seet den berømte Udsigt paa Klosterterrassen. Det var første Gang i lang Tid, han havde været ene i det Frie. Han havde forladt de unge Grever hos Anton og Spontanis, hvor de, mod Sædvane, vilde høre Musik den hele Aften.

Sundby indaandede nu med fuldt Bryst Frihedens og Ensomhedens vederkvægende Luft i stille Selskab med sine kjæreste Tanker. Et Par hundrede Skridt bag ved ham gik der tre mandlige Skikkelser i gule Nankins-Regnkapper, uagtet det slet ikke truede med Regn, og med hvide, bredskyggede Straahatte ned over Øinene. Sundby vendte sig et Par Gange for at betragte Udsigten. Hver Gang det skete, vendte ogsaa de gule Kappemænd sig. Han betragtede det som noget aldeles Tilfældigt og gik rolig videre. Da han naaede Klosteret, fandt han den store Terrasse-

plads udenfor det aldeles øde. Han hørte Munkenes *Ave Maria*-Sang fra Klosteret, og det stemte ham høitideligt. Han vidste, disse Munke hørte til den strenge Trappist-Orden, og som stumme Gjenfærd maatte gaae til den Grav, som deres Ligkiste-Senge hver Nat minde dem om, uden at turde udgyde det dæmmede Livsvæld i deres Sind og Sjæl for noget Menneske. Han troede nu at see en af disse stumme Eneboere i en munkeklædt Skikkelse, der med Hætten over det nedbøiede Hoved dvælede et Øieblik ved en Stenbænk, for at see ud over Havet og den herlige Egn, men strax gik tilbage og forsvandt i en mørk Buegang ved Klosteret.

Sundby var standset i Skyggen af en Sten-Eg. Han gik nu hen til Stenbænken og saae ligeledes ud over Havet. Han stod som fastnaglet af Henrykkelse over det mageløse Panorama, her laa udstrakt for ham. Solen gik just ned og kastede sin Glorie-Glands over Land og Hav. Her saae han i den prægtigste Belysning hele den mærkelige Egn og alle de verdensberømte Stæder, han i de sidste to Maaneder havde tumlet om imellem. Han saae hen, hvor han havde seilet forbi Nicida og Nicidetta til det bjerghøie, fjeldomkrandsede Ischia. Han saae St. Nicolos Fjeldpynt, hvor han havde staaet, og hvorfra han over den steile Fjeldvægs Trapper var stegen ned til de kogende Kilder i Blomsterparadiset over den udbrændte Vulcan. Han saae over til Bauli, til den elysæiske Mark og det døde Hav — til det yppige Bajæ og det romantisk gaadefulde Cuma. Her havde han seet Sibyllas Grotte og gjennemvandret de Gamles rædselsfulde Tartarus-Vei. Han havde staaet ved Acherons Bred mellem de brusende Vande i den bælgmørke Afgrund og følt Dødens Rædsler gjennemrisle hans Inderste, for siden dobbelt at fryde sig ved Lyset og Livet og den paradisiske Jord. Han havde undertiden i tungsindige Øieblikke ønsket sig hensat i et Klosterlivs Ensomhed og Stilhed, kun med Evigheden og Guds store Natur for Øie, som det Sted, han nu stod paa; men Synet af hin stumme Camaldolenser havde givet ham et Indblik i Tomheden og den øde Selvfortærelse i et saadant Liv. „Nei!“ — sagde han nu ved sig selv og gav Tanken Lyd, ligesom af Gru for hin evige Taushed — „det var en mørk, en uhyggelig Drøm! — Livet vil Virksomhed — Tankevexlen — freidig Kamp for de store, evige Guddomstanker. — Eremitter ere vi dog Alle i vore dybeste, vore hemmeligste Tankers Ensomhed — Klosterbrødre kunne vi være midt i Menneskevrimlen — uden Klostermure. — Ak! Camilla!“ — udbrød han med en Smerte, han maatte give Luft — „saaledes sidder du nu med Ryggen til Verden ved hin Slotsbjerg-Ruin — du seer tilbage paa et forfeilet Liv uden Maal — og frem paa en Evighed uden Kjærlighed — dog nei, nei! — den store Kjærlighed — den, der overgaaer al Forstand — den har du dog i Grunden levet i — den har du med dig i din Ensomhed“ —

Han blev nu afbrudt i sine vemodige Tanker ved Lyden af Fodtrin i Sandet bag ved ham. Han vendte sig om og saae den samme Camaldolenser, som han før havde seet, nærme sig ham. Munken slog Hætten fra Hovedet, og Sundby kjendte i den stærke Aftenrødes Lys det blege, sygelige Ynglingsansigt med det kulsorte Haar og de lidenskabelig flammende Øine, som han første Gang havde seet i sit Fængsel i Venedig.

„Speranza!“ — udbrød han — „Signor Ludovico! Jeg har være præcis. Jeg saae Dem før, da man sang: *Ave!* men kjendte Dem ikke i denne Dragt.“

„Jeg bærer den kun som *Novizio*“ — svarede Italieneren mørk, med et bittert Udtryk i sin smukke, klangfulde Stemme. — „Jeg har endnu ikke frasvoret mig Menneskerøsten. Jeg vil endnu tre Gange see vor Sommersol gaae op og ned over dette døde, aandløse Paradis, inden jeg opgiver Haabet om Liv og Frihed i dette Land — inden jeg siger Farvel til Aanden og forsværger at tale et Ord meer til noget Menneske. Tak fordi De kom!“ — vedblev han i samme høitidelige og taleragtige Tone, idet han rakte Sundby sin magre, fine Haand. — „Jeg vilde gjerne endnu en Gang see den Mand, der troer paa de Dødes Tilbagekomst — der kunde begeistres ved en forvansket Folkesang om vor Heltetid og bebude Helteaandens og Frihedens Gjenopvækkelse i mit ulykkelige Fædreland. Vi ere ene her“ — vedblev han og saae sig om — „Verdens Tyranner lure dog ikke ved den tause Døds Porte.“ Han syntes ikke at bemærke, hvad Sundby heller ikke saae, at de tre gule Kappemænd, der havde fulgt Sundby i Frastand, havde nærmet sig Terrassen og stode med lyttende Opmærksomhed i Skyggen af et Par store Plataner.

„Jeg har troet mig skuffet af Dem!“ — tog Speranza atter med stigende Ivrighed Ordet. — „Jeg har hadet Dem — jeg har villet myrde Dem eller lade Dem myrde. — Det var Uret — det har jeg fortrudt — jeg har fastet og faaet Absolution derfor. De staaer ikke længer i min Gjæld. De har reddet mit Liv, som jeg Deres. Vi staae atter som frie Mænd lige over for hinanden, uden at skylde hverandre Meer, end vi begge skylde Hottentotterne. — De kalder Dem en Aandens Stridsmand. Det gjør jeg ogsaa. Aanden er mit Sværd — Ordet er min Fakkel. Med det Sværd vil jeg sprænge Frihedens Grav! — med den Fakkel vil jeg sætte Italien i Flammer!“ — Han gjorde en heftig Armbevægelse. En af de hvide Hatte var kommen frem fra Platanskyggen, men trak sig atter tilbage.

Først nu var det Sundby muligt at komme til Orde, medens den heftige Italiener drog Aande. „Jeg ærer Deres Fædrelandskjærlighed“ — sagde han — „jeg høiagter det Mod og den Begeistring, der opflammer Dem — jeg vilde maaske beundre den Kraft, hvormed De formodentlig baade har handlet og lidt for den Enhed, Frihed og Selvstændighed, for den Uafhængighed af alle Statsforhold, hvortil De vil vække og føre Deres ædle Folk; — men, tilgiv mig! — den Aand, der taler gjennem Deres lidenskabelige Ord og Blik, den er hverken Retfærdighedens eller Sandhedens eller Kjærlighedens — det er den samme, som kunde opfordre Dem til at snigmyrde og tage Absolution derfor i samme Aandedræt. Jeg fordømmer Dem dog ikke derfor!“ — vedblev Sundby, medens den blege Italieners Øine gnistrede. — „De er en Søn af Vulcanernes Fædreland — Deres Liv og Begeistring deler Vulcanens Natur — den føler kun sin Kraft og sin Trang — den vil kun have Luft og sprænge sine Lænker“ —

„Ja vel! ved alle Engle og Djævle! det vil jeg, om jeg saa skal myrde Dem og hele Verden!“ — raabte den heftige Sydlænder og syntes forgjeves at lede om sin Dolk. — „Jeg er vaabenløs!“ — vedblev han —

„derpaa stoler De — dog tal! tal Dem kun ud! pidsk mig med Skorpioner! jeg skal høre — jeg skal tie og taale det, som en Martyr!“ —

En af de hvidhattede Kappemænd var atter traadt frem af Skyggen og de bleve begge opmærksomme derpaa. „Vi er' ikke aldeles ene her!“ sagde Sundby og studsede. — „Dog jeg har intet Hemmeligt at sige Dem!“ — vedblev han med rolig Kraft. — „Jeg tiltroer Dem ikke den Nederdrægtighed, her at have lokket mig i en Fælde. — Jeg er i Tillid til Deres Ord kommen ubevæbnet, som De seer, og hine Mennesker kjender jeg ikke. — Jeg beklager den Mand og det Folk, der kun kjender Driftens ubændige Villie — der kun bøier sig for Guddomsvillien, som Naturaanden for den evige Naturlov, som den overvundne Fange for Nødvendighedens Jernspir i Tyranhaanden, og da krummer sig som Tigeren i sit Bur — som Hedning-Slaven. der fraader og bider i sine Lænker. Tro mig, Signor!“ vedblev han og opløftede sin Røst, trods Raseriet i den forbittrede Speranzas Miner — „jeg besværger Dem ved den levende Gud — ved Alt hvad Sandt og Helligt, De troer paa! af Lovløshedens, Edsbruddets og Troløshedens Vei kan ingen sand Frihed vindes! — den Vei fører til en større Trældom — til Aandens Trældom — til Fredens og Salighedens evige Forlis!“ —

Sundby udtalte disse Ord med en Myndighed og Kraft, med en saadan Aandens og Villiens Overlegenhed, at de ligesom rystede den rasende Italieners Marv og Ben.

Speranza faldt pludselig sammen som en kraftløs Olding — han drog Hætten over sine dødblege Kinder og sukkede. „Farvel!“ — sagde han med svag Stemme — „jeg gaaer tilbage til Taushedens Bolig. Jeg skal tænke paa, hvad De har sagt mig — men siger jeg nogen Sinde, det var Sandhed — saa er det mit sidste Ord i denne Verden — saa træder jeg ikke meer ud af den Afsigelsens Dør, der nu skal lukke sig efter mig!“

Han vendte sig og gik langsomt tilbage til Klosteret.

Neppe var han forsvunden, før Sundby saae de tre Skikkelser med de gule Kapper og hvide Hatte træde frem imod ham med raske Skridt og kaste Kapperne heftigt til Side. Han studsede og betragtede dem skarpt med et roligt og kraftigt Blik.

„Kom nu med os! og giv de Munke Fanden!“ — raabte en vel bekjendt Stemme. Han kjendte Grev Magnus, som med Ferdinand og Anton kom ham glade i Møde.

De havde Alle fundet hans enlige Stævnemøde med den iltre Italiener betænkeligt, men vidste vel, han vilde afslaae ethvert Forslag om Følgeskab. Efter Antons Raad havde de kun i denne Forklædning fulgt ham i Frastand og givet Agt paa den mistænkelige Munks Bevægelser.

„Men dumt bar' vi os dog ad!“ — sagde Magnus — „Munken kunde jo dolket ham hundrede Gange, mens vi stod der og gabede paa dem som Narre.“

„Nei!“ — sagde Anton — „du kom langt nok frem, Magnus! hvor meget vi saa holdt dig tilbage. Han maatte jo strax see vore hvide Hatte — og Veien til Klosteret kunde vi spærre ham, naar vi vilde. Bevæbnet var han jo heller ikke.“

„Hvem kunde see, hvor mange Dolke han havde i Ærmet?“ — indvendte Ferdinand — „men jeg tabte ikke hans høire Haand af Sigte og kunde sprunget til, før han vendte den to Gange“ —

„Tak, Tak! kjære Venner!“ — afbrød Sundby dem — „det var dog en overflødig Forsigtighed, og nu maa han jo troe, jeg dog var mistroisk eller lumsk og kom med en hemmelig Garde i Hælene.“

Da de nu vare stegne ned af Terrassen og vare komne et Stykke ind paa Skovveien mellem de halvdunkle Bjergskrænter, bemærkede Ferdinand, at en munkeklædt Skikkelse sneg sig efter dem og syntes speidende at lytte til deres Tale. Den tilsyneladende Munk drog hastig Hætten over Hovedet, saasnart han saae sig bemærket, og forsvandt mellem Buskene.

„Det var Conrad!“ — sagde Ferdinand — „jeg kjendte hans listende Gang.“

„Ja saa!“ — raabte Magnus og lo, idet han svang den svære Prygl, han havde forsynet sig med — „han vil nok have Drikkepenge for sine deilige Varmepotter!“

De naaede imidlertid den store, larmende Stad og tabte sig mellem dens Menneskevrimmel, under livlig Meddelelse til Anton om deres Eventyr i Venedig og paa deres Reise til Neapel. Anton hørte stille, men temmelig adspredt, derpaa. Sundby gik taus ved hans Side og syntes fordybet i sine egne alvorlige Tanker.

SYTTENDE KAPITEL

Paa Undsætningstoget til Camaldolensernes Kloster var det gamle venlige Forhold mellem Anton Knudsen og de unge Grever Høg aldeles kommet tilbage. Magnus og Ferdinand havde ikke vidst, hvor kjærlige de vilde vise sig imod ham, og deres fælles Omhu for Sundby forenede dem inderligere. Der var intet Spor tilbage i den unge Konstners Sind af den krænkede Følelse, hvormed han om Formiddagen havde forladt dem. Sundby havde ogsaa vist ham megen Kjærlighed. Der var desuagtet et stille Tungsind udbredt over Antons Ansigt, som han forgjeves søgte at skjule. Han havde lovet at bringe dem alle Tre tilbage med sig til Spontanis, hvor Fioribella havde foranstaltet en lille Fest.

Alt var indrettet paa det Nydeligste i Hotellet. De fire Gjester bleve modtagne af Fioribella og hendes Broder med en Duet, som de artige Søskende udførte i Costume. Den var valgt af en Opera. De fremtraadte som Oberon og Titania og tvistedes om, hvem der af fire berømmelige Helte, som komme tilbage fra en stor Seier, fortrinlig skal hædres, som den største, og prydes med den Krands, Alfedronningen har bundet. Hun og Oberon kappes i Berømmelser over deres Yndlinger. Oberon priser fornemmelig to ridderlige Grever af fyrstelig Byrd, der ere ligesaa udmær-

kede ved deres Tapperhed, som ved deres Vid og Skarpsindighed; af disse foretrækker han dog Den, der har det største Hoved og den drabeligste Skikkelse tilligemed det allerfortræffeligste Hjerte. Der spillede et fint, listigt Smil om Spontanis smalle Læber, idet han, under de konstige Rullader, nu greb Krandsen fra sin Søsters Haand og svingede den over Hovedet paa Grev Magnus. Stamherren nikkede godmodig og rakte sit store Hoved frem. Men Fioribella snappede Krandsen fra sin Broder med et skalkagtigt Nik og nærmede sig til Sundby og Anton; hun priste sine Yndlings-Riddere, som „Lærdommens og Konstens ypperste Heroer", hvorpaa hun skilte den dobbelte Krands ad, saa den blev til tvende, og bekrandsede dem begge, med den yndigste Alfedronning-Hilsen. Hun rakte derpaa de unge Grever en lille deilig Bouquet hver. Den, hun gav Magnus, plyndrede hun fra Haarprydelsen under sit flagrende Titaniaslør. Den, hun rakte Ferdinand, havde hun baaret ved sit Bryst. Hun ledsagede alle Gaverne med skjelmske og udtryksfulde Blik, der ikke forfeilede deres Indtryk paa de hædrede Gjester — og Spontani klappede.

Aftenen gik hen under den livligste og mest afvexlende Underholdning. Flammebjergets christnede Guddomsnectar — som Spontani kaldte den — og de yppige Sydfrugter havde oplivet dem Alle. Anton havde ogsaa glædet dem med sin Sang; men det vemodige Udtryk i hans Ansigt var ikke forsvundet, og undertiden havde Sundby bemærket en hemmelig Bitterhed i hans Miner, naar han besang Kjærlighedens og Konstnerlivets Lyksalighed. Han lo og spøgte dog ogsaa, men der var Noget deri, der erindrede om den gamle Professor, naar han var i sit tungsindigste Lune.

Da endelig Sundby og de unge Grever temmelig silde forlode deres artige Vert og den indtagende Vertinde, som Alfedronningens Costume syntes at have forvandlet til en virkelig Fe, fulgte Anton dem til deres Hotel i St. Luciagaden. Han gik helt op ad Trappen med dem. „Jeg bliver her i Nat!" — sagde han og bad Opvarteren skaffe ham et Soveværelse. — „Gaaer du ikke strax til Ro, saa bliver jeg nu lidt hos dig!" — sagde han til Sundby. Han sagde Godnat til Greverne og gik med den ældre Ven ind paa hans Værelse.

„Det er sidste Gang for lang Tid — maaske sidste Gang paa denne Lykkekugle — jeg har en fortrolig Time med dig!" — sagde han og kastede sig paa en Stol, da Opvarteren havde sat Lysene paa Bordet og forladt Værelset. — „I Morgen spiller jeg min sidste Narrerolle her. Jeg gaaer da formodentlig beklappet og bekrandset i Seng, for næste Morgen at forlade denne Overculturens raadne Halvkugle. Skal jeg blive til et sandt naturligt Menneske, maa jeg til Frihedens Land, hvor Enhver kun gjælder for, hvad han er — hvor en stor, frisk Natur endnu lever" —

„Er det da de Vilde, du vil besøge i deres Urskove!" — spurgte Sundby. — „De ere nu vel snart Alle udryddede af de ædle Seierherrer, der har tilranet sig deres Verdensdel. Saa vidt jeg kjender de amerikanske Tilstande, vil du nok der finde stor Dygtighed i Erhverv og megen politisk Udvikling alle Vegne, men neppe noget høiere aandeligt Liv og meer

Sands for Konst, end i den Culturens og Historiens gamle Vugge, du nu i din Forstemthed lader haant om.“

Anton taug og støttede Haanden mod sin Kind. Sundby satte sig ved hans Side, greb hans mat nedhængende Haand og vedblev: „Kjære, kjære Ven! Jeg er glad ved, at du endnu dog vil høre et fortroligt Ord af mig, før du forlader os. Der er Noget gaaet i Stykker i dig. Du er i Ufred med dig selv. Du lider! — Jeg saae det paa dig strax forleden Aften i St. Carlo, trods al den Hæder og alle de Krandse, du overvældedes med — og jeg skal sige dig, hvad du lider af“ — — Han holdt inde og syntes dog betænkelig ved, hvad han vilde sige.

„Nu!“ — sagde Anton og tog Haanden fra Kinden — „saa sig det da! — dog nei! det behøves ikke! — jeg skal selv sige dig det! — en dyb Ærgjerrighed — en mægtig Stolthed — om du vil — lider jeg af; men den har hjulpet mig til at foragte Skinnet, Løgnen og Forfængeligheden — er det Hovmod, nu vel! saa er Hovmod min Orm. — Jeg foragter de dumme Mennesker, der forgude og forhutle mig. Naar jeg bøier mig for dem, naar jeg hykler og fornedrer mig for at modtage deres Klap og Krandse, — saa udleer jeg dem i mit Inderste — saa spotter og haaner jeg de Narre, der ikke har meer Aand og Smag, der ikke kan høre, at hvad jeg giver dem, er falsk Glimmermynt, Løgn og Affectation, men dog det Eneste, de kan modtage. Troer du, det kommer fra mit sande Inderste, hvad jeg her giver til Pris, naar de rase for mig? — nei! jeg tilslænger dem, hvad de vil have, og hvad de har Forstand paa. Liv er deri — men overdrevet, unaturligt; — Lidenskab er deri, men vild, uskjøn, uden Aand og Hjerte. Det vil de have — og det skal de faae. Jeg kan sætte mig ind deri — jeg kan selv lade mig henrive af den Lidenskab, jeg fremgjøgler og foragter; men det maa dertil: jeg maa skuffes selv, for at faae et Slags Natur i Unaturen — en Art Sandhed i Løgnen. Hvad jeg virkelig føler — hvad der rører sig dybest i mig — det gjemmer jeg til en anden Tid — eller et andet Folk — eller en anden Verden! Den, jeg lever i, forstaaer det ikke — og er det ikke værd“ —

„Du har Ret, Anton! det er et grueligt Hovmod“ — sagde Sundby dybt bekymret — „det er en selvsyg, ukjærlig Stolthed, som jeg ikke havde tiltroet dig — det er en Foragt for Aand og Sandhed i din Samtid, hvortil hverken du eller det mest begavede Menneske i Verden er berettiget“ —

„Ja vel! det har jeg sagt mig selv“ — udbrød Anton med et bittert, vemodigt Smil — „men hvad hjælper det? Naar man er besat af en Djævel, nytter det kun lidt, man veed det. Der maa en højere Magt til, som kan sige: far ud! vig fra ham!“

„Den Magt kjender du ogsaa“ — vedblev Sundby — „den kjendte du i det Mindste, da jeg saae dig første Gang — da du i din Uskyldighed blæste Fløiten paa Dandseboden og troede, du var i godt Selskab. Den Gang foragtede du intet Menneske — ikke engang den nedværdigede, berusede Kvinde, du siden drog op af sorte Sø“ —

„Det var den Gang!“ — svarede Anton med et dæmpet Suk — „den Gang var jeg et Barn, for hvem Guds Rige jo staaer aabent — nu

er jeg den berømte Virtuos, for hvem alle andre Riger staae aabne, — det Vidunder, jeg en Gang drømte om, som det Allerstørste i Verden — men derfor har jeg ikke Magt til at uddrive Djævle. Og hør!“ — vedblev han heftig og foer op — „der er en værre Dæmon, som tyranniserer mig. Naar den har Magten, kryber Hovmodsdjævelen til den dybeste Fold i min Sjæl og skjuler sig — og veed du, hvad det er for en Plageaand?“

„Forelskelse — blind, lidenskabelig Forelskelse — for Kjærlighed er det ikke!“ — sagde Sundby og reiste sig ogsaa, idet han lagde Haanden paa sin unge Vens Skulder. — „Kan du da ikke see! at denne skjønne, talentfulde, i næsten forfærdelig Grad elskværdige Fioribella med al sin Ynde og Elskværdighed“ — —

„Er en mageløs Kokette“ — afbrød Anton ham — „en fin, dydig, rigt begavet, uimodstaaelig Kokette, som kan henrive Alle — som ikke du selv engang kan modstaae! — Negt det ikke, Sundby! ogsaa dig har hun draget i sit Garn — ogsaa dig har hun kastet Blik til, som har smigret og pirret. Jeg har seet det før — og jeg saae det tydeligt i Aften — baade du og de unge Grever forlod hende med en Gnist i Sjælen af den Lue, som fortærer mig — og som aldrig, aldrig kan slukkes“ —

„Det er sandt!“ — svarede Sundby med rynket Bryn — „hun behager og tiltrækker — ogsaa mig. Alting klæder hende yndigt, selv hvad jeg misbilliger hos hende. Hun har Sands for Konst og Poesi, men ingen Dybde; hun har Lune og selv Begeistring — men lige saa vel for det Falske som for det Sande, naar det kun glimrer; hun kan synes baade følsom og aandrig, ja selv greben af det Høieste og Helligste, naar hun vil; men piquant er hun altid og i høieste Grad. Jeg har beundret hendes Talent — jeg har gjerne seet hende og talt med hende; men den uudslukkelige Ild, du taler om, har ikke angrebet mig. Om en Gnist deraf ogsaa kan have afspeilet sig i mit Øie og en anden maaske svedet Ferdinand lidt i Nærheden af Hjertet“ — tilføiede han med et roligt Smil — „saa tør jeg dog nok assurere baade Magnus og mig selv mod den Ildsvaade. Kunde jeg saa vel kun rive dig ud af Branden! Kun et Blik paa hendes sande Væsen og en kraftig Beslutning, kjæreste Anton! — Løsriv dig! og du er fri! — Lad dem reise alene iovermorgen!“

„Det er umuligt!“ — svarede Anton nedbøiet: — „Jeg maa med! — jeg er bortleiet paa to Aar. I to hele Aar har Spontani Ret til at trække om med mig, hvor han vil. Jeg er en fangen Fugl — og lænket Abe, der kan gøre Konster. Ja! jeg har solgt ham min Sjæl og min Frihed. Jeg har forskrevet mig til — til Dæmonen. Dog nei!“ — vedblev han og opløftede atter sit Hoved stolt — „en saadan Slave blev jeg dog ikke. Jeg kunde blive fri — jeg kunde løskjøbe mig fra vor Contract — men jeg vil ikke. Min Trældom er frivillig. Hendes Øine drage mig med sig, Faustinas Øine! Det gaaer nu mig som vor gamle Professor. — Lad hende være Den, hun er! Kokette eller hvad der er værre! lad hende pine mig til Døde med sit Lune! — lad hende være falsk og troløs, som hendes Moder! — lad hende være Usandheden og Forstillelsen selv! — lad hendes Dyd og Ærbarhed være Hykleri! — for mig er hun en Magt —

en uimodstaaelig Magt — en Engel fra Himlen eller Afgrunden — lige meget! jeg maa — jeg vil følge hende! — Godnat!“

Han greb nu sit Lys og styrtede ud af Døren til sit Sovekammer.

Næste Morgen havde Anton forladt St. Luciahotellet meget tidlig. Hverken Sundby eller Greverne saae ham før paa den store Concert i St. Carlo. Den endte, som sidst, med *„Furore“* under en Regn af Blomster og Krandse. Ferdinand havde medbragt en nydelig Laurbærkrands til Anton, med en indflettet Guldring og en Bouquet til Fioribella, hvori der glimrede en kostbar Diamant. Han vidste paa en net og sirlig Maade at kaste dem op i Hænderne paa dem begge. Magnus havde den hele Dag havt travlt med en større Overraskelse. Paa hans Vink kom der to stærke Lastdragere slæbende med et Uhyre af en Krands. Den bestod af de mest spraglede og pralende Blomster, der vare flettede om det forgyldte Baand til et Oxehoved. Dette Monstrum af en Krands hivede de stærke Karle op paa Theatret af al Magt, medens Magnus selv klappede med et Par store Træbrikker. Krandsen havde nær gjort en Ulykke og rammet den skjønne Fioribella; men Anton og Spontani, som tilligemed hende vare fremkaldte og just skulde gjøre deres sidste Compliment for det begeistrede Publicum, grebe heldig Krandsuhyret, hver ved sin Side. Begeistringen var et Øieblik ved denne colossale Bekrandsning gaaet over til almindelig Latter; men Spontani og Anton stillede strax Krandsen op, som et Slags Æreport, ikke for dem selv, men for den Konstens Fedronning, de ledsagede. De droge Fioribella hen under den og stode som ærbødige Skjoldholdere ved et Vaabenskjold, medens hun stod med Taaspidsen paa Krandsens nederste Del og saaledes med de Andre dannede en smuk Gruppe. Hun nikkede og hilsede nydeligt gjennem den store yppige Krands — og Tæppet faldt, under et buldrende Bifald.

Det var Midnat. Ved Udgangen af Theatret modtog Magnus og Ferdinand kun en flygtig Taksigelse for de behagelige Overraskelser. Sundby trykte Anton taus i Haanden, og de skyndte sig hver til Sit.

Da Sundby og Greverne den følgende Morgen paa det aftalte Klokkeslet stode paa Skibsbroen ved Neapels Havn, for at sige Farvel til Anton og Spontanis, var der, som sædvanlig, en stor Menneskemyldren; men de kunde ingen Steds faae Øie paa dem, de søgte. I det Samme hørte de nogle raae, vilde Stemmer larme og skrige bag ved dem. „Stop dem! stop dem!“ — raabte en barsk Mandsstemme — „stop de Satans Virtuoser! de har myrdet ham! de har myrdet den stakkels *Fra Diavolo!* — efter dem! stands dem! hal Morderne ind!“

Sundby, som forstod, hvad der blev raabt, saae sig forfærdet tilbage og kjendte deres Førere fra Vesuv, som med vilde, heftige Gebærder pegede ud mod Havnen og overdøvede hverandre med deres Skrig.

„En Baad! en Seilbaad ud! — afsted efter det Morderpak, I sendrægtige Esler!“ — raabte Den, der skreg høiest — „hører I ikke? Vi har fundet Liget — hele Hovedet var brændt — men Kappen og Kroppen har

vi kjendt — begge Virtuoserne har gjort det — de fremmede Sangere har stødt ham ud — de stod sidst med ham ved Lavastrømmen. Efter dem! stop dem, de forbandede Mordere!“

„See! min Krands! min store Krands!“ — raabte nu Magnus og pegede langt ud i Havnen — „det er dem, der seiler! Vi er kommen for silde — det er din Skyld, Ferdinand!“

„Nei!“ — raabte Ferdinand og saae paa sit Uhr — „saa er de bestemt reist over ti Minuter for tidlig.“

Der fløi et Skib ud af Havnen for fulde Seil, og paa Bagstavnen var en uhyre stor Krands ophængt. Sundby blev let om Hjertet. Han saae Anton paa Skibet svinge sin Hat.

„Og see!“ — raabte Ferdinand — „Fioribella vifter til os med sit Slør gjennem Krandsen!“

Ferdinand og Magnus svingede nu med deres Hatte af alle Kræfter. Sundby gjorde ogsaa et Sving med sin, men skyndte sig at faae de unge Grever bort fra Havnen. Der klyngede sig nu en stor Mængde Mennesker sammen om Førerne fra Vesuv, for at høre Nyheden om den myrdede *Fra Diavolo*, hvis formentlige Mordere man paapegede paa det amerikanske Skib. En Seilbaad satte ud efter dem under Larm og Skrig, men uden Sandsynlighed for at kunne indhente Skibet.

FJERDE DEL

FØRSTE KAPITEL

Over sex Aar vare forløbne siden hin smukke Sommermorgen, da Sundby og de unge Grever Høg havde staaet ved Neapels Havn og seet Skibet bortfare, der skulde bringe Anton Knudsen og de den Gang berømte Søskende, Spontani, til Amerika. Antons Venner havde seet Skibet forsvinde og den Seilbaad komme tilbage, der, med Politi og Gensdarmer, forgjeves havde forfulgt de for Mord beskyldte Virtuoser.

En stor, mærkelig Tid var imidlertid henfaret over Europa. Frankrig og Italien, Tydskland og Ungarn havde staaet i Flammer. Ludvig Philip var styrtet. Selv den i 1845 forgudede Pave *Pio nono* havde maattet vige for det unge Italiens Republikanere. De mægtige Omvæltnings-Ideer, der saa længe havde rørt sig baade aabenbart og i Løndom, havde paa ny for en Tid faaet Magt. Den atter vakte Begeistring for Folkenes Frihed og Eiendommelighed havde dog ikke alene i Vildhed, med den franske Friheds- og Lighedsaand til Forløber, sat hele Sydeuropa i Brand og rystet mange Troner, men tillige, med Retsind og rolig Kraft, fremkaldt en ny Daadstid i vort Fædreland. Den vilde Bevægelse havde imidlertid udraset. Oprørene i 1848 vare dæmpede med Blodstrømme. Paa Danmarks Sydgrændse havde Kampen været blodig og langvarigst. Det lille enestaaende, danske Folk var dog seierrigt gaaet ud af Kampen og havde, selv midt under Striden for sin Tilværelse, med sin Konge i Spidsen, uden lovløs Vold, erhvervet sig den frieste Forfatning. Seiersaaret 1850 havde, med de to foregaaende, været en Ildprøvetid for dansk Troskab, Udholdenhed og Heltemod. Det afsindige Oprør var knust. De største Slag, Norden i Aarhundreder kan mindes, havde givet Fredericia og Isted europæisk Berømmelse. Oprørernes sidste Kraft — om end ikke deres Overmod — var sprængt i Luften ved Frederiksstads mageløse Forsvar. Tildels ved Stormagternes Indblandelse var Blodsudgydelsen standset og en fredeligere Til-

stand forberedt. Den landsforræderske „Slesvigholsteinisme“ var tilbagetrængt og søgte sig tildels et nyt Fædreland paa Jordens anden Halvkugle. Men Reactionen gik nu frem med store, foruroligende Skridt. Den truede selv med at tilintetgjøre Frugterne af de Seire og det Blod, der atter havde hævet Danmark til en Magt og vakt en stor, uberegnelig Selvfølelse i Folkets Bevidsthed.

I de blodige Bedrifters Tid vare Heltenavne, som Rye, Schleppegrell og Læssøe, fløine til Udødelighed med Tusinders Sjæle, der i Mod og Tapperhed vare deres Lige. Danmarks skjønneste Blomsterkrandse fulgte dem. „De gik til Ryes Brigade“! hed det stolt og freidigt i Krigermunden. Mange vare i egenligst Forstand gaaet i Døden med Sang, som de gamle Skandinaver, ligesom i det Hele en frisk og munter Dødsforagt var et Hovedtræk i disse Felttog. En stor Række af yngre Helte delte Æren og Seiren med en Helgesen, en Meza, en Bülow og Krogh. Ved hvert Skridt kunde man møde unge Mænd, som med deres Blod havde vundet Krandse af skjønne Hænder, men tillige Mødre, som i deres Sørgeklæder vare stolte af de Sønner, de havde født og hengivet for Fædrelandet.

I en saadan Daadstid syntes det stille Privatliv at synke sammen, som ubetydeligt og smaaligt. Selv Konstens og Videnskabens Heroer træde da i Skygge, og — hvor ikke en selvsyg Forfængelighed føler sig krænket, skjule de sig gjerne for den Glands, de beundre. De borgerlige Helte, der have betalt Bøder eller siddet i Fængsel for Pressens og Ordets dristige Brug i Frihedens Tjeneste i en mindre fri Tid, syntes nu endog forglemte. Skuepladsens og Concertsalens Seierherrer synes i saadanne Bedrifttider næsten at være bortblæste. Hvilke Virtuoser der i hine Aar har været til, bekymrede Ingen sig om. Gamle Avis-Artiklers Udbasuning af de flygtige Underholdnings- og Smagsbedrifter syntes næsten latterlige. Anton Knudsens og Spontanis Navne og mulige Berømmelse i amerikanske Blade naaede neppe til Europa — mindst til det af Kampbulderet gjennemrystede Danmark, og om deres Tilværelse spurgte ikke Mange.

Paa en gammel Herregaard i gothisk Stil, bygget paa en ved Opdæmning landfast Holm ved Østersøen, og som de sidste Eiere havde kaldet Høgholm, sad nu Grev Magnus Høg, der, som Stamherre, efter sin Faders Død havde taget Gaarden og Godset i Besiddelse. I de tre sidste Aar havde han mistet begge sine Forældre. Selv havde han, med sin Broder Ferdinand, som Frivillig, deltaget i alle tre Felttog. Begge havde de med Ære kæmpet i de betydeligste Slag; dog Ferdinand havde kun havt Leilighed til fortrinsvis at bemærkes. Hvad den yngre Greve en Gang halvt i Spøg havde ønsket, var nu opfyldt. Grev Ferdinand Høg bar et løst Ærme, uden Arm, opfæstet paa den venstre Side af Brystet, og tæt derved et hvidt Ordensbaand med røde Kanter i en temmelig stor Sløife. Han havde, som Husarofficeer, redet gjennem Hovedstaden ved Krigernes Hjemkomst fra det tredie Felttog. Mange Blomster og Krandse vare regnede ned over ham fra skjønne Damehænder, og Folket havde raabt Hurra efter ham i Gaderne. Den skjønneste Krands var falden lige ned paa hans vel dannede Pande; han havde grebet den og seet op med en artig Hilsen. Krandsen var bleven udkastet af en deilig Haand, som han en Maaned

efter Hjemkomsten havde modtaget ved Brudeskamlen i den lyksaligste Brudgomsbegeistring. Det var vel ingen Comtesse eller rigtig adelig Frøken; — men det tænkte han nu ikke paa. Hun var ganske smuk og fuld af Begeistring for ham. Hun var for det Meste af samme Mening som han, skjøndt hun ofte drillede ham for Spøg — og han beundrede hendes Smag og Forstand. Hun var yderst godmodig, ligesom han, og de kunde ofte lege med hinanden som Børn. Grev Ferdinand gik nu i sit fire og tyvende Aar. Med sin ene Arm, sit Kors og sin Krands, der hang paa Væggen i hans Stadsestue over hans Klinge — var han en meget lykkelig Hædersmand, men endnu lykkeligere Ægtemand og en ret duelig Landmand. Han eiede en mindre Herregaard i Nærheden af Broderens Stamgods og havde allerede en lille tilkommende „tapper Landsoldat“ i Vuggen.

Sundby var bleven Præst paa Stamherrens Gods og besøgte jævnlig sine forrige Elever.

Magnus havde ikke mistet noget af sine stærke Lemmer i Krigen; han havde heller intet Kors paa sin Kjole og ingen Krands paa sin Væg; han havde heller ikke anskaffet nogen Vugge, da han endnu ikke havde fundet nogen Frøken eller Jomfru, der saaledes holdt af ham, at han havde været fristet til grundig at forelske sig og frie. Han havde dog først nylig fyldt sit fem og tyvende Aar og syntes ingenlunde at have nogen overvættes Forkjærlighed for den enlige Stand. Han elskede Ensomheden saa lidt, at han gjerne een Gang om Ugen havde stort Selskab af een Gang for alle Indbudne, og paa enkelte mærkelige Dage anstillede han meget store Fester. Han havde formaaet sin Søster, Grevinde Camilla Strahl, der for to Aar siden var bleven Enke, til i sin uafhængige Enkestand at boe hos ham paa Høgholm, som et Slags Dronning i mindre Maalestok. Hun havde en hel Række Værelser og en særskilt Have, saa vel som Heste og Vogn, til sin frie Raadighed og kunde tilbringe sin Tid aldeles efter egen Lyst og Smag eller Lune, men hun maatte kun være paa Raad med ham om Udførelsen af den storartede Plan til et fornøieligt og rigtig selskabeligt Herremandshus, saaledes som han mente, det burde være. Bortfjernelse af al Stivhed og Rangvæsens-Forskjel var heri en Hovedsag.

Siden Grevinde Camilla var bleven Enke, havde hun overvundet den Nedstemthed, som det trykkende Forhold til en Mand, hun foragtede, havde fremkaldt. Et Tre-Aars Eremitliv, paa en Maade, ved den gamle Slotsbjerg-Ruin i Töplitz-Egnen havde bragt Fred i hendes Sind og Klarhed i hendes Livsanskuelse. Tomheden i hendes hele foregaaende Glimmerliv havde givet hende en mægtig aandelig Trang til et nyt Liv med Indhold og Fylde. Et saadant haabede hun nu ogsaa at kunne udbrede omkring sig i sin jævne, ærlige Broders Hjem.

Det var en smuk Efteraarsmorgen 1851, Aarsdagen efter det hæderlige Slag ved Midsunde (den tolvte September), hvor Grev Ferdinand, som Infanterist, havde mistet sin Arm. Hán var kort efter bleven udnævnt til Lieutenant ved Husarerne og fik, som saadan, Afsked, som Invalid, hvorved han dog havde opnaaet at bære den Uniform, han altid lidt barnagtig havde sværmet for. Grevinde Camilla sad nu i Morgendragt ved sit Skriverbord i sit eget hyggelige Taarnkammer, hvor Bøger, Musikalier,

Malerier og Billedstøtter indtoge den væsenlige Plads, medens al overflødig Boskabspragt var bortfjernet. Her var Udsigt baade til Gaarden og Haven. Gjennem det buede Havevindue havde hun Skoven og nogle Smaaholme i Havbugten for Øie. Solen blinkede paa Havspeilet, og Trækfuglene fløi hen over Skoven i store Skarer. Hun var endnu overmaade smuk og saae ud som en Tyve-Aars-Pige, skjøndt hun nylig havde fyldt sit otte og tyvende Aar. Der var en stille Fred udbredt over de før saa lunefuldt bevægede Ansigtstræk, og en dyb Sjæls Glæde skinnede ud af de klare, kornblomstblaae Øine. Hun heldede sig ofte tilbage paa Stolen og saae ud i det Frie.

„Vil du ikke nok snakke lidt med mig, Camilla; i Dag er jeg en Fredsforstyrrer!“ — sagde nu en kraftig, munter Mandsstemme, og hendes Broder Magnus stak sit store Hoved ind ad Døren.

„Kom kun!“ — svarede Søsteren og reiste sig fra et halv fuldendt Brev, der laa paa Bordet — „for dig tør jeg nok lade mig see. Jeg skriver til Vilhelmine, med vor Duepost, og beder hende endelig komme i Eftermiddag og tage sin sorte Stær og begge de hvide Stære med. I et saadant Veir kan de Gamle nok taale det“ —

„Og Jomfru Lise — hun maa da endelig med!“ — udbrød Magnus ivrig — „hendes Forældre komme ganske vist denne Gang: dem var jeg hos i Gaar — de brave Hønsekræmmerfolk, veed du“ —

„Ja vel!“ — svarede Grevinden lidt forlegen — „jeg kjender dem nok fra Vilhelmine og Lise — men jeg har jo ikke seet dem endnu. Jeg er kun bange, vi plage dem, og de vil være forlegne.“

„Det har ingen Nød! deres Nabofolk, den ærlige Hans Litsenbroder og hans Kone, komme med; men denne hersens Cathrine, eller hvad hun hedder, hende, de har i Huset, hun hører til de Hellige — hun kommer aldrig, hvor der skal være Dands og Lystighed.“

„Det var dog godt!“ — sagde Grevinden, der ved dette Navn var bleven urolig og nu drog Veiret frit. — „En vis Grændse maa der dog være, selv for den folkeligste Gjestfrihed, Broder Magnus! Hverken Hønsekræmmerfolkene eller den ærlige Fragtmand og hans Kone har jeg Noget imod for deres ringe Stand, mod anstændige Tjenestefolk ikke heller! De høre netop til, hvor der gives saadan en Fest, og hvor det fornemmelig er den menige Landsoldat, deres Ligemand i Dannelse, vi vil hædre; men denne Cathrine, har jeg hørt, er et berygtet Fruentimmer. Det var jo hende, Anton Knudsen en Gang trak op af Søen, og vor gamle Professor tog sig af og fik her ud paa Landet.“

„Ja, det var den Gang!“ — sagde Magnus. — „Fader kaldte hende Frøken de Bimbe; men det var nok ellers Pimpe-Cathrine hun blev kaldt; dog nu er hun jo bleven ædruelig og meget dydigere end Nogen af os — saa for den Sags Skyld kunde hun nok komme. Jeg har jo ogsaa indbudt Alle og Enhver, der vil komme, i Avisen. Men jeg seer dog helst, hun bliver borte! hun dreier mig Øinene altfor meget mod Loftet og snakker bestandig bibelsk — det kan jeg ikke lide! — Du skal ellers see, her bliver muntert!“ — vedblev han snaksom: — „den tykke, snurrige Postmester kommer og den fortræffelige Hr. Skade, han, der blev gift med den

skikkelige Jordemoder — ham, vi nær havde grint os ihjel af en Gang i vor Lapsetid hos vor gamle Professor.“

„Du vil dog nu ikke have disse Mennesker til Gjæk, Magnus?“

„Nei! men lystige vil jeg nok see dem og selv have Lov til at være, som vor Herre har skabt mig. Justitsraad Kyng kommer nok ogsaa — ham maa Sundby tage sig af! — og de gamle, hvide Stære maa du ret lave det godt for! — Jeg vil holde mig til Soldaterne og faae et Svingom med Lise eller Frøken Mariane! — Jeg veed næsten ikke, hvem af de to Piger der er vakkrest. — Jeg kom ellers, for at spørge dig, om du har tænkt paa nogen rigtig deilig Musik — saadan af mit Slags, som man kan blive glad ved og raabe Hurra efter — Noget, der kan passe, naar jeg udbringer Soldaternes Skaal, og Sundby siger et Par Ord til Ære for dem og Broder Ferdinand“ —

„Ja, derfor har jeg sørget — det maa ellers helst komme af sig selv — og saa vil nok Lise og Vilhelmine og Nogle af dem fra Byen hjælpe til.“

„Prægtigt!“ — sagde Magnus — „du er en rar Pige! — Det maa komme af sig selv! — det er netop, hvad jeg mener — for Alting ingen Comedianterspil! — det Jux fik jeg nok af paa Anton Knudsens store Concerter. Vidste vi dog kun Noget om ham!“ — tilføiede han alvorlig. — „Jeg er bange, han er død og begraven for længe siden i det dumme Amerika. Men nu løber jeg!“ — raabte han og saae ud af Vinduet til Gaarden; — „der kommer Ferdinand og hans lille Kone. De er Festens Konge og Dronning i Dag — og, se! Sundby er med dem!“ Han løb hastig bort.

Camilla gik hen til Vinduet og saae ned i Gaarden. Der var et smukt Udtryk i hendes stille, glade Ansigt, da hun hilsede til Sundby og nu skyndte sig at blive paaklædt. „Gud skee Lov! — sagde hun: — „Han har ogsaa overvundet! — Vi ere begge komne i Havn!“ Broderens Yttring om Anton Knudsen klang endnu dog i hendes Øre. Uvisheden om det unge Menneskes Skjæbne foer ofte som en Skygge over hendes Brødres glade Ansigter og var jævnlig Gjenstand for deres Samtaler med Søsteren og Sundby, der begge delte deres Bekymring for ham, uden dog at have opgivet Haabet om hans Liv og mulige Tilbagekomst til Europa.

Under sin Paaklædning havde Camilla nærmet sig Havevinduet for at drage det grønne Tralværks-Forhæng ned, da der mod Sædvane var en Del fremmede Mennesker i Haven, som denne Dag stod aaben for Alle. Ligesom hun nu just tænkte paa Anton Knudsen, syntes hun at høre hans Navn nævnet af en raa Stemme, ledsaget af en hæslig Latter. Hun kastede en Kaabe over sig, aabnede Vinduet hastigt og saae ned. Paa en Bænk lige under hendes høie Taarnvindue sad to Mænd, der saae ud som Skibsfolk. De syntes at have hørt Vinduet aabnes; to Par Øine mødte hende, som hun forskrækket veg tilbage for. Strax efter hørte hun et Slags Psalme vexelvis synges af to Mandsstemmer.

„O, hvor jeg skal glædes ved
Tusindaarets Herlighed —
De Hellige i Adam-ondi-Ahman!“

sang den Ene med en ret god Tenor, der dog havde Noget af en forsviret Drikkebroders Udtryk.

„Hold Mund! lad mig! — jeg kan en, der er meer Fynd i!“ — brummede den Anden og sang med raa Basstemme:

„Snart det vil lyde, hun falden er ned
Fra Thronen af Purpur og Guld,
Den Babylons Skjøge, som Blodet udgjod,
Hvoraf hun har drukket sig fuld“ —

Camilla skyndte sig at lukke Vinduet. De Brudstykker af et Slags gudelige Secterer-Sange, hun kun halvt havde hørt og forstaaet, fandt man siden i en Mormon-Psalmebog. Hun havde seet begge de fremmede Mænd dreie Øinene i Hovedet, ligesom de vilde see andægtig mod Himlen, medens de dog kun saae op efter hende med frække og uforskammede Blik. Kort efter saae hun dem slentre ned ad en Havegang, der førte til Fjorden og den lille Bro, hvor Lystbaadene laae.

Hun fuldendte rolig sin Paaklædning, men besluttede dog at tale med Sundby om disse uhyggelige Mennesker, med hvis Fromhed det neppe var Alvor, men som bestemt havde nævnet Anton Knudsen og mulig kunde give nogen Underretning om ham.

ANDET KAPITEL

Henad Eftermiddagen begyndte først Folk i større Mængde at samles til den store Fest paa Høgholm. Udenfor den aabne Gitterport til Haven var Skovsletten ved Gartnerhuset opfyldt med Vogne baade fra Kjøbstæderne og fra Landet. I Skoven og Haven myldrede der med glade, pyntede Mennesker af alle Stænder. En Mængde Borde med Forfriskninger vare opstillede. Udenfor et stort Telt vaiede de tre skandinaviske Flag, Danebrog i Midten. Fra et mosbeklædt Orchester tonede Melodien til „Danmark deiligst Vang og Vænge!“ afvexlende med „den tappre Landsoldat“. Alle den gamle Borgs Pragtværelser stode aabne og vare festlig smykkede. Magnus og hans Søster skiftedes til at være tilstede inde eller ude, og snart havde Enhver af dem store Klynger af Gjester omkring sig.

Til den forekommende Grevinde Camilla sluttede sig især Damerne fra Kjøbstaden og de nærmeste Herregaarde, dog tillige nogle velhavende Møller- og Gaardmandskoner fra Landsbyerne, tilligemed et Par Koner, som Magnus havde trukket frem af Vrimlen og med særdeles Opmærksomhed ført hen til hende. Den Ene af disse var en vakker, bondeklædt Kone med et klogt og venligt Ansigt. Det var Karen Hønsekræmmers, Anton Knudsens Moster. Karen havde for 7—8 Aar siden læst saa mange Lovtaler over Camilla i Antons Breve, den Gang Grevinden hed Comtesse Høg, og var nu meget glad ved at see hende. Anton og hans Forsvindelse

var dog det Første, hun, med Taarer i Øinene, talte om. Af Grev Magnus havde hun hørt, hvad han vidste om Anton fra sin Reise; men nu var der ikke Mange, der mere længtes efter Underretning om ham, end den kjærlige Moster.

Camilla yttrede sig med stor Deltagelse om Karens Søstersøn og hans sjeldne Talent. „Desværre!“ — sagde hun — „det Sidste vi har hørt fra vor kjære, unge Ven, var hans Bortreise eller Flugt fra Neapel, da han falskelig blev beskyldt for Deltagelse i et Drab. I London traf mine Brødre ham ikke, som de havde ventet, da de vare der i Foraaret 48 — og saa kom de hovedkulds til at reise hjem for Krigens Skyld. Ingen har havt Brev, og i Aviserne har man heller Intet seet om ham.“

„Ak! det rare, unge Menneske!“ — udbrød en noget fyldig, kjøbstadsklædt Kone, som fulgtes med Karen — „baade jeg og min Skade holdt saa inderlig af ham; han var altid saa ædruelig og saa artig mod Fruentimmerne, uden at være næsvis eller storagtig. Alt, hvad der var pent og dydeligt, holdt han af, baade i Bøger og Omgængelse; og han kunde næsten spille lige saa prægtigt som min Mand selv. Min Skade har da ogsaa været hans Læremester, og er Hr. Knudsen ikke død, er han vist bleven en stor Mand i Verden.“

Camilla fik nu at vide, at det var Jordemoderen fra Byen, Madam Skade. Grevindens Samtale med disse Antons troe Veninder blev snart afbrudt af en lille, overgiven ung Dame fra nærmeste Herregaard, Frøken Mariane Holm, som var uudtømmelig i lystige Bemærkninger over et Par Skikkelser, der i Folkevrimlen især havde tildraget sig hendes Opmærksomhed.

„Se! se, Grevinde! har De seet Mage til Monstrum?“ — sagde den livlige Frøken — „det er bestemt John Bull eller saadan en grotesk Person, der kan forestille et helt Folks comiske Side — ligesom nu vor gode Hr. Sørensen, hvis Sønner og Døttre her vrimler af. Dog nei, til Ingen af de to Helte har han den rolige Spidsborger-Værdighed — han er et ildsprudende Bjerg, der gaaer omkring og buldrer — han gjør hvert Øieblik et forskrækkeligt Spektakel! Hun pegede paa en høi, tyk Mand med et stort, rundt Ansigt og lange, graae Haar, der fløi vildt under hans Kasket om de tykke rødmussede Kinder, medens han slog ud med begge Arme og larmede.

„Det er, saamænd, min Mand, Postmesteren!“ — sagde en aldrende Kone i gammeldags Kjøbstadsdragt og med et lige saa mildt og sagtmodigt, som charakterfast Ansigt — „han holder sig Gud skee Lov rask og rørig; — naar han bliver lidt ivrig og høirøstet, er det kun hans gode, sunde Natur, der maa have Luft — han kan fare op som en Løve, men er from som et Lam.“

„Det var vist ikke ham, De mente, Frøken Holm!“ — sagde Camilla hastig og blinkede.

„Nei, det har De Ret i! — han er jo en kjøn, gammel Mand — den Høie!“ — skyndte Frøken Mariane sig at rette sin Bommert. — „Nei ham, jeg mente, var den lille Nøddeknækker med den røde Næse — ham,

Postmesteren nu har under Armen — han kunde nok ligne den lystige Mester Punsch“ —

„Det er, saamænd, min Mand, lille Frøken!“ — sagde Madam Skade og neiede noget stødt. — „Dersom De ikke finder ham kjøn, er det ingen Ulykke. Min Skade er for Resten den største Virtuos i Byen og et menneskekjærligt Menneske; han opholder sig i det Mindste aldrig over sin Næste, enten det er en Hr. Bul eller en Hr Sørensen eller En, der knækker Nødder og holder af Punsch til Maade, eller har en Næse, der ikke er ham til Pas. Den Fornøielse, der ingen Christenkjærlighed er i, er af det Onde, siger min Skade — og siger han det ikke, saa viser han i sit Levnet, at han mener det. Jeg negter ikke“ — vedblev Madam Skade i nedstemt Tone — „han har lidt Tilbøielighed til Rosen i Ansigtet, den Sjæl — men dermed fornærmer han jo Ingen — det har jo ogsaa meget fortaget sig, siden han exemplarisk holder den Diæt, jeg har tilraadet ham“ —

Den uheldige Frøken Mariane var bleven blussende rød under Jordemoderens lange Straffetale og søgte saa godt som muligt at undskylde sin „Feiltagelse“ med sit korte Syn og det røde Flag, der viftede i Sollyset over Hr. Skades blomstrende, fornøielige Ansigt. Hans Virtuositet var hende noksom bekjendt — forsikkrede hun — og hun havde tidt tænkt paa, at naar der skulde være rigtig Munterhed paa et Bal eller ved et Bryllup — kunde man umulig undvære den berømte Hr. Skade.

„Det Samme siger jeg, Frøken Mariane!“ — raabte Grev Magnus, der havde hørt den sidste Yttring — „Bal eller Bryllup uden Hr. Skade vilde være Jux, hvem man saa havde til Dame.“ Han kom stormende hen til sin Søster med en bondeklædt Mand ved hver Haand. „See, Camilla!“ — sagde han til Søsteren — „nu fik jeg dem fat! See! det er Jørgen, Anton Knudsens Faster — nei, hans Moster — hans Mosters Mand, mener jeg — ham, der kjøber alle vore Høns“ — —

Frøken Mariane kunde ikke holde sin Latter tilbage over denne Præsentation og over Hønsekræmmerens halv mugne, halv forlegne Ansigt derved.

„Bryd dig om Ingenting, Jørgen!“ — sagde Stamherren halv høit — „hun leer ogsaa mig ud. — Gimmerlam af den fine Race er gjerne lidt kaade. — Og see her, Camilla!“ — vedblev han — „det er Hans Litsenbroder, der kjørei vore Fedekalve til Kjøbenhavn, den raske Karl, der en Gang reddede Antons Liv og fangede Mikkel Kvæler“ —

„Nei, Hr. Greve!“ — afbrød Hans ham — „det var galt! det var Jørgen Hønsekræmmer, der fangede Mikkel i Møllerskoven — jeg pryglede ham kun lidt mør, da han holdt Stigen for Fuldmægtigen, der vilde gjøre Indbrud hos sig selv og skære Halsen af Drengen. Det er en gammel og lang Historie, Madam Grevinde! Den smaa Anton var rigtignok den Gang i Knibe; men en rask Knøs var han baade den Gang, og da han pryglede Skriveren. Jeg har ogsaa altid holdt af ham, som jeg kunde været hans Fader. — Herre Gud! hvor monstro han nu er i Verden?“

„Ja, hvad monstro der er blevet af Knegten?“ — tog nu Jørgen Hosekræmmer deltagende Ordet. — „Hoved havde han ikke Meget af, Stakkel!

han kunde sommetider ikke skjelne en ung Høne fra en Hanekylling, naar han sad og blæste Aande i sin Hyldepibe, uden at der kom en Lyd; men et godt Skind var han, og husker han kun paa, hvordan jeg formanede ham, den Gang han skulde ud i Verden blandt de fremmede Mennesker, saa slaaer han sig nok igjennem! — Hør, Anton! sagde jeg, du skal have Ben i Næsen, som en Due! — sagde jeg — nei, hvad var det, jeg sagde, lille Kone? dèt maa du jo vide" —

„Det var vist meget godt, hvad du sagde, Jørgen!" — svarede Karen og trak ham lidt i Ærmet — „men det var nok for langt og altfor høitideligt til at huske paa her. Nu skal vi jo være lystige og kun tænke paa vore tappre Landsoldater!"

Ferdinand var nu kommen til med sin nydelige lille Frue under Armen, og hvor han lod sig see i sin Husaruniform, med sin ene Arm og sit Ridderkors, flokkedes de unge Soldater om ham og raabte: Hurra! Han vilde strax begynde Dandsen med sin Frue, der første Gang var ude efter sin Nedkomst, men var Sundheden og Munterheden selv.

Soldaterne og mange andre unge Mennesker fik nu travlt med at skaffe sig Damer til Dandsen. Musiken til en rask Polka begyndte, og snart var Dandsen i fuld Gang paa den store Grønplads i Haven, hvor et høvlet Brædegulv den Dag skjulte det ellers omhyggelig pleiede Græs.

Magnus var endnu dog ikke kommen med i Dandsen. Han løb urolig frem og tilbage og syntes at lede om Nogen.

„De savner nok Deres Dame, Hr. Greve!" — sagde Mariane Holm med et skjelmsk Smil — „hun kommer vist først om en hel Time. — De hvide Stære skal jo have deres Middagsro, og saa kommer først Justitsraad Kyng med sin lukkede Vogn, for at hente dem."

„Hvem har sagt Dem, Jomfru Lise skulde være min Dame?" — — spurgte Magnus — „det har jeg rigtignok tænkt paa; men hun har ikke lovet mig det. Kommer hun med Justitsraaden, saa faaer han vel den første Dands?"

„Hvad tænker De paa, Greve!" — udbrød den unge Frøken og lo: — „den adstadige Byfoged har vist ikke dandset i tyve Aar! — saa vil jeg før troe, Provst Stær selv kunde slaae sig løs, hvorvel han sagtens er over de Fiirs."

„Vil De vove et Svingom med mig og ikke lee mig altfor meget ud?" — sagde nu Stamherren og bukkede mod Sædvane lidt forlegen. — „Jeg dandser som en Mølle, der dreies til Vindfang, siger rigtignok Ferdinand — jeg har en Gang dandset to Kammerjunkere omkuld og traadt en fin Frøken lidt paa Foden, saa hun maatte have Doctor — og det maa jeg altid høre. Men tør De vove det med mig, Frøken! og kan De lade være at lee altfor høit — saa vær saa artig at tage mig, siden De ingen bedre Cavalleer har!"

„Aa! De dandser just som jeg allerhelst vil have det!" — svarede Mariane. — „De er en Cavalleer, som kan gjøre Plads, hvor han kommer, og ikke saa let bliver træt." Hun stak sin lille, trinde Arm ind under hans og hoppede lystig med ham ind i Dandserækken.

Der kom nu en lukket Vogn rullende til Gitterporten. Sundby stod

der tilligemed en hel Del ældre Mænd. Han ilede til Vognen og hjalp med megen Omhu et Par gamle Mennesker ud, som med milde, glade Ansigter nikkede til ham og til alle dem, der flokkedes om Vognen og hilsede dem.

„De gamle Provstefolk!“ — sagde den Ene til den Anden, og Enhver gjorde Plads for dem.

„Tag dig i Agt, lille Lise! hop dog ikke saa forvovent, som en ung Herre!“ — sagde Provstinden og saae sig tilbage efter en ung deilig Pige paa 18—19 Aar, i hvid Kjole med rosenrøde Baand og Blomster i de gule Lokker, som let og yndigt svang sig ud af Vognen, for at tage den gamle Provst under Armen, medens Sundby fulgte Provstinden.

Grevinde Camilla var nu ogsaa kommen til Gitterporten, for at modtage de ærværdige Gamle. Hun omfavnede dem og Lise hjertelig. „Men hvor er Vilhelmine og hendes Mand?“ — spurgte hun.

„De komme bag efter i den gamle Kurvevogn med Justitsraaden og den lille Carl!“ — svarede Lise. — „De kunde ikke skilles ad, det kan du nok vide — men jeg er jo de Gamles Kjæledægge og maatte med dem!“

Sundby fulgte Provstinden ind i Haven og hen til Dandsepladsen. Begge de Gamle vilde endelig see lidt paa den glade, dandsende Ungdom, inden de gik under Tag. Camilla bemægtigede sig Oldingens ene Arm og lod Lise beholde den anden. Enhver, som mødte dem, hilsede med en Ærbødighed, der ikke blot gjaldt Camillas dronningeagtige Skikkelse og den smukke atten Aars Piges Ynde, men endnu mere den usigelige Elskværdighed i de patriarkalske Gamles Aasyn og deres snehvide Haar.

Ved et Bord i Nærheden af Indkjørselen til Skovsletten ved Gartnerhuset, sad der et Par Mænd med korte Knævamse og Sivhatte, som fremmede Skibsfolk, og drak skiftevis af en lille Flaske, som de skjulte, naar Nogen saae paa dem. De syntes ikke at ville blande sig i den store Menneskevrimmel; men deres Øine løb bestandig omkring, og de gave Agt paa Enhver, der kom eller gik. De hviskede meget sammen; men hver Gang Nogen bemærkede dem, dreiede de Øinene fromladent mod Himlen og foldede deres Hænder.

„See! der gik hun med det gamle Skrog, den nysselige Snut!“ — sagde den Ene og smækkede raat med Tungen. — „Den kjønne Frue, vi saae i Morges, var den Anden. Ved Joseph Smith og hellig Mormon! Pigebarnet skal være vores! — det skal vor opvakte Trine nok sørge for! — og det siger jeg dig, Apostel! mig, mig Profeten Michael, skal hun tilhøre! det har Aanden aabenbaret mig i Nat.“

„Sladder med din Aand! du er for gammel til hende, Mikkel! det var Synd og Skam!“ — svarede den Anden. — „Hvor mange aandelige Koner vil du lægge dig til? — faaer du nu Cathrine med, har du det halve Dusin complet — men jeg har jo kun det Par Stykker endnu og slet Ingen, jeg kan snakke Dansk med.“

„Lydighed, Apostel! blind Lydighed mod dine Foresatte! Den, som har, ham skal der just gives — staaer der skrevet. Hvad Aanden tilsiger mig, er ufeilbarligt — og kom mig ikke med den Sladder om Synd! synde kan Ingen af os Udvalgte — det veed du jo, Slyngel!“

„Men saa synder jeg jo heller ikke, naar jeg snapper hende fra dig,

Mikkel Profet! — Hvad Lydighed og Foresatte angaaer, kan du gaae ad Helvede til! Jeg kan lige saa godt have Aabenbaringer som du — og jeg lystrer nu kun Frihedens Aand i mig! — Naar vi To er ene, behøver du ellers ikke at gjøre dig saa hellig.“

„Hold Flab, Siversen! eller tag dig i Agt for mine profetiske Næver!“ — brummede den Ældre med et hæsligt Blik. — „Der har vi nok en Spion! — jeg er bange, han har luret! — Det er en af Byfogdens Folk“ — vedblev han hviskende — „jeg kjender ham fra min syndige Tid, den Gang jeg sad i Baand og Fængsel for den dumme Streg med Møllerfolkene. Dig har han jo ogsaa ført Pen for paa Raadstuen. — Kom, lad os gaae! han var i Stand til at kjende os med sine Luxeøine.“

„Nu, om saa var — det var da ingen stor Ulykke!“ — svarede Siversen med en stolt og trodsig Mine. — „Ingen kan jo nu krumme et Haar paa mig, om de ogsaa kjende mig — jeg havde jo tjent min Tid ud paa Møen, inden jeg reiste — og dig kan Fanden kun kjende igjen, naar du agerer Profet og selv er nær ved at troe paa din Sludder.“

„Deri har du dog Ret, Gavtyv!“ — brummede Mikkel: — „Vi har afført os det gamle Menneske og iført os det nye. Nu er her jo ogsaa Frihed! vi har jo Loven for os, om det saa var Satan, vi tjente. Lad os synge om vort nye Himmerig! det kan Ingen forbyde os! Begynd du! det vil ærgre ham, den Babels Snuser! og du har Ret! han maatte være Satan selv, skulde han kjende mig!“

Den Yngre begyndte nu et Slags Psalme, som den Ældre faldt ind i med sin brummende Bas. Med foldede Hænder og fordreiede Øine sang de:

*) „Den Gud, som Andre tjene,
„Er ei en Gud for mig:
„Han kan slet ikke høre,
„Ei heller kan han see.

„Hvad Kirke man vil nævne,
„Der ei har en Profet,
„En, som har ei Apostler,
„Er ikke god for mig.

„Det falsk indbildte Himmerig,
„Det duer ei for mig:
„Det har slet ingen Grundvold,
„Indbildning det kun er.

„Jeg paa et Himmerige troer,
„Som bliver paa den nye Jord
„Med Sandhed, Lys og Kundskab“ —

Disse Ord sang de meget høit.

„Med aandelige Koner“ —

sang de sagte med et fortroligt Blik til hinanden.

---

*) Mormonpsalme.

— „Et Himmerig for mig!
„Et Himmerig for mig!“

Dermed sluttede de Sangen med trodsig Jubel. De reiste sig nu og forsvandt hastig i Skoven.

Den Person, de ikke vilde kjendes af, var Byfoged Kyngs forrige Skriver, den æsthetiske Hr. Qvist, som havde været den lille Byes Kraftgeni og Stadssatyricus, og som Anton Knudsen til Afsked havde revset saa eftertrykkeligt. Om det var Stokkepryglene selv eller hele Byens Fornøielse derover, der havde havt saa heldig en Virkning paa den utaalelige Vittighedsjæger, var uvist; men han havde fra hin mærkelige Aften for en stor Del forandret sin Adfærd. Han var senere bleven en ganske vel anset Mand. Han var nu Byskriver og havde nogle Forretninger ved Landpolitiet.

Qvist havde nøie iagttaget de to Fremmede, selv førend han af dem blev bemærket. Han skyndte sig hen til en Vogn, som Byfoged Kyng nylig var stegen ned af, og hvoraf den omhyggelige Fader, med sin sædvanlige ridderlige Artighed, hjalp sin Datter Vilhelmine ned, medens hans Svigersøn, Magister Stær, løftede en lille, smuk Dreng paa en 6—7 Aar ud af Vognen.

Hr. Qvist var meget begjerlig efter at faae draget Byfogden til Side og meddele ham sin Opdagelse.

At der var kommet et Par Fremmede, der kaldte sig „de sidste Dages Hellige“, til Egnen, og at de holdt Forsamlinger hist og her hos Bønderne, hvor nogle Baptister og Jansenianer tidligere havde virket og nu havde sluttet sig til dem, var Byfogden bekjendt. Han vidste, at de nogle Gange havde været samlede med deres Tilhængere i Hans Litsenbroders Hus, naar Manden havde været borte paa Fragtreiser og Konen i Besøg hos sin Familie. Her havde de en ivrig Veninde i den saakaldte Præke-Cathrine, der baade var Baptistinde og hørte til de „syndeløse“ Jansenianers Sect. Den gamle Provst Stær og hans Søn, Kapellanen vare underrettede derom. De advarede nu derfor ofte Menigheden mod disse Secters Sværmerier og falske Lærdomme. Andet havde hverken de eller Byfogden fundet fornødent eller lovligt at foretage.

Nu hørte Kyng, at den formentlige Mormonpræst, der kaldte sig Profeten Michael, var den dødsdømte, men undvegne Mikkel Kvæler, og hans Ledsager, der kaldte sig Apostelen Jens, var den forrige Postfuldmægtig Siversen. Qvist havde kjendt dem begge. Han vidste, at de vare satte i Land fra et amerikansk Skib, der laa for Anker i Fjorden. De havde vexlet en Del Dollars i Kjøbstaden, hvor de havde forevist „Mormons Bog“, som et nyt, ene gyldigt Evangelium, støttet paa den nye, store Profet Joseph Smiths Aabenbaringer. Foruden deres aabenbare Hverv: at skræmme Folk med Verdens Undergang og Fordømmelse med det Allerførste og vise dem Zions-Veien til den eneste Frelse og et nyt tusindaarigt Liv, uden Synd, Sygdom, Pengemangel og Død, i Amerika, syntes de tillige, til deres egen Opbyggelse, efter Joseph Smiths Exempel, at ville udsee sig nogle saakaldte „aandelige Koner“ blandt Landets Døttre. Hvem de fornemmelig havde kastet deres fromme Øine paa, kunde Qvist endnu ikke bestemt

sige; men de havde seet med meget graadige Blik baade efter Provst Stærs Pleiedatter og Grevinde Strahl. Nogle Ord, han havde hørt af deres Samtale, klang ogsaa høist mistænkelige.

Kyng studsede og blev mod Sædvane urolig. „Morderen kan paagribes — ham har vi Dom over“ — sagde han. — „Den Anden kan ikke røres, før han foretager noget Ulovligt. Hold et skarpt Øie med dem begge, Qvist! tag Betjentene med, hvis det behøves — men uden al Opsigt! lad mig strax vide, naar Noget forefalder!“

„Seer jeg ret, er det de Helliges Sivhatte, der blinke i den Baad!“ — udbrød Qvist og pegede ud mod Fjorden. — „Men de skal ikke slippe mig af Syne!“ Han tog en Kikkert frem og skyndte sig bort.

Kyng sluttede sig nu til sit Selskab og var bleven meget alvorlig stemt.

TREDIE KAPITEL

Folkefesten paa Høgholm var nu i fuld Gang; men ved Grev Ferdinands Utaalmodighed var Dandsen begyndt for tidlig. Stemningen var heller ikke saa livlig og munter, som Stamherren havde ventet. Den Uro og Spænding, hvori saa mange fædrelandsksindede Danske netop i dette Efteraar (1851) befandt sig, over de betænkelige Underhandlinger med Stormagterne og selv med de beseirede Oprørere, dæmpede Lysten til at more sig og gav sig hist og her Luft i misfornøiede Yttringer. Man undrede sig over, at Nogen i en saadan Tid kunde tænke paa glade Erindringsfester „over vore spildte Seiervindinger“. Man trak paa Skuldrene, men havde dog Lyst til at see, hvorledes det gik til. Soldaterne vilde man nok endnu gjøre nogen Ære af. Hist og her hørtes dog ogsaa vrantne Yttringer derom. „Nu havde man tidt nok skreget Hurra og gjort Stads for Soldaterne“ — hed det — „de maatte jo selv være kede og lede deraf!“ Nogle yttrede endog, at denne hele Fest ikke var Andet, end „dum Forfængelighed“ af de unge Grever Høg, som selv vilde „smigres og gjøres Stads af, fordi de havde været med i Krigen og lugtet Krudt“.

Magnus var neppe traadt ud af Dandsen med Frøken Mariane Holm, før han mærkede denne Forstemmelse og hørte nogle af disse misfornøiede Yttringer. Han var selv bleven utilfreds med det Hele. Alt Slags forberedt Høitidelighed og Begeistring havde tilforn været ham en Pest. Den virkelig begeistrede Tid, han nylig havde oplevet og med Liv og Sjæl været inde i, havde dog saaledes vakt hans Følelse for det Gribende og Storartede i virkelige Folkefester, at han endnu sværmede derfor og havde fundet sig i de Forberedelser, hans Søster og Sundby fandt nødvendige. Hans Søsters Ord om Formiddagen, at „det maatte komme af sig selv“, havde imidlertid været ham det allerbedste Festprogram. Lange, udstuderte Taler havde

han en vis Gru for; deraf fik han altid i egentligst Forstand Mavepine. En mosbeklædt Talerstol, som Sundby havde ladet opstille, fik han nu først med stor Forskrækkelse Øie paa. „Bort med det Sludderbatteri!“ — raabte han til et Par Tjenere — „væk med Vrøvlestolen! den grønne Pinebænk der!“ og i et Øieblik var Talerstolen forsvunden. Siden hin Aften, Magnus selv havde udtømt sig i Hylding og havde faaet den colossale Oxehovedkrands kylet op til sin gode Ven, Virtuosen, paa St. Carlo-Theatret, havde han næsten faaet Lede til alle Hyldest-Yttringer, der forekom ham theatralske, og nu var han kommen i Gang med at bortrydde alt Konstleri. De mangfoldige Krandse, Bouquetter og Danebrogssløifer, Grevinde Camilla med saa megen Omhu og Smag flere Dage før denne Fest havde syslet med, og som af de begeistrede unge Damer skulde overrækkes Krigerne, saae hun nu til sin Forbauselse, paa een Gang flyve ud af Kurvene og flagre hen over Alles Hoveder. Den tykke Postmester og Stadsmusikant Skade havde uheldigvis hver faaet en af de smukkeste Krandse paa Hovedet og det vakte almindelig Munterhed. Magnus vendte i sin Iver op og ned paa Alting.

„Men, min Gud! du fordærver os jo det Hele!“ — sagde Camilla.

„Det maa komme af sig selv!“ — raabte Stamherren og lo — „saadant skal det være!“

Først efter en Tale og en Festsang skulde Dagens Helte været overraskede med Blomster og Krandse; men der var nu kommet en mageløs Uorden i det Hele. Talerstolen savnedes, og Ingen kunde finde det trykte Oplag af Festsang-Exemplarerne. Magnus havde kylet den store, opløste Papirspakke ind imellem Buskene. Magister Stær var imidlertid stegen op paa et Bord, for alligevel at holde sin vel udarbeidede Tale om Festens Betydning; men det var ham umuligt at faae Ørenlyd for den almindelige Larm og Munterhed. Han steg forlegen og mismodig ned. Sundby traadte nu frem med næsten mørk Alvor og vinkede til Taushed. Hans strenge Aasyn og høie Skikkelse vakte Opmærksomhed, og der blev stille. Han talte nogle faa, men kraftige Ord, som Øieblikkets Stemning indgav ham, om det Store og Uforgængelige gjennem Aarhundreder for vor historiske Folkebevidsthed i, hvad vi havde oplevet, trods alle mulige Skuffelser i vore Forventninger om Seirens øiebliklige Frugter. Den alvorlige Stemning var et Øieblik vendt tilbage. Enkelte Bifaldsraab hørtes; men de Fleste taug. Han sluttede hastig med et „Leve!“ for vore trofaste Krigere og deres tilstedeværende enarmede Fører. Det fandt hist og her Gjenklang, men afbrødes af den tilbagevendte Munterhed.

„De forbandede Fruentimmer!“ — raabte en Kæmpestemme — „de ødelægge os, Pine-Død! de er Skyld i al Verdens Ulykke! hvem kommer de dumme Krandse fra, der her flyve os i Hovedet og gjør os til Narre for Alverden? det er fra disse Helvedes Plageaander, som vor Herre har skabt i sin Vrede!“ Den store Postmester var vred og traadte sine ufortjente Prydelser under Fødder.

„De velsignede Fruentimmer!“ — raabte Hr. Skade, der var sprungen op paa et Bord og svingede sin Krands — „det er dem, som strøe Blomster paa Mandens slibrige Bane! — det er dem, som lærer os Dyd og

Afholdenhed — belønner Konsten og Bedriften med udødelige Krandse og helbreder os for ulykkelig Kjærlighed, som min søde Lene —

„„Lad dadle Kvinderne hvo vil!
Jeg vil dem altid elske og forsvare““ —

— sang han af Livsens Kræfter. — „Ja! ja!“ — afbrød han sig selv inderlig bevæget — „jeg synger med vor store Digter:

„Svig ei din Ven! vær tro mod din Pige!
Virksom du fremme Brødres Vel!“

Nu tørrede han sine Øine og sang med skingrende Stemme:

„Piger og Vin og Dands og Sang —
O! det er Sjælen i al min Glæde!“

Hvorpaa han raabte Hurra for Damerne, „som havde hædret ham med deres allerskjønneste Krands.“

„Bravo, Skade! Bravo, du levende Fyrtaarn! det er dig det gjælder!“ — raabte nogle lystige Stemmer. Hr. Skade blev trukken ned af Bordet og baaren i Triumf om blandt den overgivne Mængde. Han bar stolt sin Krands paa Hovedet, og der var nu ingen Ende paa Lystigheden.

Frøken Mariane Holm var bleven overstadig munter ved dette Optrin. Hun havde grebet fat paa den vilde Blomsterstormer, Grev Magnus, og rakt ham den Rønnebærkvist, der var gaaet løs af hendes brune Lokker under den voldsomme Vals med ham.

„Der har De den Frugt, De selv har rystet ned, Bersærk!“ — sagde hun overgiven — „det er rigtignok den, man fanger Kramsfugle med; men De kan tage den uden Betænkelighed! Der er ingen Done ved den, som ved Deres Broders Seiers-Krands. — Har De ikke, som han, fortjent den med Deres Helteblod — saa har De fortjent den ved den Tapperhed, der nu ogsaa har givet vore Krandse Vinger at flyve med. See! nu er det forbi med den forskrækkelige Høitidelighed — nu er her først blevet muntert!“

Magnus nikkede og gav hende Ret. Alle loe og spøgede. Ferdinand var ogsaa kommen ud af den høitidelige Stemning, som de mange Forberedelser til hans Ære strax efter den første Dands havde sat ham i. „Det var prægtigt, Dogge!“ — sagde han. — „Jeg var bange, man vilde sjunget op og præket over os og dænget os og vore ærlige Jenser over, som vi havde gjort Konster eller Mirakler for dem, og jeg saa skulde holde Taksigelsestale og see mit Vrøvl i Aviserne. Havde vi nu Anton Knudsen her, saa skulde han dog see, vi heller ikke ere tabte bag af en Vogn, og der ogsaa kan blive Godtkjøb paa Krandse i Danmark! See! hvor tykt de ligge her omkring os!“

„Ja, gid vi havde ham og hans Donna med, den smukke Fioribella!“ — svarede Magnus — „Nu vilde du dog nok lade ham beholde hende alene, Vindspiller!“

„Aa, Snak! raab ikke saa høit, Magnus! jeg var jo ikke saa farlig forlibt i hende“ —

„Du er nok bange, din lille Frue skal faae Skrupler!“ — sagde Magnus og lo. — „Nei! Anton var første Hane i Kurven — det saae jeg nok!“ — vedblev han: — „havde du friet for Alvor, havde hun kun givet dig den tomme Kurv og en lang Næse.“

Lise, som for lidt siden var kommen i deres Nærhed og nu havde faaet sin Veninde, Mariane Holm, under Armen, havde med spændt Opmærksomhed lyttet til Brødrenes Skjemt.

„Hvem var den smukke Fioribella, De talte om, Hr. Greve?“ — spurgte hun med skjult Uro — „var det et Bekjendtskab fra Deres Udenlandsreise?“

„Det var en nydelig italiensk Sangerinde, som vi traf sammen med i Venedig“ — svarede Magnus — „vi saae hende siden med hendes Broder og Anton Knudsen i Neapel — har jeg ikke fortalt Dem det? — dem var det, han reiste med til Amerika“ —

„Og hun var saa kjøn?“ — spurgte Lise og støttede sig fast til sin Venindes Arm.

„Ja, hun var overmaade deilig — det er vist og sandt!“ — svarede Magnus — og hun sang som en Kanarifugl; men mine Nerver kunde dog aldrig udholde det“ —

„Aa! ti du stille med dine Nerver, tykke Dogge!“ — raabte Ferdinand — „guddommeligt sang hun — det maatte Sundby selv tilstaae — og havde Anton ikke været saa rasende forelsket i hende og hun sagtens ogsaa i ham — saa havde dine Nerver nok kunnet holde ud at høre paa hende“ —

Lise havde et Par Bouquetter i Haanden, som hun vilde overrakt de unge Grever, ligesom hun nylig paa samme Maade havde hædret de andre unge Krigsmænd — men nu tabte hun Blomsterne og var bleven dødbleg.

„Hvad fattes dig, kjære Lise?“ — spurgte Mariane Holm og drog hende hastig bort med sig.

Man havde imidlertid fundet og uddelt den trykte Festsang, som Sundby havde forfattet, og som efter den Forstyrrelse, Grev Magnus havde fremkaldt, nu dog blev afsjungen.

„Den Vise kommer jo bag efter, som tyndt Øl!“ — sagde Ferdinand og lo — „nu er der jo raabt Hurra nok for os berømmelige Helte, og Krandsene, der synges om, er jo Pokker i Vold!“

„Ja vel!“ — sagde Sundby og traadte til — „det hele Festprogram er gaaet i Lyset ved vor gode Vens naturmenneskelige Bersærkegang. Men jeg giver dig fuldkommen Ret, Magnus! Ethvert bekjendt eller ubekjendt Festprogram er i Grunden den største Satire paa hele Festen og gjør den til en Løgn — til en tom, indstuderet Farce. Sange paa Papir, som man skal læse sin Fornuft eller Begeistring ud af, duer heller ikke! Begeistringen skal vi tage ud af os selv eller synge ud af vore Sjæle med de Ord, man kjender og elsker, som Udtrykket for en sand Stemning. Det er første og sidste Gang, jeg skriver Sang til nogen Fest eller forbereder, hvad der kun kan være Sandhed og Natur i, naar det er uforberedt. Du har Ret, Magnus! det maa komme af sig selv!“

„Det har ikke jeg, men Camilla fundet paa!“ — sagde Magnus beskeden og gned fornøiet sine store Hænder. — „Det er jo Jer fint dannede Mennesker, de store Ideer skal komme fra; men Klodderjaner, som jeg, maa der til, for at udføre dem! See nu har man rystet Muggenheden og Bedemandsfjæsene helt af sig! hør nu, hvor det surrer omkring os! — nu er Ævret opgivet! Enhver Fugl synger med sit Næb, hvad han har Lyst til, og Ingen gaaer og har Barsel-Veer med lange Taler i Maven!“

De store Folkemasser havde fordelt sig i Grupper under Sang og Lystighed. Det begyndte at blive mørkt; men snart blussede Fakler og Begkrandse under det mørkegrønne Efteraarsløv, der endnu ikke var falmet. Nogle Kanonskud tilkjendegave, at det var Tid at samles om de rigelig opdækkede Borde, som man kunde gaae til og fra eller leire sig om, efter Behag.

„Tak for den herlige Sang, Sundby!“ — sagde Grevinde Camilla og sluttede sig med sin Svigerinde og Vilhelmine Stær til den Gruppe, hvori den høie, alvorlige Præst stod hos hendes Brødre — „den passede ypperligt til den stolte Melodi — den var kraftig og gribende — den maatte gjøre et stort og dybt Indtryk“. —

„Har den indeholdt noget Sædekorn“ — svarede Sundby med et Smil — „saa kan jeg vistnok vente en rig Høst: den er jo udsaaet over hele Haven — see! vi træde den Alle ned i frugtbar Grund med vore Hæle! Var jeg en virkelig Digter“ — tilføiede han — „vilde det maaske ærgre mig lidt; men det vilde da unegtelig være dumt.“

Grevinden saae forlegen de mangfoldige tabte eller bortkastede Exemplarer af den benyttede Sang, der skinnede i Græsset. „Men hør! man synger den jo igjen!“ — sagde hun hastig og fornøiet.

„Det er kun Melodien, med dens gamle, fortræffelige Ord; den kjender man og holder af“ —

„Dens nye, gribende Ord til den vil man vist ogsaa en Gang kjende og paaskjønne“ —

„Blandt kommende Slægter, mener De, i et meer oplyst og poetisk Aarhundrede, naar Folket har opsvunget sig til mit poetisk-politiske Standpunkt?“ — afbrød Sundby hende med et tørt ironisk Smil. — „Nei, kunde jeg skrive udødelige Sange, Grevinde!“ — tilføiede han med et stolt Blik — „saa lod jeg dem neppe flyve her omkring til et Øiebliks Underholdning eller“ — — Mishag vilde han have sagt, men blev afbrudt.

„Hvorfor ikke det, Sundby?“ — spurgte Magnus — „skal enhver Lap, en virkelig Digter skriver, da endelig være udødelig? kan Genierne ikke ogsaa gjerne gjøre Lidt for at fornøie Folk nogle Minuter? Det er jo store Ting, naar Nogen af os Andre kan drive det saa vidt!“

„Jeg maa atter give dig Ret, min nøisomme Ven!“ svarede Sundby. — „Skjøndt jeg ikke er Digter, har min Vises tynde Lykke dog nu lært mig, at jeg ikke er fri for lidt aandelig Adelsstolthed paa Ideernes Vegne.“

„Nei, Sundby! den Storsnudethed har du slet Intet af!“ — sagde Stamherren og klemte trohjertig hans Haand: — „du har aldrig, som de berømte Genier og de store Lærde, gjort Nar ad mig saa smaat, fordi min

Oldefader var saa dum at lade sig adle, og vor Herre heller ikke har gjort mig saa farlig klog. Nei! De Lærdes og Geniernes Adelsstolthed er du fri for! den synes mig ogsaa er nok saa grov, som vores, fordi den dog ligesom har et Slags Grund.“

Sundby trykkede hans Haand med Varme, og Camilla saae kjærligt paa sin jævne Broder.

„Men hvor blev Jomfru Lise og Frøken Mariane af?“ — udbrød Magnus nu pludselig og saae sig om — „de skulde været mine Borddamer!“

Medens Grev Magnus nu søgte de unge Damer mellem Vrimlen i de smukt oplyste Havegange, sade de i en Pavillon, hvorigjennem der var Udgang til en Eng ved Fjorden med en lille Skibsbro for Lystbaade. Her havde Lise betroet sin deltagende Veninde, hvad der saa pludselig havde bedrøvet hende.

„Det var barnagtigt af mig“ — sagde hun — „jeg veed det nok! det er mange, mange Aar siden jeg saae ham. Jeg var kun syv Aar gammel, da vi legede sammen i Faders Hønsegaard og fortalte hinanden Eventyr. Saa var han altid Prindsen, som vandt Prindsessen og det halve Rige — og jeg var altid Prindsessen. Nu har han fundet en anden Prindsesse og er seilet bort med hende til sit halve Kongerige i Konstens Verden paa den anden Side af Jorden. Det er alt over sex Aar siden — og det kan jeg store Pige sidde her og græde over! er det ikke utaaleligt!“ — Hun traadte heftigt med sin lille Fod i Gulvet og foer med Haanden over sine vaade Øine.

„Men har du virkelig ikke seet ham, siden du var syv Aar?“ — spurgte Mariane forundret — „har han da heller aldrig skrevet dig til?“

„Nei, aldrig! undtagen en eneste Gang, da han var Postdreng, og jeg endnu ikke kunde læse; — det Brev har jeg dog, og det har jeg siden læst over hundrede Gange. Siden skrev han kun til Moder en Gang imellem, inden han reiste udenlands, og til den gode Justitsraad og til Hr. Stær! saa kunde der vel være en Hilsen til lille Lise; men det hed jeg bestandig — og Meer stod der aldrig. Nu har Ingen hørt fra ham i alle de Aar. Han skrev ikke engang det Aar, jeg blev confirmeret — ja den Gang var han jo allerede rasende forelsket i den deilige Sangerinde og var sagtens gift med hende i Amerika“ —

„Nu! saa slaa ham af dit lille Hoved, din Gjæk! lad den Sommerfugl flyve! Jeg veed nok Den, der anderledes vilde skjønne paa dig“ — —

„Jeg bryder mig om Ingen! heller ikke om ham! Jeg vil aldrig gifte mig — det har jeg fast bestemt!“ — sagde Lise heftig, og det var som hendes egensindige Barnenatur ganske fik Magt over hende. — „Skulde jeg nogensinde gifte mig, skulde det være med en gammel, gammel Mand, som den velsignede Provst“ — vedblev hun — „ham vilde jeg saa passe og pleie og holde af; — men, Cathrine har Ret! de unge Mandfolk er der Ingenting ved: de flyve fra den Ene til den Anden, ligesom Graaspurvene

paa Taget. Han har ogsaa en Gang været forelsket i Cathrine, og det har været en meget hæslig Historie — det kan jeg nu nok forstaae. Hun fortryder det ogsaa og er bleven saa from — og har ladet sig døbe om to Gange. Hun vil ogsaa have, jeg skal lade mig døbe om, for at blive from og god og komme til vor Herre — og nu troer jeg vist, jeg gjør det“ — —

„Men, kjæreste Lise! hvad er det dog for en barnagtig Snak, vil du gaae over til de Hellige, der ikke tør dandse, der ikke gjør Andet, end sukke og bede, fra Morgen til Aften? og vil du foragte din christne Daab og lade dig døbe om af disse taabelige Mennesker? — det er jo forskrækkeligt! det er jo Synd og Ugudelighed!“

„Nei, Mariane! det er den eneste Maade, hvorpaa jeg kan faae Fred med mig selv og blive fri for al Synd og Ugudelighed! Jeg veed nok, jeg er fæl — jeg er egensindig og trodsig: jeg kan blive saa vred, saa vred, naar Nogen siger mig imod, saa jeg kunde løbe bort til et Skib og seile bort — langt bort til en anden Verdensdel — og aldrig meer see noget Menneske, der har kjendt mig. Jeg er ond og fæl, Mariane! Ingen vilde holde af mig, naar de kjendte mig rigtig — hverken den gamle Provst eller Bedstemoder eller Vilhelmine eller den gode Justitsraad eller du“ — —

„Men din Fader eller din Moder dog“ —

„Ingen af dem kjender mig rigtig; de troe Alle, jeg er saa rar: for jeg hykler og forstiller mig — jeg græder, naar jeg er saa vred, saa vred indeni, saa jeg gjerne kunde springe i Søen“ —

„Gud bevare's! men hvem er du da saa vred paa?“

„Ih! paa alle Mennesker og paa mig selv og paa vor Herre med, fordi han har skabt mig saa ond — og naar jeg saadan er ret afskyelig, saa klappe og kysse de mig Allesammen og troe, jeg kun er bedrøvet — og saa bliver jeg god igjen; men jeg lyver dog og siger, jeg er syg; for der er slet ingen Sandhed i mig. Jeg har løiet for dem Allesammen — for Provsten med og selv paa Kirkegulvet for vor Herre! Jeg har løiet saa forfærdeligt den Dag, jeg stod til Confirmation — kun for ikke at bedrøve den gamle Provst. Jeg troede ikke rigtig paa Meget af det, han havde lært mig; men jeg gav ham Haand paa, at jeg troede det Altsammen og vilde døe paa det. Jeg kan nu ikke blive salig og blive fri for Synd, før jeg bliver et nyt Menneske, et rigtigt Guds Barn, og bliver døbt paa ny — siger Cathrine — for alt det Andet gjælder ikke. Ingen havde Ret til at døbe mig, før jeg havde Forstand og fri Villie — det var syndigt at lade en Anden svare for mig, før jeg kunde tænke og tale — før jeg kunde troe paa vor Herre og selv vilde til ham — det var Uret og Bedrag baade mod Gud og det spæde Barn — dertil har mine stakkels Forældre og min Gudmoder kun ladet sig forlede, fordi man nu saaledes har leget baade med Gud og de smaa Børnesjæle i Aarhundreder, og Præsterne har sagt, det var Ret. Men ved Uret og Bedrag kommer ingen Sjæl til vor Herre! — jeg kom endnu længer fra ham, da jeg løi for hans Ansigt paa Kirkegulvet og lod, som jeg bekræftede en Pagt, der var ugyldig. Se! derfor vil jeg nu døbes om; men det maa Ingen vide! siger du det til noget

Menneske, Mariane! saa bliver jeg fortvivlet — saa lægger du den gamle Provst i Graven — saa vil Alle afskye mig derfor — saa reiser jeg bort med Cathrine og den fremmede Præst — ham, som er Profet og har forudsagt mig, at jeg skal blive god og lykkelig og fri for al Synd i et fremmed, deiligt Land og i en aandelig Kjærlighed" — —

„Gud i Himlen bevare os! hvad er det dog for en Tale, du fører! bedste, kjæreste Lise!" — udbrød Mariane forfærdet og slog Hænderne sammen. — „Jeg troer, for Gud, du er gaaet fra din gode Forstand! hvad skal jeg dog gjøre, for at bringe dig til Fornuft! — det er jo ren Afsindighed Altsammen, og det kommer dog alene fra det Barne-Eventyr med denne Anton, som du ikke har seet, siden du var lille, og som for længe siden har været dig utro — det er ubegribeligt! det er forskrækkeligt! det er baade til at lee og græde over. Du er jo ellers saa klog en Pige og har læst og lært saa Meget. Du, som baade kan dandse lige saa godt som jeg — og synger og spiller saa nydeligt — du, som Justitsraaden siger har saa prægtigt et Hoved og kan skrive saa ypperligt — skulde du døbes om og blive et Tossehoved, der Ingenting maatte gjøre med og hverken dandse eller være glad!" —

Lise havde intet Ord hørt af sin muntre, verdslige Venindes Tale. Hun havde siddet stille og stirret ned mod Fjorden, hvor nu Maanen stod op og belyste en Seilbaad, der lågde ind til Broen, og hvorfra der steg et stort Fruentimmer i Land og gik op ad Engveien.

„See! der kommer Cathrine, som hun har lovet!" — udbrød nu Lise med pludseligt Liv og pegede paa det svære Fruentimmer, med Jomfruhat og Bondekonekaabe, som med lange Karleskridt gik op imod dem fra den lille Skibsbro, men standsede og saae sig tilbage, med en Armbevægelse.

„Er der Nogen i Baaden?" — spurgte Lise og var bleven bleg. — „Her skulde hun træffe sammen med de to fremmede Præster, som har Lov til at præke og døbe om, naar Nogen vil frelses. Der ude paa en af Holmene vil de døbe mig om, naar jeg vil komme. I Aften vilde de allerhelst — men det har jeg dog ikke lovet dem." Hun betænkte sig et Øieblik og sprang nu op med funklende Øine, medens en pludselig Rødme foer over hendes blege Kinder. „De er der! hun vinker! Er du virkelig min Veninde, Mariane!" — udbrød hun heftig og greb sin Venindes Haand — „saa følger du nu med og staaer Fadder til mig!"

„Er du rent taabelig? Lise! det kan dog aldrig være dit Alvor? — Jeg skulde staae Fadder til dig og holde Huen? men hvem skal saa bære dig?" Mariane brast i Latter. Det Hele forekom hende nu lige saa latterligt, som ubegribeligt; men det faldt hende ikke ind, at der kunde være nogen alvorlig Fare at befrygte ved disse Fantasterier, der endog havde faaet noget Romantisk for hende, siden det var Følger af en lille Kjærlighedshistorie. „Du er rigtignok en stor Gjæk, Lise!" — sagde hun livlig — „og din Kjærlighed til en troløs Elsker, som du ikke har seet, siden du var Barn — den kan jeg slet ikke faae i mit Hoved; men kunde du komme til din Forstand ved at faae lidt koldt Vand paa Hovedet, var det maaske ikke saa galt, og Andet er det jo ikke med disse Heldørers Hokus-

pokus. Det kunde være ganske morsomt at see — for du skal vel aldrig klædes af og puttes helt ned i Vandet?“

„Nei! det vil jeg ikke! det har jeg udtrykkelig sagt!“ — svarede Lise. — „Jeg skal beholde mine Klæder paa; men lidt ud i Vandet maa jeg gaae og lade dem dyppe hele mit Hoved ned lige til Skuldrene“ —

„Nei! det var komisk! det gad jeg nok seet! men det gaaer dog ikke an — det er for koldt — du kan faae Snue af det, søde Lise!“ — sagde Mariane — „og det var dog ikke værd“ — —

„Kom!“ — afbrød Lise hende og trak hende med sig. — „See! Cathrine vinker med sit Forklæde, og Præsterne staae nede ved Baaden“ —

„Nei, nei, Lise! det gaaer aldrig an! — det er dog Galskab Altsammen og maaske Synd dertil“ — sagde Mariane urolig, men lod sig dog drage med ned til Fjorden af den lidenskabelig heftige Lise, der næsten ikke selv syntes at vide, hvad hun foretog sig.

FJERDE KAPITEL

Grev Magnus havde trængt sig igjennem Folkevrimlen i de oplyste Havegange og alle Vegne forgjeves søgt de unge Damer. Til sidst kom han ogsaa til Pavillonen ved Fjord-Engen og saae der ind. Han fandt den tom, og det faldt ham ikke ind at søge de balklædte Damer længer borte. Han skyndte sig tilbage til Selskabet og mente, de unge Piger maatte være gaaede ind til de Gamle i Havesalen. Her mødte han i den aabne Dør Byfoged Kyng. Den lange Byskriver Qvist ledsagede ham, med en vigtig og hemmelighedsfuld Mine. De lode til at have Hast.

„Følg med os, Hr. Greve! Deres Seilbaad er vel brugbar?“ — sagde Kyng.

„Det troer jeg nok, bedste Justitsraad! men nu er det jo ikke Tid at seile! — nu skal vi spise! har De ikke seet Jomfru Lise og Frøken Holm?“

„Nei, men kom med, Greve! Qvist vil vide, her er Mormondaab paa en af Deres Holme“ —

„Det skal Pokker løbe efter!“ — svarede Stamherren og lo — „de Narrestreger bryder jeg mig ikke om!“ —

„Men naar de unge Damer, De spørger om, er taget der over af Nysgjerrighed og maaske kan drages ind med i den upassende Handling“ —

„Hvad for Noget?“ — udbrød Magnus — „de er dog aldrig gale!“ —

„Tys! kom, Greve! lad os undgaae al Opsigt!“ — hviskede Kyng, og de gik hastig alle Tre ned mod Pavillonen.

Paa Veien gjentog Qvist, hvad han med stor Snuhed havde opdaget og allerede gjort Byfogden bekjendt med. Der skulde være en hemmelig Baptist- eller Mormon-Daab paa den længst bortliggende Holm i Fjorden,

medens Folkefesten denne Aften bortdrog Opmærksomheden derfra. Han havde seet de to formentlige Mormonpræster, den berygtede Mikkel Kvæler og Siversen, i en Seiljolle ved den lille Skibsbro og en Kvinde stige ud af Jollen, i hvem han havde gjenkjendt den saakaldte Præke-Cathrine. To unge Damer vare gaaede ned til hende og fulgte med hende til Fartøiet. Den Ene var Frøken Holm, den Anden var Provst Stærs Pleiedatter.

Inden de naaede Skibsbroen, kunde de see Agtersiden af en Seiljolle, der laa ved den fjerneste Holm, og nogle Skikkelser, som bevægede sig omkring den; men Maanelyset var svagt, og de kunde ikke kjende Nogen eller see, hvad de foretoge sig. Den lille Seilbaad, der laa ved Broen, blandt flere Lystbaade uden Seil, var halv fuld af Vand, og Roret var borte. Ved alle Baadene fandtes ogsaa kun een Aare. Magnus sprang strax ud i Seilbaaden og begyndte at øse. Qvist fandt Roret, afkastet i Vandet, og fik det op. Byfogden ordnede de Seilstumper, der forefandtes, og saae paa Vimplen, der flagrede udad.

„Vinden er god! det lufter lidt op!“ — sagde han — „lad os kun see, vi komme afsted! — Nu er Baaden let nok, Greve!“ —

Medens de endnu anstrengte sig for at faae Baaden af Grunden, sad Frøken Mariane nu alene i den fremmede Skibsjolle ovre ved den lille Holm og saae med ligesaa megen Nysgjerrighed, som Forundring og Spænding, paa de besynderlige Ceremonier, hun var Vidne til. Det var hende et ganske nyt Slags Skuespil, der dog begyndte at blive hende lidt betænkeligt.

Lise var strax stegen ud af Jollen og stod nu i Vand til høit over Anklerne, medens den nederste Del af hendes hvide Kjole svømmede rundt om hende paa det krusede Vand. Den store, stærke Cathrine stod ved hendes Side i Vandet og understøttede hende. Begge de fremmede Mænd stode ligeledes i Vandet. De dreiede Øinene i Hovedet og læste vexelvis over hende nogle Formularer med pietistiske Udtværelser af de bibelske Billeder om Lammet, Blodet og Brudgommen, som de kunde udenad. Endelig syntes Mikkel Profet at være færdig med, hvad han kunde paa Remse. Han greb nu til sin egen Veltalenhed og profetiske Indskydelse, medens Cathrine sang en Mormonpsalme, som hun nok forbedrede ved endnu hyppigere Brug af „Lammet“. Mariane hørte kun det ofte gjentagne Omkvæd:

„Der kommer nu for Lammets Faar
Et Sabbathshvile-Aar!“

„I den store Profet Joseph Smiths Navn!“ — raabte nu Mikkel i hul Præketone og lagde sin store, plumpe Haand paa Lises Hoved — „i den hellige Hr. Smiths og Mormons Navn optager jeg dig saaledes blandt de sidste Dages Hellige og indvier dig til at være et syndefrit Barn i det tusindaarige Rige, saafremt du bekjender, at du hidtil har været et ugudeligt Skarn, men nu vil være en ren Due i Fornyelsens Ark, der ene kan redde os fra den sidste store Syndflod — den, der kommer med Flammebølger over den gamle Verdens Babel! Bekjend og bøi dit Hoved i Lydig-

hed! saa skal du aldrig meer forlokkes og besmittes af Verdens sorte Ravne, men være blandt de Udvalgtes hvide Duer, der hente Olieblade til deres Saliggjørere — til deres Befriere fra den store, brændende Syndflod!“ — Mikkel syntes nu virkelig i et Slags Begeistring, og hans glubske Øine funklede.

„Skynd dig, Profet! det er nok! der er Nogen ved Baadene der ovre!“ — hviskede Siversen, og Mariane saae forundret paa hans urolige Miner, uden dog endnu at fatte Mistanke.

Lise var saa fordybet i sit eget Inderste, at hun intet Ydre fornam. Hun havde staaet med nedbøiet Hoved og kun hørt Opfordringen til hende om Syndsbekjendelse. Nu opløftede hun sit Hoved ligesom i en forklaret Tilstand. „Ja, jeg bekjender“ — udbrød hun, med dyb Inderlighed i Aasyn og Blik, idet hun knugede de foldede Hænder mod sit Bryst — „jeg har været ond og ugudelig i mit Hjerte, fra jeg var lille — jeg har løiet og hyklet for Gud og Mennesker, naar jeg syntes from og god — jeg har vidnet, at jeg troede, før det var Sandhed; men nu troer jeg — nu er det Sandhed — fra denne Time vil jeg blive et nyt Menneske — jeg vil blive et rigtigt Guds Barn og bøie mig for hans evige Kjærligheds Villie!“ — Idet hun sagde disse Ord, bøiede hun sit Hoved dybere og dybere ned mod Vandet, hvori Maanen og Stjernerne speilede sig. Det var, som hun skulde dukke sit Hoved ind i Guds aabne Himmel. Mariane blev næsten andægtig ved at see paa hende. Selv den store Cathrine, der holdt paa hende, var virkelig rørt og græd lydelig.

„Dyp hende nu og lad det faae Ende, Mikkel! — de har heiset Seil der ovre!“ — hviskede Siversen.

„Nu vel, min Snut!“ — sagde Mikkel med sin raae, naturlige Stemme og trykkede Lises Hoved dybt ned under Vandet, medens Cathrine holdt hende fast om Livet — „saaledes døber og indvier jeg dig da, baade i Hr. Smiths og hellig Mormons og mit eget Navn til den nysseligste Glut af de sidste Dages Hellige og til min sjette aandelige Kone! — dermed er den Historie ude! Nu op med hende i Jollen, Jens Siversen! og lad os faae alle Kludene op! du kan tage den anden Gaas — men denne hersens er, Død og Pine, min!“

Med Forfærdelse hørte Mariane disse raae Ord. Hun saae nu først ret disse gruelige Mennesker i deres frække, forvorpne Ansigter, og nu faldt det hende pludselig ind, at de maatte have noget Ondt i Sinde. Hun saae dem løfte den halvbevidste Lise op i Jollen til hende og heise Seil med stor Il.

Cathrine hjalp dem, men saae med et forbittret Blik til den Mand, der havde grebet Roret. „Ja saa, Mikkel!“ mumlede hun — „var det Meningen? og du bander paa det, som en Babels Synder!“

Mariane vilde skrige; men hun kunde ikke — det var, som hendes Tunge var lammet. Hun saae sig tilbage og trøstede sig med, at der dog var Mennesker i Nærheden, og at hun snart maatte være i Land igjen. Men, næsten forstenet af Skræk, bemærkede hun i det Samme, at Jollen ikke seilede mod Land, men styrede længer ud i Fjorden. Hun var ikke af de nervesvage Damer, som faae ondt, naar der er Fare paa Færde.

Saa snart den første Skræk var overstaaet, tog hun Mod til sig og sagde høit og dristig: „det er galt, Godtfolk! — sæt os strax i Land, eller jeg gjør Anskrig!“

„Stop Munden paa Tøsen, Cathrine!“ — brummede Mikkel — „eller smid hende ud! Jeg kan ikke gaae fra Roret.“

Cathrine vendte sig hastig til Mariane, men blinkede: „ti kun stille, lille Frøken!“ — hviskede hun — „jeg skal see, jeg hitter paa Raad! — Lad mig holde Roret, Mikkel!“ — sagde hun derpaa høit til Styrmanden — „der er Noget i Ulave ved Seilet — din Apostel er en Kludrer. Det vil jeg ellers sige Jer begge To“ — vedblev hun med kraftigere Stemme — „I maae ingen Fortræd gjøre nogen af Pigerne! krummer I et Haar paa Nogen af dem, saa smider jeg i det Mindste Een af Jer ud paa Hovedet! for saa mange Kræfter har jeg nok — kjender I ellers denne?“ — Hun løftede sin Haand, og der blinkede en stor Kniv i den.

Mikkel havde allerede sluppet Roret og var løbet hen til det svaiende Seil, for at ordne det. Han kastede nu et glubende Blik til Cathrine, men taug. Hun havde bemægtiget sig Roret. Hun dreiede det hastig — Seilbaaden krængede og vendte sig om mod Land.

„Plager Satan dig, din Rakker!“ — skreg nu Mikkel, som rasende, og sprang, som et vildt Dyr, hen over hende; han rev hende Kniven af Haanden og gav hende saa voldsomt et Slag i Hovedet, saa hun tumlede om i Jollen og blev liggende, som død. I det Samme greb han Roret og vendte Fartøiet igjen fra Land.

Under alt Dette stod Siversen med Rebet i Haanden til det flagrende Seil, for at binde det fast; men han famlede med usikker Haand og syntes høist urolig.

Lise sad dødsstille i Bagstavnen, med de lange, vaade Lokker over Skuldrene, og syntes Intet at sandse af, hvad der foregik; men paa Mariane spillede Øinene i Hovedet. Hun tvang sig til at tie, men havde løsnet det hvide Slør fra sin Hat. Hun lod det nu flagre høit i sin Haand og flyve bort. Hun havde seet en Seilbaad fare ud fra Broen og styre noget til Siden efter dem. Hun kunde skimte tre Mænd i Baaden, men kjendte dem ikke i den Frastand. Hendes Slør var et Nødflag, hun havde heiset, for at kalde dem til Hjælp.

Dette Tegn behøvedes dog ikke. De havde alle Tre seet Jollen seile bort fra den lille Holm og tage Fart ud i Fjorden.

„Meer til Høire med Roret, Qvist!“ — raabte Magnus og satte et lille Seil op til. — „Vi maae vel kunne hale dem ind! hvor Pokker vil de hen?“

„Hvad er det for et Skib, der ligger hist ude?“ — spurgte Kyng.

„En Amerikaner“ — svarede Qvist. — „Jeg saae Flaget, da Sol gik ned.“

Kyng blegnede. „Det begynder at see alvorligt ud!“ — sagde han. — „Kan vi hale Jollen ind, før den naaer Amerikaneren, Grev Høg?“

„Jeg tænker det nok!“ — svarede Magnus. — „Meer til Høire, Qvist! — Hør, Justitsraad! maa jeg prygle dem, de Gavtyve, naar vi hale dem ind?“

„Selvtægt er ikke lovlig, Hr. Greve!“ — svarede Byfogden med juridisk Rolighed i det endnu dog blege Ansigt — „men bliver det nødvendigt at bruge Magt her, er det Ret!“

Den lille Jolle med Ransmændene havde et betydeligt Forspring; men Grevens Lystbaad var en bedre Seiler og blev styret bedst. De havde begge lige Kaar, hvad Vind og Strøm angik. Det store, fremmede Koffardiskib, som formodentlig skulde optage Ransmændene, laa aldeles seilklart. Der skulde allerede løftes Anker; man kunde høre Skibsfolkenes Sang i Spillet. Det gik dog noget langsomt og ligesom til en Psalmetone. Begge de smaa Seilbaade skar med voldsom Fart frem mod Skibet, som det var Maalet for et Væddeløb — de vare ikke langt fra hinanden og endelig saa nær ved Koffardiskibet, at man kunde høre nogle Ord af, hvad der blev sjunget i Spillet, især det ofte gjentagne:

„thi vi er de ægte Zions Sønner!“

„Nu gjælder det!“ — raabte Magnus — „lige ud, Qvist!“

I et Øieblik var Lystbaaden lige paa Siden af Skibsjollen. Man kunde gjensidig see og kjende hverandre. Magnus satte sin Aare ind over Rælingen paa Jollen og holdt Baadene tæt sammen. „Stop, I Satans Heldører! eller jeg slaar jeres Pander itu!“ — raabte han.

„Vi vandt Væddemaalet, mine unge Damer!“ — raabte Kyng og gav Magnus Tegn til at tie — „sig nu Farvel til de gode Venner og stig over til os!“

Begge Seilbaade vare paa een Gang stødte mod Boven paa Amerikaneren. Siversen var strax sprungen op paa det store Skib. Mikkel slap Roret og gjorde Mine til at tage fat paa Lise, der sad stille, ubevægelig ved Bagstavnen. Men nu reiste pludselig Cathrine sig og stødte ham baglænds om i Jollen. „Nei, Mikkel!“ sagde hun — „du skal nøies med mig! en skikkelig Pige er for god til dig, og fem aandelige Koner kan du have nok af!“

Mariane havde imidlertid hjulpet Kyng med at faae Lise over i den anden Baad; selv var hun rask sprungen bag efter. Qvist havde skyndt sig at dreie Roret, medens Magnus stod med Aaren opløftet i begge Hænder, for at hindre enhver Modstand. Mikkel var dog alt kommen paa Benene; han styrtede, fraadende af Raseri, mod Bagstavnen, for at gribe fat i Lises Kjole; men i det Samme faldt Aaren i Stamherrens Haand saa vældigt mod hans Pande, at han med et vildt Brøl styrtede tilbage.

Der var blevet Larm paa det fremmede Skib. Man kom med Lygter og saae ned, medens Ankeret alt svaiede over Vandfladen. De to Seilbaade vare skiltes ad. Cathrine laa hylende over den haardt saarede Mikkel. De bleve begge heisede op paa Amerikaneren, som kort efter seilede ud af Fjorden med god Vind, medens Grevens lille Lystbaad, med de to unge Damer og deres Befriere, ikke uden Vanskelighed krydsede tilbage mod Landingsbroen.

FEMTE KAPITEL

Sex Uger vare forløbne siden den store Folkefest paa Høgholm. Det var sidst i October 1851. Skovene stode nu bladløse og sorte ved Fjorden og den gamle Borg. Grevinde Camilla havde trukket sig tilbage til et af de lunere Værelser i hendes Sidefløi, med Vinduer alene til Gaarden. Men ogsaa her havde hun faaet det indrettet efter sin Smag. Sine Bøger, Musikalier og Malerier havde hun om sig, og hendes lille Arbeidsbord stod saaledes, at hun kunde glæde sig over ethvert Solglimt i den dunkle, taagede Aarstid. Det var Morgen. Udenfor hendes Vinduer flagrede Spurvene og Duerne fredelig frem og tilbage ved det Bræt, hvorpaa hun nylig havde udstrøet Korn til dem. I Gaarden var der munter Færdsel med Hestene, der bleve redne til Vands. De store Dogger og Mynder gjøede. De ventede paa deres Herre. Gjennem den hvælvede, gothiske Port med takkede Gavle saae hun ud til Veien og Enghaven, der, med Skov og Fjord til Baggrund, med en Landsbykirke paa en Bakke til Høire og en Kæmpehøi til Venstre, dannede et ret charakteristisk sjællandsk Landskab. De Bøger, der laae opslagne paa Camillas Bord, vidnede om, at Historie og Poesi maatte være hendes kjæreste Læsning.

Hun saae nu Magnus gaae paa Jagt med sin muntre, eenarmede Broder, der havde sin egen Skytte med, en ung, halt Krigskammerat, paa hvis Skulder han lagde Bøssen, naar han skød. Sundby ledsagede dem, mod Sædvane, denne Dag paa Jagten, dog uden nogen Bøsse. Han fulgte kun med for Selskabs Skyld og for at besee den fjerneste Del af Skoven ved den saakaldte Klint, hvor der stod et gammelt Vagttaarn, der i Sommerens Løb var blevet gjort beboeligt. Hint forfaldne Taarn paa den øde, afsides Pynt havde Grev Magnus overladt til en rig Englænder, Master Richard, som her vilde drive Fiskeri og oldnordiske Studier i Ensomhed. Om hin Særling havde der været megen Tale. Han havde afgjort Alting ved en Commissionær og vilde leve som Eremit her i nogen Tid for sin Fornøielse. Magnus og Ferdinand vilde vædde Ti mod Een med Sundby om, at denne Master Richard var deres gode Ven Lord Hardly, den sære Englænder, de havde kjendt i Rom 1845, og som havde bortført det spæde Barn i Stedet for Nonnen. Han havde lovet en Gang at overraske dem i deres Fædreland, og denne Maade at blive deres Nabo paa kunde nok ligne ham. Nu var Englænderen for en fjorten Dages Tid siden flyttet ind i sit Taarn i den allerubehageligste Maaned, for ret at nyde det skandinaviske Eremitliv i Ro. Han var kommen om Natten og havde ikke aflagt Besøg til Nogen. De unge Grever vilde nu dog, naar de paa Jagten kom i hans Nærhed, forsøge paa at aflægge ham en mulig Visit, for at ønske ham Velkommen! Under munter Spøg over den Bortførelseshistorie, de nu atter vare komne paa Tale om, gik de gjennem Gaarden.

Sundby saae op til Camillas Vindue, og hun besvarede hans Hilsen med venlig Ro. „Gud skee Lov!“ — sagde hun: — „Den Fred, han selv har vundet, bringer han med sig, hvor han kommer.“ Hun satte sig nu

hen med stille Alvor og gjennemlæste et Par Breve fra Vilhelmine Stær, der laae paa hendes Bord blandt en hel Del andre. De fleste af dem var en Række smaa Beretninger angaaende Lises og den gamle Provsts Befindende. De havde begge været farligt syge. Lise var strax efter den angribende Begivenhed hin Festaften falden i en hidsig Feber, og den gamle Provst havde, uagtet al Forsigtighed, paadraget sig en alvorlig Forkjølelse. — Hvad der havde forværret Oidingens Tilstand, var den Sorg og Bekymring, hvormed han havde erfaret det kjære Pleiebarns aandelige Forvildelse og den Yderlighed, det var kommet til med hendes religiøse Skrupler. Byfoged Kyng havde underrettet ham og Familien saa vel som deres fortroligste Veninde, Grevinde Camilla, tillige med Sundby om, hvad der var skeet, saaledes som han havde hørt det af Mariane Holm; men han havde indstændig paalagt dem Alle at holde den hele Historie hemmelig, for den unge Piges Skyld, som ellers vilde blive Gjenstand for mange skjeve og uskaansomme Domme. Mariane var, med al sin Munterhed og Lyst til at more sig over Livets Vrængbilleder, denne Gang lige saa taus som snild. Qvist var, som en rigtig Politispion, Forsigtigheden selv. Grev Magnus vidste ikke Andet, end at det havde været Præke-Cathrines anden eller tredie Sectdaab, de unge Damer af Nysgjerrighed havde bivaanet, og at Lise ved en Uforsigtighed var falden i Vandet. Selv havde Lise ikke i flere Uger været i Stand til at faae Klarhed i sin egen Bevidsthed. Hun havde levet i en Fantasiverden, hvor hun kun omgikkes med Engle og salige Aander, der modtoge hende i et nyt himmelsk Jerusalem, som hun selv havde opbygget sig af alle de Historier om Feslotte og vidunderlige Tryllepaladser, hun havde hørt af Eventyr-Marie i sin Barndom. Til denne Feslottestad, som laa i det virkelige, fra Østen bortflyttede Paradis, forekom det hende, at hun var seilet over det store Verdenshav med Kyng og Mariane, efterat hun først var nedsjunken i et uendeligt Dyb, der var Fornyelsens og Tilblivelsens guddommelige Hav — den evige Kjærligheds Kilde. Af dette Hav paastod hun, at hun var opdukket med en fornyet Sjæl og forvandlet til en hvid Due — og saaledes var hun fløien fra Masten af den store Ark, der foer gjennem Flammebølger over den gamle, undergangne Verden, til Olivenskovene paa et nyt Ararat og til Feslottestaden.

Vilhelmine havde i flere foregaaende Breve skildret disse Lises Feber-Fantasier med de mest levende Farver. Alle disse Breve, som vare omvundne med Silkebaand, i Stedet for Segl, vare befordrede ved den Brevduepost, Lise og Vilhelmine i den sidste Sommer, mest for Spøg, havde faaet indrettet mellem Lundeby Præstegaard og Høgholm. Afstanden var neppe fire Mil; men Postveien gik gjennem flere Kjøbstæder, og paa denne sædvanlige Vei behøvede ethvert Brev næsten et Par Dage til at naae sin Bestemmelse. Nu afsendtes kun en Gang imellem et Bud frem og tilbage med en Duekurv. De fra deres Mager kun paa kort Tid adskilte Duer syntes ikke at lide ved denne deres Tjeneste, som troe Kjærlighedsbud. De fløi altid hastig og glade tilbage til deres Hjem, med et lille Brev under Vingerne, og det havde været Lises største Glæde at kunne afsende og modtage slige Smaabreve undertiden med friske Blomster, der ikke behøvede

nogen Time for at flyve mellem de kjærlige Veninder. Saa vel Vilhelmine som Camilla havde ogsaa havt stor Glæde af denne poetiske Duepost. I Lises Sygdom benyttedes den idelig af dem og var nu især bleven Camilla af stor Vigtighed, medens den hver Time paa Dagen kunde bringe hende Budskab om den kjære Lises og Provstens betænkelige Tilstand.

I de første Breve om Lises Sygdom og Feber-Fantasier havde Vilhelmine ikke kunnet finde Ord til fuldelig at udtrykke den Ynde, Høihed og Begeistring, der var i ethvert af hine Drømmesyner. Hun havde derved lært at kjende den unge Pige fra en Side, som hun aldrig før havde ladet noget Menneske see. „Der strømmer Ord fra hendes Læber“ — skrev Vilhelmine i et af disse tidligere Breve — „med en Rigdom af Poesi og Tankefylde, som de sjelden udstrømme fra nogen Digters Sjæl. Der svæver Billeder for hendes Øie, som de herligste, nogen Malerfantasi har fremkaldt. Det er, som Skikkelserne i Dantes Paradis foresvæve hende med Profeters og Apostlers, med forklarede Martyrers og de salige Menneskers Sjæle. Blandt dem seer hun nu altid sin Barndoms Ven og Legebroder, Anton, med den lille Hyldefløite, hun en Gang har givet ham; hun hører ham spille paa den, saa Guds Engle flyve ned og lytte dertil, og alle de Salige juble. Selv er hun bestandig kun den lille hvide Due, der flyver fra Gren til Gren i de Saliges Paradis og glæder sig med dem over deres Fred og Herlighed og over den lille Fløitespiller fra den anden Side af Jorden, der nu ogsaa er kommen derhen, hvor de rette lyksalige Øer ligge.“

Camilla greb et sildigere Brev fra Vilhelmine og læste:

„Selv naar hun ikke fantaserer, naar der ingen Feber-Bevægelse er i hendes Pulsslag, er der nu en Høihed i hendes Blik og en Lyksalighed i hendes Aasyn, som næsten ængster os. Det er, som hun skulde forklares for vore Øine og forlade os. Kilden til denne Opløftelse og Lyksalighed er dog alene den Forestilling om Befrielse for al Synd og Umuligheden i mere at kunne synde, som hun har medbragt fra disse vistnok forvildede Sectereres Lærdomme. Skade, at vi nu maae modsige hende og uddrage hende af denne lyksalige Skuffelse! — Jeg kan godt begribe“ — sluttede Vilhelmine dette Brev — „at en saadan Lærdom, saa længe den virkelig kan troes, maa kunne aabne Himlen for enhver dybere Menneskenatur. Saaledes forekommer det endnu Lise undertiden, som hun i egentligst Forstand har neddukket sit Hoved i det dybe Uendeligheds-Hav, hvori den høieste Himmel afspeiler sig, og som er Livets og Tilblivelsens, Sandhedens og Kjærlighedens evige Kilde“ —

„Nu er Lise, Gud skee Lov! uden al Fare“ — skrev Vilhelmine i et af sine sidste Breve, som for et Par Dage siden var kommet fra Præstegaarden — „men nu er en stor Del af hendes drømte Lyksalighed forbi. Hun er ikke meer den hvide Due i hint salige Paradis — hun seer og hører ikke meer sin forrige Legebroder spille for Guds Engle. Hun troer heller ikke meer, at den christelige Forløsnings- og Forsoningslære ophæver Muligheden for hende i at synde. Hun er aldeles aandelig helbredet. Der er Fred i hendes Sjæl; hun føler sig i Klarhed med sig selv, med sit Forhold til Gud og Verden; men hin overstrømmende Glæde er forsvunden. Hun er mild og stille. Hun synes at have overvundet det Stivsind og den

pirrelige Heftighed, der hørte til hendes smaa Skjødesynder; hun kan dog ikke være saa barnlig, som før: det er, som det høiere Menneske i hende, ved sin Alvor og Dybde, har bortskræmmet den Rest af den naive Bondepige-Natur og den næsten enfoldige Barnagtighed, der dog klædte hende saa nydeligt. — Hun sladrer nu ikke meer saa hjerteglad om sine Blomster og Duer. — Hun sværmer ikke meer, som før, for alle Eventyr og Fehistorier. Kun de Eventyr og den Poesi i det Hele, hvorigjennem der gaaer en dybere, helst religiøs Tanke, synes nu at tilfredsstille hende. Sligt læser hun nu tidt for vor Gamle. Det har været ham en usigelig Glæde at see hende helbredet for Secter-Sværmeriet og i fast Besiddelse af, hvad han altid først har villet meddele hende — det Allerhøieste — det ene Fornødne."

„Vor Gamles Tilstand bliver mig betænkelig" — skrev Vilhelmine i det sidste Brev, som samme Dag var kommet. — „Han er ikke længer syg; men hans Livskræfter ere udtømte. Han seer saa smuk, saa inderlig lyksalig ud. Han seer kjærlig, dog undertiden med et Anstrøg af Vemod i sit næsten forklarede Blik, paa os Alle og trykker ofte vore Hænder. Men han ligger stille og taler ikke Meget. Han holder for det Meste sin troe, firsindstyveaarige Elskede — sin stille, hvidhaarede Guldbrud, i Haanden. — Det bliver til Sommer sex Aar, siden de holdt deres Guldbryllup. — Det er, som han dog nu ikke ret glad kunde gaae bort, uden at tage hende med sig. Hun er ogsaa udlevet — hendes Liv synes kun at hænge sammen med Verden ved en eneste Traad — hendes Kjærlighed til ham. Paa hendes stille Smil kan jeg see, at hun neppe mange Dage vil kunne overleve ham. Hun er, som han, i fuld Besiddelse af alle sine Aandsevner. Hun læser ofte for ham i Bibelen. I Gaar havde hun læst nogle gamle Breve for ham, da de vare ene. Jeg kunde see paa Udskriften, at de vare fra deres Forlovelsesdage. Da vi kom ind til dem, saae vi dem i hinandens Arme og med Glædestaarer i de herlige Øine, hvoraf en evig Ungdom og et høiere Livs Salighed udstrømmede."

„O!" — tilføiede Vilhelmine — „disse elskelige Gamles eneste Søn har arvet denne Kjærlighed. Han faldt mig om Halsen, da han saae deres Glæde, og sagde: „„Vilhelmine! saaledes vil Gud vist ogsaa en Gang lade os mindes det Samliv, vi alt her kan føre i hans Rige!""

„Kjæreste Camilla!" — sluttede Brevskriverinden — „hvi skal De staae saa afsondret og ene i det Guds Rige her paa Jorden, hvori De dog ogsaa har fundet Fred og himmelsk Glæde?"

Paa disse Ord dvælede Camillas Øine længe.

I en Efterskrift stod der:

„Lise er Kjærligheden og Elskværdigheden selv. Min kjære, trofaste Fader er her i disse Dage næsten bestandig. Han er bleven ti Aar yngre, siden det gik saa lykkeligt med Lises Helbredelse. Hun var ham altid næsten kjærere, end en Datter. Nu har han, med os Alle her, kun een Tanke — vor kjære, kjære Gamle!

Fader og Lise forlade nu sjelden Bedstefaders Leie. De skiftes med Bedstemoder og mig til at læse de Steder af Skriften, som han peger paa."

Brødrene gik nu fra Bordet, under nogle smaa, godmodige Drillerier, og forlode Spisesalen. Sundby reiste sig ogsaa; men han ledte efter sin Hat og blev tilbage. Camilla saae en usædvanlig Bevægelse i hans Ansigt og studsede. Hun mærkede, at han maatte have noget Vigtigt at tale med hende om alene. En let Rødme foer pludselig over hendes Kinder; hun hilste ham hastig, for at bortfjerne sig. Hun syntes dog ubestemt, om hun vilde gaae eller blive — men blev og satte sig rolig i en Stol ved et Haandarbeide.

SJETTE KAPITEL

Saa snart Sundby var ene med Grevinde Camilla, rakte han hende Vilhelmines Brev tilbage og betragtede hende med et stille, gjennemtrængende Blik. Han pegede paa det Sted i Brevet, hvor der taltes om hendes enlige Liv. „Tilgiv!“ — sagde han — „jeg læste vist et Ord meer, end jeg skulde. Jeg seer paa Dem, at hvad der berører Dem selv, ikke var bestemt for Andre. Jeg saae dog ikke, om det var et Spørgsmaal eller blot et Udraab“ —

„Det kan aldrig blive noget Spørgsmaal, kjære Sundby!“ — svarede Camilla med forhøiet Rødme; men i hendes Blik og Aasyn var der stille Ro. — „Jeg føler mig ikke forladt i Verden, uagtet jeg er henvist til et noget afsondret Liv. Jeg har fundet, hvad jeg søgte — Fred!“

„Meer end Fred, ædle Veninde!“ — afbrød Sundby med Inderlighed — „himmelsk Glæde — stod der.“

„Ogsaa det tør jeg sige, jeg har fundet“ — svarede hun stille — „saaledes som Himmelglæden her kan findes — som Gjenskin i Gaadespeilet — og udstykket — helt kan vi dog kun eie dens Betingelse — Freden.“

„Derved mener De ikke nogen kold, død Resignations-Ro! — hin stoiske Hedningedyd, som De en Gang delte Schillers Begeistring for — den er De lykkelig kommen ud over“ —

„Ja vel! der er Meget, man maa ud over, selv af hvad der prises som stort og aandrigt, før man seer, at den største og rigeste Aand er den, der endnu kan svæve over ethvert Chaos og bringe Fylde i vor egen og al Verdens Tomhed. Jeg priser nu netop min Ulykke, som min største Lykke, kjære Ven!“ — vedblev Camilla efter et lille Ophold. — „Uden den Forsmædelse, jeg ikke vil nævne, havde jeg vist aldrig løsrevet mig fra den øde Glimmerverden, jeg fra min Barndom havde levet mig ind i. Der var en Tid, da jeg maatte bemærkes og beundres, for at føle min Tilværelse. Tak for Deres Vink og spildte Raad den Gang! Der maatte en strengere Læremester til. — Jeg maatte en Tid ligesom miste alle Mennesker, for at finde Gud og mig selv — og Menneskene igjen. Ensomheden i

hine Aars Eremitliv ved Tøplitz, hos den kjære, døve Tante og den stumme Tjenestepige, var mig lige saa nødvendig som velgjørende."

Hun reiste sig og gjorde Mine til at gaae.

„Hvad De der siger, bringer mig til at tænke paa vor nye Eremit, vor stakkels Taarnbeboer hist paa Klinten" — tog Sundby nu hastig Ordet og bad hende dvæle et Øieblik, idet han saae, hun vilde have Talen afbrudt om hende selv. — „Han har virkelig havt et Tomhedsliv i en øde Glimmerverden at udrive sig fra. Han gjemmer et stort Verdenschaos i sin Sjæl, som den skabende Aand, der svæver over den, maa bringe Fylde i. Han har en Lidenskabs-Kamp at gaae igjennem, som Deres mildere Natur har været befriet for."

„Kjender De ham?" — spurgte Camilla og studsede. — „De taler med saa megen Deltagelse om ham. De anseer ham altsaa ikke for en lunefuld Gjæk, der kun jager efter Romantik i en uromantisk Tid, eller en Byronianer, der leger med den store Verdenssmerte, som ingen Carricatur af Sønderrevethed dog kan tilintetgjøre?"

„Nei!" — svarede Sundby — „der er Sandhed og Alvor i hans Smerte."

„Saa vil jeg da heller ikke troe, han hører til de gjennemreflecterte Hoveder, der formelig øve sig i Ruelse og filosofisk vil udvikle Syndsbevidstheden efter et System, som det nu jo hist og her er blevet Mode; men er det dog ikke en skjult Forfængelighed i Grunden, der har bragt ham paa den Grille at søge Ensomheden paa en Maade, der dog gjør en Smule Opsigt?"

„Jeg kjender ham" — svarede Sundby — „og jeg elsker ham. Om han er ganske fri for den Forfængelighed, han, som Konstner, kun kom ud over ved en langt dybere Stolthed — det er jeg vel ikke ganske vis paa; dog jo! det maa jeg troe. Den Lidenskab, der har tyranniseret ham, har selv knækket hans Stolthed. Han staaer nu ydmyget for sig selv og seer tilbage til sit Barndomsliv og sine Eventyrdrømme om en Storhed og Herlighed, der var meer Sandhed i, end hvad han greb efter. Med alle sine Forvildelser er han en herlig, en ædel Natur, baade som Menneske og Konstner; men han har været nær ved at gaae til Grunde. De kjender og ynder ham ogsaa — det er vor kjære, saa længe forsvundne Anton Knudsen."

„Det anede mig ved hvert Ord, jeg nu hørte" — udbrød Camilla — „stakkels kjære Anton! saa kommer han nu her tilbage som en Paradisfugl med svedne Vinger, for at søge Hvile paa en Ruin! — Naar De seer ham, saa hils ham hjertelig! — og naar De kan, saa drag ham ud af den gamle Røverhule! Hans romantiske Eremitliv her skal fremdeles være en Hemmelighed, kan jeg vide" — tilføiede hun med et halvvemodigt Smil — „har han tilladt Dem at indvie mig deri?"

„Det vel ikke; men — De miskjender ham dog lidt endnu, Grevinde! De har ikke gjennemseet ham, som jeg. Han har aldrig tænkt paa at spille nogen romantisk eller hemmelighedsfuld Rolle. Han skrev mig et oprigtigt Bekjendelsesbrev til fra London og bad mig om et ret ensomt Fristed her, til han havde samlet sig og kunde tale med noget Menneske

i sit Fædreland — og jeg valgte det Fristed, der nu skjuler ham. At en stor Bedrift-Tid her er faret hen, medens han har ladet sig slæbe om som en aandelig Fange, i en anden Verdensdel — det er nu ogsaa Noget, han skammer sig over, som et Landsforræderi. Jeg har vexlet flere Breve med ham; men først i Morgen skal jeg see ham, naar jeg kommer ene paa min Hjemvei i hans Nærhed. De skal see mig eller høre fra mig, naar jeg kan sige Dem Meer og maaske noget Trøsteligere om vor kjære Anton. Hans Liv og Fremtid ligger mig i høi Grad paa Hjertet."

Sundby tog nu Afsked med Camilla og gik til sit faste Gjestekammer paa Høgholm, i den Fløi, Grev Magnus selv beboede, og hvor den altid velkomne Gjesteven nu i et Par Dage havde levet sammen med begge Brødrene, ligesom paa deres Reiser.

Det var sjeldent, Sundby var tre hele Dage borte fra sit Hjem. Hans Virksomhed i Kirken og Menigheden udfyldte næsten ganske hans Tid. Det paatænkte Besøg hos Anton og Forebyggelse af ethvert andet Besøg var denne Gang en Hovedgrund til det forlængede Ophold paa Høgholm.

Næste Morgen tidlig red Sundby ud gjennem den gamle, hvælvede Port. Han saae tilbage til Camillas og de unge Grevers Vinduer. Allevegne vare Rullegardinerne endnu nedrullede. Han havde taget Afsked med dem Alle om Aftenen. Der var endnu Ingen af dem oppe.

Sundby havde ikke langt hjem. Det var hans Sognekirke, man kunde see gjennem Borgporten. Denne Dag blev hans Hjemvei dog lang. Til Taarnet paa Klinten havde han en betydelig Omvei, og der var adskillige Fattige og Syge i hans Annex, som han samme Dag vilde besøge. Han red stille gjennem den smukke Porthvælving. De store Porthunde kjendte ham godt; de logrede ad ham og gjøede ikke. Han var en jævnlig Gjest paa Høgholm. — I den sidste Tid kom han dog i Regelen kun een Gang om Ugen. Hans hyppige Besøg havde givet Anledning til det Rygte, at han var hemmelig forlovet med Grevinde Strahl og formodentlig snart skulde ægte den unge, smukke Enke. De havde kjendt hinanden nøie førend Grev Strahls Død — mumledes der om — og nu kunde Grevinden maaske nok, trods Adelskabet og den medfødte Fornemhed, bekvemme sig til at ombytte det forhadte tydske Straalenavn med en lykkelig Præstemadams beskedne Titel. Det Ugrundede i dette, for Camilla især ubehagelige, Rygte troede Sundby kun ved sine sjeldnere Besøg at kunne godtgjøre. — Han red paa en høi, sort Hest, som han havde afrettet til at gaae i saa stærk en Skridtgang, at den gik sin Mil i Timen, udén at han behøvede at røre den. Han kunde hengive sig uforstyrret til sine Tanker, selv med en Bog i Haanden, under dette ensformige Ridt. Hvo der saae den høie, anselige Skikkelse i den tæt knappede, sorte Frakke, med den sorte Fløiels Reisehue, saaledes ride hen ad Veien, standsede uvilkaarlig og betragtede ham med meer end almindelig Deltagelse. Der var, især siden han var bleven Præst, kommen en Mildhed i hans strenge, alvorlige Ansigt og et Udtryk af Kjærlighed i hele hans Væsen, som sjelden forfeilede sin Virkning paa Nogen, der saae ham.

Veien til Klinten førte ham om ad en enlig Skovstrækning ved Fjorden. Solen var nylig staaet op og gjennembrød nu Taagesløret, som

nylig havde skjult baade Skov og Fjord. Det herlige Landskab viste sig nu selv paa denne Aarstid i en skjøn Skikkelse. Sundby behøvede ikke her længer at give Agt paa sin Hest, saa snart den vidste, hvilken Vei den skulde følge. Hans Tanker fløi snart tilbage til Høgholm og dens kjære Beboere, snart forud til Anton, som han tænkte meget og længe paa; men Tankerne vendte dog ofte tilbage til de Venner, han nu mod Sædvane i to Dage havde seet. Han glædede sig over de unge Grevers broderlige Samliv og den jævne Godmodighed, der gjorde dem elskværdige, med alle deres Mangler. Den Raskhed og Dygtighed, de havde lagt for Dagen i Krigsaarene, havde sat dem i Agtelse, og den Begeistring, de havde delt med hele Folket, havde udviklet det Bedste og Ædleste i deres Natur. Det Fædrelandssind, de ved alle Leiligheder udviste, var almindelig paaskjønnet. Det smukke Forhold, de stode i til deres Fæstebønder, som de nylig paa de allerbilligste Vilkaar havde givet Valget mellem Arvefæste og Selveiendom, var en glædelig Frugt af deres Retfærdighedsfølelse og Frihedssind. Sundby nikkede, naar han tænkte paa dem, og fandt ikke den Tid spildt, hvori han havde været deres Hovmester.

Paa Camilla tænkte han med en Følelse, som han nu kun vilde kalde Venskab, men som dog havde et Anstrøg af Romantik, der gjorde ham de Timer, han saae hende, til de skjønneste Lyspunkter i hans Liv. Han havde endnu ikke fyldt sit fyrretyvende Aar. Det kunde vel af og til forekomme ham, som den Lidenskab, der for ti Aar siden havde martret ham, og som han nu troede dæmpet, dog ved enkelte Leiligheder vilde blusse op igjen; men saa tænkte han paa — hvad han var overbevist om — at Camilla dog aldrig havde delt denne Lidenskab, og at hendes Fred og Lykke nu ogsaa fordrede at vide ham, som hun følte sig selv, „ud over“ al fredløs Lidenskabelighed.

„Hm!“ — sagde han nu ved sig selv — „skal da Mand og Kvinde aldrig kunne agte og elske hinanden, uden at Jordbranden i os bryder ud fra en af Siderne?“ — Han havde nylig læst en Bog af sin gamle, filosofiske Universitetslærer, som deri havde givet en Slags Fortsættelse af en halvfordulgt Selvbekjendelse fra sin lidenskabelige Ungdom. Den Ro og Klarhed i Kjærligheden, der her var udstrømmet af den samme ædle, men lidenskabelig heftige Sjæl, der i sin Ungdom kunde opblusse og forbittes, naar en Ven forstyrrede ham et Øieblik i hans Grublerier — dette Livsbillede stod nu ofte velgjørende for Sundby. Ved enhver Opblussen af sin egen Ungdomslidenskab gjentog han ofte — som nu — det ham meer end magiske Ord: begjer Intet — slet Intet — og du har Fred!“

Idet Sundby nu saae ud over den solbelyste Fjord og glædede sig ved den stille Skjønhed, der laa udbredt over Landskabet, fløi hans Tanker til Fortid og Fremtid. Han tænkte ogsaa med dyb Alvor og ikke uden Uro paa Fædrelandets øieblikkelige Tilstand. Tilbagegangen i Tidens store Bevægelser var ham Forbud paa en voldsom Standsning i de store Kræfters Udvikling og de allervoldsomste Verdensrystelser i en fjernere Fremtid. Han saae ingen Ende paa Kampen. Det var ham, som de store Verdensaands-Ideer, med Frihedens og Folkenaturernes Magter, altid vilde forudgribe, hvad de maae hige efter, og selv bestride Nødvendigheden i Men-

neskeslægtens historiske Udviklingsgang. Han tænkte paa sit Skrift om Statsideens Forhold til Frihed og Folkeliv, som aldrig var blevet sluttet, og som han aldeles havde lagt til Side fra den Dag, han blev Præst. Hans Haand foer nu til hans Brystlomme, og han fremtog et Brev, han for flere Uger siden havde modtaget, men endnu ikke besvaret. Det var fra en fordums Skolekammerat, som nu opholdt sig i Hovedstaden og med største Iver var inde i den politiske Bevægelse. „Er det muligt“ — skrev han — „at nogen Dansk, der har sit Fædreland kjært, i denne Tid kan agte paa Livets daglige Sysler — paa philistrøse Embedsforretninger — om det ogsaa er paa at præke og frelse Sjæle, som I kalde det? Smaaligt og jammerligt er det dog Altsammen, naar man tænker paa, at nu et Par Diplomater og et Pennestrøg skal afgjøre, om vi ere kjøbte eller solgte, om vi skal være et Folk herefter eller ikke. — Kom herind! skriv! tal! raab! Du har Folket og Friheden kjær — det veed jeg — du har baade Kundskaberne og Talegaven. Krig er mit Løsen! Krig mod alle Magter — mod hele Europa — mod alle Verdensdele — mod vor Herre selv, hvis han er uretfærdig og negter os vor aabenbare Ret! Kast Præstekjolen af, hvis den hindrer dig i at være Menneske og dansk Borger! — Krig være vort Løsen! Modstand til det Yderste, med Pen og med Mund, med Haand og med Sværd, hvis det behøves! Kamp mod enhver saakaldt Nødvendighed, der vil kue Sandhed og Ret! Bort med alt Andet! — bort med Christendommen selv, hvis den gjør os til Trælle!“

Sundby rystede paa Hovedet med et vemodigt Smil og gjemte Brevet. Han tog et andet frem. Det var skrevet paa Italiensk og dateret fra et Fængsel i Rom kort efter Stadens sidste Erobring af de Franske.

„Alvorsmand fra Norden!“ — stod der — „endnu et Ord i denne Verden, før jeg tier for evig! Stenen ruller tilbage — Sisyphus ligger saaret og træt — Paven vender tilbage — Afgudsthronen opreises igjen. Selv den franske Republik vakler — Despotiet har knust os med dens Vaaben. Du havde Ret, Mand fra Norden! den Frihed, jeg har kæmpet for, blev en større Trældom. Forbandelse over Verden og den Djævel, der regjerer den! Mit sidste Ord er sagt. — Jeg kalder mig aldrig meer

Speranza!“

Dette fortvivlede Brev var halv opslidt i hans Lomme. Det var i Foraaret bragt ham ved en dansk Reisende, som havde modtaget det i Rom af en døende Italiener blandt de fangne Republikanere, der havde været med at forsvare Rom mod de Franske. Den unge Mands ligblege Ansigt, med de kulsorte Haar og Øienbryn, havde ved sin Skjønhed og til Vanvid grændsende Vildhed forbauset en Reisende. Et tredie Brev var faldet Sundby i Haanden; dets Omslag var prydet med Oliegrene og Duer. Det var et „Olieblad“ fra de saakaldte „Fredsvenner“ i England med fromme Opfordringer til at modsætte sig enhver Krig, følgelig ogsaa Forsvarskrigen og al Modstand mod Oprør eller Vold.

Han drog et dybt Suk. Han rev alle tre Breve i Stykker og lod Papirsstykkerne flyve hen som matte Sommerfugle, over den krusede Fjord. Han saae dem falde ned i Bølgerne og forsvinde. „Forvildede Psychebørn

til Hobe!“ — sagde han — „De blive kun til, for at blive til Leg for Elementerne. Men der gaaer en usynlig Herre over det Hav, som opsluger dem!“

Han fortsatte stille og alvorlig sin Vei. Endelig naaede han det gamle Taarn paa Sand-Klinten. Han steg af Hesten og bankede paa den nye, lukkede Port; den aabnedes strax. Den engelske Tjener tog mod hans Hest og pegede paa en Trappe, der førte op til den beboelige Del af Taarnet.

Hjertet bankede i Sundbys Bryst. Hans Aasyn var blevet mørkt og uroligt. Han gik langsomt op ad Trappen. Han foldede sine Hænder som i en stille Bøn. Hans Ansigt blev atter roligt og lyst. Han aabnede Døren til et lille Kammer og traadte ind.

SYVENDE KAPITEL

Ved et aabent Buevindue i det gamle Taarnkammer stod en temmelig høi, ung Mand og saae ud over Fjorden. Han bar en mørk Klædes Mandarin. En lille flad Hue skjulte hans Isse; men en rig Fylde af brune, krøllede Haar hang ned over hans Nakke og Skuldre. Han vendte sig ved Lyden af den knirkende Dør. Hans Ansigt kom derved i Skygge; men Sundby gjenkjendte dog strax Anton Knudsens skjønne, rene Grundformer og det kjære blege Ansigt. Han blev et Øieblik staaende taus og udbredte sine Arme.

„Sundby!“ — udbrød Anton og styrtede sig med lidenskabelig Heftighed om Halsen paa den høie, stille Ven, hvis Ansigt lyste i det skraa indtrængende Sollys.

Efter en gjensidig Udgydelse af den overstrømmende Kjærlighed, hvormed de nu efter saa lang en Skilsmisse sluttede hinanden i deres Arme, drog Sundby sin bevægede Ven hen til den Havebænk, der med sit Sivhynde tjente til Sofa. Den var halvskjult af Bøger og Noder. Paa det lille Bord foran Bænken laa Hyldefløiten fra Antons Drengeaar, ved Siden af Ibenholtsfløiten, over et halvbeskrevet Ark med Noder.

„Jeg seer, du kan arbeide igjen, kjæreste Anton!“ — sagde Sundby — „og det beroliger mig. Sig mig nu Alt! — fordølg mig Intet meer af, hvad der har bragt dig til at attraae det enligste Fristed, selv blandt Venner og Landsmænd, for dine egne smertelige Tanker! Jeg veed, du var en aandelig Fange. — Jeg veed, du var som en forvandlet Eventyrhelt i Tryllerindens Vold og havde selv mistet Villiekraften til at løsrive dig. Hun var sin Moders Datter, skrev du“ —

„Ja, det var hun — det var hun!“ — udbrød Anton — „kun skjønnere, uimodstaaeligere, aandrigere — Renheden selv, paa en Maade — og dog“ —

„Hvorledes?“ — afbrød Sundby ham og studsede — „for Alvor

sædelig? trods det vistnok fine og gratiøse Koketteri, jeg dog ogsaa var Vidne til“ —

„Hun overskred aldrig en vis Grændse“ — vedblev Anton, og hans blege Kinder blussede. — „Med al hendes Konst og Forstillelse, naar hun legede med Mændenes Sjæle — med al hendes Unatur og den mageløse Foragt for Sandhed, veg hun dog aldrig et Skridt fra det Princip, hun ogsaa kun syntes at spøge med: — hendes Nonneliv i Konstens Afgudstjeneste var Alvor“ —

„Det forbauser mig!“ —

„Du vil endnu mere forbauses, naar jeg siger dig, at denne fine, altid yndige Kokette, denne udmærkede Konstnerinde, denne rigt begavede Skjønhed, som selv en Socrates vilde have dvælet hos med Velbehag, ikke blot var den reneste, den hvideste Paradislilie, som nogensinde blomstrede paa Overfladen af et Giftsvælg, men selv et Slags oversandseligt Væsen i al sin Yppighed. En hellig Vesta var hun i sit Levnet, smykket med alle Elskovsgudindens Tillokkelser, med alle Gratiers Ynde. — Med den livligste Bevægelighed i Sind og Lune — med sin fuldendte, fortryllende Hebeskikkelse, var hun en Pygmaleonsstøtte af iskoldt Marmor — og jeg — jeg var den forblindede Tilbeder, der maatte beundre et skjønt Blendværk, uden Menneskenatur, men med en Guddoms laante Høihed og Aand“ —

„En større Magt, end nogen Afguds, befriede dig dog fra Pygmaleons Skjæbne!“ — afbrød Sundby ham — „Marmorgudinden blev aldrig din — Fortryllelsen opløstes“ —

„Ja, den opløstes til sidst af en mægtigere Haand i den Nemesis-Skikkelse, vi ofte kalde Hændelse eller Tilfælde“ — vedblev Anton — „og hør nu, hvad jeg ikke har skrevet om eller aabenbaret for noget Menneske! — De to Aar vare udløbne, hvori jeg havde forpligtet mig til at reise om med de snilde, kostbegavede Søskende fra Stad til Stad i den nye Verden, som den blindede Sangfugl, der skulde fløite og synge dem rige. Vor Contract var udløben. Jeg følte mig et Øieblik fri. Jeg var ikke længer den kjøbte og selvsolgte Slave. To Aar af mit Liv havde jeg bortsolgt for et Blik af hendes Øine, for et Smil af hendes Mund. Guldet, der fulgte med, var mig Intet. Men Spontani var punktlig. Han udbetalte mig nøiagtig den betydelige Sum, der tilkom mig. Den blev strax afsendt til den Londonner-Bank og sikkret mig lige saa trygt, som deres egen. De vare nu rige. Jeg var ogsaa rig og uafhængig for min Levetid. Jeg samlede al min Kraft for at løsrive mig. Skibet laa seilklart, som skulde føre mig tilbage til Europa. Hun og Broderen vilde blive i den nye Verden. Deres Rigdom var dem Intet, efter den store amerikanske Maalestok; den maatte mange Gange fordobles i dette Guldets Fædreland, før de vilde forlade det og nyde deres Rigdom med fyrstelig Glands i Europa. Afskedsdagen var kommen. Mine Sager skulde bringes om Bord. Jeg havde taget Afsked med dem i vort Hotel i Boston. Jeg var stærkt bevæget; men mit Forsæt var fast. Jeg maatte, jeg vilde løsrive mig — før jeg gik til Grunde i et Tantalus-Forhold, der aldrig lod til at skulle forandres. Spontani syntes nødig at ville miste mig. Han havde forgjeves

udtømt sin Veltalenhed, for at holde mig tilbage og fornye Contracten paa et Par Aar til. Fioribellas skjønne Øine svømmede i Taarer. Hun rakte mig Haanden til Afsked endnu en Gang, og der var et Udtryk i hendes Blik, som er mig uforglemmeligt. — „Lev da vel for evig, guddommelige Sangfugl!“ — sagde hun med et skjelmsk, ironisk Smil, medens Taarerne randt ned ad de deilige Kinder — „flyv over Havet og glem os! — Tænk dog endnu en Gang paa Fioribella, naar De er en velhavende Borgermand i Deres vilde Norden, hvor der sagtens gaae Bjørne om paa Gaderne og tude — naar De har kjøbt Herregaarden og opsøgt Dem en trind og huslig Mage! — tænk saa paa mig ved Bryllupsbordet og drik min Skaal i Mjød eller surt Øl, som Deres tappre Fædre! Det vil jeg dog sige Dem, Signor Antonio!“ — tilføiede hun med et af sine uimodstaaelige Blik og et lille let Haandtryk — „skulde nogen Mand i Verden bleven farlig for mit frie Konstnerliv og min Sjæls Salighed — skulde Nogen fristet mig til at glemme mit Princip, som Konstnerinde, og selv Eden, jeg tilsvor min døende Moder — skulde noget Menneske bragt mig til at bryde mit frivillige Nonneløfte, som Abbedisse i Konstens hellige Kloster — saa — ja gjør kun store Øine, forføriske Menneske! — saa skulde det været Dem“ —

„Opgiv det unaturlige Princip! — glem den ugyldige Ed! — bryd det fantastiske Nonneløfte, Fioribella!“ — udbrød jeg nu som afsindig — „lov mig blot at tænke derpaa, uden Spøg og Spot! — og jeg bliver et Aar endnu! — Jeg bliver to Aar endnu, naar De giver mig Haand derpaa!“ —

„Det vil jeg love Dem, men Meer heller ikke, Unøisomme!“ — svarede Fioribella og overlod mig sin nydelige Haand, som jeg svimlende trykkede til mine Læber.

„Kom med Contracten, Broder! han bliver!“ — hørte jeg hende udbryde med Jubel. Verden løb rundt med mig — jeg tumlede hen til et Bord. — Jeg vidste ikke selv, hvad jeg gjorde. Jeg havde en Pen i Haanden — Spontani havde dyppet den og lagt den usalige Contract, helt udfærdiget, for mig — jeg følte Fioribellas Haand paa min Skulder — et Pennestrøg — mit Navn stod derunder. Spontani greb Documentet med et hoverende Smil. Jeg følte et Kys paa min Pande af Fioribellas vestaliske Læber og — jeg var Slaven igjen — jeg var den blinde Nattergal igjen, der atter i to hele Aar fløi om fra Stad til Stad i hin Guldets Verdensdel med mine Beherskere, for at fløite og synge dem dobbelt rige.“

„Arme, arme Anton!“ — udbrød Sundby — „det var forfærdeligt! men hvad frelste dig da til sidst? hvad udrev dig af de Menneskers aandelige Tyranni?“

Anton taug.

„Fortæl mig Alting ret omstændeligt!“ — sagde Sundby. Han saae, hvorledes den udførlige Meddelelse lettede Antons nedtyngede Sind. Han satte sig stille hen paa Bænken og hørte nu med spændt Opmærksomhed paa ham, uden at afbryde ham.

„De to Aar løb hen“ — vedblev Anton og aandede svært — „de løb hastigt under en bestandig Omtumlen fra den ene Konsttriumf til den anden og under et bestandig vedligeholdt Haab. Vi vare dobbelt saa rige;

men jeg følte mig tusinde Gange saa fattig paa Aand og Liv. Fioribella havde hver Dag med det forskjelligste Lune forsikkret mig, at hun holdt sit Løfte og tænkte paa, om der var nogen Mulighed i — „at bryde sin Ed og dog blive salig“ — men det var „en ugudelig Tanke, der var lige saa farlig, som — fristende“. Vi opgjorde atter vor Regning. Vi sendte vore Summer til London — og nu skulde vi endelig adskilles for Alvor. Vi vare komne til San-Francisko, da min Befrielsesdag var oprunden. Hvad vi skulde der, var mig endnu en Gaade. Her udstrømmede Guldet vistnok rigeligst fra de nye, verdensberømte Miner i Bjerg-Kolonierne. Her samledes al Verdens Udskud og forvildede Eventyrere, for at grave Guld. Der var netop ankommen mange tusinde slige Mennesker, som vilde kjøbe Jord eller Teltpladser i Guldegnene — eller drage det udgravede Guld til sig paa de hyppige Spillehuse. Daglig kom der mange fra Kolonierne med deres Udbytte, som de omsatte i Dollars eller satte paa Spil i raa Tilstand. Vi saae de grueligste Ansigter omkring os i det store Brakke-Hotel, man nylig havde faaet opført, og hvor vi endelig med stor Møie fik Plads. Vi hørte kun Tale om Guldet, og hvorledes man hastigst og sikrest kunde blive Millionairer. Der var en Gridskhed og Pengebegjerlighed i de Flestes Miner, som hos Enkelte grændsede til Vanvid. Den Ene saae misundelig eller mistænkelig paa den Anden. Ingen syntes at føle sig sikker, uagtet man priste Politiet i denne Kaliforniens Hovedstad. Det var, som man var kommen til en Koloni af Forbrydere, hvor der ingen Magt var til, der kunde sikkre Eiendom og Liv. Man hørte ogsaa strax en hel Del Fortællinger om Plyndringer og Mord i de saakaldte „*Cagnades*“ eller Guldgraverkolonierne, og om hvorledes Guldgraverne nu søgte at slutte sig sammen i visse større Partier, for at være hverandre til gjensidig Beskyttelse.

Fioribella syntes lige saa lidt som jeg at have bekymret sig om vor Reiseplan, som aldeles var overladt til Spontani, og den lange Reise havde trættet os.

„Men, Broder! hvad tænker du dog paa, at du fører os til disse øde og stygge Egne, og til denne store Røverhule?“ — spurgte Fioribella, da vi om Aftenen havde trukket os tilbage til vore særskilte Brakke-Værelser. — „Hvad skal vi her blandt denne Vrimmel af Landstrygere fra alle Verdenshjørner, der ikke har Sands for Andet end det usle Guld! De see jo ud, som de hvert Øieblik kunde plyndre og myrde hverandre, og det gjør de jo ogsaa, efter Alt, hvad vi hørte! Hvad skal Konsten og Geniet søge her?“

„Ih! hvad Andet!“ — svarede Broderen — „end hvad Geniet dog allevegne søger, og hvad det ikke her behøver store Anstrengelser for — det rene Guld, Nøglen til al Verdens Nydelse og Herlighed! Lad os kun ikke være saa storagtige! Vil man ikke her overdynge os med Krandse — nu vel! saa tage vi til Takke med deres Dollars, og vil de ikke ud med dem — saa gjøre vi kun en Udflugt til Guldbjergene med en lille Hakke i Haanden, og om fjorten Dage kan vi reise til Europa som Millionairer. Vi maatte jo være de største Narre, naar vi vare de store Livskilder saa nær, og reiste dem forbi, for at skrige os en Svindsot paa Halsen om nogle

Aar, mens vi nu her, med en Smule Lykke, kan blive Rothschilder i en Haandevending.“ — Spontani var uudtømmelig i at anbefale os dette Opholdssted, i det Mindste for en Maanedstid, og opfordrede mig til dog ogsaa at blive der lige saa længe og prøve min „mageløse“ Lykke med et Besøg til „Guldbjerg-Aanden“. „De er jo en stor Elsker af Eventyr“ — sagde han. — „De har jo selv baade en Trylleføite, der kan gjøre alle Sjæle glade, og en Tryllekæp, der kan prygle alle Slyngler i Verden! skaf Dem nu ogsaa her en Fortunatuspung eller en lige saa uudtømmelig Guldsæk! og De kan reise hjem som en rigtig Eventyrprinds, der endnu kun mangler Prindsessen; for min lille Søster, mærker jeg nok, bliver det ikke. Hun har nu en Gang sine egne Griller — hun vil, ligesom jeg, kun tilhøre sig selv og Konsten og det frie Liv.“ Fioribella smilte skalkagtig og lagde sin Haand paa min Arm. „Bryd Dem ikke om hans Fjaseri, Kjære!“ — sagde hun med blød Stemme — „men bliv nu dog hos os, til jeg kan faae ham herfra, den Ustyrlige! Som min tröe Ridder, vil De vel ikke her negte mig Deres Beskyttelse?“

„Vi har intet Stort at befrygte!“ — sagde Spontani. — „Her er jo ypperligt Politi. Ingen af os har jo store Summer med. Det betænkte jeg klogelig! Vore Smaa-Capitaler ere jo i Sikkerhed. Lad os nu dog give et Par Concerter her og see, om det betaler sig! Opfylder De min Søsters Ønske“ — sagde han til mig — „saa vil vi skiftes til at holde Vagt over hende, naar vi reise paa Eventyr til Guldbjergkongen.“

Jeg kunde ikke modstaae Fioribellas Opfordring til at være hendes Beskytter. Jeg blev hos dem i San-Francisko i fjorten Dage. Der var ingen Opvartning at faae for Penge: — alle Tjenestefolk vare løbne til Minerne. Jeg blev en duelig Opvarter, og det frydede mig, at være Fioribellas virkelige Tjener. Vi gave et Par Concerter med temmelig rig Indtægt, dog uden stort at føle os smigrede ved Tilhørernes Konstsands. Spontani fik mig nu ogsaa til at deltage i en Lyst-Udflugt, som det hed, til Bjergene mellem Stokton og Sonora. Fioribella vilde med. For Sikkerheds Skyld forklædte hun sig, men saae dog endnu høist indtagende ud i de stygge Mandsklæder. Det var en meget lang Vei, og vi maatte overnatte i Telte. Men vi saae nu en rig og storartet Natur. Vi saae de maleriske Bjergkløfter, hvor der stod Telt paa Telt ved Floderne, og hvor alle Eventyrere strømmede hen, for at grave Guld og samle Guldstøvet, der opskylles med Sandet af Floderne.

Alt hvad vi saae af Menneskelivet paa denne Reise, var mig modbydeligt. Fioribella og jeg lode til at være de eneste ledige Reisende her. Jeg sørgede kun for hendes Opvartning. Spontani havde dog en Hakke med, men blev snart ked af det uvante og aldeles frugtesløse Arbeide, han hist og her forsøgte paa. Hvor vi traf Telte opslagne, myldrede der af travle og gridske Guldgravere. Vi hørte mange Udraab, snart med Jubelskrig, snart med Forbandelser, efter Enhvers Held eller Uheld ved Gravningen. Ikke Faa saae vi reise bort, belæssede med Poser af det fundne Metal; mange Flere droge dog tomhændede til andre Bjergegne og saae med skelende Blik til de Lykkelige. De talte alle mulige forskjellige Sprog og bandte deres slette Lykke.

Vi havde snart seet os trætte paa disse Mennesker, hvis uhyggelige Nærhed ofte ængstede Fioribella. Vort Telt var nedtaget, og vi skulde vende tildage til San-Francisko. Det var en smuk Morgen. Fioribella sad paa det sammenrullede Telt og ventede paa Muldyret, der skulde bære baade hende og Teltet. Jeg kom trækkende med Dyret, men snublede over et stort Stykke Erts, der laa mig i Veien. Jeg saae, det glimrede, og opdagede, at det var ægte Guld, blandet med Sten og fremmede Metaller. Jeg tog det op og nedlagde min fundne Skat for Fioribellas Fødder. Hendes Glæde over dette Fund var overordenlig; hun sprang op og faldt mig om Halsen. Jeg svimlede af Henrykkelse; men i samme Øieblik sprang hun rødmende tilbage. Hun takkede mig venligt — og var nu kun nysgjerrig efter at vide, hvor meget virkeligt Guld der var i denne Ertsklump. Jeg stod fattig ved Siden af den rige, døde Erts. Spontani var kommen til med sit Muldyr. Han slap det forbauset og undersøgte Ertsen. — Han nikkede og saae paa mig med store Øine. „Fortunatus!“ — udbrød han — „De har mageløst Geni til alt Muligt — og De er en ophøiet, ridderlig Aand, som lægger kongelige Skatte for Deres Skjønnes Fod, uden at see paa Andet, end hende. Den Opmærksomhed fortjener han dog virkelig et ømt Kjærtegn for, lille Søster!“

Fioribella gjorde Mine til at følge hans Opfordring. Hun nærmede sig mig med en usigelig Ynde og med en Attraa i sit Blik, som henrev mig; men hun sprang pludselig tilbage med en skjelmsk og listig Mine. „Nei!“ — sagde hun — „en sand ridderlig Aand vil ikke misbruge sin overraskede Dames Glæde og Taknemmelighed — og miskjend den ikke heller, Signor Antonio! Værdien af denne Ertsklump er mig naturligvis ligegyldig, men disse Naturgjenstande har en uendelig Interesse for mig: der er en Skjønhed i Metallernes og Stenarternes Naturformer, som jeg beundrer; de aabne os et Indblik i en underfuld Forverden og lade os see Gangen i Verdens store Udviklingshistorie.“ Hun var, som altid, skjøn og fortryllende, ogsaa i den videnskabelige Begeistring, hun nu hengav sig til. Spontani havde strax faaet vort Reisetelt opslaaet paa ny. Det var uforsvarligt, nu strax at forlade saa lykkeligt et Sted — sagde han — Fortunatus maatte nu holde Lykken fast og smedde, mens Jernet var varmt. Han fik et chemisk Apparat i Stand, til at undersøge og rense det fundne Guld-Erts. Han fik hele gediegne Guldklumper frem; det Forertsede forstod han at udskille fra Svovlet og Spidsglasset, og han fik meget saakaldet mineralsk Purpur frem, ved Hjælp af Kongevand og Tinopløsning, hvormed han havde forsynet sig. Ved dette Arbeide var Fioribella ham med den største Iver behjælpelig. De havde nogle chemiske Bøger med, som hun kastede sig over med stor Begjerlighed. Hun syntes virkelig kun begeistret for Chemiens Hemmeligheder, for denne „største af alle Videnskaber“, som hun kaldte den. — Det reelle Udbytte talte hun om med Foragt. „Men Meer maae vi have! mange Forsøg maa der gjøres!“ — sagde hun — „en hel Uge maae vi nu blive her — eller to — og De maa hjælpe os, kjæreste Antonio! for hvert Stykke indholdsrigt Erts, De bringer mig, stiger De et Kæmpeskridt i min Beundring og — søsterlige Kjærlighed.“ — Vi blev i vort Telt hele fjorten Dage — vi blev der en hel Maaned. De travle Søskende laborerede

og samlede Guld i Barrer — jeg gik med Hakken i Bjergkløfterne — jeg kom hver Aften tilbage med et betydeligt Udbytte baade af Guldstøv og righoldigt Erts, som jeg fandt en uendelig Glæde i at nedlægge for den taknemmelige Fioribellas Fødder. — Hun kaldte mig sin, saa vel som Konstens og Videnskabens, troe, ridderlige Ven. Hun gav mig en Gang i sin Begeistring et vestalisk henaandet Kys, som aldeles berusede mig, og fra det Øieblik var jeg hendes utrættelige Guldgraver og Træl" —

„Forfærdeligt!" — udbrød Sundby og foer op — „men videre, videre! — du blev syg af det Slid og Slæb?"

„Kun afkræftet i overordenlig Grad" — vedblev Anton. — „Mit Arbeide havde dog i Grunden været let og mest bestaaet i at samle og bære til Teltet, hvad der paa de daglige Udvandringer faldt i min Haand. Vor Sikkerhed var imidlertid i Fare. De andre Guldgravere vare blevne opmærksomme paa min besynderlige Lykke, og vor skyndsomste Tilbagereise til San-Francisko blev besluttet. Den sidste Gang, jeg kom tilbage fra Fjeldkløfterne med mit Udbytte, hørte jeg blandt de mange fremmede Stemmer blandt Arbeiderne, jeg kom forbi, et Par Stemmer, som talte Dansk sammen.

„Det er da Satan til Lykke, han har, den franske Hund!" — sagde den Ene.

„Man skulde troe, han kunde hexe!" — sagde den Anden — „han arbeider jo aldrig rigtig! hvor han slaaer sin Hakke i Jorden, kommer Guldet som af sig selv, og han rager det frem med sin Fod. Død og Helvede! det er jo —" — Meer hørte jeg ikke. Jeg kastede et Blik derhen, hvor disse Ord vare vexlede, og troede før at have seet de to ubehagelige Ansigter, der med glubske, misundelige Blik stirrede efter mig; men hvor jeg havde seet dem før, vilde ikke falde mig ind. De fordreiede deres Øine, som Andægtige, da jeg saae paa dem, og de lode til at høre til den saakaldte Mormon-Cagnade.

Spontani kom mig i Møde. Man ventede kun paa mig, for at afreise. „De er en sand Lykkefugl, Signor Antonio!" — udbrød han fornøiet paa Dansk, da han saae mig komme slæbende med den tunge Pose. — Han vidste, jeg gjerne hørte ham og hans skjønne Søster sige nogle danske Ord. „Gid vi nu kun havde Fioribella og den lille Skat sikkert og lykkelig i San-Francisko!" — vedblev han. — „Jeg er bange, hendes Forklædning er røbet. — Jeg har dog gode Vaaben til os begge!" — tilføiede han — „kommer Nogen hende eller Vadsækken for nær, skal det ikke gaae dem meget bedre, end *Fra Diavolo* paa Vesuv!" Jeg gyste ved denne Erindring, og det Modbydelige, jeg altid havde fundet i Spontanis Ansigt, syntes mig forøget af den lidenskabelige Guldtørst og det mistænkelige Blik, hvormed han nu bestandig saae sig om til alle Sider. „Det er dog godt, man kan en Mundfuld Dansk" — mumlede han og lo — „det kan man dog være temmelig sikker paa, Ingen af det Røverpak her om os kan forstaae."

„Det skal De dog ikke stole paa!" — sagde jeg paa Italiensk og gav ham et hemmeligt Vink til at tie. Jeg havde nylig seet de to lurende, fromladende Personer, der nylig havde talt Dansk, betragte os med for-

skende Blik. Vi kom dog lykkelig med Fioribellla og hendes Guldbarrer til San-Francisko og toge ind i vort forrige saakaldte Hotel. De faa Dage, vi her maatte vente paa den sædvanlige sikkre Befordring til Boston, tilbragte Spontani paa Spillehusene, hvor han med den mest rasende Lidenskab nu satte sin Søsters Guldbarrer paa Spil. Han led betydelige Tab, og hun befrygtede med Grund, at han aldeles vilde ødelægge baade hende og sig selv ved denne usalige Lidenskab. Hun fik ham til at anmelde en Concert, som jeg lovede at tage Del i. For hendes Skyld gik jeg undertiden ud med ham, for om muligt at drage ham fra Spillehusene. Da vi en Aften noget silde kom tilbage til Fioribella, var hun urolig og ængstelig til Mode. „Det gaaer dog ikke an, at begge mine ridderlige Beskyttere paa een Gang gaae ud!“ — sagde hun. — „Jeg har seet et Par Karle med slemme Ansigter luske om her og kige ind ad Vinduerne til mig. Om det er mig eller vore Vadsække, de gaae paa Lur efter, kan jeg vel ikke vide; men jeg smigrer mig dog næsten med, det er min ringe Person. Den Ene tilkastede mig i det Mindste et Blik, der syntes meget naadigt, og de bleve begge saa opbyggede ved at see mig, at de sang en Psalme om lutter Bryllupsherlighed.“ — Hun skyndte paa Afreisen og vilde nu altid have en af sine Riddere i Nærheden. Vi maatte altid have Vaaben hos os og ikke være længer fra hende om Natten, end at vi kunde høre det, hvis hun skulde raabe.

Fioribellas Anordninger bleve nøiagtig fulgte. Den følgende Aften skulde vi give vor anmeldte, allersidste Concert i San-Francisko. Jeg var hele Formiddagen alene med Fioribella, medens Spontani for sidste Gang forsøgte sin Lykke paa Spillehusene. Fioribella var noget forstemt; men vi sang sammen, og hun blev mere livlig og elskværdig, end nogensinde. Hun valgte, hvad hun vidste i høieste Grad henrev mig i hendes yndige, udtryksfulde Foredrag. Hun bad mig synge mine Compositioner til Petrarks og Dantes Sonnetter. Jeg saae begeistret paa hende — og de glødende Ord til Laura og Beatrice syntes at henrive hende. Hun belønnede mig med at lade sin nydelige Haand fare hen over mine Lokker og henaande et neppe mærkeligt Kys paa min Pande; jeg foer op og vilde slutte hende i mine Arme; men nu var hun pludselig den lunefulde, flygtende Daphne, der frygter for at fortæres af Sangkongens Solgudsflammer. Nu kom Spontani, bleg og forstyrret fra Spillehusene; han havde atter været uheldig, kunde vi see. Han havde bestilt Alt til vor Afreise næste Morgen, og det lod til at være ham af Vigtighed, at vor Concert om Aftenen vilde blive besøgt af den halve Stad. Vi forberedte os dertil. Concerten blev meget indbringende, men vakte ingen Enthusiasme. Jeg havde ikke glimret paa denne Concert. Jeg havde siden vor Bjergreise været hæs, og det angreb mig at udføre meget svære Sager paa Fløiten. Desuagtet havde Fioribella denne Aften, da vi havde drukket The sammen, og Champagnen havde oplivet os, sjunget en Sang til min Ære og sat en Krands af de nydeligste Evighedsblomster paa mit Hoved. Hun havde aldrig været venligere og elskværdigere. Hendes Blik dvælede ofte paa mig med Begeistring. Hun lovede at følge med mig til Europa — og maaske til Danmark. Broderen samtykkede deri, og jeg forlod dem i Henrykkelse, med et stort fornyet

Haab. Jeg havde faaet et nyt Soveværelse, der kun ved en Brædevæg var adskilt fra Spontanis, og hans Værelse stødte umiddelbart til Søsterens. Vi havde nu altid om Natten vore Vaaben ved Sengen. Jeg kastede mig halvpaaklædt paa min Seng og lod Lyset brænde. I sværmende Drømmerier om min Fremtidslykke faldt jeg i Blund, men vaktes ved Fioribellas og Spontanis Stemmer. Nu mærkede jeg først, at man gjennem Brædevæggen til Spontanis Værelse kunde høre hvert Ord, der blev talt. Søsteren var inde hos ham, for at aftale Noget om Reisen næste Dag. Hun bebreidede ham hans ødelæggende Spillesyge, der havde gjort deres Reisevadsæk betydelig lettere; han slog det hen med Spøg og drillede hende med, at hun ogsaa havde ødelagt Lykkefuglen. „Gravkrandsen med de sentimentale Evighedsblomster har han ærlig fortjent af dig" — sagde Spontani — „men du gik lidt for vidt, lille Søster! han tog Alting for gode Varer — han er nu i Stand til at tage os paa Ordet."

„Det maa han gjerne!" — svarede Fioribella — „vi vil jo alligevel nu til Europa. Vi kan jo sagtens holde det ud med ham, til vi naae London — saa skal vi nok blive ham kvit, hvis hans Stemme ikke kommer igjen! Jeg behøver kun at see lidt surt til ham, eller see dygtig mildt til nogle Andre" —

„Du har gjort dine Sager fortræffeligt!" — sagde Spontani — „han har været os en rigtig Guldfugl; men nu er Citronen presset — den duer ikke meer — jo før vi kan smide Skallen bort, jo bedre! Han har fløitet, sjunget og slæbt sig en Svindsot paa Halsen. Forelskelse og Sentimentalitet har vel gjort det Meste dertil. Vi komme maaske til at besørge hans Begravelse underveis."

„Det var dog Skade!" — sagde Fioribella — „saa bliver han den Tredie, der er strandet paa mit Princip — han var dog Den, der var mindst utaalelig — og hans Talent var Guld værd! — Hverken Krandsene eller Procenterne havde holdt ham fast. — Du maa dog tilstaae, jeg har brugt mine Øine!"

„Visselig!" — svarede Broderen og lo — „dersom han vidste, hvor al den Ild kom fra" —

„Et Par Gnister kom dog fra Hjertet!" — afbrød Søsteren ham: — „da vi skulde have ham i Bur igjen i Boston, blev jeg rørt for Alvor — men det hjalp allerbedst! — Hvo veed, om jeg dog ikke en Gang selv kunde blive sentimental og ende med at blive en idyllisk Hustru og Moder? Dog nei! det har ingen Fare! Jeg priser hende i sin Grav for al min Viisdom — hende, du hader efter Døden" —

„Nævn ikke hende!" — raabte Spontani nu heftig. — „Du veed, jeg bliver rasende, naar jeg tænker paa hende" —

„Stille! stille! jeg hørte en underlig Lyd — han kan dog aldrig høre os!" — sagde nu Fioribella. — „Vær fornuftig, lille Broder! og lad de Døde hvile i Fred!"

Meer hørte jeg ikke af deres Samtale. — Jeg maatte nok have udstødt en Lyd af den Smerte og Forbittrelse, som næsten havde kvalt mig. Jeg foer op, som rasende, uden at vide, hvad jeg havde i Sinde. Jeg havde grebet det Første, der faldt mig i Haanden. — Jeg saae, det var min Stok, den Hæsselkæp, Lises Gudmoder havde givet mig; med den

havde jeg to Gange i mit Liv tugtet den Slethed, der i høieste Grad havde oprørt mig, — den kom mig for, som en Trolddomsstav, hvormed jeg nu skulde knuse et dæmonisk Uhyre. — Spontanis Ansigt stod for mig som en Sjælemorders — men Fioribellas Aasyn saae jeg tillige — Faustina! — Faustinas Øine! — raabte jeg — men i samme Øieblik satte jeg Kæppen for mit Knæ og sønderbrød den — jeg kastede den fra mig og tumlede tilbage paa mit Leie i en næsten opløst Tilstand. — Jeg laa i nogen Tid som livløs. Jeg har sagtens været i et Slags Afmagt. Det var blevet sort for mine Øine, og jeg vidste Intet af mig selv at sige, før jeg vaktes til Live ved en Lyd som af et kvindeligt Skrig og en Larm som Trampen og klirrende Vaaben. Jeg foer op og greb efter de Pistoler, jeg i de sidste Nætter havde havt liggende paa en Stol ved min Seng. Lyset paa mit Bord var udbrændt. Vinduesskodderne vare lukte. Der var mørkt i Stuen, og Pistolerne vare ikke at finde. Jeg hørte endnu et svagt Skrig og Larmen af Vaaben i Sideværelset. — Fioribella! — de myrde hende! — raabte jeg og greb det eneste Værge, der var at finde — den store Messing-Lysestage. Jeg foer ind i Spontanis Værelse og saae ham i en fortvivlet Kamp med to Mænd. En Lygte stod midt paa Gulvet. I det Øieblik, jeg styrtede til, segnede han baglænds om og raabte: „Mord! Mord! — de myrde min Søster! — med mig er det forbi!“ — Ved min pludselige Fremstyrten vilde Morderne flygte. Den Ene sparkede Lygten om, saa den sluktes; ham traf jeg i Nakken med min Lysestage; han brølte og undveg. Den Anden havde vendt sig imod mig. Jeg greb ham i hans opløftede Arm. En Øxe eller et andet svært Vaaben faldt paa Gulvet. I mit Raseri var jeg bleven løvestærk; jeg brødes med ham i Mørket — jeg kastede ham til Gulvet og satte min Fod paa hans Bryst, idet jeg steg over ham og styrtede ind i Fioribellas Værelse. Her saae jeg Maanen skinne ind gjennem det aabne Vindue, som to Mænd skyndte sig ud af og slæbte Noget bort med sig. Jeg raabte og foer efter dem; men nu saae jeg Fioribella — hun laa bleg og stille paa sit Leie. — Jeg kastede mig hen for hende og greb hendes Haand. Den var endnu varm; hun var skjøn, som en Marmorgudinde, men livløs. Blodet overstrømmede hendes Leie. Hun var myrdet. Jeg nævnede hendes Navn med et Forfærdelsesskrig. Et Menneske foer os forbi og sprang ud af det aabne Vindue. I Maanelyset kjendte jeg det vilde, glubske Tyreansigt. Det var ham, der en Gang i mine Klæder havde kvalt de gamle Møllerfolk — det var min Landsmand, Mikkel Kvæler — den Samme, der havde talt Dansk i Bjergkløften, og nu vidste jeg, at hans feige Kammerat var Siversen. — Jeg mærkede nu først, at jeg var saaret. Jeg følte en heftig Smerte i min høire Arm; Blodet sivede ud af mit Ærme. Jeg sank hen over Fioribellas Lig — og min Bevidsthed forlod mig.“

Anton aandede tungt og holdt inde. Sundby taug og trykte med dyb Deltagelse hans Haand.

„Da jeg kom til mig selv, befandt jeg mig i en Seng under en Læges Behandling“ — vedblev Anton. — „Jeg hørte nu, at begge de ulykkelige Søskende vare fundne myrdede. Morderne vare undkomne med, hvad der af Værdi havde været i de Myrdedes Vadsæk. Den var funden opskaaret

og plyndret i Nærheden af Hotellet. Jeg saae ikke de myrdede Søskendes Lig. Først sex Uger efter deres Begravelse var mit Saar lægt, og jeg forlod San-Francisko. Jeg var endnu dog svag og lidende. Jeg reiste uden Ophold til Boston. Derfra indskibede jeg mig til London. Paa Skibet faldt jeg i en svær Galdefeber. Om min Sindstilstand hele det Aar, jeg har ligget syg i London, vil jeg ikke tale et Ord. Først for en Maaned siden kom jeg ud fra det Hospital i London, hvorfra jeg skrev dig til i Foraaret. Det Øvrige veed du. Jeg er nu her endelig. Jeg er rig, meget rig; men den Lykke har jeg kjøbt med min Sjæls Fred. Jeg har ikke faaet det Helvede ud af mit Bryst, til hvis Kvaler jeg afsindig havde forskrevet mig. Jeg forfølges endnu daglig af hine Aars Skygger, der bleve mine Plageaander. Jeg har faret Verden igjennem efter tomme Sæbebobler, medens her hjemme var sand og udødelig Ære at vinde for den ringeste Husmandssøn. Virtuosens Krandse ere visnede og glemte — min Sangstemme har jeg tabt for bestandig — der ligger min Fløite; jeg kan Intet meer udføre paa den, som kræver Anstrengelse."

Sundby havde atter grebet Antons Haand og trykte den med trofast Deltagelse. Han følte, hvor den var mager, og saae nu først, hvorledes ogsaa hans skjønne Ansigt bar Præget af dyb Græmmelse.

„Siden jeg her aander dansk Luft, er jeg først bleven Menneske igjen" — vedblev Anton. — „Nu, da jeg atter kan arbeide, begynder der at komme nogen Ro i min Sjæl; men jeg har lidt Skade paa den, for hvad jeg vandt af Verden. — Kun af dig vil jeg sees og kjendes. Kunde jeg gjøre mig usynlig for alle Andre, vilde jeg kun endnu en Gang see" — tilføiede han, men standsede og slog de store, mørke Øine ned, idet en let Rødme foer over hans blege Kinder.

„Hvem?" — spurgte Sundby og betragtede kjærlig det tilbagevendende Liv i hans Aasyn.

„Dem, der endnu kan huske mig og har beholdt mig kjær" — svarede Anton og løftede atter det tungsindige Blik — „min kjærlige Moster og hendes Mand — og de andre jævne, brave Mennesker, der holdt af mig — ogsaa Vilhelmine Stær og hendes Mand og hendes Fader — han var mig altid en faderlig Ven — ogsaa Grevinde Camilla vilde jeg gjerne see, og vor gamle Professors Grav — og" — tilføiede han endelig — „lille Lise — dog hun maa nu vel være stor. — Er hun endnu hos de gamle Provstefolk og Vilhelmine? — er hun maaske allerede gift?"

„Hun lever endnu, som en kjær Datter, hos de stille Gamle i Præstegaarden" — sagde Sundby — „hendes Liv har dog ogsaa været stærkt indad bevæget" — og han fortalte nu Anton hendes aandelige Sygdomshistorie, og hvorledes den var endt med en farlig legemlig Sygdom, som nu dog lykkelig var overstaaet.

Anton havde hørt derpaa med spændt Aasyn og dyb Bevægelse. „Stakkels lille Lise!" — udbrød han — „skulde hun her i sit stille Idylliv dog ogsaa have en Kamp at gjennemgaae? Mon hun kan huske mig endnu? mon hun nu kunde kjende mig igjen? O! naar hun og de Alle kun vidste, hvad du nu veed, kjære Sundby! og vilde see det med dine kjærlige Øine — saa vilde jeg inderlig gjerne see dem igjen — men før ikke!

Dersom de betragte mig som den forlorne Søn, der har ædt med Svinene og nu kommer ynkelig og ydmyget tilbage — saa reiser jeg bort igjen og seer dem aldrig" —

„Saaledes maae vi paa en Maade dog Alle komme tilbage" — sagde Sundby — „om ikke til Slægt og Venner i Verden, saa til den store, evige Fader, som vi Alle meer eller mindre har forladt for Livets Skuffelser!" Han talte nu alvorlige, ret indtrængende Ord til Antons let bevægelige Sind, hvori Bevidstheden om hans Forvildelser dog endnu kun havde ydmyget hans Stolthed, uden at betvinge den.

Anton taug længe. Han havde sat sig ved Bordet med nedbøiet Hoved og skjult de glødende Kinder med sine Hænder. — „Nei!" — udbrød han heftig og foer op — „gjør mig ikke til et Hængehoved, Sundby! For vor Herre har jeg bøiet mig, som den forlorne Søn — for ham kun vil jeg ydmyge mig — men ikke for noget Menneske i Verden!"

„Meer forlanger jeg jo heller ikke, kjære, kjære Ven!" — svarede Sundby sagtmodig. De udtalte sig nu ret for hinanden. Ved Afskeden var Anton stille, men mørk; han vilde endnu ingen Andre sees og kjendes af, men bad sin præstelige Ven nu blive hans aandelige Læge og rette Sjælesørger.

Paa Hjemveien til sin Præstegaard besøgte Sundby sine Syge og Fattige. Han fandt mange af disse aandelig friskere og i høiest Betydning rigere, end sin kjære, hjemkomne Eventyrhelt, som havde vundet Rigdom og forfængelig Ære nok i Verden, men — hvad han selv erkjendte — med Tab for hans evige og høiere Natur.

Det var blevet Aften. Sundby sad, hensjunken i stille, dybe Tanker, paa sin Hest og lod Dyret selv finde den vel bekjendte Vei. Han mærkede først, at han var i Nærheden af sin Kirke og sin stille, enlige Præstegaard, da han hørte den stærke Brusen af en meer end sædvanlig stor Vandmasse, der drev et Møllehjul ved Siden af en skrøbelig Træbro. Under denne Bro havde Aaen, der ved Dæmninger dannede et Slags Vandfald, sit Udløb gjennem en stor Dam. Her standsede hans Hest, som sædvanlig, et Øieblik forsigtig; den gik derpaa langsomt over den knagende Bro, medens Skummet fra Vandmøllehjulet oversprøitede Hest og Rytter. Udsigten var malerisk smuk paa dette lidt vilde Sted, der nu prægtig oplystes af det rolige Maanelys.

OTTENDE KAPITEL

Der havde i nogle Dage været muntert paa Høgholm. Grev Magnus havde faaet et ganske uventet Besøg, som morede ham kostelig og daglig drog Ferdinand derover. Det var deres fælles gode Ven og Selskabsbroder fra Rom, den sære engelske Lord Hardly, ham, de nylig havde troet var bleven deres Nabo, som Taarn-Eremit paa Klinten. Nu havde han,

paa sin Reise til Sverrig og Norge, virkelig overrasket dem og aflagt dem det Besøg for en hel Maaned, han havde givet dem Haand paa, hvis han nogensinde saae deres Fædreland. Den ædle Lord var bleven langt mere livlig, end da de kjendte ham i Rom. Han var bleven betydelig fyldigere og saae sund og stærk ud. Han havde dog beholdt sit snurrige, tørre Lune og sin gamle Tyrke-Tro paa Skjæbnen, som han af og til holdt en lille Præken om. Han var ledsaget af en høi, junonisk Kvindeskikkelse, med lidt grove, men ualmindelig smukke og godlidende Træk, med glindsende ravnesort Haar og store, mørke Øine. Hun lod til at være henved tredive Aar og var klædt som de italienske Landsbykoner. Hun var en Albaneserinde og Enke efter en forarmet Vingaardseier i Ariccia. Hun havde 1845 mistet sin Mand tilligemed sit eneste, to Maaneder gamle Barn — og havde paa de fordelagtigste Vilkaar fulgt med Englænderen, som Amme for det lille Nonnebarn, han havde bestemt at opdrage til sin Brud. Det var imidlertid snart blevet opdaget, at det formentlige Pigebarn var en Dreng. Under det fortrolige Reiseliv havde Lord Hardly dødelig forelsket sig i den store, smukke Amme. Han saae heri et Skjæbnens Fingerpeg paa, at hun maatte være bestemt til hans Kone, og at hans Drøm paa denne Maade, „noget modificeret", skulde gaae i Opfyldelse. Albaneserinden, der havde været uheldig gift, havde ligeledes fundet den fremmede Herre meget elskværdig. Paa et engelsk Skib i Neapels Havn vare de blevne et lykkeligt Ægtepar. Den lille Nonnedreng havde de besluttet at opdrage som deres Søn. De havde ingen andre Børn endnu, og Drengen, der var en rask, sortøiet Krabat paa sex Aar, fulgte dem paa alle deres Reiser. Lord Hardly hørte nemlig til de bestandig Reisende.

Magnus og Ferdinand gik nu daglig paa Jagt med Lorden, og de loenæsten fra Morgen til Aften over hans alvorlige Lune. Englænderen talte galt Dansk; men det gik fortræffeligt. Enhver af hans Sprogfeil, saa vel som ethvert Feilskud, han gjorde, var, efter hans Paastand, en nødvendig Følge af en uendelig Aarsags-Række og en evig guddommelig Bestemmelse. Dette udviklede han dem tidt omstændeligt.

Grevinde Camilla blev ikke synderlig forstyrret i sit stille afsondrede Liv ved dette Besøg. Grev Ferdinands muntre Frue var der bestandig i denne Tid med sin Mand, og hun kunde prægtig underholde Albaneserinden.

Hvad der i de allersidste Dage næsten udelukkende opfyldte Camillas Tanker og Sind, var de vemodige Breve, hun fik fra Vilhelmine om hendes Svigerfader, den gamle Huspatriark, som Lægen ikke længer havde givet dem Haab om at beholde.

Det var en Morgen sidst i October. Camillas Brødre og Svigerinde vare paa en Udflugt i Omegnen med de fremmede Gjester. Camillas Vogn holdt for Døren. Hun steg ind i den med et nylig modtaget Brev i Haanden fra Vilhelmine. Hvis hun endnu en Gang vilde see den ærværdige Olding, maatte hun ile. Paa Veien kom hun forbi Vandmøllen ved Sundbys Præstegaard. Hun saae ham staae ved Broen og betragte det brusende Hjul. „Forsigtig!" — raabte han til hendes Kudsk og blev staaende paa det vanskeligste Sted, til Vognen var helt over Broen. Han havde hilset.

Grevinden lod holde, og han kom hen til hende ved Vognen. „Kan De følge med til Lundeby?“ — spurgte hun — „den gamle Provst ligger paa sit Yderste.“

„Jeg kommer i Eftermiddag!“ — svarede han — „jeg har først en Forretning i Kirken.“

Camilla havde fortrudt sit Spørgsmaal i det samme Øieblik, det var udtalt, og havde draget Sløret for sit Ansigt. Det var ikke undgaaet hans Opmærksomhed. De hilsede hinanden — og Vognen rullede fort. Sundby blev længe staaende og saae efter den. „Hvor dog Hjerteligheden er begrændset i Verden!“ — sagde han. Det var, som denne lille Begivenhed gav ham Meget at tænke paa. Han gik tilbage til Broen og stod saa længe, hentabt i Tanker, ved det brusende Møllehjul, til han næsten var gjennemblødt af dets Skum.

Grevinden havde tabt Vilhelmines Brev ned i Vognen, og da hun tog det op, for atter at læse de sidste Ord deri, saae hun forundret, at hun havde tilbagelagt en hel Mil og kjørte ind ad Porten til Lundeby Præstegaard. Vilhelmine kom ud og tog imod hende. Den smukke Præstekones klare, blaae Øine vare vaade. Hendes Mand kom nu ogsaa ud og var ligeledes i en bevæget Stemning.

„Han lever dog endnu?“ — spurgte Camilla.

„Endnu!“ — var den unge Præsts Svar — „og evindelig, med Gud!“ — tilføiede han, idet han rakte Grevinden Armen og førte hende ind.

Saa snart hun havde afkastet sit Reisetøi, omfavnede hun atter Vilhelmine inderlig og fulgte taus med hende til den Gamles Sovekammer. Døren stod halv aaben. Hun blev staaende ved dens Tærskel og saae med stille Deltagelse paa den Gruppe, der viste sig for hende i det halvdunkle Værelse, som dog nogle Solstraaler fra det til Side trukne Vinduesgardin kastede en Lysstribe hen over. Paa Leiet laa den smukke, døende Olding, med sit lange, hvide Haar, bleg og stille, og holdt sin gamle Kones Haand i sin. Hun sad paa en Stol ved hans Side, med sit kloge, fromme Ansigt vendt imod ham, og syntes at læse hans sidste Tanker i hans endnu klare og næsten straalende Blik. Ved Foden af hans Leie laa Lise knælende og græd dæmpet, med Hovedet nedbøiet mod hans Fødder. Ved hendes Side stod Byfoged Kyng og syntes at tilhviske hende nogle trøstende Ord.

Det var et høitideligt Øieblik. Den Gamle talte nu med svag, men dog tydelig Stemme. „Veiene ere mange“ — sagde han — „men de mødes! Hvad Gud vil samle, skal Verden ikke længe adskille!“ At han fornemmelig tænkte paa sin stille, gamle Hustru og Skilsmissen med hende, var aabenbart. Han holdt endnu hendes Haand fast, og hans kjærlige Blik tabte sig i hendes; men han saae nu ogsaa hen paa Enhver, der var til Stede; han hævede sin Røst, udbredte sine Arme og lyste den kirkelige Velsignelse over dem. Derpaa udstrakte han sin Haand mod hver Enkelt. Til sin Søn og Vilhelmine rakte han først Haanden; og de lagde den paa Hovedet af deres Børn, som nu alle kom ind, for at de ogsaa skulde modtage Velsignelsen. Den Gamles Blik faldt velsignende paa dem Alle. Derpaa famlede hans Haand hen mod Lise, der greb den med pludselig Heftighed og kyssede den under en voldsom Strøm af Taarer.

Kyngs usædvanlig bevægede Aasyn røbede, at der var foregaaet Noget i hans Inderste, som han selv studsede ved, og som blandede sig med hans næsten sønlige Følelse for den ærværdige Olding. Det var som den Døendes sidste Ord til hans egen Hustru, der dog ogsaa vare sagte til dem Alle, havde gjort en mægtig Virkning saa vel paa ham som paa Lise. Noget Lignende var Tilfældet med Camilla, som ogsaa havde nærmet sig den Døendes Leie, for at modtage Velsignelsen og hans sidste Haandtryk. Hun havde pludselig skiftet Farve.

Vilhelmine og hendes Mand istemte nu den Psalme, som den fromme Olding helst vilde høre, naar han selv stod ved en Dødsseng. Det var en Paaskepsalme med Opstandelsens store Forvisning. Lise og Camilla forenede deres Stemmer med de Andres — og den dybe Bevægelse i deres Indre gav deres Toner et overordenligt Udtryk. Selv fra den gamle Provstindes Læber hørtes nogle svage, men rene og deilige Toner. Under Sangen holdt den Døende hende atter i Haanden og saae paa hende med de sidste klare Lysstraaler i de herlige Øine. — Nu var det ligesom der faldt et Taageslør over dem. Lægen traadte ind fra en anden Stue tilligemed en Nabopræst, der havde været til Stede og holdt Communion med hele Familien. De stode nu Alle med stille Vemod og saae Bedstefaderens sidste Øieblik i Møde. Lise havde atter bøiet sit Hoved mod hans Fødder og græd voldsomt; men Kyng lagde sin Haand paa hendes Skulder og beroligede hende. Da reiste den Gamle sig endnu en Gang halvt op paa Dødsleiet, rakte sine Hænder ud mod dem Alle og gjentog hin døende Apostels Ord: „elsker hverandre, mine Børn!“ Derpaa sank han tilbage, og hans Aand bortfoer med et stille Suk. I hans Aasyn var der det skjønneste Udtryk af Fred og uendelig Salighed. Hans stille, blege Hustru sad paa Sengen ved hans Side, med hans kolde Haand i sin. Hun saae endnu en Gang ind i hans udslukte Øine og tillukkede dem. Hun foldede sine Hænder og blev saaledes siddende taus og saae paa hans Ansigt, til Solen gik ned og kastede ligesom en Glorieglands ind paa Dødssengen over dem begge. Da sank hendes Hoved ned mod hans. Deres snehvide Haar blandedes — og hendes Bevidsthed var borte. Hun blev nu baaren hen til det Leie, hvorfra hun aldrig meer skulde reise sig.

Da Camilla sildig i den maanelyse Aften forlod Sørgehuset, mødte hun Sundby, som ved en Sygeberettelse var bleven forsinket. Han læste i hendes Ansigt Svaret paa, hvad han endnu ikke havde spurgt om, og deres Øine mødtes.

„Begge! begge!“ — sagde hun. — „Gud vilde samle dem snart.“ Hun havde ogsaa seet den gamle Provstindes lette, næsten umærkelige Bortgang og modtaget hendes sidste Farvel i et Haandtryk. Bedstemoderen havde endnu en Gang seet mildt og kjærligt til dem Alle; men intet Ord var kommet over hendes Læber siden den sværeste Afsked i hendes Liv, der dog kun blev for nogle Timer.

Dette dobbelte Dødsfald gjorde ogsaa et alvorligt Indtryk paa Grev Magnus. „Sagde jeg det ikke nok!“ — udbrød han. — „De er da fløiet bort paa een Gang, begge de smukke, hvide Stære!“ Den første Dag derefter var han stille. og der kom en Standsning i hans og Ferdinands

muntre Spøg med deres Gjest. Ferdinand mente dog, det var en smuk og lykkelig Død, som Ingen kunde være rigtig bedrøvet over. Han foreslog Magnus en Udflugt til næste Dag med sine Gjester til Proprietair Holms. „Siden vor Lord nu ikke længer fører unge Damer bort“ — sagde han — „tør vi nu jo nok vove det, uden Fare for Frøken Mariane.“

Magnus nikkede nu fornøiet, men kunde dog ikke glemme, at to gamle Mennesker i vore „Grinebidertider“ kunde holde saa alvorligt af hinanden, at de, ligesom unge Kjærestefolk i de gamle Viser og Sagn, ikke kunde overleve hinanden. „Det kan jeg godt lide dem for, de gamle Stære!“ — sagde han — „hvad man saadan døer paa i sin Alderdom, det kan man dog altid vide har været ramme Alvor hele Tiden. Du kan troe, hun har aldrig gjort Nar af ham eller spillet Komedie med ham i hans Ungdom.“

„Hvorfor ikke det, Dogge!“ — svarede Ferdinand — „det har min Franciska gjort hundrede Gange med mig — men derfor holde vi ikke mindre af hinanden.“

Hans unge Frue lo. „Hvem har sagt dig, min kjække Hr. Ridder, at jeg holder lige meget af dig altid?“ — sagde hun med muntert Drilleri og viftede skalkagtig til hans Armstump med sin Handske. — „Var det ikke for den Stumps Skyld, havde jeg aldrig brydt mig om dig eller smidt den Krands ned paa din Næse, hvormed jeg var saa uheldig at fange dig. Jeg kunde jo nok vide, du var en Gjæk efter Krandse, som alle unge Herrer, med og — uden Geni — men havde jeg tænkt paa de gruelige Følger — saa“ — —

Hun holdt inde og smaalo.

„Hører I nu! — saadanne Stikpiller maa jeg døie hver Dag“ — sagde Ferdinand — „men nu vil jeg ikke taale det længer! — nu vil jeg hevne mig!“ Han satte et barsk Ansigt op og foer saa glubsk hen mod den lille Frue, at hun uvilkaarlig veg lidt tilbage; men Ferdinand vilde kun overraske hende ved, som Stormløber, at røve et Kys fra hende.

„Hør, Ferdinand!“ — sagde hun og berørte sin Mund let med sit Tørklæde — „det er dog Lapseri af dig med de Mustacher! — de stikke saa fælt, og du behøver dem jo ikke, som saa mange andre Gulsnabler; du kan bare stikke Stumpen der frem, saa veed man jo nok, du er en Helt! Jeg vil ellers sige dig Noget — men det er for silde betænkt — du er bleven meget for tidlig gift — du har jo bare rystet Armen, men ikke Barnet, af Ærmet.“

„See! hvor surt hun kan see!“ — sagde Ferdinand — „men det er kun en af de Komedier, hun spiller med mig hver Dag. Hun gjør Nar af mig, Magnus! det veed jeg nok — men saadan vil jeg helst have det, og derfor kan hun gjerne døe med mig, naar vi komme over de Firs. Det er jo heller ikke saa sjeldent her til Lands; — husk paa de gamle Møllerfolk, der tog sig af Anton!“ —

„Ei hvad! de blev jo slaaet ihjel sammen! paa den Maade er det ingen Sag at følges ad, om man aldrig har plaget hinanden saa længe og gjort Nar af Ens Hoved eller Ben eller gode Hjerte“ —

Ferdinand og Englænderen loe; men Camilla var bleven endnu meer alvorlig, og en let Rødme var faret over hendes Kinder. Hun var kommen

til at tænke paa, hvorledes hun i sin tomme Glimretid ofte havde fundet Morskab i at dvæle ved smaa Særheder eller Mangler endog hos de Mennesker, hun havde kjær, og selv at lege med deres alvorligste Følelser. Dette havde været Tilfældet med hendes Adfærd baade mod den gamle Professor og mod Sundby, som hun vidste den Gang sværmede for hende, og som hun havde udseet til sin Werther. Det faldt hende ind, at han endnu var i Besiddelse af de saakaldte „Aftenbogsblade", hun havde tilladt ham at læse, men som han aldrig havde omtalt til hende med noget Ord.

Den følgende Formiddag skrev Camilla nogle kjærlige Ord til Vilhelmine og et langt Brev til Lise. Fra Vilhelmine vidste hun, at Lise i den sidste Tid anklagede sig og sin Forvildelse som Hovedaarsag til den gamle Provsts Død. Heftigheden i hendes Sorg ved den Gamles Dødsleie havde bekræftet det. Hvad Camilla nu skrev herom, maatte i høi Grad være beroligende for Lises dybe, religiøse Sind. Et andet vigtigt Punkt turde hun dog neppe berøre. Den næsten meer, end faderlige Kjærlighed, hvormed Vilhelmines alvorlige Fader søgte at trøste Lise, der saa længe havde været hans og hele Husets Yndling, var først nylig bleven hende betænkelig. Lises ubegrændsede Hengivenhed for denne retskafne, faderlige Ven syntes hende at kunne føre til en gjensidig Misforstaaelse af deres Følelsers sande Natur og maaske selv til en mulig Forbindelse, som forekom hende unaturlig og forfærdelig. Uden ligefrem at hentyde dertil, havde hun dog grebet Anledning af de kjære Gamles Kjærlighed og Død til at prise den lykkelige Lighed saa vel i Alder, som i Udvikling og Charakteer, der betingede Muligheden i saa skjønt og sjeldent et Ægteskabsliv.

Da Camilla havde sammenbundet disse Breve med Udskrift til Lise og bundet dem under en Vinge paa den smukkeste af Lises hvide Duer, som netop kurrede i Buret og syntes mest at længes efter sit Hjem, aabnede hun Vinduet til Gaarden og lod den flyve. Hun hørte i det Samme Larm af Heste og Vogne i Gaarden. Hun saae ned — det var hendes Broder Magnus, der kom hjem med sin Englænder, hans Frue og den lille Dreng fra Besøget hos Proprietair Holms. Ferdinand og hans Frue fulgte dem i deres egen Cabriolet, og en tredie Vogn bragte Frøken Mariane Holm og hendes Forældre. Magnus var strax sprungen ud af sin Vogn og havde skyndt sig med at løfte Nonnedrengen ud og hjælpe Albaneserinden ned af Trinet, for selv at løbe hen med en Trappestige til Proprietair Holms høie Fjærvogn og hjælpe Damerne ned. Han begik den Uagtsomhed, først at hjælpe Frøken Mariane ned, og den endnu større, at han ikke lod hende faae Tid til at komme to Trin ned ad Trappestigen, førend han uden videre tog hende i sine Kæmpearme og bar hende helt op ad den store Stentrappe. Camilla saae med Forundring, at han til denne overdrevne Hjælpsomhed endogsaa føiede den Dristighed at benytte hendes ufrie Stilling til at trykke et Kys paa hendes smukke røde Kind. Marianes Forældre, som imidlertid selv havde hjulpet sig ned af Vognen, saae det og loe til hinanden.

„Ja, saa! forlovet altsaa!“ — sagde Camilla. — „Jeg tænkte det nok. — Gud velsigne dem!“

Et Øieblik efter blev hendes Værelse formelig stormet af Magnus, som med Jubel førte sin lidt undselige Forlovede ind i Camillas Arme. Der var nu stor Glæde paa Høgholm. Denne og flere følgende Dage vare Festdage.

NIENDE KAPITEL

Den samme Formiddag, da Camilla havde afsendt sin Brevdue til Lise, med de trøstende og lønligt advarende Ord, og Grev Magnus havde bragt det nye Liv ind paa Høgholm med sin Forlovede, sad Sundby i det gamle Taarnkammer ved Antons Side i fortrolig Samtale med ham baade om Fortid og Fremtid, men fornemmelig om de gamle Provstefolks smukke Død, der havde gjort et stærkt Indtryk paa Anton. Sundby havde anmodet ham om at forelæse nogle Optegnelser om hans Ophold i Amerika og spille nogle smaa Melodier for ham, medens de tænkte sig Ordene dertil, som de begge kjendte. Paa Bordet laae der en Del skrevne Nodebøger, deriblandt enkelte Partiturer til større Musikværker, hvis Titelblade Sundby dog kun saae paa. Anton holdt Vilhelmines Ibenholts-Fløite i sin Haand. Han syntes noget angreben, uagtet det var ingen Konststykker med vanskelige Løb, han havde spillet, men simple, rene Sangmelodier med dyb Inderlighed i al deres Simplicitet; han havde foredraget dem med et gribende Udtryk.

„Tak!“ — sagde Sundby bevæget — „det var Toner, som trængte mig til Sjælen. Jeg syntes at kjende dem, og de vare mig dog nye. Det var Noget af Det, jeg altid har troet en Gang maatte komme, og deri gav vor gamle Professor mig Ret, skjøndt jeg kun havde fattige Ord til, hvad han kunde give Liv og Fylde.“

„Hvorledes?“ — spurgte Anton og studsede.

„Ogsaa vor gamle Provst“ — vedblev Sundby — „vilde de Toner have glædet. Grundtonen mindede mig om den stærke, dybe Sangbund i vor Folkenatur, som den vist maa have tonet i Eddasangene om Sigurd og i Volas Spaadom — den smeltede her sammen med Kæmpevisens Moltoner og brød sig en ny Vei, som mig synes, til hvad vi netop nu maae føle Trang til. Vil du høre min Lægmandsmening om, hvad vor gamle Provst kaldte de gjemte Folketoner, og hvad din bortgangne Mester havde saa stor Begeistring for, saa vil jeg tillige sige dig, at jeg nu anseer dig for at være paa Vei til at finde dem“ — —

Anton blev i høi Grad opmærksom og bad ham forklare sig nøiere.

„Jeg mener, vi eie for længe siden en eiendommelig folkelig Musik i vore Kæmpevisetoner; men vor nationale Musik maa gaae videre med

Poesien. Hvad den folkelige Del af vor nyere Konstpoesi har grebet ud af Folkets Inderste, maa der vist ogsaa være eiendommelige Toner til i Folkesjælen. Dem begynde nu ogsaa vore Tonedigtere at oplede og befrie; de ligge, som bundne Fanger, i vor Natur —- de ere Folkenaturens løndomsfulde Klangruner, som Tonernes Runemestere kan raade og løse. Dybden og Letheden skal forenes uden skrigende Contrast. Djærvheden og Freidigheden, som i vor Holgermythe, maae kunne gaae Haand i Haand med Inderligheden og Blødheden i det danske Folkehjerte. Den store tragiske Dissonans fra Hedenoldet maa finde sin harmoniske Opløsning i en Orgeltone, som Folket greb den i Kingos Kirkesang; men den fra Romerkirken laante opløftende Choral maa ikke blive slæbende — ellers dræber den Livet og Flugten i Begeistringen. Folkenaturen maa ogsaa her hævde sin Frihed. Sangfuglen i os maa baade være Lærke og Nattergal, baade Drossel og Stær! — du forstaaer mig jo nok? — du maa forstaae mig! hvad jeg her kun antyder, har du allerede begyndt at udføre.“

„Gid det var saa vel!“ — svarede Anton med et vemodigt Smil. — „Havde jeg kun, som du, oplevet her hjemme den Folkeopvækkelse, jeg nu først hører og læser om! Det forekommer mig, som Sagnene om Uffo og Begivenhederne fra vor Middelalder vare oplevede her paa ny, og selv med et større, kraftigere Liv.“

„Til visse!“ — udbrød Sundby — „det var de tre mærkeligste Bedrift-Aar i vor Historie, og de ere rullede dig forbi, som fjerne Luftsyn paa den Himmel, du ikke saae, men dog kjærlig har stirret efter. Jeg kunde kun virke ved Ord og i det Smaa: — hver Enkeltmand hengav ligesom sin Personlighed i det store Fællesliv; men der er en Opløftelse deri, som langt overgaaer alle Personlighedens Triumfer. Største Delen af vore Helte ere gaaede tilbage til deres Plov, deres Bog, deres Haandværk — eller sjunkne i de nye, store Kæmpegrave. Kun Høvdingerne nævnes, og de enkelte Hædrede, der gaae iblandt os, agte sig ikke for større, end de begravede og ubekjendteste. Du har tabt, hvad jeg ikke vilde have undværet, om det havde kostet mig Halvdelen af min Levetid. Den Aand, jeg i de nærmest foregaaende tyve Aar havde kjendt her, gav mig kun ringe Haab om en saadan ny Daadstid og Heltetid i Danmark — og dog er den kommen! Om et Aartusinde vil det erindres med Tak og Begeistring, hvorledes saa de Frugter nu blive, som vor egen Samtid skal høste deraf.“

Der gik en Skygge over Antons endnu noget blege Ansigt. „Jeg har anet Betydningen af det Liv, der fløi fra mig“ — sagde han: — „det gik mig, paa en Maade, som hin østerlandske Thronarving i Eventyret, der af en Genius havde faaet tre hundrede Aars Liv i den Bedrift, han tørstede efter, men han kunde bortønske enhver Mellemtid, der laa mellem Opfyldelsen af hans høieste Ønsker. Han bortønskede de tre hundrede Aar i tre Aar — hvad han havde grebet, som sine høieste Ønsker, var Blendværk; — han stod, fattig paa Liv og Bedrift, ved sin tidlige Grav med en uendelig Sorg. Han havde skimtet det Herligste og det sande Bedriftliv flyve ham forbi som Drømmebilleder.“

De taug begge en Stund. Antons Hoved var sjunket ned paa hans Bryst. — „Du gjør dog den nærmeste Fortid Uret!“ — vedblev han og opløftede sit Hoved kjæk, næsten stolt: — „laa dog ikke Spiren i den til disse tre Aars Liv og Bedrift? Har ikke Enhver af os baaret den i sit Inderste?“

„Den laa i Folket!“ — svarede Sundby — „det er vist og sandt! men den laa dybt skjult under en jammerlig Overflade. Hvad saae og hørte vi vel i den fine Verden i den gamle Professors sidste Dage, der var værd at reise sig op for af en Sofakrog“ — vedblev Sundby med næsten mørk Alvor — „undtagen naar man af og til forgjeves forsøgte at mane den døde Aand op af Graven? — dertil skulde et Dommedagsslag og en Kamp paa Liv og Død, som den vi har oplevet. — Vi sov og loe i Søvne af Alting, enten det var Stort eller Smaat, enten det var Ædelt eller Slet. Enhver dybere Følelse nedkuede man og skammede sig ved; man kaldte den Sygelighed, Affectation eller Sentimentalitet, for at blive den kvit. Hvad jublede vor Lapsetids Heroer over uden over Tidens og deres egen Tomhed? — hvad udloe de mest uden hvad der var Aand og Alvor i? Det var en selvmorderisk Latter — det var en næsten dødelig Slaphedstilstand — en udhulet Blaserthed, nærmest Følge af den fortvivlede Sønderrevethed, der var gaaet forud, den hele Byronske og Heineske Gudforladthed, den hule Pantheisme og Atheisme i den moderne Filosofi. Hvor Geniusdyrkelsen skal udfylde Tomheden i en gudløs Verden, maa den evige Aand udslukkes og de største Verdensaander selv blive til Gjøglere. Tydskernes Forgudelse af deres poetiske Zeus, med hans Naturdyrkelse og græsk-hedenske Livsanskuelse, havde ogsaa smittet os. Selv den ædle Schillers Udsagn: ingen Religion og — af Religion! var mig et Forbud paa hele den uhyre Tomhed og Forvildelse, vi Alle har maattet opleve og tildels bleve berørte af. — Det var paa høie Tid, vi kom i blodig Kamp med den forskruede Aandrigheds Verdenserobrere, da de, med Foragt for al Sandhed og Ret, vilde trampe os og vor Folkenatur under Fødder!“

Sundby var gaaet videre i sin Ivrighed, end han vilde. — „Blodig behøvede Kampen dog neppe at have været“ — tilføiede han roligere — „naar Aanden havde været vaagen i Tide, og en ren aandelig Kamp været mulig i en Løgnens og Afsindighedens Seierstid.“

„Vaagen var dog ogsaa Aanden før!“ — greb Anton nu Ordet med et bittert Smil. — „Vi have jo selv i hin Tid og længe før havt en eiendommelig Konst og Poesi baade med Høihed og Dybde; men det er sandt!“ — vedblev han mørk — „den blev kun maadelig forstaaet, og hvorledes forstaaes den endnu? hvor mange af vore største Konstnere, Digtere og Componister kjendes af Folket? og hvad begeistres selv den dannede Verden af uden hvad der netop for et Øieblik er i Mode? Har det ikke været ligeledes med Begeistringen for alle mulige Virtuoser, for de politiske Penne- og Mundhelte — og har det været stort anderledes med den allernyeste Enthusiasme for Heltene fra hine blodige Kampaar? hvor er den Begeistring og den Poesi, som vedvarer og evig rører sig i Livet og i Folkene? — Meteorer — Nordlys — Skuffelse — forfængelig Skuffelse er det dog Altsammen“ — —

„Nei, kjære Ven!“ — afbrød Sundby ham — „nu staaer du paa Salomons fortvivlede Standpunkt, da han prædikede: Alt under Solen er Forfængelighed! Den Klippe maa enhver dybere Aand strande paa, naar han et Øieblik falder ud af Guds Verden og tumler om i sin egen. Det Heles Storhed og Betydning forgaaer i den krænkende Følelse af vor egen og selv det største Enkeltvæsens Intethed udenfor Gud. Bort med alle Fordringer i Personlighedens Navn! og du er ude over Skuffelsernes og den krænkede Stoltheds Fortvivlelse! Miskjend dog hverken vor Samtid eller dig selv!“ — vedblev han. — „Enhver betydende Verdenskamp bærer en befriende Genius i sig — den lever udødelig i Folkets Sjæle, selv naar de slumre. Tro mig, kjære Ven!“ — vedblev Sundby med stigende Varme — „vor Tids Opgave skal først løses, naar de store Verdensaander — de røre sig i Livets eller i Konstens Verdner — bøie sig for den Gudsaand, de har løsrevet sig fra — saa kommer først Livspoesien tilbage, med den Alvor og Dybde, der fører til virkelig Aandsfriskhed og Livsglæde — saa kommer ogsaa den Freidighed og det levende Haab, som vi nu dog har gjort et Kæmpeskridt frem til — saa kommer der en ædel, kraftig Virksomhedstid saavel for Statsliv og Folkeliv, som for Videnskab og Konst — en ny, stor Kamptid, om du vil, men i en høiere Livssphære. — Om en evig Fred drømmer jeg ikke. Mod Løgnens og Hadets Herredømme skal hvert Folk staae paa Vagt! hvert halve Aarhundrede behøves maaske selv en blodig Kamp for at holde os vaagne — men have vi sønderrevet de Hjernespind, hvormed en jammerlig Ærgjerrighed og endnu jammerligere Forfængelighed vil omsnoe os, saa gjælder det en fri og ædel Daadskamp for et Sandhedens, Skjønhedens og Kjærlighedens Rige paa Jorden!“ — Sundby havde i sin Varme grebet Antons Haand og saae ham dybt ind i de store, kraftig-brune Øine. — „Jeg seer det!“ — vedblev han med glad Fortrøstning — „du vil og kan endnu blive en freidig Kæmper for hint Skjønhedens og Sandhedens Rige. Den Genius, der har ført dig tilbage til Fædrelandet, har aldrig ganske forladt dig. Jeg kan see, hvilke Ideer der har opfyldt dit Sind i dine bedste Øieblikke. De gamle, store Sagn fra vor Oldtid — Tonerne fra vor Middelalders-Poesi har ledsaget dig — vor skjønneste Lyrik fra din Barndom har faaet Tonevinger i din Sjæl, naar du tænkte paa Hjemmet.“ — —

„Hør først, om muligt, hvad det duer til, før du glæder dig derover!“ — svarede Anton. — „Nu har jeg først selv faaet Lyst til at kaste et Blik derpaa igjen. Det var Slavens Værk i de søvnløse Nætter, naar han vilde have Fred og afryste sine aandelige Lænker. Hvad du har sagt mig om de gjemte Folketoner — har nu atter givet mig Mod. Men fortæl mig Meer om de gamle Provstefolk!“ — afbrød han sig selv. — „Jeg fik dem aldrig at see; men jeg synes dog, jeg har kjendt dem saa nøie fra Vilhelmines og hendes Faders Beskrivelser“ — —

„See her er deres Speilbilleder!“ — svarede Sundby — „det ligner dem smukt.“ — Han fremtog et Daguerreotypbillede af begge de Gamle, som Vilhelmine havde givet ham. Han saae den besynderlig velgjørende Virkning, Beskuelsen af dette Billede gjorde paa Antons bevægede Sind, og da han gik, lod han Billedet blive i hans Hænder.

Anton var alene. Han betragtede atter og atter dette Billede, medens han aabnede Vinduet og af og til saae ud over Havet. Han tænkte nu paa, hvad et saaledes smukt afsluttet Menneskeliv betyder, og det var ham som disse to stille, fra Verden afsondrede Gamle, uden noget Ord fra deres Læber, nu selv efter Døden talte til ham i deres Skyggebilleder. Forestillingen om dem bragte, ligesom i hans Barndom, en ubegribelig Fred i hans Sjæl, og han følte sig vemodig bevæget ved Tanken om deres Bortgang. Han sammenlignede sin egen fredløse Omtumlen gjennem to Verdensdeles skjønneste Lande, under en uafbrudt Higen efter Berømmelse og Lykke, med deres ensformige, stille Liv og Virksomhed i Præstegaarden. Han fandt nu, at et saadant tilsyneladende fattigt Liv dog kunde indeholde en Rigdom, som den største Rigmand i Verden og selv den verdensberømte Konstner tidt savner. Han drøftede det sande aandelige Udbytte af sit Virtuosliv, og han kom til det nedslaaende Resultat, at han egentlig nu først, da han havde mistet sin Sangstemme og var bleven en stakaandet Fløitespiller, var kommen til et Standpunkt, han kunde gaae ud fra og begynde et Konstnerliv, som det var værd at være født til. Hans Blik faldt paa den store Bunke skrevne Noder, der laa opstablet paa hans Bænk. Det var Frugten af sex Aars Arbeide i hans ensomme og bedste Timer. Han gjennembladede den med et skarpt prøvende Blik. Han kastede meget med Ringeagt ned paa Gulvet; men der blev dog en hel Del tilbage, som han ikke med den strengeste Selvkritik kunde bryde Staven over. Han saae imidlertid derpaa med et tvivlsomt Blik. — „Næsten sex og tyve Aar og endnu Intet gjort for Evigheden!“ — sagde han med Schillers Don Carlos og syntes at spotte den Følelse, der fremkaldte disse Ord. Dog han greb sig selv i den Stolthed, der hemmelig tilhviskede ham, at han kun havde behøvet et Orchester, der kunde udføre disse Værker, og et Publicum, der kunde forstaaet dem, for allerede nu at være en verdensberømt Componist. Som han greb sig i denne Bevidsthed, var det som den gamle Professor stod for ham og sagde: „Ja vist, Anton! du er allerede en complet Guds Engel! den dumme Verden er dig ikke værd! — giv den en god Dag! sæt dig hen, som jeg gjorde, og componer et: „„Alverden gaaer omkring i en grøn Kasseking!““ eller et ret genialsk: „„Lirumlarum! Katten gjør Æg!““ og lad dem faae det til at grine af! — det har de Forstand paa, de Fæhoder!“ — „Nei, nei!“ — afbrød han selv denne Erindrings-Fantasi — „saaledes vilde du ikke tale ned til min Sjæl, fra din aandelige Sirius, eller hvor du er! — Sundby har Ret! Vi skal ydmyge os — begynde for fra Allesammen — hver Dag! — Velan! det vil jeg ogsaa!“ — Derpaa greb han sin lille Hyldefløite og spillede den første simple Kæmpevisemelodi, Lise, som Barn, havde lært ham. Medens han spillede, hørte han en Klappren over sit Hoved som af en Fugls Vinger, og han saae en snehvid Due tumle ind ad det aabne Vindue til ham og falde ned paa Gulvet som død. En stor Høg skreg udenfor og fløi bort. Han betragtede den døde Due. „Stakkels, forfulgte Fugl!“ — sagde han — „søgte du ogsaa her et Fristed!“ Han tog den op, og den rørte sig; den syntes dog endnu halvdød af Skræk, og dens ene Vinge hang slap og saaret ned.

Han lagde den paa et Hynde i sin Alkove og sørgede omhyggelig for dens Pleie. Han bemærkede endnu ikke det hvide Silkebaand, hvormed Camillas Brev til Lise var fastbundet under dens friske Vinge.

TIENDE KAPITEL

Der var stille i Lundeby Præstegaard. De gamle Bedsteforældres Jordedragt var bragt til den fælles Grav under den store Kirkegaardshyld. Fire Sønnesønner, fra otte til fem Aar, havde med Faderen staaet ved den aabne Grav. To Smaapiger havde med Moderen bragt Krandse af Eviggrønt og hvide „Juleroser“ til Graven. Den mindste lille Dreng legede i Vuggen med Sølvranglen, hvorpaa Bedsteforældrenes Navne stode sammenflettede. Nu gik de større Børn sagte omkring i Huset fra Faders til Moders Arme og tilhviskede dem kjærlige Ord. De Mindre slæbte deres Legetøi omkring med sig, men kunde dog ikke ret tage fat paa det som sædvanlig. De vilde Alle helst sidde ved Moderens Fødder og høre hende fortælle dem om Paradisets Have, hvor der bestandig var Sommer, og hvor Bedstefader nu gik om med Bedstemoder ved Haanden og frydede sig mellem Blomsterne og de smaa, nydelige Guds Engle, der sang om vor Herre.

„Vi vil ogsaa synge for Fader og Moder om vor Herre!“ sagde Femaarsdrengen, og de sang smukt Allesammen den lille Julesang, de nylig havde lært. Moderen kyssede dem, og der fløi en Lysstraale over Faderens stille, alvorlige Ansigt.

Vilhelmines Fader forlod næsten ikke Præstegaarden i disse Dage. Hans Nærværelse var dem Alle til stor Trøst; men hans største Omhu var henvendt paa at berolige Lise, i hvis Sorg der var saa megen Smerte og lidenskabelig Heftighed. Han besad hele hendes Fortrolighed, og hendes Hengivenhed for ham var endnu bleven inderligere, siden han havde udrevet hende af hine Bedrageres Vold og ved sin Klogskab sørget for, at hun ikke var bleven til Spot. Han var Den, som allerskaansomst havde bedømt hendes Forvildelse. Han havde selv med største Iver taget hendes Forsvar mod den gamle Provst, som et Øieblik havde betragtet hende med Gru, som en Frafalden, der havde foragtet og vanhelliget sin christne Daab. I Meget havde Kyng tilforn givet Lise Medhold, naar hun havde betroet ham sine afvigende Meninger. Nu var han paa en Maade bleven hendes Sjælelæge; men hun havde fra sit niende Aar, uden at vide det, havt en betydelig Indflydelse paa hele det Omsving i hans Livsanskuelse, han nu længe følte sig tilfreds ved. Der var imidlertid paa den sidste Tid kommet en Uro i hans eget Sind, som Lise ogsaa, uden at vide det, var Aarsag til, men som han omhyggelig havde fordulgt; man vidste kun, at han nu ivrig ønskede Forflyttelse.

Hos Barnet og de Gamle i den stille, idylliske Præstegaard var den

skjulte Dybde i denne retsindige Mands Natur først kommen frem. I deres Omgang var den Isskorpe smeltet, der tilforn havde kuet Hjertelivet i hans Inderste. Her var han først reven ud af den pantheistiske Tomhed, hvori han, med sin Ungdoms stærke Aander, havde bortkastet alt Haab om en høiere Tilværelse, end den, han med streng Pligtfølelse arbeidede sig igjennem. Her var først det forstandige Conveniens-Menneske blevet opluet af den poetiske Aand, der i hans Ungdom var fløiet ham forbi. I den gamle Provsts Bogstue havde han fundet en Skat af Livsfylde i de saakaldte „Morskabsbøger“, den Gamle vel selv havde sat til Side for sin Theologi, men dog øst den friske Ungdom af, der fulgte ham til Graven. Fra sin Datters lille Bogskab havde Kyng hentet hele den nyere Romantik, der skjønt og stille udfyldte hendes Sind, men som han hidtil kun med kold Kritik havde overfaret. Med Lise havde han glædet sig over den Eventyrets Fantasiverden, han ofte tilforn med et fornemt Smil havde ringeagtet. Gjennem Poesien var han kommen ind i den Aandens Verden, hvor den høieste Aand kunde gribe ham, og i Landsbykirken havde han nu længe, uden Forargelse og lønlig Modsigelse, kunnet høre sin Svigersøns og den Gamles Taler og finde dem opbyggelige. Uagtet han opfattede Meget, af hvad han her hørte, blot symbolsk, var dog Inderligheden i det Liv, her udstrømmede, bleven ham meer og meer velgjørende.

I de sidste Aar havde Kyng først lært at kjende sin egen Datter, og nu kunde de tale sammen om hvad han altid tilforn havde undgaaet, som foruroligende eller endog upassende i det daglige Liv. Den Sikkerhed, hvormed han tilforn havde bygget paa sin moralske Strenghed og Ulastelighed i hans eget Levnet, var siden hint Møde med den vanvittige Kone ved Galgebakken vegen for en dybere Bevidsthed. Med den saakaldte Aand i Naturen og dens nødvendige Love kunde han heller ikke længer nøies, og om en anden høiere Natur var han bleven enig med sin Svigersøn.

Lises Udvikling havde Kyng med den største Deltagelse fulgt Skridt for Skridt. Det Eiendommelige i hendes barnlige Natur havde for ham noget høist Tiltrækkende. Selv hendes Heftighed og Egensindighed, hendes øiebliklige Ubillighed mod dem, hun blev vred paa, forøgede hans Deltagelse. I disse hendes Skjødesynder havde han endog fundet noget ret Elskværdigt, ligesom i den friske Natur, hvoraf de udsprang, og den gamle Provstinde havde ofte paa sin lunefulde Maade irettesat ham paa anden Haand, naar hun syntes kun at rette paa Lise. Til Modvægt mod den overspændte Retning, Lises Fantasi undertiden kunde tage, havde han meddelt hende, hvad han selv med mest Interesse havde tilegnet sig i Naturvidenskaberne. Hun kjendte for længe siden hvert Træ og hver Blomst paa Mark og i Skov, hver Fugl, der fløi hende forbi, og hvert Stjernebillede, hun saae tindre paa den nordiske Himmel. Han havde læst Reisebeskrivelser og Skildringer af fremmede Lande med hende. Han tog Del med hende i at dyrke hendes lille Blomsterhave og i at passe hendes Duer. Han havde ogsaa hjulpet med at indrette den Duepost, som hun endnu saa barnlig fornøiede sig ved. Med Forbauselse havde han seet den Forandring, der var foregaaet med hende under hendes Sygdom. Det

Ideale i hendes Natur var pludselig fremtraadt med en beundringsværdig Skjønhed, men med en næsten ængstende Overvægt. Udtrykket deraf i hendes Aasyn og Skikkelse var bleven uforandret, uagtet den oprindelige Barnenatur snart igjen havde gjort sig gjældende, men som oftest med en Ynde, der røbede hendes høiere Udvikling. Den heftige Lidenskabelighed, hun havde troet bekæmpet, kunde nu ogsaa undertiden komme tilbage, og hun havde ydmyg maattet opgive hin sværmeriske, men for hende saa lyksalige Forestilling, at hun, som „født af Gud i en ny Daab, ikke syndede og aldrig mere kunde synde". Hun drømte vel endnu ofte med den klareste Bevidsthed om Livet og Herligheden i høiere Verdner; men det var med Begeistring, uden al secterisk Sværmeri, uden sygelig Livsforagt eller Splid mellem Tilværelsens Her og Hisset. Det var ligesom hun nu var bleven bange for det Skjeve i hendes egen Fromhed, men derfor ogsaa mindre betænkte sig paa, at lade sin oprindelig kjække Natur komme til Orde. Det var nogenlunde lykkedes Kyng at berolige hendes Sind over den Bekymring, hun havde forvoldt sin gamle, kjære Sjælesørger; men da ved hans Dødsleie hendes Samvittighedsnag atter var udbrudt med saa lidenskabelig Voldsomhed, var der i hans Deltagelse for hende kommet en Blødhed, som han selv forkastede og med Strenghed tilbageholdt.

Det var nu den tredie Dag efter Begravelsen. Det var Løverdag Eftermiddag, og den sædvanlige Helligaftens-Stilhed i Præstegaarden var endnu mere mærkelig, end nogensinde. Magister Stær var gaaet til sit Studerekammer, Vilhelmine sysselsatte Børnene i Dagligstuen. Lise sad med sin faderlige Ven i den gamle Provsts forladte Studerestue. I de fredelige Omgivelser var der atter kommet Ro i hendes Sind. Hun var smukkere, end nogensinde. Hendes Kinder vare noget blege; men der var Ild og Kraft i hendes mørkeblaae Øine. Hun heldede sig med fortrolig Inderlighed til den trofaste Ven og lyttede til hvert Ord fra hans Læber, medens hendes Haand undertiden legede med de graanende Lokker ved hans Kind. Gjennem Vinduet havde de Udsigt til Haven. Græsset skinnede endnu grønt og friskt i Sollyset. De røde Hyben blussede paa de fra Skoven indplantede Rosenstokke. Novemberblæsten havde vel bortfeiet Træernes Blade, men Musvitten kvidrede paa de nøgne Grene, og Duerne kurrede hyggeligt i deres smaa Kassestuer under Straataget.

„Ja, du har Ret, min anden velsignede Fader!" — sagde Lise og tørrede sine deilige Øine, for ret at see ham ind i det kloge, kraftige Ansigt. — „Maa jeg ikke nok altid kalde dig saa, og blive ved at sige du? — De kjære Gamle har det godt. De er faret glade herfra til deres Paradis. De har fuldendt et langt og skjønt Liv. De har tilgivet mig alle mine Urimeligheder. De har velsignet mig og os Allesammen og den hele Verden. De har strax faaet udviklet sig nye, herlige Legemer af det uforgængelige Stof dertil i deres Sjæle, og de har begyndt et evigt og uendelig herligere Liv sammen — i hvilken af de Saliges Verdner det saa er. Jeg vil ikke sørge meer! Jeg vil altid være glad herefter. Jeg vil være lykkelig, som de! Men saa maa du ikke reise bort til Foraaret! Du maa ikke søge det Embede i Vestindien! Intet Menneske kan jo begribe, hvad der har bragt dig derpaa! — Men reiser du virkelig derover, saa reiser jeg

ogsaa herfra!“ — tilføiede hun med rolig Alvor — „det har jeg fuldt og fast bestemt!“

Hun taug, og han saae paa hende med Forundring og Uro. „Hvorledes?“ — spurgte han — „hvad tænker du paa, Lise! hvorhen vil du da reise?“

„Jeg veed det ikke selv endnu“ — svarede hun — „men Verden er jo stor og herlig! Der maa vel ogsaa være et Sted, hvor jeg kan udrette Noget, og hvor der er Mennesker, der vil holde af mig og ikke forlade mig“ —

„Men Vilhelmine og hendes Mand og de deilige Børn“ — —

„De holde af mig Allesammen, og der er Ingen, jeg holder meer af — undtagen dig — og — det forstaaer sig — mine virkelige Forældre; men de ere jo blevne halv fremmede for mig, siden jeg blev confirmeret og blev en fornem Jomfru, som Fader siger. Selv Moder seer jo undertiden paa mig, naar hun kysser mig, som jeg dog ikke rigtig var hendes Barn! — O!“ — vedblev hun inderlig vemodig — „jeg har tidt grædt hele Nætter over, at jeg ikke blev hos dem og blev den ringe, fattige Husmandspige, jeg var født og baaren til. Din Datter og hendes Mand og alle de nydelige Børn ere altid saa kjærlige imod mig, ligesom du. Grevinde Camilla og hendes Brødre og Hr. Sundby og Mariane Holm og mange Andre ere jo ogsaa altid venlige imod mig; men I kan dog Allesammen meget godt undvære mig. Siden de Gamle forlode os, er jeg tilovers her. Saa længe jeg kunde sysle om dem og være dem til Hjælp og Glæde, saa havde jeg dog Noget her at leve for; men nu“ — — Der kom Taarer i hendes Øine, og hendes Hoved bøiede sig, men hun løftede det atter kjæk. — „Jeg vil ikke være mismodig! — jeg vil altid være glad!“ — vedblev hun freidig — „men Noget maa jeg have at leve for — der maa være en Gjerning i Verden ogsaa for mig! Jeg er jo fri, som en Fugl!“ — vedblev hun livlig. — „Jeg kan leve, hvor jeg vil! — det har de gode, døde Møllerfolk sørget for. Jeg behøver ikke engang at arbeide; men det vil jeg — og det maa være Noget, der har Betydning — Noget, der kan gribe ind i Andres Sjæle. Det duer ikke, kun at leve for sig selv og sine Smaasysler. Sig mig, hvad troer du, jeg kan gjøre for andre Mennesker?“

„Meget, Meget, kjære Lise!“ — svarede Kyng og betragtede hende med den største Deltagelse: — „Du kan tage dig af de Fattige og Syge — du kan undervise de Smaa — du kan opmuntre og glæde Alle omkring dig — du kan tale og synge gode Tanker og skjønne Forestillinger ind i andre Menneskers Sjæle med det Liv og den Aand og med den forunderlig deilige Stemme, vor Herre har givet dig. Men det gjør du jo her Altsammen. Derfor behøver du ikke at reise ud i den vide, fremmede Verden.“

„Men naar jeg dog snart maa føle mig forladt her — naar du reiser bort, og Ingen her dog synderlig vil savne mig — naar selv mine Duer blive mig utroe og forlade mig — ak! jeg er et Barn endnu — jeg veed det nok — jeg har grædt over min hvide Due — men græde vil jeg ikke — falde sammen vil jeg ikke — jeg vil ikke blive en sygelig Drømmerske!

— men det maatte jeg jo blive til sidst, naar jeg skulde sidde her, til jeg blev gammel og see paa de samme Træer i Haven og paa det sidste Par Duer, der vilde blive hos mig.“ — — Hendes Læber bævede atter lidt vemodigt; men hun saae nu kjækt ud i Sollyset. — „Nei!“ — sagde hun — „jeg maa see fremmede Lande og Mennesker! — jeg maa leve mig ind i et friskt og mere betydende Liv! — Du talte om min Sang — ja vel! synge er det Eneste, jeg kan! Nu veed jeg, hvad jeg skal i Verden!“ — udbrød hun med pludselig Iver. — „Er det sandt, hvad du og saa Mange har sagt — er min Sangstemme noget Ualmindeligt — kan jeg synge ind i andre Sjæle, hvad der rører sig dybest og inderligst i mig selv, hvad jeg i mine bedste Øieblikke har følt — nu vel! saa reiser jeg Verden rundt og synger alt det Liv og al den Salighed ind i Andre, som jeg drømte om, den Gang jeg troede, jeg aldrig meer kunde synde — ja, ja, det vil jeg!“

„Nu drømmer du jo igjen, kjæreste Lise!“ — sagde Kyng urolig og greb hendes Haand. — „Det er jo umuligt! Du kan jo ikke i din Alder reise alene om i Verden. — Det sømmer sig ikke — det har du heller ikke Formue nok til“ —

„Jo,“ — afbrød hun ham — „jeg er bondefødt — jeg behøver kun Lidt — og hvad Usømmeligt er der i“ —

„At være en emanciperet ung Dame, der, uden Værn mod Frækhed og Raahed, reiser fra Land til Land og falbyder sit Talent“ —

„Nei!“ — udbrød hun med krænket Høihed i sit Blik og tog hastig sin Haand tilbage — — „det Bedste i min Sjæl vil jeg aldrig sælge! Selv Tyrkerne, har du sagt, læse aldrig Koranen, deres falske Gudsord, for Guld og Sølv — skulde da vi drive Handel med, hvad der virkelig er Guds Røst og Kald i os? Anton har gjort det — jeg veed det nok“ — vedblev hun med et dæmpet Suk — „men han har vel været nødt dertil — alle Virtuoser gjør det jo — alle Konstnere og Digtere — alle Præster gjør det jo ogsaa, paa en Maade, og Enhver, der tjener Gud eller Fædrelandet for Betaling! Selv du gjør det jo — og naar du nu vil reise til Vestindien“ — vedblev hun bebreidende, medens der atter kom Taarer i hendes Øine — „naar du vil forlade Enhver, der har dig kjær, — saa bortsælger du jo din Frihed og dit Liv i Fædrelandet — dine sidste Kræfter — din Iver for Lov og Ret — for et større og rigere Embede der ovre“ — —

„Nu er du blind og uretfærdig, Lise“ — afbrød Kyng hende med mørk Alvor og dæmpet Heftighed — „du taler om Forhold, som du ikke kan bedømme — du bryder i din Blindhed Staven over enhver ærlig Aandens og Sandhedens Tjener! — Leve maa jo Enhver, der vil virke for Livet, enten han forkynder Guds Ord eller skriver Bøger eller hævder Lov og Ret! Der gives Pligter mod os selv og Andre, som du intet Begreb har om — Pligter, som kan kræve de allerstørste Offre, selv hvor man kun synes at hige efter Løn og Vinding — en ærlig Mand kan sælge sin Frihed og sit Liv i Fædrelandet, som du siger, tvungen af en Tanke eller en Følelse, som den alvidende og retfærdige Gud kun kan see og dømme“ —

„Bliv ikke vred! — jeg har Uret! — ja visselig! jeg var urimelig!“ — udbrød Lise og knugede med heftig Graad hans Haand til sine Læber

— „men hvorfor vil du reise bort og bedrøve os Alle? — Bliv! — eller tag mig med dig! lad mig følge dig, som din Datter, som dit kjære, urimelige Barn! lad mig kunne see dig hver Dag! lad mig kunne pleie dig, naar du bliver syg! Lad mig være om dig, naar du bliver rigtig gammel og hvidhaaret, som Bedstefader! — saa vil jeg synge for dig og for de stakkels Negere der ovre“ — vedblev hun roligere — „for dem, som har været Slaver saa længe og ikke hørt anden Lyd, end den af Pidsken og deres vrede Herrers Skjælden! — nu er de jo frie — men de er sagtens vilde og overmodige — nu kan de blive grusomme og hevne sig paa deres forrige Tyranner og selv paa dem, der vil holde over Lov og Ret iblandt dem! ogsaa mod dig kan de blive grusomme. Der kan vist være Noget at gjøre, ogsaa for mig — kunde jeg saa kun synge de smaa Sange for dem, som Anton sendte mig, og som hans gamle Professor havde componeret for Børn og fattige Folk“ —

„Det er umuligt!“ — svarede Kyng med tiltagende Uro — „som min Datter kan du ikke følge mig! — det sømmer sig ikke i din Alder — dertil er jeg med mine halvgraae Haar dog ikke gammel nok“ —

„Jo, jo! det er du!“ — afbrød Lise ham — „din rigtige Datter er jo meget ældre end jeg — du har jo længe været Bedstefader“ — —

„Det er umuligt!“ — gjentog Kyng — „med mig kan du ikke følge, og reise kan du ikke heller andensteds, uden med en Familie — eller — — dog lad os ikke tænke meer derpaa!“ — afbrød han pludselig. „Du talte om Anton — hvor mon han nu er?“ — vedblev han med tiltvungen Ro og betragtede hende nøie. — „Kan du endnu ikke tilgive ham, at han reiste bort med den smukke Sangerinde?“

„Det kom jo ikke mig ved!“ — svarede Lise og blev blussende rød — „det var jo barnagtigt og taabeligt af mig, at jeg kunde blive saa forbittret derover! Efter hvad jeg nu har hørt af dig og Moder og Hr. Stær og Sundby, saa har jeg jo gjort ham stor Uret. Alt, hvad Cathrine har sagt om ham, var jo Usandhed! Men nu er han bleven i Amerika med hende, med den berømte Sangerinde — nu har han i sex Aar rent glemt baade os og Fædrelandet. — Maaske er han endogsaa død“ — vedblev hun med sagtere Stemme. — „Ingen har jo hørt det Mindste til ham! — Ak! nu var det Synd at være vred paa ham, om han aldrig havde bedrøvet os saa meget!“ — Hendes Stemme var bleven mild og blød. Hun taug ligesom hun ventede, at Kyng skulde sige Noget og, som han pleiede, til Antons Berømmelse; men han taug og syntes kun at ville læse i hendes Ansigt Alt, hvad der foregik i hendes Indre. — „Dig og Moder skrev han jo altid saa sønlig til“ — vedblev Lise — „mig kjender han jo ikke — jeg var jo et Barn, da han kom ud i Verden.“ — Hun taug atter, men hendes Aasyn røbede en stærk indre Bevægelse. — „Er han nu endogsaa faret vild i Verden“ — vedblev hun — „var det en slet Kvinde, han reiste bort med — har hun bragt ham til at glemme baade os og Fædrelandet og Alt, hvad han nogensinde havde kjært — saa — ak! ja, — saa maatte vi jo bede vor Herre lade os see det, som han seer det —, eller skjule det for os! — Husker du det Vers, gamle Bedstemoder læste for mig, da jeg laa syg, naar jeg undertiden faldt ud af den Himmel, jeg drømte om, og

der atter kom Uro eller Heftighed mod Anton i mit Sind. See! det lille Vers har jeg skrevet op — jeg bærer det altid hos mig!“ Hun fremtog et lille Papir fra sit Bryst og rakte ham det. Han saae paa det, men hans Tanker vare fraværende.

„Det er utydeligt!“ — sagde hun og tog det tilbage — „men jeg kan det jo udenad — jeg læser det hver Dag. Hør!“ — Og nu fremsagde hun, med det skjønneste Udtryk af Fromhed og Inderlighed, disse Ord, med stille, dybt bevæget Røst:

„Seer jeg, hvad selv Englen hader,
Luer Harmen i mit Sind —
Lad mig see, o! Sjæles Fader!
Dybt i dine Sjæle ind!
Lad mig søge, lad mig finde,
Hvad der er af Dig der inde!
Lad mig elske det som Du!
Men hvad sig i Mørket rører,
Hvad der ikke Dig tilhører —
Lad det være skjult endnu,
Kan jeg det ei see, som Du!“

Hun taug og sank stille hen paa en Stol. Hun blev saaledes siddende længe. Kyng var bleven stærkt bevæget ved det ædle Udtryk i hendes Stemme. Han havde grebet hendes Haand. Han betragtede hende med den inderligste Glæde over den rene, skjønne Følelse i hendes Blik og Aasyn; men han taug ogsaa.

Dog nu foer hun pludselig op med lidenskabelig Heftighed. „Langt, langt bort herfra maa jeg dog!“ — udbrød hun. — „Naar du reiser, maa jeg ogsaa bort! — Tag mig med dig! — Du er den Eneste, som forstaaer mig — for ingen Anden kan jeg tilstaae, hvad der endnu er tilbage af Uro og Forvildelse i min Sjæl. Du skal vide det en Gang Altsammen — men ikke nu! — Lov mig kun at tage mig med dig, som din Datter! — og, er det umuligt — nu vel! som hvad du vil! — som din Kone!“ — — Idet hun havde ladet dette Ord flyve fra sine Læber, var det dog, som hun blev forskrækket derved — men hendes Blik faldt atter beroliget paa hans smukke, staalgraae Haar; hun lod sin Haand glide hen over dem og vedblev: „Der er nu jo dog Ingen, jeg holder af, som af dig — jeg kan jo gjerne hedde din Kone for al Verden, uden at det for Gud og os selv betyder Andet, end at jeg altid vil være hos dig, som da jeg var lille — som dit egensindige, dit urimelige Barn“ —

Hun havde bøiet sit Hoved mod hans Skulder og græd stille. Kyng slog sine Øine til Jorden og taug. Der syntes at foregaae en pludselig Forandring i hans alvorlige Ansigt. Det var som det Ord, Lise selv var bleven forfærdet ved at udsige, havde været et Lyn, der slog ned mod en skjult, endnu tilspærret Mine i hans Inderste. Han havde skiftet Farve, men taug endnu og holdt Haanden for sin Pande, som i en heftig Kamp med sig selv.

„Hvad er det?“ — raabte nu Lise pludselig — „see! min Due — min

hvide Due er kommen igjen! — den banker paa Ruden med Næbet — og see! den har et Brev under Vingen!“

Hun foer hen og aabnede Vinduet. Duen fløi ind og satte sig paa hendes Skulder. Hun tog den i sin Haand. Hun klappede den, løste Brevet af dens Vinge og lod den flyve, med et Kys paa det lille Hoved. Hun aabnede Brevet hastig og læste det. De sidste Ord deri fra Camilla om den Lighed i Alder og Charakter, der havde gjort et saadant Liv og saa skjøn en Død, som de Gamles, mulig, kom som en Røst fra de kjære Døde selv, hvorom der taltes.

Lise var bleven stille og taus. Hun løftede ikke sine Øine fra Brevet; hun foldede det sammen og stirrede ligesom mekanisk paa Udskriften. Men nu sprang hun pludselig op med et Glædesskrig. „See! see hvad her staaer!“ — raabte hun — „Hilsen fra Anton — et lille Vers fra Anton — og med hans egen Haand — og Noderne til den lille Baadsmand — han er her! han er her! — store Gud! han er her!“ — Hun græd af Glæde og styrtede sig i Armene paa sin faderlige Ven.

„Gud skee Lov!“ — sagde han og drog Veiret dybt. Det var ligesom der var faldet en uhyre tung Sten fra hans Bryst. „Kun et Ord endnu for i Dag, kjære Lise!“ — sagde han, rolig og glad, med et skjønt og ædelt Udtryk i det mandige Ansigt: — „Du følger ikke med mig til Vestindien, hverken som min Datter eller paa nogen anden Maade! Jeg reiser ikke derover — jeg tager min Ansøgning tilbage! — Lad os nu kun faae at vide, hvor Anton er! — Jeg længes inderlig efter ham.“

Han forlod hende hastig, og det var næsten som hans sidste Ord endnu ikke havde naaet hendes Bevidsthed. Hun blev længe siddende som i Drømme, med de Ord og det lille Vers for Øie, som havde bragt hende Hilsen fra den forsvundne Legebroder.

ELLEVTE KAPITEL

Over en Maaned var forløben, siden Lises hvide Brevdue var kommen tilbage med den Hilsen, som havde gjort saa stærkt et Indtryk paa hende. Det Ord var kommet i saa mærkeligt et Øieblik, at hun greb det som et Tegn fra oven. Det var et af hine Smaatilfælde, der ofte med stor Betydning gribe ind i Livet, og som næsen ethvert bevæget Menneskeliv kan paapege. For Lise var denne Hilsen fra den forsvundne Barndomsven, med Tonerne til en af de første Sange, hun havde lært ham, et Olieblad fra en ny og skjønnere Jord til hendes patriarkalske Ark i Præstegaarden. Minderne fra hendes Barndom med dens uskyldige Drømmerier kom med dette Blad tilbage i hendes Sjæl. Hun saae sig atter i sin Faders Hønsegaard ved den smukke Drengs Side, som holdt saa meget af hende og fortalte hende saa deilige Eventyr. Hun huskede paa, hvorledes hun havde

sjunget for ham, og hvor inderlig han havde glædet sig derved. Hun lod hans Billede svære sig forbi, saaledes som hun siden havde tænkt sig det, naar hun hørte sine Forældre eller Vilhelmine eller Kyng tale om ham. Hun havde vel ofte, som voxen Pige, smilet over sin barnagtige Forkjærlighed for denne Legekammerat, og hun undsaae sig ved at tale derom. Livet og Virkeligheden havde ogsaa for en stor Del trængt Antons Billede hen i Baggrunden af hendes Sjæls Billedkammer; men det var dog aldrig ganske forsvundet. Hver Gang hans Navn nævnedes, var det atter traadt frem, med Hyldefløiten i Haanden og den grønstribede Hvergarns-Trøie, han, som halvvoxen Dreng, sprang om med. Hvilken Magt det Billede endnu havde over hendes Sind og Stemning, havde hun allerstærkest følt ved Folkefesten paa Høgholm, da hine Ord om hans „rasende Forelskelse" og hans Bortreise med Sangerinden havde styrtet hende ud i det Dyb af Forvildelse, som hun dog takkede for sine skjønneste Drømme. Vel var ogsaa dette Fantasteri fortrængt af det strenge Alvor, hvormed Livet i den sidste Tid var traadt hende i Møde, men Drengen med Hyldefløiten og den grønstribede Trøie, der jo var bleven til en stor Virtuos og havde faret al Verden omkring, stod nu dog atter levende for hende. Hun havde ingen Ro havt paa sig, før hun fik et Brev sendt afsted til Camilla med Spørgsmaal om, hvor den hvide Due dog kunde have været, siden den havde bragt hende Hilsen fra Anton. Camillas Svar havde kun lidet tilfredsstillet hende. Det indeholdt mangfoldige halvt spøgende Formodninger om, hvad der kunde hindre eller forvirre saadan en Fugls Flugt, og hvor mange hundrede Mil en Due kunde flyve i ti Dage. Lise undsaae sig ved flere Efterforskninger. Det Hele forekom hende undertiden som en smuk Drøm; men hun havde gjenkjendt Antons Haandskrift fra hans Breve til hendes Moder: hans Navn stod der vel ikke; men det lille Vers, som hun hver Dag gjentog og syntes at høre synges i hendes Øre med Antons Stemme, var hende dog altid et sikkert Bevis for, at han levede og tænkte venligt paa hende, hvor han saa var, og hvor langt han saa var borte.

Denne Vished og den hele lille Begivenhed syntes at have oplivet hende paa en vidunderlig Maade. Den friske Farve var atter kommen tilbage til hendes Kinder. Nu saae hun ogsaa Julen nærme sig med den Glæde, hvori al Verdens Sorg og Uro maa forsvinde. Hun tog nu hver Dag sin kjælne, hvide Due paa sin Skulder og klappede den. Naar hun saae den ind i Øinene, var det ligesom den kun manglede Stemme, for at fortælle hende, hvor den havde været.

Man havde flere Gange i November havt Besøg i Præstegaarden saavel af Camilla som af Sundby; og Lise havde tidt havt stor Lyst til at tale med dem om sit Brevdue-Eventyr; men hver Gang havde hun undseet sig derved. Kyngs Besøg vare nu sjeldnere og kortere. Han var venlig, som tilforn, men talte nu aldrig med hende alene, og om Anton lod han til at vide lige saa Lidt som hun.

For at sysselsætte Lise og Vilhelmine paa en Maade, der svarede til deres Stemning og kunde udfylde Tomheden i det stille Hus efter de Gamles Bortgang, havde Camilla og Sundby foranstaltet en stor, høitidelig Kirkekoncert, der skulde opføres Julenat i Kapellet paa Høgholm, og

de havde overtalt Vilhelmine og Lise til at overtage et Par Hovedpartier deri. Saa vel Vilhelmines som især Lises ualmindelig skjønne Stemme var aldeles nødvendig til Udførelsen af den gamle Professors Jule-Cantate og det Julenats-Oratorium, der skulde udføres. I nogle Uger havde nu disse gribende, høitidelige Toner af og til gjennemtonet den stille Præstegaard, ved Vilhelmines og Lises Indøvelser af deres Partier. Stær, Sundby og Kyng havde gjerne været stille, dybt bevægede Tilhørere. Det var dem som et skjønt opløftende *Requiem* over de henfarne Gamle, hvis Sjæle syntes dem saaledes at bæres til Himlen med Englesange om Frelserens Fødsel.

Juleaften 1851 var kommen. Det var første Gang efter de Gamles Død, der blev foretaget nogen Udflugt fra Præstegaarden. Kyng var om Aftenen kommen med sin lukkede Vogn, som Vilhelmine og Lise med de to ældste Børn stege ind i. Kyng og hans Svigersøn fulgte dem til Hest. Paa Høgholm var der samlet en stor Kreds af Omegnens Beboere af alle Stænder.

I den sidste Tid var Grev Magnus kommen til at sværme for Musiken, siden Mariane Holm og hendes Familie var musikalsk, og en natlig Julefest, ligesom i Rom, var her noget Nyt og Tiltrækkende. En hel Del af de unge musikkyndige Dilettanter fra den gamle Professors Omgangskreds vare siden blevne Embedsmænd i Omegnen af Høgholm og i nogle af de nærmeste Kjøbstæder. Magnus havde indbudt dem til Deltagelse i denne Julefest. Han havde selv gjort den Opdagelse, at han havde en ypperlig Basstemme, der kun trængte til nogen Dannelse. Grev Ferdinand havde en ret vakker Tenorstemme. Hans muntre Frue var ogsaa musikalsk. Englænderen, der allerede i Rom var bekjendt som en stor Kjender i Konsten og den Gang især sværmede for den gamle italienske Kirkemusik, havde ladet sig overtale til at blive Julen over paa Høgholm, og hans Albaneserinde, der havde en lidt raa, men kraftig Altstemme, havde overtaget Partier i Chorene. Man havde havt flere forberedende Øvelser. Sundby havde med stor Iver understøttet Camilla med at ordne dette Foretagende, og Magnus havde indbudt sine Krigskammerater tilligemed saa mange Bønder, der kunde rummes.

Næsten alle Værelser paa den rummelige Borg vare denne Juleaften opvarmede og straalede af Lys; de dannede som et eneste stort Værelse, der gjennem de aabne Døre stod i Forbindelse med Kapellet, som paa det Festligste var oplyst.

Blandt de mangfoldige Gjester fra Landet saaes baade Lises Forældre og deres Nabo, Hans Litsenbroder; men de holdt sig beskedent tilbage. Inden Vilhelmine og Lise endnu vare komne, og medens man endnu st mte Instrumenterne og forberedte Adskilligt i Kapellet, blev der drukket The i Grevindens Værelser, og her var der blandt Mændene nu megen Tale om Tidens vigtigste Begivenhed, det store franske Statscoup af 2den December, som allerede i tre Uger havde sat hele Europa i Bevægelse.

„Det forbauser mig ikke!“ — sagde Sundby: — „hvor Menneskelivets dybeste Grund er udhulet, er enhver Omvæltning mulig. Det er Verdensaandens sædvanlige Bevægelse, som blot Naturmagt.“

„Naar Frihedshuen bliver altfor blodrød“ — bemærkede en Anden — „gaaer der altid Hul paa den — og Jernkronen stikker frem; — bliver Huen siden kun ikke des rødere!“

„Sisyphus-Stenen ruller tilbage!“ — sagde Sundby alvorlig — og tænkte paa Speranza.

„Hvordan hænger det egentlig sammen med den Sten?“ — spurgte Magnus — „det er Noget, jeg tidt har tænkt paa, naar man taler om den Hr. Sisyphus. Naar han nu en Gang faaer Stenen til at ligge fast paa Bjerget, saa den ikke kan rulle ned igjen, hvad saa? — staaer Verden saa bedre fast?“

„Det er unegtelig et stort Spørgsmaal, hvis vi antage Sisyphus for Frihedens Helt i verdslig Betydning“ — svarede Sundby. — „Den Filosof skal nok endnu fødes, som skal besvare det.“

Magnus kneisede lidt storagtig over Vigtigheden og Dybsindigheden i hans Spørgsmaal.

„Da vil jeg dog nok paatage mig at knække den Nød!“ — sagde Ferdinand — „det Gaadespørgsmaal skal du ikke være saa stolt af, Magnus! naar Stenen ligger paa Bjerget, seer du — ih! saa skal den gode Hr. Sisyphus sætte sig rolig ned paa Stenen og“ — han betænkte sig lidt — „og saa — nu ja! det forstaaer sig — være lykkelig“ — —

„Men saa falder han i Søvn eller døer af Kedsomhed!“ — sagde Magnus. — „Bliv mig fra Livet med jeres Sisyphus! han er en Nar, enten han kalder sig Speranza eller Peer Jensen i vor Tid: — Stenen ruller jo altid ned igjen! Det kan jo kun falde en gal Mand ind, saaledes i al Evighed at spilde sine Kræfter!“

„Men det er jo ogsaa i Mythen en Straf, han lider fra de evige Guder, fordi han har villet det Umulige“ — bemærkede Sundby. — „Guder lade sig ikke bestride, og Døden ikke heller, i verdslig Forstand; men skal vor Tids Sisyphus ogsaa vælte forgjeves paa sin Sten, maaske han dog kan blive Stamfader til den visere Helt, der kan bekæmpe Chimæra!“

„Rigtig!“ — tog hans Nabopræst Ordet. — „Vor Tids Chimæra med det vilde Løvehoved, med den raae Begjerligheds Gedekrop og den dæmoniske Dragehale, er Frihedens og Lighedens flammespyende Misfoster, den afsindige Communisme, som den sande Frihedshelt selv en Gang maa bekæmpe.“

Camilla havde lagt Mærke til Samtalens politiske Retning; hun mødte Sundbys alvorlige Blik og henvendte sig til ham og de andre politiserende Herrer med et stille Smil. „Siden vi dog ikke kan afvise Tidens statsborgerlige Betænkeligheder“ — sagde hun — „selv paa denne Aften, der dog har Meer at betyde, end halvnittende Aarhundreders Statsomvæltninger — saa lad mig dog i det Mindste, paa Poesiens Vegne, bemærke, at dens Aand fordrer sin Plads saa vel i Nutid som Fremtid, naar der skal komme noget aandeligt Stort ud af de største ydre Verdensbevægelser? Det passer jo ogsaa til Deres mythiske Allegori“ — tilføiede hun. — „Saa vidt jeg

mindes Mythen om Deres kommende Frihedshelt — jeg har nu glemt, hvad han hedder — Sønnesønnen af den ulykkelige Sisyphus, saa er det ogsaa kun paa Pegasus, han er i Stand til at bestride Chimæra-Uhyret."

„De har Ret, Grevinde!" -- udbrød Sundby, og hans Blik tindrede — „men der maa en ædel kvindelig Aand til at drage Mændenes Sind ind i den Livspoesi, der kan bringe Skjønheden tilbage i Tidsaandernes Kamp, selv naar Retfærdigheden synes at flygte."

Sundby taug og faldt i Tanker.

„Det er Skjæbne Altsammen, mine Herrer!" — sagde Englænderen — „og hvem vil spørge om Skjæbnens Berettigelse? Alle vor Tids Lykkejægere — fra Mazzini til den lille Korporals Gjenfærd — ere kun Dukker i Skjæbnens Haand; men farlige nok kan slige Dukker blive, til Skjæbnen bliver ked af Legen og slaaer dem i Stykker" —

„Pokker i Vold baade med Skjæbnen og Politiken! der har vi vore Solo-Sangerinder!" — udbrød nu Grev Magnus. — Han var løbet til Døren og kom strax efter ind med Vilhelmine og Lise. Hans Søster gik dem med Glæde i Møde. De gik nu snart Alle til Kapellet, og Concerten begyndte.

I den fjerneste Krog af Kapellet havde to bondeklædte Mænd taget Plads. Det var Jørgen Hønsekræmmer og Hans Litsenbroder. Karen havde sat sig paa Fattigblokken i Gangen, ved deres Side. Nogle Skridt fra dem stod en temmelig høi, ung Mand i en blaa Kappe, som han svøbte tæt om sin smalle Skikkelse og derved næsten skjulte sit Ansigt. Det var Anton, der, efter Aftale med Sundby, var kommen ind ad en Sidedør til Kapellet og endnu ikke ønskede at kjendes af Nogen.

Det var endnu ikke ganske lykkedes ham. uagtet alle Sundbys Foretillinger, at overvinde sin indre Ufred med sig selv og Verden, skjøndt han adskillige Gange havde udleet sit Tungsind, som Daarskab. Naar Verden gik ham imod i hans Barndom, kunde han undertiden faae en umaadelig Lyst til at forsvinde. Han kunde da opsøge den mørkeste og mest skjulte Afkrog i Fattighuset, som oftest et lille Sandskur under Loftstrappen, hvor han hele Timer kunde sidde og nyde sin Verdensforagt og sin Fortvivlelse i Ro. Men som oftest fordrede Livligheden i ham dog snart sin Ret. Han blev inderlig ked af at være tungsindig og sprang da gjerne syngende ud af Sandskuret, især naar Ingen havde bekymret sig om hans Griller og beklaget hans formentlige Ulykke. Denne Gang havde hans Forsvindelse af Verden og hans Tungsind været af en alvorligere Natur, og Ensomheden havde været ham velgjørende. Nu længtes han dog efter det Menneskeliv, han ligesom var bleven sky og fremmed for. Inden Concerten endnu var begyndt, havde han hørt og kjendt den kjære Mosters Stemme og seet hende sidde paa Fattigblokken ved Siden af hendes Mand og Hans Litsenbroder. Han havde gjort en uvilkaarlig Bevægelse og været nær ved at styrte sig i deres Arme; men i det Samme begyndte Musiken. Alles Opmærksomhed var nu henvendt paa den herlige Indledning til Julecantaten. — Anton gjorde Vold paa sig selv og nøiedes med at træde nogle Skridt nærmere til den kjære Gruppe, medens han skjulte sit Ansigt lidt meer med Kappefligen. Han glædede sig nu ret

ved at bemærke det Indtryk, Musiken gjorde paa disse jævne, kjære Mennesker, og høre de Smaabemærkninger, de af og til hviskede til hverandre.

Den egentlige Julehymne indledes ved et saakaldt musikalsk Natmaleri og et Slags „Oratorium“. Sangmusiken deri begyndte med et dæmpet Chor. Det opfordrede Alverden til stille Beskuelse af den store, hellige Nat, der atter oprandt over Jorden med de Stjerner, der havde seet Verdensfrelseren, som Menneskebarn, paa Moderens Arm i hin fattige Vraa, hvorfra det største Himmellys var udgaaet over Alverden.

„Ak ja!“ — hviskede Karen til sin Mand — „var den Nat ikke kommen, var det aldrig blevet lys Dag i vore Sjæle.“

„Det var netop, hvad jeg tænkte, Karen!“ — svarede Jørgen — „deri stikker det; det er ikke alene Julegrøden, vi skal glæde os over i Aften, hvor god den saa var — men“ — —

„Men naar vi spille Trekort om Æbleskiver“ — hviskede Hans — „saa kan vi nu lee af den Onde: Saadan kan han nu ikke meer spille med os om vore Sjæle“ —

„Ti stille med h a m, Hans!“ — hviskede Karen — „naar man snakker om ham, er han sjelden langt borte.“

Anton mærkede, at hans tilhyllede Skikkelse, hvori han maaske saae noget mistænkelig ud, uvilkaarlig maatte have fremkaldt en uhyggelig Følelse hos de ærlige Landfolk; for kort efter hviskede Jørgen til Hans: „tag dig i Agt! seer du d e n Karl?“

„Sladder, Jørgen!“ — hviskede Hans — „kommer han mig for nær, skal du see, jeg endevender ham!“

Karen tyssede nu paa dem, idet Sangen efter et Mellemspil atter begyndte.

Enkelte vexlende Stemmer skildrede „den høihelligste blandt Nætter, der evig skal prises paa Jord og i Himmel fremfor alle Dage i Verden.“ Vexelsangen udmalte Hyrdernes Syn paa Marken og Englenes herlige Aasyn, som straalede saa lifligt, medens de sang om det store Haab, der med Davids og Profeternes Røst havde gjennemtonet Fortiden.

„Hør! nu synge Englene!“ — hviskede Karen, og de Stemmer, der nu hørtes, henrev Alle. Det var Camilla, Vilhelmine og Lise, der sang sammen. Alle de Syngende vare skjulte for Tilhørernes Øine af et stort Tæppe i Choret. Anton gjenkjendte saa vel Camillas Alt, som Vilhelmines Sopran-Stemme, og det glædede ham inderlig. Den anden deilige Sopran, Camilla med sin dybe Alt understøttede, var ham ubekjendt. Det faldt ham ikke ind, at Lises smukke Barnestemme saaledes kunde have udviklet sig. Den overgik i Klarhed, Kraft og Udtryk det Herligste, han nogensinde havde hørt paa sine Reiser.

Da disse Stemmer taug, var der et Øieblik saa stille i det næsten overfyldte Kapel, at man kunde have hørt en Flues Vingesurren. Tausheden afbrødes af et Chor, der, ligesom det første, dog var dæmpet; det tonede som en stor, hemmelighedsfuld Hvisken over den hele Natur, der neppe endnu turde udsynge det store, opfyldte Haab, som hine Englestemmer havde bebudet.

Alle droge dybt Aande. Der var fremkaldt en Stemning, der endnu syntes at vente paa sit klare, fuldstændige Udbrud, og det kom nu, ligesom Kapelklokken mindede om, at det var over Midnat. Der istemtes pludselig et mægtigt Jubelchor, hvormed Julemorgen-Hymnen begyndte. Dette musikalske Mesterværk af den gamle Professor blev for største Delen udført af hans Venner, der for otte Aar siden, som unge Dilettanter, første Gang havde udført denne Cantate. Den Gang havde dog næsten Ingen af dem helt opfattet Storheden og Dybden i dette Værk, som de nu med den mest levende Begeistring udførte. Erindringen om deres gamle, kjære Mester forhøiede deres festlige Stemning, og sjelden er nogen konstmæssig forberedt Musik bleven udført med saa megen Sandhed og Inderlighed.

Efter det jublende Chor og det Recitativ, der skildrede den hellige Familie i Bethlehem ved Krybbevuggen, Hyrdernes Tilbedelse og Kongernes Vandring under den ledende Stjerne, sang nu en enkelt Kvindestemme:

„O Himmelbarn med Guddomsaand!
For dig hvert Knæ sig' bøie!
Du bærer Verden i din Haand
Og Himlen i dit Øie!
O! fra dit Barneblik
Alkjærlighed udgik —
Guds Riges Straalekrands
Med alle Soles Glands
Udstraaler fra din Vugge!"

Det var Lise, som sang. Alle vare dybt grebne af den mageløse Renhed og Styrke i de Toner, der dog ligesom bævende udstrømmede fra hendes bevægede Sjæls Inderste.

Karen græd af Glæde, og Jørgen var nær ved at gjøre det Samme. Hans Litsenbroder var bleven saa glad, at han, uden at mærke det, havde grebet Antons Haand og knuget den ret hjertelig, uden at tænke paa det uhyggelige Indtryk, den ubekjendte, tilhyllede Skikkelse nylig havde gjort paa ham. Anton gjengjældte hans trofaste Haandtryk og hviskede: „Hans! det var en salig Engel, der sang!" —

„Anton! Anton!" — udbrød Hans og havde nær knuget hans Haand fordærvet; men Karen tyssede paa ham, uden at mærke hans Opdagelse. Hans nøiedes med at skotte til Antons vel bekjendte Øine og knuge hans Arm fast til sig, medens han med Bagen af sin venstre Haand af og til foer over sine Øine. Da Cantaten hen imod dens Slutning faldt ind i en Choral, som Mange uvilkaarlig istemte, sang han og Karen med, dog med dæmpet Stemme, og Jørgen brummede saa smaat efter sin Kone. Da endelig Slutningschoret havde gjentaget Englebebudelsen om Frelserens Fødsel — og det sidste store harmoniske Amen havde udtonet, var Hans den Første, som brød den almindelige Taushed i Kapellet: „Anton! Anton! min kjære Dreng!" — udbrød han og rev Kappen fra begge Antons Kinder — „hvad skal det Mummeri til? det er jo dig selv! Velkommen til glædelig Jul!"

„Anton!" — raabte nu ogsaa Karen og Jørgen. Han omfavnede dem alle Tre, og der var stor Glæde i denne Krog af Kapellet, medens de fleste

Andre trængtes om at komme ud og ile til den Slutning af Juleaftensgildet, der endnu ventede dem.

Anton og hans landlige Venner vare de Sidste, der forlode Kapellet.

„Men hvem var det, der sang Englesangen med Vilhelmine og siden den deilige Solo?“ — spurgte Anton.

„Hun, der sang alene og allersmukkest om vor Herre, der bar hele Verden i sin Haand i Krybbevuggen“ — svarede Karen og kneisede lidt, medens dog hendes Øine atter fyldtes med Glædestaarer — „ak! kjendte du ikke hende, Anton! det var jo vor Lise — vor egen lille Lise, som du saa tidt har leget med i Hønsegaarden“ —

„Ja vist!“ — mumlede Jørgen — „det var den Gang! — nu er hun en fornem Jomfru, men vort Barn er hun dog altid — ikke sandt, Karen! — det er kun saa mine egne Tanker; men det veed jeg ogsaa er dine.“

„Lise — den lille Lise!“ — udbrød Anton glad. — „Kom, kom!“ før mig op til hende!“

„Her er han! her er han!“ — lød nu en mægtig Stemme i Kapeldøren, og Grev Magnus kom styrtende med aabne Arme mod Anton, ledsaget af sin Broder og Sundby. I den aabne Dør til de oplyste Værelser kom nu ogsaa Grevinde Camilla til Syne med Vilhelmine ved den ene Haand og Lise ved den anden.

„Anton! Anton Knudsen!“ — lød det fra den Ene til den Anden, og han tumlede, overvældet af Glæde, fra de unge Grevers Favntag hen til Camilla og Vilhelmine, som han strax havde gjenkjendt. Han modtog deres Velkomsthilsen med en Henrykkelse, som dog ikke alene gjaldt dem. Lises Navn og hendes Sang klang endnu i hans Øren — han havde dog endnu ikke seet hende. Hun stod halv skjult af Dørkarmen ved Camillas Side, og Antons Navn havde gjennemsittret alle hendes Nerver. Hun var bleven bleg. Det var som Kapellet løb rundt for hende. Hun svimlede; men nu følte hun sig omsluttet af et Par Mandsarme.

„Lise, Lise! kjender du mig ikke?“ — raabte Anton — „det er jo dog dig — og det var dig, der sang mig ind i Guds Himmerig!“ — Han saae nu først den Høihed i hendes Blik og den Forvirrelse i hendes blege, men deilige Aasyn, hvormed hun unddrog sig hans stormende Omfavnelse og sank tilbage i Camillas og Vilhelmines Arme.

„Du bliver upasselig, Barn!“ — sagde Camilla — „kom til mit Værelse!“ — Med Vilhelmines Hjælp førte Grevinden den fortumlede unge Pige ud fra den tilstrømmende Vrimmel af Husets Gjester. Anton saae forskrækket efter dem og sandsede ikke alle de Velkomsthilsener, han nu hørte omkring sig. Det var fornemmelig de forrige unge Dilettanter fra den gamle Professors musikalske Aftener, der nu, som ældre, ham næsten ukjendelige Mænd, omringede ham, og Alle vilde vide, hvor han havde været i saa mange Aar. De havde hørt om hans Lykke, som Virtuos, af Sundby og Greverne Høg. De havde ogsaa for længe siden seet hans Berømmelse i Aviser, under den italienske Forvandling af hans Navn. Nu overvældede disse Herrer ham med Spørgsmaal, som det var ham pinligt at besvare. Sundby befriede ham dog snart, ved at love de deltagende Venner en om-

stændelig Beretning om Anton Knudsens Liv og Hændelser, naar de nu først Alle havde havt en ret glædelig Juleaften med ham.

Nu saae Anton først sin faderlige Ven, Byfoged Kyng, og sin forrige Lærer, Magister Stær, som begge havde ventet paa et Øieblik, hvor deres gjenfundne Ven ikke var belemret af Andre. De havde alle Tre med glade Udbrud opsøgt en afsides Krog i Salen, for uforstyrret at udgyde deres Hjerter; men i det Samme lod Englænderen sig af Grev Magnus formelig forestille, som en Ven af Konsten, for den ham vel bekjendte Virtuos, Antonio Canuti, som han havde læst saa mange hædrende Bedømmelser over i engelske og amerikanske Blade. Anton bukkede noget forvirret og undselig. Lord Hardly maatte nu ogsaa forestille ham for sin Albaneserinde. Hans underlige Sprogblanding vakte Opmærksomhed. Han talte med Kyndighed og Begeistring om den Kirkemusik, han denne Aften havde glædet sig ved. Han beundrede den gamle Professors mesterlige Værk og fremhævede med megen Finhed dets mest glimrende Skjønheder. Ingen vilde have glædet sig meer derover, end Anton, hvis han havde været i Stand til at sandse, hvad der taltes om; men hans hele Sjæl var fulgt med Lise, hvis høitidelig-skjønne Skikkelse og Væsen aldeles ikke svarede til hans Forestilling om Syvaarsbarnet, der havde lært ham den første Kæmpevise og givet ham sin Hyldefløite. Englænderens musikalske Bemærkninger og hans Beundring for den gamle Mester fandt imidlertid den lydeligste Gjenklang hos de mange begeistrede Venner af den afdøde Tonekonstner, som her vare samlede.

„Men sig mig“ — spurgte Lord Hardly — „den Composition, der gik forud for Julemorgen-Hymnen, det stille, hemmelighedsfulde Musikmaleri af den hellige Julenat og Engle-Aabenbarelsen for Hyrderne paa Marken — var det af en nyere Mester? Det var mig lige saa nyt, som eiendommelig skjønt. Det havde for mig et Trylleri, som jeg ikke kan beskrive. Det var Noget, som jeg ikke engang har fundet Mage til i den gamle italienske Kirkemusik, der ellers i mine Tanker staaer over alle nyere Mesterværker i kirkelig Stil.“ Han udviklede med den største Finhed og Konstsands Alt, hvad han mest havde beundret i hint „hellige Natmaleri“, som han kaldte det. Hele det musikalske Selskab var enig med ham; men Ingen kunde sige ham, hvem Compositionen var af.

„Det maa Sundby jo vide!“ — sagde Grev Ferdinand — „det er jo fra ham, vi har den.“

„Der staaer Komponisten!“ — sagde Sundby og rakte Anton Haanden. — „Jeg haaber, du tilgiver, at jeg ikke længer vil holde Skjæppen over dit Lys!“

Anton hilsedes nu med almindelig Jubel.

„Tys, stille! mine kjære, altfor skjønsomme Venner!“ — sagde han — „lad os i Aften bortfjerne alle Tanker fra Mit og Dit i Skjønhedens Rige! Lad os nu heller ikke sønderlemme, hvad der mulig kan have opbygget En og Anden, ved nogen kritisk Undersøgelse! Jeg vilde helst i Aften været død eller ret egentlig levende, som usynlig Componist, ligesom vor gamle, kjære Mester — saa er det kun Aand, der taler til Aand, men alle personlige Hensyn bortfalde.“

Grevinde Camilla var imidlertid kommen tilbage til Selskabet tilligemed Vilhelmine; men Lise var ikke med. Anton spurgte strax til hende med spændt Deltagelse.

„Hun er nylig kommen op af en Nervefeber“ — svarede Camilla. — „Det dobbelte Dødsfald i Præstegaarden har ogsaa angrebet hende. Jeg er bange for, hun alt for levende har sat sig ind i sine Englepartier. Synet af den forsvundne Legebroder har maaske ogsaa bevæget hende noget. Hun har bedst af Stilhed nogle Dage. Lægen og hendes Moder er hos hende.“

„Kjæreste Frøken Vilhelmine! — undskyld! Fru Stær!“ — hviskede Anton til sin fordums fortroligste Veninde — „jeg er bange, min heftige Tilnærmelse, da jeg saae Lise igjen, og den Dristighed, hvormed jeg greb hende, da hun befandt sig ilde“ — —

„Det har maaske forskrækket hende lidt“ — svarede Vilhelmine — „hun kjendte Dem ikke igjen — De var hende en vildfremmed Herre“ —

„Men hun saae paa mig med saa forunderligt et Blik“ — sagde Anton — „jeg havde ikke seet hende rigtig, før jeg mærkede min upassende Adfærd — hun er dog ikke vred paa mig?“

„Det troer jeg dog ikke“ — svarede Vilhelmine — „men siden hendes Sygdom forstaaer jeg mig ikke rigtig paa hende. Noget forundret blev hun sagtens over, at De syntes endnu at holde hende for den lille Lise Hønsepige, som De kunde tage i Armene og løbe om med. Det Tolvaarsliv, der ligger mellem Dem og hende, behøver vistnok ogsaa en Del gjensidig Belysning, før De rigtig kan gjenkjendes. Jeg er nu kun bange for et Tilbagefald til hendes Nervefeber“ —

„Med Guds Hjælp er hun rask i Morgen!“ — sagde nu en kraftig, bestemt Mandsstemme bag ved dem. Det var Husets gamle Læge, som kom ud fra Grevindens Værelser og bragte Vilhelmine denne gode Tidende.

„Jeg bliver dog hos hende i Nat, Hr. Doctor!“ — svarede Vilhelmine og gik til Side med Lægen.

Anton var nu bleven noget roligere, men var dog endnu i en stærkt bevæget Stemning. Han følte atter sin Haand trofast rystet af Grev Magnus og modtog med Taknemmelighed Stamherrens Indbydelse til for det Første at ombytte sit Eremitliv paa det gamle Klintetaarn med et Gjesteværelse paa Høgholm. Han søgte nu saa livligt som muligt at tage Del i Juleaftensfesten, der endnu et Par Timer feiredes med almindelig Glæde.

Ved det største Julebord, som Grev Magnus og Frøken Mariane især tog sig af, og hvor en Del Bønder fra Godset havde faaet Plads, sad Anton mellem Vilhelmine og Camilla lige over for Lises Fader og Hans Litsenbroder, som var overstadig lystig og drak hans Skaal ved hvert Glas, han tømte. Da man endelig adskiltes, gik Anton til sit Gjesteværelse; men han laa vaagen, til det dagedes. Han kunde ikke glemme den forunderlig deilige Skikkelse, hvortil den „lille Lise“ havde udviklet sig. Hendes Sang gjenklang endnu i hans Inderste; men han grublede meget

over det gaadefulde Blik, hvormed hun havde gjenseet ham, uden noget eneste Ord. Han troede at have seet baade Bebreidelse og dyb Smerte deri.

TOLVTE KAPITEL

Julemorgen skinnede Solen allerede paa den østlige Gavl af Høgholms høie Sidefløi, og der var munter Larm af Heste og Hunde i Gaarden, da en Vogns Rullen vakte Anton af den sildige Morgenblund, hvori han endelig havde glemt den mærkeligste Juleaften i hans Liv. Dens Toner og Billeder havde dog blandet sig i hans Julemorgens-Drømme. Han havde hørt et Velkomstchor ligesom af alle de kjæreste Røster fra sin Barndom og sin Lærlingstid; han havde deri kjendt sine døde Forældres og den gamle Professors Stemmer og alle de Sjælerøster, han havde havt virkelig kjær — undtagen Lises; men det var dog hendes barnlige Sangstemme, der til sidst, forvandlet til en himmelsk Serafs, atter havde sjunget Englebudskabet om Frelserens Fødsel for ham, men langt, langt borte, dog i de Toner, der fra hans tidligste Barndom havde slumret i hans eget Indre og nu først vare komne hørlige ud i Verden til ham selv og til Andre.

Han foer nu op, halv søvnsvimmel, og besindede sig paa, hvad han nylig og virkelig havde oplevet. Han havde gjenseet alle de kjære Ansigter, der hørte til Billedet af Hjemliv og Fædreland i hans Sjæl. Ogsaa den „lille Lises“ Ansigt havde han gjenseet, men forvandlet til en høiere Natur, der ikke syntes at tilhøre denne Planet. De forunderlig deilige Barneøine havde han gjenkjendt; men Aasyn og Skikkelse havde udviklet sig til et fuldendt Billede af kvindelig Høihed og Ynde, som ingen Konstner endnu havde fremstillet det, men som, med al sin Idealitet, dog var ham saa sandt og fædrelandsk, som en af vore Middelalderssanges alleryndigste Kvindeskikkelser. Det Glimt, han havde seet af hende, var kun forbifarende, og han syntes snarere at have gjort et frastødende, end et fordelagtigt Indtryk paa hende; men det Blik, hun fæstede paa ham, da hun sank tilbage i sine Veninders Arme, havde dog ligesom tilbagekaldt ham et Stjerneglimt fra hans Barndom. Det var som naar han havde forskrækket den lille, lunefulde Legesøster, og hun et Øieblik kunde vredes paa ham, for i næste Øieblik at klappe i Hænderne af Glæde over et nyt, smukt Eventyr, han fortalte hende. Det var ham nu som de tidlige Indtryk af kvindelig Skjønhed, Vilhelmine og siden Comtesse Camilla havde gjort paa ham, smeltede sammen med hvad der i Fioribellas forkonstlede Natur dog var yndigt og ædelt, for endelig i den forvandlede Legesøster fra hans Barndom at blive til en eneste virkelig Skikkelse. Han følte ikke, ved at tænke paa hendes Øine, den lidenskabelige Rus, som havde henrevet og pint ham ved Flammerne i hine gjenfødte „Faustina-Øine“. Legesøsterens klare Barneøine havde kastet et romantisk Stjernelys over hans første

Julenat i Hjemmet — uden at han var sig bevidst at hige efter nogen større Lykke. Den sidste bittre Erindring om Fioribellas Falskhed var nu først forsvunden. Han tilgav hende af Hjertet, hvad han nu betragtede som en ulyksalig Arv fra hendes Moder. Han følte sig glad, som den befriede Sommerfugl, der atter flyver om i Sollyset. — Hvad der ogsaa nu bidrog til at give ham et nyt og kraftigt Livsmod paa denne Julemorgen, var det dybe Indtryk, hans Julenats-Maleri havde gjort ikke alene paa ham selv, men paa de simpleste, som de mest udviklede Naturer. Han følte nu først, at han var Meer, end en udtjent Virtuos med visne Krandse, og han saae en ny og rig Virksomhedstid i Møde.

Alt Dette foer gjennem hans Sjæl i nogle faa Øieblikke, medens han sad halv opreist paa sit Leie og hørte en Vogn rulle frem i Gaarden. Han sprang nu helt op og kastede sig i sine Klæder. Han traadte hen til Vinduet og saae ned paa den store Gaardsplads. Foran den høie Stentrappe holdt der en lukket Herskabsvogn med Høgernes Vaabenskjold paa de lakerede Sidedøre. To muntre Heste sprang utaalmodig i Skaglerne og syntes overmodige af de blinkende Stjernetopper i deres Hovedtøi, medens den strunke Kudsk i sin store, russiske Vinterpels, som dog det milde Veir gjorde overflødig, og med Danebrogskokarden paa den udenlandske Hue, syntes at føle sin aristokratiske Værdighed og beroligede Hestene ved at klappe dem gunstig med Pidskeskaftet.

Der gik uvilkaarlig et Smil over Antons alvorlige Ansigt ved Synet af denne gammeldags Herlighed i den nye Friheds- og Ligheds-Tid i Danmark, hvori Vogne og Heste dog ikke havde afskaffet „enhver til Adel, Titel og Rang knyttet Forret“. Men han fik ingen Tid til at anstille Betragtninger derover. Han saae nu en aldrende Bondekone stige ind i Vognen og med Omhu hjælpes op ad Trinet ved Grev Magnus's Haand. Anton kjendte Lises Moder; han saae sin kjærlige Mosters kloge, milde Ansigt, saaledes som han forrige Aften havde seet det i Kapellet; dog syntes han at bemærke et Udtryk af Bekymring deri, som foruroligede ham. Hun takkede Greven, uden Forlegenhed, men dog med en Mine, der viste, at hun holdt hans godmodige Tjenstvillighed for Nedladenhed og en Ære, der bevistes hende. En rank, ung Dame, i Silkepels med Forværk, og med Slør, blev nu fulgt ned ad Trappen af Grevinde Camilla. Magnus hjalp hende ogsaa til Sæde og udbredte Fodposen for hendes Fødder. „Helligtrekongersdag sender jeg saa Vognen efter dem alle Tre!“ — sagde han høit med glædestraalende Ansigt — „saa maa vor Brudepige endelig være rigtig rask!“

Anton saae og kjendte nu Lises Ansigt. Hun havde kastet Sløret til Side. Hun hilsede Magnus og kastede et kjærligt Blik til Camilla. Vognvinduet blev nu tillukket, og Vognen rullede ud gjennem Porthvælvingen.

Anton traadte tilbage og kastede sig paa en Stol. „Vil hun undvige mig?“ — sagde han — „eller tænkte hun ikke engang paa mig? Jeg var hende jo et vildfremmed Menneske!“

Han skyndte sig nu ned fra sit Gjestekammer og traf hele Familien og de fleste tilbageblevne Gjester ved Kaffebordet.

„Ni-Sover!“ — raabte Grev Magnus og knugede hjerteiig hans Haand. — „Det er strax Tid til at kjøre til Kirke, og Sundby vil du vel høre? Der kommer Mariane ogsaa. Her er ellers først noget meget Fornøieligt at høre her hjemme. Det kan de Andre nu fortælle dig! Jeg vil ud og lade spænde for!“ — Han gjorde et Glædesspring og var ude af Døren.

Anton hørte nu af Camilla og Vilhelmine, som ogsaa var traadt ind til Kaffebordet, hvad der allerede var blevet bestemt forrige Aften ved Afskeden med Mariane Holm og hendes Forældre. Helligtrekongersdag skulde Grev Magnus og Mariane have Bryllup. De fleste Julegjester, navnlig Englænderen og de musikalske Herrer fra Omegnen, havde lovet at holde Juleferie paa Høgholm og være Bryllupsgjester første Dag hos Brudens Forældre og anden Dag hos Brudeparret selv. Næsten hver Dag før Bryllupsdagen var forud bestemt til alle de landlige Fornøielser, Aarstiden vilde tillade. Alle Heste og Vogne paa Gaarden skulde staae rede til at føre det store musikalske Selskab under Lystighed og Sang hele Godset og Omegnen rundt, hvor den lykkelige Brudgom selv vilde indbyde sine Gjester til anden Dags Brylluppet. Lise skulde være sin Venindes Brudepige; men hun var endnu lidt svag efter sin Sygdom — sagde Vilhelmine — og hun vilde nu samle Kræfter en halv Snes Dage i Stilhed og Ro hos sine Forældre. Anton lyttede opmærksomt til denne Yttring, men taug, og han blev paafaldende stille.

Der oplagdes nu Raad om Festligheder og Overraskelser ved Brylluppet. Det skulde fornemmelig gaae ud paa Musik, og Anton blev med Acclamation udnævnt til Fest-Kapelmester. En folkelig Charakter maatte det Hele have, som Alt, hvad der skulde fornøie Grev Magnus, og Dandsen maatte hans muntre Brud ikke savne.

Paa Veien til Kirken havde Anton denne Julemorgen en lang Samtale om Konsten med den musikkyndige Englænder, og hvad han ofte tilforn havde tænkt paa, blev til Beslutning. Han maatte til Rom igjen, for grundigt at studere den gamle italienske Kirkemusik. Forestillingen om Vigtigheden deraf for hans Konst blev saa levende hos ham, at han steg af Vognen med det faste Forsæt, nu kun at glæde sig en halv Snes Dage blandt de gamle Venner i Fædrelandet, men at begynde sin nye, virkelige Konstreise, saa snart de to Dages Bryllupsfestligheder vare forbi.

Medens Anton med denne alvorlige Beslutning sad i Landsbykirken og hørte Sundbys Julepræken, sad Lise hos sin Moder i Vognen og kjørte flere Landsbykirker forbi, hvor de hørte Julepsalmer synges. De lode først Vognen holde ved Magister Stærs Annexkirke, hvor der da var Sidst-Prædiken. Her stege de af og kom tids nok til at deltage i Gudstjenesten. Da de atter stege til Vogns, vare de begge ret julefestlig stemte. De havde hørt en gribende Tale om „det guddommelige Livs stille og skjulte Høihed i Ringheden.“

Vognen maatte nu kjøre langsomt paa den noget vanskelige Bivei til deres Landsby. Lise faldt sin Moder kjærlig om Halsen. „Nu skal det blive godt Altsammen!“ — sagde hun — „nu skal Fader aldrig meer kalde mig en fornem Jomfru, og du skal ikke see paa mig, som jeg var en fremmed Dame, du neppe turde kysse paa Munden. Nu har jeg seet,

hvor unaturligt og urimeligt det var, at jeg blev bortreven fra dig og Fader i min Barndom. Jeg blev ført ind i et Liv, der skulde være høiere og ædlere; jeg har ogsaa været lyksalig deri — men det maatte dog gjøre mig til en slet og unaturlig Datter.“ —

„Kjæreste Lise! hvor kan du sige det?“ — svarede Moderen og trykkede hende til sit Bryst — „har du ikke altid været saa kjærlig baade mod Fader og mod mig? har du da nogensinde været fornem eller storagtig imod os, fordi du forstod saa Meget, som vi slet intet Begreb havde om? — har vi da ikke altid været stolte af dig og glædet os over din Lykke?“

„Men I har dog aldrig ret været hjemme, hvor jeg var det. — I har altid anseet Jer for ringere Mennesker, end dem, jeg var iblandt, og neppe vidst, om I vare værdige at sidde til Bords med jeres eget Barn — og jeg — ak, kjæreste Moder! jeg har dog ikke altid været imod dig og Fader, som jeg skulde — jeg har hele Maaneder kunnet undvære Jer og glæde mig over min Musik og mine Bøger og alle de velsignede Mennesker, der droge mig op til sig i et skjønt og herligt Liv, fuldt af aandeligt Sollys — men hvor dog hverken du eller Fader kunde følge med mig. — Og — kjæreste Moder! — hvor omhyggeligt baade de Gamle og Vilhelmine og hendes Mand og den ædle Kyng søgte at vogte mig for at blive hovmodig af, hvad der var Guds i mig — og forfængelig af, hvad der glimrer i Verden, eller see med Ringeagt ned paa dem, der stod lavere, end jeg, i Dannelse — saa følte jeg dog meget godt, at jeg stod over Mange, baade i det Ene og det Andet — og selv naar du og Fader besøgte os, og der kom Fremmede, kunde jeg sommetider være undselig over, at jeg var jeres Datter og blive hed i mine Kinder, naar I kyssede mig og kaldte mig eders kjære Barn — ak, Moder! det har jeg mangen Nat ligget og grædt over, naar I var reist. Jeg har bedet Gud paa mine Knæ gjøre mig ydmyg og from og til en god og kjærlig Datter, der ogsaa for Verdens Øine vilde ære Fader og Moder meer, end alle andre Mennesker. I mit Hjerte har jeg altid æret og elsket Eder; men Forfængeligheden har tidt fristet mig til at fornegte Eder for Verden. Selv i Gaar efter Kirkeconcerten, da de mange Fremmede stimlede om mig, for at takke mig og sige mig Artigheder — selv med hine hellige Toner i mit Sind, glemte jeg næsten dig og Fader — og først da jeg hørte, Anton var kommen tilbage og var hos Jer i Kapellet — først da huskede jeg paa Jer; men da jeg saae Jer i jer Bondedragt, skammede jeg mig ved at flyve Jer om Halsen for Alles Øine — som mit Hjerte dog higede efter — og jeg skjulte mig næsten bag Grevinden.“ — —

„Nei, Lise! nu gjør du dig selv Uret!“ — afbrød Moderen hende — „du havde jo hilset paa os — du havde jo nikket kjærligt til os, da du gik op med Grevinden i Choret, for at synge! — Nei, den Gang du kom til Kapeldøren, var det kun Anton, du saae efter“ —

„Ja vel, Moder! jeg tænkte mest paa ham — men dig og Fader saae jeg først, og jeg syntes, I saae dog saa simple ud iblandt os — men Anton saae ud som en rig og fornem Mand; han var en berømt Virtuos, vidste jeg, og han havde nu hørt mig synge. Men da han saa vendte sit

Ansigt hen imod mig, og der faldt en Lysning paa hans stolte Pande, syntes mig, han saae ud, som han oversaae mig, og jeg endnu kun var ham den lille Husmandspige — det enfoldige Barn, han havde leget med — saa tænkte jeg paa, at det dog kun var den fremmede Sangerinde, han brød sig om — at det var hende, han havde været saa rasende forelsket i — og da han saa kom farende og greb mig i sine Arme, blev jeg saa oprørt derover, at jeg kunde have stødt ham langt fra mig; men jeg kunde ikke røre mig — jeg kunde intet Ord sige — jeg vidste ikke selv, hvor jeg var. Da jeg kom til mig selv, var jeg bittert stemt baade mod Vilhelmine og Grevinden, baade mod Doctoren og alle Mennesker. Jeg bad dem: kun Alle forlade mig — der var dog Ingen, jeg hørte til af dem Alle — og Ingen, der brød sig om mig — det sagde jeg ikke; men det tænkte jeg — og de forlod mig Allesammen, undtagen du — dig hørte jeg til — jeg var dit Barn, sagde du — og du blev hos mig hele Natten" — —

„Det gjorde den gode Fru Stær jo ogsaa!" — sagde Moderen — „hun laa jo paa Sofaen i din Stue og spurgte ofte til dig" —

„Men du sad ved min Seng — du holdt mit Hoved i din Haand — du hviskede kjærlige Ord til mig, som da jeg var lille — du talte til mig om vor Herre og om Alt, hvad du havde lært mig, da jeg var Barn — du talte om, hvor from og god jeg havde været, og hvor meget du og Fader holdt af mig — og hvor glade I blev, hver Gang I saae mig. — Nu veed jeg det, Moder! dig og Fader hører jeg til — og hos Eder skal jeg blive. Det kan skee uden al Opsigt. Jeg besøger Eder kun, hedder det; men det bliver lange, lange Besøg! og jeg bliver ingen hel Dag borte. Det kommer som af sig selv. Jeg er eders Datter igjen — og jeg lever hos Eder og for Eder, som da jeg var lille" — —

„Du gode Barn! du kjærlige Sjæl!" — sagde Moderen og omfavnede hende. — „Vær nu kun rolig og glad! — bliv hos os saa længe du vil! — men hvor du saa er, og hvem du saa lever iblandt, er og bliver du dog altid min egen kjære, kjære Lise!" —

Vognen holdt nu for Jørgens lille Hus, og han kom ud med Huen i Haanden af Ærbødighed for Herskabsvognen, som det lod til, eller for den fornemme Kudsk. „Hvad Pokker! er det kun dig, Kone!" — sagde han og satte Huen paa; men han lettede uvilkaarlig lidt paa den igjen, da han fik Øie paa sin Datter i den fornemme Reisedragt. — „Nu ja! Lise er med — nu kan jeg begribe, hvor den Herlighed kommer fra!" — sagde han. — „Det er kjønt af dig, Lise! at du vil besøge os lidt i Julen! — her er sagtens noget simpelt og stille, og her er Ingen, du rigtig kan snakke med."

Lise saae kjærligt paa ham, men taug, og hendes Læber bævede.

„Jo vist er her Nogen, hun kan tale med, Mand!" — tog Moderen hastig Ordet — „hverken du eller jeg er, Gud skee Lov, umælende." Hun skyndte sig at række Kudsken en Drikkeskilling og bad ham kun kjøre; men han tøvede og lod Hestene puste.

Jørgen var usædvanlig talende og høirøstet. Han syntes i ondt Lune. „Umælende er jeg vel ikke" — sagde han — „men snakke og snakke er To, lille Mo'er! og kunde du ikke udlægge, hvad jeg tænker, skulde Ingen

nok løbe langt med det; men nu har jeg hittet paa et Raad: naar jeg har drukket tre Snapser, saa gaaer det, og naar Lise vil høre mine ringe Tanker“ — —

„Hver Gang du tænker paa Noget, der er smukt og godt, Jørgen!“ — hviskede Karen og betragtede hans røde Kinder lidt betænkelig — „saa tal kun om det med Lise! eller giv mig et Vink, og jeg skal sige hende det!“ — „Farvel, lille Kudsk! — hils Hr. Greven og sig ham saa mange Tak!“ — raabte hun til Kudsken, som nu smældede og kjørte bort. — „Du gjør vort Barn Uret, Jørgen!“ — vedblev hun — „naar du troer, hun er fornem og storagtig, af hvad hun har lært, og ikke meer kan tale med sine simple Forældre.“

„Har du troet det? — har du virkelig troet det, Fader?“ — raabte Lise og faldt ham om Halsen, medens Taarerne fremtraadte i hendes Øine.

„Kom nu ind, Barn!“ — brummede Jørgen og drog hende ind med sig i Stuen — „den storagtige Kudsk skulde ikke hørt, at her maaske kunde være Fattigdom paa, hvad vor Herre dog ellers har givet de fattigste Forældre! Jo vist har jeg troet saadant Noget, Lise! men naar du græder derover, vil jeg ikke troe det meer! Jeg har længe syntes, du var en fin og fornem Jomfru, og — Moder maa sige, hvad hun vil! — det har du jo været nødt til at blive, og det er vor egen Skyld, du er bleven det! hvorfor solgte vi vort Barn for de døde Møllerfolks Penge og for al den Herlighed og Lykke, som du jo nu har faaet med denne hersens Dannelse!“ —

„Mand! Mand!“ — afbrød Karen ham — „du bliver jo ved at bedrøve hende! Du veed ikke, hvor blodig Uret du gjør vor Lise, og hvor du piner hende med de stygge Ord, du der siger! — Hun vil nu blive hos os hele Juletiden og meget længer, om vi vil det. Hun holder meer af os, end af al Pragt og Ære og Glands blandt de fornemme Mennesker. Hun har altid holdt af os, som et kjærligt, velsignet Barn; men du har ikke seet det — og nu er du haard og grusom imod hende“ —

„Herre Gud, Mo'er! er jeg det?“ — sagde Jørgen og strøg sig over den tykke Pande — „saa gid jeg da skee en Ulykke! — havde jeg nær sagt. Er det rigtig sandt, Lise! er du hverken fornem eller storagtig, fordi du forstaaer saa Meget og kan synge som en Engel og bliver gjort af som en Prindsesse? — synes du ikke, din Moder og jeg er nogle stakkels dumme Fæ, som du ikke kan være bekjendt at snakke med, og som ingen Forstand har paa dine fine Tanker? — Er det virkelig sandt, at du ikke skammer dig gruelig over os, naar du er blandt Frøkner og Grevinder eller kjører os forbi med Topper? — og vil du nu blive hos os hele Julen, mens der er al den Stads og Herlighed paa Høgholm, og hverken kede dig eller være bedrøvet?“ —

„Ja hele Julen — og hele mit Liv, om du vil, Fader!“ — svarede Lise — „og bedrøvet vil jeg heller ikke være — hvor vel du har gjort mig lidt Uret! Moder har alt for gode Tanker om mig, og — ganske Uret har du dog heller ikke havt; men lad os ikke meer tænke derpaa!“

„Hører du det, Mo'er! saa ganske Uret har jeg dog ikke havt!“ —

sagde nu Jørgen og kneisede. — „Jeg har dog været klogere, end du, een Gang i mit Liv: det var den Dag jeg sagde til Byfogden: „nei, Hr. Justits-raad! det bliver der Intet af! — Deres Ord i Æren! — sagde jeg — men det var dog Sludder, mente jeg, og det har Forsynet vist heller ikke sagt. — Jeg vil ikke have Barnet sat ud blandt de fornemme Folk — sagde jeg — for det duer ikke — sagde jeg. — Vi vil ikke sælge vort Barns Kjærlighed — sagde jeg — for at faae hende stadset op til en fin Frøken! — Se det sagde jeg og meget Meer — og sagde jeg det ikke, saa tænkte jeg det; men saa sagde du mig imod. Hør, Jørgen! — sagde du — ja, hvad du sagde meer, maa du selv vide! men nok er det, jeg var ikke saa dum den Gang. Men havde jeg været Mand i mit Hus og ikke et Mæhæ — og havde jeg været skaaret bedre for Tungebaand — saa havde jeg sagt, hvad jeg nu kan sige! for det har jeg længe tænkt paa, og nu skal baade du og Lise vide det. Jeg har tænkt paa det hele Natten og hele denne Julemorgen, da jeg maatte gaae ene baade til og fra Kirke — jeg har tænkt paa det i mange Aar. — Det er slemt — ja hvordan var det nu, Kone? — ti stille! jeg veed det! men du veed det jo ikke — det er slemt, tænkte jeg, det er meget slemt — det er til at græde Blod over, naar et Barn bliver saa klogt, at det seer sine Forældre over Hovedet!“ Hans Øine løb i Vand; men han klemte Munden trodsig sammen og nikkede. „Jeg har læst Aviser, har jeg“ — vedblev han ivrig og brystede sig — „og hele Bøger med, for at holde hende Stangen, den lærde Tøs! Jeg har læst Almueven og Bondeven, har jeg, og jeg veed nu, at en Husmand ikke er til at kimse af, men kan gjerne blive Rigsdagsmand og Minister, naar han bare lærer lidt Meer og faaer Munden paa Gang som de andre Sludrere — og se! det vil jeg nu vise Jer“ —

„Men, min Gud, Jørgen! hvordan har du det?“ — spurgte Karen forskrækket — „saadan pleier du jo aldrig at snakke! og du er saa hed i Hovedet! har du virkelig drukket for Meget?“

„Det kan nok hændes!“ — svarede Jørgen sagtmælet og pustede mat efter den svære Anstrengelse — „du blev saa længe borte, og jeg kedede mig — seer du. Men bliver nu Lise hos os og vil være vort Barn igjen, som da hun var lille — saa skal jeg hverken drikke for Meget eller græde Blod eller forsnakke mig saa snart igjen og gjøre dig og lille Lise bedrøvet. Glædelig Jul her hjemme begge To!“ Han omfavnede og kyssede dem begge, og nu var han godmodig og lidet talende igjen som sædvanlig.

TRETTENDE KAPITEL

Det lille Hus i Landsbyen, hvor Lises Forældre boede, var deres Eiendom. Det hele Hus var næsten skjult af Vintergrønt, og om Sommeren endnu meer af de yppige Humleranker, der mellem Frugttræer, Thimiansbed

og Bistader indtoge største Delen af den lidt vildt udseende Haveplads. Uden for Havegjærdet stod Brønden med det friske Kildevand, som var Husets største Skat. Der blinkede Dammen, der næsten altid var opfyldt med Gæs og Ænder, og hvor Lise ofte havde siddet, som Barn, og vogtet Gæslinger. Pladsen i Huset var meget indskrænket, men stor nok til et Par enlige Folk, som Jørgen og Karen havde været, siden Lise kom fra dem. Naar hun siden undertiden besøgte dem, havde hun sit eget lille Kammer ved Siden af Dueslaget paa Loftet. Jørgen havde selv med megen Flid sammentømret dette nette og lune Panelværelse til hende. Fra Loftskammervinduet havde hun en udmærket smuk Udsigt. Over det mosbegroede Stengjærde, der med sine nedhængende Bukketorngrene omhegnede Hønsegaarden, saae man en hel Række Kæmpehøie paa den grønne Rugmark og den saakaldte Mølleskov, med en blank Indsø mellem Høiene.

Anden Juledag sad Lise om Morgenen ved sit lille Gavlvindue og saae ud i Hønsegaarden. Solen skinnede ind til hende. Grydekakkelovnen udbredte en behagelig Varme, Duerne kurrede i deres Naboværelse ved Siden af hende. I Gaarden var der Liv og Munterhed mellem Smaakreaturerne. Den gamle Lænkehund stod oven paa sit Hus og smaagjøede op til hende, for at bemærkes, medens den logrede og sprang af Glæde. Spurvene fløi ned med Duerne fra Taget og holdt Frokost med Hønsene. Fra Dammen lød Gæssenes og Ændernes Sladren. Jørgen syslede med sin nye Blis, en Datter af den gamle, og gjorde sin skrøbelige Hønsekræmmervogn i Stand til en Stadsevogn, for at kjøre Lise og hendes Moder til Kirke.

Efter Aftale med Moderen, havde Lise, for ret at fornøie sin Fader, denne Dag aflagt sin fine Jomfrudragt og iført sig sin Moders netteste Pigeklædning, som Karen havde dandset med ved det Maigilde, da hun gav Jørgen sit Ja. Den havde ligget i Dragkisteskuffen, som en Helligdom, i 21 Aar. Karen var ikke længer smal nok til at bruge den; men den var som splinterny og passede Lise, som den var syet til hende.

I den nydelige Bondepigedragt, med de røde Ærmer og den violette, guldbroderede Hue, var hun næsten endnu smukkere, end nogen Sinde. Moderen studsede og slog uvilkaarlig Hænderne sammen i Døren, da hun nu traadte ind til hende, for at hente hende ned til Jørgen, der allerede sad ved Davrebordet med sin Træske i Haanden og ventede.

„Det klæder dig ikke saa ilde, Lise!“ — sagde Moderen og skjulte sin Henrykkelse — „mon jeg har seet saadan ud den Dag, jeg blev Fæstemø? — Kom! det vil more din Fader! Han er saa glad i Dag som den Morgen, jeg havde født dig til Verden. Det bliver nu nitten Aar siden den sjette Januar — det var Hellig tre Kongers Dag, og de gamle, gode Møllerfolks aarlige Bryllupsdag — dem, du kan takke for din Lykke. — Derfor har jeg ogsaa altid holdt saa meget af det gamle Skilderi der om de hellige tre Konger.“ — Hun pegede paa et slet illumineret Kobber i en ormstukken, forgyldt Ramme, der hang paa Panelet under Hængehylden, som indeholdt hele Husets Bogsamling. Hun tog nu Psalmebogen ned fra den øverste Hylde, hvor den stod ved Siden af Spændebiblen og nogle Andagts-

bøger. Paa den næste lille Hylde stod de gamle Krøniker og Visebøger fra hendes Ungdom, i en Tilstand, som vidnede om, at de flittig havde været brugte. Paa den nederste Hylde stod Saxo paa Dansk og Hvitfeldt tilligemed nogle nye smaa Bøger om Krigen.

„Har du seet de Bøger, jeg har faaet, siden du var her sidst?“ — sagde Karen — „dem har du sagtens læst længe før jeg; men dem kan man gjerne læse om igjen, naar man har Tid. Det er saa fornøieligt at see, hvordan det lille danske Folk dog altid har været kjækt i Krigen og trofast mod sine Konger — og, det forstaaer sig, holdt sig til vor Herre, baade i trange og lykkelige Tider; og naar vi nu saa kan læse om, hvad vi selv nylig har oplevet — og det klinger lige saa fornøieligt, som om hvad her skete i gamle Dage — saa kan man ret blive glad og takke vor Herre for, at vi er danske Folk. — Men kom nu, Barn! Fader er sulten og længes ogsaa efter dig. Bi dog! lad mig først see ret paa dig!“ — Hun dreiede Lise rundt og kyssede hende. — „Ja, saadan saae jeg ud, da jeg dandsede ved Maigildet med din Fader; men saa ung var jeg dog ikke, og heller ikke fuldt saa smækker og hvid i Huden. Du kommer til at sye et lille Læg i Livstykket! — men det er det Samme! Ak, ja! Barn! maatte jeg leve den Dag, da du ogsaa — — Men kom, kom! Fader kalder“ —

De skyndte sig nu begge ned ad Loftstrappen, og da Karen traadte ind til Davrebordet med den nydelige Bondepige ved sin Haand, tabte Jørgen Skeen og aabnede Munden, uden at sige et Ord; men hans Øine bleve vaade. Han sprang op fra Bænken og knugede skiftevis sin Kone og sin Datter i sine Arme. Det varede længe, inden han kom til Orde; men da han endelig fik Luft, var det ogsaa som han nu ikke længer behøvede „tre Snapser“ for at faae Tungebaandet løsnet. „Det maa jeg lide!“ — sagde han — „nu kan jeg see, du er din Moders Datter, Lise! saadan saae hun ud, da hun lovede mig at holde ud med mig til min Dødsdag og blive mig en trofast Kvinde, som hun ogsaa blev! Gud velsigne hende — og dig med, Lise! aldrig havde jeg troet, du kunde blive saa vakker. Husker du, hvad jeg sagde, lille Mo'er! den Dag vi havde Barselgilde, og jeg kom hjem med Ungen og alle Fadderne fra Kirken? — Kan Tøsen en Gang — sagde jeg — blive saa brav en Kone som du — sagde jeg — og barestens halv saa kjøn som du — sagde jeg — ja, hvad sagde jeg saa Meer, lille Moer? det maa du jo vide“ —

„Det husker jeg godt“ — svarede Karen og blev rød i de rynkede Kinder — „det var meget kjønt og kjærligt, hvad du sagde; men lad nu ikke din Øllegrød blive rent kold, og vi skal vel snart afsted til Kirke.“

„Det kan nok hændes?“ — sagde Jørgen og satte sig atter til Davrebordet. Han tog nu ivrig fat paa sin Davre, men lagde dog Skeen hvert Øieblik, for at see paa Lise og sin Kone. — „Ja vist!“ — sagde han, da han endelig lagde Skeen for Alvor — „Tøsen kan være kjøn nok! men du var dog meget kjønnere den Dag. Nu er det nok ellers Tid, jeg faaer Blis i Tøiet!“ — Han foldede sine Hænder til en kort Bordbøn, og løb mod

Døren, men maatte dog endnu en Gang vende sig om og see paa Lise og hendes Moder med de gamle, glædetindrende Øine.

„Herre Gud! hvor du har glædet hans Sjæl med det Indfald, Barn!“ — sagde Karen bevæget — „saa glad har jeg ikke seet ham i tolv Aar“ —

„Vil Gud“ — sagde Lise — „skal baade Fader og du nu altid have Glæde af eders eneste Barn!“ Hun taug. En ny, kjærlig Omfavnelse udtrykte, hvad der inderligt bevægede dem begge.

Paa Veien til deres Sognekirke bleve de kort efter indhentede af en nymalet Fjællevogn, med to raske Heste for. I den store, udstoppede Agestol sad en trivelig, varmt indpakket Bondekone, med en lille Pige ved Siden. Paa det forreste Sæde sad Manden, der kjørte, og lod en rask, buttet ni Aars Dreng ved sin venstre Side holde Svøben. De kjørte nu jævnsides paa den bredere Vei og nikkede vel bekjendt til hverandre.

„Ih! glædelig Fest nok en Gang, Hans!“ — raabte Jørgen og kneisede strunk. — „Skal du ogsaa til Kirke med Kone og Børn?“

„Ja vel skal jeg saa, Jørgen!“ — svarede Hans Litsenbroder og lo — „Børn skal du ellers ikke snakke saa stort om, Nabo! al den Stund du kun har det ene Smule Pigebarn, der nu flyver om med de Store! Nei, det er dog bedre at have to saadanne Knolde, som ikke flyve høit, naar vor Herre vil lade dem arte sig i vor Rede“ —

„Kjender du ikke min Lise?“ — spurgte Jørgen og nikkede til hende — „hun er bedre, end hele ti, og hun er ikke fløien høiere til Veirs med de store Fugle, end hun nok endnu kan age til Kirke med Fader og Moder.“

„Ja saa! er det jer Lise?“ — spurgte Hans — „jeg troede, det var et andet Stykke Pigebarn af jer Slægt; hun seer jo ud som En af Vores.“

„Du skal aldrig skue Hunden paa Haarene!“ — svarede Jørgen. — „Man kommer lige saa lidt til Verden med Træskoe som med Silkeskoe, skal jeg sige dig — og naar Pølsemaden er god, er det jo det Samme, hvad Skind hun kommer i.“

„Du siger Noget!“ — sagde Hans og studsede — „men aldrig har jeg hørt dig snakke saa djærvt. Du maa nok have faaet Skadeæg og Visdom derhos i din Julegrød.“ —

„Naar jeg skal faae Tungen løs i Munden, maa jeg enten være vred eller rigtig glad, Hans! og rigtig glad er jeg i Dag, fordi vi har faaet vor Lise hjem til os for bestandig“ — —

„Det vil sige: Juletiden ud for det Første!“ — tog Karen hastig Ordet og rykkede sin Mand lidt i Ærmet. — „Har du glemt, det skulde blive mellem os og komme af sig selv?“ — hviskede hun.

„Ja, det er som min Kvinde siger: Julen ud for det Første! og saa kommer det af sig selv!“ — raabte Jørgen nu hastig — „men naar man skal være rigtig glad i Hjertet over Kone og Barn, maa man kunne holde Jul med dem hele Aaret om, mente jeg.“

„Det er vist og sandt, Jørgen!“ — sagde Karen glad — „den rigtige

Juleglæde varer hele Livet igjennem og begynder saa dog først endnu bedre hos vor Herre!“

„Ja, saadan var det, jeg tænkte! — Hop!“ — Jørgen skyndte nu paa unge Blis; men Hans var snart ved Siden af ham igjen.

„Vil du age fra mig med dit enstige Øg?“ — raabte Hans. — „Du er farlig stor paa det i Dag! Nei, i det Stykke kan du ikke hamle op med mig — din unge Blis kan rende rask; men hun har dog kun fire Ben.“

„Hvor mange har da dine Bæster?“

„Otte!“ — svarede Hans og lo. — „Men kan du gjette, Jørgen! hvem jeg skal age for paa Løverdag? Det er en af de Karle, der gjerne maae nøies med to Ben, naar de maae rende Verden rundt og synge for deres Brød; men en Kjærnekarl har han dog været, fra han var en Purk, og havde jeg kun eet Stykke Brød i Huset, vilde jeg dele det med kam“ — —

„Ja saa! skal du age for en Landløber iovermorgen, Hans! saa faaer du god Fragt!“ — sagde Jørgen og lo. — „Saadanne Kjærnekarle kan du finde nok af paa Landeveien.“

„Det skal du ikke sige, Jørgen! han er af din egen Slægt, eller dog af din Kvindes, og han er ikke falden bag af en Vogn, hvor vel du altid har sagt, han intet Hoved havde. Han har et godt Hjerte i Livet, og det er Hovedsagen! — Hans Hoved vover jeg dog ogsaa baade mod dit og mit tilsammen; men en Stodder er han sagtens, hvor fint han saa gaaer paaklædt; for det maae de jo gjøre, de Stakler, der vil ind og synge og spille for de Store; de maae see ud som Grever og Baroner, om det saa skriger i deres Tarme. Det er ham, jeg drak de ti Skaaler med Juleaften oppe paa Gaarden, medens du sad og smaamulede — gjet nu! — ham, der hjalp dig at fange Mikkel Kvæler — ham, vort lille stribede Postbud, der kom i Lære hos Hr. Skade, og siden har rendt Verden om og spillet for Døre. Nu maa du vel, for Pokker, kunne gjette!“

„Vor Anton, mener du — er han en Stodder? — han saae jo ud, som han var bleven en Greve, og han kunde jo neppe faae Fred til at snakke med os for al den Ære, de Fornemme gjorde ad ham. Hvorfor de gjorde Stads ad ham, kunde jeg dog ikke forstaae“ —

„Jeg ikke heller“ — sagde Hans — „men vist er det, han var i Pengetrang til en Drikkeskilling og laante lidt af mig Juleaften; men det vil han betale mig igjen paa Løverdag, og lige saa vist er det, at jeg saa har lovet at hente ham for Ingenting med min Vogn i Lundeby Præstegaard — og saa vil han blive et Par Dage hos mig, som han lovede mig og Sidse for otte Aar siden. Saa vil han ogsaa besøge Jer og jer Hønsegaard. Der skulde jeg næsten troe, han har gjemt en Skat; for den Smule Gaard er han saa begjerlig efter at see igjen. Havde han en Skat at grave op et Sted, kunde han nok trænge til det, Stakkel!“

„Kommer Anton paa Løverdag, Hans!“ — raabte Karen — „saa maa du kjønt lade ham være hos os! — du kan beholde ham om Natten, siden du har bedre Plads; men om Dagen“ —

„Det vil nok føie sig, Karen Jørgens!“ — svarede Hans. — „Men nu maae vi kjøre til! See nu om din Blis kan hamle op med begge mine

Brune, Jørgen!“ — Han rullede dem nu rask forbi, og hans lille Dreng smældede med Svøben.

„Stakkels Anton! skulde han være saa fattig, Moder!“ — hviskede Lise. — „Det var dog Synd, jeg tog bort uden at faae talt et Ord med ham, og uden at takke ham for den lille smukke Hilsen med min hvide Due!“

„Nu kan du jo takke ham derfor paa Løverdag!“ — svarede Karen og faldt hen i stille Tanker.

„Hm! en Stodder!“ — mumlede Jørgen — „en stakkels Landløber! et godt Skind dog — Hoved har han kun aldrig havt — og der bliver aldrig noget Rigtigt af ham!“

FJORTENDE KAPITEL

Det var Løverdagen efter Jul, og der var megen Forventning i Jørgens lille Hus. Man havde om Morgenen seet Hans kjøre forbi ad Veien til Lundeby med den ledige Agestol paa sin Vogn. Det blev imidlertid Middag og næsten Aften; men Hans var endnu ikke kommen tilbage. Saa vel Lise som hendes Moder saae ofte ud af Vinduet mod Veien. Jørgen blev utaalmodig. Han gik hen til Hans Litsenbroders Hus, for at spørge hans Kone om, naar hun ventede sin Mand og deres Gjest. Hun vidste dog ingen Besked.

Jørgen kom fortrædelig tilbage. „Nu gaaer Solen ned“ — sagde han — „hør! nu har det afringet!“ — Han talte de ni Slag, der, efter gammel Skik, sloges paa Kirkeklokken efter Ringningen ved Solnedgang. „Tre Gange tre“ — sagde han — „Hm! det betyder jo de Tre, som er Een, derhos Bønnen, vi skulde læse.“ Han tog sin Hue af og holdt den et Øieblik for sine Øine. „Se saa!“ — sagde han — „det ene Ord er nok! — Det husker jeg sjelden paa — det har du dog lært mig for tyve Aar siden, Karen! det huskede Anton altid paa. Lise har heller ikke glemt det, seer jeg nok. Hør, veed du, hvad jeg tænker paa, lille Moer?“ — spurgte han.

„At man tænker alt for lidt paa vor Herre i Verden“ — svarede Karen — „og det har du Ret i. Derfor bliver man utaalmodig og nedslagen og kan ingen Ting finde sig i.“

„Ganske rigtig! det tænkte jeg paa; men der maa være Maade med Alt, tænkte jeg ogsaa — Præke-Cathrine gjorde mig for Meget af det. Naar hun bad, var jeg nær ved at bande. Skulde Nogen gjøre os ked af vor Herre selv — Gud forlade mig det! — saa maatte det være saadanne Øienvridere — det har altid været min Pest. Derfor sagde jeg ogsaa til Anton, den Gang han skulde ud i Verden — hvordan var det nu, Karen! — men det er det Samme, hvad jeg sagde! — havde der været nogen Dygtighed i ham, og havde han havt Ære i Livet, var han nu ikke kommen her hjem som en pyntet Omløber og fornem Stodder.“

„Nu er du haard mod Anton, som du var mod Lise forleden, og det er dog begge dine Øiestene“ — sagde Karen sagtmodig. — „Kommer han nu ogsaa hjem, som han fløi ud, som den fattige Fugl, saa er han jo lige fuldt vor kjære Dreng. Han havde jo kun sin Fløite og den smukke Stemme, vor Herre har givet ham.“

„Jo, han havde Meer, Karen! han havde et Par sunde Næver, som han kunde arbeidet med og fortjent sit Brød, som en ærlig Mand, naar han ikke havde Hoved til det andet Fjas! — Bange var han heller ikke for sit Skind, og kunde jo bleven Krigsmand. — Han vilde slaae sig igjennem Verden, naar det kneb, med sin Hasselkæp, sagde han en Gang. Det var, hvad jeg allerbedst kunde lide ham for. — Men hør! der kommer jo en Vogn! Heisa! det er Hans med hans Brune.“

De gik Alle til Vinduet og saae Hans kjøre forbi, men med tom Vogn. Den Ene saae nedslagen til den Anden. Lise vendte sig hastig bort og vilde gaae op paa sit Kammer.

Jørgen foer ud af Døren. „Der kommer Hans rendende!“ — raabte han — „han er sprungen af — hans Dreng kjører Vognen hjem.“ Strax efter stod Hans iblandt dem.

„Nu! hvor har du gjort af ham, den Stodder?“ — spurgte Jørgen.

„Jeg skal hilse Jer fra vor Anton, Allesammen!“ — svarede Hans: — „til mig og Sidse og vore Unger var han gjerne kommen, og til dig med, Jørgen! hvor meget du brummer paa ham — og til dig med, Karen Jørgens! — men det lod sig nu ikke gjøre; siden Julemorgen var der kommet Noget i Veien — — Med Forlov! jeg har rendt Veiret af mig!“ — Han kastede sig paa Bænken og pustede. Han saae lidt skjevt til Lise. „Naar jer Datter vil gaae bort lidt, saa skal jeg sige Jer, hvordan det Hele hænger sammen.“

„Er han vred paa mig?“ — spurgte Lise heftig — „vil han ikke komme, fordi jeg nu er hjemme? Sig mig det kun, Hans! jeg vil vide det! hvad har han sagt om mig?“

„Ikke et ondt Ord, Jomfru Lise!“ — svarede Hans lidt mut — „det er vist og sandt; men vil Hun vide det, lille Jomfru! kan jeg gjerne sige det Altsammen! — Sæt Jer ned! for det er en lang Historie, og har I ikke før troet, der var Troldpak til i Verden, saa skal I nu nødes dertil! — I skal faae det ligesom det kom sig og som jeg fik Forstand derpaa!“

De satte sig nu Alle omkring ham med spændt Opmærksomhed, og Lise syntes at ville læse hvert Ord ud af hans Øine, før det kom fra hans Læber.

„Jeg traf ham da ganske rigtig i Præstegaarden i Morges“ — begyndte Hans langsomt og lod til at ville give sig gode Stunder, medens han tog sin Pibe op af Lommen og stoppede den. — „Han kom mig nok saa venlig i Møde, og jeg bad ham nu komme med; for nu var jeg der med min nymalede Vogn og begge de Brune, og min Kvinde havde gjort Alt i Stand til ham i Huset, og nu skulde han see, hvor net vi havde det, og at Sidse var en ordenlig Kvinde“ —

„Spring det kun over, Hans!“ — afbrød Jørgen ham — „men hvad sagde du ham fra os?“

„Jeg havde lovet dig og Karen, sagde jeg, at dele ham lige imellem os, og vi var Alle saa glade til at faae ham lidt ud hos os og høre, hvordan han havde havt det i alle de mange Aar, og hvad han nu tænkte paa, baade med det Ene og det Andet, og om der var nogen Ting, vi efter fattig Leilighed kunde gjøre for ham — see! alt Det og meget Meer sagde jeg til ham. — Med Forlov!“ — Han strøg nu en Svovlstikke og tændte sin Pibe ret grundigt og langsomt.

„Hvad saa Meer, Hans?“ — spurgte Jørgen utaalmodig — „det var der jo ingen Trolddom i!“

„Giv Tid! det kommer!“ — vedblev Hans — „det kan vi tids nok komme til! — Saa klemte han min Haand saa trofast og saae ret paa mig med sine store, nødbrune Øine, som da han var den stribede Postdreng, og vi sad sammen i Staldkamret hos vor gamle Brumbas. Han havde trukket mig op i sit eget Kammers, jævne Storstuen, og lukket Døren, og saa sagde han: Hør, min gamle, ærlige Hans Litsenbroder! — sagde han — nu skal jeg fortælle dig i Korthed, hvordan jeg har havt det, og hvorfor jeg nu ikke kan følge med dig, hvor gjerne jeg vil, og hvor inderlig jeg saa længes efter Jer Allesammen — og saa fortalte han mig, hvad jeg vel havde hørt Et og Andet om af Hr. Sundby og Greverne — og meget Meer, men det var mest om denne hersens Jomfru fra Itallieland, som havde lokket ham over med sig til den anden Verden“ — —

Lise var bleven bleg; nu bleve hendes Kinder pludselig røde.

„Den anden Verden?“ — brummede Jørgen — „Fanden heller! han er dog vel ingen Gjenganger?“

„Som jeg siger!“ — vedblev Hans og smøgede stærkt — „det var den anden Side af Jorden, han seilede om til med hende, den smukke Hex, han var bleven saa forgabet i. Naar hun bare saae paa ham, maatte han gjøre Alt, hvad hun vilde. Hun kunde vinde ham om sin lille Finger, naar hun bare rørte ved hans Ærme. — Hun og hendes Broder har været et Par rigtige Troldfolk, ret ligesom i de gamle Eventyr, saa vidt jeg kunde forstaae. Men der er nu Ingenting meer umuligt i Verden, kan jeg vide, siden man kan flyve Jorden og Havet rundt i en Haandevending med en Dampsky, ligesom i Historien om Doktor Faustes Kappe. — Nok sagt: de Troldmennesker havde forhexet ham — det var da Meningen, hvorvel han just ikke saa lige vilde ud med det — de trak ham med sig gjennem hele den anden Verden, for at vise ham frem for Penge og tjene Sølv og Guld med ham, ret ligesom Bjørnetrækkerne her rende om med Bjørne og Abekatte og lade dem dandse for Folk, for at trække Penge ud af Landet. Dandse kunde han nu vel ikke; men synge og spille paa Fløite, det kunde han, og det maatte han saa længe, til han næsten havde skreget og blæst Livet ud af sig og til sidst ikke duede meer til Noget af de Dele. Men saa maatte han gaae ud og grave Skatte op for dem i Guldlandet, til der neppe var Liv i ham meer; men han holdt dem dog endnu for sine allerbedste Venner og kunde ikke gjøre Andet, end hvad den smukke Hex vilde.“

„Herre Gud!“ — sagde Jørgen — „saa har han da virkelig været i

Troldevold! hvem skulde troet det i vore Dage? Men hvad saa Meer, Hans! hvordan slap han levende fra det Troldpak?“

„Ja, saa kom han en Aften til at høre dem snakke sammen — uden at de vidste, han kunde høre det — og saa fik han at vide, hvad det var for Utysker — og nu, de ikke længer kunde trække om med ham og tjene Sølv og Guld — nu gave de ham Døden og Djævelen og loe ham ud, ret ligesom de onde Aander lee, naar de har faaet Sjælen og Livet af et syndigt Menneske. — Var det ikke dog forskrækkeligt?“

Hu, ha!“ — sagde Jørgen — „det var fælt!“

„Men saa gik Hexeriet over paa een Gang“ — vedblev Hans — „og han havde nær styrtet ind og slaget dem ihjel — men det kunde han dog ikke, og han blev ganske vanmægtig af Sorg og Harme — men da han saa kom til Samling igjen og vilde reise fra dem, hørte han i det Samme, at de skreg ynkelig om Hjælp og var i Morderhænder. Saa sprang han op og vilde kommet dem til Hjælp“ — —

„Brav Karl!“ — afbrød Jørgen ham — „det var Meer, end jeg kunde gjort“ —

„Han gjorde det heller ikke til Gavns“ — vedblev Hans — „men det var ikke hans Skyld — han kom for silde til at frelse dem — de bleve baade plyndrede og myrdede, saa det var en Gru — han fik selv en slem Tøraf og var siden et helt Aar syg af Kummer og Ærgrelse over den Trolddomshistorie. Men nu veed vi da, der er saadant Noget til, og at det ingen Løgn er.“

„Var han rigtig gift med den Hex?“ — spurgte Jørgen — „eller var hun kun, hvad man saadan kalder hans Matrasse?“

„Ingen af de Dele, Jørgen! — Hun var med alt det Hexeri, som man nok aldrig har seet Mage til i Verden, saa fint og deiligt gjorde hun det — med alt det Djævelskab, siger jeg, var hun saa ærbart et Kvindfolk, som der nogen Tid har været til. Hun kunde pine Livet af alle Mandfolk med sine Øine, men undte ikke en Eneste saa Meget som to Kys paa sin Mund — eet behøvede hun nok, for Hexeriets Skyld. — Var det ikke forunderligt? Det vilde jeg ikke troe, og det spurgte jeg ham rigtig ud om, kan I troe; men saadan var hun, den djævelske Troldhex!“

Lise havde hele Tiden siddet med bøiet Hoved, som hun skulde synke i Jorden. Nu foer hun pludselig op. „Hvad siger du, Hans!“ — udbrød hun — „saa var hun jo dog et ganske skikkeligt Fruentimmer“ —

„Fanden heller, lille Jomfru! en ren Djævelskvinde med et Stenhjerte i Livet, var hun; men hun kunde skabe sig om til en Guds Engel at see til — det er det allerværste Slags af alt det Djævelspak, der er til; for det kan jo intet skrøbeligt Menneske tage sig i Agt for, og det er en værre Grumhed, end om man blev ædt levende op eller lagt paa en glohed Rist. Jeg vilde da meget heller falde i Hænderne paa en Hex, der havde Hjerte i Livet. Det var ellers Synd at sige, Anton fordømte hende derfor — han gav hendes Moder Skylden og bad vor Herre være hendes Sjæl naadig.“

„Men blev han da ogsaa udplyndret af Røverne, og hvordan blev han saa forarmet?“ — spurgte nu Jørgen.

„Ja, det glemte jeg at spørge ham om — det vilde jeg ogsaa have

skammet mig ved“ — svarede Hans — „al den Stund han ogsaa glemte at betale mig det Smaatteri, jeg laante ham forleden. Nu havde vi ham iblandt os, tænkte jeg, og saa længe han vilde blive hos os, skulde han Ingenting mangle“ —

„Men hvorfor kunde han ikke følge med dig, Hans?“ — spurgte Karen.

„Ja, det var, hvad jeg ikke ret kunde blive klog paa“ — vedblev Hans — „han maatte ud i den vide Verden igjen, sagde han, og det strax; han havde forsømt Alt, hvad han skulde lært i det smukke Itallieland, for det Trolderi, der havde draget ham over til den anden Verden. Der havde han nu mistet Alting, baade sin Evne til at synge og spille paa Fløite — baade sin Tro og Tillid til Mennesker og sine høie Tanker om sig selv, og hvad han duede til. Nu maatte han begynde forfra, sagde han, og lære — ja, hvad det var, forstod jeg ikke; men det var Noget, der hørte til Musiken — og det kunde han kun lære der ovre, hvor Paven er, og man synger catholsk. Det var en underlig Tale; men det var han saa ivrig i, at der ingen Udvei var med ham — og anden Dagen efter Helligtrekongersdag — det bliver paa Torsdag otte Dage — saa vil han reise.“

„Men hvorfor vilde han saa ikke komme her ud og see til os først?“ — spurgte Karen bedrøvet og tørrede sine Øine — „saa var det jo saa meget mere rimeligt — saa see vi ham maaske aldrig meer i Verden“ —

„Jo, paa Tirsdag otte Dage, naar vi jo Alle skal til Brylles, og naar det nok ogsaa er jer Datters Fødselsdag, saa see vi ham jo Alle, og Dagen derefter, ved det store Anden-Dags-Brylles paa Høgholm, vil han see os til allersidst og sige Farvel til os og til Alt, hvad han har kjært i sit Fædreland.“ — Hans tog Piben af Munden og viskede sig over Øinene med sit Ærme. — „Jeg bliver ganske blød om Hjertet, naar jeg tænker derpaa“ — vedblev han — „for Anton saae ret saa kjøn ud, da han sagde det, og jeg kunde givet ti Aar af mit Liv, for at holde paa ham og faae ham til at opgive den nye Udenlandsreise. — Faaer nu en anden Hex eller Troldmand fat paa ham derovre, hvor der baade er Skorpioner og Slanger og ildspruttende Bjerge og Røverpak og Pavst og alt Djævelskab — saa er han i Stand til at lide Skade paa sin Sjæl, og hvad hjælper det saa, om han vinder den ganske Verden?“

„Men hvorfor vilde han ikke komme herud, Hans?“ — spurgte nu Lise yderst spændt — „og hvad har han sagt om mig? — kunde han huske, det var min Fødselsdag den sjette?“

„Ja vist kunde han saa, lille Jomfru!“ — svarede Hans — „og han kunde huske meget Meer, end det: han kunde huske enhver Leg, han havde leget her ude ved Brønden og ved Dammen og i Hønsegaarden, baade med Gæs og Ænder og med den gamle Lænkehund og med gamle Blis, som er død — og med den lille Lise, som Jomfruen den Gang hed — men nu, sagde han, var Alting anderledes — nu var han et vild fremmed Menneske i sit Fædreland, om ikke just for mig eller Jer, Karen Jørgens! eller dig, Jørgen, som altid brummede paa ham, men dog i

Grunden holdt en Klat af ham og formanede ham saa kjønt, da han drog ud i Verden for at tjene sit Brød" —

„Ja, om at være from, som en Due" — afbrød Jørgen ham — „og have Ben" — —

„Ja vist! det sagde han netop" — vedblev Hans — „Ben til at staae fast paa og være et frit og dygtigt Menneske, sagde han, der kunde hytte sig selv, sagde han, og udrette Noget i Verden, sagde han" — —

„Nei, Hans! saadan var det ikke" —

„Jo, Gu' var det saa, Jørgen! Marv og Ben i Sjælen, sagde han, saa den ikke lod sig lokke af Forfængelighed og Hovmod, sagde han, eller af falske Kvindfolk, sagde han" —

„Sladder, Hans! Ben i Næsen, sagde jeg, saa man ikke lod sig forknytte eller blev til et Heldøre!" — afbrød Jørgen ham — „men lad nu de Ben fare! han behøvede jo slet ingen Ben, for at komme her ud, veed jeg, du vilde jo age ham" —

„Men han vidste ikke, om han var rigtig velkommen her ude" — tilføiede Hans noget nølende, med et skjevt Blik til Lise — „det var da hverken mig eller Sidse eller vore uskyldige Unger, som han aldrig har seet — det var heller ikke dig og Karen, han tænkte paa; men rent ud sagt, naar I endelig vil vide det, det var ingen Anden, end Jomfru Lise, han mente helst vilde være fri for at see ham, siden han nu var kommen hjem, som en Fugl med brændte Vinger — som en Slave, der har revet sig løs — som en Abekat, der havde rendt Verden rundt og gjort Konster! — See, saadant Noget sagde han eller tænkte han, for Ordene kan jeg nu ikke huske — kun saa meget veed jeg: der var ikke et ondt eller ukjærligt Ord i Alt, hvad han sagde, uden naar han talte om sig selv, og hvorledes han havde ladet sig bedaare af alt det Skrig og Skraal over hans Konster og alle de Krandse, man en Gang nær havde gjort ham til Nar med — en af dem, veed jeg af Grev Høg, var saa stor som et Karethjul. — Forknyt var han ellers slet ikke, Jørgen! og Ben i Næsen mangler han Pokker ikke! Du skulde seet, hvor kjækt han løftede sit Hoved, og hvor dristigt Øinene spillede under hans mørke Bryn, naar han talte om, hvad han endnu dog, med Guds Hjælp, havde Magt til! Det var, sandfærdig! som der stod en virkelig Prinds for mig, eller snarere en salvet Kong David, som jeg har seet ham afskildret med Slyngen i den ene Haand og Davidsharpen i den anden. Han greb en lille Barnefløite, der laa paa hans Bord, ret som den var et Scepter, og hvad han saa sagde, det glemmer jeg aldrig! Han var dog endnu den lykkeligste Eventyrprinds i Verden, sagde han, for nu havde han virkelig sidste Julenat seet Prindsessen i det Rige, han var født og baaren til at arve, sagde han; men han har baade hende og Kongeriget i sin Sjæl, sagde han, ligesom vi Alle skulde bære Guds Rige inden i os. See! de Ord kan jeg huske — og nu vilde han aldrig mere lade sig kue af den fornemme Tomhed, der aldrig havde seet eller vidst, hvad han virkelig var, men troede dog, den kunde gjøre ham Ære, naar den hørte og roste hans Musik."

„Bah, bah!" — mumlede Jørgen — „jeg er bange, det rabler dog

lidt for vor gode Anton — det er jo Eventyrsnak! og hoffærdig er han sagtens, som alle de Karle, der kan gjøre Musik eller lave Bøger, om de saa ikke har det tørre Brød. Var han endda en Karl som Hr. Skade! han kroer sig ogsaa lidt; men siden han fik Jord'moderen til Kone, har han dog Brød i Huset" — —

„Saadan en Abekat er Anton, min Sjæl, ikke!" — raabte Hans heftig — „han kan nok ogsaa selv fortjene sit Brød. Han saae slet ikke hoffærdig ud; det var kun, som der var en mægtig Aand over ham. I kan troe, han er from og ydmyg for vor Herre, men hverken for de Rige eller Store og Mægtige, og kommer Hovmodsdjævlen ham for nær, er han Karl for at endevende ham og træde ham under Fødder, som vor Herres Krigsengel gjorde ved Lucifer!" — Hans var virkelig bleven begeistret, og hans ærlige graae Øine funklede.

Karen rystede dog ogsaa noget betænkelig paa Hovedet over, hvad hun havde hørt om Anton; men Lise reiste sig nu af sin nedbøiede Stilling og saae med et klart Blik ud mod den prægtige Aftenrøde, der dannede Ildpaladser paa den vestlige Skyhimmel. „See!" — sagde hun — „der staaer det Slot i Vesterled, Anton og jeg saa tidt har seet her, da vi var Børn. Det er kun Skyer og Luft! sige vi nu; men der kommer visselig en Dag, da vi virkelig skal see al den Herlighed, vi kun drømte om i vor Barndom. Hør, Fader!" — vedblev hun — „du har kaldt Anton en stakkels Stodder, fordi han nok kommer lige saa fattig hjem, som da han gik ud af Fattighuset og kom med os fra sine fattige Forædres Grave i de underlige, sammenbetlede Klæder; men rig var han allerede den Gang: det var jo hans Confirmationsdag; han kom fra Kirken og havde fundet Vei til vor Herre. Han er visselig ogsaa nu kommen hjem med en Rigdom i sin Sjæl, som Ingen maaske seer rigtig endnu; men er han fattig i ringere Betydning, saa kan vi jo hjælpe ham noget! — Hør, Fader! jeg havde tænkt paa en Overraskelse til dig Nytaarsmorgen; nu kan jeg ikke længer tie dermed, og nu kan det maaske komme til at glæde dig meer. Jeg har sparet saa meget sammen af mit Legat, at du derfor kunde bygge dig et større Hønsehus og kjøbe dig en Hest til — hvad siger du om at sende Anton den Sum til Reisepenge, uden at han veed, hvor den kommer fra, naar han nu paa Torsdag otte Dage reiser bort herfra igjen til Italien?"

„Prægtigt Indfald, Lise!" — udbrød Jørgen glad og gned sine store Hænder — „saa har vi dog gjort Noget for ham Allesammen, og saa gaaer han ikke som en Stodder herfra! — Lad mig kysse dig for den Nytaarsgave, Lise! — jeg kan nok hjælpe mig med det lille Udhus og det enstige Øg; jeg vilde dog heller ikke tage din Nødskilling fra dig, om din Formynder nu endogsaa har føiet dig deri; men nu kan den komme til Pas!"

Hans nikkede venligt til Lise og rakte hende trofast Haanden. „Jeg lægger hundrede Daler dertil!" — sagde han — „dem kan Sidse og jeg nok fortjene igjen paa et Par Aar."

Baade Lise og Forældrene trykkede den ærlige Hans Litsenbroders

Hænder. Moderen kyssede Lise hjertelig, og de syntes nu alle Fire at have fundet en Erstatning for det Besøg af Anton, de forgjeves havde glædet sig til og nu havde opgivet.

FEMTENDE KAPITEL

Helligtrekongersdag var kommen. Lises 19-Aars-Fødselsdag var om Morgenen bleven festligholdt i al Stilhed i Forældrenes lille, hyggelige Hus. Vognen fra Høgholm holdt allerede for Hønsekræmmerens lave Husdør. Kudsken, med den høie Hue og den russiske Pels, klappede som sædvanlig de springende Heste til Ro med Pidskeskaftet. Han havde ikke ventet fem Minuter, før Lise og hendes Moder stege til Vogns, og Jørgen lukkede efter dem med et muggent Nik. „Se saa! nu er I høit paa Straa!“ — mumlede han, men saae dog fornøiet efter dem og lo, naar alle Hatte og Huer fløi af for dem i Landsbyen.

Lise var i samme Dragt, som da hun kom. Siden Julemorgen havde Jørgen hver Dag glædet sig ved kun at see hende, som sin rigtige Datter, i Moderens vakkre Bondepigedragt. Saaledes skulde Faderen fremdeles nu see hende; men man var bleven enig om, ingen Opsigt at gjøre med, hvad hendes Veninder og Bekjendter maaske vilde ansee for Komediespil eller endog et Slags høiere Bondestolthed. Hos Vilhelmine skulde hun nu først pyntes som Brudepige. Hun var stille og noget bleg. Hun tænkte paa, at hun nu snart skulde see Anton og tale det første Ord med ham siden de vare Børn, men at der nu kun var to Dage til hans Bortreise. Hun havde dog tilbagetrængt enhver Yttring om, hvad der paa denne hendes Fødselsdag bevægede hende stærkere, end selv Tanken om, at det var hendes lykkelige Venindes Bryllupsdag.

Jørgen Hønsekræmmer havde paa ingen Maade kunnet nedlade sig til at krybe ind i den laante Herskabsvogn med sin Kone og Datter. Dertil var han for stolt af sin Husmandsstand — især siden han læste Aviser — uagtet den gammeldags Vane, hvormed han dog endnu tog Huen af for Herskabsvognen. Han foretrak at ride bag efter paa sin egen unge Blis.

Paa Høgholm var der denne Formiddag stor Larm og Munterhed. De mange Bryllupsgjester havde travlt med deres Pynt. De skulde noget før Middag kjøre i en stor Karavane til Sundbys Kirke, der var Brudens Sognekirke, og hvor Brudeparret skulde vies af Sundby. Brudgommen var allerede tidlig kjørt til Brudehuset i sin mest straalende Dragt og med et endnu mere straalende Ansigt. Han havde siden Juleaften været som ellevild af Glæde. Hans Brud, som kjendte alle hans Yndlings-Tilbøieligheder, havde overrasket ham med en Julegave, hvorover han glædede sig som et Barn. Det var en smuk forgyldt Firhestepidsk med perlestukket Haandgreb,

af hendes egne smukke Fingres Arbeide. Med den havde han nu smældet paa sin Bryllupsdag, saa de fire unge Hingste havde dandset i Tøiet. Siden sin Udenlandsreise og sin Hjemkomst fra Felttogene kjørte Grev Magnus ikke med andet Forspand end Hingste. Det stolte Firspand, hvormed han nu selv vilde kjøre Bruden til Kirke, betroede han ikke til nogen ringere Styrer. Uagtet alle hans Gjesters Latter over at see den grevelige Brudgom selv springe op paa Bukken og kjøre med den tomme Vogn ud af Gaarden, havde Ingen dog kunnet faae ham til at opgive denne Grille. Ingen, uden han selv, skulde føre Bruden hjem, sagde han, og han sad stoltere paa Bukken af sin Bryllupsvogn, end nogen Keiser i Verden paa sin Throne. Han smældede hen over Hingstenes Hoveder og havde aldrig hørt nogen skjønnere Lyd, end Klangen af det gyldne Hingste-Kongespir, Mariane havde nedlagt i hans Haand.

Bryllupsgjeste-Toget fra Høgholm, som først nogle Timer senere satte sig i Bevægelse, bestod af en hel Række stadselige Vogne, med Grevinde Camillas i Spidsen. Hun havde sin muntre Svigerinde og den anselige Albaneserinde med sig i Vognen. Det betydelige Antal mandlige Gjester, der havde blæsende Instrumenter med, for at modtage Brudeparret ved Kirken med Musik, kom i en Række Jagtvogne bag efter; men ved Siden af Grevindens Vogn tumlede Grev Ferdinand, som en rigtig Riddersmand, sin Hest, skjøndt med høire Haand, og lod den gjøre Kaprioler for Damerne, medens hans Ridderkors blinkede i Sollyset ved det løse Ærme paa venstre Side af hans splinternye Husartrøie. Hans lille Frue nikkede skjelmsk til ham fra Vognen. „I Dag er min Hr. Ridder i sit Es!“ — sagde hun. — „Det klæder dig dog ganske kjønt, Ferdinand! naar du lapser dig lidt: det falder dig saa let og naturligt; men forkøl ikke dit Hjerte; træk kun Kappen lidt sammen til Venstre!“

„Saa kan Ingen jo see min Herlighed!“ — svarede Ferdinand lystig og fik Korset til at dingle ved sin Armstump. — „I Dag skal Magnus have Krandsen, hvis du har nogen hos dig! — Jeg har det varmt og godt!“ — tilføiede han med et forelsket Blik — „og Hjertet kan jeg aldrig forkøle, naar det bombarderes af saadanne Ildøine.“ — De loe begge og kyssede paa Fingrene til hinanden.

Paa den anden Side af Camillas Vogn red Lord Hardly paa en stolt Fuldblodshest fra Grevens Stald og nikkede vel fornøiet til sin Albaneserinde, der, til Ære for Brudeparret, bar sin pynteligste Nationaldragt under den Forværks Kaabe.

„I Dag er Skjæbnen i godt Lune“ — sagde Filosofen — „ligesom den Dag, den gav mig dig, i tredie Betydning, fra Nonneklostret.“

Denne Del af Brudefølget kom saa betimelig til Kirken, at de udenfor Vaabenhuset kunde see Brudeskaren komme fra deres Vogne. Mariane havde sin Fader til Brudefører. Lise og Vilhelmine fulgte nærmest ved Bruden. I den kvindelige Brudeskare, hvortil Camilla og hendes Ledsagerinder sluttede sig, saae man omkring Brudens Moder ogsaa en Del Bønderkoner, hvoriblandt Lises Moder befandt sig. For at fornøie Grev Magnus, vare Skikkene ved Bønderbryllupper for det Meste iagttagne. Selv dandsede næsten den svære Brudgom af Glæde over Kirkegaarden, nærmest ledsaget

af Lises Fader og Hans Litsenbroder, som han altid havde en særdeles Forkjærlighed for. En halv Snes unge, raske Bønderkarle, hvoraf to dog gik paa Træben, fulgte ham med glade, livlige Ansigter. Det var hans og Broderens Krigskammerater fra Felttogene. De gifte Mænd sluttede Toget. Kun med Jørgen og Hans Litsenbroder var heri skeet en Afvigelse fra Skikken.

Anton, som sidste Nat havde været Sundbys Gjest, havde med ham taget Plads ved Kirkedøren og lod hele Brudeskaren drage forbi, efterat han, som Fest-Kapelmester, havde givet Tegn til de musikalske Venner, der udførte en glad, høitidelig Bryllupsmarsch.

Anton havde hilset paa Brudeparret og alle de vel bekjendte Ansigter, han her mødte. Han havde seet og hilset Lise med en Bevægelse, som han havde Møie med at skjule. Den Gjenhilsen, han havde modtaget, var ham inderlig kjær, men den syntes ham dog tilsendt fra et Aasyn og et Par Øine, der halvt fremmed drog ham forbi fra en fjern, forsvunden Verden, som kun tilhørte Drømmenes underfulde Rige. Den ranke, yndige Skikkelse syntes ham neppe at berøre Jorden; hun skred let, men stille, frem ved den glade Bruds Side. Hendes Kinder vare skjønne, men blege. Hendes deltagende Brudepige-Ansigt var langt finere udviklet, end Brudens, men havde kun et altfor høitideligt, næsten vemodigt Udtryk til Dagens Festlighed. Anton havde gjerne villet læse hver Tanke og Følelse i hendes Sjæl ud af det Blik, hvormed hun gjengjældte hans Hilsen; men det var og blev ham gaadefuldt. Ved hans Side stod en høi, alvorlig Mand, med graat Haar, i Byfoged-Uniform. Det var hans faderlige Ven, Kyng, der i det Øieblik, de begge hilsede Lise, lige saa nøie havde givet Agt paa hans som paa hendes Ansigt.

„Jeg troer ikke, du har talt med Lise endnu!“ — sagde han og tog Anton under Armen. — „Gud skee Lov, vi dog kan see hende her i Dag! Hun maa være forsigtig efter sin Sygdom.“

De taug begge.

„Det var en vakker Hilsen, du sendte hende med Duen!“ — vedblev Kyng efter et Ophold. — „Jeg var just til Stede, da den kom“ —

„Saa kom den virkelig?“ — spurgte Anton.

„Ja, og i et mærkeligt Øjeblik. Hvorledes det gik til, kan jeg nu omtrent forstaae. — Det var en af de smaa Begivenheder, jeg kalder Tilfældets Lune-Poesi“ — vedblev Kyng. — „De kan undertiden gribe ind i Livet endnu, som i Sagn og Myther“ —

„O ja!“ — svarede Anton — „hvor saa flygtig en Lyd, som en Fuglevinges, finder Gjenklang i Sind og Stemning — saaledes gik det mig, da en Rovfugl jog den saarede Fugl ind til mig. — Jeg troede, der atter var mødt den et Uheld. Den fløi kun svagt.“

De gik nu ind med Brudgomsfølget i Kirken, hvor Alle med Musiken istemte den sædvanlige Bryllupspsalme.

Paa Kirkegaarden stod der en stor Mængde Mennesker, som havde seet paa Brudetoget og nu søgte at trænge sig ind i den lille, næsten overfyldte Kirke. Nogle havde forsøgt derpaa, men opgivet det, og sloge sig nu til Ro ved Kirkestien, for at oppebie Brudeskarens Tilbagekomst.

Paa en Ligsten ved Kirkegaardsstien sad en gammel, kjøbstadsklædt Mand, med et hæsligt forsviret Ansigt og et bittert, hadefuldt Blik. Han var lurvet klædt og saae ud som et Slags fornem Betler, skjøndt den Mine, hvormed han betragtede de Forbigaaende, røbede et Hovmod, der ikke syntes i Stand til at bede om Noget. Han sad paa Ligstenen med begge Albuer paa sine Knæ; det graahaarede Hoved, med den afslidte Filtehat over et gult, blussende Ansigt, hvilede i hans hule Hænder, medens han stirrede mørk og næsten vildt hen for sig. Hans Blik gjorde et uhyggeligt Indtryk paa Enhver, der bemærkede ham, og de Fleste vege uvilkaarlig til Side for ham. En anden kjøbstadsklædt Mand, med en lille, trivelig Skikkelse, der saae velhavende og særdeles vel tilfreds ud, blev pludselig opmærksom paa Ligstenmanden og vilde ligeledes undvige ham; men den Gamle reiste sig og greb ham ved Ærmet, idet han skjødesløst lettede paa sin Hat. — „De behøver ikke at rende for mig, Redacteur!“ — sagde han — „Pest har jeg ikke endnu. De har dog før taget til Takke med mit ringe Selskab, den Gang min Pung stod Dem aaben, da jeg gav de fede Smause og hed Manden paa de tre Tønder — He!“

„Hvad staaer til Tjeneste, Hr. Agent?“ — spurgte den lille Bogtrykker Olsen eller Redacteuren, som han endnu kaldtes, synlig forlegen — „jeg har kun knap Tid i Dag“ —

„De søger sagtens Stof til en pen Spalte om den ædle Greve og hans folkelige Bryllup“ — mumlede den forarmede Rigmand. — „Bi lidt, saa vil De kunne tilføie, hvordan de ringeste Folk har fulgt ham fra Kirken og velsignet ham og hans Brud med Skrig og Skraal! De saae vel det rørende Syn, da Hans Høivelbaarenhed selv sad paa Bukken og svingede Firhestepidsken?“

„Nu ja! det har jeg Intet imod, naar det nu en Gang morer Greven, og han ikke vil betroe sin Brud til en mindre paalidelig Kudsk. Fire saadanne Hingste skal der en dygtig Haand til at styre.“

„Det er da ogsaa det Eneste, han har lært!“ — mumlede den Gamle med et Udtryk af bitter Foragt i det opsvulmede Drukkenboltansigt — „men det forstaaer sig — han er en Stormand efter Folkets Hjerte — han er den humane Adelsmand, der er Kammerat med Pakket — det skal alle Folk see og forbauses over! Han skammer sig ikke ved at gaae til Kirke paa sin Bryllupsdag mellem en Fragtmand og en Hønsekræmmer — haha! lad det endelig komme i Bladet med fede Bogstaver!“

„De gjør ham Uret, hvis De troer, han vil prale dermed, Hr. Frandsen!“ — sagde Redacteuren og gjorde Mine til at gaae, men blev nu ærgerlig over den Gamles uforskammede Haanlatter. — „Mig gjør De ogsaa Uret, i Deres Bitterhed mod alle Mennesker, der har en hel Kjole paa!“ — vedblev han. — „Troer De, jeg vil smigre nogen Fornem eller Rigmand? — Hvad jeg offentlig har sagt om Grev Høg, var Sandhed. Der er ingen veldædigere og liberalere Godseier i hele Landet, og der er ikke Tanke om aristokratisk Hovmod i ham“ —

„Ikke det? saa er det vel af Ydmyghed, han kjører med Topper og med de stolte Hingste — og lader sine Vogndøre endnu besmøre med sit dumme Bomærke, nu da enhver Skarnager jo har Ret til det Samme, naar

han er Nar nok dertil? Veldædig er Hr. Greven til visse ogsaa!“ — vedblev han med et hadefuldt Blik — „hvad siger De da, naar De hører, at denne lovpriste Hædersmand ikke har villet laane lumpne tusind Daler til en Mand, der har commanderet tre, fire Tønder Guld — til en Mand, der kunde spørge, hvad den hele By kostede, hvori han var æret som en Konge! — saadan en Mand har han havt den Uforskammethed at byde usle ti Daler, som en Almisse.“

„Det var uforskammet til Gavns!“ — svarede den lille Bogtrykker med et tilbagetrængt Smil — „han har nok ikke husket paa, hvad De tidt har sagt med Rette: havde Napoleon ikke villet erobre Rusland og Agent Frandsen ikke villet sprænge Lotteriet — havde de begge været store Mænd til deres Død!“ —

„Jeg er ikke død endnu!“ — raabte Hr. Frandsen — „men De har Ret! Hovmod gaaer for Fald! — Jeg ligger nu i Skarnet; men det er Enden paa Legen med os Alle — og en lille Tue kan vælte et stort Læs!“ —

Den Gamles Miner fortrak sig hæsligt, og han knyttede uvilkaarlig sin Haand. Bogtrykkeren vendte sig om for at gaae.

„Bi lidt, Redacteur! Jeg skal give Dem meer Stof til Bladet i Morgen!“ — sagde Frandsen og holdt ham tilbage. — „Har De seet vor forrige Postdreng. — Peblingen fra Fattighuset — ham, der beskyldte mig for at have forvansket et Frierbrev — ham, der gav Deres Ven Qvist de mærkværdige Stokkeprygl — ham, der fik Møllerlegatet og reiste udenlands! — han er nu kommen hjem, som en stor Mand, den Lømmel! — det hørte jeg i Møllekroen. Det var ham, der stod som en fornem Herre ved vor velvise Byfogeds Side og commanderte Musiken. Han var ikke Den, der skulde lette paa sin Hat for en Mand, der har commanderet fire Tønder. — Ha!“ — udbrød han heftigere og skar Tænder — „trampe kunde jeg slige Paddehatte under Fødder! — og De, Olsen!“ — vedblev han med gnistrende Øine — „De, som dreier Kappen efter Vinden og nu blæser i Basun baade for Ministrene og Adelen og alt det Genipak, der voxer op af Skarnet og kroer sig! — Dem kunde jeg kjøbt med Krop og Sjæl, da jeg var i min Velmagt. De har mangen Gang logret og krøbet for mig som en Hund, jeg kastede Ben til — og nu veed De neppe, om De vil agte mig værd at tage op af en Rendesten“ — —

„Det har jeg dog gjort nogle Gange, men nu fortryder jeg det rigtignok!“ — svarede den lille Bogtrykker og skyndte sig fra ham med en dæmpet Latter.

Den Gamle saae efter ham og knyttede Haanden krampagtig. „Bi!“ — mumlede han og rystede af Forbittrelse — „I kan nok ogsaa faae afgalet, alle I Storhaner, der nu slaae Vingerne ud og gale paa jeres Møddinger! Jeg giver Jer Allesammen Døden og Djævelen! Gid jeg kunde sparke Jer og den hele Verden ud i et flammende Dyb! — Gid der var en Afgrund, som kunde opsluge mig selv og Alt, hvad der lever!“

Han tumlede nu hen ad Kirkestien og gik ned mod Kroen ved Vandmøllen. Her blev han staaende paa Broen og saae paa det brusende Mølle-hjul. De sidste Solstraaler spillede deri. Det glimrede som Guld- og Sølvstrømme mellem den snehvide Fraade.

En Møllerdreng sprang forbi og raabte drillende: „Ei, ei! seer De efter Deres tre Tønder Guld, Hr. Frandsen! men saa var det nok ikke vort Møllehjul, men Lotterihjulet, De skulde gloe paa!“

„Lykkehjulet! Lykkehjulet!“ — mumlede den Gamle — „hm, ja! det ruller op og ned! — det suser og bruser! — det seer herligt ud! — man bliver svimmel derved — man faar Lyst til at rulle med — op og ned! op og ned! — til man kommer ind i Hjulet — til man males til Støv — saa er det forbi!“ — Han saae en Planke paa den gamle Bro, der var løsnet og gledet til Side ved den megen Kjørsel denne Dag. Han sparkede til den, og der aabnede sig et dybt Gab i Broen ved hans Fod. Han lo vildt. „Ret saa!“ — mumlede han — „ruller et Lykkehjul deri, saa ligger hele Stadsen! — saa har den lille Tue væltet det store Læs — saa kan de Alle komme ned til mig — til det store Lykkehjul der nede! Hør, det suser og bruser! det kalder mig ned til mine Skatte — see, hvor det blinker der nede! — det er smeltet Sølv! — det er kogende Guld! — ha! jeg maa der ned! — jeg maa males om! — jeg er jo gammel!“ —

Han heldede sig dybere og dybere ud over det skrøbelige Rækværk. — Det brast — og han var forsvunden. Møllerdrengen var atter for et Øieblik siden løbet ham forbi og havde hørt ham mumle, men var bleven bange for hans underlige Miner og havde skyndt sig bort uden Drilleri og uden at bemærke den løsnede Broplanke. Han hørte nu heller ikke det Skrig, der næsten overdøvedes af det brusende Møllehjul, og som Møllersvenden i Lugen holdt for et Ugleskrig.

Solen var gaaet ned paa den korte Januardag, inden Brudevielsen var endt. Det begyndte at mørknes i Kirken. Sundby lagde nu Brudeparrets Hænder sammen og udsagde Kirkens Velsignelse over dem.

Grevinde Camilla havde aldrig seet saa ædelt begeistret et Udtryk i noget Ansigt, som hun i dette Øieblik saae i Sundbys. Han havde talt om den store, guddommelige Kjærlighed, der rent og skjønt afspeiler sig i ethvert dybt og inderligt Kjærlighedsforhold mellem Mennesker. Med Høihed og Ro havde han beskuet og skildret de vexlende Bevægelser i Verdenslivet, for at føre de uroligt bevægede Sjæle til Freden i Gud. Han havde peget paa Gudsriget i den evige Kjærlighed, som det ringeste og det mest forladte Menneske i Verden kan finde det i sit eget Bryst, men som med dobbelt Herlighed kan udfolde sig, hvor fromme, rene Sjæle mødes og optage Gudlivets stille Speilbillede i deres Samliv.

Hans Ord havde gjennemtrængt Enhver, der hørte dem, med gribende Magt. Han var selv dybt bevæget, men beherskede sin Følelse med stille Kraft.

Anton var kommen til at staae saaledes, at Lises Ansigt ikke var ham skjult. Deres Blik mødtes ofte under Brudevielsen, og nu var det ham, som det Gaadefulde i hendes dunkelblaae Øine opløste sig i Klarhed og Inderlighed. Det vel bekjendte Barneansigt kom nu til Syne og skinnede ud af det fint udviklede, ligesom forædlede Aasyn. — Noget Lignende maatte der være foregaaet med Udtrykket i hans eget Ansigt; for det var som Lise nu først rigtig havde gjenkjendt den aldrig glemte Legebroder.

Da endelig Brudeparret forlod Alteret og nu parvis ledsagedes af Brude-

følget gjennem Kirken, rakte Anton sin Arm til Lise, og hun modtog den, idet en pludselig Rødme forskjønnede hendes Kinder. De gik tause gjennem Kirken og over den korte Kirkegaardssti til Pladsen uden for den store Gitterport, hvor Vognene ventede. Det var som de begge havde saa uendelig Meget at sige hinanden, men intet Ord kunde komme over deres Læber.

Anton fulgte kun Lise til Brudens Vogn, hvor den usædvanlig bevægede Brudgom allerede med stille Lyksalighed havde bragt Mariane til Sæde ved Siden af Camilla. Vilhelmine havde taget Plads i sin Faders Vogn. Bruden var glad bevæget; hun omfavnede vexelvis sin kjæreste Veninde og sin nye, kjærlige Svigerinde. Magnus havde modtaget sin Bruds og sine Venners Omfavnelser. Han svang sig nu atter paa sin Hestekonge-Throne, hvor hans Plads, efter hans Forsikkring, nu var aldeles nødvendig. Han vidste af Tjeneren, at Kudsken laa beruset i Kroen. Tjeneren var sprungen op ved sin Herres Side. Magnus greb den mægtige Firhestepidsk og gav sin Følelse Luft — i et Smæld, hvorved alle Hestene stode paa Bagbenene.

Ferdinand var endnu ikke kommen til Hest. Hans Saddel skulde spændes fastere. „Var vi nu Alle kun vel i Brudehuset!“ — sagde han lidt urolig til Englænderen — „det var et dumt Indfald af Magnus med de unge Hingste! Det Fandens Vandmøllehjul kan de ikke fordrage.“

Sundby var traadt ud af Kirken strax efter Anton og havde nu faaet ham under Armen, for at gaae ind med ham i sin Præstegaard. Der vilde han blot aflægge Præstekjolen og derpaa indhente Brudetoget i sin egen Vogn tilligemed Anton. Han havde hørt Grev Ferdinands Yttring og studset. Inden Magnus endnu havde faaet sine urolige Hingste til at ophøre med deres Dandsen og Springen i Tøiet, efter det stærke Smæld, var Sundby kommen forud og havde med Anton naaet Broen ved Vandmøllen. Hans Hensigt var, at ile ind i Møllen og faae Folkene til at standse Møllehjulet, til Toget var kommen forbi; dog inden dette var ham muligt, hørte han og Anton Larmen af Brudevognen med de vrinskende Hingste, og Smælden af Brudgommens Pidsk over de urolige Hestehoveder. De maatte slippe hinanden og træde til Side ved det skrøbelige Rækværk. Paa Broens venstre Side, hvor Anton søgte at faae Plads, var Rækværket høist brøstfældigt; her laa den løse Broplanke henkastet ved Siden af det farlige Svælg, den havde dækket. Her var det vanskeligt at staae fast; men han saae nu kun Faren for de Kjørende. „Til Høire!“ — raabte han — „Broen er i Stykker!“

Magnus havde hørt det og trak i Tømmerne. Forløberne, som allerede trampede paa Broen, svingede noget til Høire, men idet Møllehjulet nu her rullede brusende tæt ved dem, bleve de som rasende; de fnyste og steilede. Sundby stod her næsten indeklemt mellem Vognhjulet og det nylig udfaldne Stykke Rækværk; men han stod fast som en Malmstøtte. Han saae, det blev umuligt at faae Hestene forbi det brusende Hjul, og han raabte med en Røst, som han vilde opvække Døde: „stands Møllehjulet! for Gud i Himlens Skyld, stands det!“

Baade Mølleren og hans Svend stode i den melede Luge og betragtede

Vognen med de steilende Hingste. Det faldt dem ikke selv ind at standse Møllen, og Sundbys Kæmpestemme overdøvedes af Hestenes Trampen og den brusende Vandstyrtning. Vognen stod et Øieblik stille midt paa Broen, medens de steilende Hingste, der nu baade kunde see og høre Hjulet, vare nær ved at gaae bag over. Magnus stod opreist og slog forgjeves ned paa dem med vældige Slag.

„Stands Møllehjulet! — stands!“ — raabte Sundby endnu en Gang ud over det brusende Dyb, medens han udstrakte sin Haand imod det. I det Samme vendte han sig og rev Vogndøren op. Camilla, som sad ham nærmest, rakte ham Haanden og steg ud. Hun var bleg, men syntes dog rolig. Hun slap ikke hans Haand, men saae med Tillid paa den mægtige Skikkelse, der her stod i Præstekjolen beskyttende ved hendes Side. Hun saae nu tilbage i Vognen, for at faae de Andre ud med; men Vogndøren var nu ogsaa aabnet paa den anden Side. Anton greb her Lise, som allerede var ude og havde sat sin Fod ved det gabende Svælg. Han bar hende over det og slap ikke hendes Haand, medens han ogsaa hjalp Bruden ud paa det eneste Bræt, der adskilte dem alle Tre fra Vognhjulet og det aabnede Sluseværk. I samme Øieblik fore Hestene frem og forsvandt med Vognen, som et Lyn, gjennem Hulveien. — Møllehjulet var pludselig standset af sig selv, som ved et ubegribeligt Mirakel. Møllerfolkene havde ikke rørt sig; de stode, som forstenede af Skræk, i Lugen og stirrede efter Vognen med de vilde Heste.

„Vi ere frelste!“ — udbrød Camilla — „Gud bevare Magnus!“ Hun skjælvede, men holdt sig fast ved Sundbys Arm. Han førte hende taus over Broen, medens de andre Vogne nu kjørte over den uden Hinder. De vare næsten alle tomme; de fleste Bryllupsgjester vare stegne ud og gik over Broen.

Anton havde lykkelig ført baade Bruden og Lise over paa Veien. De stode ligeledes stille, men endnu gjennemrystede af Skrækken, og støttede sig til hans Arme.

„Anton! kjære Anton!“ — hviskede Lise og drog atter Veiret frit — „dig sendte vor Herre til vor Redning!“

Hendes Navn fløi ogsaa fra hans Læber, og hans Arm omslyngede hende.

„See!“ — raabte Mariane og sprang frem — „der kjører Magnus ganske ordenlig op ad Bakken — Gud skee Lov!“

„Gud skee Lov!“ — gjentog Anton, og, uden at vide det, havde han og Lise inderlig omfavnet hinanden. Deres Læber vare mødtes under det fælles Udraab: „Gud skee Lov!“

De kunde nu Alle see Vognen paa Toppen af Bakken, hvorfra Veien dreiede om til Herregaardsalleen og det oplyste Brudehus. Magnus var fuldkommen Herre over sit Firspand, men lod nu Hingstene løbe rask fort.

„Han troer, ved Gud, han har os alle Tre i Vognen!“ — raabte Bruden og lo — „det er da en mageløs Kudsk, jeg har til Brudgom! det skal han ikke døe i Synden for!“ — Mariane løb glad over Veien til Camilla. Tjeneren, som var sprungen ned, da Hestene standsedes et Øieblik under Bakken, havde lukket de aabnede Vogndøre, men fundet Vognen tom. Magnus var dog kjørt fra ham uden at erfare hans Opdagelse. Nu

kom Tjeneren tilbage og bekræftede, hvad man havde formodet. Skrækken blev hos de Fleste afløst af Latter. Camilla og Bruden stege beroligede op i den nærmeste Vogn, og Anton førte Lise sjæleglad hen til den næste.

„Velkommen hjem, Anton!“ — hviskede nu Lise med sin fordums gladeste Barnestemme og trykkede hans Arm til sit Hjerte — „saa havde du dog ikke rent glemt mig, fra jeg var lille? Tak, tak for mit Liv i Aften! og Tak for den lille Hilsen med min Due!“

Anton var saa overvældet af Glæde, at han neppe kunde tale. „Kjæreste Lise!“ — hviskede han kun — „nu glemmer jeg dig aldrig i mit Liv! — Naar maa jeg sige dig Alt — Alt?“

„I Morgen!“ — svarede Lise med et yndigt Smil og steg ind i den Vogn, de havde nærmet sig, hvor hun med Glædestaarer styrtede sig i Vilhelmines Arme og rakte Haanden til Kyng.

„Jeg kommer strax efter!“ — raabte Anton og ilede over Veien til Sundby. Han omfavnede sin alvorlige Ven og fortalte afbrudt, hvad der var skeet, og hvorledes denne Dag og Time var den lyksaligste i hans Liv.

De gik nu glade tilbage mod Præstegaarden, hvorfra de strax vilde indhente Brudetoget; men de standsedes ved en stor Larm og Folkestimmel uden for Vandmøllen. Man havde opdaget den besynderlige Grund til Møllens pludselige Standsning. Liget af et aldeles knust Menneske var kommet op i Hjulværket og havde standset det.

„Herre Gud! det er Hr. Frandsen!“ — raabte Møllerdrengen — „jeg saae ham før staae og helde sig ud over Broen imod Hjulet — han mumlede saa fælt, og jeg blev bange. Han har sagtens været lidt drukken, som sædvanlig.“

„Gud være hans Sjæl naadig!“ — sagde Præsten og gik stille forbi med Anton. — „Han har maaske, uden at vide det, været vor Velgjører i sin Død og frelst mange dyrebare Liv i denne Time!“

Da Sundby og Anton kort efter samledes med Brudeparret og alle de glade Gjester i Brudehuset, var der livlig Musik og megen Munterhed, især omkring Brudgommen, som endnu stod noget slukøret og ikke rigtig havde forvundet sin Forskrækkelse over Brudevognens Tomhed, som han først havde opdaget, da han holdt for Brudehusets Dør og sprang af Bukken, for selv at føre Bruden ind i den festlige Sal.

„Godt kjørt, Dogge!“ — sagde Ferdinand og klappede ham paa den brede Skulder. — „Du har rigtignok aget din Brud fra Kirke som en Karl!“

Alle loe; men Magnus, som nu først havde faaet Sammenhæng i det Hele, fik i det Samme Øie paa Anton og foer pludselig over ham, som en Bjørn, med begge de store Hænder paa hans Skuldre. „Har jeg dig der, Godkarl!“ — brummede han og rystede ham dygtig — „er du kommen her hjem, for at stjæle Bruden ud af Vognen for mig og gjøre mig til Nar for hende og dem Alle paa min Bryllupsdag? — Du er da ikke stort bedre!“ — vedblev han og rakte Sundby Haanden — „men du var dog manerlig og nøiedes med min Søster. Du er desuden jo en hellig Mand, hører jeg: — havde du ikke stoppet Møllehjulet ved et Ord af din Mund, var det

dog nok gaaet galt med de unge Hingste. De løb løbsk lige til Bakken — men nu er det forbi! Vi skal nok til Bords!“ — Han sprang hen til sin Brud og førte hende til Bryllupsbordet. — Lord Hardly bød sin Arm til Grevinde Camilla og anbefalede sin Albaneserinde til Anton; dog lige over for dem fik Lise Plads ved Sundbys Side. Livlige Blik fløi over Bordet, og Alle vare glade.

Sundbys Glæde ved Festen forekom dog de Fleste besynderlig stille. Camilla var ogsaa usædvanlig taus. Man frygtede for, at Eventyret paa Møllebroen for stærkt havde angrebet hende. Hverken Anton eller Sundby talte til Nogen om den ulykkelige Selvmorder i Møllehjulet, for ikke a blande denne uhyggelige Forestilling i den almindelige Glæde.

Ved Bordet dreiede Samtalen sig dog mest om den sidste Begivenhed. Ferdinand og Englænderen vare blevne standsede af Vognene ved Broen og havde ikke engang kunnet see, hvad der foregik.

„Atter Skjæbne!“ — udbrød Englænderen.

„Hvad om De kaldte det Forsyn?“ — sagde Sundby — „her var visselig en Magt til Stede, der var stærkere, end de vilde Naturkræfter og al Menneskeforstand. Min Bedrift ved denne Leilighed var i det Mindste aldeles ingen. Hvad der skete, vilde skeet alligevel“ —

„Men havde Hr. Knudsen ikke været“ — sagde Bruden — „var baade Lise og jeg spungne lige ned i Afgrunden.“

„Jeg havde besluttet at blive siddende og dele Skjæbne med Magnus“ — sagde Camilla — „men“ — —

„Det burde jeg da vel snarere, som hans splinternye Ægtemage“ — sagde Bruden — „men — — det maa have været en større Magt, der trak os ud af Vognen.“

„Skjæbnen!“ — gjentog Englænderen — „eller, om De vil, Hr. Pastor!“ — henvendte han sig til Sundby — „Forsynet i det blinde, dumme Tilfældes Skikkelse.“

„I Morgen vil Byfoged Kyng kunne give os Alle Forklaring over denne Dags Mirakler“ — sagde Sundby. — „I vor Tid behøve vi dem sjelden anderledes.“

„Danmark maa endelig være et lykkeligt Land“ — bemærkede Lord Hardly — „naar Skjæbnen her staaer under Politiets specielle Opsyn!“

Man lo og talte om andre Ting, blandt Andet om den totale Maaneformørkelse, som man kunde faae at see, hvis man vilde dandse til Kl. 5—6.

Kyng saae alvorlig paa Sundby og drog ham efter Bordet ind i en anden Stue. Kort efter forlod den ivrige Embedsmand Selskabet, for strax at foretage Synsforretning og optage Forhør, angaaende det fundne Lig i Mølleværket.

Medens Magnus aabnede Ballet med sin Brud, og de Flestes Opmærksomhed var henvendt paa Dandsen, stode Anton og Lise i et Sideværelse, hvor Lampelyset blandede sig med det klare Fuldmaanelys fra Havevinduerne. Her havde de nu en lang, uforstyrret Samtale, hvori de aandelig gjennemlevede alle de tolv Aar med hinanden, da de ikke havde seet hinanden. Det var som de tvende Livsstrømme, med alle deres Lys-

glimt og Skygger, med Alt, hvad de havde tænkt og følt og lidt, rullede dem forbi med deres forskjellige Retninger. — Der fløi ofte Lysfunker med de gjensidige Erindringer om deres Barndomsliv fra den ene til den anden af de bevægede Livsstrømme — til sidst samledes de, som ved et Vidunder, ved det brusende Møllehjul, der denne Aften for dem havde været et virkeligt Lykkehjul.

„Er det nu Tid at staae her og snakke Gammelt i Maaneskin?“ — afbrød dem endelig Grev Magnus. — „Nu skal I dandse paa mit Bryllup og snakke Ungt! — nu hører hverken Mariane eller Jomfru Lise til de Duer, der flyve fra Dandsen med Strandmaagerne! — kom!“ — Han førte dem munter ind i Dandsesalen, og snart fløi de hen i hinandens Arme blandt de Dandsende.

I Antons og Lises Lyksalighed vare kun Sundby, Vilhelmine og hendes Fader indviede. Først paa Hjemveien, da Moder og Datter sade sammen i Maanelyset i Grevens Vogn, som Jørgen red bag efter, betroede Lise sin Moder, hvor lyksalig hun var. Men da hun efter denne sin mærkeligste Fødselsdag var gaaet til Ro paa sit lille Loftskammer i Faderens Hus, og Jørgen nu hørte, hvad Lise havde betroet sin Moder i Vognen, rynkede han den tykke Pande og rystede paa Hovedet. „Det kan være godt nok med den Lyksalighed, lille Mo'er!“ — brummede han — „men det er dumme Luftkasteller, som der aldrig kommer Noget ud af. Lad nu vor Landløber først om en halv Snes Aar komme levende hjem igjen fra Troldene og Djævelskabet udenlands og være saa holden en Mand, som jeg eller Hans Litsenbroder — eller saa dygtig en Spillekant, som Hr. Skade, der dog nogenlunde kan tjene Brødet til sig selv, — saa — ja saa skal jeg nok sige dig, hvad jeg saa tænker!“ — Dermed pustede Jørgen sin Praas ud, slukte Tanen med sine vædede Fingre, trak sin Hue ned over begge Øren og sov.

Men Lises Sjæl var saa glad denne Nat, at Søvnen først kunde komme hende nær hen ad Morgenstunden.

SEXTENDE KAPITEL

Da Lise vaagnede paa sit lille Loftskammer i Hønsekræmmerhuset den syvende Januar, havde hun sovet fra den totale Maaneformørkelse, horom Talen havde været ved Bryllupsbordet. Saa vel hendes Forældre som deres Nabo, Hans Litsenbroder og hans Kone, havde dog været betimelig oppe og seet Formørkelsen. Sidse havde gyst lidt ved det Syn, men dog ment, at siden den store Solformørkelse sidste 28de Juli var gaaet saa lykkelig af, og Verden ikke var forgaaet, som Præke-Cathrine havde truet med, kunde vel Maaneformørkelsen ikke være saa farlig. Det Samme mente Hans og Jørgen. Med Verden fik det ogsaa at gaae som

det kunde — bemærkede Jørgen patriotisk — naar vor Herre kun vilde holde sin Haand over — Danmark.

For Lise var det, som enhver Jordskygge, der kunde formørke hendes Dage og Nætter, var forsvunden. Hun gjenlevede nu atter paa en glædelig Tankeflugt i faa Øieblikke de tolv Adskillelsens Aar med Anton, og det var hende som deres Sjæle aldrig havde været adskilte. Om den nye, lange Reise havde han intet Ord talt. Den kunde dog vel opsættes, mente hun; men skulde han ogsaa reise næste Dag og saa blive borte mange Aar igjen, vidste hun dog nu, at han aldrig meer vilde glemme hende. Tanken om Reise og Skilsmisse blandede vel en Del Vemod i hendes Glæde; men denne Dag skulde de mødes endnu en Gang ved det store Anden-Dags-Bryllup paa Høgholm. Denne Vished bragte atter Glæden til Overvægt i hendes Sind.

Lise og hendes Forældre skulde først om Eftermiddagen hentes til Anden-Dags-Brylluppet af Byfoged Kyng; men inden Lise om Morgenen var kommen ned i Forældrenes Stue, holdt Kyngs vel bekjendte Vogn for Jørgens Hus, og ikke alene Byfogden steg ud af den, men Anton sprang ud fra den anden Side og omfavnede baade sin Moster og hendes Mand saa voldsomt, at de næsten troede, han var fortumlet i Hovedet.

„Naa, naa!“ — brummede Jørgen — „riv ikke Hovedet af mig! — Saa tidlig har du vel ikke faaet en Donnert! Jeg kan nok vide, hvad der er paa Færde. — „Du veed nok, du er min Kjæledægge, du Landløber! og nu mener du sagtens, jeg skal sige Ja og Amen til hvad du og et andet Barn maaske kan hitte paa; men derom tænker jeg som saa — dog kom nu først ind under Tag, Krabat! og De med, Hr. Byfoged! Jeg veed nok, De vil holde med den Landstryger, hvor klog og forstandig en Mand De dog ellers er — men kom nu kun ind begge To, siger jeg, saa kan Karen nok sige os, hvad det egentlig er, jeg tænker om de Dele, og hvad jeg forklarede hende i Aftes!“

Hans Litsenbroder havde seet Vognen komme. Anton havde nikket til ham og hans Kone, og neppe vare de Andre komne ind i Stuen, før Hans stod midt iblandt dem og knugede Antons Hænder. Han havde sin Kone og begge Børnene med. Anton maatte allerførst kysse „Knoldene“ — sagde han — og saa Sidse med, „for gammelt Venskabs og Smørrebrøds Skyld!“ — Hun havde nemlig sørget for hans Frokost, da han var Postdreng.

I den alvorlige Kyngs Ansigt var der denne Dag en usædvanlig Bevægelse. Det var som der vilde fremtræde noget Vaadt i hans altid tørre Øine, og som der var Noget, der hindrede ham i at faae de klare, besindige Ord frem, der svævede paa hans Læber. Der var en Blanding af Følelse i hans juridisk tørre Embedsmine, som han syntes at finde upassende. Han rømmede sig nogle Gange og lagde nogle Papirer paa Bordet. Endelig udbad han sig et Øiebliks Opmærksomhed paa Noget, han paa Embedsvegne havde at sige — og Alle taug.

„Inden vi høre dine og din gode Kones Tanker, Jørgen!“ — tog han nu Ordet — „vil jeg, som vor Ven, Anton Knudsens forrige Værge og tillige som hersteds *Notarius publicus*, forelægge Jer nogle Documenter,

som vedkomme alle Parter, ogsaa dig, Hans Litsenbroder, samt din ægteviede Hustru og dine Børn. Du kom som du var kaldet!“ Han overrakte nu Jørgen og Hans hver et Document, med flere Underskrifter og Segl, og det varede noget, inden han kunde gjøre dem begribeligt, at det var et Par thinglæste og lovlig affattede Gavebreve, der gjorde dem begge til meget holdne Mænd og satte dem i Stand til betydeligt at udvide deres Næringsdrift.

De gjorde begge store Øine, og deres Ansigter bleve straalende; men de stirrede paa Documenterne, som de havde Møie med at stave, og kunde kun ikke forstaae, hvor denne pludselige Lykke kom fra.

„Den kommer nærmest fra vor Herre og dernæst fra en gammel Ven af os Alle, som forresten kun er 26 Aar gammel“ — vedblev Kyng — „og som I har taget Jer af og været gode imod, da han var en fattig Dreng. Nu har han en Del Aar tumlet sig om i Verden med de Gaver, vor Herre har givet ham, og er kommen her hjem, som en rig Mand, efter hvad vi her kalde saaledes. Han har desuden godtgjort, hvad der er bedre, end al anden verdslig Lykke, at han er et dygtigt Menneske. Han forstaaer en Konst, som agtes og æres høit af alle dem, der kan fatte den, og som kan glæde og opløfte utallige Sjæle, som ingen Dom eller Begreb have derom. Han har allerede længe været det, man kalder en berømt Virtuos; men det Slags Berømmelse, der dog altid er flygtig og som oftest forleder til det Selvbehag, vi Alle har vor Del af — den Berømmelse, siger jeg, har han nu givet Afkald paa — tildels af Nødvendighed — hvad jo altid er Grund nok — men dog fornemmelig for hvad der i hans Fag har en fastere og dybere Rod og varigere Mindesmærker. Den høiere Konst, han dyrker og allerede har leveret Mesterværker i, anseer han sig dog endnu — og maaske altid — for en Lærling i. Den Konst, som er hans rette Kald af vor Herre, vil han nu fremdeles uddanne sig i, ved en ny, lang Konstreise til fremmede Lande, men dertil behøver han først og fremmest en tro og kjærlig Ledsagerinde, der deler hans Begeistring, og som fra hans Barndom har været ham inderlig kjær, og hende glæder han sig ved at have gjenfundet i vor kjære Lise. — Hvor er hun? — der staaer Manden, jeg taler om!“

„Hvad er Dette?“ — spurgte Jørgen forbauset — „er Anton den rige Fugl Fønix, Hr. Byfogden snakker saa pent om, og som nu er fløien hjem og ligesom overdrysser os med Guldkorn fra sine Vinger — og er det ham, Byfogden nu vil beile for til vor Datter?“ —

„Det kan jeg nok selv!“ — udbrød nu Anton — „der kommer hun — jeg veed vel ikke, om hun kjender mig nok endnu — vi har været saa længe fra hinanden; men i Gaar“ — —

Lise traadte nu ind og blev staaende, blussende rød, ved Dørtærskelen, da hun saae Anton.

„Det er den berømte Fugl Fønix, min Datter! som kommer susende og brusende med Politiet, for at forgylde os og frie til dig!“ — sagde Jørgen. — „Hvad siger du? — gjør som jeg og tænk længe, før du svarer! eller lad din Moder — dog nei! det gaaer ikke an! — du maa selv baade

tænke og svare! det er kun et lille Ord: ja! eller nei! men der hænger et helt Liv derved, saa at sige — — ikke sandt, lille Mo'er?“

Karen nikkede alvorlig.

„Sig ja! kjæreste Lise! betænk dig ikke!“ — udbrød Anton heftig og greb hendes Haand — „vil du være min og nu følge mig til min Dødsdag?“

„Ja! til der ingen Dødsdag er mere — til tusind Aar er som een Dag! — og saa evindelig!“ — svarede Lise og sank i hans og Forældrenes Arme.

Der blev nu stor Glæde i Jørgens lille Hus. Lise og Anton gik fra Favn til Favn. Men Jørgen rømmede sig med en betænkelig Mine, som han tænkte paa et fyndigt Ord eller en Indsigelse. Det gik ham dog som sædvanligt: det var ham en indviklet Sag, og han saae paa Karen. Hun tog glad og hjertelig Ordet og velsignede de kjære Børn; men Jørgen rystede paa Hovedet: — det var dog ikke denne Gang Alt, hvad han mente, og der trak store Skyer op paa hans Pande.

Byfoged Kyng havde imidlertid rent glemt Embedsmanden, og hans Glæde var som den lykkeligste Faders.

„Efter hvad jeg hører“ — tog Hans Litsenbroder Ordet — „brænder jeg nok inde med, hvad jeg her har i Lommen. Det er et Brevskab til vor gode, kjære Anton. Jeg skulde bragt det paa Posthuset i Dag, og vor gamle, store Brumbas skulde besørget det sikkert i Antons Hænder i Morgen tidlig. See! her er det! Største Delen kommer fra Lise, men fra Jørgen og Karen dog ogsaa, paa en Maade, og jeg har faaet Lov til at faae en lille Skilling i Lauget. Vi troede, saamænd, du var en allerkjæreste, velsignet og ganske udmærket — Stodder. Denne vor fattige Sparebøsse raader du nu dog for, Anton! Vi rige Folk er nu meget for storsnudede til at tage den tilbage; men du skal have Lov til at give den til Nogen, der trænger meer til den.“

Anton havde aabnet det tykke Pengebrev og læste dets korte Indhold: Reisekasse, efter ringe Leilighed, til Anton Knudsen, fra gamle, gode Venner.

Han hørte Sammenhængen, og det rørte ham. Det blev strax besluttet, at denne Hjertegave, med et tredobbelt Tillæg af Anton, skulde skjenkes til Fattighuset, hvor Anton og hans Forældre havde været underholdt. Det blev overdraget til Byfogdens Besørgelse, tilligemed et Taknemmelighedsminde fra dem Alle paa de gamle, gode Møllerfolks Grav.

„Men dermed er den Historie, Skam, ikke ude!“ — udbrød nu Jørgen pludselig med et barsk Ansigt — „har jeg een Gang solgt mit Barn til de Døde og faaet hende igjen af vor Herre — saa sælger jeg hende nu ikke anden Gang til en rig og levende Landstryger, hvor kjær jeg saa kan have ham, fordi han nu baade vil og kan forgylde os Allesammen! Forstaaer I det?“

Alle saae forbausede paa den voxende Strenghed og Bestemthed i Jørgens store, ærlige Ansigt, og den Smerte, der synlig var blandet i hans Barskhed.

„Skulde jeg lade vor Lise reise Fanden i Vold med ham til Itallieland“

— vedblev Jørgen — „eller til den anden Verden, som Hans kalder det, hvad hjalp os saa al Verdens Rigdom og Herlighed? Nei, der bliver Intet af!“

„Om to Aar komme vi, med Guds Hjælp, tilbage, og saa blive vi her for bestandig!“ — sagde Anton. — „Vær nu dog rimelig, kjære, gamle Fader!“

„Det er dig, der er urimelig og gal!“ — brummede Jørgen — „kan du ikke frygte Gud og blive i Landet, som det hedder i vor Børnelærdom? — hvad skal I eller noget christent Menneske der ovre, hvor der baade er Skorpioner og Slanger og Hexe og Pavst og Troldpak? Har du ikke længe nok været i Ellefolks eller Troldpaks Vold? skal du nu tage vort eneste Barn fra os Gamle, for at føre hende til det Djævelspak i de fortryllede Lande?“

Det var ikke til at tænke paa, at bringe Jørgen til at forstaae, hvortil en Konstreise var gavnlig. Om han end gav efter, hvad Faren for Troldommen angik, det var og blev ham en taabelig og fordømmelig Grille; men da til sidst baade hans Kone og Lise faldt ham om Halsen og kyssede ham, kunde han ikke længer staae imod. „Nu vel!“ — brummede han — „saa faaer I da reise, naar I har havt Bryllup! men før Maidag kan vor Mo'er sagtens ikke blive færdig med Udstyret. Saa vil jeg bygge Huset om, mens I er borte, for at forslaae Tankerne, og faae mig et Hønsehus, som der ikke er Mage til i Verden — og unge Blis skal faae en Kammerat, og mine Høns skal kagle, saa man kan høre det Landet over! Kommer du saa hjem, Anton! som en rigtig stor Mand — for stort skal det jo altid være, naar der skal snakkes om os i Verden — saa — nu ja, saa tænker jeg — ja, hvad var det nu, lille Mo'er?“

„Saa tænker du nok, vor Herre lader os samles her med Glæde“ —

„Ja vel! det tænkte jeg“ — vedblev Jørgen — „men jeg tænkte Meer, end som det! Hør, Anton! nu veed jeg det! — naar du saa kommer hjem med Lise, som en stor Mand, og du saa hører snakke om Danmarks store Hønsekræmmer, ligesom det hedder om Jer Spillekanter og om Skrivere og Dukkemagere — saa veed du, hvem den Mand er!“ Jørgen kneisede lidt ved den stolte Tanke og slog sig til Taals.

„Det er i sin Orden,“ — sagde Kyng alvorlig — „at enhver begavet Natur stræber at blive det Bedste og selv det Største, vor Herre har givet ham Evne og Kald til, og det vil Ingen af os hindre Anton i.“

„O! saa faaer jeg dog det deilige Land at see, som jeg saa tidt har drømt om!“ — udbrød Lise. — „Ak! det er nu Altsammen som vort gamle Børneeventyr i Hønsegaarden — husker du, Anton? du var Prindsen“ —

„Og du Prindsessen!“ — afbrød han hende — „og hende vandt jeg med det halve Rige“ —

„Men hvor blev den røde Vogn med de røde Heste af?“ —

„Den udeblev jo ikke heller!“ — svarede han — „naar Eventyret bliver Sandbed, bliver Sandheden atter eventyrlig. Det røde Hus, jeg fører dig til, har vi tidt seet et Speilbillede af paa vor Efteraars-Skyhimmel. — Det er Konstens og Kjærlighedens Feslot baade i det skjønne Italien og her hjemme. Guldvognen og Guldhestene har Virtuosen hentet til os i det

Guldets og Trældommens Frihedsland, jeg aldrig meer vil besøge, men" — vedblev han og knugede Lises Haand til sit Bryst — „er al Rigdom og Storhed i Verden ogsaa Drøm og skuffende Eventyr — Kjærligheden er dog evig og sand — een Herlighed skuffer ikke! det er det hele Rige i os, hvorom Sundby talte saa smukt i Gaar. Derpaa pegede ogsaa min gamle Professor, uagtet al hans bittre Ironi; han havde understreget et Sted i sin Bibel — det har vi hørt saa ofte; men maa jeg ikke nok sige det, uden at Nogen troer, jeg vil gaae Sundby ind i Embedet?"

„Lad os høre det Sted!" — sagde Karen — „jeg troer næsten, jeg gjetter det — eller har du ikke skrevet det en Gang til mig, da du var hos ham? Var det ikke de Ord: Søger først Guds Rige og hans Retfærdighed! saa skal ogsaa alt det Andet blive Eder til Del!"

„Ganske rigtig!" — sagde Anton — „Gud velsigne ham for det Fingerpeg!"

„Og for hvad han sagde dig om den glindsende Paafugl!" — sagde Karen.

„Og om Faustinas farlige Øine" — hviskede Lise.

„Ak ja! Gud velsigne ham for det Altsammen!" — vedblev Anton: — „om det end hidtil var forgjeves sagt — han var mit Livs advarende Profet — Gud glæde hans Sjæl!"

„Du skulde været Præst, Anton!" — afbrød Jørgen ham med en dybsindig Mine — „det synes mig næsten, du har Anlæg til, hvorvel du nu dog nok er en meget større Musikmester, end selv Hr. Skade. — Til Præst duer jeg ikke" — vedblev han — „til Rigsdagsmand og Minister ikke heller — men" — han kneisede noget, idet han tilføiede: „jeg er hverken forfængelig eller storagtig, fordi jeg nu er en hovedrig Mand efter ringe Leilighed — men det siger jeg Jer! Byfogden har Ret! — det er en ærlig Sag, at Enhver, der er begavet — hm ja — begavet med Fornuft og fri Villie og bestemt til — nu ja! hvordan var det nu? — at ethvert ordenligt Menneske vil blive til det Bedste og Største, vor Herre har udrustet ham til — og vil du en Gang unde mig en Gravsten, Anton!" — vedblev han ganske rørt — „saa skal der ikke staae anden Læsning paa hende, end hvad jeg baade har tænkt og sagt i Dag, og uden at Karen har hjulpet mig: mit ærlige Navn skal der kun staae, og saa — ja hvad var det nu, lille Mo'er? — nei, bi! nu veed jeg det — mit ærlige Navn helt ud — mener jeg — og saa: Fred med hans Sjæl! skal der staae — han var Danmarks store Hønsekræmmer!"

Anton rakte sin ærlige Svigerfader Haanden med et kjærligt Smil i det bevægede Ansigt. Lise kyssede hans rynkede Haand og hans store Kinder.

„Og jeg skal staae Brud første Mai, som Bondepige, lille Fader!" — sagde hun — „du skal see, det er din egen Lise, din rigtige Datter, der blev Eventyrprindsens Brud — og flyver kun et Par Somre bort med denne Fugl Fønix."

Det var nu en Festdag i Jørgens Hus, og om Eftermiddagen kjørte de Alle til Høgholm.

Da man ved det store, folkelige Anden-Dags-Bryllup paa Høgholm havde drukket Antons og Lises Skaal, som Grev Magnus havde udbragt med en fyndig Tale paa sex Ord, reiste Magister Stær sig og føiede nogle høitidelige Ord dertil i sine gamle, nu salige Forældres Navn. Deres kjærlige Aander, sagde han, glædede sig nu vist med ham og Vilhelmine over deres elskede Pleiebarns og den unge, høit begavede Mands Lykke, som en Gang havde været hans kjæreste Discipel.

Anton følte sig gjennemtrængt af Taknemmelighed for al den Rigdom af Glæde, Fred og Velsignelse, der var udstrømmet til ham og Lise fra det uudtømmelige Kjærlighedsvæld i saa mange trofaste Sjæle. Han tænkte baade paa de Døde og de Levende, og hvad han kun troede at kunne udtrykke, som han følte det, i Toner, søgte han nu dog ogsaa at give Luft i Ord. Han nævnede det betydelige Indtryk, hine ærværdige Gamles Liv og Personlighed, selv ved deres Tilværelse alene og gjennem Andre, havde havt paa ham, og han glemte ikke, hvad de dræbte, ærlige Møllerfolk havde gjort for ham og Lise. Han erindrede de mærkelige Dage, han havde oplevet med Grev Magnus og hans Broder, saa vel som hvor mægtigt Sundby og Grevinde Camilla havde indvirket paa hans indre Liv. Hans Hjerte strømmede over af Taknemmelighed og Glæde, idet han talte til Kyng, til Vilhelmine og til Stær, hvem han lykønskede til hans nylige Ansættelse som Sognepræst i Lundeby, og han glædede sig nu ved at have seet det Fredens og Kjærlighedens Fristed, midt i det uroligt bevægede Verdensliv, som dette de velsignede Gamles Hjem altid havde været og nu fremdeles vilde blive. Han hilsede og takkede for sin Lykke ikke blot sine nærmeste Venner — hvorved han nikkede til Hans Litsenbroder og Lises Forældre — men hele det Folk og det Fædreland, som det var hans Stolthed og Glæde at tilhøre. Han takkede enhver trofast Landsmand, der med Daad, med Ord eller med Tanke, havde bidraget til at bevare det Aandens Liv, der med Guds Hjælp aldrig skulde slukkes. Han hilsede og takkede de unge, brave Krigsmænd, han atter her saae, og som han vidste havde delt Æren med de unge Grever og med saa stor en Del af Danmarks Ungdom i Kampen for den Frihed og Fred, vi nu glædede os til, hvorvel der endnu hang Skyer paa vor Himmel. Idet han rakte Hans Litsenbroder og Lises Forældre Haanden tilligemed de unge Bønderkarle, de stode iblandt, saae han Mange, der havde kjendt ham i deres fælles Barndom og nu kom ham jublende i Møde. Han saae flere Forældre, som han vidste havde tabt Sønner i Krigen, men hvis Øine straalede ved hvert Ord, de hørte om hvad der i de sidste Aar var skeet, og han priste de Fædre og Mødre, som atter i den sidste Tid havde givet Fædrelandet en Helteslægt. Uden at opløfte Bonden over nogen anden brav Mand i Landet, priste han dog sin Lykke ved at være født i den Ringhed, hvori han tidlig kunde see og kjende de gamle, uslebne Ædelstene i vor Folkenatur og høre de Toner, der ligesom skjulte sig i Folkesjælen og ventede paa Befrielse. Han ønskede en Gang at kunne vise sig sin Herkomst værdig, om ikke som Kriger eller Jorddyrker, saa dog som en Fredens Tolk for den Aand, der gaaer gjennem Folkelivet, saa vel i den simpleste Kæmpevisetone, som i Seierssangen og i Sværdenes Klang. Idet endelig hans Øie faldt paa Englænderen, der-

med dyb Konstsands nylig havde givet hans Konstneraand et frisk Opsving, fløi der ogsaa i hans livlige Stemning et begeistret Ord til ham om hans med Norden og dens Aand beslægtede Fædreland, hvorfra Shakspeares store Aand havde givet Poesien og derved al anden Konst et nyt Liv i alle Lande. Han saae her en Fremmed, sagde han, der havde bestyrket ham i Haabet om en stor Tonernes, som Ordets Kirke, der hvælvede sig over den hele Christenhed, og hvori hver enkelt Folkeaand en Gang skulde mødes med den store, luttrede og befriede Verdensaand.

Englænderen reiste sig med et „Leve“ for det Folk, han her glædede sig ved at være Gjesteven iblandt, og „som baade ved Livets og Aandens Bedrift indtog saa hæderlig en Plads blandt Europas dannede Folkefærd.“

Sundby, som den hele Aften havde seet ud som en stille Glædens og Kjærlighedens Apostel, bad Pastor Stær overlade ham den glædelige Forretning, næstkommende første Mai at vie Anton Knudsen og hans Brud, hvorimod han bad ham, samme Dag at lyse Kirkens Velsignelse over et andet, høist lykkeligt Brudepar — Pastor Sundby og Grevinde Camilla Strahl, født Høg.

Denne Nyhed, som Camillas Brødre havde vidst den hele Dag, men som herved udbredtes, vakte almindelig Glæde. Grev Magnus lod Musiken blæse et Fanfare, medens han greb sin Søster ved den ene Arm og Sundby ved den anden og førte dem ud i den store, gransmykkede Dandsesal, hvorfra Lysningen nu skinnede gjennem de opladte Døre, og hvor mange af Sundbys Sognefolk ventede paa dem. Her lagde han deres Hænder i hinanden og lod den gamle Sognefoged føre Ordet. Med rørende Simpelhed og Hjertelighed bragte denne Olding dem Menighedens Lykønskning og Velsignelse.

Nu fik Festen et forhøiet Liv. Sundbys og Camillas Tak kunde neppe høres for Jubel. Dandsemusiken begyndte med en Composition af Anton, hvori den saakaldte „store Kjæde“ var optagen, som han ansaae for vor oprindelige Nationaldands. Han havde lagt den gamle, bekjendte Folkemelodi til Grund, men havde omdannet den til et musikalsk Maleri, hvorigjennem hele Folkets historiske Liv, med alle de folkeligste Toner, der havde betegnet det, i den herligste Harmoni var sammensmeltet til en stor, gribende Helhed. I denne Kjædedands, hvori saa vel Gamle som Unge og selv Børnene deltoge, saae han et storartet Billede paa den Enighed og Kjærlighed, der til alle Tider har sammenholdt Folket, og hvori enhver ny, forbifarende Slægt ligesom samles med alle forbigangne og tilkommende Slægter, der kun forenede udgjøre Folket.

Næsten Enhver, der hørte denne Musik, følte sig mægtig greben deraf, selv de, der ikke kjendte alle de Hentydninger til ældre Folkesange og de derved fremkaldte Stemninger og historiske Erindringer. Den konstkyndige Englænder var henrykt, og de musikalske Venner af den gamle Professors Skole lode Antons Geni vederfares fuld Ret. Musiken faldt endelig ind i glad, ungdommelig Jubel. Den store Kjæde opløstes i en hvirvlende Glædesdands, og de Gamle traadte ud.

Medens Grev Magnus nu atter svingede sin Brud i Spidsen for den raske Ungdom, ledsaget af sin Broder og hans muntre Frue, traadte Sundby

med Camilla og Anton med Lise hen til de aabnede Havesalsdøre, for at see den Festbelysning, der tildels af Grev Magnus selv her var foranstaltet, i Forbindelse med en prægtig „Veranda“.

I en smuk Opstilling af alle de Blomster, der kunde skaffes fra Haven og Drivhusene, stod Danmarks Rigsvaaben i en glimrende Belysning, omviftet af et stort dansk Flag mellem begge de andre skandinaviske, hvortil, maaske for Englænderens Skyld, lidt usymmetrisk var føiet det engelske. I Rigsvaabenet var Nældebladet og den ene slesvigske Løve dog overklinet med sort, gjennemsigtigt Flor, som efter Grev Magnus's Fortolkning kun skulde betyde saa megen Sorg og Fortrydelse over Oprøret, som Tiden og Stemningen tillod. Skjoldet holdtes, som sædvanlig, af de to Vildmænd; men de vare neppe kjendelige. Skæggene havde de beholdt, dog noget moderniserede; men de havde faaet Klæder paa. Den Ene var klædt som Bissens danske Landsoldat; han havde sin Bøsse ved Foden i Stedet for Kølven, og holdt med begge Hænder paa Skjoldet. Den anden Vildmand var klædt i en fantastisk, gammeltydsk Dragt, der dog var i Færd med at falde af, og havde ligeledes sin afskudte Bøsse ved Foden. Han holdt kun løselig med den ene Haand ved Skjoldet og strakte den anden hen for sig i en Retning, som gjorde det uvist, om det var efter hans Kammerats Haand eller den nedlagte Bøsse, han udstrakte den. Under dette Billede stod der en forandret Linie af: Danmark, deiligst Vang og Vænge:

„Led! kom nu i Lave!“

Til Ære for Sundby og Camilla, saa vel som for Anton og Lise, var der i Hast blevet opsat Begyndelsesbogstaverne af deres Navne, af store Vidiegrene og behængte med farvede Lamper. Under hvert af Damernes Navnebogstaver stod de smukkeste Blomster omkring et Par hvide Duer med røde Baand om Ben og Vinger. Under Sundbys Navn stod der en stor opslagen Bog. Under Antons Navn stod der over Kors en lille Hyldefløite og en Hæsselkæp. Underskriften havde Lises Fader været behjælpelig med. Der stod med Kridt hans gamle Formaning til Anton:

„Fromme som Duer! — men Ben i Næsen!“

Da Sundby saae Decorationen med Vaabenet, sagde han: „nu ja! Magnus har Ret! videre ere vi ikke komne endnu. Dog, med Guds Hjælp, det vil klares!“ — vedblev han, og hans Aasyn lyste. — „Lad Verdensaanderne kalde sig hvad de vil — Nødvendighedens eller Frihedens Magter — Statside eller Folkeaand — Videnskab eller Konst — de skal alle forenes en Gang i en stor og herlig Gruppe, og over dem alle skal da svæve den Aand, der jo ogsaa i Enkeltlivet forener Hjerter og Sjæle i den store, evige Kjærlighed!“ — Han og Camilla omfavnede Anton og Lise.

Magnus kom nu til. „Bravo!“ — raabte han — „kom med, Mariane! og hei, du Ferdinand! kom her hen med din lille Frue! Sundby laver et Tableau, og vi maae Alle være med! — og saa vil jeg holde Tale!“ — Under et jublende Fanfare udraabte han et eneste mægtigt Hurra „for gamle Danmark og for Alle, baade Unge og Gamle, der mente det godt og gjorde hvad de kunde, hvad enten de vare Store eller Smaa!“

Hurraraabet rungede gjennem alle Sale, og gladere Ansigter har neppe været seet i Danmark hin syvende Januar 1852, medens Jordskyggen om Morgenen ganske havde formørket den romantiske Maane, og saa mange indre og ydre Formørkelser endnu gjorde Glæden i Danmark blandet. efter de tre mærkeligste Bedriftaar i vor Historie.

Den første Mai stod det dobbelte Bryllup. — Anton og Lise begave sig samme Dag paa Reisen til Italien.

„Nu veed jeg, hvad jeg skal i Verden!“ — hviskede Lise, da hun stod reiseklædt og rakte Anton Haanden, for at følge med ham til Reisevognen — „jeg skal udsynge din og min Sjæl, forenede i fulde, klare Toner — jeg skal med dig søge de Grundtoner, hvori selv de fjendtlige Sjæle i Verden kan samles i Gud.“

Jørgen rystede paa Hovedet, men fandt sig i Skilsmissen, siden det nu ikke kunde være anderledes.

Alle deres Venner toge kjærlig og bevæget Afsked med dem.

Da Sundby rakte Anton Haanden til Afsked, medens Camilla trykkede Lise til sit Bryst, var det som hele deres Samliv stod for ham i et mangefarvet Billede, hvori ogsaa en skjøn og rig Fremtid afspeilede sig. „Hvad du søger langt borte i de dybe Kirke-Toner fra en forsvunden Tid, kjære Anton!“ — sagde han — „det vilde du søge forgjeves, hvis du ikke, med Guds Hjælp, havde fundet Ordet og Harmonierne dertil i dit eget Livsthema, i din Kjærlighed og i dit eget Folk. De gjemte Livets og Aandens Grundtoner, hvis Fremdragelse gjennem Konsten blev dit Livs Opgave, er de Samme paa anden Maade for os Alle. Det er Vingesusen af den evige Sandheds og Kjærligheds Aand. Den svæver endnu — som Camilla en Gang sagde — over ethvert Chaos, der skal blive til en Verden — og, visselig! den rører sig i hver Folkenatur, der skal høre til Guds Rige!“

PH. HANSENS
BOGBINDERI
KØBENHAVN.